

SISÄLLYSLUETTELO

Stadsfullmäktige pöytäkirja 21.09.2020

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Sammanträdets laglighet och beslutförhet	4
2 § Justering av protokollet	5
3 § Beviljande av avsked åt Timo Karén från uppdraget som ersättare i fullmäktige	6
4 § Beviljande av avsked åt Timo Karén från uppdraget som ledamot i miljönämnden och förrättande av kompletteringsval	7
5 § Beviljande av avsked åt Emil Bulut från uppdraget som ersättare i fullmäktige	10
6 § Beviljande av avsked åt Emmi Pajunen från uppdraget som ledamot i fullmäktigeutskottet samt förrättande av kompletteringsval	11
7 § Godkännande av koncerndirektivet och de ägarpolitiska riktlinjerna för koncernsammanslutningar samt ändring av förvaltningsstadgan	13
- Esitys keskeisimmistä uudistuksista	21
- Konserniohje, Kojä 17.8.2020 § 5, luonnos	38
- Konserniyhteisöjen omistajapolitiittiset linjaukset, yleinen osa, luonnos	50
- Hyvä hallinto- ja johtamistapa-ohje Vantaan kaupungin tytäryhteisöissä, luonnos	58
- Förvaltningsstadgan 9 kap. § 1 och koncernsekt. 17.8.2020 § 5, ändringarna markerade-sv	73
- KV 21.9.2020 § 7 äänestyspöytäkirja	76
8 § Utlåtande om regeringens propositionsutkast till riksdagen med förslag till lagstiftning om reformen av ordnandet av social- och hälsovård samt räddningsväsendet och om inrättandet av landskap	78
- Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi	83
- Sote-lausunto, Tahvanainen, muutosesitykset	125
- Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi, KH 7.9.2020 _hyväksytty	168
- Täydennys Vantaan kaupungin lausuntoon esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja sote-maakuntien perustamista koskevaksi lain säädännöksi	209
- KV 21.9.2020 § 8 äänestyspöytäkirja	211
- Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi, KH 21.9.2020 hyväksymä lisäys, KV 21.9.2020 koko lausunto hyväksytty	213
9 § Ändringar i de bindande mål för 2020 som ställts upp av stadsfullmäktige	255
- Sitovat tavoitteet 2020_muutosesitykset	257
10 § Anslagsändringar i driftsekonomidelen och investeringsdelen i budgeten för 2020	265
11 § Svar på Jari Jääskeläinens och 34 andra ledamöters motion om att få kameraövervakning till Finlands Förpackningsåtervinning RINKI Ab:s insamlingsplats vid Päiväkumpuvägens och Pejasvägens bussvändplats	271
- Jari Jääskeläisen ja 34 muun valtuutetun aloite kameravalvonnan saamisesta Päiväkummuntien ja Peijaksentien linja-autojen kääntöpaikalla olevan Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:n keräilypisteelle	274
- KV 21.9.2020 § 11 äänestyspöytäkirja	280

SISÄLLYSLUETTELO

Stadsfullmäktige pöytäkirja 21.09.2020

12 § Ändring av grundavtalet för samkommunen Kårkulla samkommun	282
- Liite: Grundavtal 2021 / Kårkulla kuntayhtymän perussopimuksen muutos	284
- Liite: Perussopimus 2021 / Kårkulla kuntayhtymän perussopimuksen muutos	293
- Grundavtal/Kårkulla samkommun kuntayhtymän 1.1.2011 alkaen voimassa oleva perussopimus	302
- Perussopimus/Kårkulla samkommun kuntayhtymän 1.1.2011 alkaen voimassa oleva perussopimus, käännös	310
13 § Godkännande av avtalet om markanvändning-, boende- och trafik (MBT-avtalet) 2020–2031 mellan Helsingforsregionen och staten	316
- Helsingin seudun ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (MAL-sopimus) 2020-2031	320
- MAL-sopimus 2020-2031 allekirjoituspöytäkirja	330
- MAL-sopimuksen 2020-2031 liite 1 maankäytön ensisijaiset vyöhykkeet	332
- MAL-sopimuksen 2020-2031 liite 2 asuntotuotantotavoitteet	333
14 § Detaljplaneändring 002314, 61 Dickursby, Konvaljvägen 38–44	334
- 002314 selostus, asemakaavamuutosehdotus 21.4.2020, Kielotie 28-44	337
15 § Försäljning av ett outbrutet område i Vichtis kommun till finska staten för att utgöra ett METSO-objekt	361
- Kohdekartta myytävästä määräalasta	365
- Kiinteistörekisterin karttaote Rauhaniemi -nimisestä tilasta 927-452-1-337	366
16 § Svar på Faysal Abdis och 35 andra ledamöters motion om att bevara Kirnus lokaler för invånarnas bruk	369
- Faysal Abdin ja 35 muun valtuutetun aloite Kirnun tilojen säilyttäminen asukaskäytössä	373
17 § Svar på Kimmo Kiljunen och 31 andra ledamöters motion om en medborgarceremoni i Vanda	375
- Kimmo Kiljunen ja 31 muun valtuutetun aloite kansalaisuusjuhla Vantaalle	378
18 § Svar på Jenni Chen-Yes och 44 andra ledamöters motion om att öka antalet engelskspråkiga skolor	382
- Jenni Chen-Yen ja 44 muun valtuutetun aloite englanninkielisten koulujen lisääminen	388
19 § Antero Eerolas och 14 andra ledamöters motion om att trygga verksamheten vid Havurasti och Myyrasti	390
- Antero Eerolan ja 14 muun valtuutetun aloite Havurastin ja Myyrastin toiminnan turvaaminen	392
20 § Kati Tyystjärvis och 7 andra ledamöters motion om att utveckla en säsongbetonad kollektivtrafik	394
- Kati Tyystjärven ja 7 muun valtuutetun aloite sesonkilohteisen joukkoliikenteen kehittämiseksi	395
21 § Chau Nguyen och 5 andra ledamöters motion om att hålla miljön ren genom att installera ställningar med hundbajspåsar och sopkärl	396
- Chau Nguyen ja 5 muun valtuutetun aloite ympäristön siistinä pitäminen koirakakkapussitelineillä ja roskakoreilla	397
22 § Sammanträdet avslutat	399
Anvisningar för sökande av ändring 1. Besvärsanvisning	400
Anvisningar för sökande av ändring 2. Upphandlingsrättelse och rättelseyrkande i upphandlingsärende	403

SISÄLLYSLUETTELO

Stadsfullmäktige pöytäkirja 21.09.2020

Anvisningar för sökande av ändring 3. Upphandlingsrättelse och besvär till marknadsdomstolen	404
Anvisningar för sökande av ändring 4. Besvärshälsöförbud	408

Stadsfullmäktiges sammanträde

Tid 21.9.2020 kl. 18.00–23.18

Plats Stadshuset, Dickursby eller Teams-distanskontakt

Deltagare

Ledamöter	Närvarande	Ledamöter	Närvarande
Lindtman Antti, ordförande	x ordförande kl. 18.00–22.06	Laakso Päivi	x distanskontakt
Orlando Carita, I vice ordförande	x ordförande kl. 22.07–23.18	Lehmuskallio Paula	x
Kauppinen Sirpa, II vice ordförande	x distanskontakt	Leppänen Janne	x distanskontakt
Abdi Faysal	x	Letto Pirkko	x distanskontakt
Ahokas Siri	x distanskontakt	Lindblad-Palo Salla	x distanskontakt
Ala-Kapee-Hakulinen Pirjo	x	Linnainmäki Joel	x distanskontakt
Atiye Minna	x distanskontakt	Lundell Kai-Ari	x distanskontakt
Aura Anssi	x distanskontakt kl. 18.00–21.29	Malmberg Piia	x distanskontakt
Auvinen Timo	x distanskontakt	Malmi Juha	x
Ayub Saba	-	Multala Sari	x
Bruun Susanna	x distanskontakt kl. 18.00–21.29	Mäkilaine Kirsi	x distanskontakt
Chen Jenni	x distanskontakt	Mäkinen Tapani	-
Edelmann Jan	x distanskontakt	Mölsä Jukka	x distanskontakt
Eerola Antero	x	Niikko Mika	x distanskontakt
Eklund Tarja	x	Norrena Vaula	x distanskontakt
Eskelinen Jarno	x distanskontakt	Norres Lasse	-
Hakulinen Pentti	x distanskontakt	Orpana Anitta	x distanskontakt
Hirvonen Juha	x	Pajunen Emmi	x
Ibrahim Aadan	x distanskontakt	Raja-Aho Maarit	x distanskontakt
Juurikkala Timo	x distanskontakt	Rautavaara Maija	x distanskontakt
Jääskeläinen Jari	x	Rokkanen Sakari	x distanskontakt
Jääskeläinen Jouko	x distanskontakt	Rämö Eve	x distanskontakt
Jääskeläinen Pietari	x distanskontakt	Räsänen Minna	x
Kaira Lauri	x distanskontakt	Saramo Jussi	x distanskontakt
Kanerva Sami	x distanskontakt	Sillanpää Minttu	-
Karlsson Patrik	x distanskontakt	Silvennoinen-Hiisku Sveta	x distanskontakt
Kasonen Mika	x distanskontakt	Sodhi Ranbir	x distanskontakt
Kaukola Ulla	x distanskontakt	Tahvanainen Säde	x distanskontakt
Kiljunen Kimmo	x	Tuomela Tiina	x
Kostilainen Anniina	x	Tyystjärvi Kati	x distanskontakt
Kuusela Minna	x	Vahvelainen Tanja	x distanskontakt
Kähärä Sirkka-Liisa	x distanskontakt	Weckman Markku	x
Kärki Niilo	x distanskontakt	Vähäkangas Jussi	x
		Åstrand Stefan	x distanskontakt

Ersättare			
Heiskanen Jaana	x distanskontakt		
Kortesalmi Marilla	x distanskontakt		
Lyyra Markus	x distanskontakt		
Nguyen Chau	x distanskontakt		
Laakso, Sari	x distanskontakt kl. 22.05–23.18		
Sainio, Jari	x distanskontakt kl. 22.15–23.18		
Stadsstyrelsens ledamöter		Närvarande	
Puoskari Pentti		x distanskontakt	
Pajunen Sirpa		x distanskontakt	
Ungdomsfullmäktiges representant		Ungdomsfullmäktiges ersättare	
Tuomainen Anni	x distanskontakt		
Övriga deltagare		Närvarande	
Viljanen Ritva, stadsdirektör		x	
Kalske Katri, biträdande stadsdirektör		x	
Åstrand Riikka, biträdande stadsdirektör		x	
Penttilä Hannu, biträdande stadsdirektör		x	
Aronkytö Timo, biträdande stadsdirektör		x	
Ormio Hanna, förvaltningsdirektör		x	
Ruusula Matti, ekonomi- och strategidirektör		x	
Groth Anna, informationschef		x	
Kolju Niina, jurist		x	
Räikkönen Outi, förvaltningssekreterare		x	
Silfverberg Lotta, protokollförare		x	

Sammanträdets laglighet och beslutförhet

Konstaterades

Underskrifter

Ordförande

Antti Lindtman

Carita Orlando

Protokollförare

Lotta Silfverberg

Justering av protokollet

Tid och plats

28.9.2020, Stadshuset, Stationsvägen 7, 01300 Vanda

Jouko Jääskeläinen

Pietari Jääskeläinen

Paragraferna 7 och 8 justerades och godkändes vid sammanträdet.

Protokollet hålls framlagt

Tid och plats

30.9.2020, på Vanda stads webbsidor paatokset.vantaa.fi.

1 §

Sammanträdets laglighet och beslutförhet

Kungörelsen om stadsfullmäktiges sammanträde har publicerats på stadens webbsidor 15.9.2020 och varje fullmäktigeledamot har tillsänts en personlig sammanträdeskallelse per e-post.

Stadsfullmäktige 21.9.2020

Förslag:

Stadsfullmäktige konstaterar

- a) vilka ledamöter som är närvarande och
- b) att sammanträdet är lagligt och beslutfört.

Behandling:

Ordföranden konstaterade att ledamöterna Tapani Mäkinen, Saba Ayub, Minttu Sillanpää och Lasse Norres begärt befrielse från att närvara vid detta sammanträde på grund av arbets-, reseförhinder eller av personliga skäl. Ordföranden konstaterade att förhindren var lagliga.

Istället för de ledamöter som hade förhinder var ersättarna Markus Lyyra, Jaana Heiskanen, Chau Nguyen ja Marilla Kortessalmi Bulut ledamöter vid detta sammanträde i samma ordningsföljd.

Ordföranden konstaterade att 67 ledamöter var närvarande.

Beslut:

Ordföranden konstaterade att sammanträdet var lagligt sammankallat, lagligt och beslutfört.

Ordföranden konstaterade följande ändringar i stadsfullmäktiges sammansättning under sammanträdet:

- under behandlingen av § 9 kl. 21.29. avlägsnade sig ledamoten Anssi Aura av personliga skäl, varefter 66 ledamöter var närvarande.
- under behandlingen av § 12 kl. 21.59 avlägsnade sig ledamoten Susanna Bruun av personliga skäl, varefter 65 ledamöter var närvarande.
- under behandlingen av § 12 kl. 22.05 intog ersättaren Sari Laakso den frånvarande ledamoten Anssi Auras plats, varefter 66 ledamöter var närvarande.
- under behandlingen av § 13 kl. 22.15 intog ersättaren Jari Sainio den frånvarande ledamoten Susanna Bruuns plats, varefter 67 ledamöter var närvarande.

2 §

Justering av protokollet

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 2

Förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) välja två protokolljusterare till att förrätta justeringen av protokollet i stadshuset måndagen den 28 september 2020 kl. 16.00 och
- b) lägga fram det sålunda justerade protokollet på stadens webbsidor (www.vantaa.fi/paatoksenteko) från och med onsdagen den 30 september 2020.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att

- a) välja Jouko Jääskeläinen och Pietari Jääskeläinen till att förrätta justeringen av protokollet i stadshuset måndagen den 28 september 2020 kl. 16.00 och
- b) lägga fram det sålunda justerade protokollet på stadens webbsidor (www.vantaa.fi/paatoksenteko) från och med onsdagen den 30 september 2020.

3 §

Beviljande av avsked åt Timo Karén från uppdraget som ersättare i fullmäktige

6928/00.00.01.00/2020

RV/KK/KW

Timo Karén har med ett brev som anlände 13.8.2020 begärt avsked från sina förtroendeuppdrag i Vanda stad på grund av att han flyttar från orten. Enligt 70 § i kommunallagen beviljas fullmäktigeledamöter och ersättare avsked av fullmäktige.

Centralvalnämnden utser en ny ersättare i Timo Karéns ställe.

Stadsstyrelsen 24.8.2020 § 6

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att Timo Karén beviljas avsked från uppdraget som ersättare.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 3

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att bevilja Timo Karén avsked från uppdraget som ersättare.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besväransvisning

4 § Beviljande av avsked åt Timo Karén från uppdraget som ledamot i miljönämnden och förrättande av kompletteringsval

VD/4954/00.00.01.00/2017

RV/KK/KW

Timo Karén har med ett brev som anlände 13.8.2020 begärt avsked från uppdraget som ledamot i miljönämnden av personliga skäl.

Stadsfullmäktige utsåg 23.09.2019 § 7 följande personer till miljönämnden för mandattiden 2017–2021:

Ledamot	Personlig ersättare
Maija Rautavaara, ordförande	Hanna-Leena Laitinen (fge 18.6.2018 § 4)
Jukka Mölsä, vice ordförande	Jouko Suvensalmi
Markku Weckman	Antti Ellonen
Janne Leppänen (fge 28.8.2017 § 6)	Matti Lepistö
Susanna Ruotsalainen	Hannele Puusa-Ruohonen
Timo Karén (fge 9.10.2017 § 4)	Anneli Karhunen
Kimmo Kiljunen	Joni Hilden
Tiina Vesa (fge 23.9.2019 § 7)	Taru Pääkkönen
Riitta Salasto	Marjo Kalliokanerva
Ismo Tuormaa	Antti Annala
Eija Liinakoski	Marja Parkkima
Marja-Vuokko Mäkinen	Juho Joensuu
Jari Jääskeläinen (fge 26.8.2019 § 4)	Liisa Tilander

Enligt 10 kap. 6 § i förvaltningsstadgan som trädde i kraft 1.1.2019 fungerar miljönämnden som den kommunala miljöförvaltningsmyndighet som avses i lagen om kommunernas miljöförvaltning, som den kommunala myndighet för campingområden som avses i lagen om friluftsliv, som den kommunala hälsoskyddsmyndighet som avses i hälsoskyddslagen, som den tillsynsmyndighet som avses i livsmedelslagen, som den kommunala tillsynsmyndighet som avses i tobakslagen, som den kommunala myndighet som svarar för att övervaka detaljhandeln med nikotinpreparat som avses i läkemedelslagen samt som den myndighet som svarar för den kommunala veterinärvården.

Miljönämnden svarar för:

- de kommunala myndighetsuppgifter som hänför sig till miljö- och naturskyddet och marktäktslagen
- uppdraget som kommunens myndighet för campingområden i enlighet med lagen om friluftsliv
- övervakningen av en sund livsmiljö för den enskilda individen i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen, till de delar som miljö- och hälsoskyddet omfattar
- de uppgifter som hör till kommunens hälsoskydd
- kommunens livsmedelstillsyn
- den övervakning som ankommer på kommunen enligt tobakslagen
- övervakningen enligt bestämmelserna om detaljhandel med nikotinpreparat i läkemedelslagen

- att organisera de uppgifter som enligt veterinärvårdslagen åligger kommunen, medräknat övervakningen av djurskyddet, djursjukdomar och animaliska biprodukter och
- att ordna omhändertagandet av herrelösa djur som påträffas, i enlighet med djurskyddslagen.

Enligt 8 kap. 4 § i förvaltningsstadgan väljer stadsfullmäktige för stadsfullmäktiges mandattid samtidigt minst nio ledamöter och lika många personliga ersättare till nämnden. Av en nämnds ordinarie ledamöter ska minst 40 procent vara fullmäktigeledamöter.

Stadsfullmäktige utser en av nämndens ledamöter till ordförande och en till vice ordförande. Nämndens ordförande och vice ordförande ska vara fullmäktigeledamöter.

Enligt 74 § i kommunallagen är den valbar till nämnden som är valbar till fullmäktige, dock inte:

- 1) den som är anställd hos kommunen och lyder under nämnden;
- 2) den som är anställd hos en sammanslutning eller stiftelse som bedriver verksamhet inom nämndens uppgiftsområde och där kommunen har bestämmande inflytande;
- 3) den som är ledamot i styrelsen eller i ett därmed jämförbart organ eller i en ledande och ansvarsfull uppgift eller i en därmed jämförbar ställning i en affärsdrivande sammanslutning, om det är fråga om en sådan sammanslutning som kan ha väsentlig nytta eller lida väsentlig skada av hur de ärenden avgörs som normalt behandlas i nämnden.

Enligt 4 a § 1 mom. i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män ska i kommunala organ och organ för kommunal samverkan, med undantag för kommunfullmäktige, kvinnor och män vara representerade till minst 40 procent vardera.

Stadsstyrelsen 24.8.2020 § 5

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att

- a) Timo Karén beviljas avsked från uppdraget som ledamot i miljönämnden, och
- b) det förrättas kompletteringsval av ledamot till miljönämnden för återstoden av mandattiden 2017–2021.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige har genom sitt beslut **24.8.2020 § 7 och 8** efter stadsstyrelsens beslut 24.8.2020 § 5 utsett följande personer till miljönämnden för mandattiden 2017–2021:

Ledamot	Personlig ersättare
Maija Rautavaara, ordförande	Olga Gilbert (fge 24.8.2020 § 7)
Jukka Mölsä, vice ordförande	Jouko Suvensalmi
Markku Weckman	Antti Ellonen
Janne Leppänen (fge 28.8.2017 § 6)	Matti Lepistö
Susanna Ruotsalainen	Hannele Puusa-Ruohonen
Timo Karén (fge 9.10.2017 § 4)	Anneli Karhunen

Kimmo Kiljunen	Joni Hilden
Tiina Vesa (fge 23.9.2019 § 7)	Taru Pääkkönen
Riitta Salasto	Marjo Kalliokanerva
Ismo Tuormaa	Kari Saari (fge 24.8.2020 § 8)
Eija Liinakoski	Marja Parkkima
Marja-Vuokko Mäkinen	Juho Joensuu
Jari Jääskeläinen (fge 26.8.2019 § 4)	Liisa Tilander

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 4

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) bevilja Timo Karén avsked från uppdraget som ledamot i miljönämnden, och
- b) förrätta kompletteringsval av ledamot till miljönämnden för återstoden av mandattiden 2017–2021.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att

- a) bevilja Timo Karén avsked från uppdraget som ledamot i miljönämnden, och
- b) välja Matti Lepistö till ledamot i miljönämnden och Anssi Aura till personlig ersättare för ledamoten Janne Leppänen i miljönämnden

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besvärsanvisning

5 §

Beviljande av avsked åt Emil Bulut från uppdraget som ersättare i fullmäktige

6928/00.00.01.00/2020

RV/KK/KW

Emil Bulut har med ett brev som anlände 13.8.2020 begärt avsked från sina förtroendeuppdrag i Vanda stad på grund av att han flyttar från orten. Enligt 70 § i kommunallagen beviljas fullmäktigeledamöter och ersättare avsked av fullmäktige.

Centralvalnämnden utser en ny ersättare i Emil Buluts ställe.

Stadsstyrelsen 24.8.2020 § 7

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att Emil Bulut beviljas avsked från uppdraget som ersättare.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 5

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att bevilja Emil Bulut avsked från uppdraget som ersättare.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besvärsanvisning

6 § Beviljande av avsked åt Emmi Pajunen från uppdraget som ledamot i fullmäktigeutskottet samt förrättande av kompletteringsval

VD/4731/00.00.01.00/2019

RV/KK/KW

Emmi Pajunen har med ett brev som anlände 26.8.2020 begärt avsked från uppdraget som ledamot i fullmäktigeutskottet.

Enligt **23 kap. 1 § i förvaltningsstadgan** tillsätter fullmäktige årligen ett permanent fullmäktigeutskott för att förbereda och behandla ärenden som anhängiggjorts i fullmäktige samt även andra frågor som hör till fullmäktiges arbete.

Ledamöter i fullmäktigeutskottet är fullmäktiges ordförande och bägge vice ordförande samt ett av fullmäktige vid ifrågavarande tidpunkt fastställt antal av fullmäktige utsedda ledamöter och personliga ersättare för dessa.

Som ordförande för fullmäktigeutskottet fungerar fullmäktiges ordförande och vid förhinder för denne fullmäktiges I eller II vice ordförande.

I fullmäktigeutskottets sammanträden deltar som sakkunniga stadsstyrelsens ordförande och bägge vice ordförandena samt de personer som behövs för behandlingen av respektive ärende.

Det fullmäktigeutskott, som nämns i denna bestämmelse, avser inte ett i 35 § i kommunallagen stadgat utskott.

Enligt 4 a § 1 mom. i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män ska i kommunala organ och organ för kommunal samverkan, med undantag för kommunfullmäktige, kvinnor och män vara representerade till minst 40 procent vardera.

Stadsfullmäktige utsåg 24.8.2020 § 9 följande personer till ledamöter och personliga ersättare i fullmäktigeutskottet:

Antti Lindtman	stadsfullmäktiges ordförande
Carita Orlando	stadsfullmäktiges I vice ordförande
Sirpa Kauppinen	stadsfullmäktiges II vice ordförande

Ledamot	Personlig ersättare
Sakari Rokkanen	Sami Kanerva
Sirkka-Liisa Kähärä	Minna Räsänen
Emmi Pajunen	Eve Rämö
Niilo Kärki	Kirsi Mäkilaine
Antero Eerola	Jari Jääskeläinen
Patrik Karlsson	Stefan Åstrand
Tiina Tuomela	Jouko Jääskeläinen
Jussi Vähäkangas (fge 24.8.2020 § 9)	Juha Hirvonen (fge 24.8.2020 § 9)

Pietari Jääskeläinen	Timo Auvinen
----------------------	--------------

Stadsstyrelsen 7.9.2020 § 9

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att

- a) Emma Pajunen beviljas avsked från uppdraget som ledamot i fullmäktigeutskottet, och att
- b) det förrättas kompletteringsval av ledamot till fullmäktigeutskottet för återstoden av mandattiden 2019–2021.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 6

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) bevilja Emma Pajunen avsked från uppdraget som ledamot i fullmäktigeutskottet, och att
- b) förrätta kompletteringsval av ledamot till fullmäktigeutskottet för återstoden av mandattiden 2019–2021.

Behandling:

Det antecknades att ledamoten Emmi Pajunen avlägsnade sig från sammanträdet på grund av samfundsjäv under den tid som ärendet behandlades och beslutet fattades

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att

- a) bevilja Emma Pajunen avsked från uppdraget som ledamot i fullmäktigeutskottet, och att
- b) välja Anniina Kostilainen till ledamot i fullmäktigeutskottet för återstoden av mandattiden 2019–2021.

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besväransvisning

7 §

Godkännande av koncerndirektivet och de ägarpolitiska riktlinjerna för koncernsammanslutningar samt ändring av förvaltningsstadgan

VD/4114/00.01.01.01/2020

RV/K-ML/RK-K/SV/HY-L/KW

Kommunallagens bestämmelser om koncerndirektiv och ägarpolitiken

I 47 § i kommunallagen föreskrivs det om verksamheten i kommunens dottersammanslutningar och om koncerndirektiv. Enligt bestämmelsen ska det genom ägarstyrningen ses till att kommunkoncernens fördel som helhet beaktas i verksamheten i kommunens dottersammanslutning. I sammansättningen av styrelserna för kommunens dottersammanslutningar ska en med tanke på sammanslutningens verksamhetsområde tillräcklig sakkunskap om ekonomin och affärsverksamheten beaktas. Koncerndirektivet tillämpas på ägarstyrningen i kommunens dottersammanslutningar och i tillämpliga delar i intressesammanslutningar.

Enligt 47 § i kommunallagen ska det i koncerndirektivet meddelas behövliga bestämmelser åtminstone om:

- planeringen och styrningen av kommunkoncernens ekonomi och investeringar,
- ordnandet av koncernövervakningen, rapporteringen och riskhanteringen,
- informationen och tryggad rätt för kommunens förtroendevalda att få upplysningar,
- skyldigheten att inhämta kommunens åsikt före beslutsfattandet,
- koncernens interna tjänster,
- sammansättningen och utnämningen av styrelserna för kommunens dottersammanslutningar,
- en god förvaltnings- och ledningspraxis i kommunens dottersammanslutningar.

47 § i kommunallagen som gäller koncerndirektivet har tillämpats från början av mandatperioden för det fullmäktige som valdes 2017. Enligt 14 § i kommunallagen fattar fullmäktige beslut om principerna för ägarstyrningen samt koncerndirektivet.

Enligt 37 § i kommunallagen ska fullmäktige fatta beslut om kommunstrategin, i vilken det ska tas hänsyn till ägarpolitiken. De ägarpolitiska riktlinjerna fastställer enligt kommunallagens motiveringar principerna för ledningen, styrningen och övervakningen av kommunens verksamhet samt principerna för kommunens deltagande i olika organisationer och sammanslutningar som ägare, finansiär eller i samverkan med de övriga kommunerna.

Anvisningar som i fortsättningen styr koncernstyrningen

Den koncernstrategi som fastställdes av fullmäktige 17.12.2012 motsvarar inte den nuvarande kommunallagen eller Vandas nya organisation. Koncernstrategin behöver ersättas med koncerndirektiv, ägarpolitiska riktlinjer och anvisningar som gäller god förvaltnings- och ledningspraxis i enlighet med kommunallagen.

Koncerndirektivet innehåller de huvudriktlinjer för stadens ägarstyrning som avses i 14 § i kommunallagen.

I den allmänna delen av de **ägarpolitiska riktlinjerna för koncernsammanslutningar** dras riktlinjer upp för den ägarpolitik som gäller stadens sammanslutningar och i den särskilda delen fastställs för varje enskild sammanslutning sammanslutningens syfte i koncernen och ställning inom stadens serviceproduktion. Den särskilda delen, dvs. riktlinjerna för varje enskild sammanslutning, bereds för beslutsfattande enligt sammanslutning eller i lämpliga grupper av sammanslutningar.

Anvisningarna om god förvaltnings- och ledningspraxis (anvisningar om corporate governance) innehåller anvisningar om god förvaltnings- och ledningspraxis i stadskoncernens sammanslutningar.

Koncerndirektivets mest centrala bestämmelser

Kommunallagens bestämmelser om koncerndirektiv har beaktats vid beredningen av det utkast till koncerndirektiv som medföljer som bilaga. Vidare har organisatoriska och operativa förändringar i stadens koncernstyrning beaktats.

Vanda stads koncerndirektiv ser till att Vandas stadsstrategi förverkligas och är ett viktigt verktyg för koncernstyrningen. Direktivet fastställer verksamhetssätten bl. a. i anslutning till koncernstyrningen och ledningen, anskaffningen av ägarens förhandssamtycke, planeringen av ekonomin och verksamheten, koncernrapporteringen, informationen och de förtroendevaldas tillgång till information.

Koncerndirektivet koncentrerar sig till skillnad från koncernstrategin endast på stadskoncernen. Enligt koncerndirektivet delas stadens dottersammanslutningar in i tre grupper (portföljer), vilka utgörs av dottersammanslutningar som verkar på marknadsvillkor, fastighetsbolag och övriga dottersammanslutningar.

Koncerndirektivet ändrar inte grundprinciperna för Vanda stads ägarstyrning. De mål som ställts upp för dottersammanslutningarna i stadens budget är fortfarande det främsta verktyget för förverkligandet av stadsstrategin. Koncernsammanslutningarnas finansieringsverksamhet har i stadens organisation koncentrerats till serviceområdet för ekonomi och strategi. Ett undantag är de sammanslutningar som endast verkar på marknadsvillkor, dvs. koncernen Vanda Energi, som finansieringsenheten inom serviceområdet för ekonomi och strategi konsulterar vid behov.

Dottersammanslutningarna ska också följa stadens personalpolitik och personalförmåner. Sammanslutningar som verkar på marknadsvillkor har ingen dylik förpliktelse, utan de kan följa en personalpolitik som motsvarar praxis hos konkurrenter inom branschen.

Enligt koncerndirektivet har styrelsen i en dottersammanslutning av 3–5 medlemmar. Styrelsen i en dottersammanslutning kan ha 7 medlemmar av grundad anledning. Följande koncernbolag som staden antingen äger i sin helhet eller tillsammans med koncernsammanslutningar har för närvarande mer än 5 medlemmar i sina styrelser: Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, VAV-koncernen, VTK Kiinteistö Oy och Kiinteistö Oy Lehdokkitien Virastotalo. Styrelsens mandattid är två år. Arvodet för en medlem och en ordförande i en dottersammanslutnings styrelse motsvarar arvodet för en ledamot och ordförande i stadsstyrelsen, om man inte avviker från detta genom koncernsektionens beslut. Styrelsen i underkoncernerna utgörs i regel av modersammanslutningens ledning och nyckelpersoner.

En dottersammanslutning måste skaffa stadens samtycke på förhand för sina betydande beslut. Ägarens förhandssamtycke ges av koncernsektionen, som enligt förvaltningsstadgan har rätt att vidaredelegera befogenheten. För sammanslutningar som verkar på marknadsvillkor har skyldigheten att begära förhandssamtycke begränsats till endast betydande och vittomfattande ärenden, investeringar,

upplåningar eller finansieringsarrangemang. En sammanslutning som verkar på marknadsvillkor ska också begära förhandssamtycke vid betydande personalpolitiska lösningar och väsentligt avvikande från de personalförmåner som motsvarar stadens personalförmåner och vid val av verkställande direktör.

Vid konkurrensutsättningar av upphandlingar som överskrider det nationella tröskelvärdet och på vilka upphandlingslagen tillämpas ska de konkurrensutsättningstjänster som stadens serviceenhet för upphandlingar står till tjänst med användas, med undantag för byggnadsentreprenader. För användningen av interna tjänster kan stadskoncernens sammanslutningar ges bindande anvisningar enligt koncerndirektivet.

De ägarpolitiska riktlinjerna för koncernsammanslutningar

Vanda stads strategi och värderingar styr koncernsammanslutningarnas ägarpolitik. I den allmänna delen av de ägarpolitiska riktlinjerna för koncernsammanslutningar fastställs hurdana enhetliga principer som tillämpas vid ägarstyrningen i Vanda stads koncernsammanslutningar. Ägandet av en koncernsammanslutning är ett sätt att producera tjänster och lokaler. I de allmänna riktlinjerna och i riktlinjerna för varje enskild sammanslutning fastställs principerna för i hurdana uppgifter och projekt staden deltar som ägare och placerare, varför staden är ägare och hurdana produktionsmål och andra utvecklingsmål som ställs upp för ägandet. Riktlinjerna styr också enskilda investeringsbeslut och utvecklingen av koncernstrukturen.

Helheten när det gäller äganden av koncernsammanslutningar och koncernstrukturen utvärderas aktivt som en del av ägarpolitiken, så att stadskoncernens fördel som helhet beaktas i beslut som gäller ägandet. Vid koncernsammanslutningarnas ägarstyrning ser man till att sammanslutningarna har ett syfte och ett mål, vilkas förverkligande och ändamålsenlighet utvärderas regelbundet. Ägandena organiseras så att det inte förekommer korsvist ägande i underkoncernerna eller sammanslutningarna. Från sammanslutningar lösgör man sig på så vis att de placeringar som gjorts av staden återbördas till staden med så goda avkastningar som möjligt.

Efter godkännandet av den allmänna delen av de ägarpolitiska riktlinjerna för koncernsammanslutningar fastställs för alla stadens dottersammanslutningar och intressesammanslutningar ägarpolitiska riktlinjer för varje enskild sammanslutning, i vilka bland annat syftet med sammanslutningens verksamhet, grunderna för till stadens ägarskap och de långsiktiga mål som ställs upp för sammanslutningen beskrivs. De ägarpolitiska riktlinjerna för varje enskild sammanslutning kan granskas varje fullmäktigeperiod.

När en sammanslutning grundas och dess verksamhet planeras sker en analys av vilken sammanslutningsform som ska användas för sammanslutningen. Valet av sammanslutningsform sker utgående från ägarpolitikens mål. I allmänhet verkar moderstadens externa äganden i aktiebolagsform.

I de ägarpolitiska riktlinjerna för koncernsammanslutningar delas stadens dottersammanslutningar på motsvarande sätt som i koncerndirektivet in i tre grupper (portföljer), vilka är:

- 1) dottersammanslutningar som verkar på marknadsvillkor, dvs. Vanda Energi Ab,
- 2) övriga dottersammanslutningar och
- 3) bostads- och fastighetsaktiebolag.

Bestämmelserna om konkurrensneutralitet förutsätter att staden behandlar sammanslutningar som verkar på marknaden lika oberoende av vilket ägarunderlag sammanslutningen har. På bolag som verkar på marknadsvillkor tillämpas koncerndirektivet samt de allmänna ägarpolitiska riktlinjerna och ägarpolitiska riktlinjerna för varje enskild sammanslutning, men skyldigheten att begära ägarens

förhandssamtycke som beskrivs ovan i samband med koncerndirektivet, är snävare för bolag som verkar på marknadsvillkor än för de övriga koncernsammanslutningarna.

Andra dottersammanslutningar än de verkar på marknadsvillkor tillämpar koncerndirektivet, de allmänna ägarpolitiska riktlinjerna och de ägarpolitiska riktlinjerna enligt varje enskild sammanslutning i sin helhet. Andra dottersammanslutningar än de verkar på marknadsvillkor är bolag som huvudsakligen fungerar som anknutna enheter och erbjuder sina tjänster endast till staden och eventuella andra ägare. Stadens ägarpolitiska mål i dessa bolag grundar sig på en så god helhet som möjligt när det gäller serviceproduktionen och det ekonomiska resultatet. Utöver de anknutna enheterna ingår i andra bolag än de som verkar på marknadsvillkor också bolag som ägs tillsammans med en tredje part, vilka inte har en ställning som anknutna enheter, men som inte är verksamma på marknaden.

Fastighets- och bostadsaktiebolagen tillämpar koncerndirektivet, de allmänna ägarpolitiska riktlinjerna och de ägarpolitiska riktlinjerna för varje enskild sammanslutning i sin helhet. Vanliga fastighetsaktiebolag och ömsesidiga fastighetsbolag tillämpar aktiebolagslagen i sin verksamhet. Bostadsaktiebolag tillämpar lagen om bostadsaktiebolag i sin verksamhet. För fastighetsaktiebolagens del beskrivs huvudriktlinjerna för förverkligandet av investeringar i de ägarpolitiska riktlinjerna. Under den tid som en fastighet används är det viktigt att fastighetens värde upprätthålls i enlighet med en långsiktig plan och att reparationsskulden inte ökar i de byggnader som ägs av bolaget. Å andra sidan ska fastighetens upprätthålls- och underhållsverksamhet samt investeringar förverkligas med beaktande av byggnadens livscykel och användningsålder, sålunda att Vanda är klimatneutralt år 2030.

Anvisningar som gäller god förvaltnings- och ledningspraxis

Efter godkännandet av koncerndirektivet föreslås det att det fattas ett separat beslut om anvisningar som gäller god förvaltnings- och ledningspraxis (anvisningar om corporate governance). Anvisningarna innehåller anvisningar om god förvaltnings- och ledningspraxis i stadskoncernens sammanslutningar. De tidigare anvisningarna om god förvaltnings- och ledningspraxis har utarbetats för över tio år sedan och har inte använts aktivt i koncernsammanslutningarna.

Syftet med anvisningarna om corporate governance är att förenhetliga lednings- och förvaltningspraxisen i Vanda stads dottersammanslutningar och samtidigt se till att sunda principer för affärsverksamhet, tillräcklig öppenhet, resultatuppgifternas riktighet, en intern övervakning på ett behörigt sätt och riskhantering förverkligas i dottersammanslutningarna och att stadens äganden sköts på ett ändamålsenligt, tillförlitligt och effektivt sätt, samtidigt som man ser till koncernens fördel som helhet. Den främsta målgruppen för anvisningarna är sammanslutningens styrelse och verkställande direktör. I anvisningarna klargör arbetsfördelningen mellan bolagets styrelse och verkställande direktören, sålunda att styrelsens uppgifter huvudsakligen är strategiska och verkställande direktörens operativa. Anvisningarna fungerar också som allmänna anvisningar för dem som representerar staden på bolagsstämman och andra som sköter ägarstyrningen för stadens räkning.

Ett utkast till anvisningar om Corporate governance medföljer som bilaga. Anvisningarna förs separat för beslutsfattande i ett senare skede.

Stadsstyrelsen föreslår att det vid beredningen av principer för god förvaltningspraxis läggs till en formulering, där det föreslås att offentlighetsprincipen enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska följas i tillämpliga delar i koncernernas dotterbolag.

Beslutsfattande

Enligt 9 kap. 1 § i **förvaltningsstadgan** svarar stadsstyrelsen för att samordna stadens operativa verksamhet och för ägarstyrningen. Enligt 9 kap. 4 § i förvaltningsstadgan svarar koncernsektionen för att tillsammans med stadsstyrelsen organisera koncernförvaltningen på det sätt som avses i den av stadsfullmäktige godkända stadens ägarpolitik samt i andra anvisningar och bestämmelser som getts av stadsfullmäktige och stadsstyrelsen.

Till stadsfullmäktiges befogenheter hör enligt den uttryckliga bestämmelsen i kommunallagen att fatta beslut om principerna för ägarstyrningen och koncerndirektivet, och eftersom stadsfullmäktige inte genom förvaltningsstadgan delegerat befogenheten också att fatta beslut om den allmänna delen av de ägarpolitiska riktlinjerna.

Det föreslås samtidigt som en ändring görs i förvaltningsstadgan i enlighet med det föreslagna koncerndirektivet, att stadsfullmäktige fattar beslut om att stadsstyrelsen inte ska besluta om försäljning eller upplösning av betydande bolag eller ändring av dessas roll (t.ex. in-houseställningen), utan det är stadsfullmäktige som fattar beslut om dessa.

Vidare skulle stadsstyrelsen i fortsättningen ha befogenhet att fatta beslut om de ägarpolitiska riktlinjerna för varje enskild sammanslutning. Detta förverkligas genom att det i 9 kap. 1 § 5 mom. i förvaltningsstadgan läggs till en ny punkt 31.

I förvaltningsstadgan föreslås följande ändringar i enlighet med det som sägs ovan (tilläggen understreckade, strykningarna överstreckade):

9 kap. 1 § 5 mom. 20 punkten i förvaltningsstadgan ändras till att lyda enligt följande:

"Stadsstyrelsen beslutar

--

20) på förslag av koncernsektionen om grundandet av stiftelser och medlemskap i dessa, grundandet av privaträttsliga samfund och upplösning av dessa, samt om köp, försäljning, byte och teckning av aktier och andelar, med undantag för försäljning eller upplösning av de betydande bolag som fastställs i koncerndirektivet eller om ändringen av dessas roll"

I 9 kap. 1 § 5 mom. i förvaltningsstadgan läggs det till en ny punkt 31

"Stadsstyrelsen beslutar om

--

31) stadens ägarpolitiska riktlinjer för varje enskild sammanslutning."

9 kap. 4 § 2 mom. 1 punkten i förvaltningsstadgan ändras till att lyda enligt följande:

"Koncernsektionen beslutar om

--

1) förverkligandet av stadens ägarpolitik samt placerings- och finansieringspolitik i enlighet med den av stadsfullmäktige godkända strategin och de allmänna ägarpolitiska riktlinjerna samt de av stadsstyrelsen godkända ägarpolitiska riktlinjerna för varje enskild sammanslutning".

Förvaltningsstadgan medföljer i sin helhet som bilaga med ändringsmarkeringar vad gäller ovan nämnda punkter.

Koncernsektionen 17.8.2020 § 5

Stadsdirektörens förslag:

Koncernsektionen beslutar att föreslå för stadsstyrelsen att

- a) stadsstyrelsen föreslår för stadsfullmäktige att godkänna Vanda stads koncerndirektiv som medföljer som bilaga och att upphäva den koncernstrategi som fastställdes av stadsfullmäktige 17.12.2012, så att koncerndirektivet enligt bilagan träder i kraft 1.10.2020,
- b) stadsstyrelsen föreslår för stadsfullmäktige att godkänna den allmänna delen av de ägarpolitiska riktlinjerna för koncernsammanslutningar som medföljer som bilaga, så att de ägarpolitiska riktlinjerna enligt bilagan träder i kraft 1.10.2020 och
- c) stadsstyrelsen föreslår för stadsfullmäktige att godkänna ändringen av 9 kap § 1 och 4 i förvaltningsstadgan, så att ändringarna i förvaltningsstadgan enligt bilagan träder i kraft 1.10.2020.

Protokollet justeras och godkänns för denna paragrafs del omgående under sammanträdet.

Behandling:

Koncernsektionen ändrade de ändringar som föreslagits i förvaltningsstadgan enligt följande:

I 9 kap. 1 § 5 mom. i förvaltningsstadgan läggs texten "på förslag av koncernsektionen" till i punkt 31 enligt följande:

Stadsstyrelsen beslutar:

--

31) på förslag av koncernsektionen om stadens ägarpolitiska riktlinjer för varje enskild sammanslutning.

Vidare ändrades det första stycket i 9 kapitlet i koncerndirektivet Koncernens interna tjänster och upphandlingar i sin helhet till att lyda enligt följande:

~~Personal- och koncerndirektören kan vid behov ge sammanslutningar som hör till stadskoncernen bindande anvisningar om användningen av interna tjänster. Sammanslutningar som hör till stadskoncernen ska i tillämpliga delar följa de anvisningar som gäller stadens tjänster och upphandlingar.~~

Beslut:

Förslaget godkändes.

Protokollet justerades och godkändes för denna paragrafs del omedelbart vid sammanträdet.

Stadsstyrelsen 24.8.2020 § 10

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att

- a) godkänna Vanda stads koncerndirektiv som medföljer som bilaga och att upphäva den koncernstrategi som fastställdes av stadsfullmäktige 17.12.2012, så att koncerndirektivet enligt bilagan träder i kraft 1.10.2020,
- b) godkänna den allmänna delen av de ägarpolitiska riktlinjerna för koncernsammanslutningar som medföljer som bilaga, så att de ägarpolitiska riktlinjerna enligt bilagan träder i kraft 1.10.2020 och
- c) godkänna ändringen av 9 kap § 1 och 4 i förvaltningsstadgan, så att ändringarna i förvaltningsstadgan enligt bilagan träder i kraft 1.10.2020.

Protokollet justeras och godkänns för denna paragrafs del omgående under sammanträdet.

Behandling:

Stadsstyrelsen ändrade texten i föredragningslistan, så att det i slutet av avsnittet *Anvisningar som gäller god förvaltnings- och ledningspraxis* läggs till följande mening: "Stadsstyrelsen föreslår att det vid beredningen av principer för god förvaltningspraxis läggs till en formulering, där det föreslås att offentlighetsprincipen enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska följas i tillämpliga delar i koncernernas dotterbolag."

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 7

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) godkänna Vanda stads koncerndirektiv som medföljer som bilaga och att upphäva den koncernstrategi som fastställdes av stadsfullmäktige 17.12.2012, så att koncerndirektivet enligt bilagan träder i kraft 1.10.2020,
- b) godkänna den allmänna delen av de ägarpolitiska riktlinjerna för koncernsammanslutningar som medföljer som bilaga, så att de ägarpolitiska riktlinjerna enligt bilagan träder i kraft 1.10.2020 och
- c) godkänna ändringen av 9 kap § 1 och 4 i förvaltningsstadgan, så att ändringarna i förvaltningsstadgan enligt bilagan träder i kraft 1.10.2020.

Behandling:

Ledamoten Antero Eerola från Vänsterförbundets fullmäktigegrupp lade fram följande ändringsförslag från sin fullmäktigegrupp, vilket understöddes av de grönas fullmäktigegrupp och kristdemokraternas fullmäktigegrupp:

Koncerndirektivets punkt 7.1. fjärde stycket under rubriken Val av styrelse och styrelsens sammansättning (Hallituksen valinta ja kokoonpano) ändras till att lyda enligt följande:

"Till stadens mindre dottersammanslutningar väljs som regel 3–5 medlemmar. I betydande dottersammanslutningar är styrelsens storlek mer omfattande, så att man genom den tryggar en mångsidig samhällelig kompetens i dottersammanslutningarnas förvaltning och de anställdas representation i dottersammanslutningen. Mer ingående beslut om storleken på styrelserna i dottersammanslutningarna fattas vid inledningen av respektive fullmäktigeperiod."

Ordföranden konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och föreslog följande omröstningsförfarande: de som understöder stadsstyrelsens basförslag röstar ja, medan de som understöder förslaget från vänsterförbundets fullmäktigegrupp röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.

I omröstningen gavs 45 ja-röster, 21 nej-röster medan en ledamot röstade blankt, varvid ordföranden konstaterade att ändringsförslaget förkastats.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Protokollet justerades och godkändes för denna paragrafs del omedelbart vid sammanträdet.

Bilagor:

- Presentation av de mest centrala uppdateringarna

- Koncerndirektiv, Koncernsekt. 17.8.2020 § 5, utkast
- de ägarpolitiska riktlinjerna för koncernsammanslutningar, allmänna delen, utkast
- Förvaltningsstadgan 9 kap. § 1 och 4, koncernsekt. 17.8.2020 § 5, ändringarna markerade
- God förvaltnings- och ledningspraxis i Vanda stads dottersammanslutningar, utkast
- FGE 21.9.2020 § 7 omröstningsprotokoll

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besvärsförbud

Närmare information:

Riikka Kiljander-Kiiskinen, chef för koncernstyrningen, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Samuli Vartiainen, koncernjurist ([fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))

Konserniohjeistuksen uudistaminen: keskeisimmät uudistukset

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 17.8.2020

Uudistuksen lähtökohdat

Valtuuston 17.12.2012 vahvistama konsernistrategia ei vastaa nykyistä kuntalakia tai Vantaan uudistunutta organisaatiota

- Konsernistrategia sisältää nykyisen kuntalain mukaan konserniohjeessa annettavien kaupunkikonsernia koskevien määräysten lisäksi myös laajalti linjauksia kaupungin yleisestä omistajapolitiikasta sekä kaupungin omasta sijoitus- ja rahoitustoiminnasta

Uudistuksen lähtökohtana on päivittää kaupungin konserni- ja omistajaohjausta koskevat linjaukset ja ohjeistus nykyaikaan, selkeyttää ohjeistusta ja siirtyä konsernistrategian tapauskohtaisista määräyksistä joustavampaan omistajaohjaukseen

- Konsernistrategian omistajaohjausta ja yhteisöjen omistajapolitiikkaa koskevat määräykset ehdotetaan jaettavaksi kolmeen omistajaohjauksen asiakirjaan
 - Kokonaan uutena asiana tulisivat tytäryhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset
- Omistajaohjauksen asiakirjat eivät sisältäisi konsernistrategian määräyksiä kaupungin yleisestä omistajapolitiikasta tai kaupungin omasta sijoitus- ja rahoitustoiminnasta
- Tarvittaessa kaupungin varallisuuden hoitoa ja sijoitustoimintaa koskevaa muuta ohjeistusta tarkistetaan

Suunnitellut konserniohjauksen asiakirjat

Konserniohje

- Kuntalain edellyttämä
- Kaupungin omistajaohjauksen peruslinjaukset

Kaupungin yhteisöjen omistajapoliittiset linjaukset

- Yleinen osa, jossa linjataan kaupungin yhteisöjä koskevaa omistajapolitiikkaa
- Erityinen osa, jossa yhteisökohtaisesti määritetään yhteisön tarkoitus konsernissa sekä asema kaupungin palvelutuotannossa
- Erityinen osa eli yhteisökohtaiset linjaukset on tarkoitus tuoda päätöksentekoon yhteisökohtaisesti tai sopivissa yhteisöryhmissä

Hyvä johtamis- ja hallintotapa (corporate governance –ohje)

- Sisältää kaupunkikonsernin yhteisöjen hyvää hallintoa ja johtamista koskevat ohjeet

Asiakirjojen päätöksentekotasot

Konserniohje

Päätöksentekotaso:
kaupunginvaltuusto

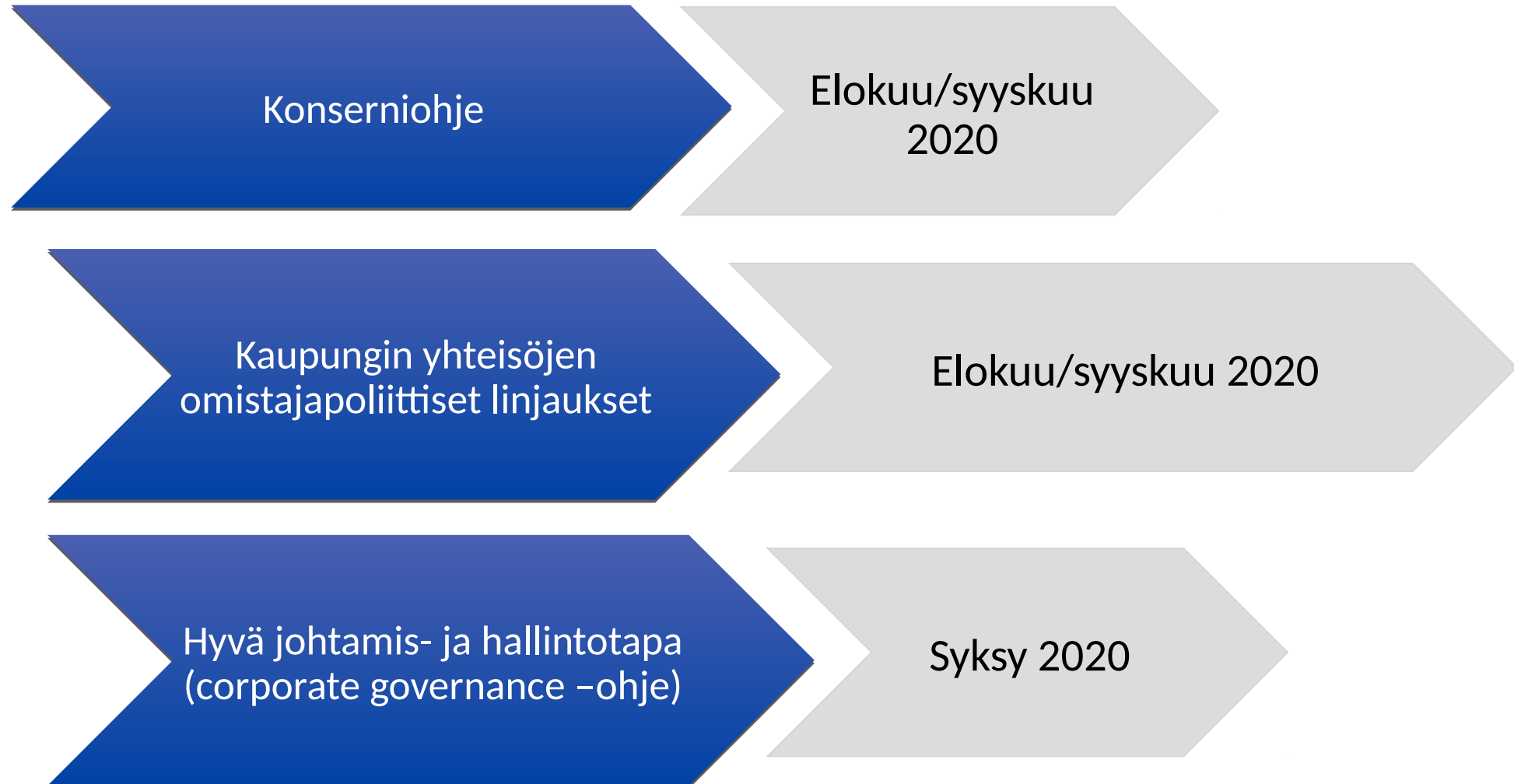
Kaupungin yhteisöjen
omistajapoliittiset linjaukset

Päätöksentekotaso:
Kaupunginvaltuusto yleinen osa
ja
Kaupunginhallitus erityinen osa

Hyvä johtamis- ja hallintotapa
(corporate governance –ohje)

Päätöksentekotaso:
kaupunginhallituksen konsernijaosto

Aikataulu

Konsernistrategian ja konserniohjeen erot

Konsernistrategia:

- 1.Koskee kaupungin omaa toimintaa ja kaupunkikonsernia
- 2.Yksityiskohtaisia määräyksiä kaupungin omasta ja kaupunkikonsernin omaisuuden hallinnasta sekä sijoitus ja rahoitustoiminnasta
- 3.Kaikkia yhtiöitä koskevat samat säännöt pois lukien muutamat yhtiökohtaiset poikkeukset sekä Vantaan Energia, joka kokonaan vapautettu kvston päätöksellä konsernistrategian noudattamisesta
- 4.Osakeyhtiö määritetty lähtökohtaiseksi kaupungin käyttämäksi yhteisömuodoksi
- 5.Määrittää yleiset periaatteet yhtiöön sijoittamiseen tai omistuksesta luopumiseen
- 6.Ei määräyksiä tytäryhtiön hallituksen koosta tai toimikaudesta
- 7.Ei määräyksiä alakonsernien hallituksista
- 8.Kaupungin ja tytäryhteisön tulee hankinnoissa hyödyntää ensisijaisesti hankintakeskuksen palveluja
- 9.Kaupunki pyrkii järjestämään tukipalvelut keskitetysti

Konserniohje:

- 1.Keskittyy kaupunkikonserniin
- 2.Ylätason linjaukset kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta
- 3.Markkinaehtoisilla yhteisöillä tietyiltä osin poikkeavat säännöt
- 4.Eri yhteisömuotoja ei ole asetettu kategorisesti paremmuusjärjestykseen
- 5.Omistajapolittisissa linjauksissa tullaan määrittämään yleisellä ja tarvittaessa yhteisökohtaisesti, koska yhteisöön sijoitetaan tai luovutaan yhteisön omistuksesta
- 6.Lähtökohtaisesti tytäryhteisön hallituksen koko on 3-5 jäsentä ja toimikausi 2 vuotta
- 7.Alakonsernien hallitus muodostetaan pääsääntöisesti emoyhteisön johdosta ja avainhenkilöistä
- 8.Hankintalakia soveltavien kansallisen kynnysarvon ylittävien hankintojen kilpailutuksissa tulee käyttää kaupungin hankinta-palveluyksikön kilpailutuspalveluja pois lukien rakennusurakat
- 9.Sisäisten palveluiden käyttämisestä voidaan antaa kaupunkikonsernin yhteisöille sitovia ohjeita

Konsernistrategian ja konserniohjeen yhtäläisyydet

Konserniohje ei muuta Vantaan kaupungin omistajaohjauksen peruseriaatteita:

- Kaupungin talousarviossa tytäryhteisöille asetetut tavoitteet ovat ensisijainen väline kaupunkistrategian toteuttamiseen konsernitasolla
- Konserniyhteisöjen rahoitustoiminta on keskitetty talouden ja strategian palvelualueelle
 - Konserniohjeessa poikkeuksena markkinaehtoisesti toimivat yhteisöt, joiden kanssa talouden ja strategian palvelualue tekee rahoitustoiminnassa yhteistyötä
- Tytäryhteisön tulee hankkia merkittäviin päätöksiinsä kaupungin etukäteinen suostumus konsernijaostolta
- Tytäryhteisöjen on edelleen noudatettava kaupungin henkilöstöpolitiikkaa ja henkilöstöetuja
 - Konserniohjeessa poikkeuksena markkinaehtoiset yhteisöt, jotka voivat lähtökohtaisesti noudattaa alan kilpailijoiden käytäntöjä vastaavaa henkilöstöpolitiikkaa
 - Konserniohjeessa mahdollisuus poiketa tästä pääsäännöstä kojan ennakkosuostumuksella
- Tytäryhteisön hallituksen jäsenen ja puheenjohtajan palkkio vastaa kaupunginhallituksen jäsenen ja puheenjohtajan palkkiota ellei tästä poiketa kojan päätöksellä

Ehdotetun konserniohjeen keskeiset määräykset

Konserniohjeessa keskitytään antamaan kuntalain edellyttämän mukaisesti määräykset:

- kaupungin omistajaohjauksen järjestämisestä;
- tytäryhteisöjen ohjaamisesta ja velvollisuudesta hankkia kaupungin kanta ennen päätöksentekoa;
- hallitusten valinnasta ja kokoonpanosta;
- kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelusta;
- konsernin sisäisistä palveluista; sekä
- konsernivalvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä

Omistajaohjauksen järjestäminen

Konserniohjetta sovellettaisiin tytäryhteisöjen ja alakonsernien lisäksi myös toimintatapojen ja periaatteiden osalta kaupungin osakkuusyhteisöjen sekä kuntayhtymien omistajaohjaukseen huomioiden kaupungin omistususuus ja äänivalta

- Kuntayhtymien seuranta ja omistajaohjausasioiden valmisteluvastuu olisi henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueen ohella toimialalla, jonka toimialaan kuntayhtymän toiminta kuuluu

Kaupungin tytäryhteisöt salkutettaisiin omistajapoliittisissa linjauksissa markkinaehtoisesti toimiviin, asunto- ja kiinteistöyhtiöihin sekä muihin tytäryhteisöihin

- Markkinaehtoisesti toimiville yhteisöille (Vantaan Energia Oy) ehdotetaan konserniohjeessa asunto- ja kiinteistöyhtiöistä ja muista tytäryhteisöistä poikkeavia määräyksiä
- kaupungin ennakkokanta edellytetään ainoastaan tiettyihin merkittävimpiin päätöksiin
- henkilöstöpolitiikassa voidaan kaupungin henkilöstöpolitiikan sijasta noudattaa lähtökohtaisesti alan kilpailijoiden käytäntöjä vastaavaa henkilöstöpolitiikkaa
- yhteisön rahoitustoimintaa ei ole keskitetty talouden ja strategian palvelualueelle, mutta pitkäaikainen rahoitus hoidettava yhteistyössä ja muutoinkin rahoitustoiminnassa tehtävä yhteistyötä talouden ja strategian palvelualueen kanssa

Hallituksen valinta ja kokoonpano

Konserniohjeeseen ehdotetaan otettavan määräykset siitä, että kaupungin tytäryhteisöihin valitaan pääsääntöisesti 3-5 jäsentä ja että hallitusten toimikausi olisi kaksi vuotta

- Hallituksen jäsenmäärä voisi perustellusta syystä olla enintään 7
- Hallituksen toimikauden pituudesta voitaisiin perustellusta syystä poiketa
- Määräykset olisivat tarpeellisia tytäryhteisöjen hallitustyöskentelyn tehokkuuden ja hallituksen toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi
- Luovutaan jaoston nimeämistä asiantuntijajäsenistä hallituksessa

Ehdotuksessa hallituksen jäseniä valittaessa kiinnitetään huomiota hallituksen kokoonpanoon kokonaisuutena siten, että sillä on yhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus ja kyky toimitusjohtajan ohjaamiseksi sekä yhteisön kehittämiseksi

- itsearviointi ja sen raportointi omistajalle tuotaisiin työtavaksi
- Hallitus voisi olla kokoonpanoltaan kokonaan vain luottamushenkilöistä muodostuva tai ns. virkamieshallitus tai ns. mix molempia tai hallituksessa voisi olla myös kaupungin ulkopuolisia osajia

Hallituksen jäsenen palkkio

Kaupungin
tytäryhteisöjen
hallituksen
jäsenen palkkion
määräytymiseen
ei ehdoteta
asiallisia
muutoksia

- Hallitusten jäsenien kokouspalkkioiden ehdotetaan edelleen pääsääntöisesti vastaavan Vantaan kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja jäsenien palkkioita
- Konsernijaosto voisi päättää maksaa yhteisön hallitukselle kokouspalkkion lisäksi vuosipalkkiota tai muutoinkin poiketa pääsäännöstä
- Pääsäännöstä poikettaessa otettaisiin palkkioiden määrää arvioitaessa ensisijaisesti huomioon yhteisön koko, toimiala sekä tehtävän vaativuus

Kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelu

Konserniyhtiöiden rahoitustoiminta olisi edelleen keskitetty kaupungin talouden ja strategian palvelualueelle, joka vastaisi tytäryhteisöjen lainojen kilpailutuksesta sekä ohjaisi yhteisöjen kassavarojen sijoitustoimintaa

Konserniyhteisöjen keskinäinen lainananto, omaisuuden panttaus ja takaukset eivät olisi sallittuja pois lukien alakonsernien sisäiset vakuusjärjestelyt konsernijaoston ennakkosuostumuksella

Takausten osalta konserniohjeessa todettaisiin, että kaupunki myöntää pääsääntöisesti takauksia ainoastaan tytäryhteisöille

Toimivallanjako konserniasioissa hallintosäännön ja konserniohjeen perusteella

Kaupunginvaltuusto päättää

- Omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta
- Konserniyhteisöjen omistajapolitiikan yleiset periaatteet
- Kuntakonsernin toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista
- Talousarvion yhteydessä tytäryhteisöille asetettavista tavoitteista
- Merkittävien yhtiöiden (VAV, Vannti, Vantaan Energia) myymisestä, purkamisesta tai roolin muutoksesta (esim. in house -aseman muutos)

Kaupunginhallitus

- Vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta
- Päättää
 - kaupungin yhteisöjen omistajapoliittisista linjauksista
 - Konsernijaoston esityksestä yksityisoikeudellisen yhteisön perustamisesta ja purkamisesta sekä osakkeiden ym., myymisestä, vaihtamisesta, merkitsemisestä, pois lukien merkittävien yhtiöiden myynti, purkaminen tai roolin muutos

Konsernijaosto

- Vastaa konsernihallinnon järjestämisestä yhdessä kaupunginhallituksen kanssa kaupunginvaltuuston hyväksymässä kaupungin omistajapolitiikassa sekä muissa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen antamissa ohjeissa ja määräyksissä tarkoitetulla tavalla
- Päättää
 - kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti kaupungin omistajapolitiikan sekä sijoitus- ja rahoitustoimintapolitiikan toteuttamisesta
 - kaupungin omistaja- ja konserniohjauksesta
 - jäsenten ja tilintarkastajien nimeämisestä yksityisoikeudellisiin yhteisöihin
 - edustajien nimeämisestä ja menettelyohjeiden antamisesta yhtiökokouksiin ja vastaaviin, joissa kaupungin etua on valvottava
 - kaupungin omistajapolitiikan valmistelusta ja osaltaan sen noudattamisen ohjaamisesta ja valvomisesta,
 - Pääsääntöisesti kaupungin ennakkosuostumusten antamisesta yhteisöille kaupungin omistajapolitiikan mukaisesti

Konserniyhteisöjen omistajapolitiittiset linjaukset

- Kaupungin strategia ja arvot ohjaavat konserniyhteisöjen omistajapolitiikkaa ja konsernirakennetta
- Konserniyhteisöjen omistajapolitiittiset linjaukset jakautuvat
 1. yleiseen osaan; ja
 2. yhteisökohtaisiin linjauksiin
- Yleisessä osassa määritellään, minkälaisia yhtenäisiä periaatteita sovelletaan Vantaan kaupungin konserni- ja osakkuusyhtiöiden omistajaohjauksessa
- Konserniyhteisön omistaminen on yksi tapa tuottaa palveluita tai tiloja

Yhteisökohtaiset linjaukset

Yhteisökohtaisissa omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään

- mitä kaupunki omistaa;
- miksi kaupunki omistajana yhtiössä;
- millaisia tavoitteita omistuksille asetetaan pitkällä aikavälillä;
- kuka yhteisön omaisuuden arvon säilymisestä ja käytöstä vastaa;
- miten omaisuuden hallinnan johtaminen ja raportointi on järjestetty; ja
- millaista osaamista yhtiön hallituksen jäsenillä tulisi olla.

Salkutus kolmeen ryhmään omistajapoliittisissa linjauksissa

1

Markkinaehtoisesti toimivat tytäryhteisöt eli Vantaan Energia Oy: Markkinaehtoiseen yhtiöön sovelletaan konserniohjetta sekä yleisiä että yhteisökohtaisia omistajapoliittisia linjauksia, mm. ennakkosuostumuksen pyytämisvelvollisuus suppeampi

2

Muut tytäryhteisöt: soveltavat konserniohjetta, yleisiä omistajapoliittisia linjauksia ja yhteisökohtaisia omistajapoliittisia linjauksia kokonaisuudessaan, pääosin ns. in-house periaatteella toimivia vain kaupungille ja mahdollisille muille omistajille palvelujaan tarjoavia yhtiöitä tavoitteet näissä yhtiöissä perustuvat mahdollisimman hyvään palvelutuotannon ja taloudelliseen tuloksen kokonaisuuteen

3

Asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt: Soveltavat toiminnassaan osakeyhtiölakia / asunto-osakeyhtiölakia, kiinteistöosakeyhtiöiden osalta kuvataan investointien toteuttamisen peruslinjauksia, kiinteistön arvoa ylläpidetään pitkän tähtäimen suunnitelman mukaisesti eikä yhtiön omistamien rakennusten korjausvelka kasva

Osakeyhtiömuotoon liittyviä linjauksia

- Yhteisöä perustettaessa sekä sen toimintaa suunniteltaessa analysoidaan, mitä yhteisömuotoa kulloinkin käytetään
 - Pääsääntöisesti emokaupungin ulkopuoliset omistukset toimivat osakeyhtiömuodossa
- Tytäryhtiön hallituksella oltava riittävä ja monipuolinen osaaminen sekä toisiaan täydentävä kokemus ja toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan tuntemus
- Osakeyhtiömuodossa toimiville tytäryhtiöille laaditaan yhtiöjärjestysmallit
 - Konsernijaosto hyväksyy
 - Tytäryhtiöiden yhtiöjärjestykset muutetaan vastaamaan mallia
 - Yhtiöjärjestyksessä tytäryhtiö sitoutuu noudattamaan toiminnassaan kaupungin konserniohjetta ja muuta konserniohjeistusta
- Konserniyhtiöissä, joissa on muita osakkeenomistajia, kaupunki turvaa etujaan laatimalla osakassopimuksen
 - Määritetään kunkin osakkeenomistajan oikeudet ja velvoitteet yhtiöön liittyen
 - Kaupunki hallitsee osakassopimuksella osakkeenomistajan keskinäisiä ja yhtiön välisiä suhteita sekä riskejä
 - Sovitaan osakkaiden tehtävistä ja velvoitteista
- Konserniyhtiöissä, joissa muita osakkeenomistajia, kaupunki ei voi sitoutua omistusosuuttaan suurempiin velvoitteisiin tai maksuosuuksiin

VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNIOHJE

KAUPUNGINVALTUUSTO XX.XX.XXXX § XX
VOIMASSA XX.XX.XXXX LUKIEN

Sisällys

1.	Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	3
2.	Konserniohjeen soveltamisala ja sitovuus.....	3
3.	Kaupunkikonsernin ohjaus ja johtaminen	4
4.	Omistajapoliittiset linjaukset ja salkuttaminen	4
5.	Hyvä johtamis- ja hallintotapa	5
6.	Tytäryhteisöjen ohjaaminen	5
6.1.	Tavoitteiden asettaminen tytäryhteisöille	5
6.2.	Velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa.....	5
6.3.	Edustajille ja jäsenille annettavat menettelyohjeet	7
6.4.	Tytäryhteisöissä noudatettava henkilöstöpolitiikka.....	7
6.5.	Konsernivalvonta ja raportointi	7
6.6.	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus.....	8
6.7.	Kaupungin sisäinen tarkastus	8
7.	Hallitus	8
7.1.	Hallituksen valinta ja kokoonpano.....	8
7.2.	Hallituksen jäsenen palkkio	9
8.	Kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelu	9
8.1.	Tytäryhteisöjen sijoitus- ja rahoitustoiminta	9
8.2.	Konsernitili.....	10
8.3.	Tytäryhtiöiden keskinäinen lainananto ja vakuudet	10
8.4.	Vakuutustoiminta	10
9.	Konsernin sisäiset palvelut ja hankinnat	10
10.	Riskienhallinta ja sisäinen valvonta.....	11
11.	Tiedottaminen.....	12
12.	Luottamushenkilön tiedonsaantioikeus	12

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Konserniohjeella luodaan puitteet Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin asettamien tavoitteiden tehokkaaksi toteuttamiseksi.

Konserniohjeen tarkoituksena on tukea kaupungin konsernijohtamista ja omistajaohjausta siten, että kaupunkikonsernia voidaan johtaa ja ohjata yhteisillä toimintaperiaatteilla kaupungin kokonaisuuden huomioiden. Tätä tarkoitusta varten konserniohjeen tavoitteena on luoda yhdenmukaisia menettelytapoja kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen ohjaukseen sekä varmistaa toiminnan läpinäkyvyys ja tiedonkulku.

Kaupunginvaltuusto vahvistaa kaupungin omistajaohjauksen periaatteet sisältävät konserniohjeen ja yleiset omistajapoliittiset linjaukset, jotka muodostavat yhdessä kaupunginhallituksen päättämien ylemmän tason periaatteita yhteisötasolle tuovien omistajapoliittisten linjausten sekä kaupunginhallituksen konsernijaoston päättämän konserniyhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä yhtenäistävän hyvä johtamis- ja hallintotapa -ohjeen kanssa, kaupungin omistajaohjauksen menettelyjä ja toimintatapoja määrittävän kokonaisuuden.

2. Konserniohjeen soveltamisala ja sitovuus

Konserniohjetta sovelletaan kaupunkiin ja sen tytäryhteisöihin sekä alakonserneihin, joiden emoyritys on kaupungin tytäryhteisö. Kunkin tytäryhteisön tulee omissa ylimmissä päätöksentekokoelimissään käsitellä ja hyväksyä konserniohje yhteisöä sitovaksi.

Konserniohjeen toimintatapoja ja periaatteita sovelletaan myös kaupungin osakkuusyhteisöjen omistajaohjauksen toteuttamisessa siinä määrin kuin se on kaupungin omistususuus ja äänivalta huomioiden mahdollista. Kaupungin edustajien osakkuusyhteisöissä tulee mahdollisuuksien mukaan pyrkiä siihen, että konserniohjeen määräyksiä toteutetaan myös osakkuusyhteisöissä. Osakkuusyhteisöillä tarkoitetaan yhteisöjä, joissa kaupungilla on vähintään viidennes ja enintään puolet yhteisön osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai johon kaupungilla yksin tai yhdessä yhden tai useamman tytäryhteisönsä kanssa taikka jossa kaupungin tytäryhteisöllä yhdessä muiden kaupungin tytäryhteisöjen kanssa on merkittävä omistususuus ja lisäksi huomattava vaikutusvalta liiketoiminnan ja rahoituksen johtamisessa.

Konserniohjeen toimintatapoja ja periaatteita sovelletaan myös kuntayhtymien omistajaohjaukseen kaupungin äänivaltaisuus huomioon ottaen.

Konserniohje ei muuta sen soveltamisalaan kuuluvien yhteisöjen oikeudellista asemaa tai vastuuta. Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava havaitsemastaan ristiriidasta viipymättä kaupungin henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueelle.

3. Kaupunkikonsernin ohjaus ja johtaminen

Kuntalain mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto, kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat sekä konserniyhteisöjä koskevia asioita hallintosäännön määräysten nojalla esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat viranhaltijat. Tällaisia viranhaltijoita ovat henkilöstö- ja konsernijohtaja sekä rahoitusjohtaja.

Kaupungin konsernijohtoon kuuluvien toimielinten ja viranhaltijoiden hallintosäännön mukaista toimivallanjakoa on käsitelty erikseen kunkin asiakohdan yhteydessä.

Kaupungin konserniohjauksen tavoitteena on se, että kukin yhtiö ottaa toiminnassaan huomioon omistajan tahdon ja tavoitteet, konsernin kokonaisedun sekä asemansa osana kaupunkikonsernia. Kunkin yhtiön toiminnallisen strategian ja tavoitteet määrittelee yhtiön hallitus ottaen kuitenkin huomioon kaupunginhallituksen yhtiölle asettaman yhtiökohtaisen omistajastrategian tavoitteet.

Vastuu kuntayhtymien seurannasta ja omistajaohjausasioiden valmistelusta on henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueen ohella toimialalla, jonka toimialaan kuntayhtymän toiminta kuuluu.

4. Omistajapoliittiset linjaukset ja salkuttaminen

Valtuusto vahvistaa kaupungin yhteisöjä koskevan omistajapolitiikan yleiset linjaukset sekä kaupunginhallitus kunkin kaupungin tytäryhteisön omistajapoliittiset linjaukset, joissa määritetään yhteisön asema kaupungin palvelutuotannon järjestämisessä sekä yhteisön tarkoitus kaupunkikonsernin näkökulmasta. Kaupungin kannalta merkittävien yhteisöjen myynnistä, purkamisesta tai roolin muutoksesta päättää valtuusto. Merkittäviä yhtiöitä ovat Vantaan Energia Oy, VAV Yhtymä Oy ja Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy.

Omistajapoliittisissa linjauksissa annetaan tytäryhteisöä tai tytäryhteisöryhmää koskevia tätä ohjetta täsmentäviä määräyksiä.

Kaupungin tytäryhteisöt jaetaan kolmeen ryhmään (salkkuun), jotka ovat markkinaehtoisesti toimivat tytäryhteisöt, asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt ja muut tytäryhteisöt. Kaupunginhallitus päättää tytäryhteisöjen sijoittamisesta salkkuihin osana tytäryhteisökohtaisia omistajapoliittisia linjauksia.

Tytäryhteisöjen toiminnan markkinaehtoisuutta arvioidaan sen mukaan, toimiiko yhtiö yleisesti markkinoilla ja harjoittaako se elinkeinotoimintaa. Markkinaehtoisuutta harkittaessa tarkastellaan, onko yhtiö perustettu tyydyttämään sellaisia yleisen edun mukaisia tarpeita, joilla ei ole kaupallista tai teollista luonnetta. Lisäksi arvioidaan, onko yhtiöllä julkista palvelutehtävää tai viranomaistehtäviä ja onko yhtiön tarkoitus tuottaa voittoa tai toimiiko yhtiö kilpailutilanteessa markkinoilla ja käyttääkö se markkinaperusteista hinnoittelua. Arvioinnissa huomioidaan myös yhtiön toiminnan kohde ja rahoitus pohja, eli

onko asiakaskunta laaja ja rajoittamaton sekä perustuuko yhtiön toiminta pääosin omaan tulorahoitukseen.

Kaupungin omistajuus ei saa aiheuttaa markkinaehtoisesti toimivalle yhteisölle kilpailuetua eikä -haittaa.

5. Hyvä johtamis- ja hallintotapa

Kaupungin tytäryhteisöjen tulee noudattaa toiminnassaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa. Kaupunkikonsernin hyvästä johtamis- ja hallintotavasta laaditaan erillinen ohje, jonka kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyy. Hyvää johtamis- ja hallintotapaa koskeva ohje on käsiteltävä ja hyväksyttävä kunkin kaupungin tytäryhteisön toimivaltaisessa toimitielimessä.

6. Tytäryhteisöjen ohjaaminen

6.1. Tavoitteiden asettaminen tytäryhteisöille

Kaupungin tytäryhteisön strategista suunnittelua ohjaa kaupunkistrategia, jota tytäryhteisön tulee omalta osaltaan noudattaa.

Kaupunkistrategian toteuttamisen ensisijainen väline on kaupungin talousarvio, jossa kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita. Asetettavat tavoitteet valmistellaan henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueen sekä tarvittaessa toimialojen ja yhteisön yhteistyönä. Konsernijaoston tehtäviin kuuluu tehdä esityksiä ja antaa toimintaohjeita kaupunkikonsernin yhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista. Merkittävien konserniyhteisöjen ja kuntayhtymien johto esittelee konsernijaostolle vuosittain asetettujen tavoitteiden toteumaa ja keskeisiä kysymyksiä yhteisön toiminnassa.

Asetettujen tavoitteiden pohjalta tytäryhteisö laatii vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman sekä rahoitus- ja investointisuunnitelman. Tytäryhteisöllä tulee lisäksi olla pitkän tähtäimen talous-, rahoitus- ja investointisuunnitelma. Yhtiön ei tarvitse laatia rahoitus- ja investointisuunnitelmaa tai pitkän tähtäimen suunnitelmaa, mikäli ne ovat yhtiön toiminnan kannalta tarpeettomia esimerkiksi toiminnan vähäisyyden vuoksi.

Kaupunkistrategiasta johtuvia periaatteita, joita tytäryhteisöjen tulee toiminnassaan soveltaa, täsmennetään yleisissä omistajapoliittisissa linjauksissa.

6.2. Velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Kaupunkikonserniin kuuluvan tytäryhteisön on hankittava kaupungin kanta eli ennakkosuostumus ennen merkittävästä asiasta päättämistä. Markkinaehtoisesti toimivien tytäryhteisöjen osalta tämä velvoite on rajoitettu jäljempänä erikseen lueteltuihin asioihin. Kaupungin ennakkokannan eli hallintosäännön mukaisen ennakkosuostumuksen antaa

kaupunginhallituksen konsernijaosto. Hallintosäännön mukaan konsernijaostolla on oikeus siirtää tätä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranomaiselle.

Tytäryhteisön on hankittava konsernijaoston ennakkosuostumus ennen päätöksentekoa seuraavista asioista:

- sulautuminen, jakautuminen tai tytäryhteisön perustaminen sekä muu yritysjärjestely kuten yrityskauppa;
- omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan;
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen;
- periaatteellisesti laajakantoinen tai taloudellisesti merkittävä toiminnan muuttaminen;
- toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädännön mukaisen sidosyksikköasemansa suhteessa kaupunkiin;
- toimintaan nähden merkittävä investointi;
- periaatteellisesti laajakantoisen tai taloudellisesti merkittävän sopimuksen tekeminen, muuttaminen tai päättäminen;
- epätavallisin ehdoin tehtävän tai muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvan sopimuksen tekeminen yhteisön ja sen osakkeenomistajan, jäsenen, toimitusjohtajan tai hallituksen jäsenen välillä, kyseisen sopimuksen muuttaminen sekä sopimukseen perustuvasta oikeudesta luopuminen;
- merkittävä henkilöstöpoliittinen ratkaisu sekä olennainen poikkeaminen kaupungin henkilöstöetuja vastaavista henkilöstöeduista;
- yhteisön toimitusjohtajan valinta;
- alakonsernin sisäinen lainananto- ja vakuusjärjestely.

Markkinaehtoisesti toimivan tytäryhteisön tulee hankkia konsernijaoston ennakkosuostumus ainoastaan seuraavissa asioissa:

- periaatteellisesti laajakantoinen tai taloudellisesti merkittävä toiminnan muuttaminen;
- toimintaan nähden merkittävä investointi;
- toimintaan nähden merkittävä lainanotto tai -anto tai muu vastaava merkittävä rahoitusjärjestely;
- merkittävä henkilöstöpoliittinen ratkaisu sekä olennainen poikkeaminen kaupungin henkilöstöetuja vastaavista henkilöstöeduista;
- toimitusjohtajan valinta.

Kaupunkikonserniin kuuluvan yhteisön alkaessa valmistella sellaista yhteisön toimintaan vaikuttavaa muutosta, joka saattaa edellyttää ennakkosuostumuksen, tulee yhteisön aina olla yhteydessä henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueeseen, joka selvittää ennakkosuostumuksen tarpeen ja valmistelee asian tarvittaessa konsernijaostolle.

Ennakkosuostumuksesta ilmoitetaan aina tytäryhteisölle kirjallisesti.

Mikäli toimenpide on hyväksytty kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen tai konsernijaoston jo tekemällä päätöksellä, ei erillistä ennakkosuostumusta tarvitse pyytää.

Velvollisuus kaupungin ennakkosuostumuksen hankkimiseen on tytäryhteisön toimitusjohtajalla ja hallituksella. Hallituksen puheenjohtajan velvollisuutena on valvoa, että kaupungin ennakkosuostumus on saatu ennen kuin hallitus päättää asiasta. Ennakkosuostumuksen hankkiminen ei muuta yhteisön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta. Lopullinen päätösvalta ja vastuu on aina yhteisön omalla päätöksentekuelimellä riippumatta kaupungin ennakkokannasta.

6.3. Edustajille ja jäsenille annettavat menettelyohjeet

Keskeinen osa kaupungin omistajaohjausta on toimiohjeiden antaminen tytäryhteisöille ja henkilöille, jotka edustavat kaupunkia eri yhteisöjen hallintoelimissä.

Hallintosäännön mukaan kaupunginhallituksen konsernijaosto tai kiireellisissä tapauksissa kaupunginjohtaja tai henkilöstön ja konsernijohtaja päättää menettelyohjeen antamisesta yhteisöjen kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava.

6.4. Tytäryhteisöissä noudatettava henkilöstöpolitiikka

Vantaan kaupungin henkilöstöpolitiikkaa ja henkilöstöetuja noudatetaan myös tytäryhteisöissä yhteisön järjestäytymisen mukaisen työehtosopimuksen rajoissa.

Kaupungin tytäryhteisöt kuuluvat työnantajajärjestöön ja soveltavat järjestäytymisensä mukaista työehtosopimusta ja ne järjestävät eläkevakuutuksensa Kevassa. Näistä pääsäännöistä voidaan erityisestä syystä yhtiön toiminnan luonne ja laatu huomioiden poiketa konsernijaoston ennakkosuostumuksella.

Kaupungin markkinaehtoisesti toimivissa tytäryhteisöissä voidaan edellä mainitusta riippumatta noudattaa alan kilpailijoiden käytäntöjä vastaavaa henkilöstöpolitiikkaa. Olennainen poikkeaminen kaupungin henkilöstöpolitiikasta tai henkilöstöeduista edellyttää konsernijaoston ennakkosuostumusta.

6.5. Konsernivalvonta ja raportointi

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohdon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaa, analysointia ja raportointia. Lisäksi konsernivalvonnalla tarkoitetaan konserniohjeen noudattamisen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden seurantaa.

Konsernivalvonnan tavoitteena on yhtenäistää konserniohjauksen kannalta keskeisillä alueilla kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen johtamis- ja hallintokäytännöt ja varmistaa, että yhteisöissä toteutuvat asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, sisäinen ja ulkoinen valvonta sekä riskienhallinta. Osana konsernivalvontaa henkilöstön- ja konsernivalveluiden vastuualue on säännöllisesti yhteydessä tytäryhteisöihin.

Kaupungin seuranta ei korvaa yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan valvontavastuuta eikä riippumatonta sisäistä tarkastusta.

Tytäryhteisöjen tulee raportoida toiminnastaan ja taloudestaan henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueen määrämällä tavalla. Palvelualue työstää raportoinneista oman raporttinsa konsernijaostolle. Lisäksi tytäryhteisöillä on kutsusta velvoite saapua konsernijaoston kokouksiin raportoimaan asioistaan. Tällöin samoista asioista ei enää laadita palvelualueen koostetta.

Tytäryhteisöjen tulee antaa kaupungin talouspalveluille konsernitilinpäätöksen laadintaan tarvittavat tiedot sen pyytämässä muodossa ja sen antaman aikataulun mukaisesti.

Määrätyn raportoinnin lisäksi kaupunkikonserniin kuuluvan yhteisön on mahdollisimman aikaisessa vaiheessa informoitava kaupungin konsernijohtoa kaikista yhteisöä koskevista merkittävistä toimintaan, tulokseen ja riskiin vaikuttavista asioista. Tämä velvollisuus täytetään yhteydenpidolla henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueeseen.

6.6. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus

Kaupungin tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Kaupungin tytäryhteisöt ovat velvollisia toimittamaan tarkastuslautakunnalle sen tehtäviensä suorittamiseksi tarvitsemat tiedot.

Tarkastuslautakunta kilpailuttaa tytäryhteisöjen tilintarkastajat keskitetysti.

6.7. Kaupungin sisäinen tarkastus

Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus kaupunginjohtajan toimeksiannon mukaisesti tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa. Tarkastusta varten yhteisöjen tulee antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa tietojen saamisessa.

Sisäinen tarkastus tarkastaa ja arvioi sisäisen valvonnan järjestelmiä ja riskienhallintaa, toimintojen lain- ja päätöstenmukaisuutta, resurssien tehokasta ja taloudellista käyttöä sekä johtamisessa ja päätöksenteossa käytettävän tiedon luotettavuutta.

7. Hallitus

7.1. Hallituksen valinta ja kokoonpano

Hallintosäännön mukaan kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää jäsenten ja nimeämisestä yksityisoikeudellisiin yhteisöihin, kun kaupungilla on siihen oikeus.

Kuntalain mukaan kaupungin tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.

Kaupungin nimetessä jäseniä yhteisöjen hallituksiin kiinnitetään huomiota siihen, että hallituksen kokoonpanon tulee olla taustaltaan ja osaamiseltaan monipuolinen siten, että hallituksella on yhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus ja kyky toimitusjohtajan ohjaamiseksi sekä yhteisön kehittämiseksi sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Hallitusjäsenehdokkaiksi nimetään tasapuolisesti naisia ja miehiä.

Kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten lukumäärä määritetään hallituksen työskentelyn kannalta tarkoituksenmukaiseksi. Kaupungin tytäryhteisöihin valitaan pääsääntöisesti 3-5 jäsentä. Perustellusta syystä tytäryhteisön hallituksen koko voi olla 7 jäsentä. Hallitusten toimikausi on kaksi vuotta, ellei ole erityistä syytä poiketa tästä.

Alakonsernien, joiden emoyhteisönä toimii kaupungin tytäryhteisö, hallitukset muodostetaan pääsääntöisesti emoyhteisön johdosta ja avainhenkilöistä. Emoyhteisön toimitusjohtaja tai hallituksen puheenjohtaja toimii lähtökohtaisesti tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajana.

Edistääkseen tytäryhteisöjen hallitusten kykyä ja osaamista kaupunki järjestää tytäryhteisöjen hallituksiin valituille henkilöille koulutuksia, joihin hallitusten jäsenten tulee osallistua.

Kaupunginjohtajalla tai henkilöstö- ja konsernijohtajalla tai hänen määräämällään on oikeus olla läsnä ja käyttää puheoikeutta tytäryhteisöjen hallitusten kokouksissa tai seminaareissa. Hallituksella on kuitenkin oikeus estää tämän oikeuden käyttö käsiteltäessä asiaa, jossa kaupungin ja yhteisön välillä on eturistiriita.

7.2. Hallituksen jäsenen palkkio

Kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten jäsenien kokouspalkkiot ovat pääsääntöisesti kulloinkin voimassaolevan Vantaan kaupungin luottamushenkilöiden palkkiosäännön mukaisia siten, että tytäryhteisöjen hallituksen puheenjohtajat ja jäsenet rinnastetaan kokouspalkkioiden osalta Vantaan kaupunginhallituksen puheenjohtajaan ja jäseniin.

Konsernijaosto voi päättää maksaa yhteisön hallitukselle kokouspalkkion lisäksi vuosipalkkiota tai muutoinkin päättää poiketa edellä mainitusta tytäryhteisöjen hallituspalkkioita koskevasta pääsäännöstä. Pääsäännöstä poikettaessa otetaan palkkioiden määrää arvioitaessa ensisijaisesti huomioon yhteisön koko, toimiala sekä tehtävän vaativuus.

8. Kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelu

8.1. Tytäryhteisöjen sijoitus- ja rahoitustoiminta

Konserniyhtiöiden rahoitustoiminta on, pois lukien markkinaehtoisesti toimivat yhteisöt, keskitetty talouden ja strategian palvelualueelle, jossa vastataan tytäryhteisöjen lainojen

kilpailutuksesta sekä ohjataan yhtiöiden kassavarojen sijoitustoimintaa. Markkinaehtoisten yhtiöiden pitkäaikainen rahoitus hoidetaan yhteistyössä talouden ja strategian palvelualueen kanssa. Talouden ja strategian palvelualue tekee rahoitustoiminnassa muutoinkin yhteistyötä markkinaehtoisten yhteisöjen kanssa.

Kaupunginhallituksen hyväksymässä rahoitus- ja korkoriskipolitiikassa määritellään tarkemmin mm. käytettävät rahoitusratkaisut ja -instrumentit.

Kaupunki myöntää takauksia pääsääntöisesti vain omille tytäryhteisöilleen. Kaupunki ei myönnä lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kaupungin edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Lainoja ja takauksia myöntäessä kaupunki huomioi aina valtiontukisäännösten noudattamisen.

8.2. Konsernitili

Kaupungilla on käytössä konsernitilijärjestelmä, johon tytäryhteisö on velvollinen liittymään kaupunginhallituksen konsernijaoston niin päättäessä.

Konsernitilijärjestelmästä vastaa ja sen käyttöä ohjeistaa talouden ja strategian palvelualue. Tiliä hallinnoi kaupunki ja se kilpailutetaan määräajoin.

8.3. Tytäryhtiöiden keskinäinen lainananto ja vakuudet

Kaupungin konserniyhteisöjen keskinäinen lainananto, omaisuuden panttaus ja takaukset eivät ole sallittuja. Poikkeuksen tästä muodostavat alakonsernin sisäiset lainananto- ja vakuusjärjestelyt konsernijaoston ennakkosuostumuksella.

8.4. Vakuutustoiminta

Tytäryhteisön on toteutettava vakuuttamisessa kaupungin vahvistamaa vakuutuspolitiikkaa.

Kaupunki kilpailuttaa vakuutusmeklaripalvelut säännöllisesti kaupungin ja tytäryhteisöjen käytettäväksi. Vantaan kaupungin kilpailuttamaan vakuutusturvaan sisältyvät myös tietyin rajoituksin tytäryhteisöt.

Tytäryhteisöjen tulee varmistaa, että yhteisön vakuutusturva mukaan lukien toiminnan keskeytyksen vakuuttaminen on riittävän laaja ja ettei olemassa olevassa vakuutusturvassa ole päällekkäisyyttä. Yhteisöjen tulee huolehtia myös omien toimielintensä jäsenten vastuuvakuutuksista.

| 9. Konsernin sisäiset palvelut ja hankinnat

Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen tulee soveltuvin osin noudattaa kaupungin palveluja ja hankintoja koskevia ohjeita.

Tukipalveluja hankkiessaan tytäryhteisöjen tulee ensin selvittää kaupungin ja kaupunkikonsernin muiden yhteisöjen tarjoamat palvelut ja niiden käyttömahdollisuudet. Tukipalveluja ovat mm. kirjanpidon ja muun taloushallinnon tehtävät, lakipalvelut, henkilöstöpalvelut, kilpailutuspalvelut, tietojärjestelmät ja niiden ylläpitoa koskevat palvelut, puhelin- ja tietoliikennepalvelut sekä toimitilojen vuokrauspalvelut.

Kaupungin konserniyhteisöille tarjoamien tukipalveluiden hinnoittelun on oltava markkinaperusteista. Tukipalveluiden tuottamisesta tulee tehdä kirjalliset sopimukset konserniyhteisöjen ja kaupungin välillä. Konsernin sisäisten palveluiden tuottamisessa huomioidaan aina valtiontukea koskevat määräykset.

Tytäryhteisöjen, joiden toimintaan on sovellettava julkisista hankinnoista annettuja säännöksiä, on noudatettava Vantaan kaupungin hankintaohjeita poislukien ohjeiden kunnallista päätöksentekomenettelyä koskevat osat, ja muiden tytäryhteisöjen on hankinnoissaan noudatettava soveltuvin osin Vantaan kaupungin hankintaohjeita.

Kaupungin kilpailuttaessa hankintoja koko konsernille, on tytäryhteisö, joka vähäistä suuremmissa määrin tarvitsee hankinnan kohteena olevia tavaroita tai palveluita, velvollinen osallistumaan yhteiseen hankintaan, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä.

Hankintalakia soveltavien kansallisen kynnysarvon ylittävien hankintojen kilpailutuksissa tulee käyttää kaupungin hankinta-palveluyksikön kilpailutuspalveluja poislukien rakennusurakat.

Tämän kohdan määräyksiä ei sovelleta markkinaehtoihin tytäryhteisöihin.

10. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Kaupunkikonserniin kuuluvat yhtiöt vastaavat hyvän johtamis- ja hallintotavan sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta Vantaan kaupunkikonsernin periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti.

Tytäryhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen yhteisön toiminnan laadun ja laajuuden kannalta tarkoituksenmukaisella ja toimivalla tavalla kuuluu hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulle. Yhteisön on huolehdittava siitä, että sillä on toimivat johtamisen, raportoinnin, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt.

Tytäryhteisön tulee laatia riskiprofiilistaan ja riskien hallinnan menettelyistä riskienhallintasuunnitelma ja huolehtia siitä, että se pidetään ajantasaisena.

Tytäryhteisön tulee raportoida vuosittain henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueen ohjeiden mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyistä sekä yhteisön tavoitteita uhkaavista merkittävistä riskeistä.

11. Tiedottaminen

Kaupungin on tiedotettava toiminnastaan asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Tiedottamisvelvollisuus koskee koko kaupunkikonsernin toimintaa samoin kuin osallistumista kaupunkien ja kuntien yhteistoimintaan.

Kaupungin tytäryhteisöjen on tiedotettava riittävällä tavalla palveluistaan, toiminnastaan sekä taloudestaan noudattaen mahdollisimman laajasti kaupungin antamia viestintää koskevia ohjeita. Ulkoinen viestintä tulee järjestää yhteistyössä kaupungin kanssa. Vastuu ulkoisen ja sisäisen viestinnän toimivuudesta kuuluu viime kädessä yhteisön hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Asianmukaisen viestinnän järjestämiseen on varattava riittävät resurssit.

12. Luottamushenkilön tiedonsaantioikeus

Kaupungin luottamushenkilöillä on kuntalain nojalla oikeus saada kaupungin viranomaisilta tietoja, joita he toimessaan pitävät tarpeellisena, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Samoin luottamushenkilöllä on oikeus saada konsernijohdolta sen hallussa olevia, kunnan tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Luottamushenkilöllä on toimielimen jäsenenä oikeus niihin salassa pidettäviin tietoihin, jotka kuuluvat hänen varsinaisten tehtäviensä hoitamiseen ja joita tarvitaan päätöksenteon perusteena toimielimen käsiteltävänä olevassa asiassa. Luottamushenkilö on velvollinen pitämään salassa saamansa ei-julkiset tiedot.

VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNIYHTEISÖJEN OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET YLEINEN OSA

Sisällys

1.	Konserniyhteisöjen omistajapolitiikan tavoitteet	1
2.	Kaupungin omistajapolitiikka yleisesti.....	1
3.	Omistajapolitiikka eri yhteisömuodoissa	3
3.1	Osakeyhtiö	3
3.2	Kuntayhtymät	4
3.3	Muut toimintamuodot	4
4.	Yhteisökohtaiset omistajapolitiittiset linjaukset	4
5.	Tytäryhteisöjen salkuttaminen.....	5
5.1	Salkutuksen sisältö	5
5.2	Markkinaehtoiset yhteisöt	5
5.3	Muut tytäryhteisöt.....	5
5.4	Asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt	6

1. Konserniyhteisöjen omistajapolitiikan tavoitteet

Vantaan kaupungin strategia ja arvot ohjaavat konserniyhteisöjen omistajapolitiikkaa ja konsernirakennetta.

Omistajapolitiittisten linjausten yleisessä osassa määritellään, minkälaisia yhtenäisiä periaatteita sovelletaan Vantaan kaupungin konserniomistajaohjauksessa.

Yhteisökohtaisissa omistajapolitiittisissa linjauksissa määritellään kunkin konserniyhteisön asema kaupungin palvelutuotannon järjestämisessä sekä yhteisön tarkoitus kaupunkikonsernin näkökulmasta.

Omistaminen on yksi tapa tuottaa palveluita ja tiloja. Omistamisen vaihtoehtona on, että kaupunki toteuttaa palveluita tai tiloja omana toimintanaan tai vaihtoehtoisesti ostamalla palveluita tai vuokraamalla tiloja.

Konserniyhteisöjen omistajapolitiikassa on kyse omistajastrategian valinnasta. Yhteisöjen omistajapolitiittisissa linjauksissa määritellään periaatteet sille, millaisissa tehtävissä ja hankkeissa kaupunki on mukana omistajana ja sijoittajana, miksi kaupunki toimii omistajana ja millaisia omistukselle asetettavia tuotto- ja muita kehitystavoitteita asetetaan. Lisäksi linjaukset ohjaavat yksittäisiä investointipäätöksiä ja konsernirakenteen kehittämistä.

Kaupungin konserniyhteisöjä koskevan omistajapolitiikan tavoitteena on, että:

- Konsernin palvelut ja toiminta on järjestetty kaupunkistrategiaa parhaiten noudattavalla tavalla.
- Konsernia ja omistuksia johdetaan johdonmukaisesti ja ennakoivasti.
- Pääomia ja omaisuutta käytetään tehokkaasti.
- Omistajuus hyödyttää kaupungin toimintaa ja palvelujen järjestämistä sekä kehittämistä.

2. Kaupungin omistajapolitiikka yleisesti

Konserniohjeen 4. kohdan mukaan kaupunginvaltuusto vahvistaa kaupungin yhteisöjä koskevan omistajapolitiikan yleiset linjaukset ja kaupunginhallitus kunkin kaupungin tytäryhteisön yhteisökohtaiset omistajapolitiittiset linjaukset.

Omistusten kokonaisuutta ja konsernirakennetta arvioidaan omistajapolitiikan osana aktiivisesti niin, että kaupunkikonsernin kokonaisuute otetaan huomioon omistamiseen liittyvissä päätöksissä. Yhteisöistä irtaannutaan siten, että kaupungin tekemät sijoitukset palautuvat mahdollisimman hyvillä tuotoilla kaupungille. Omistukset järjestetään siten, ettei alakonserneissa tai yhteisöissä ole ristikkäisomistuksia.

Kaupunki ei omista tai hanki omistuksia, jotka heikentävät tai vääristävät markkinoita.

Konserniyhteisöjen omistajaohjauksessa varmistetaan, että yhteisöillä on tarkoitus ja tavoite, joiden toteutumista ja tarkoituksenmukaisuutta arvioidaan säännöllisesti. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosisikastausten yhteydessä ja tilikauden päättyessä kaupunginhallituksen konsernijaostolle. Tavoitteet tukevat kaupunkistrategiaa ja ovat selkeitä sekä mitattavia. Tavoitteita asetetaan talouteen, toiminnan laatuun, henkilöstöön ja ympäristövastuuseen liittyen. Kiinteistöyhtiöissä tavoitteet voivat liittyä omaisuuden arvoon ja

toimintakunnan säilyttämiseen, ylläpitokustannusten kehittymiseen ja kaupunkikonsernin hiilineutraaliustavoitteiden edistämiseen.

Asetettujen tavoitteiden pohjalta tytäryhteisö laatii vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman sekä rahoitus-, riskienhallinta- ja investointisuunnitelman. Tytäryhteisöllä tulee lisäksi olla pitkän tähtäimen talous-, rahoitus- ja investointisuunnitelma. Kaupunki varmistaa, että näitä suunnitelmia noudatetaan. Mikäli konserniyhteisön toiminta on vähäistä tai sillä ei ole lainkaan toimintaa, yhtiölle ei tarvitse laatia rahoitus- ja investointisuunnitelmaa tai pitkän tähtäimen suunnitelmaa.

Kaupunki osallistuu yhteisön omistajana rahoitusvastuun kantamiseen omistuksensa suhteessa ja rajaa taloudellisen vastuunsa pääsääntöisesti omistusosuuteensa. Kaupunki ei pääomita pitkällä aikavälillä kannattamatonta liiketoimintaa, ja pääomittaminen vaatii aina perusteelliset selvitykset ja taustalaskelmat. EU:n valtiontukisäännöksistä seuraavat rajoitukset on otettava huomioon aina kaupungin rahoittaessa konserni- tai osakkuusyhteisöä tai kaupungin järjestäessä vakuuden yhteisölle.

Kaupunki on vastuullinen ja eettinen omistaja. Tämä tarkoittaa, että kaupunki on omistajana sitoutunut yhtiöidensä kautta harjoittamaan vastuullista ja kestävä kehitystä tukevaa liiketoimintaa.

Omistuksesta luovuttaessa on lähtökohtana oltava vapautuvan pääoman entistä tehokkaampi käyttö. Jos kaupunki luopuu omaisuudestaan tai omistuksistaan, päätöksenteon yhteydessä kaupungin tulee arvioida, miten luopuminen vaikuttaa kaupungin palvelutuotantoon tai miten palvelut turvataan tulevaisuudessa.

Linjaukset ovat toimintaa suuntaavia ja näin ollen suhteellisen pysyviä. Kaupunki etsii kuitenkin jatkuvasti mahdollisuuksia toiminnan tehostamiseen, ja olosuhteiden muuttuessa omistajapolitiikkaa on myös voitava muuttaa. Yhtiökohtaisten linjausten päivitystarvetta tarkastellaan kokonaisuutena valtuustokausittain.

Omistajaohjauksen kokonaisuus Vantaalla

1

Omistajaohjauksen lähtökohdat: Kaupunkistrategia, konserniohje, omistajapolitiittiset linjaukset (kaupungin yleinen ja yhtiökohtainen), hyvää hallintoa ja johtamistapaa koskeva ohje

2

Omistajaohjauksen toteutumisen edellytykset: Konserniyhteisöt noudattavat esimerkiksi lainsäätöä ja konserniohjeistusta, konserniyhteisöt toimivat vastuullisesti (taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristövastuu)

3

Omistajaohjauksen välineet: Yhtiöille asetettavat tavoitteet ja raportointi, menettelytapaohjeet, ennakosuostumukset, perustamis- ja osakassopimukset, yhtiöjärjestykset, sopimusriskien hallinta, hallintohenkilöiden valinta, investointien sekä rahoituksen suunnittelu ja –valvonta, konsernijohtoon muu päätöksenteko, omistajaohjauskeskustelut

3. Omistajapolitiikka eri yhteisömuodoissa

Yhteisöä perustettaessa sekä sen toimintaa suunniteltaessa analysoidaan, mitä yhteisömuotoa kulloinkin käytetään vai onko tarkoituksenmukaisempaa toteuttaa toiminta ja siihen liittyvät tukitoiminnot emokaupungin sisällä. Yhteisömuodon valinta tehdään omistajapolitiikan päämäärien ja tavoitteiden pohjalta. Pääsääntöisesti emokaupungin ulkopuoliset omistukset toimivat osakeyhtiömuodossa.

3.1 Osakeyhtiö

Osakeyhtiöt ovat kaupungin organisaatiosta erillisiä oikeushenkilöitä, ja niitä koskee oma erillinen lainsäädäntönsä. Osakeyhtiölain mukaan osakeyhtiön tarkoituksena on voiton tavoittelu. Osakeyhtiö voi harjoittaa myös toimintaa, jossa toiminnan tarkoituksena on muu kuin voiton tavoittelu, mikäli yhtiöjärjestyksessä on näin määrätty. Kaupungin konserniyhtiöiden tulee toimia taloudellisesti kestävällä tavalla.

Kaupunki ohjaa omistamansa tytäryhtiön johdon toimintaa yhtiöjärjestyksen avulla. Yhtiöjärjestyksen vähimmäissisällöstä säädetään osakeyhtiölaissa, mutta muilta osin osakkeenomistajat päättävät yhtiöjärjestysmääräyksistä. Yhtiöjärjestyksen määräykset sitovat yhtiöoikeudellisesti yhtiön toimielimiä. Osakeyhtiömuodossa toimiville tytäryhtiöille laaditaan yhtiöjärjestysmallit, jotka konsernijaosto hyväksyy ja joiden mukaiseksi tytäryhtiöiden yhtiöjärjestykset muutetaan. Yhtiöjärjestyksessä tytäryhtiö sitoutuu noudattamaan toiminnassaan kaupungin konserniohjetta ja muuta konserniohjeistusta.

Konserniyhtiöissä, joissa on muita osakkeenomistajia, kaupunki turvaa etujaan laatimalla osakassopimuksen. Osakassopimuksessa määritetään kunkin osakkeenomistajan oikeudet ja velvoitteet yhtiöön liittyen. Osakassopimuksen avulla kaupunki hallitsee osakkeenomistajan keskinäisiä ja yhtiön välisiä suhteita sekä näistä mahdollisesti aiheutuvia riskejä. Lisäksi osakassopimuksessa sovitaan osakkaiden tehtävistä ja velvoitteista kuten esimerkiksi velvollisuudesta antaa yhtiölle rahoitusta tai vakuuksia tai merkitä uusia osakkeita.

Konserniyhtiöissä, joissa on kaupungin lisäksi muita osakkeenomistajia, kaupunki ei voi sitoutua omistussuhteensa suurempiin velvoitteisiin tai maksusuhteisiin suhteessa yhtiön muihin osakkaisiin.

Konserniyhteisöissä tärkeä omistajaohjauksen muoto on asiantuntevien henkilöiden valinta yhteisön hallintotehtäviin. Kuntalain 47 § 2 momentin mukaan kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Tytäryhtiön hallituksella on oltava kokonaisuutena riittävä ja monipuolinen osaaminen sekä toisiaan täydentävä kokemus ja toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan tuntemus. Lisäksi hallituksen jäsenillä tulee olla kykyä itsenäiseen päätöksentekoon sekä tasavertaiseen keskusteluun yhtiön toimivan johdon kanssa. Hallituksen jäseneksi valittavien henkilöiden tulee olla myös hyvämaineisia ja sopivia tehtävään. Yhteisökohtaisissa omistajapoliittisissa linjauksissa on määritelty kunkin tytäryhtiön hallituksen erityiset osaamisvaatimukset. Kaupunginhallituksen konsernijaosto seuraa konserniyhteisöjen hallitusten asiantuntemusta säännöllisesti toteutettavien hallitusten itsearviointien avulla.

Kaupunki voi tarvittaessa osittain tai kokonaan luopua omistuksestaan yhtiössä.

3.2 Kuntayhtymät

Kaupunki tuottaa osan peruspalveluistaan kuntayhtymien kautta. Merkittävä osa kuntayhtymistä on lakisääteisiä eli kaupungilla on lakisääteinen velvollisuus kuulua kuntayhtymään.

Kuntayhtymien omistajaohjausta toteutetaan yhteistyössä muiden kuntayhtymien omistajien kanssa. Kaupunki asettaa kuntayhtymän toiminnalle yhdessä kuntayhtymien muiden omistajien kanssa tavoitteet ja edellyttää kuntayhtymää raportoimaan tavoitteiden toteutumisesta.

3.3 Muut toimintamuodot

Säätiöllä on oltava hyödyllinen tarkoitus, jota säätiö tukee tai jonka mukaista toimintaa säätiö edistää. Säätiön tarkoituksena ei voi olla liiketoiminnan harjoittaminen eikä taloudellisen edun tuottaminen sen lähipiiriin kuuluvalla. Säätiön toiminta rahoitetaan pääomalla, toiminnan tuloilla ja muulla rahoituksella. Säätiön perustaja voi ainoastaan rajallisesti vaikuttaa säätiön päätöksentekoon. Vantaan kaupunki osallistuu uusiin säätiöihin vain poikkeustapauksissa perusteellisen harkinnan jälkeen, jos muita organisointitapaa tai yhteisömuotoa ole mahdollista käyttää ja säätiö harjoittaa vain yleishyödyllistä toimintaa.

Kaupunki voi olla jäsenenä yhdistyksessä silloin, kun kaupungin palvelutuotannolle on jäsenyydestä selkeää hyötyä esimerkiksi edunvalvonnan tai palveluiden kehittämisen kautta.

4. Yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset

Kaikille kaupungin tytäryhteisöille ja osakkuusyhteisöille vahvistetaan yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset.

Yhteisökohtaisissa omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään

- 1) mitä kaupunki omistaa;
- 2) miksi kaupunki on omistajana yhtiössä;
- 3) millaisia tavoitteita omistuksille asetetaan pitkällä aikavälillä;
- 4) kuka yhteisön omaisuuden arvon säilymisestä ja käytöstä vastaa;
- 5) miten omaisuuden hallinnan johtaminen ja raportointi on järjestetty; ja
- 6) millaista osaamista yhtiön hallituksen jäsenillä tulisi olla.

Omistuksille voidaan asettaa pitkällä aikavälillä omistuksen kehittämiseen, omistuspuhjan laajentamiseen, toimintojen uudelleenjärjestelyyn tai omistuksesta luopumiseen liittyviä tavoitteita. Lisäksi omistuksille voidaan asettaa tuotto- tai osinkotavoitteita tai yhteisön toteuttamaan pitkän aikavälin hankkeeseen liittyviä tavoitteita.

Omistajapoliittiset linjaukset on tarkoitettu ohjeeksi kaupungin päätöksentekijöille ja henkilöstölle, tytär- ja osakkuusyhteisöille sekä kuntayhtymille ja säätiöille yksittäisten päätösten tueksi.

5. Tytäryhteisöjen salkuttaminen

5.1 Salkutuksen sisältö

Konserniohjeen 4. kohdan mukaan kaupungin tytäryhteisöt jaetaan kolmeen ryhmään (salkkuun), jotka ovat:

- 1) markkinaehtoisesti toimivat tytäryhteisöt;
- 2) muut tytäryhteisöt; ja
- 3) asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt.

5.2 Markkinaehtoiset yhteisöt

Tytäryhteisöjen toiminnan markkinaehtoisuutta arvioidaan sen mukaan, toimiiko yhtiö yleisesti markkinoilla ja harjoittaako se elinkeinotoimintaa. Markkinaehtoisuutta harkittaessa tarkastellaan, onko yhtiö perustettu tyydyttämään sellaisia yleisen edun mukaisia tarpeita, joilla ei ole kaupallista tai teollista luonnetta. Lisäksi arvioidaan, onko yhtiöllä julkista palvelutehtävää tai viranomaistehtäviä ja onko yhtiön tarkoitus tuottaa voittoa tai toimiiko yhtiö kilpailutilanteessa markkinoilla ja käyttääkö se markkinaperusteista hinnoittelua. Arvioinnissa huomioidaan myös yhtiön toiminnan kohde ja rahoituspohja, eli onko asiakaskunta laaja ja rajoittamaton sekä perustuuko yhtiön toiminta pääosin omaan tulorahoitukseen.

Vantaan kaupungin konserniyhteisöistä ainoa markkinaehtoinen yhtiö on Vantaan Energia Oy.

Kaupungin omistajuus ei saa aiheuttaa markkinaehtoisesti toimivalle yhteisölle kilpailuetua eikä -haittaa.

Markkinaehtoisesti toimivan tytäryhteisön tulee hankkia ennakkosuostumus konserniohjeen kohdan 6.2 mukaisissa asioissa. Muutoin markkinaehtoisesti toimivalla yhteisöllä ei ole velvollisuutta hankkia ennakkosuostumusta.

Muilta osin markkinaehtoiseen yhtiöön sovelletaan konserniohjetta sekä yleisiä ja yhteisökohtaisia omistajapoliittisia linjauksia.

Kilpailuneutraliteettisäännökset edellyttävät, että kaupunki kohtelee markkinoilla toimivia yhteisöjä yhdenmukaisesti riippumatta siitä, minkälainen yhteisön omistuspohja on. Kaupungin omistaman markkinaehtoisesti toimivan yhteisön toimintaperiaatteiden, rahoitusrakenteen ja tuottotavoitteiden tulee olla vertailukelpoisia samalla toimialalla toimiviin muihin yrityksiin verrattuna.

Markkinoilla toimivalla tytäryhteisöllä ei kaupungin omistaja-aseman perusteella ole erityisasemaa suhteessa kaupunkiin eikä markkinoilla toimivalle yhteisölle voida kaupungin toimesta asettaa sen kilpailijoista poikkeavia velvoitteita, kuten velvoitetta ylläpitää yhteisön tavanomaisiin tehtäviin kuulumatonta tai tappiollista toimintaa.

5.3 Muut tytäryhteisöt

Muut kuin markkinaehtoiset tytäryhteisöt soveltavat konserniohjetta, yleisiä omistajapoliittisia linjauksia ja yhteisökohtaisia omistajapoliittisia linjauksia kokonaisuudessaan.

Muut kuin markkinaehtoiset tytäryhtiöt ovat joko

- 1) sidosyksikköperiaatteella toimivia vain kaupungille ja mahdollisille muille hankintayksikköomistajilleen palvelujaan tarjoavia yhtiöitä; tai
- 2) muiden tahojen kanssa omistettuja yhtiöitä, joilla ei ole sidosyksikköasemaa, mutta jotka eivät toimi markkinoilla.

Sidosyksikköasemassa toimivan yhtiön tarkoitus on voiton tuottamisen sijaan tuottaa kaupungille palveluja. Kaupungin omistajapoliittiset tavoitteet sidosyksikkönä toimivissa yhtiöissä perustuvat mahdollisimman hyvään palvelutuotannon ja taloudelliseen tuloksen kokonaisuuteen. Yhtiöiden toimintaa arvioidaan ensisijaisesti sen perusteella, miten ja kuinka tehokkaasti kyseinen yhtiö toteuttaa tavoitteita ja tuottaa palveluita kaupungille.

Muiden kuin sidosyksikkönä toimivien yhtiöiden osalta kaupungin tavoitteet perustuvat yhtiön taloudellisen aseman kehittämiseen ja kaupungin omistuksen arvon säilyttämiseen.

5.4 Asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöt soveltavat konserniohjetta, yleisiä omistajapoliittisia linjauksia ja yhteisökohtaisia omistajapoliittisia linjauksia kokonaisuudessaan.

Tavalliset kiinteistöosakeyhtiöt ja keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt soveltavat toiminnassaan osakeyhtiölakia. Asunto-osakeyhtiöt soveltavat toimintaansa asunto-osakeyhtiölakia.

Rakennushankkeiden toteuttamiseen kiinteistöosakeyhtiömuodossa sovelletaan seuraavia linjauksia:

- Mikäli kaupunki tuottaa tiloja konserniyhteisöjen tai konsernin ulkopuolisen sijoittajan taseeseen, kaupunki säilyttää omistuksen maapohjaan ja tekee toteuttajan kanssa pitkäaikaisen maanvuokrasopimuksen.
- Kiinteistöyhtiön omistukseen ei toteuteta perusopetustiloja ja päiväkoteja.

Kiinteistöyhtiöiden käytön aikana noudatetaan seuraavia periaatteita toiminnassa:

- Kiinteistön arvoa ylläpidetään pitkän tähtäimen suunnitelman mukaisesti eikä yhtiön omistamien rakennusten korjausvelka kasva.
- Kiinteistön yllä- ja kunnossapitotoimintaa ja investointeja toteutetaan rakennuksen elinkaari ja käyttöikä huomioiden siten, että Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030.

HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA VANTAAN KAUPUNGIN TYTÄRYHTEISÖISSÄ
LUONNOS 24.6 2020

Sisällys

1. Johdanto.....	1
2. Ohjeen soveltamisala.....	1
3. Yhtiökokous.....	1
4. Hallitus.....	2
4.1 Hallituksen tehtävät ja vahingonkorvausvastuu.....	2
4.2 Hallituksen puheenjohtaja.....	4
4.3 Hallituksen työskentely ja päätöksenteko.....	5
4.4 Hallituksen jäsenten valinta ja eroaminen kesken toimikauden.....	6
4.5 Hallituksen jäsenten lukumäärä, kokoonpano ja pätevyys.....	7
4.6 Hallituksen tiedonsaanti ja uuden hallituksen jäsenen perehdyttäminen.....	7
4.7 Hallituksen jäsenen riippumattomuus.....	7
5. Toimitusjohtaja.....	8
5.1 Asema ja tehtävät.....	8
5.2 Nimittäminen ja erottaminen.....	9
5.3 Toimitusjohtajasopimus.....	9
5.4 Toimitusjohtajasta ilmoitettavat tiedot ja toimitusjohtajan sekä hänen lähipiirinsä sidonnaisuudet.....	9
6. Palkkiot ja palkitseminen.....	9
7. Vakuuttaminen.....	9
8. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta.....	10
9. Tilintarkastus.....	10
10. Tiedottaminen.....	10
11. Julkiset hankinnat.....	10
12. Harmaan talouden ja lahjonnan vastaiset periaatteet sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ehkäisy.....	10
13. Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus.....	11
14. Säätiöt ja yhdistykset.....	11

1. Johdanto

Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt noudattavat toiminnassaan Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymää konserniohjetta ja kaupunginhallituksen konsernijaoston hyväksymää Hyvä hallinto- ja johtamistapa Vantaan kaupungin tytäryhteisöissä -ohjetta (Corporate Governance -ohje).

Ohje hyvästä hallinto- ja johtamistavasta Vantaan kaupungin tytäryhteisöissä täydentää lakisääteisiä menettelytapoja sekä Vantaan kaupungin konserniyhteisöjä koskevaa omistajapolitiikkaa ja konserniohjetta.

Ohjeella on tarkoitus yhtenäistää Vantaan kaupungin tytäryhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä ja samalla varmistaa, että tytäryhteisöissä toteutuvat terveet liiketoimintaperiaatteet, riittävä avoimuus, tulostietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä se, että kaupungin omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti konsernin kokonaisuutena turvaten.

Ohjeen pääasiallisena kohderyhmänä ovat yhteisön hallitus ja toimitusjohtaja. Ohjeessa selkiytetään yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan välistä työnjakoa siten, että hallituksen tehtävät ovat pääasiallisesti strategisia ja toimitusjohtajan tehtävät operatiivisia.

2. Ohjeen soveltamisala

Tätä ohjetta noudatetaan Vantaan kaupungin tytäryhteisöissä ja alakonserneissa, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä muuta johdu. Osakkuusyhtiöiden ja säätiöiden hallituksen jäseninä toimivat ovat velvollisia noudattamaan tämän ohjeen periaatteita toiminnassaan.

Vantaan kaupungin tytäryhteisöjen hallituksiin valittujen jäsenten tulee tutustua tähän kaupunginhallituksen konsernijaostossa sekä tytäryhteisön toimivaltaisessa toimielimessä hyväksyttyyn ohjeeseen ja noudattaa sitä hallitustyöskentelyssään. Tytäryhtiön hallituksen puheenjohtajan tulee huolehtia hallituksessa hyväksytyn ohjeen antamisesta uudelle toimitusjohtajalle ja uusille hallituksen jäsenille heidän tultuaan valituksi tehtäväänsä.

Ohje hyvästä hallinto- ja johtamistavasta Vantaan kaupungin tytäryhteisöissä ohjaa myös yleisohjeena kaupunkia yhtiökokouksessa edustavia ja muita kaupungin puolesta omistajaohjausta käyttäviä.

3. Yhtiökokous

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekaelin, jossa osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa ja jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Osakkeenomistajat käyttävät yhtiökokouksessa puhe- ja äänioikeuttaan. Osakkeenomistaja voi käyttää osakeyhtiölain mukaista päätösvaltaansa yhtiössä tekemällä osakeyhtiölain 5 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisen osakkeenomistajan yksimielisen päätöksen.

Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista asioista. Tilikauden aikana yhtiössä on järjestettävä yksi varsinainen yhtiökokous. Tarvittaessa järjestetään ylimääräisiä yhtiökokouksia.

Yhtiön hallitus kutsuu yhtiökokouksen koolle. Kaupunginhallituksen konsernijaosto (sekä kiireellisissä tapauksissa kaupunginjohtaja tai henkilöstö- ja konsernijohtaja) nimeää yhtiökokouksiin tai vastaaviin yhteisöjen kokouksiin kokousedustajat sekä antaa menettelyohjeet. Yhtiön hallituksen jäsen ei voi toimia yhtiökokousedustajana.

Kutsu yhtiökokoukseen on toimitettava kaupungin kirjaamoon (kirjaamo@vantaa.fi) sekä konserniohjaukselle (konserniohjaus@vantaa.fi) viimeistään yhtiöjärjestyksen määräämässä minimiajassa. Kokousajankohdan valinnassa on huomioitava kaupunginhallituksen konsernijaoston kokousaikataulu.

Mikäli yhtiökokouskutsun lähettämisessä ei ole noudatettu edellä mainittuja ohjeita, voi henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue edellyttää kokouksen ajankohdan siirtämistä.

Yhtiön hallituksen tulee tarjota mahdollisuus osallistua yhtiökokoukseen tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Kaikkien osakkeenomistajien suostuessa kokouksen pitämiseen tietoliikenneyhteyden välityksellä, ei varsinaisen fyysisen kokouksen järjestäminen kokoustiloihin ole tarpeellista.

Yhtiökokousta järjestettäessä on pidettävä tavoitteena sitä, että osakkeenomistajat voivat mahdollisimman laajasti osallistua päätöksentekoon yhtiökokouksessa, ja että osakkeenomistajien saatavilla on ennen yhtiökokousta riittävästi tietoa käsiteltävistä asioista. Yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat ja muu kokousmateriaali on toimitettava kokouskutsun kanssa yhdessä.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa päätetään hallitusten jäsenten määrästä sekä valitaan hallituksen jäsenet ja tarvittaessa heille varaedustajat. Yhtiökokous valitsee hallituksen puheenjohtajan, ellei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Yhtiökokouksessa määritellään lisäksi hallituksen jäsenten palkkiot. Hallituksen jäseneltä ja varajäseneltä tulee hankkia ennakollinen suostumus tehtävään. Varsinaisessa yhtiökokouksessa valitaan myös tilintarkastaja kaupungin tytäryhteisöilleen kilpailuttamasta tilintarkastusyhteisöstä.

Yhtiön tulee lähettää yhtiökokouspöytäkirjasta jäljennös kaupungin kirjaamoon (kirjaamo@vantaa.fi) viipymättä sen valmistuttua. Yhtiön edustajan tulee ilmoittaa hallituksen varsinaiseksi jäseniksi, varajäseniksi ja valituille tahoille valinnasta kyseiseen tehtävään toimittamalla asianosaiselle ote yhtiökokouksen pöytäkirjasta.

4. Hallitus

4.1 Hallituksen tehtävät ja vahingonkorvausvastuu

Kaupunginvaltuusto vahvistaa kaupungin yhteisöjä koskevan omistajapolitiikan yleiset linjaukset sekä kaupunginhallitus kunkin kaupungin tytäryhteisön yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset, joissa määritetään yhteisön asema kaupungin palvelutuotannon järjestämisessä sekä yhteisön tarkoitus kaupunkikonsernin näkökulmasta. Yhtiön hallituksen on huolehdittava, että yhtiöllä on omistajapoliittisia linjauksia toteuttava strategia, jonka toteutumista seurataan, arvioidaan, ja jonka toteutumisesta raportoidaan hallitukselle säännöllisesti.

Hallituksen tehtävänä on omistajan asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen varmistaminen. Kaupunginvaltuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, joiden pohjalta tytäryhteisön hallitus hyväksyy vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman sekä rahoitus- ja investointisuunnitelman sekä valvoo niiden

toteutumista. Tytäryhteisöllä tulee lisäksi olla hallituksensa hyväksymä pitkän tähtäimen talous-, rahoitus- ja investointisuunnitelma, jonka toteutusta hallitus valvoo.

Yhtiön johdon, hallituksen ja toimitusjohtajan on huolellisesti toimien edistettävä yhtiön etua. Yhtiön hallitusten jäsenten tulee huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien etu tulee tasapuolisesti huomioon otetuksi. Hallituksen jäsenet eivät edusta yhtiössä heitä jäseneksi ehdottaneita tahoja.

Hallituksen tehtäviin kuuluu muun muassa

- huolehtia yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä
- valvoa sovellettavien lakien, viranomaisvaatimusten ja kaupungin konserniohjeistuksen sekä omistajapoliittisten linjausten noudattamista
- vahvistaa itselleen työjärjestys ja noudattaa sitä
- osallistua yhtiön strategian valmisteluun sekä hyväksyä strategia ja seurata sen toteuttamista
- hyväksyä strategian pohjalta vuosittain toimintasuunnitelma ja budjetti ja valvoa niiden toteuttamista
- hyväksyä vuosittainen investointibudjetti
- käsitellä ja hyväksyä tilinpäätös
- nimittää ja vapauttaa tehtävistään toimitusjohtaja sekä tehdä hänen kanssaan toimitusjohtajasopimus
- asettaa hankinnoille ja muille taloudellisille sitoumuksille toimivaltarajat
- pitää yllä osakkeista ja niiden omistajista luetteloa (osakasluettelo)
- huolehtia yhtiön asioiden tiedottamisesta, ellei sitä ole delegoitu hallituksen puheenjohtajalle tai toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle

Hallitus seuraa aktiivisesti ohjauksen ja valvonnan toimivuutta yhtiössä. Osana tätä hallitus määrittelee yhtiön sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan menetelmät ja toimintaperiaatteet ottaen huomioon muun muassa yhtiön koko, toimiala, toiminnan maantieteellinen ulottuvuus ja rakenne. Säännölliseen valvontaan kuuluvat mm.

- johdolle laadittavat raportit,
- toiminnan ja toimintapoikkeamien seuranta,
- talousarvion toteutumisen seuranta,
- toimintaperiaatteiden sekä ohjeiden noudattamisen valvonta,
- hyväksymis- ja valtuutusjärjestelmä,
- säännölliset varmistus- ja täsmäytystoimenpiteet,
- sovittujen riskirajojen seuranta ja niistä raportointi,
- fyysiset ja tekniset valvontatoimenpiteet.

Lisäksi hallitus seuraa ja arvioi sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta sekä valvoo yhtiön strategiaan ja toimintoihin liittyvien riskien arviointia.

Hallituksen pääasiallisiin tehtäviin kuuluu myös yhtiökokouksessa tehtävien päätösten toimeenpano sekä budjetin hyväksyminen, ellei tätä ole yhtiöjärjestyksessä määrätty yhtiökokouksen tehtäväksi. Hallituksella on oltava riittävä ja ajantasainen kontrolli yhtiön johdon tehtävistä sekä yhtiön sisäisestä tilasta.

Yhtiön hallituksen jäsenten tulee huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien etu tulee tasapuolisesti huomioon otetuksi.

Hallituksen jäsenet ovat kollektiivisesti vastuussa päätöksistään. Vastuu voi tietyin edellytyksin syntyä, vaikka jäsen on poissa hallituksen kokouksista. Vahingonkorvausvastuu syntyy hallituksen jäsenille tai toimitusjohtajalle huolellisuusvelvoitteen laiminlyönnistä. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on korvattava myös vahinko, jonka hän on tehtävässään lakia tai yhtiöjärjestyä tai kaupungin konserniohjetta tai tätä ohjetta rikkomalla tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttanut. Hallituksen jäsenten velvollisuutena on, hallituksen (tai valiokunnan) jäsenen tehtäviä hoitaessaan, aina toimia huolellisesti ja vilpittömässä mielessä sekä käyttää harkintaansa riittävien tietojen pohjalta tavalla, jonka he kohtuudella uskovat olevan yhtiön etujen mukaista.

4.2 Hallituksen puheenjohtaja

Hallituksella on oltava puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee yhtiökokous, ellei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Yhtiön toimitusjohtajaa ei voida valita hallituksen puheenjohtajaksi.

Hallituksen puheenjohtajan tärkeä yhteistyökumppani on toimitusjohtaja. Hallituksen puheenjohtajan tulee seurata toimitusjohtajan tehtäviä ja valvoa, että toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Hallituksen puheenjohtajan tulee huolehtia siitä, että tytäryhtiöissä noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, Vantaan kaupungin konserniohjetta sekä hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevaa ohjetta ja niistä ilmeneviä periaatteita. Tytäryhtiön alkaessa valmistella sellaista toimintaan vaikuttavaa muutosta, joka saattaa edellyttää konserniohjeen mukaan kaupungin ennakkosuostumusta, tulee toimitusjohtajan ja hallituksen olla aina yhteydessä henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueeseen, joka selvittää asiassa noudatettavan menettelyn ja valmistelee asian tarvittaessa konsernijaostolle.

Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on edellä esitetyn lisäksi muun muassa:

- huolehtia, että hallitus on toimintakykyinen ja päätösvaltainen;
- johtaa hallituksen työskentelyä niin, että hallitus huolehtii tehtävistään mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti;
- vastata siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii sekä kutsua koolle hallituksen kokoukset;
- johtaa ja kehittää hallituksen työskentelyä hallituksen itsearviointeja hyödyntäen;
- valvoa kokousten valmistelua;
- toimia kokouksessa puheenjohtajana sekä huolehtia siitä, että kokouksesta pidetään pöytäkirjaa ja että se tarkistetaan ja allekirjoitetaan;
- huolehtia siitä, että lakisääteiset ja yhtiöjärjestyksessä määrätyt toimenpiteet ja niihin liittyvät päätökset tehdään ajallaan;
- pitää yhteyttä hallituksen jäseniin ja toimitusjohtajaan kokousten välillä;
- seurata tarkasti yhtiön toimintaa ja taloutta;
- luoda osaltaan hyvä ilmapiiri hallituksen toiminnalle;
- vastata siitä, että hallituksen työskentelyssä noudatetaan hallituksen hyväksymän työjärjestyksen määräyksiä;
- varmistaa, että tarpeelliset asiat valmistellaan riittävän huolellisesti ja että ne tuodaan hallituksen kokouksen esityslistalle sekä hyväksyä toimitusjohtajan laatima esityslista hallituksen kokouksia varten;

- hyväksyä toimitusjohtajan edustus yms. menot, lomat ja muut vapaat;
- pitää yhteyttä omistajiin kuten esimerkiksi konsernijohtoon ja muihin sidosryhmiin myös yhtiökokousten välillä;
- johtaa hallituksen toimintaa omistajan tahtotilan ja kaupunginvaltuuston hyväksymien omistajapolitiittisten linjausten yleisen osan ja kaupunginhallituksen hyväksymän yhtiökohtaisen omistajapolitiikan sekä kaupungin asettamien tavoitteiden suuntaisesti;
- huolehtia siitä, että konserniohjeen mukainen raportointi toteutuu henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueen määräämällä tavalla;
- seurata toimitusjohtajan tehtäviä ja valvoa, että toimitusjohtaja on tehtäviensä tasalla; ja
- huolehtia erityisesti siitä, että konserniohjeessa erikseen määrätyistä asioista on ennen hallituksen lopullista päätöstä hankittu ohjeessa edellytetty konsernijaoston ennakkosuostumus.

Hallituksen varapuheenjohtajan tehtäviin kuuluu avustaa hallituksen puheenjohtajaa hänen tehtävissään ja hallituksen puheenjohtajan estyneenä ollessa hoitaa hänen tehtäviään.

4.3 Hallituksen työskentely ja päätöksenteko

Hallitus työskentelee ja tekee päätöksensä hallituksen kokouksissa kollektiivisena elimenä. Puhelin-, videoneuvottelu- ja sähköpostikokoukset rinnastetaan tavanomaisiin kokouksiin, ja niistä on laadittava normaaliin tapaan pöytäkirja. Hallituksen puheenjohtajalla ei ole oikeutta tehdä yksin päätöstä hallituksen puolesta, ellei hallitus ole nimenomaisesti erikseen valtuuttanut hallituksen puheenjohtajaa päättämään jostakin yksittäisestä asiasta.

Toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää niissä puhevaltaa, jollei hallitus päättä toisin.

Hallituksen tulee kokoontua säännöllisesti ja riittävän usein tehtäviensä toteuttamiseksi. Hallitus kokoontuu etukäteen sovitun aikataulun mukaisesti ja pitää tarvittaessa ylimääräisiä kokouksia. Hallituksen puheenjohtaja kutsuu hallituksen koolle. Kokousaineisto on toimitettava jäsenille ja toimitusjohtajalle riittävän ajoissa, ja aineiston on oltava kattava. Myös niille hallituksen jäsenille, jotka ovat estyneitä saapumasta kokoukseen, on etukäteismateriaalin pohjalta oikeus lausua mielipiteensä asian ratkaisusta. Toimitusjohtaja huolehtii yhdessä hallituksen puheenjohtajan kanssa hallituksen kokouksen esityslistan laatimisesta.

Hallituksella on oltava vuosikellon sisältävä työjärjestys, johon on kirjattu hallituksen työskentelytavat ja hallituksen kokoontumisaikataulu. Hallituksen kokousten vähimmäislukumäärä vuodessa on arvioitava yhtiökohtaisesti yhtiön tarpeen mukaisesti. Kaupungin raportointiaikataulut, esimerkiksi tilinpäätösaikataulu, on yhteen sovitettava hallituksen kokousaikataulun kanssa.

Hallitus on päätösvaltainen, kun paikalla on yli puolet jäsenistä, jollei yhtiöjärjestyksessä tai osakassopimuksessa edellytetä suurempaa määrää. Määrä lasketaan valituista hallituksen jäsenistä. Määrää laskettaessa esteellisten jäsenten ei katsota olevan paikalla. Päätöstä ei saa tehdä, ellei kaikille hallituksen jäsenille ole mahdollisuuksien mukaan varattu tilaisuutta osallistua asian käsittelyyn. Päätösvaltaisuus edellyttää, että kutsu kokoukseen on toimitettu asiamukaisesti kaikille hallituksen jäsenille. Kutsun puutteellisuus korjautuu, mikäli kaikki hallituksen jäsenet ovat läsnä kokouksessa tai mikäli hallituksen jäsenet hyväksyvät jälkikäteen tehdyt päätökset esimerkiksi pöytäkirjan allekirjoittamalla.

Hallituksen kokouksista on laadittava pöytäkirja, jonka kokouksen puheenjohtaja ja vähintään yksi hallituksen siihen valitsema jäsen allekirjoittavat. Näin toimitaan myös etäyhteydellä järjestettävissä kokouksissa. Tämän jälkeen kopio pöytäkirjasta toimitetaan kaikille hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Pöytäkirjat on numeroitava juoksevasti ja säilytettävä luotettavalla tavalla yhtiössä. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä merkityksi pöytäkirjaan.

Hallituksen kokouksissa käsitellään vakioasioina edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen ja allekirjoittaminen sekä toimitusjohtajan tilannekatsaus.

Hallituksen kokouksissa käsiteltävät asiat eivät ole julkisia. Hallituksen tulee päättää, millä tavalla ja missä laajuudessa sen käsittelemistä asioista tiedotetaan. Strategisesti merkittävimmät tytäryhteisöt laativat julkisen koosteen yhtiön kannalta merkittävistä hallituksen päätöksistä.

Hallitus ei saa tehdä päätöstä tai ryhtyä muuhun toimenpiteeseen, joka on omiaan tuottamaan osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle epäoikeutettua etua yhtiön tai toisen osakkeenomistajan kustannuksella. Hallitus tai hallituksen jäsen ei saa noudattaa sellaista yhtiökokouksen tai yhtiön muun toimielimen päätöstä, joka on osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen vastaisena pätemätön.

Hallitus voi erityistapauksessa päättää valiokuntien perustamisesta, jos se on tarpeen esimerkiksi yhtiön raportointi- ja valvontajärjestelmän toimivuuden varmistamiseksi tai yhtiön toteuttaman merkittävän investoinnin valmistelua tai toteutusta varten. Valiokunnalla tulee olla työjärjestys, jossa esitetään valiokunnan tarkoitus, kokoonpano ja tehtävät. Valiokunnat avustavat hallitusta valmistelemalla hallituksen päätettäväksi kuuluvia asioita. Valiokunnat, joiden jäsenet valitaan hallituksen keskuudesta, raportoivat työstään säännöllisesti hallitukselle. Valiokuntatyöskentelystä suoritettavat kokouspalkkiot voivat olla määrältään enintään Vantaan kaupungin lautakuntien puheenjohtajalle ja jäsenelle kaupungin hallintosäännössä määrättyjen kokouspalkkioiden suuruiset.

Hallituksen on arvioitava vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueen ohjeistamalla tavalla ja kehitettävä toimintaansa arvioinnin tulosten perusteella. Arviointien tuloksia esitellään myös kaupunginhallituksen konsernijaostossa.

4.4 Hallituksen jäsenten valinta ja eroaminen kesken toimikauden

Hallituksen jäsenet valitaan yhtiökokouksessa, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Hallituksen jäsenet valitaan pääsääntöisesti kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Hallituksen jäseneksi valittavalta on ennen valintaa saatava suostumus tehtävään.

Hallituksen jäsenen on täytettävä yhtiölle perustietoilmoitus. Hallituksen jäsenen perustietolomakkeella annettavissa tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista on viipymättä ilmoitettava yhtiölle.

Kuntalain 84 §:ssä mainitun viranhaltijan tai luottamushenkilön on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtäväänsä valittu. Henkilön on myös ilmoitettava viivytyksettä sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset. Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi.

Jos hallituksen jäseniä asetetaan yhtiöjärjestyksen tai osakassopimuksen mukaan erityisessä järjestyksessä, on asettamisjärjestys selostettava yhtiökokouskutsussa.

Kaupungin nimetessä jäseniä yhteisöjen hallituksiin, kiinnitetään konserniohjeen mukaan huomiota siihen, että hallituksen kokoonpano on taustaltaan ja osaamiseltaan monipuolinen. Hallituksella tulee olla yhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus ja kyky ohjata toimitusjohtajaa sekä kehittää yhteisöä sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kaupunki järjestää tytäryhteisöjen hallituksiin valituille henkilöille koulutuksia edistääkseen hallitusten kykyä ja osaamista. Hallitusten jäsenten tulee osallistua kaupungin järjestämiin koulutuksiin.

Konserniin kuuluvissa yhtiöissä, joissa kaupungilla on määräysvalta, on hallituksen kokoonpanossa otettava huomioon myös tasa-arvolain määräykset.

Jos kaupungin nimeämä hallituksen jäsen ilmoittaa kesken toimikauden eroavansa tytäryhteisön hallituksesta, tulee hallituksen puheenjohtajan ottaa yhteyttä henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueelle sen varmistamiseksi, onko hallitusta tarpeen täydentää kesken toimikauden. Hallituksen jäsenen tulee lähettää eroilmoituksensa yhteisön hallitukselle ja toimittaa se tiedoksi myös henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueelle.

4.5 Hallituksen jäsenten lukumäärä, kokoonpano ja pätevyys

Hallituksen jäsenten lukumäärän, hallituksen kokoonpanon ja pätevyyden osalta noudatetaan konserniohjeen kohtaa 7.1 (Hallituksen valinta ja kokoonpano) ja yhtiön hyväksymää yhtiöjärjystä.

4.6 Hallituksen tiedonsaanti ja uuden hallituksen jäsenen perehdyttäminen

Yhtiön on annettava hallitukselle riittävät ja tasapuoliset tiedot yhtiön toiminnasta. Yksittäisen hallituksen jäsenen on osoitettava mahdolliset tiedonsaantipyynnönsä toimitusjohtajalle tai hallituksen puheenjohtajalle, jotka puolestaan huolehtivat siitä, että pyydetty tiedot tulevat tarpeellisessa määrin koko hallituksen ja toimitusjohtajan tietoon.

4.7 Hallituksen jäsenen riippumattomuus

Hallituksen keskeinen tehtävä on valvoa yhtiön toimivan johdon toimintaa. Valvonnan edistämiseksi hallituksen jäsenen on oltava yhtiöstä aidosti riippumaton.

Hallituksen jäsen ei ole riippumaton, jos

- jäsenellä on työ- tai toimisuhde yhtiöön,
- jäsen on ollut työ- tai toimisuhteessa yhtiöön viimeisen kolmen vuoden aikana ennen hallituksen jäsenyyden alkamista,
- jäsen saa yhtiöltä tai yhtiön toimivaan johtoon kuuluvilta henkilöiltä vähäistä suuremman korvauksen hallitustehtäviin liittymättömistä palveluista tai muusta neuvonnasta, esimerkiksi konsulttitehtävistä yhtiössä,
- jäsen kuuluu toimivaan johtoon toisessa yhtiössä, ja yhtiöiden välillä on tai on viimeisen vuoden aikana ollut asiakkuus, toimittajuus tai yhteistyösuhde, joka on merkittävä toiselle yhtiölle,
- jäsen kuuluu toimivaan johtoon sellaisessa yhtiössä, jonka hallituksen jäsen kuuluu toimivaan johtoon ensin tarkoitetussa yhtiössä (ristikkäinen valvontasuhte), sekä jos

- jäsen on tai on viimeisen kolmen vuoden aikana ollut yhtiön tilintarkastaja, nykyisen tilintarkastajan yhtiökumppani tai työntekijä taikka jäsen on yhtiökumppani tai työntekijä viimeisen kolmen vuoden aikana yhtiön perustieto toimineessa tilintarkastusyhteisössä.

5. Toimitusjohtaja

5.1 Asema ja tehtävät

Yhtiöllä voi olla toimitusjohtaja. Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja on yhtiön toimitusjohtaja, joka hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa lain ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Juoksevilla hallinnolla tarkoitetaan yhtiön toimialaan kuuluvia tavanomaisia toistuvia toimintoja. Juoksevaan hallintoon kuuluvat muun muassa omistajapolitiittisten linjausten ja kaupungin asettamien tavoitteiden toteuttaminen hallituksen hyväksymällä tavalla, yhtiön liiketoiminnan johtaminen ja valvominen, sopimusten solmiminen hankkijoiden ja asiakkaiden kanssa sekä henkilöstön palkkaus, mikäli hallitus ei ole joltakin osin pidättänyt palkkausoikeutta itsellään. Toimitusjohtaja huolehtii yhtiön kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavasta järjestämisestä. Toimitusjohtajalla on itsenäinen vastuu tehtäväpiiriinsä kuuluvien asioiden hoitamisesta.

Toimitusjohtajan on annettava hallitukselle ja sen jäsenille tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi. Toimitusjohtaja saa ryhtyä yhtiön toiminnan laajuuden ja laadun huomioon ottaen epätavallisiin tai laajakantoisiin toimiin vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta yhtiön toiminnalle olennaista haittaa.

Toimitusjohtajan tehtävänä on huolehtia osaltaan siitä, että hallituksen puheenjohtaja on hankkinut riittävän ajoissa konserniohjeessa määritellyistä asioista kaupungilta ennakkosuostumuksen ennen yhtiön sisäistä päätöksentekoa.

Toimitusjohtajan tehtäviä ovat muun muassa:

- hallituksen hyväksymän strategian toteuttaminen ja hallitusten päätösten toimeenpano
- yhtiön liiketoimintojen suunnittelu, johtaminen ja valvonta
- yhtiön ylempien elinten, kuten hallituksen toimintojen valmistelu, esittely ja päätösten täytäntöönpano
- pitää hallituksen puheenjohtaja hyvin informoituna yhtiön päivittäistilanteesta
- yhtiön muun kuin hallituksen päätösvallassa olevan henkilöstön palvelukseen ottaminen
- tavanomaisen hankinta- ja asiakassopimuksen tekeminen hallituksen päättämissä rajoissa
- huolehtia siitä, että yhtiön kaupparekisteritiedot ovat ajan tasalla
- huolehtia siitä, että yhtiölle otetaan toimitusjohtajaa ja hallitusta koskevat vastuuvakuutukset

Hallituksella on aina oikeus ja yhtiön edun sitä vaatiessa myös velvollisuus antaa ohjeita ja määräyksiä toimitusjohtajalle. Toimitusjohtaja on velvollinen noudattamaan saamiaan toimiohjeita, olivatpa ne yksittäistapauksia koskevia erillisohjeita tai yleisluontoisia pysyväismääräyksiä. Ohjeet voivat olla suullisia tai kirjallisia.

Toimitusjohtaja on velvollinen myös oma-aloitteisesti informoimaan yhtiön hallitusta tärkeissä yhtiön toimintaan liittyvissä asioissa, kuten myynnin kehityksestä, maksuvalmiuden ja

kannattavuuden olennaisista muutoksista, huomattavista luottotappioista sekä merkittävistä hankinta- ja muista sopimuksista.

Toimitusjohtaja varmistaa, että hallitus saa riittävät tiedot yhtiön liiketoiminnasta, toimintaympäristöstä ja taloudellisesta asemasta päätöksensä tueksi. Kokouksen asialistalla olevien asioiden ymmärtämisen kannalta tärkeät tiedot toimitetaan hallitukselle kirjallisesti riittävän ajoissa ennen kokousta, jotta niiden tarkoituksenmukainen tarkastelu on mahdollista.

5.2 Nimittäminen ja erottaminen

Hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan.

Toimitusjohtajan valintaa ja toimitusjohtajasopimuksen sisältöä sekä muuttamista koskevissa asioissa kaupungin ennakosuostumuksen antaa konserniohjeen kohdan 6.2 mukaan konsernijaosto. Yhtiön toimitusjohtajalta ja hänen sijaiseltaan on saatava ennen nimitystä suostumus tehtävään.

Mikäli toimitusjohtaja eroaa tehtävästään, eroaminen tulee voimaan aikaisintaan, kun siitä on ilmoitettu hallitukselle.

5.3 Toimitusjohtajasopimus

Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeisistä ehdoista on laadittava yhtiön ja toimitusjohtajan välillä kirjallinen toimitusjohtajasopimus. Toimitusjohtajasopimukselle tarvitaan konserniohjeen kohdan 6.2 mukaan merkittävissä yhtiöissä konsernijaoston ja muissa kaupunginjohtajan ennakosuostumus. Yhtiön hallitus hyväksyy toimitusjohtajasopimuksen. Hallituksen puolesta sopimuksen allekirjoittaa hallituksen puheenjohtaja.

5.4 Toimitusjohtajasta ilmoitettavat tiedot ja toimitusjohtajan sekä hänen lähipiirinsä sidonnaisuudet

Toimitusjohtajan on ilmoitettava nimityksensä yhteydessä yhtiölle samat tiedot kuin hallituksen jäsenen. Lisäksi toimitusjohtajan tulee ilmoittaa sivutoimensa kohdan 4.4 mukaisesti kaupungin tarkastuslautakunnalle sekä hallituksen hyväksyttäväksi sekä ilmoittaa omat ja lähiomaisen omistukset muissa yhtiöissä sekä muut seikat, joilla voi olla merkitystä tehtävien hoitamisen kannalta. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös olennaisia muutoksia mainituissa seikoissa.

6. Palkkiot ja palkitseminen

Hallitusten jäsenten palkkioista on määrätty konserniohjeen 7.2 kohdassa (Hallituksen jäsenen palkkio).

7. Vakuuttaminen

Yhtiön tulee huolehtia vakuuttamisestaan konserniohjeen kohdan 8.3 (Tytäryhtiöiden keskinäinen lainananto ja vakuudet) mukaisesti.

8. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Yhtiön tulee huolehtia riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta konserniohjeen kohdan 10 (Riskienhallinta ja sisäinen valvonta) mukaisesti.

9. Tilintarkastus

Kuntalain 122 §:n mukaan valtuusto valitsee kunnan hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön. Kunnan tytäryhtiön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhtiöiden tarkastuksen yhteen sovittamisesta. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettäväksi kaupungin ja kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden tilintarkastuspalvelujen hankinnan.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto nimeää valtuuston tekemän tilintarkastuspalvelujen hankintapäätöksen perusteella tilintarkastajaehdokkaat kaupungin tytäryhtiöihin ja yhtiökokous valitsee tilintarkastajan. Kaupunginhallituksen konsernijaosto tai toimivaltainen viranhaltija antaa kaupungin yhtiökokousedustajalle tytäryhtiön yhtiökokoukseen menettelyohjeen, jossa on huomioitava voimassa oleva päätös tilintarkastuspalvelujen hankinnasta.

Yhtiön on ilmoitettava toimintakertomuksessa tilintarkastajien palkkiot tilikaudelta. Jos tilintarkastajalle on maksettu palkkiota tilintarkastukseen liittymättömistä palveluista, nämä palkkiot on ilmoitettava erikseen.

10. Tiedottaminen

Yhtiön hallituksen tulee noudattaa konserniohjeen kohdan 11 (Tiedottaminen) ohjeita tiedottamisesta.

Hallituksen päätöksiin liittyvää tiedottamista on käsitelty edellä tämän ohjeen kohdassa 4.3 (Hallituksen työskentely ja päätöksenteko).

11. Julkiset hankinnat

Yhtiön tulee noudattaa hankintoja tehdessään konserniohjeen kohdan 9 (Konsernin sisäiset palvelut ja hankinnat) määräyksiä ja toimia kaupungin hankintaohjeistuksen mukaisesti.

12. Harmaan talouden ja lahjonnan vastaiset periaatteet sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ehkäisy

Tytäryhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee huolehtia siitä, että yhtiössä noudatetaan harmaan talouden torjunnasta annettuja säännöksiä, ohjeita ja periaatteita. Yhtiön hallitus vastaa siitä, että yhtiössä noudatetaan hyvää liiketapaa kestityksen ja muun vieraanvaraisuuden tarjoamisen ja vastaanottamisen suhteen. Näissä asioissa tytäryhteisöt noudattavat kaupungin kanssa samoja periaatteita.

Tytäryhtiöt eivät anna taloudellista tukea poliittiseen toimintaan. Poliittisille puolueille (ml. niiden alue- ja paikallisyhdistykset), yksittäisille ehdokkaille tai heidän tukiyhdistyksilleen ei saa antaa suoraa tai välillistä vaalitukea.

Yhtiökokous voi päättää lahjan antamisesta yleishyödylliseen tai siihen rinnastettavaan tarkoitukseen, jos lahjoituksen määrää voidaan käyttötarkoitukseen sekä yhtiön tilaan ja muihin olosuhteisiin nähden pitää kohtuullisena. Hallitus saa käyttää sanottuun tarkoitukseen varoja, joiden merkitys yhtiön tila huomioon ottaen on vähäinen.

Tytäryhtiön tulee noudattaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ehkäisemiseksi annettuja säännöksiä sekä annettava säännöksissä edellytetyt tiedot yhtiön toiminnasta toimivaltaisille viranomaisille.

13. Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus

Osakeyhtiöissä noudatetaan osakeyhtiölakia. Tytäryhtiön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueen edustaja tai muu kaupungin viranhaltija ei saa paljastaa ulkopuolisille tytäryhtiön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa, ellei laista viranomaisen toiminnan julkisuudesta tai muusta tiedon antamiseen velvoittavasta erityissäännöksestä muuta johdu. Yhtiö voi kuitenkin päättää luovuttaa itseään koskevia liikesalaisuuden alaisia tietoja.

Tytäryhtiössä saatua tietoa liikesalaisuudesta ei saa oikeudettomasti käyttää eikä ilmaista hankkiakseen itselleen tai toiselle etua tai toista vahingoittaakseen.

14. Säätiöt ja yhdistykset

Mitä edellä määrätään osakeyhtiön hallituksen jäsenen ja puheenjohtajan velvollisuuksista sekä kokousmenettelystä, koskee soveltuvin osin myös yhdistyksiä ja säätiöitä.

LIITTEET

HALLITUKSEN TYÖJÄRJESTYSMALLI

Hallituksen työjärjestys

[yhtiön nimi]

Tämä työjärjestys on hyväksytty yhtiön hallituksen kokouksessa xx.xx.2020. Hallitus muuttaa työjärjestystä tarvittaessa.

1. Yleistä

Hallitus toimii voimassa olevan lainsäädännön ja yhtiöjärjestyksen sekä osakassopimuksen mukaisesti. Hallituksen toimintaa säätelevät erityisesti osakeyhtiölaki, viranomaisten määräykset, ohjeet ja suositukset. Hallitus noudattaa myös Vantaan kaupungin konserniohjetta sekä hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevaa ohjetta (Hyvä hallinto- ja johtamistapa Vantaan kaupungin tytäryhteisöissä -ohje eli Corporate Governance -ohje tai CG-ohje).

Hallitus on hyväksynyt tämän työjärjestyksen täydentämään työskentelyään ohjaavaa säännöstöä.

2. Hallituksen ja hallituksen puheenjohtajan tehtävät

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksen puheenjohtajan yleisenä tehtävänä on johtaa hallituksen työskentelyä niin, että sen tehtävät tulevat hoidetuksi mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Hallituksen tehtävät määräytyvät tarkemmin konserniohjeen ja CG-ohjeen mukaan.

3. Hallituksen päätösvaltaisuus

Hallitus on päätösvaltainen, kun yli puolet hallituksen jäsenistä on paikalla. Päätökset tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä, ellei yhtiöjärjestyksestä tai osakassopimuksesta muuta johdu. Äänten mennessä tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Hallituksen päätöksentekoa on säännelty tarkemmin CG-ohjeessa.

4. Hallituksen kokoukset

Hallitus kokoontuu vuosittain laadittavan kokousaikataulun mukaisesti. Aikataulu valmistellaan hyvissä ajoin etukäteen. Hallituksen puheenjohtaja varmistaa, että hallitus kutsutaan koolle muina ajankohtina tarvittaessa.

Hallitus pitää vuosittain seuraavat säännönmukaisesti toistuvat kokoukset:

1) Tilinpäätöskokous

Tilikauden päättymisen jälkeen pidettävässä tilinpäätöskokouksessa hallitus käsittelee ja hyväksyy tilinpäätöksen sekä toimintakertomuksen.

2) Järjestäytymiskokous (tarvittaessa)

Järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, jollei varsinainen yhtiökokous ole siitä päättänyt hallitusta valittaessa.

3) Budjettikokous

Budjettikokouksessa hallitus käsittelee ja hyväksyy yhtiön budjetin seuraavalle tilikaudelle.

Kaupungin raportointiaikataulut, esimerkiksi tilinpäätösaikataulu, on yhteen sovitettava hallituksen kokousaikataulun kanssa. Hallituksen kokouskäytännöistä on säännelty tarkemmin CG-ohjeessa.

5. Asioiden käsittely kokouksissa

Hallituksen kokouksissa puhetta johtaa hallituksen puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtaja.

Hallitus käsittelee kokouksen esityslistalla olevat asiat. Hallituksen puheenjohtaja päättää yhdessä yhtiön johdon kanssa hallituksen kokouksen asialistoista ja menettelytavoista. Asiat esittelee hallituksen puheenjohtaja, toimitusjohtaja tai muu hallituksen kutsuma henkilö.

Muita kuin esityslistalla olevia asioita voidaan ottaa käsittelyyn hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan aloitteesta. Muista asioista päätös voidaan tehdä ainoastaan, mikäli kaikki hallituksen jäsenet ovat saapuvilla kokouksessa tai mikäli poissa olleet hallituksen jäsenet hyväksyvät jälkikäteen tehdyt päätökset esimerkiksi pöytäkirjan allekirjoittamalla.

Hallituksen kokouksissa käsitellään vakioasioina edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen ja allekirjoittaminen sekä toimitusjohtajan tilannekatsaus yhtiön toimintaan, yhtiöille asetettujen tavoitteiden toteutumiseen ja talouteen.

6. Pöytäkirja

Hallituksen kokouksista laaditaan kalenterivuoden mukaan juoksevasti numeroitu pöytäkirja. Pöytäkirjassa on mainittava kokouksen aika ja paikka sekä läsnä olleet. Pöytäkirjan pitämisestä vastaa hallituksen puheenjohtaja. Hallituksen sihteerinä toimii hallituksen siihen määräämä yhtiön palveluksessa oleva henkilö.

Pöytäkirja pidetään lyhyen päätöspöytäkirjan muodossa. Tärkeissä asioissa myös päätöksen perusteet kirjataan pöytäkirjaan. Pöytäkirjan merkitään mahdolliset eriävät mielipiteet, mahdolliset äänestykset ja hallituksen jäsenten jääviydet.

Pöytäkirjan laatimisen ja allekirjoittamisen osalta noudatetaan CG-ohjetta.

9 kap. – Stadsstyrelsens och koncernsektionens uppgifter och beslutanderätt

1 § Stadsstyrelsens uppgifter och beslutanderätt

Stadsstyrelsen leder stadens verksamhet och utveckling enligt stadsfullmäktiges beslut.

Stadsstyrelsen kan tillsätta en kommitté, vars mål och uppgifter fastslås av stadsstyrelsen.

Stadsstyrelsen svarar för:

- att samordna stadens operativa verksamhet och för ägarstyrningen
- utvecklingen av stadens förvaltning, personalfrågorna, ekonomin, sysselsättningen, intressebevakningen, planläggnings- och markpolitiken, livskraften, bostadsfrågorna, kollektivtrafikärendena och upphandlingarna enligt den strategi som godkänts av stadsfullmäktige
- att organisera avtalshanteringen och avtalsövervakningen
- att staden uppfyller de förpliktelser som följer på dataskyddslagstiftningen

Om stadsstyrelsens uppgifter och beslutanderätt föreskrivs dessutom i kapitel 13 och 18.

Stadsstyrelsen beslutar om:

Förvaltning, ekonomi och personal

1. principer och förfaringssätt i anslutning till god lednings- och förvaltningssed,
2. användningen av stadens yttranderätt samt givandet av framställningar och utlåtanden till utomstående,
3. förande av stadens talan i de viktigaste ärendena som rör sökande av ändring i beslut fattade av stadsfullmäktige, stadsstyrelsen, koncernsektionen samt tjänsteinnehavare inom verksamhetsområdet för stadens strategi och ledning, om stadsstyrelsen omfattar det beslut av stadens myndighet som sökandet av ändring gäller,
4. stadens datasäkerhets- och dataskyddspolitik samt att definiera de olika instansernas ansvar i uppgifter som gäller informationshantering,
5. att ge utlåtande med anledning av besvär över ett fullmäktigebeslut, om stadsstyrelsen omfattar fullmäktiges beslut,
6. att ansöka om ändring i statsandelsbeslut,
7. att före den sista mars varje år för fullmäktiges information framlägga en förteckning över initiativ som kommuninvånarna inlämnat under föregående år,
8. användningen av stadsstyrelsens dispositionsmedel och utse de personer som berättigas att besluta om dispositionsmedlens användning,
9. godkännandet av beredskapsplanen,
10. avtal som rör hela staden och hela stadsdirektörens verksamhetsområde,
11. lokala tjänste- och kollektivavtal i de fall då det lokala avtalet rör hela personalen eller en betydande del av personalen,
12. ställföreträdare för stadsdirektören och de biträdande stadsdirektörerna,
13. grunderna för kundavgifter och övriga avgifter samt ersättningarna inom verksamhetsområdet för stadens strategi och ledning,
14. avgifter som tillfaller staden, om inte annat bestämts,
15. godkännandet av avskrivningsplanen,
16. ingående av förlikning eller ackord,
17. bostadslåne-, fastighets- och byggnadsfondens lån,
18. ändring av prioriteringsordningen för inteckningar som gäller som säkerhet,
19. mottagande och förvaltande av medel som testamenterats eller donerats till staden och arv som tillfallit staten samt förvaltningsanvisningarna, då den testamenterade, donerade eller ärvda egendomens värde överskrider 100 000 euro,

20. på förslag av koncernsektionen om grundandet av stiftelser och medlemskap i dessa, grundandet av privaträttsliga samfund och upplösning av dessa, samt om köp, försäljning, byte och teckning av aktier och andelar, med undantag för försäljning eller upplösning av de betydande koncernbolag som fastställs i koncerndirektivet eller om ändring av dessas roll,
21. medlemskap i föreningar, i de fall föreningens årliga medlemsavgift överskrider 200 euro,
22. beviljandet av understöd, om inget annat bestämts,
23. donation av stadens egendom, om inget annat bestämts,
24. ordnandet av betydande representationstillställningar,
25. principerna för stöden till fullmäktigegruppernas verksamhet,
26. godkännandet av stadens upphandlingsanvisningar,
27. öppnandet av serviceproduktion som omfattar hela staden för konkurrensutsättning,
28. serviceupphandlingar som överskrider EU:s tröskelvärden,
29. att delta i anbudsförfarande som ordnas av kommunernas gemensamma inköpscentral eller ingå upphandlingsavtal som denna konkurrensutsatt, när det gäller upphandling som hör till direktionens upphandlingsbefogenheter.
30. att i egenskap av det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar besluta om åtgärder i enlighet med 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar.
- ~~30.~~31. på förslag av koncernsektionen om stadens ägarpolitiska riktlinjer för varje enskild sammanslutning

Stadsmiljöer

- ~~31.~~32. godkännandet av behovsutredningar (inklusive kostnadskalkyler) och kombinerade behovsutredningar och projektplaner (inklusive målpriser) för stadens och stadskoncernens lokalitetsinvesteringsprojekt på över 3 000 000 euro (moms 0 %), med undantag för behovsutredningar för tekniska ombyggnadsprojekt eller kombinerade behovsutredningar och projektplaner som anknyter till tekniska ombyggnadsprojekt,
- ~~32.~~33. godkännandet av projektplaner (inklusive målpriser) och kostnadskalkyler för investeringsprojekt som omfattar fler än ett verksamhetsområde och kräver riktlinjer på stadsnivå, med undantag för projektplaner för tekniska ombyggnadsprojekt eller projekt som kostar under 1 000 000 euro (moms 0 %),
- ~~33.~~34. försäljning, byte, arrendering eller utarrendering av arbetsplatstomter och med dessa jämförbara byggplatser då en enskild tomts köpesumma, eller tomtens gängse marknadsvärde eller lägsta överlåtelsepris vid överlåtelse genom anbudsförfarande överstiger 2 000 000 euro,
- ~~34.~~35. köp av fast egendom då köpesumman överstiger 1 500 000 euro, och är högst 3 000 000 euro
- ~~35.~~36. att använda stadens förköpsrätt samt köp av fastighet på tvångsauktion oberoende av köpesummans storlek,
- ~~36.~~37. om förhandsmeddelande i enlighet med förköpslagen,
- ~~37.~~38. om vidareförädling av fastighetsegendom som frigörs ur stadens servicebruk,
- ~~38.~~39. markanvändnings- och planläggningsavtal, samt utvecklingskostnadsersättningar enligt markanvändnings- och bygglagen,
- ~~39.~~40. att till stadsfullmäktige framlägga förslag om att ansöka om inlösningstillstånd, och
- ~~40.~~41. att utfärda byggnadsförbud för ett område, där uppgörande av detaljplan, ändring av detaljplan eller tomtindelning anhängiggjorts,
- ~~41.~~42. konkurrensutsättningar, offentliga ansökningar och tomtreserveringar, i de fall då stadsstyrelsen har befogenheter att besluta om överlåtelse eller arrendering av område, och
- ~~42.~~43. om de allmänna principerna och villkoren för överlåtelse av bostadstomter och tomter för specialtjänster i enlighet med de mark- och bostadspolitiska riktlinjerna,
- ~~43.~~44. ersättningar som betalas ur skadefonden då ersättningen överskrider 30 000 euro (moms 0 %),
- ~~44.~~45. godkännandet av driftsplanen för Utvecklingsfonden för Marja-Vanda och centrumområdena och projektplaner för projekt på över 1 000 000 euro.

4 § Stadsstyrelsens koncernsektions uppgifter och beslutanderätt

Koncernsektionen svarar för:

- att tillsammans med stadsstyrelsen organisera koncernförvaltningen på det sätt som avses i den av stadsfullmäktige godkända stadens ägarpolitik samt i andra anvisningar och bestämmelser som stadsfullmäktige och stadsstyrelsen gett

Koncernsektionen beslutar om:

1. förverkligandet av stadens ägarpolitik samt placerings- och finansieringspolitik i enlighet med den av stadsfullmäktige godkända strategin och de allmänna ägarpolitiska riktlinjerna samt de av stadsstyrelsen godkända ägarpolitiska riktlinjerna för varje enskild sammanslutning,
2. stadens ägar- och koncernstyrning samt intressebevakningen inom sitt uppgiftsområde,
3. beviljande av kortfristiga lån till andra dottersammanslutningar än de som ingår i stadskoncernen, där staden är ägare eller medlem eller som i övrigt utför sådana uppgifter som ingår i stadens verksamhetsområde,
4. kapitallån och därmed jämförbar finansiering,
5. planen för hur koncernsammanslutningars och -stiftelsers revision organiseras,
6. att utse ledamöter och revisorer till privaträttsliga samfund, om staden äger rätt därtill,
7. att utse representanter till sådana förrättningar, evenemang och sammanträden, där stadens intresse ska bevakas och ge anvisningar om förfarande,
8. att ge anvisningar om förfarande i de ärenden som det fattas beslut om på bolags och andra sammanslutningars bolagsstämmor samt i samkommunernas högsta beslutande organ,
9. att lägga fram förslag till och ge anvisningar om de operativa och ekonomiska mål som ska ställas upp för affärsverken, koncernsammanslutningarna och -stiftelserna,
10. beredningen av stadens ägarpolitik och för egen del för styrningen och övervakningen av att den efterföljs,
11. att ge sammanslutningar tillstånd gällande placerings- och finansieringsverksamhet och säkerhetsarrangemang samt stadens förhandssamtycken, i enlighet med stadens ägarpolitik,
12. att ge affärsverken samt koncernsammanslutningar och -stiftelserna förhållningsregler som rör koncernförvaltningen och dess organisation, i enlighet med stadens ägarpolitik,
13. att framställa förslag om hur koncernförvaltningen ska förverkliga och finansiera projekt som ingår i investeringsprogrammet,
14. att öppna upp serviceproduktionen inom sitt uppgiftsområde för konkurrensutsättning i enlighet med stadsstyrelsens anvisningar,
15. serviceupphandlingar inom sitt uppgiftsområde som överskrider EU:s tröskelvärden,
16. att delta i anbudsförfarande som ordnas av kommunernas gemensamma inköpscentral eller ingå upphandlingsavtal som denna konkurrensutsatt, när det gäller upphandling som hör till direktionens upphandlingsbefogenheter.
17. övriga ärenden som hör till sektionens uppgiftsområde ifall det inte föreskrivits eller bestämts att uppgiften ska avgöras av något annat organ eller någon annan tjänsteinnehavare.

Äänestyspöytäkirja

1	Abdi	Faysal	Jaa (KH: n esitys)
2	Ahokas	Siri	Jaa (KH: n esitys)
3	Ala-Kapee-Hakulinen	Pirjo	Jaa (KH: n esitys)
4	Atiye	Minna	Ei (Eerolan esitys)
5	Aura	Anssi	Jaa (KH: n esitys)
6	Auvinen	Timo	Jaa (KH: n esitys)
7	Bruun	Susanna	Jaa (KH: n esitys)
8	Chen	Jenni	Jaa (KH: n esitys)
9	Edelmann	Jan	Jaa (KH: n esitys)
10	Eerola	Antero	Ei (Eerolan esitys)
11	Eklund	Tarja	Jaa (KH: n esitys)
12	Eskelinen	Jarno	Jaa (KH: n esitys)
13	Hakulinen	Pentti	Ei (Eerolan esitys)
14	Heiskanen	Jaana	Jaa (KH: n esitys)
15	Hirvonen	Juha	Ei (Eerolan esitys)
16	Ibrahim	Aadan	Jaa (KH: n esitys)
17	Juurikkala	Timo	Ei (Eerolan esitys)
18	Jääskeläinen	Jouko	Ei (Eerolan esitys)
19	Jääskeläinen	Jari	Ei (Eerolan esitys)
20	Jääskeläinen	Pietari	Jaa (KH: n esitys)
21	Kaira	Lauri	Jaa (KH: n esitys)
22	Kanerva	Sami	Jaa (KH: n esitys)
23	Karlsson	Patrik	Jaa (KH: n esitys)
24	Kasonen	Mika	Jaa (KH: n esitys)
25	Kaukola	Ulla	Jaa (KH: n esitys)
26	Kauppinen	Sirpa	Ei (Eerolan esitys)
27	Kiljunen	Kimmo	Jaa (KH: n esitys)
28	Kortesalmi	Marilla	Jaa (KH: n esitys)
29	Kostilainen	Anniina	Ei (Eerolan esitys)
30	Kuusela	Minna	Tyhjä
31	Kähärä	Sirkka-Liisa	Jaa (KH: n esitys)
32	Kärki	Niilo	Jaa (KH: n esitys)
33	Laakso	Päivi	Jaa (KH: n esitys)
34	Lehmuskallio	Paula	Jaa (KH: n esitys)
35	Leppänen	Janne	Jaa (KH: n esitys)
36	Letto	Pirkko	Jaa (KH: n esitys)
37	Lindblad-Palo	Salla	Jaa (KH: n esitys)
38	Lindtman	Antti	Jaa (KH: n esitys)
39	Linnainmäki	Joel	Ei (Eerolan esitys)
40	Lundell	Kai-Ari	Jaa (KH: n esitys)

41	Lyyra	Markus	Jaa (KH: n esitys)
42	Malmberg	Piia	Jaa (KH: n esitys)
43	Malmi	Juha	Ei (Eerolan esitys)
44	Multala	Sari	Jaa (KH: n esitys)
45	Mäkilaine	Kirsi	Jaa (KH: n esitys)
46	Mölsä	Jukka	Jaa (KH: n esitys)
47	Nguyen	Chau	Ei (Eerolan esitys)
48	Niikko	Mika	Jaa (KH: n esitys)
49	Norrena	Vaula	Jaa (KH: n esitys)
50	Orlando	Carita	Jaa (KH: n esitys)
51	Orpana	Anitta	Jaa (KH: n esitys)
52	Pajunen	Emmi	Ei (Eerolan esitys)
53	Raja-Aho	Maarit	Jaa (KH: n esitys)
54	Rautavaara	Maija	Ei (Eerolan esitys)
55	Rokkanen	Sakari	Jaa (KH: n esitys)
56	Rämö	Eve	Ei (Eerolan esitys)
57	Räsänen	Minna	Jaa (KH: n esitys)
58	Saramo	Jussi	Ei (Eerolan esitys)
59	Silvennoinen-Hiisku	Sveta	Ei (Eerolan esitys)
60	Sodhi	Ranbir	Jaa (KH: n esitys)
61	Tahvanainen	Säde	Jaa (KH: n esitys)
62	Tuomela	Tiina	Ei (Eerolan esitys)
63	Tyystjärvi	Kati	Ei (Eerolan esitys)
64	Vahvelainen	Tanja	Ei (Eerolan esitys)
65	Weckman	Markku	Jaa (KH: n esitys)
66	Vähäkangas	Jussi	Ei (Eerolan esitys)
67	Åstrand	Stefan	Jaa (KH: n esitys)

8 §

Utlåtande om regeringens propositionsutkast till riksdagen med förslag till lagstiftning om reformen av ordnandet av social- och hälsovård samt räddningsväsendet och om inrättandet av landskap

VD/5525/00.04.03/2020

RV/TA/MR/KML/JL/S-AP/PH/HY-L/KW

Social- och hälsovårdsministeriet, inrikesministeriet och finansministeriet bereder social- och hälsovårdsreformen och inrättandet av landskap samt reformen av ordnandet av räddningsväsendet i enlighet med regeringsprogrammet och har begärt utlåtande om utkastet till regeringsproposition. Utlåtanden ombeds sändas före 25.9.2020.

Enligt utlåtandebegäran genomförs en reform av social- och hälsovården och räddningsväsendet och inrättande av landskap i Finland i enlighet med statsminister Sanna Marins regeringsprogram. Målsättningen med reformen enligt regeringsprogrammet är att minska på välbefinnande- och hälsoskillnaderna, trygga jämställda och kvalitativa social- och hälsotjänster för alla finländare, förbättra tillgången och tillgängligheten till tjänsterna, trygga tillgången på professionell arbetskraft, svara på utmaningarna som de samhällseliga förändringarna medför och dämpa ökningen av kostnaderna.

Enligt begäran om utlåtande är målsättningen med reformen av räddningsväsendet att trygga tillgången till, omfattningen av och kvaliteten på räddningsväsendets tjänster även i framtiden. Reformens målsättning är att utveckla och stöda räddningsväsendets riksomfattande effektivitet och enhetlighet. Reformen svarar på räddningsväsendets utmaningar genom att stärka branschens riksomfattande resurser, utveckla branschens ledning och styrning samt intensifiera samarbetet mellan branschaktörerna. Målsättningen är också att säkerställa att landskapens räddningsverk har möjlighet att tillhandahålla prehospital sjukhusvård i hela landet. Så säkerställs även i fortsättningen räddningsverksamheten och den prehospitala akuttjänsteproduktionens funktionalitet och kostnadseffektivitet.

Regeringens propositionsutkast som är föremål för begäran om utlåtande föreslår bestämmelser om inrättandet av en ny förvaltningsnivå och centrala lagar med avseende på verksamheten, såsom landskapslagen, lagen om ordnande av social- och hälsovård, lagen om ordnande av räddningsväsendet samt deras gemensamma lag om införande av lag, lagen om vårdlandskapens finansiering samt förslag till lagstiftningen om kommunernas finansiering, skattelagstiftningen, lagstiftningen om vårdlandskapens och kommunernas personal samt ändring av vissa lagar om allmän förvaltning. Till de nya inrättade landskapen överförs ansvaret för ordnandet av social- och hälsovården samt räddningsväsendet.

Enligt utlåtandebegäran grundar sig utkastet som innefattar vårdlandskapens kalkylerade finansieringsmodell huvudsakligen på en behovsbaserad finansiering som beaktar omgivningsfaktorerna. I utlåtandena ber man bland annat att särskild uppmärksamhet fästs vid hur finansieringslösningens olika definitionsfaktorer svarar på finansieringsbehovet av landskapens lagstadgade uppgifter. Vårdlandskapens kalkylerade finansieringsmodell granskas på nytt på grundval av utlåtanderesponsen.

Stadsfullmäktige gav 24.2.2020 § 6 utlåtande om en särlösning för Nyland i anslutning till reformen (Utlåtande om utredningen om en särlösning för Nyland, huvudstadsregionen eller Helsingfors – slutrapport).

Den helhet som nu kommit för utlåtande finns med allt material (sammanlagt 1208 sidor) på sidorna www.lausuntopalvelu.fi.

Utlåtandebegäran innehåller sammanlagt 90 frågor och i Vanda stads utlåtande har man svarat på de frågor som ställs. Utlåtandebegäran är mycket omfattande och delvis mycket teknisk och detaljerad. För att Vanda stads centrala observationer ska framträda bättre har huvudobservationerna i anslutning till reformen sammanställts i slutet av utlåtandet i fråga 89. "Övriga fritt formulerade observationer om regeringens propositionsutkast."

Utlåtandet har beretts som ett samarbete mellan verksamhetsområdena och Mellersta Nylands räddningsväsendes affärsverk. Vid beredningen av utlåtandet har man också samarbetat med Kervo stad och de andra stora städerna.

Det redogörs för utlåtandet vid stadsstyrelsens aftonskola 7.9.2020.

Stadsstyrelsen 07.09.2020 § 11

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att föreslå för stadsfullmäktige att utlåtandet om propositionsutkast till riksdagen med förslag till lagstiftning om reformen av ordnandet av social- och hälsovård samt räddningsväsendet och om inrättandet av vårdlandskap godkänns.

Behandling:

Stadsstyrelseledamoten Sakari Rokkanen föreslog understödd av ledamoten Jouko Jääskeläinen en ändring i utlåtandet enligt följande: Fråga nr 46 i utlåtandet på sidan 23, motiveringsdelen stryks i sin helhet.

Stadsstyrelsens I vice ordförande Sade Tahvanainen föreslog understödd av ledamöterna Faysal Abdi och Vaula Norrena att de ändringar som specificerats i bilagan utförs i utlåtandet.

Ordföranden konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och föreslog följande omröstningsförfarande:

De som understöder ledamoten Rokkanens ändringsförslag i den första omröstningen röstar ja och de som understöder stadsstyrelsens I vice ordförande Tahvanainens ändringsförslag röstar nej.

Efter detta förrättas en andra omröstning, där de som understöder stadsdirektörens basförslag röstar ja och de som understöder det förslag som vunnit i den första omröstningen röstar nej.

Omröstningsförslaget godkändes.

I den första omröstningen gavs 6 ja-röster (Multala, Jääskeläinen, Kaira, Niikko, Orpana, Rokkanen) och 7 nej-röster (Tahvanainen, Norrena, Abdi, Kaukola, Pajunen, Puoskari, Tyystjärvi), varför ordföranden konstaterade att stadsstyrelsens I vice ordförande Tahvanainens ändringsförslag fått fler röster.

I den andra omröstningen gavs 6 ja-röster (Multala, Jääskeläinen, Kaira, Niikko, Orpana, Rokkanen) och 7 nej-röster (Tahvanainen, Norrena, Abdi, Kaukola, Pajunen, Puoskari, Tyystjärvi), varför ordföranden konstaterade att stadsstyrelsens I vice ordförande Tahvanainens ändringsförslag blivit godkänt.

Beslut:

Stadsstyrelsens ändrade förslag godkändes.

Efter **stadsstyrelsens sammanträde 7.9.2020** har det framkommit behov att ännu komplettera utlåtandet.

Kompletteringen hänför sig till ordnandet av räddningsväsendet. Stadsstyrelsen konstaterade tydligt i det utlåtandeutkast som stadsstyrelsen godkände att Mellersta Nylands räddningsverk inte ska delas. Detta vore bra att också precisera direkt i den lag som verkställer lagstiftningen.

I paragraf 55 i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen, konstateras följande:

"I räddningsväsendenas områden i Mellersta Nyland och Södra Savolax omfattas de vårdlandskap som övertar ansvaret att ordna räddningsväsendet av vad som föreskrivs i denna lag om vårdlandskapen och vårdlandskapens temporära beredningsorgan. De vårdlandskap som avses i denna paragraf och deras temporära beredningsorgan ska komma överens om hur personal, materiel och avtal som ska överföras från räddningsväsendena i Mellersta Nyland och Södra Savolax ska fördelas mellan landskapen.

Om vårdlandskapen eller deras temporära beredningsorgan inte kommer överens om hur personal, materiel och avtal som ska överföras från räddningsväsendena i Mellersta Nyland och Södra Savolax ska fördelas mellan vårdlandskapen senast den 31 maj 2022 ska statsrådet besluta om hur övergående personal, materiel och avtal ska fördelas och om andra frågor som är nödvändiga för att organiseringsansvaret ska kunna överföras och som vårdlandskapen och deras temporära beredningsorgan inte har kommit överens om. Statsrådets beslut får verkställas omedelbart och gäller tills de berörda vårdlandskapen kommer överens om hur övergående personal, materiel och avtal ska fördelas."

I praktiken betyder denna paragraf att Mellersta Nylands räddningsväsende delas. Först efter detta kan man komma överens om samarbetet mellan två vårdlandskap, Vanda-Kervo och Mellersta Nyland.

Det skulle vara i överensstämmelse med det utlåtandeutkast som godkändes tidigare att det i lagen ännu skulle presenteras en preciserad konkret ändring, där det konstateras att Mellersta Nyland och Vanda-Kervos vårdlandskap kan komma överens om skötseln av uppdrag i Mellersta Nylands räddningsväsendes område i enlighet med 54 § i landskapslagen, utan att räddningsväsendet område måste delas. Att Mellersta Nylands räddningsverk ska bevaras utan att det delas har ända från början varit en utgångspunkt i samlösningen för Nyland. De kommuner som hör till Mellersta Nylands räddningsverk har också uttryckt sitt stöd för saken.

Enklast förverkligas detta på så vis att lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen, § 55, innehållsmässigt delas in i två delar till exempel så att § 55 gäller bara Södra Savolax i enlighet med innehållet i den nuvarande framlagda paragrafen. För Mellersta Nylands del utformas en egen paragraf som gör det möjligt att komma överens om uppdragen i området i enlighet med 54 § i landskapslagen utan att man är tvungen att dela räddningsväsendets område.

Denna paragrafändring presenteras som svar på fråga 44 i utlåtandet som läggs till i enlighet med bilagan. I det utlåtandeutkast som godkändes av stadsstyrelsen 7.9.2020 har det inte beretts något svar på denna fråga.

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) komplettera i enlighet med bilagan det utlåtande om propositionsutkast till riksdagen med förslag till lagstiftning om reformen av ordnandet av social- och hälsovård samt räddningsväsendet och om inrättandet av vårdlandskap som godkändes 7.9.2020 och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att kompletteringen enligt bilagan läggs till i det utlåtande som getts av stadsstyrelsen.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 8

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att enligt bilagan godkänna utlåtandet om propositionsutkast till riksdagen med förslag till lagstiftning om reformen av ordnandet av social- och hälsovård samt räddningsväsendet och om inrättandet av vårdlandskap.

Behandling:

Ledamoten Sakari Rokkanen lade fram samlingspartiets fullmäktigegrupps ändringsförslag, sålunda att stadsdirektörens ursprungliga förslag som behandlades vid stadsstyrelsens sammanträde 7.9.2020 godkänns kompletterat med det beslut som fattades av stadsstyrelsen 21.9.2020 § 9.

Kristidemokraternas fullmäktigegrupp, sannfinländarnas fullmäktigegrupp och svenska folkpartiets fullmäktigegrupp understödde förslaget från samlingspartiets fullmäktigegrupp.

Ordföranden konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och föreslog följande omröstningsförfarande: de som understöder stadsstyrelsens basförslag röstar ja, medan de som understöder förslaget från vänsterförbundets fullmäktigegrupp röstar nej.

Omröstningsförslaget godkändes.

Vid omröstningen gavs 38 ja-röster och 29 nej-röster, varför ordförande konstaterade att ändringsförslaget förkastats.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Protokollet justerades och godkändes för denna paragrafs del omedelbart vid sammanträdet.

Det antecknades att samlingspartiets fullmäktigegrupp lämnade följande protokollsuttalande i ärendet, i vilket kristdemokraternas fullmäktigegrupp, sannfinländarnas fullmäktigegrupp, svenska folkpartiets fullmäktigegrupp och ledamoten Timo Auvinen stämde in:

“Regeringens proposition till vårdreform kräver 15 miljoner mer i inkomster än i utgifter i Vanda. Detta innebär att Vanda blir tvungen att skära ner i de tjänster som blir kvar, av vilka utbildningen är den överlägset mest betydande. I praktiken är regeringens vårdreformsmodell en nedskärning i utbildningen på 15 miljoner. Risken med reformen är också att de resurser som styrs via landskapet till social- och hälsovårdstjänsterna i Vanda är mindre än de nuvarande resurserna. I det fallet är reformen också en nedskärning i social- och hälsovårdstjänsterna.

I reformen har man helt och hållet förbigått de katastrofala effekterna på ekonomin för Vanda och alla övriga stora städer. I detta skede av beredningen är det Vandas fullmäktigeledamöters skyldighet att starkt lyfta fram detta problem.

Modellen erbjuder inte heller några konkreta lösningar på de utmaningar inom social- och hälsovården som man har haft som mål.”

Bilaga:

- Utlåtande om propositionsutkast till riksdagen med förslag till lagstiftning om reformen av ordnandet av social- och hälsovård samt räddningsväsendet och om inrättandet av vårdlandskap
- Utlåtande om propositionsutkast till riksdagen med förslag till lagstiftning om reformen av ordnandet av social- och hälsovård samt räddningsväsendet och om inrättandet av vårdlandskap, ändringsförslag, Tahvanainen, ändringsförslag
- Utlåtande om propositionsutkast till riksdagen med förslag till lagstiftning om reformen av ordnandet av social- och hälsovård samt räddningsväsendet och om inrättandet av vårdlandskap, Stadsstyrelsen 7.9.2020, godkänt
- Utlåtande om propositionsutkast till riksdagen med förslag till lagstiftning om reformen av ordnandet av social- och hälsovård samt räddningsväsendet och om inrättandet av vårdlandskap, Stadsstyrelsen 21.9.2020, kompletterat
- Utlåtande om regeringens propositionsutkast till riksdagen med förslag till lagstiftning om reformen av ordnandet av social- och hälsovård samt räddningsväsendet och om inrättandet av vårdlandskap, tillägg godkänt av stadsstyrelsen 21.9.2020, hela utlåtandet godkänt av FGE 21.9.2020
- FGE 21.9.2020 § 8 omröstningsprotokoll

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besvärsanvisning

Närmare information:

Ritva Viljanen, stadsdirektör, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Vantaan kaupungin lausunto esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja sote-maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Taustatiedot

Onko vastaaja

- ☐ kunta X
- ☐ sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
- ☐ maakunnan liitto
- ☐ muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
- ☐ valtion viranomainen
- ☐ järjestö
- ☐ joku muu

Vastaajatahon virallinen nimi:

Vantaan kaupunki

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot

Lausuntovastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä

Vantaan kaupunginvaltuusto 21.9.2020

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

- 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?**

Vantaa pitää sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusta sinänsä tarpeellisena. Tässä lausunnossa ja näissä vastauksissa tarkastellaan uudistusta erityisesti suuren kaupungin, Vantaan näkökulmasta. Uudistuksen talouslaskemissa Vantaan kaupunki on yksi niistä kunnista, jotka menettävät eniten. Lisäksi samalla kun luodaan yhtenäinen sosiaali- ja terveystoimi, luodaan esimerkiksi nykyistä suurempia raja-aitoja varhaiskasvatuksen ja sosiaalitoimen välillä. Monet nykyiset yhteiskunnalliset haasteet vaativat moniviranomaistoimintaa ja siksi yhtenäisten toimintaprosessien hajottaminen eri itsehallinnollisille organisaatioille sisältää riskejä.

Uuden hallinnon tason luominen ei kavenna väestön terveys- ja hyvinvointieroja tai paranna palveluiden yhdenvertaista saatavuutta.

Esityksen mukaan sote-maakunnat veloitettaisiin suunnittelemaan ja toteuttamaan palvelut asiakkaiden tarpeen edellyttämällä tavalla. Palvelut tulisi toteuttaa yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina kokonaisuuksina sekä lähellä asiakkaita. Uudistuksessa on todellisenä vaarana se, että kahden eri hallinnon tason, sote-maakuntien ja kuntien, väliin muodostuu raja-aitoja, jotka käytännössä vaikeuttavat tiedonvaihtoa ja vaikeuttavat asiakkaiden palvelutarpeiden katsomista yhtenä kokonaisuutena. Toisaalta vaarana on, ettei sote-maakuntien ja kuntien välille muodostu harmaata aluetta, jossa tehtävien, vastuiden ja resurssien jako on epäselvää. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen tai opetuksen välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon lastensuojelussa tulee olla saumatonta, vaikka ne jatkossa sijoittuvat eri organisaatioon ja eri rahoituksen alle.

Sote-maakuntien väliseen yhdenvertaisuuteen ei sote-järjestämislaissa tai sote-maakuntalaissa oteta juurikaan kantaa. Sote-maakuntien sisäiseen palveluiden saatavuuden yhdenmukaisuuteen lainsäädäntö viittaa usealta osin. Palveluiden yhdenmukaistaminen ei tarkoita automaattisesti palvelutason nousua, vaan palvelutason voidaan olettaa myös vähenevän eri kuntien palvelutasojen keskiarvoon. Sote-maakunnan alueella toimivien kuntien sosiaali- ja terveystalouden laadussa ja saatavuudessa on nykyisin huomattavia eroja. Laki vaatii ainoastaan, että sote-alueen asukkaille tarjottava palvelu on yhdenmukaista, mutta tämän tason määrittämistä ei ole säännelty. Laadullisen taso voi siis ihan yhtä hyvin laskea osalle väestöstä samalla kun se nousee toisille.

Uudistus ei edesauta sitä, että palvelut toteutettaisiin lähellä asiakkaita. Uusi organisaatio voidaan kokea etäiseksi ja vieraaksi vielä pitkän aikaa toiminnan käynnistymisen jälkeen. Todellinen vaara on myös se, että toiminta-aleen laajentuessa, valtionohjauksen kasvaessa ja todellisten päätöksentekomahdollisuuksien kaventuessa toimipisteitä joudutaan karsimaan ja siten todelliset lähipalvelut vähenevät.

Uudistuksessa on jätetty aivan liian vähälle huomiolle se, miten uudistus kohtelee kuntia ja erityisesti kasvavia kaupunkeja. Vantaan kaupunki tulee olemaan uudistuksessa yksi suurimmista häviäjistä. Uudistus kohtelee erityisen epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esim. tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-

kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Uudistuksen rahoitusmallilla on merkittävät vaikutukset Vantaan kaltaisen kaupungin taloudelliseen tilanteeseen, investointikykyyn ja palveluiden järjestämiseen.

Vantaa – Keravan sote-maakunnan näkökulmasta merkittävää on myös niin sanotun kaksinkertaisen hallinnon perustaminen. Molemmilla kaupungeilla on luonnollisesti jatkossakin omat kaupunginvaltuustonsa ja muut toimielimensä. Uudistuksen myötä näiden kahden kaupungin yhdessä muodostamalle sote-maakunnalle tulee valtuusto, hallitus, lautakunnat ja vaikuttamistoimielimet. Tämä aiheuttaa luonnollisestikin lisäkustannuksia.

Sote-järjestämislain 5 §:ssä säännellään palveluja järjestettäessä käytettävistä kielistä. Esityksen mukaan sote-maakunnan tulee taata palvelu molemmilla kansallisilla kielillä, mikäli alueella on yksikin kaksikielinen kunta tai kuntia, joiden kieli on eri. Useissa sote-maakunnissa tämä tulee tarkoittamaan kielivaatimuksen lisääntymistä alueen toimijoilla. Esimerkiksi Vantaa – Keravan sote-maakunnassa on sekä yksi- että kaksikielinen kunta. Lainsäädännön valmistelussa on otettu tämä huomioon lisärahoituksen muodossa, mutta ei ole otettu kantaa tämän vaikutuksista kokonaispalvelun laatuun.

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

Paikallisten pelastuslaitosten haasteiden lisäksi myös pelastustoimen valtakunnallisissa valmisteluissa ja järjestelyissä on suuria haasteita. Näihin voitaisiin vastata jo nykyllä lainsäädännöllä perusteella ilman tätä uudistustakin, mutta se vaatisi lisäresursseja. Nykytason mukainen pelastustoimen rahoitus ei tule riittämään jatkossa riippumatta siitä, tehdäänkö esitettyä muutosta vai ei. Ilman lisärahoitusta esitetty muutos heikentää pelastustoimen palveluja, koska esitetty pelastustoimen ohjausmekanismi olisi jatkossa nykyistä merkittävästi raskaampi.

Pelastustoimen merkittävät rahoituksen korotuspaineet johtuvat muun muassa kasvaneista ICT-kustannuksista, kuten lakisääteisen korkean turvallisuuden verkon (TUVE) käyttöönotosta, puutteista pelastustoimen palvelutasossa sekä osassa pelastuslaitoksia käytössä olevan varallaolojärjestelmän muutoksista. Esitetyt Indeksitarkistukset eivät riitä kattamaan näitä korotuspaineita.

Esitetty muutos tulee merkittävästi lisäämään valtiojohtoisuutta, koska esitetty pelastustoimen ohjausmekanismi olisi jatkossa nykyistä raskaampi. Esityksessä on nostettu esiin se, että sisäministeriöön tarvitaan lisää resursseja ohjaukseen, kykyä rahoituksen ja pelastustoimen valtakunnallisen suorituskyvyn arviointiin. Näitä sisäministeriön tarvitsemia resursseja ei missään tapauksessa saa vähentää sote-maakuntien pelastustoimen resursseista, sillä vastaavia valmistelu- ja seurantaresursseja tarvitaan myös kussakin pelastuslaitoksessa.

Pelastustoimi on jo "maakunnallistettu" vuonna 2004 kun pelastustoimen palvelujen järjestäminen koottiin nyt suunniteltujen sote-maakuntien kokoiisiin kokonaisuuksiin. Näiden suurempien alueiden tuomat synergia- ja resurssihyödyt on jo ulosmitattu pelastustoimessa kuluneen 16 vuoden aikana.

Muualla Suomessa esitys mahdollistaa pelastustoimen ja ensihoidon synergian hyödyntämisen Uuttamaata paremmin, koska siellä ensihoidon ja pelastustoimen järjestämisvastuu olisi jatkossa samassa oikeushenkilössä (sote-maakunta), jolloin ensihoidon palveluiden tuottaminen olisi mahdollista jatkossakin sote-maakunnan pelastuslaitoksella. Harkinta ensihoidon palveluntuottajasta olisi sote-maakunnalla. Ehdotusta pelastustoimen ja ensihoidon osalta tulisi muuttaa siten, että ensihoidon tuottaminen sote-maakunnissa pelastuslaitosten toimesta olisi velvoittavampaa kuin nyt on esitetty ja näin voitaisiin varmistaa pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt.

Uudellamaalla esitetään ensihoidon järjestämisvastuun jäämistä HUS-maakuntayhtymälle (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä Uudellamaalla, 5 § 2. mom. 4. kohta). Tällöin pelastustoimen ensihoidon synergian hyödyntäminen olisi epävarmaa, koska pelastustoimen ja ensihoidon järjestäminen ei olisi samassa oikeushenkilössä, vaan yhteistoiminta perustuisi ilmeisesti jo nyt voimassa olevan terveydenhuoltolain (39 § 2. mom.) mukaiseen sairaanhoitopiiriin ja alueen pelastustoimen väliseen yhteistoimintaan.

Uudenmaan osalta pelastustoimen ja ensihoidon järjestämisvastuu voisi olla uudistuksen tavoitteen mukaisesti samassa oikeushenkilössä, jos ensihoito säädetään sote-maakuntien vastuulle myös Uudellamaalla. Tämä edellyttäisi muutosta HUS-erillislainsäädäntöön.

Mikäli ehdotus säilyy nykymuotoisena, tulee huolehtia siitä, että terveydenhuoltolain ja muiden säädösten perusteella sote-maakunta (käytännössä pelastuslaitos) voi tuottaa Uudellamaalla ensihoitopalvelua jatkossakin.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Nykypäivän ja tulevaisuuden demokratia on paljon muutakin kuin äänestäminen vaaleissa ja vaalituloksen perusteella muotoutuvien toimielinten toiminta. Kunnissa on käytössä laaja paletti osallisuuden eri keinoja. Esitetyt viralliset toimielimet eivät riitä, vaan asukkailla tulee olla erilaisia mahdollisuuksia osallistua valmisteluun ja olla mukana muokkaamassa palveluita.

Uudistuksen myötä nykyiset lähipalvelut siirtyvät kauemmas kuntalaisista. Sote-maakuntalaissa säädetään, että sote-maakuntavaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista, mutta ilman erillisiä toimenpiteitä toiminta-alueen kasvaessa myös osallisuus vaikeutuu. Mikäli uudistus toteutuu, onkin erittäin tärkeää huolehtia asukkaiden

aidoista vaikutusmahdollisuuksista. On myös vaikeaa arvioida, miten paljon maakuntavaalit kiinnostavat äänestäjää. Nykyisin äänestysprosenttien trendi on ollut laskeva. Jos ihmiset eivät äänestä, voidaan pohtia, millainen legitimizeetti uusilla sote-maakunnilla on.

Rakenteellisesti on erittäin ongelmallista, että sote-maakunnan alueellista itsehallintoa rajoittaa paljon suuremmassa määrin kuin nykyisiä kuntia valtion oikeus päättää mm. investoinneista ja pitkäaikaisesta lainanannosta sekä valtion rahoitus. Jos kansanvaltaisuutta haluttaisiin vahvistaa, tulisi valtion määräysvaltaa rajoittaa ja sote-maakunnalla tulisi olla oma verotusoikeus.

Kysymyksiä sote-maakuntalaista

4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Lakiesitys on sisällöltään hyvin lähellä nykyistä kuntalakia, joten sinällään sen voidaan katsoa olevan tarkoituksenmukainen. Ongelmana on kuitenkin kaksinkertaisen hallinnon muodostuminen. Vantaa – Keravan sote-maakunnassa molemmilla kaupungeilla on jatkossakin omat kaupunginvaltuustonsa ja muut toimielimensä. Uudistuksen myötä näiden kahden kaupungin yhdessä muodostamalle sote-maakunnalle tulee valtuusto, hallitus, lautakunnat ja vaikuttamistoimielimet. Tämä aiheuttaa luonnollisestikin lisäkustannuksia.

Esityksen henkilöstövaikutusten arvioinnissa todetaan, seuraavaa: ”Henkilöstö siirtyisi sote-maakuntien palvelukseen usean kymmenen eri työnantajayksikön palveluksesta. Palkkojen yhteensovittamisen tarve syntyisi, kun eri kuntien ja kuntayhtymien palveluksesta siirtyisi henkilöstöä saman sote-maakunnan palvelukseen, jolloin samasta tai saman vaativuustason tehtävästä maksettavan palkan taso voisi vaihdella. Kunta-alan osalta harmonisointitarpeen kannalta olennaista on, että jokaisessa kunnassa ja kuntayhtymässä on oma tehtävien ja palkkojen vaativuusjärjestelmänsä, josta ei ole olemassa valtakunnallisia tilastotietoja. Kunta-alan palkkatilastot kuvaavat valtakunnallisten työ- ja virkaehtosopimusten vähimmäispalkkoja koskevien palkkahinnoittelukohtien sisällä olevia eri palkkatasoja. Näiden vertailu ei kuitenkaan anna täsmällistä kuvaa uudistukseen liittyvästä palkkojen harmonisointitarpeen laajuudesta tai sen kustannusvaikutuksista, koska yksittäisen palkkahinnoittelukohdan sisällä on tosiasiallisesti usean eri vaativuustason tehtäviä.”

Käytännössä tämä tarkoittaa, että uudistuksessa tulee merkittävä palkkaharmonisoinnin tarve, jonka laajuutta tai kustannuksia ei ole voitu esitystä tehdessä arvioida.

5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Sote-maakunnille ei tule esittää lainkaan yleistä toimivaltaa, koska se voisi tuottaa ongelmia sote-maakunnan ja kunnan välisessä työnjaossa. Lakiesityksessä esitetyt lakisääteisiä tehtäviä tukevat tehtävät saattavat olla sellaisia, jotka kunta saattaa katsoa kuuluvan sille kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistehtävänä. Määrittely on siis tulkinnanvarainen ja voi tuoda epäselvyyttä sote-maakuntien ja kuntien tehtävänjakoon.

6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

- ☐ Kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Sote-maakuntien asukkailla on teknisesti samat osallistumisoikeudet suhteessa sote-maakuntaan kuin kuntien asukkailla on suhteessa kuntaan. Se, miten ne toimivat käytännössä, on kuitenkin eri asia, ja mikäli uudistus toteutuu, on erittäin tärkeää huolehtia asukkaiden aidoista vaikutusmahdollisuuksista.

Nykypäivän ja tulevaisuuden demokratia on paljon muutakin kuin äänestäminen vaaleissa ja vaalituloksen perusteella muotoutuvien toimielinten toiminta. Kunnissa on käytössä laaja paletti osallisuuden eri keinoja. Esitetyt viralliset toimielimet eivät riitä, vaan asukkailla tulee myös sote-maakunnissa olla erilaisia mahdollisuuksia osallistua valmisteluun ja olla mukana muokkaamassa palveluita.

Uudistuksen myötä nykyiset lähipalvelut siirtyvät kauemmas kuntalaisista, ja ilman erillisiä toimenpiteitä toiminta-alueen kasvaessa myös osallisuus vaikeutuu.

7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei

Vastaa kuntalaissa olevaa kuntien yhteistoimintaa. Yhteistoiminnan säädöksissä tulee kuitenkin varmistaa, että Vantaa – Keravan sekä Keski-Uudenmaan sote-maakunnat voivat sopia, että toinen sote-maakunta voi myös vastata toisen maakunnan pelastustoimen järjestämisestä yhteistoimintasopimuksella. Tämä olisi verrattavissa nykytilaan, jossa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen isäntäkuntana Vantaan kaupunki vastaa yhteistoimintasopimuksella seitsemän muun kunnan pelastustoimen järjestämisestä. Näin ollen Keski-Uudenmaan pelastuslaitos voi toimia jatkossa sekä Keski-Uudenmaan että Vantaa – Keravan sote-maakuntien yhteisenä pelastuslaitoksena, mikä on ollut tavoitteena pelastustoimen osalta Uudenmaan erillisratkaisua valmisteltaessa.

8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakuntien rahoitus perustuisi valtion rahoitukseen eikä sote-maakunnille ehdoteta tässä vaiheessa verotusoikeutta. Sote-maakuntiin kohdistuisi myös tiukkaa valtionohjausta. Niiden kanssa vuosittain käytävissä neuvotteluissa ohjattaisiin sote-maakuntaa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistehtävässä. Neuvotteluissa olisi mahdollisuus antaa toimenpide-ehdotuksia koskien esimerkiksi tuotantorakennetta, vähäistä suurempia palveluhankintoja, vuokratyövoimaa sekä investointeja, jotka esitysluonnoksen mukaan olisivat luvanvaraisia ja tiukasti säänneltyjä. Valtionohjaus olisi varsin voimakasta, myös sote-maakunnan operatiivista toimintaa koskevissa kysymyksissä, mikä ei ole uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta

perusteltua. Vahva valtionohjaus on ristiriidassa sote-maakunnan vahvaa järjestämisvastuuta korostavan tavoitteen kanssa.

9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sote-maakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Turvaako ehdotettu investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan valtio ohjaa voimakkaasti maakuntien investointeja. Sote-maakuntien ja HUS-maakuntayhtymän mahdollisuus rahoittaa taseessaan olevien kiinteistöjen peruskorjausta sekä uudisrakentamista on valtion kanssa käytävien neuvottelujen varassa, koska valtiolta tarvitaan hyväksyntä pitkäaikaiseen lainanottoon. Tämä hankaloittaa erittäin merkittävästi sote-maakuntien ja HUS-maakuntayhtymän mahdollisuuksia pitkän tähtäimen investointisuunnitteluun. Lisäksi tämä saattaa toimia kannusteena toteuttaa peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeita muutoin kuin omaan taseeseen.

10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

11. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntalaista.

Lain perusteluissa tulisi tasaveroisesti huomioida sekä sosiaali- ja terveydenhuolto että pelastustoimi. Pelastustoimi ei ole osa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaa.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle?

- ☐ kyllä

- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Kyseessä on yleislaki, jolla annetaan toimintaa koskevat yleiset säännökset, ja tarkemmat säännökset annetaan erityislaila tai alemman asteisilla säännöksillä.

13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveystalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esitys ei ota suoraan kantaa eri sote-maakuntien välisten palveluerojen tasoittamiseen. Tämä on tarkoitus toteuttaa valtionohjauksen kautta. Uudenmaan erillistarkaisu muodostaa muuhun maahan verrattuna poikkeuksen perustason ja erikoistason integraatioon ja edellyttää järjestelmän ohjaukselta erityisiä ratkaisuja.

14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Uudistuksessa on todellisena vaarana se, että sote-maakuntien ja kuntien väliin muodostuu palveluketjuja haittaavia raja-aitoja. Konkreettisenä esimerkkinä voidaan todeta lastensuojelu, joka on sote-maakunnan tehtävä, mutta johon liittyvät konkreettiset toiminnot ja palvelut ovat kuntien vastuulla.

Toisaalta ongelmaksi voi muodostua ns. harmaa alue, jolla sijaitsevia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviä ei ole selkeästi määritelty kummallekaan organisaatiolle.

Hyvinvoinnin ja terveyden seurantaan tarvittavan tiedon tuottaminen jakautuisi ehdotuksen mukaan osin kunnan ja osin sote-maakunnan vastuulle. THL ohjaisi tämän seurantatiedon keräämistä. Uudistus tarjoaisi mahdollisuuksia kehittää ja parantaa väestön hyvinvoinnin ja terveyden seurantatiedon keräämistä ja käyttöä. THL:n seurantatehtävään kuuluisi myös väestöryhmittäisten erojen seuraaminen ja arviointi. Tällöin terveyden ja hyvinvoinnin kehitystä ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä väestöryhmien ja alueiden välisiä eroja koskevat tiedot tulisivat nykyistä paremmin esiin. Yhteismitallisesti koottu ajantasainen tieto parantaisi edellytyksiä tietoon perustuvalle toiminnan ohjaamiselle. Yhdenmukaisesti koottu tietopohja mahdollistaisi myös esimerkiksi pelastustoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen yhteisen hyödyntämisen ja siten tukisi uusien, entistä vaikuttavampien, toimintamuotojen kehittämistä. Toiminnan tehostamiseksi sekä mahdollisten tietosuojaan liittyvien lainsäädännöllisten ongelmien välttämiseksi olisi hyvinvoinnin ja terveyden seurantaan tarvittavan tiedon tuottaminen siirrettävä palveluja toteuttavan sote-maakunnan tehtäväksi, ja varmistettava samalla, että kunta saa ne tiedot, joita se tarvitsee lakisääteisen tehtävänsä toteuttamiseksi.

15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun toteutumisen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakunnalla on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja sen on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveystalouden saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Järjestämisvastuunsa toteuttamiseksi sote-maakunnalla on oltava palveluksessaan toiminnan edellyttämä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö, hallinnollinen ja muu henkilöstö sekä hallinnassaan asianmukaiset toimitilat, toimintavälineet ja muut tarvittavat toimintaedellytykset. Lisäksi sote-maakunnalla on oltava järjestämisvastuunsa toteuttamisen edellyttämä riittävä oma palvelutuotanto.

Esityksessä todetaan myös seuraavaa: ”Koska sote-maakunnalla olisi oltava järjestämisvastuunsa hoitamiseksi riittävästi omaa palvelutuotantoa, sote-maakunta ei voisi ulkoistaa laajoja alueellisia tai toiminnallisia kokonaisuuksia.” Tämä kohta on erittäin epäselvä ja tulkinnanvarainen, ja epäselväksi jää, mitä tarkoitetaan laajoilla alueellisilla tai toiminnallisilla kokonaisuuksilla.

16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Sote-järjestämislain 12 § on kattava ja ottaa huomioon erityisesti perustuslain 124 § mukaisen kiellon siirtää merkittävää julkista valtaa muille kuin viranomaisille. Ostopalvelujen salliminen on välttämättömyys sote-tavoitteiden ja terveystalouden toteutumiselle. Nyt esitetty lakiesitys ei vaaranna palveluiden hankkimista.

17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälä saattaa tietyissä tilanteissa olla ristiriidassa hankintalain kanssa. Tämän vuoksi lainkohdan ensimmäiseen momenttiin olisi syytä lisätä, että ”Mikäli yksityinen palveluntuottaja hankitaan julkisena hankintana, yksityisen palveluntuottajan on täytettävä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 80 §:n ja 81 §:n säännökset.

18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälässä on otettu kantaa sopimusoikeudelliseen hankkijan oikeuteen rajoittaa palveluhankinnan ketjuttamista tai asettaa sille rajoitteita. Sinänsä tämä on yleisten sopimusoikeuden periaatteiden mukaista jo ilman erillistä säännöstäkin, mutta tämän ottaminen osaksi sote-maakunnan toimintaa sääntelevää yleislakia antaa hankkijalle paremmat mahdollisuudet vedota tähän.

19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Yhteistyösopimuksella mahdollistetaan näiden palveluiden yksittäistä maakuntaa laajempi toteuttaminen, joka tähtää palvelujen mahdolliseen kustannustehokkuuteen ja palvelujen laadulliseen paranemiseen. Sopimukset tulee uusia valtuustokausittain ja vasta toissijaisesti voi valtioneuvosto ottaa sopimusneuvottelut johdettavaksi.

20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälä takaa ruotsinkielisten palveluiden turvaamisen ja toiminnan kehittämisen sote-maakunnassa ja eri sote-maakuntien välillä. Säännöstä tulisi kuitenkin muuttaa siten, että sääntely on kielineutraali taaten molempien kansallisten kielten yhdenvertaisen aseman. Kaksikielisissä maakunnissa tulisi turvata molempien kansallisten kielten toteutuminen ja kansalaisten perustuslain 6 ja 17 pykälien mukainen oikeus käyttää omaa kieltään asioidessaan viranomaisissa.

21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksessä todetaan, että HUS-maakuntayhtymä vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 48 ja 49 §:issä tarkoitetusta varautumisesta häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtävistä. Helsingin ja

Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ei toimi sosiaalipalvelun toimialalla ja siksi sen ei ole mahdollista toteuttaa sosiaalipalvelujen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumista eikä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtäviä alueellaan asianmukaisesti.

Valmiustehtäviä koskevassa sääntelyssä olisi erittäin tärkeää analysoida nykyinen koronaepidemiatilanne ja sen pohjalta tehdä tarkoituksenmukaisin jako vastuissa ja tehtävissä valtion, HUS-maakuntayhtymän, sote-maakunnan ja kuntien välillä. Sädökset eivät saa sekoittaa kuntien valmiussuunnitteluvollisuutta.

Pykälän lopussa todetaan myös, että ”Erityisen merkittävässä häiriötilanteissa sosiaali- ja terveysministeriö voi ottaa sosiaali- ja terveydenhuollon johto- ja koordinaatiovastuun itselleen.” Tässä ei puhuta varautumisen johtamisesta, vaan koko sosiaali- ja terveydenhuollon johtamisesta. Missä tilanteessa tällainen johtovastuun siirto ministeriölle olisi perustelua?

22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?

Ei kantaa.

23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Tietosuoja ja rekisterinpitovastuu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastiedoista.

Esityksen mukaan sote-maakunta olisi rekisterinpitäjä sen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasasiakirjoille. Tämän perusteella on kuitenkin vaikea arvioida, kuka on vastuullinen taho Uudellamaalla näistä tiedoista, koska uudistuksessa Uudellemaalle tulee useita vastuullisia toimijoita.

Esityksessä sote-maakunnan olisi huolehdittava sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamisesta sote-maakunnan muiden palvelujen kanssa sekä edistettävä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamista kunnan ja valtion muiden palvelujen kanssa. Miten tämä palvelujen yhteensovittaminen ja strateginen suunnittelu on kuntien osalta tarkoitus järjestää, kun kunnat eivät ole enää sosiaali- ja potilastietojen rekisterinpitäjiä? Kunnat eivät voi enää vedota lakiin sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019) ja sen 41 §

mukaiseen tietojohdamisen, sillä tämä voidaan suorittaa ainoastaan kunnan omista tiedoista. Samainen laki ei myöskään mahdollista kehittämis- ja innovaatiotoimintaa yksilötason tiedosta (ainoastaan aggregoitu tieto). Epäselvää on, miten kunta tulee saamaan riittävät ja oikea-aikaiset tiedot vaaditun palvelujen yhteensovittamisen toteuttamiseksi.

Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaista

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

Pelastustoimen ICT-järjestelmien kehittämisen valtakunnalliset strategiset tavoitteet

Perusteluissa olisi huomioitava, että pelastustoimen ja turvallisuusviranomaisten yhteiset ICT-järjestelmät ja niiden kehittäminen ovat yksi iso pelastustoimen kustannuksia kasvattava kokonaisuus. Yhteisten tietojärjestelmien kehittäminen ei rajaudu pelastustoimeen tai sisäministeriön hallinnonalaan, vaan sillä on vahva rajapinta digitalisaation kehittämiseen Suomessa laajemminkin.

Tavoitteet pelastustoimen kansainvälisen toiminnan kehittämiseksi ja toteuttamiseksi

Pelastustoimen kansainvälinen toiminta osa Suomen kansainvälisiä sopimuksia, velvoitteita ja humanitääristä Suomi-brändiä, joka linkittyy myös ulkoministeriön ja puolustusministeriön hallinnonalaan ja on siksi valtioneuvostotasolla linjattava asia.

Tavoitteet pelastustoimen ja ensihoidon välisen synergian vahvistamiseksi

Valtioneuvosto olisi oikea taho ohjaamaan sisäministeriön ohjaaman pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen ohjaaman ensihoidon yhteistä kehittämistä

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaativuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

Merellä tapahtuvaa pelastustoimintaa (Maritime Incident Response Group, MIRG) kannattaa jatkaa Varsinais-Suomen sote-maakunnan pelastuslaitoksen sekä Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen tuottamana, koska näillä pelastuslaitoksilla on jo siihen tarvittavat resurssit niin henkilöstön kuin kalustonkin osalta.

Rauniopelastustoimintaan (Urban Search and Rescue, USAR) kykeneviä muodostelmia olisi tarkoituksenmukaista koota siten, että Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin pelastuslaitokset kokoavat yhden muodostelman yhdessä, Pirkanmaan sote-maakunnan pelastuslaitos kokoaa yhden muodostelman ja Pohjois-Pohjanmaan sote-maakunnan pelastuslaitos kokoaa yhden muodostelman. Näin muodostuisi yhteensä kolme muodostelmaa. Tämänkaltaisella sijoittelulla saataisiin katettua koko valtakunnan alue riittävällä laajuudella.

Teknistä pelastustoiminnan tukitoimintaa (Technical Assistance and Support Team, TAST) ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa sote-maakuntien vastuulle, koska siihen toimintaan kuuluvat henkilöresurssit eivät pääsääntöisesti työskentele pelastuslaitosten palveluksessa.

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

Kansainvälisten avustustoiminnan resurssien vastaanottamista ja lähettämistä varten perustettava keskus (Reception and Departure Centre, RDC) olisi tarkoituksenmukaista antaa Helsingin kaupungin, Vantaa – Keravan ja Länsi-Uudenmaan sote-maakuntien hoidettavaksi. Perusteluna tähän on se, että näiden alueella sijaitsevat Hangon satama, Helsingin satama sekä Helsinki-Vantaan lentokenttä, joita Suomeen tulevat kansainväliset avustustoiminnan resurssit todennäköisesti käyttävät.

Lisäksi on tarkoituksenmukaista antaa vastaava RDC hoidettavaksi myös Lapin sote-maakunnalle, jotta siellä pystytään vastamaan Barents Rescue -sopimuksen mukaisiin velvoitteisiin sekä ottamaan vastaan avustusmuodostelmia Ruotsista, Norjasta tai Venäjältä.

Pelastustoimen kansainvälisten toimijoiden kansallinen point-of-contact, erityisresurssien hälyttäminen sekä pelastustoimen kansallisen ja kansainvälisen tilannekuvan ylläpito tulisi antaa Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin pelastuslaitosten yhteiselle tilanne- ja johtokeskukselle.

Kansainvälisten muodostelmien varustaminen tulisi antaa tehtäväksi maakunnalle, jossa on jo ennestään kansainvälisen avustustoiminnan logistista toimintaa. Kansainvälisen Punaisen Ristin avustustoiminnan logistiikkakeskus sijaitsee Pirkanmaan sote-maakunnassa Tampereella.

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

5 § Tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin

Pykälä on sisällöltään yhdenmukainen sote-järjestämislain 9 § kanssa. Sote-järjestämislaissa on pelastustoimen järjestämislaista poiketen lisäksi todettu, että ”muilla sote-maakunnilla ei ole päätösvaltaa 1 momentissa tarkoitetuista palveluista [suurempiin kokonaisuuksiin kootut palvelut], eivätkä ne saa järjestää, tuottaa tai hankkia muualta mainittuja palveluja. Vastaava rajausta tulisi olla myös pelastustoimen järjestämislain 5 §:ssä.

12 § Sisäministeriön aloite sote-maakunnan lisärahoituksen myöntämisestä

Sote-järjestämislain 50 § mukaan valtio voi osallistua sosiaali- ja terveydenhuollossa tarvittavan valtakunnallisen alueellisen valmiuden ja varautumisen kehittämiseen ja ylläpitämiseen tai poikkeuksellisten häiriötilanteiden hoitamiseen. Rakenne on kuvattu rahoituslaissa. Myös pelastustoimessa on vastaavia tarpeita. Pelastustoimen järjestämislain 12 § viittaa sote-maakuntien rahoituksesta annetun lain 12 §:ään, jossa ei käsitellä *lisärahoitusta* vaan *valtionavustusta*. Lisärahoitusta käsitellään rahoituslain pykälissä 11 ja 26. Sote-rahoituslain ja sen perustelujen mukaan valtionavustus ja lisärahoitus ovat kaksi erillistä mekanismia. Tarkoitetaanko pelastustoimen järjestämislain 12 §:ssä lisärahoitusta vai valtionavustusta?

Pelastustoimen järjestämislaissa tulisi olla lisärahoituksen esittämisen lisäksi myös mahdollisuus antaa valtion korvauksia (valtionavustus, rahoituslain 12 §) pelastustoimen valmiuden ylläpitämiseen ja häiriötilanteiden hoitamiseen, kuten sote-järjestämislaissa on tehty. Rahoituslain 12 § ilmeisesti mahdollistaa tämän, mutta tällaisen valtionavustuksen perusteita ei ole kuvattu pelastustoimen järjestämislaissa.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaista.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta ei tule jakaa kahteen osaan

On erittäin tärkeää, että lainsäädännöllä turvataan sote-maakuntien mahdollisuus tehdä yhteistyötä pelastustoimessa keskenään, jolloin Vantaa-Kerava ja Keski-Uusimaa voisivat hoitaa pelastustoimen palvelut yhteistyössä eikä nykyistä Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta tarvitsisi jakaa kahteen osaan.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on toimiva ja kustannustehokas, ja sen palvelut ja palveluverkko on suunniteltu ja optimoitu käsittäen koko nykyinen Keski-Uudenmaan pelastustoimen alue. Pelastuslaitoksen jako kahteen sote-maakuntaan ei toisi hyötyjä verrattuna nykytilaan.

Kysymyksiä voimaannolaista

33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaannanolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Vantaa kannattaa edelleen kuntaperusteista soteuudistusta. Mikäli mennään sote-maakuntamalliin, ehdotettu Uudenmaan erillisratkaisun aluejako on tarkoituksenmukaisin.

34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savoon. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehtoilta olisi lausunnonantajan toimintaa:

- ☐ Etelä-Savon maakuntaan
- ☐ Pohjois-Savon maakuntaan

Ei vastausta

36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa - Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- ☒ **Kyllä x**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Vantaa kannattaa edelleen kuntaperusteista soteuudistusta. Mikäli mennään sote-maakuntamalliin, ehdotettu Uudenmaan erillisratkaisun aluejako on tarkoituksenmukaisin.

37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetyt tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Väliaikainen toimielin koostuu kuntien nykyisistä viranhaltijoista. Uutta sote-maakuntaa rakennettaessa tämä voi muodostaa joissain tilanteissa intressiristiriidan tai jopa jääviyden. Nykyisessä epidemiatilanteessa ongelmaksi voi muodostua myös henkilöresurssien käyttö nykyisiä palveluita turvattaessa, epidemiaan vastattaessa ja uutta sote-maakuntaa perustettaessa.

38. Voimaantulolain 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien irtain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Omaisuusjärjestelyt lakisääteisten kuntayhtymien ja maakunnan välillä sekä kuntien ja maakuntien välillä tulee toteuttaa käypiin arviokirjoihin perustuviin velattomiin arvoihin. Tämä mahdollistaa kuntien kohdalla sen, että ne voivat sopeuttaa erityisesti niiden jäljelle jäävää tasetta ja siellä olevia pitkäaikaisia velkoja vastaamaan supistuvien (puolittuvien) tulojensa mukaista tilannetta. Tällä toimenpiteellä voidaan lieventää kuntien kriisiytymistä sekä varmistaa niiden rahoituksen saatavuus verorahoituksen supistuessa. Irtaimeen omaisuuteen luetaan kuuluvaksi myös sosiaali- ja terveystoimen toimintaan liittyvät osakeomistukset, joiden siirtymisen ehdot tulee olla määriteltävissä ja neuvoteltavissa erikseen päälinjauksesta poiketen. Pääkaupunkiseudun muusta maasta poikkeava kiinteistöjen hintataso tulee huomioida jatkovalmistelussa.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen jääminen siirtymävaiheessa kuntien omaisuudeksi edellyttää käypään arvoon perustuvan vuokratason käyttöä maakuntien kanssa tehtävissä vuokrasopimuksissa. Tähän on syytä laatia tarkka laskentamalli yhteistyössä kuntien kesken huomioiden alueelliset hintatasoerot. Kiinteistöjen ylläpidon edellyttämien investointien tekeminen kuntien toimesta edellyttää vuokralaisen pidempiaikaista sitoutumista kiinteistöjen käyttöön sekä kuntien riittävän rahoituksen turvaamista kyseessä oleviin investointeihin siirtymävaiheessa. Pidemmällä aikavälillä tulisi valmistella paikalliset ratkaisut mahdollistava toimintamalli, jossa kiinteistöt siirtyvät vastikkeellisesti maakunnille. Valmistelussa tulee huomioida myös muut kuin suoraomisteiset sote-kiinteistöt, joita on huomattava osa esimerkiksi Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen toimitiloista.

Voimaanpanolain 22 § 2 momentin mukaan sote-maakunnalle siirtyisivät kunnan omistamat, sellaisen osakeyhtiön osakkeet, jotka kunta omistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämistä tai tuottamista varten. Lisäksi edellytettäisiin, että yhtiön tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottaminen. Pykälän perusteluissa todetaan seuraavaa: "Sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottamisena pidettäisiin myös sellaista osakeyhtiömuodossa toteutettua toimintaa, joka palvelee yksinomaan sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja jonka toiminta on välttämätön edellytys varsinaisten sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottamiselle ja toteuttamiselle. Tällaisina ei kuitenkaan pidettäisi esimerkiksi kiinteistöosakeyhtiön tai ruokapalveluyhtiön osakkeita, mutta niitä ovat erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon potilas- ja asiakastietojärjestelmien toimittamisesta vastaavat yhtiöt, kuten joidenkin pääkaupunkiseudun kuntien sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin yhdessä omistama Oy Apotti Ab. Yhtiön tosiasiallinen päätoimiala ei ratkeaisi pelkästään yhden tilikauden liikevaihdon jakautumisen perusteella, vaan se edellyttäisi useamman tilikauden tarkastelua. Liikevaihdon jakautumisen lisäksi tulisi tarkastella myös niitä tavoitteita ja perusteluja, joiden vuoksi yhtiö on perustettu. Säännös tässä tarkoitettujen osakkeiden siirtymisestä sote-maakunnan omistukseen tarvitaan, jotta kuntia voidaan kohdella tasapuolisesti niiden palvelujen järjestämistavasta riippumatta."

On erittäin tärkeää, että uudistus ei vaaranna Apotin käyttöönottoa millään tavalla, ja uudistuksessa pitäisikin myös mahdollistaa se, että Apotti voitaisiin ottaa käyttöön Uudellamaalla laajemmin. Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin muodostamassa kokonaisuudessa asiakas- ja potilastietojen tulee liikkua saumattomasti koko alueella. Tietojärjestelmiin liittyvien kustannussäästöjen näkökulmasta hyötypotentialiaali on myös sitä suurempi, mitä suurempia kokonaisuuksia voidaan tarkastella yhdessä.

39. Voimaanpanolain 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista sekä korvausmenettelyistä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensatiosääntely hyväksyttävä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Voimaannpanolaissa korvausta myönnettäisiin hakemuksen perusteella ja vain tilanteissa, joissa kunnan taloudellinen itsehallinto omaisuusjärjestelyiden seurauksena vaarantuu. Tätä periaatetta tulisi muuttaa niin, että korvaus koskisi kaikkia kuntia.

40. Voimaannpanolain 17 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

41. Onko 28 §:n mukainen ulkoistamissopimusten mitättömyyttä koskeva sääntely perusteltu ja turvaako se osapuolten aseman riittävästi?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Mitättömyyttä koskeva lainkohta on perustuslain omaisuuden suojaa koskevan sääntelyn vastainen. Se puuttuisi taannehtivasti jo tehtyihin sopimuksiin edellytyksillä, jotka eivät ole voineet olla sopijapuolten tiedossa sopimuksia tehtäessä.

42. Turvaako Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset sen toiminnan jatkuvuuden sote-maakuntien toimintana?

Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset ovat perusteltuja. Vammaisten palveluissa normaaliuden periaate tukee palvelujen tuottamista osana sote-maakunnan peruspalveluja.

43. Uudistus tulisi ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2023 alusta. Onko uudistus toteutettavissa uudistuksessa ehdotetussa aikataulussa?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa
- ☐

Valmistelun aikataulu on huolestuttavan tiukka. Tämän lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esityksen on tarkoitus mennä eduskuntakäsittelyyn vielä vuoden 2020 puolella.

Eduskuntakäsittelylle on varattu aikaa alkuvuosi 2021 ja sote-maakuntien väliaikaishallinnon pitäisi aloittaa syksyllä 2021. Historian ensimmäiset sote-maakuntavaalit pidettäisiin tammikuussa 2022 ja virallisesti uudet sote-maakunnat aloittaisivat toimintansa 1.1.2023. Aikaa lainsäädännön voimaantulosta kokonaan uuden hallinnon tason ja samalla 21 uuden organisaation (+ Helsingin kaupunki) aloittamiseen olisi vain noin 1,5 vuotta.

Uudistuksen laaja-alaisen ja erittäin merkittävien vaikutusten vuoksi valmistelun tulee olla huolellista ja siihen tulee varata riittävästi aikaa. Toisaalta, mikäli uudistus etenee, ei toimeenpanoa tule tarpeettomasti pitkittää. Uudistuksen piiriin kuuluvat organisaatiot ja niiden työntekijät kautta Suomen ovat jo pitkään toimineet epävarmuuden keskellä.

44. Voimaannpanolain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaannpanolaista.

Ei vastausta.

Kysymyksiä maakuntien rahoituslaista

46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksen alkuvaiheessa sote-maakuntien rahoitusvastuu on valtiolla. Tavoitteena tulee olla verotusoikeus maakunnille, jotta niiden itsehallinto vahvistuisi ja riippuvuus valtion toimenpiteistä vähenisi. Verotusoikeuden lisäksi maakunnat tarvitsevat valtion rahoitusosuutta myös jatkossa.

47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua osittain hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeen muutoksesta huomioidaan 80 %:n osuus kolmannesta vuodesta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitettut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakuntien rahoituksessa huomioidaan vuosittain etukäteen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvu 80-prosenttisesti, kustannustason nousu sekä sote-maakuntien mahdolliset uudet tehtävät. Rahoitus tarkistetaan koko maan tasolla jälkikäteen vastaamaan toteutuneita sote-kustannuksia, jotta sote-maakunnilla on edellytykset hoitaa niille osoitetut tehtävät. Sote-maakunnille rahoitus kuitenkin kohdistuisi rahoituslain määräytymistekijöiden mukaisesti laskennallisena rahoituksena eikä tarkistuksessa arvioitaisi laskennallisen rahoituksen riittävyyttä yksittäisen sote-maakunnan tehtävien hoitamiseen. Mikäli toteutuneita kustannuksia ei huomioida maakuntakohtaisesti, tämä voi johtaa riittämättömään rahoituksen tasoon yksittäisen maakunnan kannalta.

48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoituksen määräytymistekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Suurin osa eli noin 80 prosenttia yleiskatteisesta rahoituksesta määräytyisi sairastavuuteen ja sosioekonomisiin tekijöihin perustuvan sote-palvelukertoimen perusteella. Asukasmäärän perusteella (€/asukas) määräytyisi vain vajaa 15 prosenttia rahoituksesta. Hyvin pieni osa (alle 4 prosenttia) rahoituksesta määräytyisi vieraskielisyyden ja asukastiheyden perusteella.

Esitetyt tarvetekijät ottavat heikosti huomioon pääkaupunkiseudun erityispiirteet kuten väestön voimakkaan kasvun, muuta maata suuremman maahanmuuton sekä eriarvoistumiseen liittyvät haasteet kuten segregaaion, syrjäytymisen sekä päihteiden aiheuttaman ylikuolleisuuden. On tärkeää, että kriteereissä huomioidaan mahdollisimman reaaliaikaisesti alueiden väliset väestömuutokset, jotta Uudenmaan ja erityisesti pääkaupunkiseudun voimakkaan väestönkasvun tuottama palvelutarpeen kasvu huomioidaan tulevien maakuntien ja itsehallinnollisten alueiden rahoituksessa ajantasaisesti.

Määräytymiskriteerit poikkeavat myös merkittävästi nykyisistä valtion sosiaali- ja terveystalouden rahoituskriteereistä sekä edellisellä vaalikaudella ehdotetun sote- ja maakuntauudistuksen määräytymiskriteereistä. Tällä hetkellä sairastavuuden perusteella määräytyy noin 23 prosenttia rahoituksesta ja asukas- ja ikärakennepohjaisesta noin 68 prosenttia rahoituksesta.

49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen pelastustoimen tehtävien rahoituksen määräytymistekijät (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksessä kunnilta siirtyvät pelastustoimen kustannukset jaetaan uudelleen sote-maakunnille käyttäen kertoimina asukasmäärää (65 %), asukastiheyttä (5 %) ja riskitekijöitä (30 %) (rahoituslaki 21 § - 23 §). Malli on sinällään toimiva.

Pelastustoimen rahoituksen pohjana olevat kunnilta siirtyvät pelastustoimen kustannukset 443 milj. euroa eivät kuitenkaan tule riittämään. Nykytilassa kuntien siirtyvissä laskennallisissa kustannuksissa ei ole huomioitu valtakunnallisten järjestelyjen kustannuksia, joten rahoituspohja on tältä osin riittämätön. Esitetyllä rahoitusmallilla hallituksen tavoite pelastustoimen uudistukselle ei toteudu vaan, kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuus heikkenee.

Pelastustoimen valtakunnalliset järjestelyt on nyt hoidettu puutteellisesti. Siksi on hyvä, että niihin panostetaan. Resursointi tulee kuitenkin hoitaa sisäministeriön budjetista. Vaihtoehtoinen ja tarkoituksenmukainen ratkaisu on, että tehtävät annetaan pelastuslaitoksille käytännön toimijoina. Silloin valtakunnallisten tehtävien rahoitus tulee hoitaa erikseen eikä resursseja saa vähentää jo valmiiksi aliresursoiduilta pelastuslaitoksilta.

Vantaan kaupunki on kasvanut asukasmäärältään mitaten nopeimmin Suomessa. Samanaikaisesti alueen rakennuskanta ja infrastruktuuri kehittyy nopeasti, minkä vuoksi alueella on jo nyt toimintavalmiuden puutteita. Vain toteutuneet pelastustoimen kustannukset huomioon ottava laskennallinen pelastustoimen rahoituspohja nopeasti kasvavilla alueilla, kuten Vantaa – Keravan ja Keski-Uudenmaan sote-maakunnan alueilla, on riittämätön.

50. Sote-maakunnan rahoituksessa otetaan huomioon siirtymätasauksena laskennallisten kustannusten mukaisen rahoituksen ja sote-maakunnan alueen kuntien toteutuneiden kustannusten erotus siten, että muutosta rajataan 7 vuoden ajan vuosittain porrastetusti kasvaen. Enimmäismuutos rajataan toistaiseksi pysyvästi enintään +/-150 euroon asukasta kohden vuodesta 2029 lähtien (35 §).

a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan

molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1 päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei kantaa

52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastausta.

54. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 29 ja 30 §)?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ ei X
- ☐ ei kantaa

Uudistuksen voimaantulovuonna kunnan talouden tasapainon muutos rajataan nollaan eli tasapaino pysyy uudistusta edeltävällä tasolla. Viiden vuoden tasausjärjestelyillä rajataan kuntakohtaiset muutokset enintään +/- 100 €/asukas. 100 euron muutosrajaa ei ole riittävästi perusteltu ja se muuttaa suuresti eri kuntien talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana.

Rahoitusmalli kohtelee epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esimerkiksi tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Kunnilta, joiden tarvevakioitu indeksi

alittaa raja-arvon sata, siirtyy sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannuksia vähemmän kuin niiltä, joilla tarvevakioitu indeksi ylittää raja-arvon sata. Tämä hyödyttää valtiota tulevien maakuntien rahoituksessa pienempänä lähtötilanteen kulutasona. Tästä kuitenkin epäloogisesti rangaistaan näin toimineita kuntia heikentämällä talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana.

Vantaan osalta tämä tasapainon heikkeneminen olisi valtiovarainministeriön kesäkuun laskelmatilanteen perusteella 14,6 milj. euroa. Oikeudenmukaisempi lähtökohta olisi muokata mallia niin, että muutos pysyisi 0-tasolla kunnan aikaisempaan talouden tasapainotilaan nähden.

55. Ovatko valtionosuuskriteerit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Kasvavien kaupunkien ja kuntien vuosittaiset investoinnit ylittävät usein merkittävästi vuosittaiset poistot, minkä vuoksi kuntien talouden tasapainoa tarkasteltaessa olisi tarkoituksenmukaista tarkastella taloudellisia vaikutuksia myös rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirran kautta eikä pelkästään arvioimalla vuosikatteen riittävyyttä poistoihin.

Valtionosuuskriteerit eivät ota huomioon riittävästi väestökehityksen isoja muutoksia. Muuttoliike aiheuttaa huomattavia lisäkustannuksia muuttovoittoa saavissa kunnissa lisääntyneiden palvelu- ja investointitarpeiden muodossa. Vastaavasti muuttotappiokunnissa syntyy kustannuksia viiveessä palveluverkon ja henkilöstömäärien optimoinnissa jäljelle jäävään palvelutarpeeseen. Valtionosuuskriteereissä tulisi olla väestönmuutosmuuttuja, joka kompensoisi väestönmuutosten vaikutuksia niitä koskeville kunnille.

Vieraskielisten määrä vaikuttaa huomattavasti pääkaupunkiseudulla palvelukustannuksiin. Olisi tarpeen kasvattaa valtionosuuskriteereissä vieraskielisten määrän painoarvoa huomattavasti nykytasoa korkeammaksi.

Kuntien tasausvähennysrajaa tulisi madaltaa. Esityksessä on ehdotettu verotuloihin pohjautuvan valtionosuuksien kuntien välisen tasauksen tasausvähennysrajaksi 10 prosenttia, joka on liian kireä esityksessä ehdotettuun kuntien puolittuvaan veropohjaan nähden sekä kasvavien kaupunkien investointitarpeiden kasvu huomioiden.

56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.

Uudistuksen jälkeen kaupungit menettävät suuren osan verotuloistaan ja samanaikaisesti valtionosuuksien merkitys erityisesti pääkaupunkiseudun kuntien tulopohjassa korostuu. Voimakkaampi riippuvuus valtionosuuksista on ongelmallista itsehallinnon näkökulmasta ja lisäksi niiden määräytymis- ja jakoperusteet muuttuvat vuosittaisilla budjettipäätöksillä.

Valtionosuuksissa hallitsevassa roolissa olisivat myös uudistuksen rahoitusmuutoksia tasaavat erilliserät. Nämä tekijät lisäävät ennakoimattomuutta ja aiheuttavat vakavia ongelmia kaupungeille toiminnan suunnittelun kannalta. Samanaikaisesti kaupunkien keinot käyttötalouden sopeuttamiseen heikkenevät. Suurena riskinä on, että sopeutuspaineet joudutaan kohdentamaan kasvatukseen ja koulutuksen palveluihin sekä kaupunkiympäristön ja liikennejärjestelmän toimintoihin eli kuntalaisten kannalta keskeisiin peruspalveluihin.

Uudenmaan erityispiirteenä on voimakas väestönkasvu, nopea kansainvälistyminen sekä kansallisestikin merkittävä taloudellinen toimeliaisuus, mikä edellyttää, että alueen kunnilla on riittävästi investointikykyä ja elinvoimaa. On oleellista, että varmistetaan myös sote-ratkaisun jälkeen jäävän kaupungin toimintakyky ja rahoituksellinen asema. Uudistus kasvattaa kuntien suhteellista velkaantuneisuutta, kun nykyinen lainakanta jää kaupunkien vastuulle samalla kun tulot vähenevät. Uudistus lisää kaupunkien rahoituksellista epävarmuutta sekä heikentää kasvavien kaupunkien investointikykyä. Vaikka tulot putoavat kolmannekseen, investointitarve pääkaupunkiseudun kaupungeissa ei juuri vähene. Kasvavat kaupungit tarvitsevat ennen kaikkea uusia kouluja ja varhaiskasvatuksen palveluja sekä maankäytön ja logistiikan investointeja ja nämä investoinnit jäävät edelleen kaupunkien hoidettavaksi.

Uudistus muuttaa merkittävästi kuntien valtionosuusrahoituksen määräytymisperusteita. Esitysluonnoksen mukaan pääosa valtionosuusrahoituksesta voi jatkossa perustua erilaisiin sote-uudistuksen muutosvaikutuksia tasaaviin mekanismeihin. Tämä heikentäisi merkittävästi kuntien rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Sote-uudistuksen vuoksi toteutettavat kuntien talouden tasausmekanismit tulisi toteuttaa muutoin kuin osana kuntien peruspalvelutuotantoon tarkoitettua valtionosuusjärjestelmää.

Perustuslaista johdetun rahoitusperiaatteen mukaisesti valtio ei voi lisätä kuntien tehtäviä antamatta samalla kunnille tehtävien tarvitsema rahoitus. Samoin tulisi toimia silloin, kun valtio ottaa kunnilta tehtäviä. Kunnille tulee taata jäljelle jääviin tehtäviin rahoitusperiaatteen mukaisesti riittävä rahoitus.

58. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksessa kuntien veropohjaa heikennettäisiin leikkaamalla kuntien saamaa osuutta yhteisöveron tuotosta nykytasosta kolmanneksella. Vantaan näkemyksen mukaan yhteisöveropohjasta leikattava taso tulisi määrittää selvästi lakiesityksessä ehdotettua noin 0,6 miljardia euroa matalammaksi. Lisäksi kiinteistövero tulisi poistaa verotulotasauksen elementeistä, sillä se kohtelee epätasa-arvoisesti pääkaupunkiseudun kaupunkeja.

59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.

Ei vastausta.

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei

- ☐ ei kantaa

Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Oppilas- ja opiskelijahuollon järjestämisvastuu tulisi säilyttää kuntien tehtävänä eikä siirtää sote- maakuntien vastuulle. Vantaalla oppilas- ja opiskelijahuolto on osa kasvatuksen ja oppimisen toimialaa, ei sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Yhteisöllinen opiskeluhuoltotyö on opiskeluhuollon ensisijainen toimintamuoto ja siksi opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorin toimiminen kiinteästi kouluissa ja oppilaitoksissa on oleellista. Lain määrittämää yhteisöllistä opiskeluhuoltotyötä ei voi tehdä toisesta organisaatiosta käsin. Koulun ulkopuolelta on mahdotonta vaikuttaa koulun rakenteisiin ja toimintatapoihin. Koulumaailman tuntemus lisää opiskeluhuoltotyön vaikuttavuutta.

62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastausta.

Uusimaa-laki

64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Vantaa kannattaa edelleen kuntapohjaista sote-uudistusta. Mikäli sote-maakuntamalli etenee valtakunnallisesti, ehdotettu Uudenmaan erillisratkaisun aluejako on tarkoituksenmukaisin.

65. Turvaavatko HUS:n lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esitys turvaa HUS:n lakisääteiset tehtävät erikoissairaanhoidon järjestämisessä.

Yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävien sääntely on jätetty avoimeksi, mikä on yliopistollisten toimijoiden vapauden perusteella suotavaa.

66. Onko terveydenhuollon järjestämisvastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin ensisijainen järjestämisvastuu, HUS:n lakisääteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudellamaalla esitetään toteutettavaksi muusta maasta poikkeava erikoissairaanhoidon vastuun jakautuminen ja järjestäminen. Erikoissairaanhoidon integraatio sote-palveluihin poikkeaa muun maan ratkaisusta. Tämä täytyy uusien organisaatioita ja yhteistyön rakenteita tunnistettaessa ja perustettaessa ottaa huomioon. Yhteen järjestäjään perustuvan mallin toimeenpano Uudellamaalla olisi kuitenkin sisältänyt tätä mallia huomattavasti suurempia taloudellisia ja toiminnallisia riskejä.

Järjestämisvastuu on esityksessä määritelty yleislakitasoisesti. On kuitenkin huomioitava, että esitys ei luo selkeää lakikokonaisuutta HUS-maakuntayhtymän sekä Uudenmaan sote-maakuntien toimintojen järjestämisestä. Sote-maakunnat saavat tarveperusteisen kiinteän rahoituksen. HUS:n rahoitus tulee edelleen perustumaan toimenpidekohtaiseen rahoitukseen, koska Uudenmaan alueen sote-maakunnat tuskin pystyvät HUS:n rahoituksen osalta muunlaisiin järjestelyihin.

HUS-järjestämissopimuksen (mukaan lukien rahoitukseen liittyvät ratkaisut) pitäisi pystyä ohjaamaan Uudenmaan sote-maakuntien ja HUS:n välistä hoidon porrastuksen toimivuutta ja sitä kautta turvata alueen yhdenvertaisia palveluita.

67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Vertailtavuutta voi vaikeuttaa se, että Helsinki voi käyttää kaupungin rahaa sote-toimintaan.

68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

69. Vapaamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?

Ei vastausta.

Yleishallintoa koskevat lait

70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

Ei vastausta.

Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereineen selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

73. Pidätkö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.

Ei vastausta.

Maakuntien ohjaus

76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

On sinänsä tärkeä ja tarpeellinen tavoite, että palveluiden laatu ja taso olisivat yhdenvertaisempia. Valtionohjaus rajoittaa kuitenkin perustuslain mukaista alueellista itsehallintoa ja vaaleilla valittujen maakuntavaltuutettujen todellista päätösvaltaa. Vaarana on myös, että ohjausta tehtäisiin myös sellaisilla osa-alueilla, jotka selkeästi kuuluvat työnantajan (sote-maakunta) toimivaltaan ja harkintaan.

Vaarana on, että organisaatioiden ohjaussuhteista tulee sekavia, vastuista ja tehtävistä vaikeasti hahmotettavia ja prosesseista hajanaisia. Tällaiset tilanteet eivät mitenkään mahdollistaisi toiminnan tehokkuutta, uusien innovaatioiden syntyä, ketterien ratkaisujen testaamista ja paikallisten olojen huomioimista.

77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Kuvattu neuvottelumekanismi tekee neuvottelu-, arviointi-, seuranta- ja valvontamekanismista sekavan ja aiheuttaa päällekkäistä työtä.

Pelastustoimen johtaminen, ohjaus ja valvonta tulisi olla selkeästi keskitetty yhteen paikkaan, sisäministeriöön. Muutos vahvistaisi uudistuksen tavoitetta eli valtion mahdollisuutta ohjata entistä paremmin pelastustoimea. Ohjausjärjestelmä olisi aidosti kaksipuolinen, jolloin aluehallintovirastojen tehtäviin ei tulisi enää kuulua pelastustoimeen liittyviä tehtäviä. Tämä selkiyttäisi tätä ohjausjärjestelmää merkittävästi.

78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☒ ei kantaa X

Uudistuksen vaikutukset

79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on historiallisen suuri julkisen hallinnon uudistus, joka toteutuessaan vaikuttaa erittäin merkittävästi hallinnon eri tasojen (valtio, sote-maakunnat ja kunnat) tehtävänjakoon, vastuisiin ja rahoitukseen. Uusien maakuntavaalien myötä uudistus vaikuttaa myös koko demokraattiseen järjestelmäämme. Väistämättä uudistuksella on vaikutuksensa myös kaikkiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ja pelastustoimessa sekä näiden molempien tukipalveluissa työskenteleviin työntekijöihin, ja palvelutuotannon kautta meihin kaikkiin suomalaisiin.

Näin massiivisen uudistuksen kaikkia seurauksia ja vaikutuksia on jopa mahdotonta arvioida. On kuitenkin valitettavaa, että vaikutusten arvioinnissa ei ole kiinnitetty tarpeeksi huomioita siihen, miten perustavanlaatuisia vaikutuksia uudistuksella on kuntien tehtäviin, rahoitukseen ja tulevaisuuteen. Esitys ei myöskään tunnista kaupungistumista, suurten kaupunkiseutujen erityispiirteitä tai kaupunkiseutujen kasvavaa merkitystä.

Uudenmaan erillisratkaisun vaikutusten arvioinnissa ei ole erityisesti huomioitu sitä, että nykyisen Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueelle muodostuu ehdotuksen toteutuessa kaksi sote-maakuntaa, Vantaa – Kerava ja Keski-Uusimaa. Uudistuksen toteutuessa on ratkaistava, säilyykö Keski-Uudenmaan pelastuslaitos edelleen yhtenä kokonaisuutena kahden sote-maakunnan yhteisenä pelastuslaitoksena vai perustavatko Vantaa – Keravan ja Keski-Uudenmaan sote-maakunta kumpikin oman pelastuslaitoksen. Tällä on merkittävä vaikutus pelastustoimen sote-maakuntavalmisteluun sekä muutuskustannuksiin.

80. Onko uudistuksen muutuskustannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?

- ☐ kyllä

- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Muutuskustannuksien tyyppejä on tunnistettu kattavasti. Arviot kustannusten määrästä ovat kuitenkin vielä kesken eikä niitä ole kaikilta osin arvioitu. Esimerkiksi palkkaharmonisoinnin kustannukset tulevat olemaan huomattavat. Muutuskustannukset tulee ottaa huomioon täysimääräisesti etukäteisvalmistelun rahoituksessa, sote-maakuntien rahoituksessa sekä jäljelle jäävien kuntien rahoituksessa.

81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutuskustannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen kustannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?

Kustannusarvioihin on vaikeaa ottaa kantaa. Ongelmana ovat kuntien hankintayksikköjen rinnalle syntyvät sote-maakuntien hankintayksiköt, mikä lisää päällekkäistä tekemistä tietohallinnon näkökulmasta. Tällaisesta kokonaisuudesta on erittäin vaikea löytää säästömahdollisuuksia, mutta merkittävät kustannusten kasvut ovat useissa kohden ilmeisiä. Lisäksi muutokset aiheuttavat jo sinällään merkittäviä muutuskustannuksia. Niitä on mahdollista osittain pienentää siirtymäkausilla, mutta vain osittain.

82. Näkemyksenne muista mahdollisista ICT- ja digiasioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteesta?

Kuntien osalta ongelmana on se, että IT-hankintojen volyymit pienenevät ja sen myötä yksikkökustannukset nousevat. Potilastietojärjestelmistä yms. ei päästä eroon, koska käyttöä on muuallakin kuin sotessa. Epäselvää kuinka uudet syntyvät hankintayksiköt käyttävät nykyisiä sopimuksia ja minkälaisia siirtymäaikoja näihin annetaan. Hyvin todennäköisesti tästä syntyy päällekkäisiä kustannuksia ainakin muutamille vuosille.

83. Minkälaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin liittyviä vaikutuksia järjestämisvastuuseen ja ostopalveluihin liittyvästä täsmentävästä sääntelystä sote-maakunnille aiheutuisi (liittyen esimerkiksi palvelurakenteen muuttumiseen tai palvelutuotannosta aiheutuviin kustannuksiin):

a) vuosina 2021-2022?

Ei suuria vaikutuksia.

b) vuosina 2023-2024?

Ei suuria vaikutuksia.

c) vuodesta 2025 alkaen?

Ei suuria vaikutuksia.

84. Osa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevista sote-maakunnille siirtyvistä hankintasopimuksista saattaisi olla uusien säännösten nojalla mitättömiä. Sote-maakunta olisi velvollinen korvaamaan palveluntuottajille sopimusten mitätöitymisen takia hyödyttömäksi jäävät investoinnit. Minkälaisia vaikutuksia lakisääteisestä mitättömyydestä aiheutuisi sote-maakunnille tai yksityisille palveluntuottajille?

a) vuosina 2021-2022?

Voisi aiheuttaa epävarmuutta kilpailutuksiin, kun tuottajat pelkäisivät sopimusten mahdollista mitätöintiä.

b) vuosina 2023-2024?

Sote-maakunnan tulisi kilpailuttaa uudet sopimukset mitätöityjen sopimusten tilalle.

c) vuodesta 2025 alkaen?

Sote-maakunta joutuisi maksamaan korvauksia mitätöityneisiin sopimuksiin liittyneistä investointikustannuksista.

85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?

- ☐ kyllä
- ☒ Ei X

b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?

Ei vastausta.

c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimuksiin yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?

Ei vastausta.

Uudistuksen toimeenpanon tuki

86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistuksen alueelliseen toteutukseen?

- o sote-integraatio X
- o palvelutarpeen arviointi X
- o hallinto ja johtaminen X
- o henkilöstösiirrot X
- o talous X
- o omaisuusjärjestelyt X
- o tietohallinto ja ICT X
- o viestintä ja osallisuus X

muuta, mitä?

Muut kysymykset

87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen ”sote-maakunta” korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.

Nimeämisessä tulee ottaa huomioon hyvän hallinnon periaatteet sekä kuntalain 4 § nimivaatimukset, eli nimen tulee olla asiallinen ja eikä se saa olla harhaanjohtava.

Sote-maakunta -nimessä ongelmana on, että siinä ei näy pelastustoimi lainkaan.

88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.

Nimeämisessä tulee ottaa huomioon hyvän hallinnon periaatteet sekä kuntalain 4 § nimivaatimukset, eli nimen tulee olla asiallinen ja eikä se saa olla harhaanjohtava.

Sote-maakunta -nimessä ongelmana on, että siinä ei näy pelastustoimi lainkaan.

Toivottavaa olisi, että alueen asukkaat saisivat ottaa kantaa nimeen.

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vantaan näkökulmasta keskeisimmät huomiot esitykseen on koottu erikseen ministeriölle lähetettävään lausuntokoosteeseen.

Uusi hallinnon taso ei vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon haasteisiin

Vantaa kannattaa edelleen kuntapohjaista sote-ratkaisua. Uusi hallinnon taso ei vastaa niihin haasteisiin, joita sosiaali- ja terveydenhuolto nyt ja tulevaisuudessa kohtaa. Vaarana on, että lähipalvelut kaikkoon kauas asukkaista. Mikäli uudistus etenee valtakunnallisesti esitettyyn suuntaan, on esitetty Uudenmaan erillisratkaisu ja Vantaa – Keravan sote-maakunta Vantaan kaupungin kannalta paras ratkaisu.

Historiallisen suuressa julkisen hallinnon uudistuksessa ei ole selvitetty tarpeeksi perusteellisesti vaikutuksia kuntiin eikä tunnistettu suurten kaupunkien merkitystä

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on historiallisen suuri julkisen hallinnon uudistus, joka toteutuessaan vaikuttaa erittäin merkittävästi hallinnon eri tasojen (valtio, sote-maakunnat ja kunnat) tehtävänjakoon, vastuisiin ja rahoitukseen. Uusien maakuntavaalien myötä uudistus vaikuttaa myös koko demokraattiseen järjestelmäämme. Väistämättä uudistuksella on vaikutuksensa myös kaikkiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ja pelastustoimessa sekä näiden molempien tukipalveluissa työskenteleviin työntekijöihin, ja palvelutuotannon kautta meihin kaikkiin suomalaisiin. Näin massiivisen uudistuksen kaikkia seurauksia ja vaikutuksia on jopa mahdotonta arvioida. On kuitenkin valitettavaa, että vaikutusten arvioinnissa ei ole kiinnitetty tarpeeksi huomioita siihen, miten perustavanlaatuisia vaikutuksia uudistuksella on kuntien tehtäviin, rahoitukseen ja tulevaisuuteen. Esitys ei myöskään tunnista kaupungistumista, suurten kaupunkien erityispiirteitä tai entisestään kasvavaa merkitystä.

Kunnat on ohitettu uudistuksen valmistelussa

Onkin käsittämätöntä, että näin suuri ja kokonaisvaltainen uudistus on valmisteltu lähes yksinomaan ministeriön toimesta. Kunnat eivät ole olleet valmistelussa mukana. Uudellamaalla kunnat osallistuivat erillisratkaisun valmisteluun, mutta siinäkin käytännössä erillisratkaisun aluejaon osalta. Valmistelun seuraaminen on ollut hankalaa ja erityisesti esityksen rahoitusmallista ja uudistuksen taloudellisista vaikutuksista on lähes mahdoton muodostaa selkeää kokonaiskuvaa. Kunnallisen itsehallinnon näkökulmasta on huolestuttavaa, miten uudistus keskittää valtaa valtiolle. Itsehallinnollisiksi kuvatut sote-maakunnat ovat todellisuudessa tiukasti valtion ohjauksessa.

Uudistuksen tiukka aikataulu vaarantaa perusteellisen ja onnistuneen toimeenpanon

On hyvin huolestuttavaa, miten tiukka aikataulu uudistuksen valmistelulle on asetettu. Tämän lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esityksen on tarkoitus mennä eduskuntakäsittelyyn vielä vuoden 2020 puolella. Eduskuntakäsittelylle on varattu aikaa alkuvuosi 2021 ja sote-maakuntien väliaikaishallinnon pitäisi aloittaa syksyllä 2021. Historian ensimmäiset sote-maakuntavaalit

pidettäisiin tammikuussa 2022 ja virallisesti uudet sote-maakunnat aloittaisivat toimintansa 1.1.2023. Aikaa lainsäädännön voimaantulosta kokonaan uuden hallinnon tason ja samalla 21 uuden organisaation (+ Helsingin kaupunki) aloittamiseen olisi vain noin 1,5 vuotta.

Sote-maakunnille ei tule antaa yleistä toimivaltaa ja niiden tehtävät tulee selkeyden vuoksi olla tarkkaan määritelty

Sote-maakunnille ei ole asetettu yleistä toimialaa, vaan tehtävät on rajattu sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen. Näin tulee olla myös jatkovalmistelussa, eli sote-maakunnille ei tule siirtää muita vastuita. Erittäin tärkeää on kuitenkin varmistaa se, ettei sote-maakuntien ja kuntien välille muodostu raja-aitoja, ja toisaalta se, ettei sote-maakuntien ja kuntien välille muodostu harmaata aluetta, jossa tehtävien, vastuiden ja resurssien jako on epäselvää. Vaara näiden molempien tilanteiden toteutumiseen on olemassa. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen tai opetuksen välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon lastensuojelussa tulee olla saumatonta, vaikka ne jatkossa sijoittuvat eri organisaatioon ja eri rahoituksen alle.

Uudistuksella kavennetaan itsehallintoa

Sote-maakuntiin kohdistuva voimakas valtionohjaus ilman verotusoikeutta kaventaa sote-maakuntien itsehallintoa ja uusien maakuntavaltuustojen toimintamahdollisuuksia. On vaikeaa nähdä, miten asukkaat intoutuisivat äänestämään vaaleissa, jos valtuustoilla ei ole tosiasiallista itsenäistä päätösvaltaa.

Kuntien itsehallintoon puolestaan vaikuttaa merkittävästi se, jos uudistuksen rahoitusratkaisun myötä kunnista tulee entistä riippuvaisempia valtionosuuksista.

Uudistuksella ei hillitä kustannusten kasvua, vaan talous on merkittävä riski

Suurin ongelmakohta ja riski uudistuksessa on talous. Ei ole mitenkään todennäköistä, että tällä ratkaisulla pystyttäisiin hillitsemään kustannusten kasvua. Uudistus vaikuttaa kuntatalouteen suoraan ja välillisesti montaa eri kanavaa pitkin (kustannusten siirto, verot, valtionosuudet, omaisuuksien siirrot, jne.). Uudistuksen yhteydessä ei ole selvitetty lainkaan, miten kunnat tulevat selviytymään tehtävistään, velvoitteistaan ja veloistaan uudistuksen jälkeen.

Uudistuksen vaikutukset Vantaan kaupungin talouteen eivät ole hyväksyttäviä

Uudistus iskee Vantaan kaupungin talouteen merkittävästi. Uudistuksen rahoitusmalli kohtelee erityisen epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esimerkiksi tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Tällaisia kuntia valitettavasti rangaistaan heikentämällä niiden talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana. Vantaan osalta tämä tasapainon

heikkeneminen olisi valtiovarainministeriön kesäkuun laskelmatilanteen perusteella 14,6 milj. euroa.

Uudistuksen jälkeen kaupungit menettävät suuren osan verotuloistaan ja samanaikaisesti valtionosuuksien merkitys erityisesti pääkaupunkiseudun kuntien tulopohjassa korostuu. Valtionosuuksien määräytymis- ja jakoperusteet muuttuvat vuosittaisilla budjettipäätöksillä ja hallitsevassa roolissa olisivat myös uudistuksen rahoitusmuutoksia tasaavat erilliserät. Nämä tekijät lisäävät ennakoimattomuutta ja aiheuttavat vakavia ongelmia kaupungeille toiminnan suunnittelun kannalta. Samanaikaisesti kaupunkien keinot käyttötalouden sopeuttamiseen heikkenevät. Suurena riskinä on, että sopeutuspaineet joudutaan kohdentamaan kasvatuksen ja koulutuksen palveluihin sekä kaupunkiympäristön ja liikennejärjestelmän toimintoihin eli kuntalaisten kannalta keskeisiin peruspalveluihin.

Uudenmaan erityispiirteenä on voimakas väestönkasvu, nopea kansainvälistyminen sekä kansallisestikin merkittävä taloudellinen toimeliaisuus, mikä edellyttää, että alueen kunnilla on riittävästi investointikykyä ja elinvoimaa. On oleellista, että varmistetaan myös sote-ratkaisun jälkeen jäävän kaupungin toimintakyky ja rahoituksellinen asema. Uudistus kasvattaa kuntien suhteellista velkaantuneisuutta, kun nykyinen lainakanta jää kaupunkien vastuulle samalla kun tulot vähenevät. Uudistus lisää kaupunkien rahoituksellista epävarmuutta sekä heikentää kasvavien kaupunkien investointikykyä. Vaikka tulot putoavat kolmannekseen, investointitarve pääkaupunkiseudun kaupungeissa ei juuri vähene. Kasvavat kaupungit tarvitsevat ennen kaikkea uusia kouluja ja varhaiskasvatuksen palveluja sekä maankäytön ja logistiikan investointeja ja nämä investoinnit jäävät edelleen kaupunkien hoidettavaksi.

Uudistus muuttaa merkittävästi kuntien valtionosuusrahoituksen määräytymisperusteita. Esitysluonnoksen mukaan pääosa valtionosuusrahoituksesta voi jatkossa perustua erilaisiin sote-uudistuksen muutosvaikutuksia tasaaviin mekanismeihin. Tämä heikentäisi merkittävästi kuntien rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Sote-uudistuksen vuoksi toteutettavat kuntien talouden tasausmekanismit tulisi toteuttaa muutoin kuin osana kuntien peruspalvelutuotantoon tarkoitettua valtionosuusjärjestelmää.

Koronavirusepidemiasta saadut opit ja kokemukset tulisi hyödyntää uudistuksessa

Lausuntokierroksen ollessa käynnissä koettelee koko maailmaa koronaviruspandemia. Kovimmat vaikutukset epidemiolla on ollut suuriin kaupunkeihin, joissa tartuntatapauksia on ollut eniten ja joissa rajoitustoimenpiteet ovat vaikuttaneet monin eri tavoin ihmisiin ja elinkeinoelämään. Monialaiset kaupungit ovat kyenneet tarkastelemaan häiriötilannetta monipuolisesti eri näkökulmista, muodostamaan kattavan tilannekuvan, ennakoimaan vaikutuksia ja reagoimaan nopeasti. Kaupungeissa on myös pystytty siirtämään henkilöstöä kriittisiin tehtäviin muilta toimialoilta. Käynnissä oleva epidemia ja sen aiheuttamat toimenpiteet ovat historiallisia. Tilanteesta olisi mahdollisuus ottaa oppia, selkeyttää prosesseja ja tiedonkulkua, määritellä vastuita ja tehtäviä tavalla, jotka myös näin massiivisessa sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä

pelastustoimea koskevassa uudistuksessa olisi erittäin tärkeää huomioida. Nyt niin ei valitettavasti olla tekemässä.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta ei tule jakaa kahteen osaan

On erittäin tärkeää, että lainsäädännöllä turvataan sote-maakuntien mahdollisuus tehdä yhteistyötä pelastustoimessa keskenään, jolloin Vantaa-Kerava ja Keski-Uusimaa voisivat hoitaa pelastustoimen palvelut yhteistyössä eikä nykyistä Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta tarvitsisi jakaa kahteen osaan.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on toimiva ja kustannustehokas, ja sen palvelut ja palveluverkko on suunniteltu ja optimoitu käsittäen koko nykyinen Keski-Uudenmaan pelastustoimen alue. Pelastuslaitoksen jako kahteen sote-maakuntaan ei toisi hyötyjä verrattuna nykytilaan.

90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastausta.

Vantaan kaupungin lausunto esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja sote-maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Taustatiedot

Onko vastaaja

- ☐ kunta X
- ☐ sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
- ☐ maakunnan liitto
- ☐ muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
- ☐ valtion viranomainen
- ☐ järjestö
- ☐ joku muu

Vastaajatahon virallinen nimi:

Vantaan kaupunki

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot

Lausuntovastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä

Vantaan kaupunginvaltuusto 21.9.2020

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

- 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?**

Vantaa pitää sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusta sinänsä tarpeellisenä. Tässä lausunnossa ja näissä vastauksissa tarkastellaan uudistusta erityisesti suuren kaupungin, Vantaan näkökulmasta. Uudistuksen talouslaskemissa Vantaan kaupunki on yksi niistä kunnista, jotka menettävät eniten. Lisäksi samalla kun luodaan yhtenäinen sosiaali- ja terveystoimi, luodaan esimerkiksi nykyistä suurempia raja-aitoja varhaiskasvatuksen ja sosiaalitoimen välillä. Monet nykyiset yhteiskunnalliset haasteet vaativat moniviranomaistoimintaa ja siksi yhtenäisten toimintaprosessien hajottaminen eri itsehallinnollisille organisaatioille sisältää riskejä.

Uuden hallinnon tason luominen ei **automaattisesti** kavenna väestön terveys- ja hyvinvointieroja tai paranna palveluiden yhdenvertaista saatavuutta.

Esityksen mukaan sote-maakunnat veloitettaisiin suunnittelemaan ja toteuttamaan palvelut asiakkaiden tarpeen edellyttämällä tavalla. Palvelut tulisi toteuttaa yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina kokonaisuuksina sekä lähellä asiakkaita. ~~Uudistuksessa on todellisenä vaarana se, että kahden eri hallinnon tason, sote-maakuntien ja kuntien, väliin muodostuu raja-aitoja, jotka käytännössä vaikeuttavat tiedonvaihtoa ja vaikeuttavat asiakkaiden palvelutarpeiden katsomista yhtenä kokonaisuutena. Toisaalta vaarana Riskinä on, ettei että sote-maakuntien ja kuntien välille muodostuu harmaata aluetta, jossa tehtävien, vastuiden ja resurssien jako on epäselvää.~~ Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen tai opetuksen välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon lastensuojelussa tulee olla saumatonta, vaikka ne jatkossa sijoittuvat eri organisaatioon ja eri rahoituksen alle.

~~Sote-maakuntien väliseen yhdenvertaisuuteen ei sote-järjestämislaissa tai sote-maakuntalaissa oteta juurikaan kantaa. Sote-maakuntien sisäiseen palveluiden saatavuuden yhdenmukaisuuteen lainsäädäntö viittaa usealta osin. Palveluiden yhdenmukaistaminen ei tarkoita automaattisesti palvelutason nousua, vaan palvelutason voidaan olettaa myös vähenevän eri kuntien palvelutasojen keskiarvoon. Sote-maakunnan alueella toimivien kuntien sosiaali- ja terveystalveluiden laadussa ja saatavuudessa on nykyisin huomattavia eroja. Laki vaatii ainoastaan, että sote-alueen asukkaille tarjottava palvelu on yhdenmukaista, mutta tämän tason määrittämistä ei ole säännelty. Laadullisen taso voi siis ihan yhtä hyvin laskea osalle väestöstä samalla kun se nousee toisille. Toisaalta sosiaali- ja terveystoimea säätelevät useat lait ja asetukset, jotka turvaavat palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden.~~

Uudistus **ei välttämättä tarkoita sitä** ~~ei edesauta sitä~~, että palvelut toteutettaisiin lähellä asiakkaita. Uusi organisaatio voidaan kokea etäiseksi ja vieraaksi vielä pitkän aikaa toiminnan käynnistymisen jälkeen. Todellinen vaara on myös se, että toiminta-aleen laajentuessa, valtionohjauksen kasvaessa ja todellisten päätöksentekomahdollisuuksien kaventuessa toimipisteitä joudutaan karsimaan ja siten todelliset lähipalvelut vähenevät. **Tässä kuitenkin maakuntavaltuuston päätös palveluverkosta on tärkeässä roolissa.**

Uudistuksessa on jätetty aivan liian vähälle huomiolle se, miten uudistus kohtelee kuntia ja erityisesti kasvavia kaupunkeja. Vantaan kaupunki tulee olemaan uudistuksessa yksi suurimmista häviäjistä. Uudistus kohtelee erityisen epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esim. tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Uudistuksen rahoitusmallilla on merkittävät vaikutukset Vantaan kaltaisen kaupungin taloudelliseen tilanteeseen, investointikykyyn ja palveluiden järjestämiseen.

~~Vantaa – Keravan sote-maakunnan näkökulmasta merkittävää on myös niin sanotun kaksinkertaisen hallinnon perustaminen. Molemmilla kaupungeilla on luonnollisesti jatkossakin omat kaupunginvaltuustonsa ja muut toimielimensä. Uudistuksen myötä näiden kahden kaupungin yhdessä muodostamalle sote-maakunnalle tulee valtuusto, hallitus, lautakunnat ja vaikuttamistoimielimet. Tämä aiheuttaa luonnollisestikin lisäkustannuksia.~~ (poistetaan, koska koska tämä perustelu toimii erillISRatkaisua vastaan)

Sote-järjestämislain 5 §:ssä säännellään palveluja järjestettäessä käytettävistä kielistä. Esityksen mukaan sote-maakunnan tulee taata palvelu molemmilla kansallisilla kielillä, mikäli alueella on yksikin kaksikielinen kunta tai kuntia, joiden kieli on eri. Useissa sote-maakunnissa tämä tulee tarkoittamaan kielivaatimuksen lisääntymistä alueen toimijoilla. Esimerkiksi Vantaa – Keravan sote-maakunnassa on sekä yksi- että kaksikielinen kunta. Lainsäädännön valmistelussa on otettu tämä huomioon lisärahoituksen muodossa, mutta ei ole otettu kantaa tämän vaikutuksista kokonaispalvelun laatuun.

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

Paikallisten pelastuslaitosten haasteiden lisäksi myös pelastustoimen valtakunnallisissa valmisteluissa ja järjestelyissä on suuria haasteita. Näihin voitaisiin vastata jo nykyllä lainsäädännöllä perusteella ilman tätä uudistustakin, mutta se vaatisi lisäresursseja. Nykytason mukainen pelastustoimen rahoitus ei tule riittämään jatkossa riippumatta siitä, tehdäänkö esitettyä muutosta vai ei. Ilman lisärahoitusta esitetty muutos heikentää pelastustoimen palveluja, koska esitetty pelastustoimen ohjausmekanismi olisi jatkossa nykyistä merkittävästi raskaampi.

Pelastustoimen merkittävät rahoituksen korotuspaineet johtuvat muun muassa kasvaneista ICT-kustannuksista, kuten lakisääteisen korkean turvallisuuden verkon (TUVE) käyttöönotosta, puutteista pelastustoimen palvelutasossa sekä osassa pelastuslaitoksia käytössä olevan varallaolojärjestelmän muutoksista. Esitetyt Indeksitarkistukset eivät riitä kattamaan näitä korotuspaineita.

Esitetty muutos tulee merkittävästi lisäämään valtiojohtoisuutta, koska esitetty pelastustoimen ohjausmekanismi olisi jatkossa nykyistä raskaampi. Esityksessä on nostettu esiin se, että sisäministeriöön tarvitaan lisää resursseja ohjaukseen, kykyä rahoituksen ja pelastustoimen valtakunnallisen suorituskyvyn arviointiin. Näitä sisäministeriön tarvitsemia resursseja ei missään tapauksessa saa vähentää sote-maakuntien pelastustoimen resursseista, sillä vastaavia valmistelu- ja seurantaresursseja tarvitaan myös kussakin pelastuslaitoksessa

Pelastustoimi on jo "maakunnallistettu" vuonna 2004 kun pelastustoimen palvelujen järjestäminen koottiin nyt suunniteltujen sote-maakuntien kokoiisiin kokonaisuuksiin. Näiden suurempien alueiden tuomat synergia- ja resurssihyödyt on jo ulosmitattu pelastustoimessa kuluneen 16 vuoden aikana.

Muualla Suomessa esitys mahdollistaa pelastustoimen ja ensihoidon synergian hyödyntämisen Uuttamaata paremmin, koska siellä ensihoidon ja pelastustoimen järjestämisvastuu olisi jatkossa samassa oikeushenkilössä (sote-maakunta), jolloin ensihoidon palveluiden tuottaminen olisi mahdollista jatkossakin sote-maakunnan pelastuslaitoksella. Harkinta ensihoidon palveluntuottajasta olisi sote-maakunnalla. Ehdotusta pelastustoimen ja ensihoidon osalta tulisi muuttaa siten, että ensihoidon tuottaminen sote-maakunnissa pelastuslaitosten toimesta olisi velvoittavampaa kuin nyt on esitetty ja näin voitaisiin varmistaa pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt.

Uudellamaalla esitetään ensihoidon järjestämisvastuun jäämistä HUS-maakuntayhtymälle (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä Uudellamaalla, 5 § 2. mom. 4. kohta). Tällöin pelastustoimen ensihoidon synergian hyödyntäminen olisi epävarmaa, koska pelastustoimen ja ensihoidon järjestäminen ei olisi samassa oikeushenkilössä, vaan yhteistoiminta perustuisi ilmeisesti jo nyt voimassa olevan terveydenhuoltolain (39 § 2. mom.) mukaiseen sairaanhoitopiiriin ja alueen pelastustoimen väliseen yhteistoimintaan.

Uudenmaan osalta pelastustoimen ja ensihoidon järjestämisvastuu voisi olla uudistuksen tavoitteen mukaisesti samassa oikeushenkilössä, jos ensihoito säädetään sote-maakuntien vastuulle myös Uudellamaalla. Tämä edellyttäisi muutosta HUS-erillislainsäädäntöön.

Mikäli ehdotus säilyy nykymuotoisena, tulee huolehtia siitä, että terveydenhuoltolain ja muiden säädösten perusteella sote-maakunta (käytännössä pelastuslaitos) voi tuottaa Uudellamaalla ensihoitopalvelua jatkossakin.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Nykypäivän ja tulevaisuuden demokratia on paljon muutakin kuin äänestäminen vaaleissa ja vaalituloksen perusteella muotoutuvien toimielinten toiminta. Kunnissa on käytössä laaja paletti osallisuuden eri keinoja. Esitetyt viralliset toimielimet eivät riitä, vaan **virallisten toimielinten**

rinnalla asukkailla tulee olla erilaisia mahdollisuuksia osallistua valmisteluun ja olla mukana muokkaamassa palveluita.

Uudistuksen myötä nykyiset lähipalvelut siirtyvät **nykyisten lähipalvelujen järjestäminen siirtyy** kauemmas kuntalaisista. Sote-maakuntalaissa säädetään, että sote-maakuntavaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista, mutta ilman erillisiä toimenpiteitä toiminta-alueen kasvaessa myös osallisuus vaikeutuu. Mikäli uudistus toteutuu, onkin erittäin tärkeää huolehtia asukkaiden aidoista vaikutusmahdollisuuksista. On myös vaikeaa arvioida, miten paljon maakuntavaalit kiinnostavat äänestäjää. Nykyisin äänestysprosenttien trendi on ollut laskeva. Jos ihmiset eivät äänestä, voidaan pohtia, millainen legitimitetti uusilla sote-maakunnilla on.

Rakenteellisesti on erittäin ongelmallista, että sote-maakunnan alueellista itsehallintoa rajoittaa paljon suuremmassa määrin kuin nykyisiä kuntia valtion oikeus päättää mm. investoinneista ja pitkäaikaisesta lainanannosta sekä valtion rahoitus. Jos kansanvaltaisuutta haluttaisiin vahvistaa, tulisi valtion määräysvaltaa rajoittaa ja sote-maakunnalla tulisi olla oma verotusoikeus.

Kysymyksiä sote-maakuntalaista

4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Lakiesitys on sisällöltään hyvin lähellä nykyistä kuntalakia, joten sinällään sen voidaan katsoa olevan tarkoituksenmukainen. Ongelmana on kuitenkin kaksinkertaisen hallinnon muodostuminen. Vantaa – Keravan sote-maakunnassa molemmilla kaupungeilla on jatkossakin omat kaupunginvaltuustonsa ja muut toimielimensä. Uudistuksen myötä näiden kahden kaupungin yhdessä muodostamalle sote-maakunnalle tulee valtuusto, hallitus, lautakunnat ja vaikuttamistoimielimet. Tämä aiheuttaa luonnollisestikin lisäkustannuksia.

Esityksen henkilöstövaikutusten arvioinnissa todetaan, seuraavaa: ”Henkilöstö siirtyisi sote-maakuntien palvelukseen usean kymmenen eri työnantajayksikön palveluksesta. Palkkojen yhteensovittamisen tarve syntyisi, kun eri kuntien ja kuntayhtymien palveluksesta siirtyisi henkilöstöä saman sote-maakunnan palvelukseen, jolloin samasta tai saman vaativuustason tehtävästä maksettavan palkan taso voisi vaihdella. Kunta-alan osalta harmonisointitarpeen kannalta olennaista on, että jokaisessa kunnassa ja kuntayhtymässä on oma tehtävien ja palkkojen vaativuusjärjestelmänsä, josta ei ole olemassa valtakunnallisia tilastotietoja. Kunta-alan

palkkatilastot kuvaavat valtakunnallisten työ- ja virkaehtosopimusten vähimmäispalkkoja koskevien palkkahinnoittelukohtien sisällä olevia eri palkkatasoja. Näiden vertailu ei kuitenkaan anna täsmällistä kuvaa uudistukseen liittyvästä palkkojen harmonisointitarpeen laajuudesta tai sen kustannusvaikutuksista, koska yksittäisen palkkahinnoittelukohdan sisällä on tosiasiallisesti usean eri vaatavuustason tehtäviä.”

Käytännössä tämä tarkoittaa, että uudistuksessa tulee merkittävä palkkaharmonisoinnin tarve, jonka laajuutta tai kustannuksia ei ole voitu esitystä tehdessä arvioida.

5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Sote-maakunnille ei tule esittää lainkaan yleistä toimivaltaa, koska se voisi tuottaa ongelmia sote-maakunnan ja kunnan välisessä työnjaossa. Lakiesityksessä esitetyt lakisääteisiä tehtäviä tukevat tehtävät saattavat olla sellaisia, jotka kunta saattaa katsoa kuuluvan sille kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistehtävänä. Määrittely on siis tulkinnanvarainen ja voi tuoda epäselvyyttä sote-maakuntien ja kuntien tehtävänjakoon.

6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

- ☐ Kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Sote-maakuntien asukkailla on teknisesti samat osallistumisoikeudet suhteessa sote-maakuntaan kuin kuntien asukkailla on suhteessa kuntaan. Se, miten ne toimivat käytännössä, on kuitenkin eri asia, ja mikäli uudistus toteutuu, on erittäin tärkeää huolehtia asukkaiden aidosta vaikutusmahdollisuuksista.

Nykypäivän ja tulevaisuuden demokratia on paljon muutakin kuin äänestäminen vaaleissa ja vaalituloksen perusteella muotoutuvien toimielinten toiminta. Kunnissa on käytössä laaja paletti osallisuuden eri keinoja. ~~Esitetyt viralliset toimielimet eivät riitä, vaan~~ **Virallisten toimielinten rinnalla** asukkailla tulee myös sote-maakunnissa olla erilaisia mahdollisuuksia osallistua valmisteluun ja olla mukana muokkaamassa palveluita.

Uudistuksen myötä **syntyy riski, että** nykyiset lähipalvelut siirtyvät kauemmas kuntalaisista, ja ilman erillisiä toimenpiteitä toiminta-alueen kasvaessa myös osallisuus vaikeutuu.

7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei

Vastaa kuntalaissa olevaa kuntien yhteistoimintaa. Yhteistoiminnan säädöksissä tulee kuitenkin varmistaa, että Vantaa – Keravan sekä Keski-Uudenmaan sote-maakunnat voivat sopia, että toinen sote-maakunta voi myös vastata toisen maakunnan pelastustoimen järjestämisestä yhteistoimintasopimuksella. Tämä olisi verrattavissa nykytilaan, jossa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen isäntäkuntana Vantaan kaupunki vastaa yhteistoimintasopimuksella seitsemän muun kunnan pelastustoimen järjestämisestä. Näin ollen Keski-Uudenmaan pelastuslaitos voi toimia jatkossa sekä Keski-Uudenmaan että Vantaa – Keravan sote-maakuntien yhteisenä pelastuslaitoksena, mikä on ollut tavoitteena pelastustoimen osalta Uudenmaan erillisratkaisua valmisteltaessa.

8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakuntien rahoitus perustuisi valtion rahoitukseen eikä sote-maakunnille ehdoteta tässä vaiheessa verotusoikeutta. Sote-maakuntiin kohdistuisi myös tiukkaa valtionohjausta. Niiden kanssa vuosittain käytävissä neuvotteluissa ohjattaisiin sote-maakuntaa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistehtävässä. Neuvotteluissa olisi mahdollisuus antaa toimenpide-ehdotuksia koskien esimerkiksi tuotantorakennetta, vähäistä suurempia palveluhankintoja, vuokratyövoimaa sekä investointeja, jotka esitysluonnoksen mukaan olisivat luvanvaraisia ja tiukasti säänneltyjä. Valtionohjaus olisi varsin voimakasta, myös sote-maakunnan operatiivista toimintaa koskevissa kysymyksissä, mikä ei ole uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua. Vahva valtionohjaus on ristiriidassa sote-maakunnan vahvaa järjestämisvastuuta korostavan tavoitteen kanssa.

9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sote-maakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Turvaako ehdotettu investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan valtio ohjaa voimakkaasti maakuntien investointeja. Sote-maakuntien ja HUS-maakuntayhtymän mahdollisuus rahoittaa taseessaan olevien kiinteistöjen peruskorjausta sekä uudisrakentamista on valtion kanssa käytävien neuvottelujen varassa, koska valtiolta tarvitaan hyväksyntä pitkäaikaiseen lainanottoon. Tämä hankaloittaa erittäin merkittävästi sote-maakuntien ja HUS-maakuntayhtymän mahdollisuuksia pitkän tähtäimen investointisuunnitteluun. Lisäksi tämä saattaa toimia kannusteena toteuttaa peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeita muutoin kuin omaan taseeseen.

10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

11. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntalaista.

Lain perusteluissa tulisi tasaveroisesti huomioida sekä sosiaali- ja terveydenhuolto että pelastustoimi. Pelastustoimi ei ole osa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaa.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Kyseessä on yleislaki, jolla annetaan toimintaa koskevat yleiset säännökset, ja tarkemmat säännökset annetaan erityislailla tai alemman asteisilla säännöksillä.

13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveystalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esitys ei ota suoraan kantaa eri sote-maakuntien välisten palveluerojen tasoittamiseen. Tämä on tarkoitus toteuttaa valtionohjauksen kautta. Uudenmaan erillISRatkaisu muodostaa muuhun maahan verrattuna poikkeuksen perustason ja erikoistason integraatioon ja edellyttää järjestelmän ohjaukselta erityisiä ratkaisuja.

14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Uudistuksessa on todellisenä vaarana se, että sote-maakuntien ja kuntien väliin muodostuu palveluketjuja haittaavia raja-aitoja. Konkreettisenä esimerkkinä voidaan todeta lastensuojelu, joka on sote-maakunnan tehtävä, mutta johon liittyvät konkreettiset toiminnot ja palvelut ovat kuntien vastuulla.

Toisaalta ongelmaksi voi muodostua ns. harmaa alue, jolla sijaitsevia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviä ei ole selkeästi määritelty kummallekaan organisaatiolle.

Hyvinvoinnin ja terveyden seurantaan tarvittavan tiedon tuottaminen jakautuisi ehdotuksen mukaan osin kunnan ja osin sote-maakunnan vastuulle. THL ohjaisi tämän seurantatiedon keräämistä. Uudistus tarjoaisi mahdollisuuksia kehittää ja parantaa väestön hyvinvoinnin ja terveyden seurantatiedon keräämistä ja käyttöä. THL:n seurantatehtävään kuuluisi myös väestöryhmittäisten erojen seuraaminen ja arviointi. Tällöin terveyden ja hyvinvoinnin kehitystä ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä väestöryhmien ja alueiden välisiä eroja koskevat tiedot tulisivat nykyistä paremmin esiin. Yhteismitallisesti koottu ajantasainen tieto parantaisi edellytyksiä tietoon perustuvalle toiminnan ohjaamiselle. Yhdenmukaisesti koottu tietopohja mahdollistaisi myös esimerkiksi pelastustoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen yhteisen hyödyntämisen ja siten tukisi uusien, entistä vaikuttavampien, toimintamuotojen kehittämistä. Toiminnan tehostamiseksi sekä mahdollisten tietosuojaan liittyvien lainsäädännöllisten ongelmien välttämiseksi olisi hyvinvoinnin ja terveyden seurantaan tarvittavan tiedon tuottaminen siirrettävä palveluja toteuttavan sote-maakunnan tehtäväksi, ja varmistettava samalla, että kunta saa ne tiedot, joita se tarvitsee lakisääteisen tehtävänsä toteuttamiseksi.

15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun toteutumisen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ ei pääosin X
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakunnalla on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja sen on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveystalouden saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Järjestämisvastuunsa toteuttamiseksi sote-maakunnalla on oltava palveluksessaan toiminnan edellyttämä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö, hallinnollinen ja muu henkilöstö sekä hallinnassaan asianmukaiset toimitilat, toimintavälineet ja muut tarvittavat toimintaedellytykset. Lisäksi sote-maakunnalla on oltava järjestämisvastuunsa toteuttamisen edellyttämä riittävä oma palvelutuotanto.

Esityksessä todetaan myös seuraavaa: ”Koska sote-maakunnalla olisi oltava järjestämisvastuunsa hoitamiseksi riittävästi omaa palvelutuotantoa, sote-maakunta ei voisi ulkoistaa laajoja alueellisia tai toiminnallisia kokonaisuuksia.” Tämä kohta on erittäin epäselvä ja tulkinnanvarainen, ja epäselväksi jää, mitä tarkoitetaan laajoilla alueellisilla tai toiminnallisilla kokonaisuuksilla.

Sote-maakunnalla on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja sen on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveystalouden saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Maakunnalla tulee olla ”riittävä oma palvelutuotanto”, mutta sitä voidaan täydentää ulkoisilla ostoilla, perusvastuun tulee kuitenkin olla omalla tuotannolla.

16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Sote-järjestämislain 12 § on kattava ja ottaa huomioon erityisesti perustuslain 124 § mukaisen kiellon siirtää merkittävää julkista valtaa muille kuin viranomaisille. Ostopalvelujen salliminen on välttämättömyys sote-tavoitteiden ja terveystalouden toteutumiselle. Nyt esitetty lakiesitys ei vaaranna palveluiden hankkimista.

17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälä saattaa tietyissä tilanteissa olla ristiriidassa hankintalain kanssa. Tämän vuoksi lainkohdan ensimmäiseen momenttiin olisi syytä lisätä, että ”Mikäli yksityinen palveluntuottaja hankitaan julkisena hankintana, yksityisen palveluntuottajan on täytettävä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 80 §:n ja 81 §:n säännökset.

18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälässä on otettu kantaa sopimusoikeudelliseen hankkijan oikeuteen rajoittaa palveluhankinnan ketjuttamista tai asettaa sille rajoitteita. Sinänsä tämä on yleisten sopimusoikeuden periaatteiden mukaista jo ilman erillistä säännöstäkin, mutta tämän ottaminen osaksi sote-maakunnan toimintaa sääntelevää yleislakia antaa hankkijalle paremmat mahdollisuudet vedota tähän.

19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Yhteistyösopimuksella mahdollistetaan näiden palveluiden yksittäistä maakuntaa laajempi toteuttaminen, joka tähtää palvelujen mahdolliseen kustannustehokkuuteen ja palvelujen laadulliseen paranemiseen. Sopimukset tulee uusua valtuustokausittain ja vasta toissijaisesti voi valtioneuvosto ottaa sopimusneuvottelut johdettavaksi.

20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälä takaa ruotsinkielisten palveluiden turvaamisen ja toiminnan kehittämisen sote-maakunnassa ja eri sote-maakuntien välillä. Säännöstä tulisi kuitenkin muuttaa siten, että sääntely on kielineutraali taaten molempien kansallisten kielten yhdenvertaisen aseman. Kaksikielisissä

maakunnissa tulisi turvata molempien kansallisten kielten toteutuminen ja kansalaisten perustuslain 6 ja 17 pykälien mukainen oikeus käyttää omaa kieltään asioidessaan viranomaisissa.

21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksessä todetaan, että HUS-maakuntayhtymä vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 48 ja 49 §:issä tarkoitettua varautumisesta häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtävistä. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ei toimi sosiaalipalvelun toimialalla ja siksi sen ei ole mahdollista toteuttaa sosiaalipalvelujen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumista eikä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtäviä alueellaan asianmukaisesti.

Valmiustehtäviä koskevassa sääntelyssä olisi erittäin tärkeää analysoida nykyinen koronaepidemiatilanne ja sen pohjalta tehdä tarkoituksenmukaisin jako vastuissa ja tehtävissä valtion, HUS-maakuntayhtymän, sote-maakunnan ja kuntien välillä. Säädökset eivät saa sekoittaa kuntien valmiussuunnitteluvollisuutta.

Pykälän lopussa todetaan myös, että "Erityisen merkittävässä häiriötilanteissa sosiaali- ja terveysministeriö voi ottaa sosiaali- ja terveydenhuollon johto- ja koordinaativastuun itselleen." Tässä ei puhuta varautumisen johtamisesta, vaan koko sosiaali- ja terveydenhuollon johtamisesta. Missä tilanteessa tällainen johtovastuun siirto ministeriölle olisi perustelua?

22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?

Ei kantaa.

23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Tietosuoja ja rekisterinpitovastuu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastiedoista.

Esityksen mukaan sote-maakunta olisi rekisterinpitäjä sen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasasiakirjoille. Tämän perusteella on kuitenkin vaikea arvioida, kuka on vastuullinen taho Uudellamaalla näistä tiedoista, koska uudistuksessa Uudellemaalle tulee useita vastuullisia toimijoita.

Esityksessä sote-maakunnan olisi huolehdittava sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamisesta sote-maakunnan muiden palvelujen kanssa sekä edistettävä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamista kunnan ja valtion muiden palvelujen kanssa. Miten tämä palvelujen yhteensovittaminen ja strateginen suunnittelu on kuntien osalta tarkoitus järjestää, kun kunnat eivät ole enää sosiaali- ja potilastietojen rekisterinpitäjiä? Kunnat eivät voi enää vedota lakiin sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019) ja sen 41 § mukaiseen tietojohdantamiseen, sillä tämä voidaan suorittaa ainoastaan kunnan omista tiedoista. Samainen laki ei myöskään mahdollista kehittämis- ja innovaatiotoimintaa yksilötason tiedosta (ainoastaan aggregoitu tieto). Epäselvää on, miten kunta tulee saamaan riittävät ja oikea-aikaiset tiedot vaaditun palvelujen yhteensovittamisen toteuttamiseksi.

Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaista

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

Pelastustoimen ICT-järjestelmien kehittämisen valtakunnalliset strategiset tavoitteet

Perusteluissa olisi huomioitava, että pelastustoimen ja turvallisuusviranomaisten yhteiset ICT-järjestelmät ja niiden kehittäminen ovat yksi iso pelastustoimen kustannuksia kasvattava kokonaisuus. Yhteisten tietojärjestelmien kehittäminen ei rajaudu pelastustoimeen tai

sisäministeriön hallinnonalaan, vaan sillä on vahva rajapinta digitalisaation kehittämiseen Suomessa laajemminkin.

Tavoitteet pelastustoimen kansainvälisen toiminnan kehittämiseksi ja toteuttamiseksi

Pelastustoimen kansainvälinen toiminta osa Suomen kansainvälisiä sopimuksia, velvoitteita ja humanitääristä Suomi-brändiä, joka linkittyy myös ulkoministeriön ja puolustusministeriön hallinnonalaan ja on siksi valtioneuvostotasolla linjattava asia.

Tavoitteet pelastustoimen ja ensihoidon välisen synergian vahvistamiseksi

Valtioneuvosto olisi oikea taho ohjaamaan sisäministeriön ohjaaman pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen ohjaaman ensihoidon yhteistä kehittämistä

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaativuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

Merellä tapahtuvaa pelastustoimintaa (Maritime Incident Response Group, MIRG) kannattaa jatkaa Varsinais-Suomen sote-maakunnan pelastuslaitoksen sekä Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen tuottamana, koska näillä pelastuslaitoksilla on jo siihen tarvittavat resurssit niin henkilöstön kuin kalustonkin osalta.

Rauniopelastustoimintaan (Urban Search and Rescue, USAR) kykeneviä muodostelmia olisi tarkoituksenmukaista koota siten, että Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin pelastuslaitokset kokoavat yhden muodostelman yhdessä, Pirkanmaan sote-maakunnan pelastuslaitos kokoaa yhden muodostelman ja Pohjois-Pohjanmaan sote-maakunnan pelastuslaitos kokoaa yhden muodostelman. Näin muodostuisi yhteensä kolme muodostelmaa. Tämänkaltaisella sijoittelulla saataisiin katettua koko valtakunnan alue riittävällä laajuudella.

Teknistä pelastustoiminnan tukitoimintaa (Technical Assistance and Support Team, TAST) ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa sote-maakuntien vastuulle, koska siihen toimintaan kuuluvat henkilöresurssit eivät pääsääntöisesti työskentele pelastuslaitosten palveluksessa.

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

Kansainvälisten avustustoiminnan resurssien vastaanottamista ja lähettämistä varten perustettava keskus (Reception and Departure Centre, RDC) olisi tarkoituksenmukaista antaa Helsingin kaupungin, Vantaa – Keravan ja Länsi-Uudenmaan sote-maakuntien hoidettavaksi. Perusteluna tähän on se, että näiden alueella sijaitsevat Hangon satama, Helsingin satama sekä Helsinki-Vantaan lentokenttä, joita Suomeen tulevat kansainväliset avustustoiminnan resurssit todennäköisesti käyttävät.

Lisäksi on tarkoituksenmukaista antaa vastaava RDC hoidettavaksi myös Lapin sote-maakunnalle, jotta siellä pystytään vastamaan Barents Rescue -sopimuksen mukaisiin velvoitteisiin sekä ottamaan vastaan avustusmuodostelmia Ruotsista, Norjasta tai Venäjältä.

Pelastustoimen kansainvälisten toimijoiden kansallinen point-of-contact, erityisresurssien hälyttäminen sekä pelastustoimen kansallisen ja kansainvälisen tilannekuvan ylläpito tulisi antaa Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin pelastuslaitosten yhteiselle tilanne- ja johtokeskukselle.

Kansainvälisten muodostelmien varustaminen tulisi antaa tehtäväksi maakunnalle, jossa on jo ennestään kansainvälisen avustustoiminnan logistista toimintaa. Kansainvälisen Punaisen Ristin avustustoiminnan logistiikkakeskus sijaitsee Pirkanmaan sote-maakunnassa Tampereella.

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastauksen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

5 § Tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin

Pykälä on sisällöltään yhdenmukainen sote-järjestämislain 9 § kanssa. Sote-järjestämislaissa on pelastustoimen järjestämislaista poiketen lisäksi todettu, että ”muilla sote-maakunnilla ei ole päätösvaltaa 1 momentissa tarkoitetuista palveluista [suurempiin kokonaisuuksiin kootut palvelut], eivätkä ne saa järjestää, tuottaa tai hankkia muualta mainittuja palveluja. Vastaava rajausta tulisi olla myös pelastustoimen järjestämislain 5 §:ssä.

12 § Sisäministeriön aloite sote-maakunnan lisärahoituksen myöntämisestä

Sote-järjestämislain 50 § mukaan valtio voi osallistua sosiaali- ja terveydenhuollossa tarvittavan valtakunnallisen alueellisen valmiuden ja varautumisen kehittämiseen ja ylläpitämiseen tai poikkeuksellisten häiriötilanteiden hoitamiseen. Rakenne on kuvattu rahoituslaissa. Myös pelastustoimessa on vastaavia tarpeita. Pelastustoimen järjestämislain 12 § viittaa sote-maakuntien rahoituksesta annetun lain 12 §:ään, jossa ei käsitellä *lisärahoitusta* vaan *valtionavustusta*. Lisärahoitusta käsitellään rahoituslain pykälissä 11 ja 26. Sote-rahoituslain ja sen perustelujen mukaan valtionavustus ja lisärahoitus ovat kaksi erillistä mekanismia. Tarkoitetaanko pelastustoimen järjestämislain 12 §:ssä lisärahoitusta vai valtionavustusta?

Pelastustoimen järjestämislaissa tulisi olla lisärahoituksen esittämisen lisäksi myös mahdollisuus antaa valtion korvauksia (valtionavustus, rahoituslain 12 §) pelastustoimen valmiuden ylläpitämiseen ja häiriötilanteiden hoitamiseen, kuten sote-järjestämislaissa on tehty. Rahoituslain 12 § ilmeisesti mahdollistaa tämän, mutta tällaisen valtionavustuksen perusteita ei ole kuvattu pelastustoimen järjestämislaissa.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaista.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta ei tule jakaa kahteen osaan

On erittäin tärkeää, että lainsäädännöllä turvataan sote-maakuntien mahdollisuus tehdä yhteistyötä pelastustoimessa keskenään, jolloin Vantaa-Kerava ja Keski-Uusimaa voisivat hoitaa pelastustoimen palvelut yhteistyössä eikä nykyistä Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta tarvitsisi jakaa kahteen osaan.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on toimiva ja kustannustehokas, ja sen palvelut ja palveluverkko on suunniteltu ja optimoitu käsittäen koko nykyinen Keski-Uudenmaan pelastustoimen alue. Pelastuslaitoksen jako kahteen sote-maakuntaan ei toisi hyötyjä verrattuna nykytilaan.

Kysymyksiä voimaanpanolaista

33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaanpanolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

~~Vantaa kannattaa edelleen kuntaperusteista soteuudistusta. Mikäli mennään sote-maakuntamalliin, ehdotettu Uudenmaan erillisratkaisun aluejako on tarkoituksenmukainen.~~

Mikäli maakuntauudistus hyväksytään nyt esitetyssä muodossaan.

34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savoon. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehdoilla olisi lausunnonantajan toimintaa:

- ☐ Etelä-Savon maakuntaan
- ☐ Pohjois-Savon maakuntaan

Ei vastausta

36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa - Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- ☒ **Kyllä x**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

~~Vantaa kannattaa edelleen kuntaperusteista soteuudistusta.~~ Mikäli mennään sote-maakuntamalliin, ehdotettu Uudenmaan erillisratkaisun aluejako on tarkoituksenmukainen.

37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetyt tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Väliaikainen toimielin koostuu kuntien nykyisistä viranhaltijoista. Uutta sote-maakuntaa rakennettaessa tämä voi muodostaa joissain tilanteissa intressiristiriidan tai jopa jääviyden. Nykyisessä epidemiatilanteessa ongelmaksi voi muodostua myös henkilöresurssien käyttö nykyisiä palveluita turvattaessa, epidemiaan vastattaessa ja uutta sote-maakuntaa perustettaessa.

38. Voimaannanolain 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien irtain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei

- ei kantaa

Omaisuuksjärjestelyt lakisääteisten kuntayhtymien ja maakunnan välillä sekä kuntien ja maakuntien välillä tulee toteuttaa käypiin arviokirjoihin perustuviin velattomiin arvoihin. Tämä mahdollistaa kuntien kohdalla sen, että ne voivat sopeuttaa erityisesti niiden jäljelle jäävää tasetta ja siellä olevia pitkäaikaisia velkoja vastaamaan supistuvien (puolittuvien) tulojensa mukaista tilannetta. Tällä toimenpiteellä voidaan lieventää kuntien kriisiytymistä sekä varmistaa niiden rahoituksen saatavuus verorahoituksen supistuessa. Irtaimeen omaisuuteen luetaan kuuluvaksi myös sosiaali- ja terveystoimen toimintaan liittyvät osakeomistukset, joiden siirtymisen ehdot tulee olla määriteltävissä ja neuvoteltavissa erikseen päälinjauksesta poiketen. Pääkaupunkiseudun muusta maasta poikkeava kiinteistöjen hintataso tulee huomioida jatkovalmistelussa.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen jääminen siirtymävaiheessa kuntien omaisuudeksi edellyttää käypään arvoon perustuvan vuokratason käyttöä maakuntien kanssa tehtävissä vuokrasopimuksissa. Tähän on syytä laatia tarkka laskentamalli yhteistyössä kuntien kesken huomioiden alueelliset hintatasoerot. Kiinteistöjen ylläpidon edellyttämien investointien tekeminen kuntien toimesta edellyttää vuokralaisen pidempiaikaista sitoutumista kiinteistöjen käyttöön sekä kuntien riittävän rahoituksen turvaamista kyseessä oleviin investointeihin siirtymävaiheessa. Pidemmällä aikavälillä tulisi valmistella paikalliset ratkaisut mahdollistava toimintamalli, jossa kiinteistöt siirtyvät vastikkeellisesti maakunnille. Valmistelussa tulee huomioida myös muut kuin suoraomisteiset sote-kiinteistöt, joita on huomattava osa esimerkiksi Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen toimitiloista.

Voimaannanolain 22 § 2 momentin mukaan sote-maakunnalle siirtyisivät kunnan omistamat, sellaisen osakeyhtiön osakkeet, jotka kunta omistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämistä tai tuottamista varten. Lisäksi edellytettäisiin, että yhtiön tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen. Pykälän perusteluissa todetaan seuraavaa: "Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisena pidettäisiin myös sellaista osakeyhtiömuodossa toteutettua toimintaa, joka palvelee yksinomaan sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja jonka toiminta on välttämätön edellytys varsinaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamiselle ja toteuttamiselle. Tällaisina ei kuitenkaan pidettäisi esimerkiksi kiinteistöosakeyhtiön tai ruokapalveluyhtiön osakkeita, mutta niitä ovat erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon potilas- ja asiakastietojärjestelmien toimittamisesta vastaavat yhtiöt, kuten joidenkin pääkaupunkiseudun kuntien sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin yhdessä omistama Oy Apotti Ab. Yhtiön tosiasiallinen päätoimiala ei ratkeaisi pelkästään yhden tilikauden liikevaihdon jakautumisen perusteella, vaan se edellyttäisi useamman tilikauden tarkastelua. Liikevaihdon jakautumisen lisäksi tulisi tarkastella myös niitä tavoitteita ja perusteluja, joiden vuoksi yhtiö on perustettu. Säännös tässä tarkoitettujen osakkeiden siirtymisestä sote-maakunnan omistukseen tarvitaan, jotta kuntia voidaan kohdella tasapuolisesti niiden palvelujen järjestämistavasta riippumatta."

On erittäin tärkeää, että uudistus ei vaaranna Apotin käyttöönottoa millään tavalla, ja uudistuksessa pitäisikin myös mahdollistaa se, että Apotti voitaisiin ottaa käyttöön Uudellamaalla

laajemmin. Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin muodostamassa kokonaisuudessa asiakas- ja potilastietojen tulee liikkua saumattomasti koko alueella. Tietojärjestelmiin liittyvien kustannussäästöjen näkökulmasta hyötypotentiaali on myös sitä suurempi, mitä suurempia kokonaisuuksia voidaan tarkastella yhdessä.

39. Voimaantulolain 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista sekä korvausmenettelyistä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensatiosääntely hyväksyttävä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Voimaantulolaissa korvausta myönnettäisiin hakemuksen perusteella ja vain tilanteissa, joissa kunnan taloudellinen itsehallinto omaisuusjärjestelyiden seurauksena vaarantuu. Tätä periaatetta tulisi muuttaa niin, että korvaus koskisi kaikkia kuntia.

40. Voimaantulolain 17 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

41. Onko 28 §:n mukainen ulkoistamissopimusten mitättömyyttä koskeva sääntely perusteltu ja turvaako se osapuolten aseman riittävästi?

- ☒ **kyllä**

- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Mitättömyyttä koskeva lainkohta on perustuslain omaisuuden suojaan koskevan sääntelyn vastainen. Se puuttuisi taannehtivasti jo tehtyihin sopimuksiin edellytyksillä, jotka eivät ole voineet olla sopijapuolten tiedossa sopimuksia tehtäessä.

Uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta esitys ulkoistussopimusten mitättömyydestä on perusteltua.

Mitättömyyttä koskeva lainkohdan perustuslainmukaisuus palvelujen yhdenvertaisuuden saatavuuden ja omaisuuden suojaan koskevan sääntelyn osalta tulee kuitenkin selvittää.

42. Turvaako Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset sen toiminnan jatkuvuuden sote-maakuntien toimintana?

Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset ovat perusteltuja. Vammaisten palveluissa normaaliuden periaate tukee palvelujen tuottamista osana sote-maakunnan peruspalveluja.

43. Uudistus tulisi ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2023 alusta. Onko uudistus toteutettavissa uudistuksessa ehdotetussa aikataulussa?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin**
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa
- ☐

Valmistelun aikataulu on huolestuttavan tiukka, **kuitenkin toimivan sote -ratkaisun aikaasaaminen on tärkeää**. Tämän lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esityksen on tarkoitus mennä eduskuntakäsittelyyn vielä vuoden 2020 puolella. Eduskuntakäsittelylle on varattu aikaa alkuvuosi 2021 ja sote-maakuntien väliaikaishallinnon pitäisi aloittaa syksyllä 2021. Historian ensimmäiset sote-maakuntavaalit pidettäisiin tammikuussa 2022 ja virallisesti uudet sote-maakunnat aloittaisivat toimintansa 1.1.2023. Aikaa lainsäädännön voimaantulosta kokonaan uuden hallinnon tason ja samalla 21 uuden organisaation (+ Helsingin kaupunki) aloittamiseen olisi vain noin 1,5 vuotta.

Uudistuksen laaja-alainen ja erittäin merkittävien vaikutusten vuoksi valmistelun tulee olla huolellista ja siihen tulee varata riittävästi aikaa. Toisaalta, mikäli uudistus etenee, ei toimeenpanoa tule tarpeettomasti pitkittää. Uudistuksen piiriin kuuluvat organisaatiot ja niiden työntekijät kautta Suomen ovat jo pitkään toimineet epävarmuuden keskellä.

44. Voimaannapolain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaannolaista.

Ei vastausta.

Kysymyksiä maakuntien rahoituslaista

46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveystalveluiden ja pelastustoimen rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksen alkuvaiheessa sote-maakuntien rahoitusvastuu on valtiolla. Tavoitteena tulee olla verotusoikeus maakunnille, jotta niiden itsehallinto vahvistuisi ja riippuvuus valtion toimenpiteistä vähenisi. Verotusoikeuden lisäksi maakunnat tarvitsevat valtion rahoitusosuutta myös jatkossa.

47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua osittain hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeen muutoksesta huomioidaan 80 %:n osuus kolmannesta vuodesta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitettut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakuntien rahoituksessa huomioidaan vuosittain etukäteen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvu 80-prosenttisesti, kustannustason nousu sekä sote-maakuntien mahdolliset uudet tehtävät. Rahoitus tarkistetaan koko maan tasolla jälkikäteen vastaamaan toteutuneita sote-kustannuksia, jotta sote-maakunnilla on edellytykset hoitaa niille osoitetut tehtävät. Sote-maakunnille rahoitus kuitenkin kohdistuisi rahoituslain määräytymistekijöiden mukaisesti laskennallisena rahoituksena eikä tarkistuksessa arvioitaisi laskennallisen rahoituksen riittävyyttä yksittäisen sote-maakunnan tehtävien hoitamiseen. Mikäli toteutuneita kustannuksia ei huomioida maakuntakohtaisesti, tämä voi johtaa riittämättömään rahoituksen tasoon yksittäisen maakunnan kannalta.

48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoituksen määräytymistekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Suurin osa eli noin 80 prosenttia yleiskatteisesta rahoituksesta määräytyisi sairastavuuteen ja sosioekonomisiin tekijöihin perustuvan sote-palvelukertoimen perusteella. Aukasmäärän perusteella (€/asukas) määräytyisi vain vajaa 15 prosenttia rahoituksesta. Hyvin pieni osa (alle 4 prosenttia) rahoituksesta määräytyisi vieraskielisyyden ja asukastiheyden perusteella.

Esitetyt tarvetekijät ottavat heikosti huomioon pääkaupunkiseudun erityispiirteet kuten väestön voimakkaan kasvun, muuta maata suuremman maahanmuuton sekä eriarvoistumiseen liittyvät haasteet kuten segregaaation, syrjäytymisen sekä päihteiden aiheuttaman ylikoulleisuuden. On tärkeää, että kriteereissä huomioidaan mahdollisimman reaaliaikaisesti alueiden väliset väestömuutokset, jotta Uudenmaan ja erityisesti pääkaupunkiseudun voimakkaan väestönkasvun tuottama palvelutarpeen kasvu huomioidaan tulevien maakuntien ja itsehallinnollisten alueiden rahoituksessa ajantasaisesti.

Määräytymiskriteerit poikkeavat myös merkittävästi nykyisistä valtion sosiaali- ja terveystalvelujen rahoituskriteereistä sekä edellisellä vaalikaudella ehdotetun sote- ja maakuntauudistuksen määräytymiskriteereistä. Tällä hetkellä sairastavuuden perusteella määräytyy noin 23 prosenttia rahoituksesta ja asukas- ja ikärakennepereusteisesti noin 68 prosenttia rahoituksesta.

49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen pelastustoimen tehtävien rahoituksen määräytymistekijät (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksessä kunnilta siirtyvät pelastustoimen kustannukset jaetaan uudelleen sote-maakunnille käyttäen kertoimina asukasmäärää (65 %), asukastiheyttä (5 %) ja riskitekijöitä (30 %) (rahoituslaki 21 § - 23 §). Malli on sinällään toimiva.

Pelastustoimen rahoituksen pohjana olevat kunnilta siirtyvät pelastustoimen kustannukset 443 milj. euroa eivät kuitenkaan tule riittämään. Nykytilassa kuntien siirtyvissä laskennallisissa kustannuksissa ei ole huomioitu valtakunnallisten järjestelyjen kustannuksia, joten rahoituspohja on tältä osin riittämätön. Esitetyllä rahoitusmallilla hallituksen tavoite pelastustoimen uudistukselle ei toteudu vaan, kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuus heikkenee.

Pelastustoimen valtakunnalliset järjestelyt on nyt hoidettu puutteellisesti. Siksi on hyvä, että niihin panostetaan. Resursointi tulee kuitenkin hoitaa sisäministeriön budjetista. Vaihtoehtoinen ja tarkoituksenmukainen ratkaisu on, että tehtävät annetaan pelastuslaitoksille käytännön toimijoina. Silloin valtakunnallisten tehtävien rahoitus tulee hoitaa erikseen eikä resursseja saa vähentää jo valmiiksi aliresursoiduilta pelastuslaitoksilta.

Vantaan kaupunki on kasvanut asukasmäärältään mitaten nopeimmin Suomessa. Samanaikaisesti alueen rakennuskanta ja infrastruktuuri kehittyy nopeasti, minkä vuoksi alueella on jo nyt toimintavalmiuden puutteita. Vain toteutuneet pelastustoimen kustannukset huomioon ottava laskennallinen pelastustoimen rahoituspohja nopeasti kasvavilla alueilla, kuten Vantaa – Keravan ja Keski-Uudenmaan sote-maakunnan alueilla, on riittämätön.

50. Sote-maakunnan rahoituksessa otetaan huomioon siirtymätasauksena laskennallisten kustannusten mukaisen rahoituksen ja sote-maakunnan alueen kuntien toteutuneiden kustannusten erotus siten, että muutosta rajataan 7 vuoden ajan vuosittain porrastetusti kasvaen. Enimmäismuutos rajataan toistaiseksi pysyvästi enintään +/-150 euroon asukasta kohden vuodesta 2029 lähtien (35 §).

a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1 päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei kantaa

52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastausta.

54. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 29 ja 30 §)?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ ei X
- ☐ ei kantaa

Uudistuksen voimaantulovuonna kunnan talouden tasapainon muutos rajataan nolnaan eli tasapaino pysyy uudistusta edeltävällä tasolla. Viiden vuoden tasausjärjestelyillä rajataan kuntakohtaiset muutokset enintään +/- 100 €/asukas. 100 euron muutosrajaa ei ole riittävästi perusteltu ja se muuttaa suuresti eri kuntien talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana.

Rahoitusmalli kohtelee epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esimerkiksi tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Kunnilta, joiden tarvevakioitu indeksi alittaa raja-arvon sata, siirtyy sosiaali- ja terveystalouden kustannuksia vähemmän kuin niiltä, joilla tarvevakioitu indeksi ylittää raja-arvon sata. Tämä hyödyttää valtiota tulevien maakuntien rahoituksessa pienempänä lähtötilanteen kulutasona. Tästä kuitenkin epäloogisesti rangaistaan näin toimineita kuntia heikentämällä talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana.

Vantaan osalta tämä tasapainon heikkeneminen olisi valtiovarainministeriön kesäkuun laskelmatilanteen perusteella 14,6 milj. euroa. Oikeudenmukaisempi lähtökohta olisi muokata mallia niin, että muutos pysyisi 0-tasolla kunnan aikaisempaan talouden tasapainotilaan nähden.

55. Ovatko valtionosuuskriteerit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ ei pääosin X
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Kasvavien kaupunkien ja kuntien vuosittaiset investoinnit ylittävät usein merkittävästi vuosittaiset poistot, minkä vuoksi kuntien talouden tasapainoa tarkasteltaessa olisi tarkoituksenmukaista tarkastella taloudellisia vaikutuksia myös rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirran kautta eikä pelkästään arvioimalla vuosikatteen riittävyyttä poistoihin.

Valtionosuuskriteerit eivät ota huomioon riittävästi väestökehityksen isoja muutoksia. Muuttoliike aiheuttaa huomattavia lisäkustannuksia muuttovoittoa saavissa kunnissa lisääntyneiden palvelu- ja investointitarpeiden muodossa. Vastaavasti muuttotappiokunnissa syntyy kustannuksia viiveessä palveluverkon ja henkilöstömäärien optimoinnissa jäljelle jäävään palvelutarpeeseen. Valtionosuuskriteereissä tulisi olla väestönmuutosmuuttuja, joka kompensoisi väestönmuutosten vaikutuksia niitä koskeville kunnille.

Vieraskielisten määrä vaikuttaa huomattavasti pääkaupunkiseudulla palvelukustannuksiin. Olisi tarpeen kasvattaa valtionosuuskriteereissä vieraskielisten määrän painoarvoa huomattavasti nykytasoa korkeammaksi.

Kuntien tasausvähennysrajaa tulisi madaltaa. Esityksessä on ehdotettu verotuloihin pohjautuvan valtionosuuksien kuntien välisen tasauksen tasausvähennysrajaksi 10 prosenttia, joka on liian kireä esityksessä ehdotettuun kuntien puolittuvaan veropohjaan nähden sekä kasvavien kaupunkien investointitarpeiden kasvu huomioiden.

56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.

Uudistuksen jälkeen kaupungit menettävät suuren osan verotuloistaan ja samanaikaisesti valtionosuuksien merkitys erityisesti pääkaupunkiseudun kuntien tulopohjassa korostuu. Voimakkaampi riippuvuus valtionosuuksista on ongelmallista itsehallinnon näkökulmasta ja lisäksi niiden määräytymis- ja jakoperusteet muuttuvat vuosittaisilla budjettipäätöksillä.

Valtionosuuksissa hallitsevassa roolissa olisivat myös uudistuksen rahoitusmuutoksia tasaavat erilliserät. Nämä tekijät lisäävät ennakoimattomuutta ja aiheuttavat vakavia ongelmia kaupungeille toiminnan suunnittelun kannalta. Samanaikaisesti kaupunkien keinot käyttötalouden sopeuttamiseen heikkenevät. Suurena riskinä on, että sopeutuspaineet joudutaan kohdentamaan kasvatukseen ja koulutuksen palveluihin sekä kaupunkiympäristön ja liikennejärjestelmän toimintoihin eli kuntalaisten kannalta keskeisiin peruspalveluihin.

Uudenmaan erityispiirteenä on voimakas väestönkasvu, nopea kansainvälistyminen sekä kansallisestikin merkittävä taloudellinen toimeliaisuus, mikä edellyttää, että alueen kunnilla on riittävästi investointikykyä ja elinvoimaa. On oleellista, että varmistetaan myös sote-ratkaisun jälkeen jäävän kaupungin toimintakyky ja rahoituksellinen asema. Uudistus kasvattaa kuntien suhteellista velkaantuneisuutta, kun nykyinen lainakanta jää kaupunkien vastuulle samalla kun

tulot vähenevät. Uudistus lisää kaupunkien rahoituksellista epävarmuutta sekä heikentää kasvavien kaupunkien investointikykyä. Vaikka tulot putoavat kolmanneksen, investointitarve pääkaupunkiseudun kaupungeissa ei juuri vähene. Kasvat kaupunkit tarvitsevat ennen kaikkea uusia kouluja ja varhaiskasvatuksen palveluja sekä maankäytön ja logistiikan investointeja ja nämä investoinnit jäävät edelleen kaupunkien hoidettavaksi.

Uudistus muuttaa merkittävästi kuntien valtionosuusrahoituksen määräytymisperusteita. Esitysluonnoksen mukaan pääosa valtionosuusrahoituksesta voi jatkossa perustua erilaisiin sote-uudistuksen muutosvaikutuksia tasaaviin mekanismeihin. Tämä heikentäisi merkittävästi kuntien rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Sote-uudistuksen vuoksi toteutettavat kuntien talouden tasausmekanismit tulisi toteuttaa muutoin kuin osana kuntien peruspalvelutuotantoon tarkoitettua valtionosuusjärjestelmää.

Perustuslaista johdetun rahoitusperiaatteen mukaisesti valtio ei voi lisätä kuntien tehtäviä antamatta samalla kunnille tehtävien tarvitsema rahoitus. Samoin tulisi toimia silloin, kun valtio ottaa kunnilta tehtäviä. Kunnille tulee taata jäljelle jääviin tehtäviin rahoitusperiaatteen mukaisesti riittävä rahoitus.

58. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävinä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksessa kuntien veropohjaa heikennettäisiin leikkaamalla kuntien saamaa osuutta yhteisöveron tuotosta nykytasosta kolmanneksella. Vantaan näkemyksen mukaan yhteisöveropohjasta leikattava taso tulisi määrittää selvästi lakiesityksessä ehdotettua noin 0,6 miljardia euroa matalammaksi. Lisäksi kiinteistövero tulisi poistaa verotulotasauksen elementeistä, sillä se kohtelee epätasa-arvoisesti pääkaupunkiseudun kaupunkeja.

59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.

Ei vastausta.

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Oppilas- ja opiskelijahuollon järjestämisvastuu tulisi säilyttää kuntien tehtävänä eikä siirtää sote-maakuntien vastuulle. Vantaalla oppilas- ja opiskelijahuolto on osa kasvatuksen ja oppimisen toimialaa, ei sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Yhteisöllinen opiskeluhoitotyö on opiskeluhoollon ensisijainen toimintamuoto ja siksi opiskeluhoollon psykologien ja kuraattorin toimiminen kiinteästi kouluissa ja oppilaitoksissa on oleellista. Lain määrittämää yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä ei voi tehdä toisesta organisaatiosta käsin. Koulun ulkopuolelta on mahdotonta vaikuttaa koulun rakenteisiin ja toimintatapoihin. Koulumaailman tuntemus lisää opiskeluhoitotyön vaikuttavuutta.

62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastausta.

Uusimaa-laki

64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Vantaa kannattaa edelleen kuntapohjaista sote-uudistusta. Mikäli sote-maakuntamalli etenee valtakunnallisesti, ehdotettu Uudenmaan erillisratkaisun aluejako on tarkoituksenmukaisin.

65. Turvaavatko HUSin lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esitys turvaa HUS:n lakisääteiset tehtävät erikoissairaanhoidon järjestämisessä.

Yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävien sääntely on jätetty avoimeksi, mikä on yliopistollisten toimijoiden vapauden perusteella suotavaa.

66. Onko terveydenhuollon järjestämisvastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin ensisijainen järjestämisvastuu, HUSin lakisääteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin**
- ☒ **ei pääosin X**

- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudellamaalla esitetään toteutettavaksi muusta maasta poikkeava erikoissairaanhoidon vastuun jakautuminen ja järjestäminen. Erikoissairaanhoidon integraatio sote-palveluihin poikkeaa muun maan ratkaisusta. Tämä täytyy uusien organisaatioita ja yhteistyön rakenteita tunnistettaessa ja perustettaessa ottaa huomioon. Yhteen järjestäjään perustuvan mallin toimeenpano Uudellamaalla olisi kuitenkin sisältänyt tätä mallia huomattavasti suurempia taloudellisia ja toiminnallisia riskejä.

Järjestämisvastuu on esityksessä määritelty yleislakitasoisesti. On kuitenkin huomioitava, että esitys ei luo selkeää lakikokonaisuutta HUS-maakuntayhtymän sekä Uudenmaan sote-maakuntien toimintojen järjestämisestä. Sote-maakunnat saavat tarveperusteisen kiinteän rahoituksen. HUS:n rahoitus tullee edelleen perustumaan toimenpidekohtaiseen rahoitukseen, koska Uudenmaan alueen sote-maakunnat tuskin pystyvät HUS:n rahoituksen osalta muunlaisiin järjestelyihin. HUS-järjestämissopimuksen (mukaan lukien rahoitukseen liittyvät ratkaisut) pitäisi pystyä ohjaamaan Uudenmaan sote-maakuntien ja HUS:n välistä hoidon porrastuksen toimivuutta ja sitä kautta turvata alueen yhdenvertaisia palveluita.

67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Vertailtavuutta voi vaikeuttaa se, että Helsinki voi käyttää kaupungin rahaa sote-toimintaan.

68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

69. Vapaamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?

Ei vastausta.

Yleishallintoa koskevat lait

70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

Ei vastausta.

Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereineen selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

73. Pidätkö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.

Ei vastausta.

Maakuntien ohjaus

76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin**
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

~~On sinänsä tärkeä ja tarpeellinen tavoite, että palveluiden laatu ja taso olisivat yhdenvertaisempia. Valtionohjaus rajoittaa kuitenkin perustuslain mukaista alueellista itsehallintoa ja vaaleilla valittujen maakuntavaltuutettujen todellista päätösvaltaa. Vaarana on myös, että ohjausta tehtäisiin myös sellaisilla osa-alueilla, jotka selkeästi kuuluvat työnantajan (sote-maakunta)-toimivaltaan ja harkintaan.~~

~~Vaarana on, että organisaatioiden ohjaussuhteista tulee sekavia, vastuista ja tehtävistä vaikeasti hahmotettavia ja prosesseista hajanaisia. Tällaiset tilanteet eivät mitenkään mahdollistaisi toiminnan tehokkuutta, uusien innovaatioiden syntyä, ketterien ratkaisujen testaamista ja paikallisten olojen huomioimista.~~

Valtakunnallisen ohjauksen lisääminen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen laadun turvaamisessa on tarpeellista. Kuitenkin sote -maakuntien oman toimivallan turvaamisen osalta esitys ei ole riittävä. Vahva valtion ohjaus ilman verotusoikeutta kaventaa maakuntien mahdollisuuksia ratkaista itsenäisesti paikallisia palvelutarpeita ja hankkia rahoitusta.

77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi

erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☐ **kyllä pääosin**
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

~~Kuvattu neuvottelumekanismi tekee neuvottelu , arviointi , seuranta ja valvontamekanismista sekavan ja aiheuttaa päällekkäistä työtä.~~

~~Pelastustoimen johtaminen, ohjaus ja valvonta tulisi olla selkeästi keskitetty yhteen paikkaan, sisäministeriöön. Muutos vahvistaisi uudistuksen tavoitetta eli valtion mahdollisuutta ohjata entistä paremmin pelastustoimea. Ohjausjärjestelmä olisi aidosti kaksipuolinen, jolloin aluehallintovirastojen tehtäviin ei tulisi enää kuulua pelastustoimeen liittyviä tehtäviä. Tämä selkiyttäisi tätä ohjausjärjestelmää merkittävästi.~~

Jos sote -maakuntaudistus toteutetaan esitetyssä muodossaan.

78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☒ **ei kantaa X**

Uudistuksen vaikutukset

79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on historiallisen suuri julkisen hallinnon uudistus, joka toteutuessaan vaikuttaa erittäin merkittävästi hallinnon eri tasojen (valtio, sote-maakunnat ja kunnat) tehtävänjakoon, vastuisiin ja rahoitukseen. Uusien maakuntavaalien myötä uudistus vaikuttaa myös koko demokraattiseen järjestelmäämme. Väistämättä uudistuksella on vaikutuksensa myös kaikkiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ja pelastustoimessa sekä

näiden molempien tukipalveluissa työskenteleviin työntekijöihin, ja palvelutuotannon kautta meihin kaikkiin suomalaisiin.

Näin massiivisen uudistuksen kaikkia seurauksia ja vaikutuksia on jopa mahdotonta arvioida. On kuitenkin valitettavaa, että vaikutusten arvioinnissa ei ole kiinnitetty tarpeeksi huomioita siihen, miten perustavanlaatuisia vaikutuksia uudistuksella on kuntien tehtäviin, rahoitukseen ja tulevaisuuteen. Esitys ei myöskään tunnista kaupungistumista, suurten kaupunkiseutujen erityispiirteitä tai kaupunkiseutujen kasvavaa merkitystä.

Uudenmaan erillISRatkaisun vaikutusten arvioinnissa ei ole erityisesti huomioitu sitä, että nykyisen Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueelle muodostuu ehdotuksen toteutuessa kaksi sote-maakuntaa, Vantaa – Kerava ja Keski-Uusimaa. Uudistuksen toteutuessa on ratkaistava, säilyykö Keski-Uudenmaan pelastuslaitos edelleen yhtenä kokonaisuutena kahden sote-maakunnan yhteisenä pelastuslaitoksena vai perustavatko Vantaa – Keravan ja Keski-Uudenmaan sote-maakunta kumpikin oman pelastuslaitoksen. Tällä on merkittävä vaikutus pelastustoimen sote-maakuntavalmisteluun sekä muutostukannuksiin.

80. Onko uudistuksen muutostukannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Muutostukannuksien tyyppejä on tunnistettu kattavasti. Arviot tukannusten määrästä ovat kuitenkin vielä kesken eikä niitä ole kaikilta osin arvioitu. Esimerkiksi palkkaharmonisoinnin tukannukset tulevat olemaan huomattavat. Muutostukannukset tulee ottaa huomioon täysimääräisesti etukäteisvalmistelun rahoituksessa, sote-maakuntien rahoituksessa sekä jäljelle jäävien kuntien rahoituksessa.

81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutostukannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen tukannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?

Tukannusarvioihin on vaikeaa ottaa kantaa. Ongelmana ovat kuntien hankintayksikköjen rinnalle syntyvät sote-maakuntien hankintayksiköt, mikä lisää päällekkäistä tekemistä tietohallinnon näkökulmasta. Tällaisesta kokonaisuudesta on erittäin vaikea löytää säästömahdollisuuksia, mutta merkittävät tukannusten kasvut ovat useissa kohden ilmeisiä. Lisäksi muutokset aiheuttavat jo

sinällään merkittäviä muutostkustannuksia. Niitä on mahdollista osittain pienentää siirtymäkausilla, mutta vain osittain.

82. Näkemyksenne muista mahdollisista ICT- ja digiasioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteessa?

Kuntien osalta ongelmana on se, että IT-hankintojen volyymit pienenevät ja sen myötä yksikkökustannukset nousevat. Potilastietojärjestelmistä yms. ei päästä eroon, koska käyttöä on muuallakin kuin sotessa. Epäselvää kuinka uudet syntyvät hankintayksiköt käyttävät nykyisiä sopimuksia ja minkälaisia siirtymäaikoja näihin annetaan. Hyvin todennäköisesti tästä syntyy päällekkäisiä kustannuksia ainakin muutamille vuosille.

83. Minkälaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin liittyviä vaikutuksia järjestämisvastuuseen ja ostopalveluihin liittyvästä täsmentävästä sääntelystä sote-maakunnille aiheutuisi (liittyen esimerkiksi palvelurakenteen muuttumiseen tai palvelutuotannosta aiheutuviin kustannuksiin):

a) vuosina 2021-2022?

Ei suuria vaikutuksia.

b) vuosina 2023-2024?

Ei suuria vaikutuksia.

c) vuodesta 2025 alkaen?

Ei suuria vaikutuksia.

84. Osa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevista sote-maakunnille siirtyvistä hankintasopimuksista saattaisi olla uusien säännösten nojalla mitättömiä. Sote-maakunta olisi velvollinen korvaamaan palveluntuottajille sopimusten mitätöitymisen takia hyödyttömäksi jäävät investoinnit. Minkälaisia vaikutuksia lakisääteisestä mitättömyydestä aiheutuisi sote-maakunnille tai yksityisille palveluntuottajille?

a) vuosina 2021-2022?

Voisi aiheuttaa epävarmuutta kilpailutuksiin, kun tuottajat pelkäisivät sopimusten mahdollista mitätöintiä.

b) vuosina 2023-2024?

Sote-maakunnan tulisi kilpailuttaa uudet sopimukset mitätöityjen sopimusten tilalle.

c) vuodesta 2025 alkaen?

Sote-maakunta joutuisi maksamaan korvauksia mitätöityneisiin sopimuksiin liittyneistä investointikustannuksista.

85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?

- ☐ kyllä
- ☒ Ei X

b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?

Ei vastausta.

c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimuksiin yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?

Ei vastausta.

Uudistuksen toimeenpanon tuki**86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistuksen alueelliseen toteutukseen?**

- ☒ sote-integraatio X
- ☒ palvelutarpeen arviointi X
- ☒ hallinto ja johtaminen X
- ☒ henkilöstösiirrot X
- ☒ talous X
- ☒ omaisuusjärjestelyt X
- ☒ tietohallinto ja ICT X
- ☒ viestintä ja osallisuus X

muuta, mitä?

Muut kysymykset

87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen ”sote-maakunta” korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.

Nimeämisessä tulee ottaa huomioon hyvän hallinnon periaatteet sekä kuntalain 4 § nimivaatimukset, eli nimen tulee olla asiallinen ja eikä se saa olla harhaanjohtava.

Sote-maakunta -nimessä ongelmana on, että siinä ei näy pelastustoimi lainkaan.

88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.

Nimeämisessä tulee ottaa huomioon hyvän hallinnon periaatteet sekä kuntalain 4 § nimivaatimukset, eli nimen tulee olla asiallinen ja eikä se saa olla harhaanjohtava.

Sote-maakunta -nimessä ongelmana on, että siinä ei näy pelastustoimi lainkaan.

Toivottavaa olisi, että alueen asukkaat saisivat ottaa kantaa nimeen.

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vantaan näkökulmasta keskeisimmät huomiot esitykseen on koottu erikseen ministeriölle lähetettävään lausuntokoosteeseen.

Uusi hallinnon taso ei vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon haasteisiin

Sote -uudistuksen tavoitteiden toteutuminen varmistettava

Vantaa kannattaa edelleen kuntapohjaista sote-ratkaisua. Uusi hallinnon taso ei vastaa niihin haasteisiin, joita sosiaali- ja terveydenhuolto nyt ja tulevaisuudessa kohtaa. Vaarana on, että lähipalvelut kaikkoon kauas asukkaista. Mikäli uudistus etenee valtakunnallisesti esitettyyn suuntaan, on esitetty Uudenmaan erillisratkaisu ja Vantaa – Keravan sote-maakunta Vantaan kaupungin kannalta paras ratkaisu.

Suomi tarvitsee palvelujen laadun ja saatavuuden turvaavan sosiaali- ja terveydenhuollon ratkaisun. Vantaan kaupunki on aiemmissa lausunnoissaan kannattanut kuntapohjaista sote-ratkaisua. Valtioneuvoston valittua maakuntapohjaisen ratkaisun, Vantaan kaupunki keskittyy lausunnossaan sen sisällön vaikutusten arviointiin erityisesti kuntiin.

Maakuntapohjaisessa ratkaisussa Vantaa huolta erityisesti läheisyysperiaatteen toteutumisesta, lähipalvelujen ja asukasdemokratian turvaamisesta. Mikäli uudistus etenee valtakunnallisesti

esitettyyn suuntaan, on esitetty Uudenmaan erillisratkaisu ja Vantaa -Keravan sote -maakunta Vantaan kaupungin kannalta paras ratkaisu.

Historiallisen suuressa julkisen hallinnon uudistuksessa ei ole selvitetty tarpeeksi perusteellisesti vaikutuksia kuntiin eikä tunnistettu suurten kaupunkien merkitystä

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on historiallisen suuri julkisen hallinnon uudistus, joka toteutuessaan vaikuttaa erittäin merkittävästi hallinnon eri tasojen (valtio, sote-maakunnat ja kunnat) tehtävänjakoon, vastuisiin ja rahoitukseen. Uusien maakuntavaalien myötä uudistus vaikuttaa myös koko demokraattiseen järjestelmäämme. Väistämättä uudistuksella on vaikutuksensa myös kaikkiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ja pelastustoimessa sekä näiden molempien tukipalveluissa työskenteleviin työntekijöihin, ja palvelutuotannon kautta meihin kaikkiin suomalaisiin. Näin massiivisen uudistuksen kaikkia seurauksia ja vaikutuksia on jopa mahdotonta arvioida. On kuitenkin valitettavaa, että vaikutusten arvioinnissa ei ole kiinnitetty tarpeeksi huomioita siihen, miten perustavanlaatuisia vaikutuksia uudistuksella on kuntien tehtäviin, rahoitukseen ja tulevaisuuteen. Esitys ei myöskään tunnista kaupungistumista, suurten kaupunkien erityispiirteitä tai entisestään kasvavaa merkitystä.

Kunnat on ohitettu uudistuksen valmistelussa

Onkin ~~käsittelemättä~~ **valitettavaa**, että näin suuri ja kokonaisvaltainen uudistus on valmisteltu lähes yksinomaan ministeriön toimesta. Kunnat eivät ole olleet valmistelussa mukana. Uudellamaalla kunnat osallistuivat erillisratkaisun valmisteluun, mutta siinäkin käytännössä erillisratkaisun aluejaon osalta. Valmistelun seuraaminen on ollut hankalaa ja erityisesti esityksen rahoitusmallista ja uudistuksen taloudellisista vaikutuksista on lähes mahdoton muodostaa selkeää kokonaiskuvaa. Kunnallisen itsehallinnon näkökulmasta on huolestuttavaa, miten uudistus keskittää valtaa valtiolle. Itsehallinnollisiksi kuvatut sote-maakunnat ovat todellisuudessa tiukasti valtion ohjauksessa.

Uudistuksen tiukka aikataulu vaarantaa perusteellisen ja onnistuneen toimeenpanon

On hyvin huolestuttavaa, miten tiukka aikataulu uudistuksen valmistelulle on asetettu. Tämän **Uudistuksen tiukka valmisteluaikataulu huolestuttaa kuntia. Meneillään olevan** lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esityksen on tarkoitus mennä eduskuntakäsittelyyn vielä vuoden 2020 puolella. Eduskuntakäsittelylle on varattu aikaa alkuvuosi 2021 ja sote-maakuntien väliaikaishallinnon pitäisi aloittaa syksyllä 2021. Historian ensimmäiset sote-maakuntavaalit pidettäisiin tammikuussa 2022 ja virallisesti uudet sote-maakunnat aloittaisivat toimintansa 1.1.2023. Aikaa lainsäädännön voimaantulosta kokonaan uuden hallinnon tason ja samalla 21 uuden organisaation (+ Helsingin kaupunki) aloittamiseen olisi vain noin 1,5 vuotta.

Sote-maakunnille ei tule antaa yleistä toimivaltaa ja niiden tehtävät tulee selkeyden vuoksi olla tarkkaan määritelty

Sote-maakunnille ei ole asetettu yleistä toimialaa, vaan tehtävät on rajattu sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen. Näin tulee olla myös jatkovalmistelussa, eli sote-maakunnille ei tule siirtää muita vastuita. Erittäin tärkeää on kuitenkin varmistaa se, ettei sote-maakuntien ja kuntien välille muodostu raja-aitoja, ja toisaalta se, ettei sote-maakuntien ja kuntien välille muodostu harmaata aluetta, jossa tehtävien, vastuiden ja resurssien jako on epäselvää. Vaara näiden molempien tilanteiden toteutumiseen on olemassa. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen tai opetuksen välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon lastensuojelussa tulee olla saumatonta, vaikka ne jatkossa sijoittuvat eri organisaatioon ja eri rahoituksen alle.

Uudistuksella kavennetaan itsehallintoa

Sote-maakuntiin kohdistuva voimakas valtionohjaus ilman verotusoikeutta kaventaa sote-maakuntien itsehallintoa ja uusien maakuntavaltuustojen toimintamahdollisuuksia, **mikä saattaa aiheuttaa demokratiavajeen ja sitä kautta toiminnallisia ongelmia..** ~~On vaikeaa nähdä, miten asukkaat intoutuisivat äänestämään vaaleissa, jos valtuustoilla ei ole tosiasiallista itsenäistä päätösvaltaa.~~

Kuntien itsehallintoon puolestaan vaikuttaa merkittävästi se, jos uudistuksen rahoitusratkaisun myötä kunnista tulee entistä riippuvaisempia valtionosuuksista.

Uudistuksella ei hillitä kustannusten kasvua, vaan talous on merkittävä riski

Suurin ongelmakohta ja riski uudistuksessa on talous. Ei ole mitenkään todennäköistä, että tällä ratkaisulla pystyttäisiin hillitsemään kustannusten kasvua. Uudistus vaikuttaa kuntatalouteen suoraan ja välillisesti montaa eri kanavaa pitkin (kustannusten siirto, verot, valtionosuudet, omaisuuksien siirrot, jne.). Uudistuksen yhteydessä ei ole selvitetty lainkaan, miten kunnat tulevat selviytymään tehtävistään, velvoitteistaan ja veloistaan uudistuksen jälkeen.

Uudistuksen vaikutukset Vantaan kaupungin talouteen eivät ole hyväksyttäviä

Uudistus iskee Vantaan kaupungin talouteen merkittävästi. Uudistuksen rahoitusmalli kohtelee erityisen epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esimerkiksi tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Tällaisia kuntia valitettavasti rangaistaan heikentämällä niiden talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana. Vantaan osalta tämä tasapainon heikkeneminen olisi valtiovarainministeriön kesäkuun laskelmatilanteen perusteella 14,6 milj. euroa.

Uudistuksen jälkeen kaupungit menettävät suuren osan verotuloistaan ja samanaikaisesti valtionosuuksien merkitys erityisesti pääkaupunkiseudun kuntien tulopohjassa korostuu. Valtionosuuksien määräytymis- ja jakoperusteet muuttuvat vuosittaisilla budjettipäätöksillä ja hallitsevassa roolissa olisivat myös uudistuksen rahoitusmuutoksia tasaavat erilliserät. Nämä tekijät lisäävät ennakoimattomuutta ja aiheuttavat vakavia ongelmia kaupungeille toiminnan suunnittelun kannalta. Samanaikaisesti kaupunkien keinot käyttötalouden sopeuttamiseen heikkenevät. Suurena riskinä on, että sopeutuspaineet joudutaan kohdentamaan kasvatuksen ja koulutuksen palveluihin sekä kaupunkiympäristön ja liikennejärjestelmän toimintoihin eli kuntalaisten kannalta keskeisiin peruspalveluihin.

Uudenmaan erityispiirteenä on voimakas väestönkasvu, nopea kansainvälistyminen sekä kansallisestikin merkittävä taloudellinen toimeliaisuus, mikä edellyttää, että alueen kunnilla on riittävästi investointikykyä ja elinvoimaa. On oleellista, että varmistetaan myös sote-ratkaisun jälkeen jäävän kaupungin toimintakyky ja rahoituksellinen asema. Uudistus kasvattaa kuntien suhteellista velkaantuneisuutta, kun nykyinen lainakanta jää kaupunkien vastuulle samalla kun tulot vähenevät. Uudistus lisää kaupunkien rahoituksellista epävarmuutta sekä heikentää kasvavien kaupunkien investointikykyä. Vaikka tulot putoavat kolmannekseen, investointitarve pääkaupunkiseudun kaupungeissa ei juuri vähene. Kasvavat kaupungit tarvitsevat ennen kaikkea uusia kouluja ja varhaiskasvatuksen palveluja sekä maankäytön ja logistiikan investointeja ja nämä investoinnit jäävät edelleen kaupunkien hoidettavaksi.

Uudistus muuttaa merkittävästi kuntien valtionosuusrahoituksen määräytymisperusteita. Esitysluonnoksen mukaan pääosa valtionosuusrahoituksesta voi jatkossa perustua erilaisiin sote-uudistuksen muutosvaikutuksia tasaaviin mekanismeihin. Tämä heikentäisi merkittävästi kuntien rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Sote-uudistuksen vuoksi toteutettavat kuntien talouden tasausmekanismit tulisi toteuttaa muutoin kuin osana kuntien peruspalvelutuotantoon tarkoitettua valtionosuusjärjestelmää.

Koronavirusepidemiasta saadut opit ja kokemukset tulisi hyödyntää uudistuksessa

Lausuntokierroksen ollessa käynnissä koettelee koko maailmaa koronaviruspandemia. Kovimmat vaikutukset epidemiolla on ollut suuriin kaupunkeihin, joissa tartuntatapauksia on ollut eniten ja joissa rajoitustoimenpiteet ovat vaikuttaneet monin eri tavoin ihmisiin ja elinkeinoelämään. Monialaiset kaupungit ovat kyenneet tarkastelemaan häiriötilannetta monipuolisesti eri näkökulmista, muodostamaan kattavan tilannekuvan, ennakoimaan vaikutuksia ja reagoimaan nopeasti. Kaupungeissa on myös pystytty siirtämään henkilöstöä kriittisiin tehtäviin muilta toimialoilta. Käynnissä oleva epidemia ja sen aiheuttamat toimenpiteet ovat historiallisia. Tilanteesta olisi mahdollisuus ottaa oppia, selkeyttää prosesseja ja tiedonkulkua, määritellä vastuita ja tehtäviä tavalla, jotka myös näin massiivisessa sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä pelastustoimeen koskevassa uudistuksessa olisi erittäin tärkeää huomioida. Nyt niin ei valitettavasti olla tekemässä.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta ei tule jakaa kahteen osaan

On erittäin tärkeää, että lainsäädännöllä turvataan sote-maakuntien mahdollisuus tehdä yhteistyötä pelastustoimessa keskenään, jolloin Vantaa-Kerava ja Keski-Uusimaa voisivat hoitaa pelastustoimen palvelut yhteistyössä eikä nykyistä Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta tarvitsisi jakaa kahteen osaan.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on toimiva ja kustannustehokas, ja sen palvelut ja palveluverkko on suunniteltu ja optimoitu käsittäen koko nykyinen Keski-Uudenmaan pelastustoimen alue. Pelastuslaitoksen jako kahteen sote-maakuntaan ei toisi hyötyjä verrattuna nykytilaan.

90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastausta.

Vantaan kaupungin lausunto esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja sote-maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Taustatiedot

Onko vastaaja

- ☐ kunta X
- ☐ sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
- ☐ maakunnan liitto
- ☐ muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
- ☐ valtion viranomainen
- ☐ järjestö
- ☐ joku muu

Vastaajatahon virallinen nimi:

Vantaan kaupunki

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot

Lausuntovastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä

Vantaan kaupunginvaltuusto 21.9.2020

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

- 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?**

Vantaa pitää sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusta sinänsä tarpeellisenä. Tässä lausunnossa ja näissä vastauksissa tarkastellaan uudistusta erityisesti suuren kaupungin, Vantaan näkökulmasta. Uudistuksen talouslaskemissa Vantaan kaupunki on yksi niistä kunnista, jotka menettävät eniten. Lisäksi samalla kun luodaan yhtenäinen sosiaali- ja terveystoimi, luodaan esimerkiksi nykyistä suurempia raja-aitoja varhaiskasvatuksen ja sosiaalitoimen välillä. Monet nykyiset yhteiskunnalliset haasteet vaativat moniviranomaistoimintaa ja siksi yhtenäisten toimintaprosessien hajottaminen eri itsehallinnollisille organisaatioille sisältää riskejä.

Uuden hallinnon tason luominen ei automaattisesti kavenna väestön terveys- ja hyvinvointieroja tai paranna palveluiden yhdenvertaista saatavuutta.

Esityksen mukaan sote-maakunnat veloitettaisiin suunnittelemaan ja toteuttamaan palvelut asiakkaiden tarpeen edellyttämällä tavalla. Palvelut tulisi toteuttaa yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina kokonaisuuksina sekä lähellä asiakkaita. Riskinä on, että sote-maakuntien ja kuntien välille muodostuu harmaata aluetta, jossa tehtävien, vastuiden ja resurssien jako on epäselvää. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen tai opetuksen välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon lastensuojelussa tulee olla saumatonta, vaikka ne jatkossa sijoittuvat eri organisaatioon ja eri rahoituksen alle.

Palveluiden yhdenmukaistaminen ei tarkoita automaattisesti palvelutason nousua, vaan palvelutason voidaan olettaa myös vähenevän eri kuntien palvelutasojen keskiarvoon. Sote-maakunnan alueella toimivien kuntien sosiaali- ja terveystoimen palveluiden laadussa ja saatavuudessa on nykyisin huomattavia eroja. Laki vaatii ainoastaan, että sote-alueen asukkailla tarjottava palvelu on yhdenmukaista, mutta tämän tason määrittämistä ei ole säännelty. Laadullisen taso voi siis ihan yhtä hyvin laskea osalle väestöstä samalla kun se nousee toisille. Toisaalta sosiaali- ja terveystoimea säätelevät useat lait ja asetukset, jotka turvaavat palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden.

Uudistus ei välttämättä tarkoita sitä, että palvelut toteutettaisiin lähellä asiakkaita. Uusi organisaatio voidaan kokea etäiseksi ja vieraaksi vielä pitkän aikaa toiminnan käynnistymisen jälkeen. Todellinen vaara on myös se, että toiminta-aleen laajentuessa, valtionohjauksen kasvaessa ja todellisten päätöksentekomahdollisuuksien kaventuessa toimipisteitä joudutaan karsimaan ja siten todelliset lähipalvelut vähenevät. Tässä kuitenkin maakuntavaltuuston päätös palveluverkosta on tärkeässä roolissa.

Uudistuksessa on jätetty aivan liian vähälle huomiolle se, miten uudistus kohtelee kuntia ja erityisesti kasvavia kaupunkeja. Vantaan kaupunki tulee olemaan uudistuksessa yksi suurimmista häviäjistä. Uudistus kohtelee erityisen epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esim. tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Uudistuksen rahoitusmallilla on merkittävät vaikutukset Vantaan kaltaisen kaupungin taloudelliseen tilanteeseen, investointikykyyn ja palveluiden järjestämiseen.

Sote-järjestämislain 5 §:ssä säännellään palveluja järjestettäessä käytettävistä kielistä. Esityksen mukaan sote-maakunnan tulee taata palvelu molemmilla kansallisilla kielillä, mikäli alueella on yksikin kaksikielinen kunta tai kuntia, joiden kieli on eri. Useissa sote-maakunnissa tämä tulee tarkoittamaan kielivaatimuksen lisääntymistä alueen toimijoilla. Esimerkiksi Vantaa – Keravan sote-maakunnassa on sekä yksi- että kaksikielinen kunta. Lainsäädännön valmistelussa on otettu tämä huomioon lisärahoituksen muodossa, mutta ei ole otettu kantaa tämän vaikutuksista kokonaispalvelun laatuun.

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

Paikallisten pelastuslaitosten haasteiden lisäksi myös pelastustoimen valtakunnallisissa valmisteluissa ja järjestelyissä on suuria haasteita. Näihin voitaisiin vastata jo nykylainsäädännön perusteella ilman tätä uudistustakin, mutta se vaatisi lisäresursseja. Nykytason mukainen pelastustoimen rahoitus ei tule riittämään jatkossa riippumatta siitä, tehdäänkö esitettyä muutosta vai ei. Ilman lisärahoitusta esitetty muutos heikentää pelastustoimen palveluja, koska esitetty pelastustoimen ohjausmekanismi olisi jatkossa nykyistä merkittävästi raskaampi.

Pelastustoimen merkittävät rahoituksen korotuspaineet johtuvat muun muassa kasvaneista ICT-kustannuksista, kuten lakisääteisen korkean turvallisuuden verkon (TUVE) käyttöönotosta, puutteista pelastustoimen palvelutasossa sekä osassa pelastuslaitoksia käytössä olevan varallaolojärjestelmän muutoksista. Esitetyt Indeksitarkistukset eivät riitä kattamaan näitä korotuspaineita.

Esitetty muutos tulee merkittävästi lisäämään valtiojohtoisuutta, koska esitetty pelastustoimen ohjausmekanismi olisi jatkossa nykyistä raskaampi. Esityksessä on nostettu esiin se, että sisäministeriöön tarvitaan lisää resursseja ohjaukseen, kykyä rahoituksen ja pelastustoimen valtakunnallisen suorituskyvyn arviointiin. Näitä sisäministeriön tarvitsemia resursseja ei missään tapauksessa saa vähentää sote-maakuntien pelastustoimen resursseista, sillä vastaavia valmistelu- ja seurantaresursseja tarvitaan myös kussakin pelastuslaitoksessa.

Pelastustoimi on jo ”maakunnallistettu” vuonna 2004 kun pelastustoimen palvelujen järjestäminen koottiin nyt suunniteltujen sote-maakuntien kokoiisiin kokonaisuuksiin. Näiden suurempien alueiden tuomat synergia- ja resurssihyödyt on jo ulosmitattu pelastustoimessa kuluneen 16 vuoden aikana.

Muualla Suomessa esitys mahdollistaa pelastustoimen ja ensihoidon synergian hyödyntämisen Uuttamaata paremmin, koska siellä ensihoidon ja pelastustoimen järjestämisvastuu olisi jatkossa

samassa oikeushenkilössä (sote-maakunta), jolloin ensihoidon palveluiden tuottaminen olisi mahdollista jatkossakin sote-maakunnan pelastuslaitoksella. Harkinta ensihoidon palveluntuottajasta olisi sote-maakunnalla. Ehdotusta pelastustoimen ja ensihoidon osalta tulisi muuttaa siten, että ensihoidon tuottaminen sote-maakunnissa pelastuslaitosten toimesta olisi velvoittavampaa kuin nyt on esitetty ja näin voitaisiin varmistaa pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt.

Uudellamaalla esitetään ensihoidon järjestämisvastuun jäämistä HUS-maakuntayhtymälle (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä Uudellamaalla, 5 § 2. mom. 4. kohta). Tällöin pelastustoimen ensihoidon synergian hyödyntäminen olisi epävarmaa, koska pelastustoimen ja ensihoidon järjestäminen ei olisi samassa oikeushenkilössä, vaan yhteistoiminta perustuisi ilmeisesti jo nyt voimassa olevan terveydenhuoltolain (39 § 2. mom.) mukaiseen sairaanhoitopiiriin ja alueen pelastustoimen väliseen yhteistoimintaan.

Uudenmaan osalta pelastustoimen ja ensihoidon järjestämisvastuu voisi olla uudistuksen tavoitteen mukaisesti samassa oikeushenkilössä, jos ensihoito säädetään sote-maakuntien vastuulle myös Uudellamaalla. Tämä edellyttäisi muutosta HUS-erillislainsäädäntöön.

Mikäli ehdotus säilyy nykymuotoisena, tulee huolehtia siitä, että terveydenhuoltolain ja muiden säädösten perusteella sote-maakunta (käytännössä pelastuslaitos) voi tuottaa Uudellamaalla ensihoitopalvelua jatkossakin.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Nykypäivän ja tulevaisuuden demokratia on paljon muutakin kuin äänestäminen vaaleissa ja vaalituloksen perusteella muotoutuvien toimielinten toiminta. Kunnissa on käytössä laaja paletti osallisuuden eri keinoja. Esitetyt viralliset toimielimet eivät riitä, vaan virallisten toimielinten rinnalla asukkailla tulee olla erilaisia mahdollisuuksia osallistua valmisteluun ja olla mukana muokkaamassa palveluita.

Uudistuksen myötä nykyisten lähipalvelujen järjestäminen siirtyy kauemmas kuntalaisista. Sote-maakuntalaissa säädetään, että sote-maakuntavaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista, mutta ilman erillisiä toimenpiteitä toiminta-alueen kasvaessa myös osallisuus vaikeutuu. Mikäli uudistus toteutuu, onkin erittäin tärkeää huolehtia asukkaiden aidoista vaikutusmahdollisuuksista. On myös vaikeaa arvioida, miten paljon maakuntavaalit kiinnostavat äänestäjää. Nykyisin äänestysprosenttien trendi on ollut laskeva. Jos ihmiset eivät äänestä, voidaan pohtia, millainen legitimitetti uusilla sote-maakunnilla on.

Rakenteellisesti on erittäin ongelmallista, että sote-maakunnan alueellista itsehallintoa rajoittaa paljon suuremmassa määrin kuin nykyisiä kuntia valtion oikeus päättää mm. investoinneista ja

pitkäaikaisesta lainanannosta sekä valtion rahoitus. Jos kansanvaltaisuutta haluttaisiin vahvistaa, tulisi valtion määräysvaltaa rajoittaa ja sote-maakunnalla tulisi olla oma verotusoikeus.

Kysymyksiä sote-maakuntalaista

4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Lakiesitys on sisällöltään hyvin lähellä nykyistä kuntalakia, joten sinällään sen voidaan katsoa olevan tarkoituksenmukainen. Ongelmana on kuitenkin kaksinkertaisen hallinnon muodostuminen. Vantaa – Keravan sote-maakunnassa molemmilla kaupungeilla on jatkossakin omat kaupunginvaltuustonsa ja muut toimielimensä. Uudistuksen myötä näiden kahden kaupungin yhdessä muodostamalle sote-maakunnalle tulee valtuusto, hallitus, lautakunnat ja vaikuttamistoimielimet. Tämä aiheuttaa luonnollisestikin lisäkustannuksia.

Esityksen henkilöstövaikutusten arvioinnissa todetaan, seuraavaa: ”Henkilöstö siirtyisi sote-maakuntien palvelukseen usean kymmenen eri työnantajajäykön palveluksesta. Palkkojen yhteensovittamisen tarve syntyisi, kun eri kuntien ja kuntayhtymien palveluksesta siirtyisi henkilöstöä saman sote-maakunnan palvelukseen, jolloin samasta tai saman vaativuustason tehtävästä maksettavan palkan taso voisi vaihdella. Kunta-alan osalta harmonisointitarpeen kannalta olennaista on, että jokaisessa kunnassa ja kuntayhtymässä on oma tehtävien ja palkkojen vaativuusjärjestelmänsä, josta ei ole olemassa valtakunnallisia tilastotietoja. Kunta-alan palkkatilastot kuvaavat valtakunnallisten työ- ja virkaehtosopimusten vähimmäispalkkoja koskevien palkkahinnoittelukohtien sisällä olevia eri palkkatasoja. Näiden vertailu ei kuitenkaan anna täsmällistä kuvaa uudistukseen liittyvästä palkkojen harmonisointitarpeen laajuudesta tai sen kustannusvaikutuksista, koska yksittäisen palkkahinnoittelukohdan sisällä on tosiasiallisesti usean eri vaativuustason tehtäviä.”

Käytännössä tämä tarkoittaa, että uudistuksessa tulee merkittävä palkkaharmonisoinnin tarve, jonka laajuutta tai kustannuksia ei ole voitu esitystä tehdessä arvioida.

5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Sote-maakunnille ei tule esittää lainkaan yleistä toimivaltaa, koska se voisi tuottaa ongelmia sote-maakunnan ja kunnan välisessä työnjaossa. Lakiesityksessä esitetyt lakisääteisiä tehtäviä tukevat tehtävät saattavat olla sellaisia, jotka kunta saattaa katsoa kuuluvan sille kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistehtävänä. Määrittely on siis tulkinnanvarainen ja voi tuoda epäselvyyttä sote-maakuntien ja kuntien tehtävänjakoon.

6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

- ☐ Kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Sote-maakuntien asukkailla on teknisesti samat osallistumisoikeudet suhteessa sote-maakuntaan kuin kuntien asukkailla on suhteessa kuntaan. Se, miten ne toimivat käytännössä, on kuitenkin eri asia, ja mikäli uudistus toteutuu, on erittäin tärkeää huolehtia asukkaiden aidosta vaikutusmahdollisuuksista.

Nykypäivän ja tulevaisuuden demokratia on paljon muutakin kuin äänestäminen vaaleissa ja vaalituloksen perusteella muotoutuvien toimielinten toiminta. Kunnissa on käytössä laaja paletti osallisuuden eri keinoja. Virallisten toimielinten rinnalla asukkailla tulee myös sote-maakunnissa olla erilaisia mahdollisuuksia osallistua valmisteluun ja olla mukana muokkaamassa palveluita.

Uudistuksen myötä syntyy riski, että nykyiset lähipalvelut siirtyvät kauemmas kuntalaisista, ja ilman erillisiä toimenpiteitä toiminta-alueen kasvaessa myös osallisuus vaikeutuu.

7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei

Vastaa kuntalaissa olevaa kuntien yhteistoimintaa. Yhteistoiminnan säädöksissä tulee kuitenkin varmistaa, että Vantaa – Keravan sekä Keski-Uudenmaan sote-maakunnat voivat sopia, että toinen sote-maakunta voi myös vastata toisen maakunnan pelastustoimen järjestämisestä yhteistoimintasopimuksella. Tämä olisi verrattavissa nykytilaan, jossa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen isäntäkuntana Vantaan kaupunki vastaa yhteistoimintasopimuksella seitsemän muun kunnan pelastustoimen järjestämisestä. Näin ollen Keski-Uudenmaan pelastuslaitos voi toimia jatkossa sekä Keski-Uudenmaan että Vantaa – Keravan sote-maakuntien yhteisenä pelastuslaitoksena, mikä on ollut tavoitteena pelastustoimen osalta Uudenmaan erillISRatkaisua valmisteltaessa.

8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakuntien rahoitus perustuisi valtion rahoitukseen eikä sote-maakunnille ehdoteta tässä vaiheessa verotusoikeutta. Sote-maakuntiin kohdistuisi myös tiukkaa valtionohjausta. Niiden kanssa vuosittain käytävissä neuvotteluissa ohjattaisiin sote-maakuntaa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistehtävässä. Neuvotteluissa olisi mahdollisuus antaa toimenpide-ehdotuksia koskien esimerkiksi tuotantorakennetta, vähäistä suurempia palveluhankintoja, vuokratyövoimaa sekä investointeja, jotka esitysluonnoksen mukaan olisivat luvanvaraisia ja tiukasti säänneltyjä. Valtionohjaus olisi varsin voimakasta, myös sote-maakunnan operatiivista toimintaa koskevissa kysymyksissä, mikä ei ole uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua. Vahva valtionohjaus on ristiriidassa sote-maakunnan vahvaa järjestämisvastuuta korostavan tavoitteen kanssa.

9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sote-maakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Turvaako ehdotettu investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan valtio ohjaa voimakkaasti maakuntien investointeja. Sote-maakuntien ja HUS-maakuntayhtymän mahdollisuus rahoittaa taseessaan olevien kiinteistöjen peruskorjausta sekä uudisrakentamista on valtion kanssa käytävien neuvottelujen varassa, koska valtiolta tarvitaan hyväksyntä pitkäaikaiseen lainanottoon. Tämä hankaloittaa erittäin merkittävästi sote-maakuntien ja HUS-maakuntayhtymän mahdollisuuksia pitkän tähtäimen investointisuunnitteluun. Lisäksi tämä saattaa toimia kannusteena toteuttaa peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeita muutoin kuin omaan taseeseen.

10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

11. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntalaista.

Lain perusteluissa tulisi tasaveroisesti huomioida sekä sosiaali- ja terveydenhuolto että pelastustoimi. Pelastustoimi ei ole osa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaa.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Kyseessä on yleislaki, jolla annetaan toimintaa koskevat yleiset säännökset, ja tarkemmat säännökset annetaan erityislailla tai alemman asteisilla säännöksillä.

13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveyspalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esitys ei ota suoraan kantaa eri sote-maakuntien välisten palveluerojen tasoittamiseen. Tämä on tarkoitus toteuttaa valtionohjauksen kautta. Uudenmaan erilliskorjaus muodostaa muuhun maahan verrattuna poikkeuksen perustason ja erikoistason integraatioon ja edellyttää järjestelmän ohjaukselta erityisiä ratkaisuja.

14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksessa on todellisenä vaarana se, että sote-maakuntien ja kuntien väliin muodostuu palveluketjuja haittaavia raja-aitoja. Konkreettisenä esimerkkinä voidaan todeta lastensuojelu, joka on sote-maakunnan tehtävä, mutta johon liittyvät konkreettiset toiminnot ja palvelut ovat kuntien vastuulla.

Toisaalta ongelmaksi voi muodostua ns. harmaa alue, jolla sijaitsevia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviä ei ole selkeästi määriteltä kummallekaan organisaatiolle.

Hyvinvoinnin ja terveyden seurantaan tarvittavan tiedon tuottaminen jakautuisi ehdotuksen mukaan osin kunnan ja osin sote-maakunnan vastuulle. THL ohjaisi tämän seurantatiedon keräämistä. Uudistus tarjoaisi mahdollisuuksia kehittää ja parantaa väestön hyvinvoinnin ja terveyden seurantatiedon keräämistä ja käyttöä. THL:n seurantatehtävään kuuluisi myös väestöryhmittäisten erojen seuraaminen ja arviointi. Tällöin terveyden ja hyvinvoinnin kehitystä ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä väestöryhmien ja alueiden välisiä eroja koskevat tiedot tulisivat nykyistä paremmin esiin. Yhteismitallisesti koottu ajantasainen tieto parantaisi edellytyksiä tietoon

perustuvalle toiminnan ohjaamiselle. Yhdenmukaisesti koottu tietopohja mahdollistaisi myös esimerkiksi pelastustoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen yhteisen hyödyntämisen ja siten tukisi uusien, entistä vaikuttavampien, toimintamuotojen kehittämistä. Toiminnan tehostamiseksi sekä mahdollisten tietosuojaan liittyvien lainsäädännöllisten ongelmien välttämiseksi olisi hyvinvoinnin ja terveyden seurantaan tarvittavan tiedon tuottaminen siirrettävä palveluja toteuttavan sote-maakunnan tehtäväksi, ja varmistettava samalla, että kunta saa ne tiedot, joita se tarvitsee lakisääteisen tehtävänsä toteuttamiseksi.

15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun toteutumisen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Sote-maakunnalla on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja sen on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveystalouden saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Maakunnalla tulee olla ”riittävää omaa palvelutuotantoa”, mutta sitä voidaan täydentää ulkoisilla ostoilla, perusvastuun tulee kuitenkin olla omalla tuotannolla.

16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Sote-järjestämislain 12 § on kattava ja ottaa huomioon erityisesti perustuslain 124 § mukaisen kiellon siirtää merkittävää julkista valtaa muille kuin viranomaisille. Ostopalvelujen salliminen on välttämättömyys sote-tavoitteiden ja terveystalouden toteutumiselle. Nyt esitetty lakiesitys ei vaaranna palveluiden hankkimista.

17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja?

- ☐ kyllä

o kyllä pääosin X

- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälä saattaa tietyissä tilanteissa olla ristiriidassa hankintalain kanssa. Tämän vuoksi lainkohdan ensimmäiseen momenttiin olisi syytä lisätä, että "Mikäli yksityinen palveluntuottaja hankitaan julkisena hankintana, yksityisen palveluntuottajan on täytettävä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 80 §:n ja 81 §:n säännökset.

18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

o kyllä X

- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälässä on otettu kantaa sopimusoikeudelliseen hankkijan oikeuteen rajoittaa palveluhankinnan ketjuttamista tai asettaa sille rajoitteita. Sinänsä tämä on yleisten sopimusoikeuden periaatteiden mukaista jo ilman erillistä säännöstäkin, mutta tämän ottaminen osaksi sote-maakunnan toimintaa sääntelevää yleislakia antaa hankkijalle paremmat mahdollisuudet vedota tähän.

19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?

o kyllä X

- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Yhteistyösopimuksella mahdollistetaan näiden palveluiden yksittäistä maakuntaa laajempi toteuttaminen, joka tähtää palvelujen mahdolliseen kustannustehokkuuteen ja palvelujen laadulliseen paranemiseen. Sopimukset tulee uusia valtuustokausittain ja vasta toissijaisesti voi valtioneuvosto ottaa sopimusneuvottelut johdettavaksi.

20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälä takaa ruotsinkielisten palveluiden turvaamisen ja toiminnan kehittämisen sote-maakunnassa ja eri sote-maakuntien välillä. Säännöstä tulisi kuitenkin muuttaa siten, että sääntely on kielineutraali taaten molempien kansallisten kielten yhdenvertaisen aseman. Kaksikielisissä maakunnissa tulisi turvata molempien kansallisten kielten toteutuminen ja kansalaisten perustuslain 6 ja 17 pykälien mukainen oikeus käyttää omaa kieltään asioidessaan viranomaisissa.

21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksessä todetaan, että HUS-maakuntayhtymä vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 48 ja 49 §:issä tarkoitetusta varautumisesta häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtävistä. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ei toimi sosiaalipalvelun toimialalla ja siksi sen ei ole mahdollista toteuttaa sosiaalipalvelujen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumista eikä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtäviä alueellaan asianmukaisesti.

Valmiustehtäviä koskevassa sääntelyssä olisi erittäin tärkeää analysoida nykyinen koronaepidemiatilanne ja sen pohjalta tehdä tarkoituksenmukaisin jako vastuissa ja tehtävissä valtion, HUS-maakuntayhtymän, sote-maakunnan ja kuntien välillä. Säädökset eivät saa sekoittaa kuntien valmiussuunnitteluvollisuutta.

Pykälän lopussa todetaan myös, että ”Erityisen merkittävissä häiriötilanteissa sosiaali- ja terveysministeriö voi ottaa sosiaali- ja terveydenhuollon johto- ja koordinaatiovastuun itselleen.” Tässä ei puhuta varautumisen johtamisesta, vaan koko sosiaali- ja terveydenhuollon johtamisesta. Missä tilanteessa tällainen johtovastuun siirto ministeriölle olisi perustelua?

22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?

Ei kantaa.

23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Tietosuoja ja rekisterinpitovastuu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastiedoista.

Esimyksen mukaan sote-maakunta olisi rekisterinpitäjä sen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasasiakirjoille. Tämän perusteella on kuitenkin vaikea arvioida, kuka on vastuullinen taho Uudellamaalla näistä tiedoista, koska uudistuksessa Uudellemaalle tulee useita vastuullisia toimijoita.

Esimyksessä sote-maakunnan olisi huolehdittava sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamisesta sote-maakunnan muiden palvelujen kanssa sekä edistettävä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamista kunnan ja valtion muiden palvelujen kanssa. Miten tämä palvelujen yhteensovittaminen ja strateginen suunnittelu on kuntien osalta tarkoitus järjestää, kun kunnat eivät ole enää sosiaali- ja potilastietojen rekisterinpitäjiä? Kunnat eivät voi enää vedota lakiin sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019) ja sen 41 § mukaiseen tietojohdattamiseen, sillä tämä voidaan suorittaa ainoastaan kunnan omista tiedoista. Samainen laki ei myöskään mahdollista kehittämis- ja innovaatiotoimintaa yksilötason tiedosta (ainoastaan aggregoitu tieto). Epäselvää on, miten kunta tulee saamaan riittävät ja oikea-aikaiset tiedot vaaditun palvelujen yhteensovittamisen toteuttamiseksi.

Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaista

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X

- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

Pelastustoimen ICT-järjestelmien kehittämisen valtakunnalliset strategiset tavoitteet

Perusteluissa olisi huomioitava, että pelastustoimen ja turvallisuusviranomaisten yhteiset ICT-järjestelmät ja niiden kehittäminen ovat yksi iso pelastustoimen kustannuksia kasvattava kokonaisuus. Yhteisten tietojärjestelmien kehittäminen ei rajaudu pelastustoimeen tai sisäministeriön hallinnonalaan, vaan sillä on vahva rajapinta digitalisaation kehittämiseen Suomessa laajemminkin.

Tavoitteet pelastustoimen kansainvälisen toiminnan kehittämiseksi ja toteuttamiseksi

Pelastustoimen kansainvälinen toiminta osa Suomen kansainvälisiä sopimuksia, velvoitteita ja humanitääristä Suomi-brändiä, joka linkittyy myös ulkoministeriön ja puolustusministeriön hallinnonalaan ja on siksi valtioneuvostotasolla linjattava asia.

Tavoitteet pelastustoimen ja ensihoidon välisen synergian vahvistamiseksi

Valtioneuvosto olisi oikea taho ohjaamaan sisäministeriön ohjaaman pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen ohjaaman ensihoidon yhteistä kehittämistä

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaativuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

- kyllä
- **kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

Merellä tapahtuvaa pelastustoimintaa (Maritime Incident Response Group, MIRG) kannattaa jatkaa Varsinais-Suomen sote-maakunnan pelastuslaitoksen sekä Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen tuottamana, koska näillä pelastuslaitoksilla on jo siihen tarvittavat resurssit niin henkilöstön kuin kalustonkin osalta.

Rauniopelastustoimintaan (Urban Search and Rescue, USAR) kykeneviä muodostelmia olisi tarkoituksenmukaista koota siten, että Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin pelastuslaitokset kokoavat yhden muodostelman yhdessä, Pirkanmaan sote-maakunnan pelastuslaitos kokoaa yhden muodostelman ja Pohjois-Pohjanmaan sote-maakunnan pelastuslaitos kokoaa yhden muodostelman. Näin muodostuisi yhteensä kolme muodostelmaa. Tämänkaltaisella sijoittelulla saataisiin katettua koko valtakunnan alue riittävällä laajuudella.

Teknistä pelastustoiminnan tukitoimintaa (Technical Assistance and Support Team, TAST) ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa sote-maakuntien vastuulle, koska siihen toimintaan kuuluvat henkilöresurssit eivät pääsääntöisesti työskentele pelastuslaitosten palveluksessa.

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

Kansainvälisten avustustoiminnan resurssien vastaanottamista ja lähettämistä varten perustettava keskus (Reception and Departure Centre, RDC) olisi tarkoituksenmukaista antaa Helsingin kaupungin, Vantaa – Keravan ja Länsi-Uudenmaan sote-maakuntien hoidettavaksi. Perusteluna tähän on se, että näiden alueella sijaitsevat Hangon satama, Helsingin satama sekä Helsinki-Vantaan lentokenttä, joita Suomeen tulevat kansainväliset avustustoiminnan resurssit todennäköisesti käyttävät.

Lisäksi on tarkoituksenmukaista antaa vastaava RDC hoidettavaksi myös Lapin sote-maakunnalle, jotta siellä pystytään vastamaan Barents Rescue -sopimuksen mukaisiin velvoitteisiin sekä ottamaan vastaan avustusmuodostelmia Ruotsista, Norjasta tai Venäjältä.

Pelastustoimen kansainvälisten toimijoiden kansallinen point-of-contact, erityisresurssien hälyttäminen sekä pelastustoimen kansallisen ja kansainvälisen tilannekuvan ylläpito tulisi antaa Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin pelastuslaitosten yhteiselle tilanne- ja johtokeskukselle.

Kansainvälisten muodostelmien varustaminen tulisi antaa tehtäväksi maakunnalle, jossa on jo ennestään kansainvälisen avustustoiminnan logistista toimintaa. Kansainvälisen Punaisen Ristin avustustoiminnan logistiikkakeskus sijaitsee Pirkanmaan sote-maakunnassa Tampereella.

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

5 § Tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin

Pykälä on sisällöltään yhdenmukainen sote-järjestämislain 9 § kanssa. Sote-järjestämislaissa on pelastustoimen järjestämislaista poiketen lisäksi todettu, että ”muilla sote-maakunnilla ei ole päätösvaltaa 1 momentissa tarkoitetuista palveluista [suurempiin kokonaisuuksiin kootut palvelut], eivätkä ne saa järjestää, tuottaa tai hankkia muualta mainittuja palveluja. Vastaava rajausta tulisi olla myös pelastustoimen järjestämislain 5 §:ssä.

12 § Sisäministeriön aloite sote-maakunnan lisärahoituksen myöntämisestä

Sote-järjestämislain 50 § mukaan valtio voi osallistua sosiaali- ja terveydenhuollossa tarvittavan valtakunnallisen alueellisen valmiuden ja varautumisen kehittämiseen ja ylläpitämiseen tai poikkeuksellisten häiriötilanteiden hoitamiseen. Rakenne on kuvattu rahoituslaissa. Myös pelastustoimessa on vastaavia tarpeita. Pelastustoimen järjestämislain 12 § viittaa sote-maakuntien rahoituksesta annetun lain 12 §:ään, jossa ei käsitellä *lisärahoitusta* vaan *valtionavustusta*. Lisärahoitusta käsitellään rahoituslain pykälissä 11 ja 26. Sote-rahoituslain ja sen perustelujen mukaan valtionavustus ja lisärahoitus ovat kaksi erillistä mekanismia. Tarkoitetaanko pelastustoimen järjestämislain 12 §:ssä lisärahoitusta vai valtionavustusta?

Pelastustoimen järjestämislaissa tulisi olla lisärahoituksen esittämisen lisäksi myös mahdollisuus antaa valtion korvauksia (valtionavustus, rahoituslain 12 §) pelastustoimen valmiuden ylläpitämiseen ja häiriötilanteiden hoitamiseen, kuten sote-järjestämislaissa on tehty. Rahoituslain 12 § ilmeisesti mahdollistaa tämän, mutta tällaisen valtionavustuksen perusteita ei ole kuvattu pelastustoimen järjestämislaissa.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaista.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta ei tule jakaa kahteen osaan

On erittäin tärkeää, että lainsäädännöllä turvataan sote-maakuntien mahdollisuus tehdä yhteistyötä pelastustoimessa keskenään, jolloin Vantaa-Kerava ja Keski-Uusimaa voisivat hoitaa pelastustoimen palvelut yhteistyössä eikä nykyistä Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta tarvitsisi jakaa kahteen osaan.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on toimiva ja kustannustehokas, ja sen palvelut ja palveluverkko on suunniteltu ja optimoitu käsittäen koko nykyinen Keski-Uudenmaan pelastustoimen alue. Pelastuslaitoksen jako kahteen sote-maakuntaan ei toisi hyötyjä verrattuna nykytilaan.

Kysymyksiä voimaanpanolaista

33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaanpanolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Mikäli maakuntauudistus hyväksytään nyt esitetyssä muodossaan.

34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savoon. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana

olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehtoilla olisi lausunnonantajan toimintaa:

- ☐ Etelä-Savon maakuntaan
- ☐ Pohjois-Savon maakuntaan

Ei vastausta

36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa - Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- ☒ **Kyllä x**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Mikäli mennään sote-maakuntamalliin, ehdotettu Uudenmaan erillisratkaisun aluejako on tarkoituksenmukaisin.

37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetyt tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Väliaikainen toimielin koostuu kuntien nykyisistä viranhaltijoista. Uutta sote-maakuntaa rakennettaessa tämä voi muodostaa joissain tilanteissa intressiristiriidan tai jopa jääviyden. Nykyisessä epidemiatilanteessa ongelmaksi voi muodostua myös henkilöresurssien käyttö nykyisiä palveluita turvattaessa, epidemiaan vastattaessa ja uutta sote-maakuntaa perustettaessa.

38. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien ertain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Omaisuusjärjestelyt lakisääteisten kuntayhtymien ja maakunnan välillä sekä kuntien ja maakuntien välillä tulee toteuttaa käypiin arviokirjoihin perustuviin velattomiin arvoihin. Tämä mahdollistaa kuntien kohdalla sen, että ne voivat sopeuttaa erityisesti niiden jäljelle jäävää tasetta ja siellä olevia pitkäaikaisia velkoja vastaamaan supistuvien (puolittuvien) tulojensa mukaista tilannetta. Tällä toimenpiteellä voidaan lieventää kuntien kriisiytymistä sekä varmistaa niiden rahoituksen saatavuus verorahoituksen supistuessa. Irtaimeen omaisuuteen luetaan kuuluvaksi myös sosiaali- ja terveystoimen toimintaan liittyvät osakeomistukset, joiden siirtymisen ehdot tulee olla määriteltävissä ja neuvoteltavissa erikseen päälinjauksesta poiketen. Pääkaupunkiseudun muusta maasta poikkeava kiinteistöjen hintataso tulee huomioida jatkovalmistelussa.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen jääminen siirtymävaiheessa kuntien omaisuudeksi edellyttää käypään arvoon perustuvan vuokratason käyttöä maakuntien kanssa tehtävissä vuokrasopimuksissa. Tähän on syytä laatia tarkka laskentamalli yhteistyössä kuntien kesken huomioiden alueelliset hintatasoerot. Kiinteistöjen ylläpidon edellyttämien investointien tekeminen kuntien toimesta edellyttää vuokralaisen pidempiaikaista sitoutumista kiinteistöjen käyttöön sekä kuntien riittävän rahoituksen turvaamista kyseessä oleviin investointeihin siirtymävaiheessa. Pidemmällä aikavälillä tulisi valmistella paikalliset ratkaisut mahdollistava toimintamalli, jossa kiinteistöt siirtyvät vastikkeellisesti maakunnille. Valmistelussa tulee huomioida myös muut kuin suoraomisteiset sote-kiinteistöt, joita on huomattava osa esimerkiksi Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen toimitiloista.

Voimaanpanolain 22 § 2 momentin mukaan sote-maakunnalle siirtyisivät kunnan omistamat, sellaisen osakeyhtiön osakkeet, jotka kunta omistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämistä tai tuottamista varten. Lisäksi edellytettäisiin, että yhtiön tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottaminen. Pykälän perusteluissa todetaan seuraavaa: "Sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottamisena pidettäisiin myös sellaista osakeyhtiömuodossa toteutettua toimintaa, joka palvelee yksinomaan sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja jonka toiminta on välttämätön edellytys varsinaisten sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottamiselle ja toteuttamiselle. Tällaisina ei kuitenkaan pidettäisi esimerkiksi kiinteistöosakeyhtiön tai ruokapalveluyhtiön osakkeita, mutta niitä ovat erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon potilas- ja asiakastietojärjestelmien

toimittamisesta vastaavat yhtiöt, kuten joidenkin pääkaupunkiseudun kuntien sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin yhdessä omistama Oy Apotti Ab. Yhtiön tosiasiallinen päätoimiala ei ratkeaisi pelkästään yhden tilikauden liikevaihdon jakautumisen perusteella, vaan se edellyttäisi useamman tilikauden tarkastelua. Liikevaihdon jakautumisen lisäksi tulisi tarkastella myös niitä tavoitteita ja perusteluja, joiden vuoksi yhtiö on perustettu. Säännös tässä tarkoitettujen osakkeiden siirtymisestä sote-maakunnan omistukseen tarvitaan, jotta kuntia voidaan kohdella tasapuolisesti niiden palvelujen järjestämistavasta riippumatta.”

On erittäin tärkeää, että uudistus ei vaaranna Apotin käyttöönottoa millään tavalla, ja uudistuksessa pitäisikin myös mahdollistaa se, että Apotti voitaisiin ottaa käyttöön Uudellamaalla laajemmin. Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin muodostamassa kokonaisuudessa asiakas- ja potilastietojen tulee liikkua saumattomasti koko alueella. Tietojärjestelmiin liittyvien kustannussäästöjen näkökulmasta hyötypotentialiaali on myös sitä suurempi, mitä suurempia kokonaisuuksia voidaan tarkastella yhdessä.

39. Voimaannpanolain 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista sekä korvausmenettelystä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensaatiosäntely hyväksyttävä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Voimaannpanolaissa korvausta myönnettäisiin hakemuksen perusteella ja vain tilanteissa, joissa kunnan taloudellinen itsehallinto omaisuusjärjestelyiden seurauksena vaarantuu. Tätä periaatetta tulisi muuttaa niin, että korvaus koskisi kaikkia kuntia.

40. Voimaannpanolain 17 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin

- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

41. Onko 28 §:n mukainen ulkoistamissopimusten mitättömyyttä koskeva sääntely perusteltu ja turvaako se osapuolten aseman riittävästi?

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta esitys ulkoistussopimusten mitättömyydestä on perusteltua.

Mitättömyyttä koskevan lainkohdan perustuslainmukaisuus palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden ja omaisuuden suojaa koskevan sääntelyn osalta tulee kuitenkin selvittää.

42. Turvaako Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset sen toiminnan jatkuvuuden sote-maakuntien toimintana?

Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset ovat perusteltuja. Vammaisten palveluissa normaaliuden periaate tukee palvelujen tuottamista osana sote-maakunnan peruspalveluja.

43. Uudistus tulisi ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2023 alusta. Onko uudistus toteutettavissa uudistuksessa ehdotetussa aikataulussa?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa
- ☐

Valmistelun aikataulu on huolestuttavan tiukka, kuitenkin toimivan sote-ratkaisun aikaansaaminen on tärkeää. Tämän lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esityksen on tarkoitus mennä eduskuntakäsittelyyn vielä vuoden 2020 puolella. Eduskuntakäsittelylle on varattu aikaa alkuvuosi 2021 ja sote-maakuntien väliaikaishallinnon pitäisi aloittaa syksyllä 2021. Historian ensimmäiset sote-maakuntavaalit pidettäisiin tammikuussa 2022 ja virallisesti uudet sote-maakunnat

aloittaisivat toimintansa 1.1.2023. Aikaa lainsäädännön voimaantulosta kokonaan uuden hallinnon tason ja samalla 21 uuden organisaation (+ Helsingin kaupunki) aloittamiseen olisi vain noin 1,5 vuotta.

Uudistuksen laaja-alaisen ja erittäin merkittävien vaikutusten vuoksi valmistelun tulee olla huolellista ja siihen tulee varata riittävästi aikaa. Toisaalta, mikäli uudistus etenee, ei toimeenpanoa tule tarpeettomasti pitkittää. Uudistuksen piiriin kuuluvat organisaatiot ja niiden työntekijät kautta Suomen ovat jo pitkään toimineet epävarmuuden keskellä.

44. Voimaannolain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaannolaista.

Ei vastausta.

Kysymyksiä maakuntien rahoituslaista

46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksen alkuvaiheessa sote-maakuntien rahoitusvastuu on valtiolla. Tavoitteena tulee olla verotusoikeus maakunnille, jotta niiden itsehallinto vahvistuisi ja riippuvuus valtion toimenpiteistä vähenisi. Verotusoikeuden lisäksi maakunnat tarvitsevat valtion rahoitusosuutta myös jatkossa.

47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua

osittain hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeen muutoksesta huomioidaan 80 %:n osuus kolmannesta vuodesta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitetut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakuntien rahoituksessa huomioidaan vuosittain etukäteen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvu 80-prosenttisesti, kustannustason nousu sekä sote-maakuntien mahdolliset uudet tehtävät. Rahoitus tarkistetaan koko maan tasolla jälkikäteen vastaamaan toteutuneita sote-kustannuksia, jotta sote-maakunnilla on edellytykset hoitaa niille osoitetut tehtävät. Sote-maakunnille rahoitus kuitenkin kohdistuisi rahoituslain määräytymistekijöiden mukaisesti laskennallisena rahoituksena eikä tarkistuksessa arvioitaisi laskennallisen rahoituksen riittävyyttä yksittäisen sote-maakunnan tehtävien hoitamiseen. Mikäli toteutuneita kustannuksia ei huomioida maakuntakohtaisesti, tämä voi johtaa riittämättömään rahoituksen tasoon yksittäisen maakunnan kannalta.

48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen *sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien* rahoituksen määräytymistekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltu?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Suurin osa eli noin 80 prosenttia yleiskatteisesta rahoituksesta määräytyisi sairastavuuteen ja sosioekonomisiin tekijöihin perustuvan sote-palvelukertoimen perusteella. Asukasmäärän perusteella (€/asukas) määräytyisi vain vajaa 15 prosenttia rahoituksesta. Hyvin pieni osa (alle 4 prosenttia) rahoituksesta määräytyisi vieraskielisyyden ja asukastiheyden perusteella.

Esitetyt tarvetekijät ottavat heikosti huomioon pääkaupunkiseudun erityispiirteet kuten väestön voimakkaan kasvun, muuta maata suuremman maahanmuuton sekä eriarvoistumiseen liittyvät haasteet kuten segregaaion, syrjäytymisen sekä päihteiden aiheuttaman ylikoulleisuuden. On tärkeää, että kriteereissä huomioidaan mahdollisimman reaaliaikaisesti alueiden väliset väestömuutokset, jotta Uudenmaan ja erityisesti pääkaupunkiseudun voimakkaan väestönkasvun

tuottama palvelutarpeen kasvu huomioidaan tulevien maakuntien ja itsehallinnollisten alueiden rahoituksessa ajantasaisesti.

Määräytymiskriteerit poikkeavat myös merkittävästi nykyisistä valtion sosiaali- ja terveystalouden rahoituskriteereistä sekä edellisellä vaalikaudella ehdotetun sote- ja maakuntauudistuksen määräytymiskriteereistä. Tällä hetkellä sairastavuuden perusteella määräytyy noin 23 prosenttia rahoituksesta ja asukas- ja ikärakennepohjaisesti noin 68 prosenttia rahoituksesta.

49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen pelastustoimen tehtävien rahoituksen määräytymiskriteerit (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksessä kunnilta siirtyvät pelastustoimen kustannukset jaetaan uudelleen sote-maakunnille käyttäen kertoimina asukasmäärää (65 %), asukastiheyttä (5 %) ja riskitekijöitä (30 %) (rahoituslaki 21 § - 23 §). Malli on sinällään toimiva.

Pelastustoimen rahoituksen pohjana olevat kunnilta siirtyvät pelastustoimen kustannukset 443 milj. euroa eivät kuitenkaan tule riittämään. Nykytilassa kuntien siirtyvissä laskennallisissa kustannuksissa ei ole huomioitu valtakunnallisten järjestelyjen kustannuksia, joten rahoituspohja on tältä osin riittämätön. Esitetyllä rahoitusmallilla hallituksen tavoite pelastustoimen uudistukselle ei toteudu vaan, kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuus heikkenee.

Pelastustoimen valtakunnalliset järjestelyt on nyt hoidettu puutteellisesti. Siksi on hyvä, että niihin panostetaan. Resursointi tulee kuitenkin hoitaa sisäministeriön budjetista. Vaihtoehtoinen ja tarkoituksenmukainen ratkaisu on, että tehtävät annetaan pelastuslaitoksille käytännön toimijoina. Silloin valtakunnallisten tehtävien rahoitus tulee hoitaa erikseen eikä resursseja saa vähentää jo valmiiksi aliresursoiduilta pelastuslaitoksilta.

Vantaan kaupunki on kasvanut asukasmäärältään mitaten nopeimmin Suomessa. Samanaikaisesti alueen rakennuskanta ja infrastruktuuri kehittyy nopeasti, minkä vuoksi alueella on jo nyt toimintavalmiuden puutteita. Vain toteutuneet pelastustoimen kustannukset huomioon ottava laskennallinen pelastustoimen rahoituspohja nopeasti kasvavilla alueilla, kuten Vantaa – Keravan ja Keski-Uudenmaan sote-maakunnan alueilla, on riittämätön.

50. Sote-maakunnan rahoituksessa otetaan huomioon siirtymätasauksena laskennallisten kustannusten mukaisen rahoituksen ja sote-maakunnan alueen kuntien toteutuneiden

kustannusten erotus siten, että muutosta rajataan 7 vuoden ajan vuosittain porrastetusti kasvaen. Enimmäismuutos rajataan toistaiseksi pysyvästi enintään +/-150 euroon asukasta kohden vuodesta 2029 lähtien (35 §).

a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1 päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei kantaa

52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastausta.

54. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 29 ja 30 §)?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksen voimaantulovuonna kunnan talouden tasapainon muutos rajataan nolnaan eli tasapaino pysyy uudistusta edeltävällä tasolla. Viiden vuoden tasausjärjestelyillä rajataan kuntakohtaiset muutokset enintään +/- 100 €/asukas. 100 euron muutosrajaa ei ole riittävästi perusteltu ja se muuttaa suuresti eri kuntien talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana.

Rahoitusmalli kohtelee epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esimerkiksi tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Kunnilta, joiden tarvevakioitu indeksi alittaa raja-arvon sata, siirtyy sosiaali- ja terveystalouden kustannuksia vähemmän kuin niiltä, joilla tarvevakioitu indeksi ylittää raja-arvon sata. Tämä hyödyttää valtiota tulevien maakuntien rahoituksessa pienempänä lähtötilanteen kulutasona. Tästä kuitenkin epäloogisesti rangaistaan näin toimineita kuntia heikentämällä talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana.

Vantaan osalta tämä tasapainon heikkeneminen olisi valtiovarainministeriön kesäkuun laskelmatilanteen perusteella 14,6 milj. euroa. Oikeudenmukaisempi lähtökohta olisi muokata mallia niin, että muutos pysyisi 0-tasolla kunnan aikaisempaan talouden tasapainotilaan nähden.

55. Ovatko valtionosuuskriteerit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Kasvavien kaupunkien ja kuntien vuosittaiset investoinnit ylittävät usein merkittävästi vuosittaiset poistot, minkä vuoksi kuntien talouden tasapainoa tarkasteltaessa olisi tarkoituksenmukaista tarkastella taloudellisia vaikutuksia myös rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirran kautta eikä pelkästään arvioimalla vuosikatteen riittävyttä poistoihin.

Valtionosuuskriteerit eivät ota huomioon riittävästi väestökehityksen isoja muutoksia. Muuttoliike aiheuttaa huomattavia lisäkustannuksia muuttovoittoa saavissa kunnissa lisääntyneiden palvelu- ja investointitarpeiden muodossa. Vastaavasti muuttotappiokunnissa syntyy kustannuksia viiveessä palveluverkon ja henkilöstömäärien optimoinnissa jäljelle jäävään palvelutarpeeseen. Valtionosuuskriteereissä tulisi olla väestönmuutosmuuttuja, joka kompensoisi väestönmuutosten vaikutuksia niitä koskeville kunnille.

Vieraskielisten määrä vaikuttaa huomattavasti pääkaupunkiseudulla palvelukustannuksiin. Olisi tarpeen kasvattaa valtionosuuskriteereissä vieraskielisten määrän painoarvoa huomattavasti nykytasoa korkeammaksi.

Kuntien tasausvähennysrajaa tulisi madaltaa. Esityksessä on ehdotettu verotuloihin pohjautuvan valtionosuuksien kuntien välisen tasauksen tasausvähennysrajaksi 10 prosenttia, joka on liian kireä esityksessä ehdotettuun kuntien puolittuvaan veropohjaan nähden sekä kasvavien kaupunkien investointitarpeiden kasvu huomioiden.

56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.

Uudistuksen jälkeen kaupungit menettävät suuren osan verotuloistaan ja samanaikaisesti valtionosuuksien merkitys erityisesti pääkaupunkiseudun kuntien tulopohjassa korostuu. Voimakkaampi riippuvuus valtionosuuksista on ongelmallista itsehallinnon näkökulmasta ja lisäksi niiden määräytymis- ja jakoperusteet muuttuvat vuosittaisilla budjettipäätöksillä.

Valtionosuuksissa hallitsevassa roolissa olisivat myös uudistuksen rahoitusmuutoksia tasaavat erilliserät. Nämä tekijät lisäävät ennakoimattomuutta ja aiheuttavat vakavia ongelmia kaupungeille toiminnan suunnittelun kannalta. Samanaikaisesti kaupunkien keinot käyttötalouden sopeuttamiseen heikenevät. Suurena riskinä on, että sopeutuspaineet joudutaan kohdentamaan kasvatukseen ja koulutuksen palveluihin sekä kaupunkiympäristön ja liikennejärjestelmän toimintoihin eli kuntalaisten kannalta keskeisiin peruspalveluihin.

Uudenmaan erityispiirteenä on voimakas väestönkasvu, nopea kansainvälistyminen sekä kansallisestikin merkittävä taloudellinen toimeliaisuus, mikä edellyttää, että alueen kunnilla on riittävästi investointikykyä ja elinvoimaa. On oleellista, että varmistetaan myös sote-ratkaisun jälkeen jäävän kaupungin toimintakyky ja rahoituksellinen asema. Uudistus kasvattaa kuntien suhteellista velkaantuneisuutta, kun nykyinen lainakanta jää kaupunkien vastuulle samalla kun tulot vähenevät. Uudistus lisää kaupunkien rahoituksellista epävarmuutta sekä heikentää kasvavien kaupunkien investointikykyä. Vaikka tulot putoavat kolmannekseen, investointitarve pääkaupunkiseudun kaupungeissa ei juuri vähene. Kasvatavat kaupungit tarvitsevat ennen kaikkea uusia kouluja ja varhaiskasvatuksen palveluja sekä maankäytön ja logistiikan investointeja ja nämä investoinnit jäävät edelleen kaupunkien hoidettavaksi.

Uudistus muuttaa merkittävästi kuntien valtionosuusrahoituksen määräytymisperusteita. Esitysluonnoksen mukaan pääosa valtionosuusrahoituksesta voi jatkossa perustua erilaisiin sote-uudistuksen muutosvaikutuksia tasaaviin mekanismeihin. Tämä heikentäisi merkittävästi kuntien rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Sote-uudistuksen vuoksi toteutettavat kuntien talouden tasausmekanismit tulisi toteuttaa muutoin kuin osana kuntien peruspalvelutuotantoon tarkoitettua valtionosuusjärjestelmää.

Perustuslaista johdetun rahoitusperiaatteen mukaisesti valtio ei voi lisätä kuntien tehtäviä antamatta samalla kunnille tehtävien tarvitsema rahoitus. Samoin tulisi toimia silloin, kun valtio ottaa kunnilta tehtäviä. Kunnille tulee taata jäljelle jääviin tehtäviin rahoitusperiaatteen mukaisesti riittävä rahoitus.

58. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksessa kuntien veropohjaa heikennettäisiin leikkaamalla kuntien saamaa osuutta yhteisöveron tuotosta nykytasosta kolmanneksella. Vantaan näkemyksen mukaan yhteisöveropohjasta leikattava taso tulisi määrittää selvästi lakiesityksessä ehdotettua noin 0,6 miljardia euroa matalammaksi. Lisäksi kiinteistövero tulisi poistaa verotulotasauksen elementeistä, sillä se kohtelee epätasa-arvoisesti pääkaupunkiseudun kaupungeja.

59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.

Ei vastausta.

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Oppilas- ja opiskelijahuollon järjestämisvastuu tulisi säilyttää kuntien tehtävänä eikä siirtää sote-maakuntien vastuulle. Vantaalla oppilas- ja opiskelijahuolto on osa kasvatuksen ja oppimisen toimialaa, ei sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Yhteisöllinen opiskeluhoitotyö on opiskeluhoollon ensisijainen toimintamuoto ja siksi opiskeluhoollon psykologien ja kuraattorin toimiminen kiinteästi kouluissa ja oppilaitoksissa on oleellista. Lain määrittämää yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä ei voi tehdä toisesta organisaatiosta käsin. Koulun ulkopuolelta on mahdotonta vaikuttaa koulun rakenteisiin ja toimintatapoihin. Koulumaailman tuntemus lisää opiskeluhoitotyön vaikuttavuutta.

62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei

- ☐ ei kantaa

63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastausta.

Uusimaa-laki

64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Mikäli sote-maakuntamalli etenee valtakunnallisesti, ehdotettu Uudenmaan erillISRatkaisun aluejako on tarkoituksenmukaisin.

65. Turvaavatko HUSin lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esitys turvaa HUS:n lakisääteiset tehtävät erikoissairaanhoidon järjestämisessä.

Yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävien sääntely on jätetty avoimeksi, mikä on yliopillisten toimijoiden vapauden perusteella suotavaa.

66. Onko terveydenhuollon järjestämisvastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin

kaupungin ensisijainen järjestämisvastuu, HUSin lakisääteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudellamaalla esitetään toteutettavaksi muusta maasta poikkeava erikoissairaanhoidon vastuun jakautuminen ja järjestäminen. Erikoissairaanhoidon integraatio sote-palveluihin poikkeaa muun maan ratkaisusta. Tämä täytyy uusien organisaatioita ja yhteistyön rakenteita tunnistettaessa ja perustettaessa ottaa huomioon. Yhteen järjestäjään perustuvan mallin toimeenpano Uudellamaalla olisi kuitenkin sisältänyt tätä mallia huomattavasti suurempia taloudellisia ja toiminnallisia riskejä.

Järjestämisvastuu on esityksessä määritelty yleislakitasoisesti. On kuitenkin huomioitava, että esitys ei luo selkeää lakikokonaisuutta HUS-maakuntayhtymän sekä Uudenmaan sote-maakuntien toimintojen järjestämisestä. Sote-maakunnat saavat tarveperusteisen kiinteän rahoituksen. HUS:n rahoitus tulee edelleen perustumaan toimenpidekohtaiseen rahoitukseen, koska Uudenmaan alueen sote-maakunnat tuskin pystyvät HUS:n rahoituksen osalta muunlaisiin järjestelyihin. HUS-järjestämissopimuksen (mukaan lukien rahoitukseen liittyvät ratkaisut) pitäisi pystyä ohjaamaan Uudenmaan sote-maakuntien ja HUS:n välistä hoidon porrastuksen toimivuutta ja sitä kautta turvata alueen yhdenvertaisia palveluita.

67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Vertailtavuutta voi vaikeuttaa se, että Helsinki voi käyttää kaupungin rahaa sote-toimintaan.

68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

69. Vapaamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?

Ei vastausta.

Yleishallintoa koskevat lait

70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

Ei vastausta.

Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereineen selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

73. Pidätkö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.

Ei vastausta.

Maakuntien ohjaus

76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Valtakunnallisen ohjauksen lisääminen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen laadun turvaamisessa on tarpeellista. Kuitenkin sote-maakuntien oman toimivallan turvaamisen osalta esitys ei ole riittävä. Vahva valtion ohjaus ilman verotusoikeutta kaventaa maakuntien mahdollisuuksia ratkaista itsenäisesti paikallisia palvelutarpeita ja hankkia rahoitusta.

77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X

- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Jos sote-maakuntauudistus toteutetaan esitetystä muodossaan.

78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☒ ei kantaa X

Uudistuksen vaikutukset

79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on historiallisen suuri julkisen hallinnon uudistus, joka toteutuessaan vaikuttaa erittäin merkittävästi hallinnon eri tasojen (valtio, sote-maakunnat ja kunnat) tehtävänjakoon, vastuisiin ja rahoitukseen. Uusien maakuntavaalien myötä uudistus vaikuttaa myös koko demokraattiseen järjestelmäämme. Väistämättä uudistuksella on vaikutuksensa myös kaikkiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ja pelastustoimessa sekä näiden molempien tukipalveluissa työskenteleviin työntekijöihin, ja palvelutuotannon kautta meihin kaikkiin suomalaisiin.

Näin massiivisen uudistuksen kaikkia seurauksia ja vaikutuksia on jopa mahdotonta arvioida. On kuitenkin valitettavaa, että vaikutusten arvioinnissa ei ole kiinnitetty tarpeeksi huomioita siihen, miten perustavanlaatuisia vaikutuksia uudistuksella on kuntien tehtäviin, rahoitukseen ja tulevaisuuteen. Esitys ei myöskään tunnista kaupungistumista, suurten kaupunkiseutujen erityispiirteitä tai kaupunkiseutujen kasvavaa merkitystä.

Uudenmaan erillisratkaisun vaikutusten arvioinnissa ei ole erityisesti huomioitu sitä, että nykyisen Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueelle muodostuu ehdotuksen toteutuessa kaksi sote-maakuntaa, Vantaa – Kerava ja Keski-Uusimaa. Uudistuksen toteutuessa on ratkaistava, säilyykö Keski-Uudenmaan pelastuslaitos edelleen yhtenä kokonaisuutena kahden sote-maakunnan yhteisenä pelastuslaitoksena vai perustavatko Vantaa – Keravan ja Keski-Uudenmaan sote-

maakunta kumpikin oman pelastuslaitoksen. Tällä on merkittävä vaikutus pelastustoimen sote-maakuntavalmisteluun sekä muutostukustannuksiin.

80. Onko uudistuksen muutostukustannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Muutostukustannuksien tyyppejä on tunnistettu kattavasti. Arviot tukustannusten määrästä ovat kuitenkin vielä kesken eikä niitä ole kaikilta osin arvioitu. Esimerkiksi palkkaharmonisoinnin tukustannukset tulevat olemaan huomattavat. Muutostukustannukset tulee ottaa huomioon täysimääräisesti etukäteisvalmistelun rahoituksessa, sote-maakuntien rahoituksessa sekä jäljelle jäävien kuntien rahoituksessa.

81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutostukustannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen tukustannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?

Tukustannusarvioihin on vaikeaa ottaa kantaa. Ongelmana ovat kuntien hankintayksikköjen rinnalle syntyvät sote-maakuntien hankintayksiköt, mikä lisää päällekkäistä tekemistä tietohallinnon näkökulmasta. Tällaisesta kokonaisuudesta on erittäin vaikea löytää säästömahdollisuuksia, mutta merkittävät tukustannusten kasvut ovat useissa kohden ilmeisiä. Lisäksi muutokset aiheuttavat jo sinällään merkittäviä muutostukustannuksia. Niitä on mahdollista osittain pienentää siirtymäkausilla, mutta vain osittain.

82. Näkemyksenne muista mahdollisista ICT- ja digiasioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteessa?

Kuntien osalta ongelmana on se, että IT-hankintojen volyymit pienenevät ja sen myötä yksikkötukustannukset nousevat. Potilastietojärjestelmistä yms. ei päästä eroon, koska käyttöä on muuallakin kuin sotessa. Epäselvää kuinka uudet syntyvät hankintayksiköt käyttävät nykyisiä sopimuksia ja minkälaisia siirtymäaikoja näihin annetaan. Hyvin todennäköisesti tästä syntyy päällekkäisiä tukustannuksia ainakin muutamille vuosille.

83. Minkälaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin liittyviä vaikutuksia järjestämisvastuuseen ja ostopalveluihin liittyvästä täsmentävästä sääntelystä sote-maakunnille aiheutuisi (liittyen esimerkiksi palvelurakenteen muuttumiseen tai palvelutuotannosta aiheutuviin kustannuksiin):

a) vuosina 2021-2022?

Ei suuria vaikutuksia.

b) vuosina 2023-2024?

Ei suuria vaikutuksia.

c) vuodesta 2025 alkaen?

Ei suuria vaikutuksia.

84. Osa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevista sote-maakunnille siirtyvistä hankintasopimuksista saattaisi olla uusien säännösten nojalla mitättömiä. Sote-maakunta olisi velvollinen korvaamaan palveluntuottajille sopimusten mitätöitymisen takia hyödyttömäksi jäävät investoinnit. Minkälaisia vaikutuksia lakisääteisestä mitättömyydestä aiheutuisi sote-maakunnille tai yksityisille palveluntuottajille?

a) vuosina 2021-2022?

Voisi aiheuttaa epävarmuutta kilpailutuksiin, kun tuottajat pelkäisivät sopimusten mahdollista mitätöintiä.

b) vuosina 2023-2024?

Sote-maakunnan tulisi kilpailuttaa uudet sopimukset mitätöityjen sopimusten tilalle.

c) vuodesta 2025 alkaen?

Sote-maakunta joutuisi maksamaan korvauksia mitätöityneisiin sopimuksiin liittyneistä investointikustannuksista.

85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?

- ☐ kyllä
- ☒ Ei X

b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?

Ei vastausta.

c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimuksiin yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?

Ei vastausta.

Uudistuksen toimeenpanon tuki

86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistuksen alueelliseen toteutukseen?

- ☐ sote-integraatio X
- ☐ palvelutarpeen arviointi X
- ☐ hallinto ja johtaminen X
- ☐ henkilöstösiirrot X
- ☐ talous X
- ☐ omaisuusjärjestelyt X
- ☐ tietohallinto ja ICT X
- ☐ viestintä ja osallisuus X

muuta, mitä?

Muut kysymykset

87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen ”sote-maakunta” korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.

Nimeämisessä tulee ottaa huomioon hyvän hallinnon periaatteet sekä kuntalain 4 § nimivaatimukset, eli nimen tulee olla asiallinen ja eikä se saa olla harhaanjohtava.

Sote-maakunta -nimessä ongelmana on, että siinä ei näy pelastustoimi lainkaan.

88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.

Nimeämisessä tulee ottaa huomioon hyvän hallinnon periaatteet sekä kuntalain 4 § nimivaatimukset, eli nimen tulee olla asiallinen ja eikä se saa olla harhaanjohtava.

Sote-maakunta -nimessä ongelmana on, että siinä ei näy pelastustoimi lainkaan.

Toivottavaa olisi, että alueen asukkaat saisivat ottaa kantaa nimeen.

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Sote-uudistuksen tavoitteiden toteutuminen varmistettava

Suomi tarvitsee palvelujen laadun ja saatavuuden turvaavan sosiaali- ja terveydenhuollon ratkaisun. Vantaan kaupunki on aiemmissa lausunnoissaan kannattanut kuntapohjaista sote-ratkaisua. Valtioneuvoston valittua maakuntapohjaisen ratkaisun, Vantaan kaupunki keskittyy lausunnossaan sen sisällön vaikutusten arviointiin erityisesti kuntiin.

Maakuntapohjaisessa ratkaisussa Vantaa kantaa huolta erityisesti läheisyysperiaatteen toteutumisesta, lähipalvelujen ja asukasdemokratian turvaamisesta. Mikäli uudistus etenee valtakunnallisesti esitettyyn suuntaan, on esitetty Uudenmaan erilliskeskitys ja Vantaa-Keravan sote-maakunta Vantaan kaupungin kansalta paras ratkaisu.

Historiallisen suuressa julkisen hallinnon uudistuksessa ei ole selvitetty tarpeeksi perusteellisesti vaikutuksia kuntiin eikä tunnistettu suurten kaupunkien merkitystä

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on historiallisen suuri julkisen hallinnon uudistus, joka toteutuessaan vaikuttaa erittäin merkittävästi hallinnon eri tasojen (valtio, sote-maakunnat ja kunnat) tehtävänjakoon, vastuisiin ja rahoitukseen. Uusien maakuntavaalien myötä uudistus vaikuttaa myös koko demokraattiseen järjestelmäämme. Väistämättä uudistuksella on vaikutuksensa myös kaikkiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ja pelastustoimessa sekä näiden molempien tukipalveluissa työskenteleviin työntekijöihin, ja palvelutuotannon kautta meihin kaikkiin suomalaisiin. Näin massiivisen uudistuksen kaikkia seurauksia ja vaikutuksia on jopa mahdotonta arvioida. On kuitenkin valitettavaa, että vaikutusten arvioinnissa ei ole kiinnitetty tarpeeksi huomioita siihen, miten perustavanlaatuisia vaikutuksia uudistuksella on kuntien tehtäviin, rahoitukseen ja tulevaisuuteen. Esitys ei myöskään tunnista kaupungistumista, suurten kaupunkien erityispiirteitä tai entisestään kasvavaa merkitystä.

Kunnat on ohitettu uudistuksen valmistelussa

Onkin valitettavaa, että näin suuri ja kokonaisvaltainen uudistus on valmisteltu lähes yksinomaan ministeriön toimesta. Kunnat eivät ole olleet valmistelussa mukana. Uudellamaalla kunnat osallistuivat erilliskeskityksen valmisteluun, mutta siinäkin käytännössä erilliskeskityksen aluejaon osalta. Valmistelun seuraaminen on ollut hankalaa ja erityisesti esityksen rahoitusmallista ja uudistuksen taloudellisista vaikutuksista on lähes mahdoton muodostaa selkeää kokonaiskuvaa.

Kunnallisen itsehallinnon näkökulmasta on huolestuttavaa, miten uudistus keskittää valtaa valtiolle. Itsehallinnollisiksi kuvatut sote-maakunnat ovat todellisuudessa tiukasti valtion ohjauksessa.

Uudistuksen tiukka aikataulu vaarantaa perusteellisen ja onnistuneen toimeenpanon

Uudistuksen tiukka aikataulu huolestuttaa kuntia. Meneillään olevan lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esityksen on tarkoitus mennä eduskuntakäsittelyyn vielä vuoden 2020 puolella. Eduskuntakäsittelylle on varattu aikaa alkuvuosi 2021 ja sote-maakuntien väliaikaishallinnon pitäisi aloittaa syksyllä 2021. Historian ensimmäiset sote-maakuntavaalit pidettäisiin tammikuussa 2022 ja virallisesti uudet sote-maakunnat aloittaisivat toimintansa 1.1.2023. Aikaa lainsäädännön voimaantulosta kokonaan uuden hallinnon tason ja samalla 21 uuden organisaation (+ Helsingin kaupunki) aloittamiseen olisi vain noin 1,5 vuotta.

Sote-maakunnille ei tule antaa yleistä toimivaltaa ja niiden tehtävät tulee selkeyden vuoksi olla tarkkaan määritelty

Sote-maakunnille ei ole asetettu yleistä toimialaa, vaan tehtävät on rajattu sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen. Näin tulee olla myös jatkovalmistelussa, eli sote-maakunnille ei tule siirtää muita vastuita. Erittäin tärkeää on kuitenkin varmistaa se, ettei sote-maakuntien ja kuntien välille muodostu raja-aitoja, ja toisaalta se, ettei sote-maakuntien ja kuntien välille muodostu harmaata aluetta, jossa tehtävien, vastuiden ja resurssien jako on epäselvää. Vaara näiden molempien tilanteiden toteutumiseen on olemassa. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen tai opetuksen välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon lastensuojelussa tulee olla saumatonta, vaikka ne jatkossa sijoittuvat eri organisaatioon ja eri rahoituksen alle.

Uudistuksella kavennetaan itsehallintoa

Sote-maakuntiin kohdistuva voimakas valtionohjaus ilman verotusoikeutta kaventaa sote-maakuntien itsehallintoa ja uusien maakuntavaltuustojen toimintamahdollisuuksia, mikä saattaa aiheuttaa demokratiavajeen ja sitä kautta toiminnallisia ongelmia.

Kuntien itsehallintoon puolestaan vaikuttaa merkittävästi se, jos uudistuksen rahoitusratkaisun myötä kunnista tulee entistä riippuvaisempia valtionosuuksista.

Uudistuksella ei hillitä kustannusten kasvua, vaan talous on merkittävä riski

Suurin ongelmakohta ja riski uudistuksessa on talous. Ei ole mitenkään todennäköistä, että tällä ratkaisulla pystyttäisiin hillitsemään kustannusten kasvua. Uudistus vaikuttaa kuntatalouteen suoraan ja välillisesti montaa eri kanavaa pitkin (kustannusten siirto, verot, valtionosuudet, omaisuuksien siirrot, jne.). Uudistuksen yhteydessä ei ole selvitetty lainkaan, miten kunnat tulevat selviytymään tehtävistään, velvoitteistaan ja veloistaan uudistuksen jälkeen.

Uudistuksen vaikutukset Vantaan kaupungin talouteen eivät ole hyväksyttäviä

Uudistus iskee Vantaan kaupungin talouteen merkittävästi. Uudistuksen rahoitusmalli kohtelee erityisen epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esimerkiksi tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Tällaisia kuntia valitettavasti rangaistaan heikentämällä niiden talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana. Vantaan osalta tämä tasapainon heikkeneminen olisi valtiovarainministeriön kesäkuun laskelmatilanteen perusteella 14,6 milj. euroa.

Uudistuksen jälkeen kaupungit menettävät suuren osan verotuloistaan ja samanaikaisesti valtionosuuksien merkitys erityisesti pääkaupunkiseudun kuntien tulopohjassa korostuu. Valtionosuuksien määräytymis- ja jakoperusteet muuttuvat vuosittaisilla budjettipäätöksillä ja hallitsevassa roolissa olisivat myös uudistuksen rahoitusmuutoksia tasaavat erilliserät. Nämä tekijät lisäävät ennakoimattomuutta ja aiheuttavat vakavia ongelmia kaupungeille toiminnan suunnittelun kannalta. Samanaikaisesti kaupunkien keinot käyttötalouden sopeuttamiseen heikkenevät. Suurena riskinä on, että sopeutuspainee joudutaan kohdentamaan kasvatukseen ja koulutuksen palveluihin sekä kaupunkiympäristön ja liikennejärjestelmän toimintoihin eli kuntalaisten kannalta keskeisiin peruspalveluihin.

Uudenmaan erityispiirteenä on voimakas väestönkasvu, nopea kansainvälistyminen sekä kansallisestikin merkittävä taloudellinen toimeliaisuus, mikä edellyttää, että alueen kunnilla on riittävästi investointikykyä ja elinvoimaa. On oleellista, että varmistetaan myös sote-ratkaisun jälkeen jäävän kaupungin toimintakyky ja rahoituksellinen asema. Uudistus kasvattaa kuntien suhteellista velkaantuneisuutta, kun nykyinen lainakanta jää kaupunkien vastuulle samalla kun tulot vähenevät. Uudistus lisää kaupunkien rahoituksellista epävarmuutta sekä heikentää kasvavien kaupunkien investointikykyä. Vaikka tulot putoavat kolmannekseen, investointitarve pääkaupunkiseudun kaupungeissa ei juuri vähene. Kasvavat kaupungit tarvitsevat ennen kaikkea uusia kouluja ja varhaiskasvatuksen palveluja sekä maankäytön ja logistiikan investointeja ja nämä investoinnit jäävät edelleen kaupunkien hoidettavaksi.

Uudistus muuttaa merkittävästi kuntien valtionosuusrahoituksen määräytymisperusteita. Esitysluonnoksen mukaan pääosa valtionosuusrahoituksesta voi jatkossa perustua erilaisiin sote-uudistuksen muutosvaikutuksia tasaaviin mekanismeihin. Tämä heikentäisi merkittävästi kuntien rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Sote-uudistuksen vuoksi toteutettavat kuntien talouden tasausmekanismit tulisi toteuttaa muutoin kuin osana kuntien peruspalvelutuotantoon tarkoitettua valtionosuusjärjestelmää.

Koronavirusepidemiasta saadut opit ja kokemukset tulisi hyödyntää uudistuksessa

Lausuntokierroksen ollessa käynnissä koettelee koko maailmaa koronaviruspandemia. Kovimmat vaikutukset epidemialla on ollut suuriin kaupunkeihin, joissa tartuntatapauksia on ollut eniten ja

joissa rajoitustoimenpiteet ovat vaikuttaneet monin eri tavoin ihmisiin ja elinkeinoelämään. Monialaiset kaupungit ovat kyenneet tarkastelemaan häiriötilannetta monipuolisesti eri näkökulmista, muodostamaan kattavan tilannekuvan, ennakoimaan vaikutuksia ja reagoimaan nopeasti. Kaupungeissa on myös pystytty siirtämään henkilöstöä kriittisiin tehtäviin muilta toimialoilta. Käynnissä oleva epidemia ja sen aiheuttamat toimenpiteet ovat historiallisia. Tilanteesta olisi mahdollisuus ottaa oppia, selkeyttää prosesseja ja tiedonkulkua, määritellä vastuita ja tehtäviä tavalla, jotka myös näin massiivisessa sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä pelastustoimea koskevassa uudistuksessa olisi erittäin tärkeää huomioida. Nyt niin ei valitettavasti olla tekemässä.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta ei tule jakaa kahteen osaan

On erittäin tärkeää, että lainsäädännöllä turvataan sote-maakuntien mahdollisuus tehdä yhteistyötä pelastustoimessa keskenään, jolloin Vantaa-Kerava ja Keski-Uusimaa voisivat hoitaa pelastustoimen palvelut yhteistyössä eikä nykyistä Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta tarvitsisi jakaa kahteen osaan.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on toimiva ja kustannustehokas, ja sen palvelut ja palveluverkko on suunniteltu ja optimoitu käsittäen koko nykyinen Keski-Uudenmaan pelastustoimen alue. Pelastuslaitoksen jako kahteen sote-maakuntaan ei toisi hyötyjä verrattuna nykytilaan.

90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastausta.

Vantaan kaupungin lausunto esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja sote-maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Täydennys 7.9.2020 kaupunginhallituksessa hyväksyttyyn lausuntoon.

Kysymyksiä voimaannolaista

kysymys 44. Voimaannolain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Lain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta 55 § pitäisi jakaa sisällöllisesti kahteen osaan siten, että § 55 koskee nykyisen esitetyn pykälän sisällön mukaisesti vain Etelä-Savoa, ja Keski-Uudenmaan osalta tehdään oma pykälänsä, joka mahdollistaa sopimisen alueen tehtävien hoidosta maakuntalain 54 § mukaisesti ilman, että pelastustoimen alue täytyisi jakaa.

muutettu 55 §

Mitä tässä laissa säädetään sote-maakunnasta ja sote-maakunnan väliaikaisesta valmistelutoimielimestä, koskee Etelä-Savon pelastustoimen alueen osalta niitä sote-maakuntia, joille pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy. Tässä pykälässä tarkoitettujen sote-maakuntien ja sote-maakuntien väliaikaisten valmistelutoimielimien tulee sopia Etelä-Savon alueen pelastustoimen henkilöstön, kaluston ja sopimusten siirtojen jakamisesta maakuntien kesken.

Jos sote-maakunnat tai niiden väliaikaiset valmistelutoimielimet eivät sovi Etelä-Savon alueen pelastustoimen henkilöstön, kaluston ja sopimusten siirtojen jakamisesta sote-maakuntien kesken viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2022, valtioneuvosto päättää henkilöstön, kaluston ja sopimusten jakamisesta ja muista järjestämisvastuun siirron järjestämiseksi välttämättömistä asioista, joista sote-maakunnat ja niiden väliaikaiset valmistelutoimielimet eivät sopineet. Valtioneuvoston päätös voidaan panna täytäntöön välittömästi ja se on voimassa, kunnes asianomaiset sote-maakunnat sopivat henkilöstön, kaluston ja sopimusten siirtojen jakamisesta.

kokonaan uusi 55a §

Mitä tässä laissa säädetään sote-maakunnasta ja sote-maakunnan väliaikaisesta valmistelutoimielimestä, koskee Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueen osalta niitä sotemaakuntia, joille pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy. Tässä pykälässä tarkoitettujen sote-maakuntien ja sote-maakuntien väliaikaisten valmistelutoimielimien tulee sopia Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimien henkilöstön, kaluston ja sopimusten siirtojen jakamisesta tai pelastustoimen tehtävien hoitamisesta yhdessä sote-maakuntalain 54 § mukaisesti.

Jos sote-maakunnat tai niiden väliaikaiset valmistelutoimielimet eivät sovi Keski-Uudenmaan pelastustoimen henkilöstön, kaluston ja sopimusten siirtojen jakamisesta tai pelastustoimen tehtävien hoitamisesta yhdessä sote-maakuntalain 54 § mukaisesti sote-maakuntien kesken viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2022, valtioneuvosto päättää henkilöstön, kaluston ja sopimusten jakamisesta ja muista järjestämisvastuun siirron järjestämiseksi välttämättömistä asioista, joista sote-maakunnat ja niiden väliaikaiset valmistelutoimielimet eivät ole sopineet. Valtioneuvoston päätös voidaan panna täytäntöön välittömästi ja se on voimassa, kunnes asianomaiset sote-maakunnat sopivat henkilöstön, kaluston ja sopimusten siirtojen jakamisesta tai pelastustoimen tehtävien hoitamisesta yhdessä sote-maakuntalain 54 § mukaisesti.

Äänestyspöytäkirja

1	Abdi	Faysal	Jaa (KH:n esitys)
2	Ahokas	Siri	Ei (Rokkasen esitys)
3	Ala-Kapee-Hakulinen	Pirjo	Jaa (KH:n esitys)
4	Atiye	Minna	Jaa (KH:n esitys)
5	Aura	Anssi	Ei (Rokkasen esitys)
6	Auvinen	Timo	Ei (Rokkasen esitys)
7	Bruun	Susanna	Jaa (KH:n esitys)
8	Chen	Jenni	Jaa (KH:n esitys)
9	Edelmann	Jan	Ei (Rokkasen esitys)
10	Eerola	Antero	Jaa (KH:n esitys)
11	Eklund	Tarja	Jaa (KH:n esitys)
12	Eskelinen	Jarno	Jaa (KH:n esitys)
13	Hakulinen	Pentti	Jaa (KH:n esitys)
14	Heiskanen	Jaana	Jaa (KH:n esitys)
15	Hirvonen	Juha	Jaa (KH:n esitys)
16	Ibrahim	Aadan	Jaa (KH:n esitys)
17	Juurikkala	Timo	Jaa (KH:n esitys)
18	Jääskeläinen	Jouko	Ei (Rokkasen esitys)
19	Jääskeläinen	Pietari	Ei (Rokkasen esitys)
20	Jääskeläinen	Jari	Jaa (KH:n esitys)
21	Kaira	Lauri	Ei (Rokkasen esitys)
22	Kanerva	Sami	Ei (Rokkasen esitys)
23	Karlsson	Patrik	Ei (Rokkasen esitys)
24	Kasonen	Mika	Ei (Rokkasen esitys)
25	Kaukola	Ulla	Jaa (KH:n esitys)
26	Kauppinen	Sirpa	Jaa (KH:n esitys)
27	Kiljunen	Kimmo	Jaa (KH:n esitys)
28	Kortesalmi	Marilla	Ei (Rokkasen esitys)
29	Kostilainen	Anniina	Jaa (KH:n esitys)
30	Kuusela	Minna	Jaa (KH:n esitys)
31	Kähärä	Sirkka-Liisa	Jaa (KH:n esitys)
32	Kärki	Niilo	Ei (Rokkasen esitys)
33	Laakso	Päivi	Jaa (KH:n esitys)
34	Lehmuskallio	Paula	Ei (Rokkasen esitys)
35	Leppänen	Janne	Ei (Rokkasen esitys)
36	Letto	Pirkko	Jaa (KH:n esitys)
37	Lindblad-Palo	Salla	Jaa (KH:n esitys)
38	Lindtman	Antti	Jaa (KH:n esitys)
39	Linnainmäki	Joel	Jaa (KH:n esitys)
40	Lundell	Kai-Ari	Ei (Rokkasen esitys)

41	Lyyra	Markus	Ei (Rokkasen esitys)
42	Malmberg	Piia	Ei (Rokkasen esitys)
43	Malmi	Juha	Ei (Rokkasen esitys)
44	Multala	Sari	Ei (Rokkasen esitys)
45	Mäkilaine	Kirsi	Ei (Rokkasen esitys)
46	Mölsä	Jukka	Jaa (KH:n esitys)
47	Nguyen	Chau	Jaa (KH:n esitys)
48	Niikko	Mika	Ei (Rokkasen esitys)
49	Norrena	Vaula	Jaa (KH:n esitys)
50	Orlando	Carita	Ei (Rokkasen esitys)
51	Orpana	Anitta	Ei (Rokkasen esitys)
52	Pajunen	Emmi	Jaa (KH:n esitys)
53	Raja-Aho	Maarit	Ei (Rokkasen esitys)
54	Rautavaara	Maija	Jaa (KH:n esitys)
55	Rokkanen	Sakari	Ei (Rokkasen esitys)
56	Rämö	Eve	Jaa (KH:n esitys)
57	Räsänen	Minna	Jaa (KH:n esitys)
58	Saramo	Jussi	Jaa (KH:n esitys)
59	Silvennoinen-Hiisku	Sveta	Jaa (KH:n esitys)
60	Sodhi	Ranbir	Jaa (KH:n esitys)
61	Tahvanainen	Säde	Jaa (KH:n esitys)
62	Tuomela	Tiina	Ei (Rokkasen esitys)
63	Tyytjärvi	Kati	Jaa (KH:n esitys)
64	Vahvelainen	Tanja	Ei (Rokkasen esitys)
65	Weckman	Markku	Ei (Rokkasen esitys)
66	Vähäkangas	Jussi	Jaa (KH:n esitys)
67	Åstrand	Stefan	Ei (Rokkasen esitys)

Vantaan kaupungin lausunto esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja sote-maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Taustatiedot

Onko vastaaja

- ☐ kunta X
- ☐ sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
- ☐ maakunnan liitto
- ☐ muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
- ☐ valtion viranomainen
- ☐ järjestö
- ☐ joku muu

Vastaajatahon virallinen nimi:

Vantaan kaupunki

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot

Lausuntovastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä

Vantaan kaupunginvaltuusto 21.9.2020

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

- 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?**

Vantaa pitää sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusta sinänsä tarpeellisenä. Tässä lausunnossa ja näissä vastauksissa tarkastellaan uudistusta erityisesti suuren kaupungin, Vantaan näkökulmasta. Uudistuksen talouslaskemissa Vantaan kaupunki on yksi niistä kunnista, jotka menettävät eniten. Lisäksi samalla kun luodaan yhtenäinen sosiaali- ja terveystoimi, luodaan esimerkiksi nykyistä suurempia raja-aitoja varhaiskasvatuksen ja sosiaalitoimen välillä. Monet nykyiset yhteiskunnalliset haasteet vaativat moniviranomaistoimintaa ja siksi yhtenäisten toimintaprosessien hajottaminen eri itsehallinnollisille organisaatioille sisältää riskejä.

Uuden hallinnon tason luominen ei automaattisesti kavenna väestön terveys- ja hyvinvointieroja tai paranna palveluiden yhdenvertaista saatavuutta.

Esityksen mukaan sote-maakunnat veloitettaisiin suunnittelemaan ja toteuttamaan palvelut asiakkaiden tarpeen edellyttämällä tavalla. Palvelut tulisi toteuttaa yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina kokonaisuuksina sekä lähellä asiakkaita. Riskinä on, että sote-maakuntien ja kuntien välille muodostuu harmaata aluetta, jossa tehtävien, vastuiden ja resurssien jako on epäselvää. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen tai opetuksen välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon lastensuojelussa tulee olla saumatonta, vaikka ne jatkossa sijoittuvat eri organisaatioon ja eri rahoituksen alle.

Palveluiden yhdenmukaistaminen ei tarkoita automaattisesti palvelutason nousua, vaan palvelutason voidaan olettaa myös vähenevän eri kuntien palvelutasojen keskiarvoon. Sote-maakunnan alueella toimivien kuntien sosiaali- ja terveystoimen palveluiden laadussa ja saatavuudessa on nykyisin huomattavia eroja. Laki vaatii ainoastaan, että sote-alueen asukkailla tarjottava palvelu on yhdenmukaista, mutta tämän tason määrittämistä ei ole säännelty. Laadullisen taso voi siis ihan yhtä hyvin laskea osalle väestöstä samalla kun se nousee toisille. Toisaalta sosiaali- ja terveystoimea säätelevät useat lait ja asetukset, jotka turvaavat palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden.

Uudistus ei välttämättä tarkoita sitä, että palvelut toteutettaisiin lähellä asiakkaita. Uusi organisaatio voidaan kokea etäiseksi ja vieraaksi vielä pitkän aikaa toiminnan käynnistymisen jälkeen. Todellinen vaara on myös se, että toiminta-aleen laajentuessa, valtionohjauksen kasvaessa ja todellisten päätöksentekomahdollisuuksien kaventuessa toimipisteitä joudutaan karsimaan ja siten todelliset lähipalvelut vähenevät. Tässä kuitenkin maakuntavaltuuston päätös palveluverkosta on tärkeässä roolissa.

Uudistuksessa on jätetty aivan liian vähälle huomiolle se, miten uudistus kohtelee kuntia ja erityisesti kasvavia kaupunkeja. Vantaan kaupunki tulee olemaan uudistuksessa yksi suurimmista häviäjistä. Uudistus kohtelee erityisen epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esim. tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Uudistuksen rahoitusmallilla on merkittävät vaikutukset Vantaan kaltaisen kaupungin taloudelliseen tilanteeseen, investointikykyyn ja palveluiden järjestämiseen.

Sote-järjestämislain 5 §:ssä säännellään palveluja järjestettäessä käytettävistä kielistä. Esityksen mukaan sote-maakunnan tulee taata palvelu molemmilla kansallisilla kielillä, mikäli alueella on yksikin kaksikielinen kunta tai kuntia, joiden kieli on eri. Useissa sote-maakunnissa tämä tulee tarkoittamaan kielivaatimuksen lisääntymistä alueen toimijoilla. Esimerkiksi Vantaa – Keravan sote-maakunnassa on sekä yksi- että kaksikielinen kunta. Lainsäädännön valmistelussa on otettu tämä huomioon lisärahoituksen muodossa, mutta ei ole otettu kantaa tämän vaikutuksista kokonaispalvelun laatuun.

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

Paikallisten pelastuslaitosten haasteiden lisäksi myös pelastustoimen valtakunnallisissa valmisteluissa ja järjestelyissä on suuria haasteita. Näihin voitaisiin vastata jo nykylainsäädännön perusteella ilman tätä uudistustakin, mutta se vaatisi lisäresursseja. Nykytason mukainen pelastustoimen rahoitus ei tule riittämään jatkossa riippumatta siitä, tehdäänkö esitettyä muutosta vai ei. Ilman lisärahoitusta esitetty muutos heikentää pelastustoimen palveluja, koska esitetty pelastustoimen ohjausmekanismi olisi jatkossa nykyistä merkittävästi raskaampi.

Pelastustoimen merkittävät rahoituksen korotuspaineet johtuvat muun muassa kasvaneista ICT-kustannuksista, kuten lakisääteisen korkean turvallisuuden verkon (TUVE) käyttöönotosta, puutteista pelastustoimen palvelutasossa sekä osassa pelastuslaitoksia käytössä olevan varallaolojärjestelmän muutoksista. Esitetyt Indeksitarkistukset eivät riitä kattamaan näitä korotuspaineita.

Esitetty muutos tulee merkittävästi lisäämään valtiojohtoisuutta, koska esitetty pelastustoimen ohjausmekanismi olisi jatkossa nykyistä raskaampi. Esityksessä on nostettu esiin se, että sisäministeriöön tarvitaan lisää resursseja ohjaukseen, kykyä rahoituksen ja pelastustoimen valtakunnallisen suorituskyvyn arviointiin. Näitä sisäministeriön tarvitsemia resursseja ei missään tapauksessa saa vähentää sote-maakuntien pelastustoimen resursseista, sillä vastaavia valmistelu- ja seurantaresursseja tarvitaan myös kussakin pelastuslaitoksessa.

Pelastustoimi on jo ”maakunnallistettu” vuonna 2004 kun pelastustoimen palvelujen järjestäminen koottiin nyt suunniteltujen sote-maakuntien kokoiisiin kokonaisuuksiin. Näiden suurempien alueiden tuomat synergia- ja resurssihyödyt on jo ulosmitattu pelastustoimessa kuluneen 16 vuoden aikana.

Muualla Suomessa esitys mahdollistaa pelastustoimen ja ensihoidon synergian hyödyntämisen Uuttamaata paremmin, koska siellä ensihoidon ja pelastustoimen järjestämisvastuu olisi jatkossa

samassa oikeushenkilössä (sote-maakunta), jolloin ensihoidon palveluiden tuottaminen olisi mahdollista jatkossakin sote-maakunnan pelastuslaitoksella. Harkinta ensihoidon palveluntuottajasta olisi sote-maakunnalla. Ehdotusta pelastustoimen ja ensihoidon osalta tulisi muuttaa siten, että ensihoidon tuottaminen sote-maakunnissa pelastuslaitosten toimesta olisi velvoittavampaa kuin nyt on esitetty ja näin voitaisiin varmistaa pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt.

Uudellamaalla esitetään ensihoidon järjestämisvastuun jäämistä HUS-maakuntayhtymälle (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä Uudellamaalla, 5 § 2. mom. 4. kohta). Tällöin pelastustoimen ensihoidon synergian hyödyntäminen olisi epävarmaa, koska pelastustoimen ja ensihoidon järjestäminen ei olisi samassa oikeushenkilössä, vaan yhteistoiminta perustuisi ilmeisesti jo nyt voimassa olevan terveydenhuoltolain (39 § 2. mom.) mukaiseen sairaanhoitopiiriin ja alueen pelastustoimen väliseen yhteistoimintaan.

Uudenmaan osalta pelastustoimen ja ensihoidon järjestämisvastuu voisi olla uudistuksen tavoitteen mukaisesti samassa oikeushenkilössä, jos ensihoito säädetään sote-maakuntien vastuulle myös Uudellamaalla. Tämä edellyttäisi muutosta HUS-erillislainsäädäntöön.

Mikäli ehdotus säilyy nykymuotoisena, tulee huolehtia siitä, että terveydenhuoltolain ja muiden säädösten perusteella sote-maakunta (käytännössä pelastuslaitos) voi tuottaa Uudellamaalla ensihoitopalvelua jatkossakin.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Nykypäivän ja tulevaisuuden demokratia on paljon muutakin kuin äänestäminen vaaleissa ja vaalituloksen perusteella muotoutuvien toimielinten toiminta. Kunnissa on käytössä laaja paletti osallisuuden eri keinoja. Esitetyt viralliset toimielimet eivät riitä, vaan virallisten toimielinten rinnalla asukkailla tulee olla erilaisia mahdollisuuksia osallistua valmisteluun ja olla mukana muokkaamassa palveluita.

Uudistuksen myötä nykyisten lähipalvelujen järjestäminen siirtyy kauemmas kuntalaisista. Sote-maakuntalaissa säädetään, että sote-maakuntavaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista, mutta ilman erillisiä toimenpiteitä toiminta-alueen kasvaessa myös osallisuus vaikeutuu. Mikäli uudistus toteutuu, onkin erittäin tärkeää huolehtia asukkaiden aidoista vaikutusmahdollisuuksista. On myös vaikeaa arvioida, miten paljon maakuntavaalit kiinnostavat äänestäjää. Nykyisin äänestysprosenttien trendi on ollut laskeva. Jos ihmiset eivät äänestä, voidaan pohtia, millainen legitimizeetti uusilla sote-maakunnilla on.

Rakenteellisesti on erittäin ongelmallista, että sote-maakunnan alueellista itsehallintoa rajoittaa paljon suuremmassa määrin kuin nykyisiä kuntia valtion oikeus päättää mm. investoinneista ja

pitkäaikaisesta lainanannosta sekä valtion rahoitus. Jos kansanvaltaisuutta haluttaisiin vahvistaa, tulisi valtion määräysvaltaa rajoittaa ja sote-maakunnalla tulisi olla oma verotusoikeus.

Kysymyksiä sote-maakuntalaista

4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Lakiesitys on sisällöltään hyvin lähellä nykyistä kuntalakia, joten sinällään sen voidaan katsoa olevan tarkoituksenmukainen. Ongelmana on kuitenkin kaksinkertaisen hallinnon muodostuminen. Vantaa – Keravan sote-maakunnassa molemmilla kaupungeilla on jatkossakin omat kaupunginvaltuustonsa ja muut toimielimensä. Uudistuksen myötä näiden kahden kaupungin yhdessä muodostamalle sote-maakunnalle tulee valtuusto, hallitus, lautakunnat ja vaikuttamistoimielimet. Tämä aiheuttaa luonnollisestikin lisäkustannuksia.

Esityksen henkilöstövaikutusten arvioinnissa todetaan, seuraavaa: ”Henkilöstö siirtyisi sote-maakuntien palvelukseen usean kymmenen eri työnantajajäykön palveluksesta. Palkkojen yhteensovittamisen tarve syntyisi, kun eri kuntien ja kuntayhtymien palveluksesta siirtyisi henkilöstöä saman sote-maakunnan palvelukseen, jolloin samasta tai saman vaativuustason tehtävästä maksettavan palkan taso voisi vaihdella. Kunta-alan osalta harmonisointitarpeen kannalta olennaista on, että jokaisessa kunnassa ja kuntayhtymässä on oma tehtävien ja palkkojen vaativuusjärjestelmänsä, josta ei ole olemassa valtakunnallisia tilastotietoja. Kunta-alan palkkatilastot kuvaavat valtakunnallisten työ- ja virkaehtosopimusten vähimmäispalkkoja koskevien palkkahinnoittelukohtien sisällä olevia eri palkkatasoja. Näiden vertailu ei kuitenkaan anna täsmällistä kuvaa uudistukseen liittyvästä palkkojen harmonisointitarpeen laajuudesta tai sen kustannusvaikutuksista, koska yksittäisen palkkahinnoittelukohdan sisällä on tosiasiallisesti usean eri vaativuustason tehtäviä.”

Käytännössä tämä tarkoittaa, että uudistuksessa tulee merkittävä palkkaharmonisoinnin tarve, jonka laajuutta tai kustannuksia ei ole voitu esitystä tehdessä arvioida.

5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Sote-maakunnille ei tule esittää lainkaan yleistä toimivaltaa, koska se voisi tuottaa ongelmia sote-maakunnan ja kunnan välisessä työnjaossa. Lakiesityksessä esitetyt lakisääteisiä tehtäviä tukevat tehtävät saattavat olla sellaisia, jotka kunta saattaa katsoa kuuluvan sille kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistehtävänä. Määrittely on siis tulkinnanvarainen ja voi tuoda epäselvyyttä sote-maakuntien ja kuntien tehtävänjakoon.

6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

- ☐ Kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Sote-maakuntien asukkailla on teknisesti samat osallistumisoikeudet suhteessa sote-maakuntaan kuin kuntien asukkailla on suhteessa kuntaan. Se, miten ne toimivat käytännössä, on kuitenkin eri asia, ja mikäli uudistus toteutuu, on erittäin tärkeää huolehtia asukkaiden aidoista vaikutusmahdollisuuksista.

Nykypäivän ja tulevaisuuden demokratia on paljon muutakin kuin äänestäminen vaaleissa ja vaalituloksen perusteella muotoutuvien toimielinten toiminta. Kunnissa on käytössä laaja paletti osallisuuden eri keinoja. Virallisten toimielinten rinnalla asukkailla tulee myös sote-maakunnissa olla erilaisia mahdollisuuksia osallistua valmisteluun ja olla mukana muokkaamassa palveluita.

Uudistuksen myötä syntyy riski, että nykyiset lähipalvelut siirtyvät kauemmas kuntalaisista, ja ilman erillisiä toimenpiteitä toiminta-alueen kasvaessa myös osallisuus vaikeutuu.

7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei

Vastaa kuntalaissa olevaa kuntien yhteistoimintaa. Yhteistoiminnan säädöksissä tulee kuitenkin varmistaa, että Vantaa – Keravan sekä Keski-Uudenmaan sote-maakunnat voivat sopia, että toinen sote-maakunta voi myös vastata toisen maakunnan pelastustoimen järjestämisestä yhteistoimintasopimuksella. Tämä olisi verrattavissa nykytilaan, jossa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen isäntäkuntana Vantaan kaupunki vastaa yhteistoimintasopimuksella seitsemän muun kunnan pelastustoimen järjestämisestä. Näin ollen Keski-Uudenmaan pelastuslaitos voi toimia jatkossa sekä Keski-Uudenmaan että Vantaa – Keravan sote-maakuntien yhteisenä pelastuslaitoksena, mikä on ollut tavoitteena pelastustoimen osalta Uudenmaan erillISRatkaisua valmisteltaessa.

8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakuntien rahoitus perustuisi valtion rahoitukseen eikä sote-maakunnille ehdoteta tässä vaiheessa verotusoikeutta. Sote-maakuntiin kohdistuisi myös tiukkaa valtionohjausta. Niiden kanssa vuosittain käytävissä neuvotteluissa ohjattaisiin sote-maakuntaa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistehtävässä. Neuvotteluissa olisi mahdollisuus antaa toimenpide-ehdotuksia koskien esimerkiksi tuotantorakennetta, vähäistä suurempia palveluhankintoja, vuokratyövoimaa sekä investointeja, jotka esitysluonnoksen mukaan olisivat luvanvaraisia ja tiukasti säänneltyjä. Valtionohjaus olisi varsin voimakasta, myös sote-maakunnan operatiivista toimintaa koskevissa kysymyksissä, mikä ei ole uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua. Vahva valtionohjaus on ristiriidassa sote-maakunnan vahvaa järjestämisvastuuta korostavan tavoitteen kanssa.

9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sote-maakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Turvaako ehdotettu investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan valtio ohjaa voimakkaasti maakuntien investointeja. Sote-maakuntien ja HUS-maakuntayhtymän mahdollisuus rahoittaa taseessaan olevien kiinteistöjen peruskorjausta sekä uudisrakentamista on valtion kanssa käytävien neuvottelujen varassa, koska valtiolta tarvitaan hyväksyntä pitkäaikaiseen lainanottoon. Tämä hankaloittaa erittäin merkittävästi sote-maakuntien ja HUS-maakuntayhtymän mahdollisuuksia pitkän tähtäimen investointisuunnitteluun. Lisäksi tämä saattaa toimia kannusteena toteuttaa peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeita muutoin kuin omaan taseeseen.

10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

11. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntalaista.

Lain perusteluissa tulisi tasaveroisesti huomioida sekä sosiaali- ja terveydenhuolto että pelastustoimi. Pelastustoimi ei ole osa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaa.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Kyseessä on yleislaki, jolla annetaan toimintaa koskevat yleiset säännökset, ja tarkemmat säännökset annetaan erityislailla tai alemman asteisilla säännöksillä.

13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveyspalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esitys ei ota suoraan kantaa eri sote-maakuntien välisten palveluerojen tasoittamiseen. Tämä on tarkoitus toteuttaa valtionohjauksen kautta. Uudenmaan erilliskorjaus muodostaa muuhun maahan verrattuna poikkeuksen perustason ja erikoistason integraatioon ja edellyttää järjestelmän ohjaukselta erityisiä ratkaisuja.

14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksessa on todellisena vaarana se, että sote-maakuntien ja kuntien väliin muodostuu palveluketjuja haittaavia raja-aitoja. Konkreettisenä esimerkkinä voidaan todeta lastensuojelu, joka on sote-maakunnan tehtävä, mutta johon liittyvät konkreettiset toiminnot ja palvelut ovat kuntien vastuulla.

Toisaalta ongelmaksi voi muodostua ns. harmaa alue, jolla sijaitsevia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviä ei ole selkeästi määritelty kummallekaan organisaatiolle.

Hyvinvoinnin ja terveyden seurantaan tarvittavan tiedon tuottaminen jakautuisi ehdotuksen mukaan osin kunnan ja osin sote-maakunnan vastuulle. THL ohjaisi tämän seurantatiedon keräämistä. Uudistus tarjoaisi mahdollisuuksia kehittää ja parantaa väestön hyvinvoinnin ja terveyden seurantatiedon keräämistä ja käyttöä. THL:n seurantatehtävään kuuluisi myös väestöryhmittäisten erojen seuraaminen ja arviointi. Tällöin terveyden ja hyvinvoinnin kehitystä ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä väestöryhmien ja alueiden välisiä eroja koskevat tiedot tulisivat nykyistä paremmin esiin. Yhteismitallisesti koottu ajantasainen tieto parantaisi edellytyksiä tietoon

perustuvalle toiminnan ohjaamiselle. Yhdenmukaisesti koottu tietopohja mahdollistaisi myös esimerkiksi pelastustoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen yhteisen hyödyntämisen ja siten tukisi uusien, entistä vaikuttavampien, toimintamuotojen kehittämistä. Toiminnan tehostamiseksi sekä mahdollisten tietosuojaan liittyvien lainsäädännöllisten ongelmien välttämiseksi olisi hyvinvoinnin ja terveyden seurantaan tarvittavan tiedon tuottaminen siirrettävä palveluja toteuttavan sote-maakunnan tehtäväksi, ja varmistettava samalla, että kunta saa ne tiedot, joita se tarvitsee lakisääteisen tehtävänsä toteuttamiseksi.

15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun toteutumisen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Sote-maakunnalla on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja sen on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveystalouden saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Maakunnalla tulee olla ”riittävää omaa palvelutuotantoa”, mutta sitä voidaan täydentää ulkoisilla ostoilla, perusvastuun tulee kuitenkin olla omalla tuotannolla.

16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Sote-järjestämislain 12 § on kattava ja ottaa huomioon erityisesti perustuslain 124 § mukaisen kiellon siirtää merkittävää julkista valtaa muille kuin viranomaisille. Ostopalvelujen salliminen on välttämättömyys sote-tavoitteiden ja terveystalouden toteutumiselle. Nyt esitetty lakiesitys ei vaaranna palveluiden hankkimista.

17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja?

- ☐ kyllä

o kyllä pääosin X

- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälä saattaa tietyissä tilanteissa olla ristiriidassa hankintalain kanssa. Tämän vuoksi lainkohdan ensimmäiseen momenttiin olisi syytä lisätä, että "Mikäli yksityinen palveluntuottaja hankitaan julkisena hankintana, yksityisen palveluntuottajan on täytettävä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 80 §:n ja 81 §:n säännökset.

18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

o kyllä X

- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälässä on otettu kantaa sopimusoikeudelliseen hankkijan oikeuteen rajoittaa palveluhankinnan ketjuttamista tai asettaa sille rajoitteita. Sinänsä tämä on yleisten sopimusoikeuden periaatteiden mukaista jo ilman erillistä säännöstäkin, mutta tämän ottaminen osaksi sote-maakunnan toimintaa sääntelevää yleislakia antaa hankkijalle paremmat mahdollisuudet vedota tähän.

19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?

o kyllä X

- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Yhteistyösopimuksella mahdollistetaan näiden palveluiden yksittäistä maakuntaa laajempi toteuttaminen, joka tähtää palvelujen mahdolliseen kustannustehokkuuteen ja palvelujen laadulliseen paranemiseen. Sopimukset tulee uusia valtuustokausittain ja vasta toissijaisesti voi valtioneuvosto ottaa sopimusneuvottelut johdettavaksi.

20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälä takaa ruotsinkielisten palveluiden turvaamisen ja toiminnan kehittämisen sote-maakunnassa ja eri sote-maakuntien välillä. Säännöstä tulisi kuitenkin muuttaa siten, että sääntely on kielineutraali taaten molempien kansallisten kielten yhdenvertaisen aseman. Kaksikielisissä maakunnissa tulisi turvata molempien kansallisten kielten toteutuminen ja kansalaisten perustuslain 6 ja 17 pykälien mukainen oikeus käyttää omaa kieltään asioidessaan viranomaisissa.

21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksessä todetaan, että HUS-maakuntayhtymä vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 48 ja 49 §:issä tarkoitetusta varautumisesta häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtävistä. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ei toimi sosiaalipalvelun toimialalla ja siksi sen ei ole mahdollista toteuttaa sosiaalipalvelujen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumista eikä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtäviä alueellaan asianmukaisesti.

Valmiustehtäviä koskevassa sääntelyssä olisi erittäin tärkeää analysoida nykyinen koronaepidemiatilanne ja sen pohjalta tehdä tarkoituksenmukaisin jako vastuissa ja tehtävissä valtion, HUS-maakuntayhtymän, sote-maakunnan ja kuntien välillä. Säädökset eivät saa sekoittaa kuntien valmiussuunnitteluvollisuutta.

Pykälän lopussa todetaan myös, että ”Erityisen merkittävässä häiriötilanteissa sosiaali- ja terveysministeriö voi ottaa sosiaali- ja terveydenhuollon johto- ja koordinaatiovastuun itselleen.” Tässä ei puhuta varautumisen johtamisesta, vaan koko sosiaali- ja terveydenhuollon johtamisesta. Missä tilanteessa tällainen johtovastuun siirto ministeriölle olisi perustelua?

22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?

Ei kantaa.

23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Tietosuoja ja rekisterinpitovastuu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastiedoista.

Esimyksen mukaan sote-maakunta olisi rekisterinpitäjä sen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasasiakirjoille. Tämän perusteella on kuitenkin vaikea arvioida, kuka on vastuullinen taho Uudellamaalla näistä tiedoista, koska uudistuksessa Uudellemaalle tulee useita vastuullisia toimijoita.

Esimyksessä sote-maakunnan olisi huolehdittava sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamisesta sote-maakunnan muiden palvelujen kanssa sekä edistettävä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamista kunnan ja valtion muiden palvelujen kanssa. Miten tämä palvelujen yhteensovittaminen ja strateginen suunnittelu on kuntien osalta tarkoitus järjestää, kun kunnat eivät ole enää sosiaali- ja potilastietojen rekisterinpitäjiä? Kunnat eivät voi enää vedota lakiin sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019) ja sen 41 § mukaiseen tietojohdattamiseen, sillä tämä voidaan suorittaa ainoastaan kunnan omista tiedoista. Samainen laki ei myöskään mahdollista kehittämis- ja innovaatiotoimintaa yksilötason tiedosta (ainoastaan aggregoitu tieto). Epäselvää on, miten kunta tulee saamaan riittävät ja oikea-aikaiset tiedot vaaditun palvelujen yhteensovittamisen toteuttamiseksi.

Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaista

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X

- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

Pelastustoimen ICT-järjestelmien kehittämisen valtakunnalliset strategiset tavoitteet

Perusteluissa olisi huomioitava, että pelastustoimen ja turvallisuusviranomaisten yhteiset ICT-järjestelmät ja niiden kehittäminen ovat yksi iso pelastustoimen kustannuksia kasvattava kokonaisuus. Yhteisten tietojärjestelmien kehittäminen ei rajaudu pelastustoimeen tai sisäministeriön hallinnonalaan, vaan sillä on vahva rajapinta digitalisaation kehittämiseen Suomessa laajemminkin.

Tavoitteet pelastustoimen kansainvälisen toiminnan kehittämiseksi ja toteuttamiseksi

Pelastustoimen kansainvälinen toiminta osa Suomen kansainvälisiä sopimuksia, velvoitteita ja humanitääristä Suomi-brändiä, joka linkittyy myös ulkoministeriön ja puolustusministeriön hallinnonalaan ja on siksi valtioneuvostotasolla linjattava asia.

Tavoitteet pelastustoimen ja ensihoidon välisen synergian vahvistamiseksi

Valtioneuvosto olisi oikea taho ohjaamaan sisäministeriön ohjaaman pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen ohjaaman ensihoidon yhteistä kehittämistä

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaativuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

- kyllä
- **kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

Merellä tapahtuvaa pelastustoimintaa (Maritime Incident Response Group, MIRG) kannattaa jatkaa Varsinais-Suomen sote-maakunnan pelastuslaitoksen sekä Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen tuottamana, koska näillä pelastuslaitoksilla on jo siihen tarvittavat resurssit niin henkilöstön kuin kalustonkin osalta.

Rauniopelastustoimintaan (Urban Search and Rescue, USAR) kykeneviä muodostelmia olisi tarkoituksenmukaista koota siten, että Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin pelastuslaitokset kokoavat yhden muodostelman yhdessä, Pirkanmaan sote-maakunnan pelastuslaitos kokoaa yhden muodostelman ja Pohjois-Pohjanmaan sote-maakunnan pelastuslaitos kokoaa yhden muodostelman. Näin muodostuisi yhteensä kolme muodostelmaa. Tämänkaltaisella sijoittelulla saataisiin katettua koko valtakunnan alue riittävällä laajuudella.

Teknistä pelastustoiminnan tukitoimintaa (Technical Assistance and Support Team, TAST) ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa sote-maakuntien vastuulle, koska siihen toimintaan kuuluvat henkilöresurssit eivät pääsääntöisesti työskentele pelastuslaitosten palveluksessa.

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

Kansainvälisten avustustoiminnan resurssien vastaanottamista ja lähettämistä varten perustettava keskus (Reception and Departure Centre, RDC) olisi tarkoituksenmukaista antaa Helsingin kaupungin, Vantaa – Keravan ja Länsi-Uudenmaan sote-maakuntien hoidettavaksi. Perusteluna tähän on se, että näiden alueella sijaitsevat Hangon satama, Helsingin satama sekä Helsinki-Vantaan lentokenttä, joita Suomeen tulevat kansainväliset avustustoiminnan resurssit todennäköisesti käyttävät.

Lisäksi on tarkoituksenmukaista antaa vastaava RDC hoidettavaksi myös Lapin sote-maakunnalle, jotta siellä pystytään vastamaan Barents Rescue -sopimuksen mukaisiin velvoitteisiin sekä ottamaan vastaan avustusmuodostelmia Ruotsista, Norjasta tai Venäjältä.

Pelastustoimen kansainvälisten toimijoiden kansallinen point-of-contact, erityisresurssien hälyttäminen sekä pelastustoimen kansallisen ja kansainvälisen tilannekuvan ylläpito tulisi antaa Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin pelastuslaitosten yhteiselle tilanne- ja johtokeskukselle.

Kansainvälisten muodostelmien varustaminen tulisi antaa tehtäväksi maakunnalle, jossa on jo ennestään kansainvälisen avustustoiminnan logistista toimintaa. Kansainvälisen Punaisen Ristin avustustoiminnan logistiikkakeskus sijaitsee Pirkanmaan sote-maakunnassa Tampereella.

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

5 § Tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin

Pykälä on sisällöltään yhdenmukainen sote-järjestämislain 9 § kanssa. Sote-järjestämislaissa on pelastustoimen järjestämislaista poiketen lisäksi todettu, että ”muilla sote-maakunnilla ei ole päätösvaltaa 1 momentissa tarkoitetuista palveluista [suurempiin kokonaisuuksiin kootut palvelut], eivätkä ne saa järjestää, tuottaa tai hankkia muualta mainittuja palveluja. Vastaava rajausta tulisi olla myös pelastustoimen järjestämislain 5 §:ssä.

12 § Sisäministeriön aloite sote-maakunnan lisärahoituksen myöntämisestä

Sote-järjestämislain 50 § mukaan valtio voi osallistua sosiaali- ja terveydenhuollossa tarvittavan valtakunnallisen alueellisen valmiuden ja varautumisen kehittämiseen ja ylläpitämiseen tai poikkeuksellisten häiriötilanteiden hoitamiseen. Rakenne on kuvattu rahoituslaissa. Myös pelastustoimessa on vastaavia tarpeita. Pelastustoimen järjestämislain 12 § viittaa sote-maakuntien rahoituksesta annetun lain 12 §:ään, jossa ei käsitellä *lisärahoitusta* vaan *valtionavustusta*. Lisärahoitusta käsitellään rahoituslain pykälissä 11 ja 26. Sote-rahoituslain ja sen perustelujen mukaan valtionavustus ja lisärahoitus ovat kaksi erillistä mekanismia. Tarkoitetaanko pelastustoimen järjestämislain 12 §:ssä lisärahoitusta vai valtionavustusta?

Pelastustoimen järjestämislaissa tulisi olla lisärahoituksen esittämisen lisäksi myös mahdollisuus antaa valtion korvauksia (valtionavustus, rahoituslain 12 §) pelastustoimen valmiuden ylläpitämiseen ja häiriötilanteiden hoitamiseen, kuten sote-järjestämislaissa on tehty. Rahoituslain 12 § ilmeisesti mahdollistaa tämän, mutta tällaisen valtionavustuksen perusteita ei ole kuvattu pelastustoimen järjestämislaissa.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaista.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta ei tule jakaa kahteen osaan

On erittäin tärkeää, että lainsäädännöllä turvataan sote-maakuntien mahdollisuus tehdä yhteistyötä pelastustoimessa keskenään, jolloin Vantaa-Kerava ja Keski-Uusimaa voisivat hoitaa pelastustoimen palvelut yhteistyössä eikä nykyistä Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta tarvitsisi jakaa kahteen osaan.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on toimiva ja kustannustehokas, ja sen palvelut ja palveluverkko on suunniteltu ja optimoitu käsittäen koko nykyinen Keski-Uudenmaan pelastustoimen alue. Pelastuslaitoksen jako kahteen sote-maakuntaan ei toisi hyötyjä verrattuna nykytilaan.

Kysymyksiä voimaanpanolaista

33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaanpanolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Mikäli maakuntauudistus hyväksytään nyt esitetyssä muodossaan.

34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savoon. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana

olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehtoilla olisi lausunnonantajan toimintaa:

- ☐ Etelä-Savon maakuntaan
- ☐ Pohjois-Savon maakuntaan

Ei vastausta

36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa - Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- ☒ **Kyllä x**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Mikäli mennään sote-maakuntamalliin, ehdotettu Uudenmaan erillisratkaisun aluejako on tarkoituksenmukaisin.

37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetyt tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Väliaikainen toimielin koostuu kuntien nykyisistä viranhaltijoista. Uutta sote-maakuntaa rakennettaessa tämä voi muodostaa joissain tilanteissa intressiristiriidan tai jopa jääviyden. Nykyisessä epidemiatilanteessa ongelmaksi voi muodostua myös henkilöresurssien käyttö nykyisiä palveluita turvattaessa, epidemiaan vastattaessa ja uutta sote-maakuntaa perustettaessa.

38. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien ertain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Omaisuusjärjestelyt lakisääteisten kuntayhtymien ja maakunnan välillä sekä kuntien ja maakuntien välillä tulee toteuttaa käypiin arviokirjoihin perustuviin velattomiin arvoihin. Tämä mahdollistaa kuntien kohdalla sen, että ne voivat sopeuttaa erityisesti niiden jäljelle jäävää tasetta ja siellä olevia pitkäaikaisia velkoja vastaamaan supistuvien (puolittuvien) tulojensa mukaista tilannetta. Tällä toimenpiteellä voidaan lieventää kuntien kriisiytymistä sekä varmistaa niiden rahoituksen saatavuus verorahoituksen supistuessa. Irtaimeen omaisuuteen luetaan kuuluvaksi myös sosiaali- ja terveystoimen toimintaan liittyvät osakeomistukset, joiden siirtymisen ehdot tulee olla määriteltävissä ja neuvoteltavissa erikseen päälinjauksesta poiketen. Pääkaupunkiseudun muusta maasta poikkeava kiinteistöjen hintataso tulee huomioida jatkovalmistelussa.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen jääminen siirtymävaiheessa kuntien omaisuudeksi edellyttää käypään arvoon perustuvan vuokratason käyttöä maakuntien kanssa tehtävissä vuokrasopimuksissa. Tähän on syytä laatia tarkka laskentamalli yhteistyössä kuntien kesken huomioiden alueelliset hintatasoerot. Kiinteistöjen ylläpidon edellyttämien investointien tekeminen kuntien toimesta edellyttää vuokralaisen pidempiaikaista sitoutumista kiinteistöjen käyttöön sekä kuntien riittävän rahoituksen turvaamista kyseessä oleviin investointeihin siirtymävaiheessa. Pidemmällä aikavälillä tulisi valmistella paikalliset ratkaisut mahdollistava toimintamalli, jossa kiinteistöt siirtyvät vastikkeellisesti maakunnille. Valmistelussa tulee huomioida myös muut kuin suoraomisteiset sote-kiinteistöt, joita on huomattava osa esimerkiksi Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen toimitiloista.

Voimaanpanolain 22 § 2 momentin mukaan sote-maakunnalle siirtyisivät kunnan omistamat, sellaisen osakeyhtiön osakkeet, jotka kunta omistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämistä tai tuottamista varten. Lisäksi edellytettäisiin, että yhtiön tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottaminen. Pykälän perusteluissa todetaan seuraavaa: "Sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottamisena pidettäisiin myös sellaista osakeyhtiömuodossa toteutettua toimintaa, joka palvelee yksinomaan sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja jonka toiminta on välttämätön edellytys varsinaisten sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottamiselle ja toteuttamiselle. Tällaisina ei kuitenkaan pidettäisi esimerkiksi kiinteistöosakeyhtiön tai ruokapalveluyhtiön osakkeita, mutta niitä ovat erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon potilas- ja asiakastietojärjestelmien

toimittamisesta vastaavat yhtiöt, kuten joidenkin pääkaupunkiseudun kuntien sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin yhdessä omistama Oy Apotti Ab. Yhtiön tosiasiallinen päätoimiala ei ratkeaisi pelkästään yhden tilikauden liikevaihdon jakautumisen perusteella, vaan se edellyttäisi useamman tilikauden tarkastelua. Liikevaihdon jakautumisen lisäksi tulisi tarkastella myös niitä tavoitteita ja perusteluja, joiden vuoksi yhtiö on perustettu. Säännös tässä tarkoitettujen osakkeiden siirtymisestä sote-maakunnan omistukseen tarvitaan, jotta kuntia voidaan kohdella tasapuolisesti niiden palvelujen järjestämistavasta riippumatta.”

On erittäin tärkeää, että uudistus ei vaaranna Apotin käyttöönottoa millään tavalla, ja uudistuksessa pitäisikin myös mahdollistaa se, että Apotti voitaisiin ottaa käyttöön Uudellamaalla laajemmin. Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin muodostamassa kokonaisuudessa asiakas- ja potilastietojen tulee liikkua saumattomasti koko alueella. Tietojärjestelmiin liittyvien kustannussäästöjen näkökulmasta hyötypotentialiaali on myös sitä suurempi, mitä suurempia kokonaisuuksia voidaan tarkastella yhdessä.

39. Voimaannpanolain 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista sekä korvausmenettelystä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensaatiosäätely hyväksyttävä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Voimaannpanolaissa korvausta myönnettäisiin hakemuksen perusteella ja vain tilanteissa, joissa kunnan taloudellinen itsehallinto omaisuusjärjestelyiden seurauksena vaarantuu. Tätä periaatetta tulisi muuttaa niin, että korvaus koskisi kaikkia kuntia.

40. Voimaannpanolain 17 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin

- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

41. Onko 28 §:n mukainen ulkoistamissopimusten mitättömyyttä koskeva sääntely perusteltu ja turvaako se osapuolten aseman riittävästi?

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta esitys ulkoistussopimusten mitättömyydestä on perusteltua.

Mitättömyyttä koskevan lainkohdan perustuslainmukaisuus palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden ja omaisuuden suojaa koskevan sääntelyn osalta tulee kuitenkin selvittää.

42. Turvaako Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset sen toiminnan jatkuvuuden sote-maakuntien toimintana?

Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset ovat perusteltuja. Vammaisten palveluissa normaaliuden periaate tukee palvelujen tuottamista osana sote-maakunnan peruspalveluja.

43. Uudistus tulisi ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2023 alusta. Onko uudistus toteutettavissa uudistuksessa ehdotetussa aikataulussa?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa
- ☐

Valmistelun aikataulu on huolestuttavan tiukka, kuitenkin toimivan sote-ratkaisun aikaansaaminen on tärkeää. Tämän lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esityksen on tarkoitus mennä eduskuntakäsittelyyn vielä vuoden 2020 puolella. Eduskuntakäsittelylle on varattu aikaa alkuvuosi 2021 ja sote-maakuntien väliaikaishallinnon pitäisi aloittaa syksyllä 2021. Historian ensimmäiset sote-maakuntavaalit pidettäisiin tammikuussa 2022 ja virallisesti uudet sote-maakunnat

aloittaisivat toimintansa 1.1.2023. Aikaa lainsäädännön voimaantulosta kokonaan uuden hallinnon tason ja samalla 21 uuden organisaation (+ Helsingin kaupunki) aloittamiseen olisi vain noin 1,5 vuotta.

Uudistuksen laaja-alaisen ja erittäin merkittävien vaikutusten vuoksi valmistelun tulee olla huolellista ja siihen tulee varata riittävästi aikaa. Toisaalta, mikäli uudistus etenee, ei toimeenpanoa tule tarpeettomasti pitkittää. Uudistuksen piiriin kuuluvat organisaatiot ja niiden työntekijät kautta Suomen ovat jo pitkään toimineet epävarmuuden keskellä.

44. Voimaantulolain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Lain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta 55 § pitäisi jakaa sisällöllisesti kahteen osaan siten, että § 55 koskee nykyisen esitetyn pykälän sisällön mukaisesti vain Etelä-Savoa, ja Keski-Uudenmaan osalta tehdään oma pykälänsä, joka mahdollistaa sopimisen alueen tehtävien hoidosta maakuntalain 54 § mukaisesti ilman, että pelastustoimen alue täytyisi jakaa.

muutettu 55 §

Mitä tässä laissa säädetään sote-maakunnasta ja sote-maakunnan väliaikaisesta valmistelutoimielimestä, koskee Etelä-Savon pelastustoimen alueen osalta niitä sote-maakuntia, joille pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy. Tässä pykälässä tarkoitettujen sote-maakuntien ja sote-maakuntien väliaikaisten valmistelutoimielimien tulee sopia Etelä-Savon alueen pelastustoimen henkilöstön, kaluston ja sopimusten siirtojen jakamisesta maakuntien kesken.

Jos sote-maakunnat tai niiden väliaikaiset valmistelutoimielimet eivät sovi Etelä-Savon alueen pelastustoimen henkilöstön, kaluston ja sopimusten siirtojen jakamisesta sote-maakuntien kesken viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2022, valtioneuvosto päättää henkilöstön, kaluston ja sopimusten jakamisesta ja muista järjestämisvastuun siirron järjestämiseksi välttämättömistä asioista, joista sote-maakunnat ja niiden väliaikaiset valmistelutoimielimet eivät sopineet. Valtioneuvoston päätös voidaan panna täytäntöön välittömästi ja se on voimassa, kunnes asianomaiset sote-maakunnat sopivat henkilöstön, kaluston ja sopimusten siirtojen jakamisesta.

kokonaan uusi 55a §

Mitä tässä laissa säädetään sote-maakunnasta ja sote-maakunnan väliaikaisesta valmistelutoimielimestä, koskee Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueen osalta niitä sotemaakuntia, joille pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy. Tässä pykälässä tarkoitettujen sote-

maakuntien ja sote-maakuntien väliaikaisten valmistelutoimielimien tulee sopia Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimien henkilöstön, kaluston ja sopimusten siirtojen jakamisesta tai pelastustoimen tehtävien hoitamisesta yhdessä sote-maakuntalain 54 § mukaisesti.

Jos sote-maakunnat tai niiden väliaikaiset valmistelutoimielimet eivät sovi Keski-Uudenmaan pelastustoimen henkilöstön, kaluston ja sopimusten siirtojen jakamisesta tai pelastustoimen tehtävien hoitamisesta yhdessä sote-maakuntalain 54 § mukaisesti sote-maakuntien kesken viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2022, valtioneuvosto päättää henkilöstön, kaluston ja sopimusten jakamisesta ja muista järjestämisvastuun siirron järjestämiseksi välttämättömistä asioista, joista sote-maakunnat ja niiden väliaikaiset valmistelutoimielimet eivät ole sopineet. Valtioneuvoston päätös voidaan panna täytäntöön välittömästi ja se on voimassa, kunnes asianomaiset sote-maakunnat sopivat henkilöstön, kaluston ja sopimusten siirtojen jakamisesta tai pelastustoimen tehtävien hoitamisesta yhdessä sote-maakuntalain 54 § mukaisesti.

45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaannpanolaista.

Ei vastausta.

Kysymyksiä maakuntien rahoituslaista

46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveystalveluiden ja pelastustoimen rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksen alkuvaiheessa sote-maakuntien rahoitusvastuu on valtiolla. Tavoitteena tulee olla verotusoikeus maakunnille, jotta niiden itsehallinto vahvistuisi ja riippuvuus valtion toimenpiteistä vähenisi. Verotusoikeuden lisäksi maakunnat tarvitsevat valtion rahoitusosuutta myös jatkossa.

47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua osittain hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeen muutoksesta huomioidaan 80 %:n

osuus kolmannesta vuodesta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitetut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakuntien rahoituksessa huomioidaan vuosittain etukäteen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvu 80-prosenttisesti, kustannustason nousu sekä sote-maakuntien mahdolliset uudet tehtävät. Rahoitus tarkistetaan koko maan tasolla jälkikäteen vastaamaan toteutuneita sote-kustannuksia, jotta sote-maakunnilla on edellytykset hoitaa niille osoitetut tehtävät. Sote-maakunnille rahoitus kuitenkin kohdistuisi rahoituslain määräytymistekijöiden mukaisesti laskennallisena rahoituksena eikä tarkistuksessa arvioitaisi laskennallisen rahoituksen riittävyyttä yksittäisen sote-maakunnan tehtävien hoitamiseen. Mikäli toteutuneita kustannuksia ei huomioida maakuntakohtaisesti, tämä voi johtaa riittämättömään rahoituksen tasoon yksittäisen maakunnan kannalta.

48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoituksen määräytymistekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Suurin osa eli noin 80 prosenttia yleiskatteisesta rahoituksesta määräytyisi sairastavuuteen ja sosioekonomisiin tekijöihin perustuvan sote-palvelukertoimen perusteella. Asukasmäärän perusteella (€/asukas) määräytyisi vain vajaa 15 prosenttia rahoituksesta. Hyvin pieni osa (alle 4 prosenttia) rahoituksesta määräytyisi vieraskielisyyden ja asukastiheyden perusteella.

Esitetyt tarvetekijät ottavat heikosti huomioon pääkaupunkiseudun erityispiirteet kuten väestön voimakkaan kasvun, muuta maata suuremman maahanmuuton sekä eriarvoistumiseen liittyvät haasteet kuten segregaaion, syrjäytymisen sekä päihteiden aiheuttaman ylikuolleisuuden. On tärkeää, että kriteereissä huomioidaan mahdollisimman reaaliaikaisesti alueiden väliset väestömuutokset, jotta Uudenmaan ja erityisesti pääkaupunkiseudun voimakkaan väestönkasvun

tuottama palvelutarpeen kasvu huomioidaan tulevien maakuntien ja itsehallinnollisten alueiden rahoituksessa ajantasaisesti.

Määräytymiskriteerit poikkeavat myös merkittävästi nykyisistä valtion sosiaali- ja terveystalouden rahoituskriteereistä sekä edellisellä vaalikaudella ehdotetun sote- ja maakuntauudistuksen määräytymiskriteereistä. Tällä hetkellä sairastavuuden perusteella määräytyy noin 23 prosenttia rahoituksesta ja asukas- ja ikärakennepohjaisesti noin 68 prosenttia rahoituksesta.

49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen pelastustoimen tehtävien rahoituksen määräytymiskriteerit (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksessä kunnilta siirtyvät pelastustoimen kustannukset jaetaan uudelleen sote-maakunnille käyttäen kertoimina asukasmäärää (65 %), asukastiheyttä (5 %) ja riskitekijöitä (30 %) (rahoituslaki 21 § - 23 §). Malli on sinällään toimiva.

Pelastustoimen rahoituksen pohjana olevat kunnilta siirtyvät pelastustoimen kustannukset 443 milj. euroa eivät kuitenkaan tule riittämään. Nykytilassa kuntien siirtyvissä laskennallisissa kustannuksissa ei ole huomioitu valtakunnallisten järjestelyjen kustannuksia, joten rahoituspohja on tältä osin riittämätön. Esitetyllä rahoitusmallilla hallituksen tavoite pelastustoimen uudistukselle ei toteudu vaan, kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuus heikkenee.

Pelastustoimen valtakunnalliset järjestelyt on nyt hoidettu puutteellisesti. Siksi on hyvä, että niihin panostetaan. Resursointi tulee kuitenkin hoitaa sisäministeriön budjetista. Vaihtoehtoinen ja tarkoituksenmukainen ratkaisu on, että tehtävät annetaan pelastuslaitoksille käytännön toimijoina. Silloin valtakunnallisten tehtävien rahoitus tulee hoitaa erikseen eikä resursseja saa vähentää jo valmiiksi aliresursoiduilta pelastuslaitoksilta.

Vantaan kaupunki on kasvanut asukasmäärältään mitaten nopeimmin Suomessa. Samanaikaisesti alueen rakennuskanta ja infrastruktuuri kehittyy nopeasti, minkä vuoksi alueella on jo nyt toimintavalmiuden puutteita. Vain toteutuneet pelastustoimen kustannukset huomioon ottava laskennallinen pelastustoimen rahoituspohja nopeasti kasvavilla alueilla, kuten Vantaa – Keravan ja Keski-Uudenmaan sote-maakunnan alueilla, on riittämätön.

50. Sote-maakunnan rahoituksessa otetaan huomioon siirtymätasauksena laskennallisten kustannusten mukaisen rahoituksen ja sote-maakunnan alueen kuntien toteutuneiden

kustannusten erotus siten, että muutosta rajataan 7 vuoden ajan vuosittain porrastetusti kasvaen. Enimmäismuutos rajataan toistaiseksi pysyvästi enintään +/-150 euroon asukasta kohden vuodesta 2029 lähtien (35 §).

a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1 päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei kantaa

52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastausta.

54. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 29 ja 30 §)?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksen voimaantulovuonna kunnan talouden tasapainon muutos rajataan nolnaan eli tasapaino pysyy uudistusta edeltävällä tasolla. Viiden vuoden tasausjärjestelyillä rajataan kuntakohtaiset muutokset enintään +/- 100 €/asukas. 100 euron muutosrajaa ei ole riittävästi perusteltu ja se muuttaa suuresti eri kuntien talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana.

Rahoitusmalli kohtelee epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esimerkiksi tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Kunnilta, joiden tarvevakioitu indeksi alittaa raja-arvon sata, siirtyy sosiaali- ja terveystalouden kustannuksia vähemmän kuin niiltä, joilla tarvevakioitu indeksi ylittää raja-arvon sata. Tämä hyödyttää valtiota tulevien maakuntien rahoituksessa pienempänä lähtötilanteen kulutasona. Tästä kuitenkin epäloogisesti rangaistaan näin toimineita kuntia heikentämällä talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana.

Vantaan osalta tämä tasapainon heikkeneminen olisi valtiovarainministeriön kesäkuun laskelmatilanteen perusteella 14,6 milj. euroa. Oikeudenmukaisempi lähtökohta olisi muokata mallia niin, että muutos pysyisi 0-tasolla kunnan aikaisempaan talouden tasapainotilaan nähden.

55. Ovatko valtionosuuskriteerit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Kasvavien kaupunkien ja kuntien vuosittaiset investoinnit ylittävät usein merkittävästi vuosittaiset poistot, minkä vuoksi kuntien talouden tasapainoa tarkasteltaessa olisi tarkoituksenmukaista tarkastella taloudellisia vaikutuksia myös rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirran kautta eikä pelkästään arvioimalla vuosikatteen riittävyttä poistoihin.

Valtionosuuskriteerit eivät ota huomioon riittävästi väestökehityksen isoja muutoksia. Muuttoliike aiheuttaa huomattavia lisäkustannuksia muuttovoittoa saavissa kunnissa lisääntyneiden palvelu- ja investointitarpeiden muodossa. Vastaavasti muuttotappiokunnissa syntyy kustannuksia viiveessä palveluverkon ja henkilöstömäärien optimoinnissa jäljelle jäävään palvelutarpeeseen. Valtionosuuskriteereissä tulisi olla väestönmuutosmuuttuja, joka kompensoisi väestönmuutosten vaikutuksia niitä koskeville kunnille.

Vieraskielisten määrä vaikuttaa huomattavasti pääkaupunkiseudulla palvelukustannuksiin. Olisi tarpeen kasvattaa valtionosuuskriteereissä vieraskielisten määrän painoarvoa huomattavasti nykytasoa korkeammaksi.

Kuntien tasausvähennysrajaa tulisi madaltaa. Esityksessä on ehdotettu verotuloihin pohjautuvan valtionosuuksien kuntien välisen tasauksen tasausvähennysrajaksi 10 prosenttia, joka on liian kireä esityksessä ehdotettuun kuntien puolittuvaan veropohjaan nähden sekä kasvavien kaupunkien investointitarpeiden kasvu huomioiden.

56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.

Uudistuksen jälkeen kaupungit menettävät suuren osan verotuloistaan ja samanaikaisesti valtionosuuksien merkitys erityisesti pääkaupunkiseudun kuntien tulopohjassa korostuu. Voimakkaampi riippuvuus valtionosuuksista on ongelmallista itsehallinnon näkökulmasta ja lisäksi niiden määräytymis- ja jakoperusteet muuttuvat vuosittaisilla budjettipäätöksillä.

Valtionosuuksissa hallitsevassa roolissa olisivat myös uudistuksen rahoitusmuutoksia tasaavat erilliserät. Nämä tekijät lisäävät ennakoimattomuutta ja aiheuttavat vakavia ongelmia kaupungeille toiminnan suunnittelun kannalta. Samanaikaisesti kaupunkien keinot käyttötalouden sopeuttamiseen heikkenevät. Suurena riskinä on, että sopeutuspaineet joudutaan kohdentamaan kasvatukseen ja koulutuksen palveluihin sekä kaupunkiympäristön ja liikennejärjestelmän toimintoihin eli kuntalaisten kannalta keskeisiin peruspalveluihin.

Uudenmaan erityispiirteenä on voimakas väestönkasvu, nopea kansainvälistyminen sekä kansallisestikin merkittävä taloudellinen toimeliaisuus, mikä edellyttää, että alueen kunnilla on riittävästi investointikykyä ja elinvoimaa. On oleellista, että varmistetaan myös sote-ratkaisun jälkeen jäävän kaupungin toimintakyky ja rahoituksellinen asema. Uudistus kasvattaa kuntien suhteellista velkaantuneisuutta, kun nykyinen lainakanta jää kaupunkien vastuulle samalla kun tulot vähenevät. Uudistus lisää kaupunkien rahoituksellista epävarmuutta sekä heikentää kasvavien kaupunkien investointikykyä. Vaikka tulot putoavat kolmannekseen, investointitarve pääkaupunkiseudun kaupungeissa ei juuri vähene. Kasvatavat kaupungit tarvitsevat ennen kaikkea uusia kouluja ja varhaiskasvatuksen palveluja sekä maankäytön ja logistiikan investointeja ja nämä investoinnit jäävät edelleen kaupunkien hoidettavaksi.

Uudistus muuttaa merkittävästi kuntien valtionosuusrahoituksen määräytymisperusteita. Esitysluonnoksen mukaan pääosa valtionosuusrahoituksesta voi jatkossa perustua erilaisiin sote-uudistuksen muutosvaikutuksia tasaaviin mekanismeihin. Tämä heikentäisi merkittävästi kuntien rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Sote-uudistuksen vuoksi toteutettavat kuntien talouden tasausmekanismit tulisi toteuttaa muutoin kuin osana kuntien peruspalvelutuotantoon tarkoitettua valtionosuusjärjestelmää.

Perustuslaista johdetun rahoitusperiaatteen mukaisesti valtio ei voi lisätä kuntien tehtäviä antamatta samalla kunnille tehtävien tarvitsema rahoitus. Samoin tulisi toimia silloin, kun valtio ottaa kunnilta tehtäviä. Kunnille tulee taata jäljelle jääviin tehtäviin rahoitusperiaatteen mukaisesti riittävä rahoitus.

58. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksessa kuntien veropohjaa heikennettäisiin leikkaamalla kuntien saamaa osuutta yhteisöveron tuotosta nykytasosta kolmanneksella. Vantaan näkemyksen mukaan yhteisöveropohjasta leikattava taso tulisi määrittää selvästi lakiesityksessä ehdotettua noin 0,6 miljardia euroa matalammaksi. Lisäksi kiinteistövero tulisi poistaa verotulotasauksen elementeistä, sillä se kohtelee epätasa-arvoisesti pääkaupunkiseudun kaupungeja.

59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.

Ei vastausta.

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Oppilas- ja opiskelijahuollon järjestämisvastuu tulisi säilyttää kuntien tehtävänä eikä siirtää sote-maakuntien vastuulle. Vantaalla oppilas- ja opiskelijahuolto on osa kasvatuksen ja oppimisen toimialaa, ei sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Yhteisöllinen opiskeluhoitotyö on opiskeluhoollon ensisijainen toimintamuoto ja siksi opiskeluhoollon psykologien ja kuraattorin toimiminen kiinteästi kouluissa ja oppilaitoksissa on oleellista. Lain määrittämää yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä ei voi tehdä toisesta organisaatiosta käsin. Koulun ulkopuolelta on mahdotonta vaikuttaa koulun rakenteisiin ja toimintatapoihin. Koulumaailman tuntemus lisää opiskeluhoitotyön vaikuttavuutta.

62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei

- ☐ ei kantaa

63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastausta.

Uusimaa-laki

64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Mikäli sote-maakuntamalli etenee valtakunnallisesti, ehdotettu Uudenmaan erilliskäytännön aluejako on tarkoituksenmukainen.

65. Turvaavatko HUSin lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esitys turvaa HUS:n lakisääteiset tehtävät erikoissairaanhoidon järjestämisessä.

Yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävien sääntely on jätetty avoimeksi, mikä on yliopistollisten toimijoiden vapauden perusteella suotavaa.

66. Onko terveydenhuollon järjestämisvastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin

kaupungin ensisijainen järjestämisvastuu, HUSin lakisääteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudellamaalla esitetään toteutettavaksi muusta maasta poikkeava erikoissairaanhoidon vastuun jakautuminen ja järjestäminen. Erikoissairaanhoidon integraatio sote-palveluihin poikkeaa muun maan ratkaisusta. Tämä täytyy uusien organisaatioita ja yhteistyön rakenteita tunnistettaessa ja perustettaessa ottaa huomioon. Yhteen järjestäjään perustuvan mallin toimeenpano Uudellamaalla olisi kuitenkin sisältänyt tätä mallia huomattavasti suurempia taloudellisia ja toiminnallisia riskejä.

Järjestämisvastuu on esityksessä määritelty yleislakitasoisesti. On kuitenkin huomioitava, että esitys ei luo selkeää lakikokonaisuutta HUS-maakuntayhtymän sekä Uudenmaan sote-maakuntien toimintojen järjestämisestä. Sote-maakunnat saavat tarveperusteisen kiinteän rahoituksen. HUS:n rahoitus tulee edelleen perustumaan toimenpidekohtaiseen rahoitukseen, koska Uudenmaan alueen sote-maakunnat tuskin pystyvät HUS:n rahoituksen osalta muunlaisiin järjestelyihin. HUS-järjestämissopimuksen (mukaan lukien rahoitukseen liittyvät ratkaisut) pitäisi pystyä ohjaamaan Uudenmaan sote-maakuntien ja HUS:n välistä hoidon porrastuksen toimivuutta ja sitä kautta turvata alueen yhdenvertaisia palveluita.

67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Vertailtavuutta voi vaikeuttaa se, että Helsinki voi käyttää kaupungin rahaa sote-toimintaan.

68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

69. Vapaamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?

Ei vastausta.

Yleishallintoa koskevat lait

70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

Ei vastausta.

Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereineen selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

73. Pidätkö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.

Ei vastausta.

Maakuntien ohjaus

76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Valtakunnallisen ohjauksen lisääminen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen laadun turvaamisessa on tarpeellista. Kuitenkin sote-maakuntien oman toimivallan turvaamisen osalta esitys ei ole riittävä. Vahva valtion ohjaus ilman verotusoikeutta kaventaa maakuntien mahdollisuuksia ratkaista itsenäisesti paikallisia palvelutarpeita ja hankkia rahoitusta.

77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X

- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Jos sote-maakuntauudistus toteutetaan esitetystä muodossaan.

78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☒ ei kantaa X

Uudistuksen vaikutukset

79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on historiallisen suuri julkisen hallinnon uudistus, joka toteutuessaan vaikuttaa erittäin merkittävästi hallinnon eri tasojen (valtio, sote-maakunnat ja kunnat) tehtävänjakoon, vastuisiin ja rahoitukseen. Uusien maakuntavaalien myötä uudistus vaikuttaa myös koko demokraattiseen järjestelmäämme. Väistämättä uudistuksella on vaikutuksensa myös kaikkiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ja pelastustoimessa sekä näiden molempien tukipalveluissa työskenteleviin työntekijöihin, ja palvelutuotannon kautta meihin kaikkiin suomalaisiin.

Näin massiivisen uudistuksen kaikkia seurauksia ja vaikutuksia on jopa mahdotonta arvioida. On kuitenkin valitettavaa, että vaikutusten arvioinnissa ei ole kiinnitetty tarpeeksi huomioita siihen, miten perustavanlaatuisia vaikutuksia uudistuksella on kuntien tehtäviin, rahoitukseen ja tulevaisuuteen. Esitys ei myöskään tunnista kaupungistumista, suurten kaupunkiseutujen erityispiirteitä tai kaupunkiseutujen kasvavaa merkitystä.

Uudenmaan erillisratkaisun vaikutusten arvioinnissa ei ole erityisesti huomioitu sitä, että nykyisen Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueelle muodostuu ehdotuksen toteutuessa kaksi sote-maakuntaa, Vantaa – Kerava ja Keski-Uusimaa. Uudistuksen toteutuessa on ratkaistava, säilyykö Keski-Uudenmaan pelastuslaitos edelleen yhtenä kokonaisuutena kahden sote-maakunnan yhteisenä pelastuslaitoksena vai perustavatko Vantaa – Keravan ja Keski-Uudenmaan sote-

maakunta kumpikin oman pelastuslaitoksen. Tällä on merkittävä vaikutus pelastustoimen sote-maakuntavalmisteluun sekä muutostukustannuksiin.

80. Onko uudistuksen muutostukustannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Muutostukustannuksien tyyppejä on tunnistettu kattavasti. Arviot tukustannusten määrästä ovat kuitenkin vielä kesken eikä niitä ole kaikilta osin arvioitu. Esimerkiksi palkkaharmonisoinnin tukustannukset tulevat olemaan huomattavat. Muutostukustannukset tulee ottaa huomioon täysimääräisesti etukäteisvalmistelun rahoituksessa, sote-maakuntien rahoituksessa sekä jäljelle jäävien kuntien rahoituksessa.

81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutostukustannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen tukustannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?

Tukustannusarvioihin on vaikeaa ottaa kantaa. Ongelmana ovat kuntien hankintayksikköjen rinnalle syntyvät sote-maakuntien hankintayksiköt, mikä lisää päällekkäistä tekemistä tietohallinnon näkökulmasta. Tällaisesta kokonaisuudesta on erittäin vaikea löytää säästömahdollisuuksia, mutta merkittävät tukustannusten kasvut ovat useissa kohden ilmeisiä. Lisäksi muutokset aiheuttavat jo sinällään merkittäviä muutostukustannuksia. Niitä on mahdollista osittain pienentää siirtymäkausilla, mutta vain osittain.

82. Näkemyksenne muista mahdollisista ICT- ja digiasioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteessa?

Kuntien osalta ongelmana on se, että IT-hankintojen volyymit pienenevät ja sen myötä yksikkötukustannukset nousevat. Potilastietojärjestelmistä yms. ei päästä eroon, koska käyttöä on muuallakin kuin sotessa. Epäselvää kuinka uudet syntyvät hankintayksiköt käyttävät nykyisiä sopimuksia ja minkälaisia siirtymäaikoja näihin annetaan. Hyvin todennäköisesti tästä syntyy päällekkäisiä tukustannuksia ainakin muutamille vuosille.

83. Minkälaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin liittyviä vaikutuksia järjestämisvastuuseen ja ostopalveluihin liittyvästä täsmentävästä sääntelystä sote-maakunnille aiheutuisi (liittyen esimerkiksi palvelurakenteen muuttumiseen tai palvelutuotannosta aiheutuviin kustannuksiin):

a) vuosina 2021-2022?

Ei suuria vaikutuksia.

b) vuosina 2023-2024?

Ei suuria vaikutuksia.

c) vuodesta 2025 alkaen?

Ei suuria vaikutuksia.

84. Osa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevista sote-maakunnille siirtyvistä hankintasopimuksista saattaisi olla uusien säännösten nojalla mitättömiä. Sote-maakunta olisi velvollinen korvaamaan palveluntuottajille sopimusten mitätöitymisen takia hyödyttömäksi jäävät investoinnit. Minkälaisia vaikutuksia lakisääteisestä mitättömyydestä aiheutuisi sote-maakunnille tai yksityisille palveluntuottajille?

a) vuosina 2021-2022?

Voisi aiheuttaa epävarmuutta kilpailutuksiin, kun tuottajat pelkäisivät sopimusten mahdollista mitätöintiä.

b) vuosina 2023-2024?

Sote-maakunnan tulisi kilpailuttaa uudet sopimukset mitätöityjen sopimusten tilalle.

c) vuodesta 2025 alkaen?

Sote-maakunta joutuisi maksamaan korvauksia mitätöityneisiin sopimuksiin liittyneistä investointikustannuksista.

85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?

- ☐ kyllä
- ☒ Ei X

b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?

Ei vastausta.

c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimuksiin yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?

Ei vastausta.

Uudistuksen toimeenpanon tuki

86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistuksen alueelliseen toteutukseen?

- ☐ sote-integraatio X
- ☐ palvelutarpeen arviointi X
- ☐ hallinto ja johtaminen X
- ☐ henkilöstösiirrot X
- ☐ talous X
- ☐ omaisuusjärjestelyt X
- ☐ tietohallinto ja ICT X
- ☐ viestintä ja osallisuus X

muuta, mitä?

Muut kysymykset

87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen ”sote-maakunta” korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.

Nimeämisessä tulee ottaa huomioon hyvän hallinnon periaatteet sekä kuntalain 4 § nimivaatimukset, eli nimen tulee olla asiallinen ja eikä se saa olla harhaanjohtava.

Sote-maakunta -nimessä ongelmana on, että siinä ei näy pelastustoimi lainkaan.

88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.

Nimeämisessä tulee ottaa huomioon hyvän hallinnon periaatteet sekä kuntalain 4 § nimivaatimukset, eli nimen tulee olla asiallinen ja eikä se saa olla harhaanjohtava.

Sote-maakunta -nimessä ongelmana on, että siinä ei näy pelastustoimi lainkaan.

Toivottavaa olisi, että alueen asukkaat saisivat ottaa kantaa nimeen.

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Sote-uudistuksen tavoitteiden toteutuminen varmistettava

Suomi tarvitsee palvelujen laadun ja saatavuuden turvaavan sosiaali- ja terveydenhuollon ratkaisun. Vantaan kaupunki on aiemmissa lausunnoissaan kannattanut kuntapohjaista sote-ratkaisua. Valtioneuvoston valittua maakuntapohjaisen ratkaisun, Vantaan kaupunki keskittyy lausunnossaan sen sisällön vaikutusten arviointiin erityisesti kuntiin.

Maakuntapohjaisessa ratkaisussa Vantaa kantaa huolta erityisesti läheisyysperiaatteen toteutumisesta, lähipalvelujen ja asukasdemokratian turvaamisesta. Mikäli uudistus etenee valtakunnallisesti esitettyyn suuntaan, on esitetty Uudenmaan erilliskeskitys ja Vantaa-Keravan sote-maakunta Vantaan kaupungin kansalta paras ratkaisu.

Historiallisen suuressa julkisen hallinnon uudistuksessa ei ole selvitetty tarpeeksi perusteellisesti vaikutuksia kuntiin eikä tunnistettu suurten kaupunkien merkitystä

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on historiallisen suuri julkisen hallinnon uudistus, joka toteutuessaan vaikuttaa erittäin merkittävästi hallinnon eri tasojen (valtio, sote-maakunnat ja kunnat) tehtävänjakoon, vastuisiin ja rahoitukseen. Uusien maakuntavaalien myötä uudistus vaikuttaa myös koko demokraattiseen järjestelmäämme. Väistämättä uudistuksella on vaikutuksensa myös kaikkiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ja pelastustoimessa sekä näiden molempien tukipalveluissa työskenteleviin työntekijöihin, ja palvelutuotannon kautta meihin kaikkiin suomalaisiin. Näin massiivisen uudistuksen kaikkia seurauksia ja vaikutuksia on jopa mahdotonta arvioida. On kuitenkin valitettavaa, että vaikutusten arvioinnissa ei ole kiinnitetty tarpeeksi huomioita siihen, miten perustavanlaatuisia vaikutuksia uudistuksella on kuntien tehtäviin, rahoitukseen ja tulevaisuuteen. Esitys ei myöskään tunnista kaupungistumista, suurten kaupunkien erityispiirteitä tai entisestään kasvavaa merkitystä.

Kunnat on ohitettu uudistuksen valmistelussa

Onkin valitettavaa, että näin suuri ja kokonaisvaltainen uudistus on valmisteltu lähes yksinomaan ministeriön toimesta. Kunnat eivät ole olleet valmistelussa mukana. Uudellamaalla kunnat osallistuivat erilliskeskityksen valmisteluun, mutta siinäkin käytännössä erilliskeskityksen aluejaon osalta. Valmistelun seuraaminen on ollut hankalaa ja erityisesti esityksen rahoitusmallista ja uudistuksen taloudellisista vaikutuksista on lähes mahdoton muodostaa selkeää kokonaiskuvaa.

Kunnallisen itsehallinnon näkökulmasta on huolestuttavaa, miten uudistus keskittää valtaa valtiolle. Itsehallinnollisiksi kuvatut sote-maakunnat ovat todellisuudessa tiukasti valtion ohjauksessa.

Uudistuksen tiukka aikataulu vaarantaa perusteellisen ja onnistuneen toimeenpanon

Uudistuksen tiukka aikataulu huolestuttaa kuntia. Meneillään olevan lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esityksen on tarkoitus mennä eduskuntakäsittelyyn vielä vuoden 2020 puolella. Eduskuntakäsittelylle on varattu aikaa alkuvuosi 2021 ja sote-maakuntien väliaikaishallinnon pitäisi aloittaa syksyllä 2021. Historian ensimmäiset sote-maakuntavaalit pidettäisiin tammikuussa 2022 ja virallisesti uudet sote-maakunnat aloittaisivat toimintansa 1.1.2023. Aikaa lainsäädännön voimaantulosta kokonaan uuden hallinnon tason ja samalla 21 uuden organisaation (+ Helsingin kaupunki) aloittamiseen olisi vain noin 1,5 vuotta.

Sote-maakunnille ei tule antaa yleistä toimivaltaa ja niiden tehtävät tulee selkeyden vuoksi olla tarkkaan määriteltä

Sote-maakunnille ei ole asetettu yleistä toimialaa, vaan tehtävät on rajattu sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen. Näin tulee olla myös jatkovalmistelussa, eli sote-maakunnille ei tule siirtää muita vastuita. Erittäin tärkeää on kuitenkin varmistaa se, ettei sote-maakuntien ja kuntien välille muodostu raja-aitoja, ja toisaalta se, ettei sote-maakuntien ja kuntien välille muodostu harmaata aluetta, jossa tehtävien, vastuiden ja resurssien jako on epäselvää. Vaara näiden molempien tilanteiden toteutumiseen on olemassa. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen tai opetuksen välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon lastensuojelussa tulee olla saumatonta, vaikka ne jatkossa sijoittuvat eri organisaatioon ja eri rahoituksen alle.

Uudistuksella kavennetaan itsehallintoa

Sote-maakuntiin kohdistuva voimakas valtionohjaus ilman verotusoikeutta kaventaa sote-maakuntien itsehallintoa ja uusien maakuntavaltuustojen toimintamahdollisuuksia, mikä saattaa aiheuttaa demokratiavajeen ja sitä kautta toiminnallisia ongelmia.

Kuntien itsehallintoon puolestaan vaikuttaa merkittävästi se, jos uudistuksen rahoitusratkaisun myötä kunnista tulee entistä riippuvaisempia valtionosuuksista.

Uudistuksella ei hillitä kustannusten kasvua, vaan talous on merkittävä riski

Suurin ongelmakohta ja riski uudistuksessa on talous. Ei ole mitenkään todennäköistä, että tällä ratkaisulla pystyttäisiin hillitsemään kustannusten kasvua. Uudistus vaikuttaa kuntatalouteen suoraan ja välillisesti montaa eri kanavaa pitkin (kustannusten siirto, verot, valtionosuudet, omaisuuksien siirrot, jne.). Uudistuksen yhteydessä ei ole selvitetty lainkaan, miten kunnat tulevat selviytymään tehtävistään, velvoitteistaan ja veloistaan uudistuksen jälkeen.

Uudistuksen vaikutukset Vantaan kaupungin talouteen eivät ole hyväksyttäviä

Uudistus iskee Vantaan kaupungin talouteen merkittävästi. Uudistuksen rahoitusmalli kohtelee erityisen epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esimerkiksi tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Tällaisia kuntia valitettavasti rangaistaan heikentämällä niiden talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana. Vantaan osalta tämä tasapainon heikkeneminen olisi valtiovarainministeriön kesäkuun laskelmatilanteen perusteella 14,6 milj. euroa.

Uudistuksen jälkeen kaupungit menettävät suuren osan verotuloistaan ja samanaikaisesti valtionosuuksien merkitys erityisesti pääkaupunkiseudun kuntien tulopohjassa korostuu. Valtionosuuksien määräytymis- ja jakoperusteet muuttuvat vuosittaisilla budjettipäätöksillä ja hallitsevassa roolissa olisivat myös uudistuksen rahoitusmuutoksia tasaavat erilliserät. Nämä tekijät lisäävät ennakoimattomuutta ja aiheuttavat vakavia ongelmia kaupungeille toiminnan suunnittelun kannalta. Samanaikaisesti kaupunkien keinot käyttötalouden sopeuttamiseen heikkenevät. Suurena riskinä on, että sopeutuspainee joudutaan kohdentamaan kasvatukseen ja koulutuksen palveluihin sekä kaupunkiympäristön ja liikennejärjestelmän toimintoihin eli kuntalaisten kannalta keskeisiin peruspalveluihin.

Uudenmaan erityispiirteenä on voimakas väestönkasvu, nopea kansainvälistyminen sekä kansallisestikin merkittävä taloudellinen toimeliaisuus, mikä edellyttää, että alueen kunnilla on riittävästi investointikykyä ja elinvoimaa. On oleellista, että varmistetaan myös sote-ratkaisun jälkeen jäävän kaupungin toimintakyky ja rahoituksellinen asema. Uudistus kasvattaa kuntien suhteellista velkaantuneisuutta, kun nykyinen lainakanta jää kaupunkien vastuulle samalla kun tulot vähenevät. Uudistus lisää kaupunkien rahoituksellista epävarmuutta sekä heikentää kasvavien kaupunkien investointikykyä. Vaikka tulot putoavat kolmannekseen, investointitarve pääkaupunkiseudun kaupungeissa ei juuri vähene. Kasvavat kaupungit tarvitsevat ennen kaikkea uusia kouluja ja varhaiskasvatuksen palveluja sekä maankäytön ja logistiikan investointeja ja nämä investoinnit jäävät edelleen kaupunkien hoidettavaksi.

Uudistus muuttaa merkittävästi kuntien valtionosuusrahoituksen määräytymisperusteita. Esitysluonnoksen mukaan pääosa valtionosuusrahoituksesta voi jatkossa perustua erilaisiin sote-uudistuksen muutosvaikutuksia tasaaviin mekanismeihin. Tämä heikentäisi merkittävästi kuntien rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Sote-uudistuksen vuoksi toteutettavat kuntien talouden tasausmekanismit tulisi toteuttaa muutoin kuin osana kuntien peruspalvelutuotantoon tarkoitettua valtionosuusjärjestelmää.

Koronavirusepidemiasta saadut opit ja kokemukset tulisi hyödyntää uudistuksessa

Lausuntokierroksen ollessa käynnissä koettelee koko maailmaa koronaviruspandemia. Kovimmat vaikutukset epidemialla on ollut suuriin kaupunkeihin, joissa tartuntatapauksia on ollut eniten ja

joissa rajoitustoimenpiteet ovat vaikuttaneet monin eri tavoin ihmisiin ja elinkeinoelämään. Monialaiset kaupungit ovat kyenneet tarkastelemaan häiriötilannetta monipuolisesti eri näkökulmista, muodostamaan kattavan tilannekuvan, ennakoimaan vaikutuksia ja reagoimaan nopeasti. Kaupungeissa on myös pystytty siirtämään henkilöstöä kriittisiin tehtäviin muilta toimialoilta. Käynnissä oleva epidemia ja sen aiheuttamat toimenpiteet ovat historiallisia. Tilanteesta olisi mahdollisuus ottaa oppia, selkeyttää prosesseja ja tiedonkulkua, määritellä vastuita ja tehtäviä tavalla, jotka myös näin massiivisessa sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä pelastustoimea koskevassa uudistuksessa olisi erittäin tärkeää huomioida. Nyt niin ei valitettavasti olla tekemässä.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta ei tule jakaa kahteen osaan

On erittäin tärkeää, että lainsäädännöllä turvataan sote-maakuntien mahdollisuus tehdä yhteistyötä pelastustoimessa keskenään, jolloin Vantaa-Kerava ja Keski-Uusimaa voisivat hoitaa pelastustoimen palvelut yhteistyössä eikä nykyistä Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta tarvitsisi jakaa kahteen osaan.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on toimiva ja kustannustehokas, ja sen palvelut ja palveluverkko on suunniteltu ja optimoitu käsittäen koko nykyinen Keski-Uudenmaan pelastustoimen alue. Pelastuslaitoksen jako kahteen sote-maakuntaan ei toisi hyötyjä verrattuna nykytilaan.

90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastausta.

9 § **Ändringar i de bindande mål för 2020 som ställts upp av stadsfullmäktige**

VD/7184/02.01.00.03/2020

RV/MR/PK/HY-L/KW

Coronaviruspandemin COVID-19 har inverkat mycket kraftigt på hela mänskligheten både globalt och i Finland under år 2020. Den har haft en mycket stor inverkan på Vanda genom olika begränsningsåtgärder i samhället, nya former av servicebehov och många verkningar av olika slag som kommit att avspegla sig på ekonomin och sysselsättningen.

Stadsfullmäktige fattade 11.11.2019 i samband med godkännandet av budgeten för 2020 också beslut om de bindande målen för år 2020. Den förändring i omvärlden som orsakats av coronavirusepidemin i Finland under år 2020 är så betydande att det är motiverat att mitt under året granska behovet att ändra de bindande målen, för att målens målnivåer ska kunna sättas i relation till det rådande läget.

Stadsstyrelsen beslutade 4.5.2020 § 8 att tillsätta en kommitté med förtroendevalda, vars uppgift är att verka som styrgrupp för beredningen av produktivitets- och tillväxtprogrammet. Vidare beslutade stadsstyrelsen att kommittén före 30.6.2020 ska framföra förslag till stadsstyrelsen över vilka ändringar i de av fullmäktige uppställda bindande målen för 2020 som är nödvändiga på grund av coronaepidemin.

En arbetsgrupp har bildats för beredningen av produktivitets- och tillväxtkommitténs arbete, vilken producerar material som stödjer kommitténs arbete. Förslaget till ändringar som behövs i de bindande målen för år 2020 bereddes i samarbete mellan arbetsgruppen och stadens verksamhetsområden och presenterades vid produktivitets- och tillväxtkommitténs sammanträde 8.6.2020. Kommittén godkände framställningen till förslaget till stadsstyrelsen.

Produktivitets- och tillväxtkommitténs förslag till vilka ändringar i de av fullmäktige uppställda bindande målen för 2020 som är nödvändiga på grund av coronaepidemin har markerats med rött i bilagan.

Stadsstyrelsen 7.9.2020 § 7

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå att stadsfullmäktige att ändringarna enligt bilagan i de av fullmäktige uppställda bindande målen för 2020 görs på grund av coronaepidemin.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 9

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att på grund av coronaepidemin göra ändringarna enligt bilagan i de av fullmäktige uppställda bindande målen för 2020.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

- Produktivitäts- och tillväxtkommitténs förslag till vilka ändringar i de av fullmäktige uppställda bindande målen för 2020 som är nödvändiga på grund av coronaepidemin

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besvärsanvisning

Närmare information:

Matti Ruusula, ekonomi- och strategidirektör, tfn 043 824 9254, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Sitovat tavoitteet vuodelle 2020

KV 11.11.2019

Sitova tavoite vuodelle 2020	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Vastuuhenkilö(t)
Turvaamme talouden tasapainon					
Strateginen tavoite 1. Turvaamme talouden tasapainon					
1.1 Hallittu käyttötalouden menokehitys	Toimintamenojen kasvu-%	4,3 %	Talousarvion 2020 mukainen	Lisääntyvät velvoitteet, palvelutarpeen kasvu	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Matti Ruusula
1.2 Onnistunut varainhankinta ja rahoitusriskien hallinta	budjetoidut korkomenot alittuvat, korkoriski duraatiolla mitattuna (nettolainanotto enintään budjetin mukainen)	korkomenot 2,32 milj. euroa, duraatio 1,8	Korkokulut enintään 3,1 milj. euroa Duraatio (korkoriskimittari) vähintään 0,9	Ennakoitua nopeampi EKP:n rahapolitiikan normalisointi, lainamarginaalien nousu, syvästi negatiivisen talletuskoron vaikutukset korkomeneihin kassan kautta, muut mahdolliset rahoitusmarkkinoiden kriisit	Kaupunginjohtaja, raportointivastuu: Pirjo van Nues
1.3 Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2020 vähintään 30 miljoonaa euroa	Maanmyyntivoitot	38,2 milj. euroa	30 milj. euroa Lisäksi seurataan maankäytön muita tuloja maanmyyntivoittojen ohella.	Tarjonta ja kysyntä	Hannu Penttilä
1.4 Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle	Kaupungin maaomaisuus uudiskaavoituksessa (vahvistuneet kaavat)	53 %	55 %	Kaupungin maaomaisuuden vähäisyys, maaomaisuuden sijoittuminen tarkoituksen mukaan sopimattomasti	Hannu Penttilä
Strateginen tavoite 3. Pidämme konsernin talouden hallinnassa					
3.1 Konserniohje uudistetaan ja kaupungin omistajapolitiikka yhtiöissä /kuntayhtymissä linjataan	Konserniohje uudistettu ja omistajapolitiikan linjaukset tehty	Konsernistrategia vahvistettu 17.11.2012	Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen ja vähintään konsernijaosto on käsitellyt omistajapolitiikka - linjaukset --> Muutosesitys: Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen ja omistajapolitiikan yleisen osan sekä konsernijaosto on aloittanut yhtiökohtaisten omistajalinjausten käsittelyn.	Linjaukset vaativat runsaasti valmisteluaikaa ja yhteistä sitoutumista virkamiesjohdossa sekä luottamushenkilöillä eri toimielimissä	Kirsi-Marja Lievonon

Sitova tavoite vuodelle 2020	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Vastuhenkilö(t)
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien					
Strateginen tavoite 4. Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta					
4.1 Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030	Kasvihuonekaasut vähenevät Vuoden 2020 aikana on toteutettu investoinnit joilla kaupungin omien ja tytäryhteisöjen kiinteistöjen energiankulutus laskee 2 % vuoden 2019 tasosta (investointia seuraavan 12 kk aikana) Kaupunki luopuu merkittävimmissä kohteissa öljylämmityksestä	Kokonaispäästöt 1068 (1000 t CO₂-ekv) ja asukaskohtaiset 4,7 (t CO₂-ekv) Kaupungin omien ja tytäryhteisöjen kiinteistöjen energiankulutus 2019 Lämmitysöljyn käyttö 6600 MWh/a	Kokonais- ja asukaskohtaiset päästöt vähenevät 7 % Kulutustaso laskee 2 % vuodesta 2019 seurantajaksolla (12 kk investoinnin toteutuksen jälkeen) Lämmitysöljyn käyttö tasolla 3300 MWh/12 kk investoinnista (ei realisoidu kokonaan kalenterivuoden aikana)	Yleinen taloudellinen kehitys, valtion riittämättömät toimet päästöjen vähentämiseksi, valtakunnallisen sähkön alkuperä, kaupungin vähäiset resurssit	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Hannu Penttilä
4.2 Ekologiset viiheryhteydet säilyvät	Ekologiset yhteydet on huomioitu yleiskaavassa	Ekologisia yhteyksiä ei selvitetty yleiskaavassa 2007	Ekologiset yhteydet huomioitu yleiskaavassa 2020	Kumppaniriskit, taloustaantuma ja kaupungin maaomaisuuden vähäisyys	Hannu Penttilä
4.3 Joukkoliikenteen käyttö kasvaa	Kasvu vähintään 3 %	129 684 nousua arkivuorokaudessa	133 600 nousua arkivuorokaudessa	HSL-alueen kuntien erilaiset intressit ja lukuisat muutokset joukkoliikenneväyhykkeissä	Hannu Penttilä
4.4 Pyöräilyn kulkumuoto-osuus kasvaa	Pyöräilyn määrä kasvaa 3 % vuodessa	Pyöräilyindeksi * = 1000 (*pyöräilyindeksi kuvaa pyöräilymäärän kehitystä ja se määritetään laskentapisteen perusteella)	Pyöräilyindeksi =1030	Sään vaihtelu ja muutokset pyöräilyreiteissä esim. uusien pyörätieyhteyksien tai laatukäytävien rakentamisen ja kunnossapidon johdosta	Hannu Penttilä
4.5 Vantaan ratikan yksityiskohtainen suunnittelu käynnistyy	Vantaan ratikan yksityiskohtainen suunnittelu käynnistyy	Valtuuston talousarviopäätös Vantaan ratikan yleissuunnitelman laatimisesta	Vantaan ratikan yksityiskohtainen suunnittelu on käynnistynyt ja toteutusorganisaatiot päätetty	Valtion kanssa laadittavan MAL-sopimuksen raukeaminen	Hannu Penttilä
Strateginen tavoite 5. Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet					
5.1 Asuntokaavoitus painottuu asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle	Asemakaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikennevyöhykkeellä	70 %	80 %	Kumppaniriski	Hannu Penttilä

Sitova tavoite vuodelle 2020	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Vastuuhenkilö(t)
Strateginen tavoite 6. Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä					
6.1 MAL-tavoitteet toteutuvat ja uusi MAL-sopimusesitys valmistuu	Toteutamme Helsingin seudulla sovitun asuntotuotannon määrän ottaen huomioon perheasuntojen tarve (MAL-tavoitteet tarkentuvat laadittavan sopimuksen mukaisiksi)	2400 asuntoa, 265 000 kem2 / MAL toteutumat: valmistuneita asuntoja 4533, 170 536 kem2	Valmistuneita asuntoja 2 640 asuntoa vuodessa ja uutta asuntokerrosalaa 240 000 kem2 vuodessa	Tonttikysynnän heikentyminen, asuntojen sijoittajakysynnän vähentyminen ja kaupungin vähäinen maanomistus	Hannu Penttilä
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa					
Strateginen tavoite 7. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla					
7.1 Työttömyys Vantaalla laskee	Vantaan työttömyysaste (%)	8,7 %	8 %. Tilanne 06/20: 18 % (sis. lomautetut) --> Muutosesitys: 14 %.	Talouskasvu heikkenee tai kääntyy laskuun.	Kaupunginjohtaja, raportointivastuu: Jaakko Niinistö
	Ulkomaalaisten työttömyysaste (%)	20,9 %	19,4 %. Tilanne 06/20: 33,8 % --> Muutosesitys: 27 %.	Ks. ed.	
	Pitkäaikaistyöttömien määrä (yli 12 kk työttömänä)	2381	2100. Tilanne 06/20: 2 968. --> Muutosesitys: 2550.	Riittämättömät resurssit työllistymistä edistävien palvelujen tuottamiseen (työttömyyden alentuessa palvelussa korostuu enemmän tukea tarvitsevien osuus). Talouskasvu heikkenee tai kääntyy laskuun.	
	Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä	1163	alle 910. Tilanne 06/20: 3145. --> Muutosesitys: 2000.	Nuorten koulutustaso jää edelleen alemmalle tasolle lähikuntien verrattuna samalla kun työmarkkinat vaativat yhä koulutetumpaa henkilöstöä.	

Sitova tavoite vuodelle 2020	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Vastuhenkilö(t)
7.2 Kunnan ja monialaisen yhteispalvelun järjestämissä aktivointitoimenpiteissä olevien määrä nousee	TYP:n (Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu) asiakkaista aktiivitoimenpiteissä (%) Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä (N)	31,7 % 1761	35 % --> Muutosesitys: 33 %. 2000 --> Muutosesitys: 1600.	Asiakkaille ei ole tarjolla riittävästi palveluntarpeen mukaisia palveluja. Asiakkaille ei ole tarjolla riittävästi palveluntarpeen mukaisia palveluja.	Kaupunginjohtaja, raportointivastuu: Jaakko Niinistö
Strateginen tavoite 9. Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita					
9.1 Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritys ympäristö	Yritysten ja työpaikkojen määrällinen kehitys	Yrityksiä: 11 998 (2018) Kansainvälisiä yrityksiä: 675- (2016) Työpaikkoja: 110 784 (2016)	Yritysten ja työpaikkojen lukumäärän kasvu 1,5 %. --> Muutosesitys: KV-yritysten määrä jätetään pois. Ei ole selvitetävissä. Uusi tavoitetaso: 0 %.	Talouden ja geopolitiikan yllättävät tapahtumat.	Kaupunginjohtaja, raportointivastuu: Jaakko Niinistö
9.2 Vehkalan ja Aviapoliksen työpaikka-alueet kehittyvät	Alueiden tontinluovutuksien määrä ja esirakentamisen tilanne	Vehkalan itäpuoli on esirakennettu. Aviapoliksen ja Vehkalan tontinluovutus on käynnistynyt ja ensimmäiset yritykset ovat aloittaneet toimintansa Vehkalan alueella. (v. 2018 loppu)	Vehkalasta ja Aviapoliksesta luovutetaan vähintään 4 tonttia rakentamiseen. Vehkalan länsipuolen esirakentaminen on valmis	Taloussuhdanteen kehittyminen. Aviapoliksen yleissuunnitelmien ja asemakaavamuutosten edistyminen	Hannu Penttilä
Strateginen tavoite 10. Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina					
10.1 Suurten tapahtumien määrä pysyy vähintään nykytasolla --> Muutosesitys: Suurten tapahtumien määrä	Tapahtumien määrä	28, kulttuuri 27, liikunta	30-32, kulttuuri 30, liikunta --> Muutosesitys: 17, kulttuuri 20, liikunta	Resurssit	Riikka Åstrand

Sitova tavoite vuodelle 2020	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Vastuuhenkilö(t)
Edistämme asukkaiden hyvinvointia					
Strateginen tavoite 12. Hyvinvointierot vähenevät					
12.1 Tasoitetaan hyvinvointieroja ottamalla resurssien jakoperusteissa vahvemmin huomioon palvelujen käyttäjien erityiset tarpeet	Toimialatasoinen tarveperusteisen resursoinnin malli (kasvatus ja oppiminen)	Toimialatasoista mallia ei ole	Mallin luominen on käynnistetty	Pohjatietoja ei saada tarpeeksi tai allokaatio on vaikeaa	Katri Kalske
12.2. Kiusaaminen vähenee ja siihen puututaan välittömästi	Toteutetut kehittämistoimenpiteet Kiusaamisen raportoitu taso arvioidaan kouluterveyskyselyiden ja Kuntakymppin avulla	Nykyiset toimenpiteet	Lisätään ja tehostetaan kehittämistoimenpiteitä ja toimintaohjeita	Toimenpiteillä ei ole toivottavaa vaikutusta	Katri Kalske
12.3 Lastensuojeluilmoituksen jälkeisellä nopeasti tarjottavalla tuella saadaan vähennettyä huostaanottojen määrää	Huostaanottojen tarve vähenee	Vuoden aikana huostaanotettu 0,20 % Vantaan 0-17 -vuotiaista	Huostaanotettu vähemmän kuin 0,20 % Vantaan 0-17 -vuotiaista	Perheiden tilanteiden kriisiytyminen, kaupungin ehkäisevien palveluiden ja lastensuojelun toimet eivät kohdistu oikein	Timo Aronkytö
12.4 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä asuu toimintakykyisenä kotona	Omassa kodissa ilman palvelutarvetta tai kotihoidon turvin asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	93,1 %	93,4 %	Muistisairaiden määrän ennakoitua suurempi kasvu. Kotiin tuotavat palvelut eivät ole riittäviä	Timo Aronkytö
12.5 Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmaa toteutetaan	Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman v. 2020 toimenpiteiden toteuttaminen	Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma vuosille 2019-2021 hyväksyttiin kh:ssa 17.12.2018	Suunnitellut toimenpiteet vuodelle 2020 toteutettu -->Muutosesitys: Vuoden 2020 toimenpiteet toteutetaan säästötoimenpiteiden puitteissa	Resurssit	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Riikka Åstrand
12.6 Asunnottomuus vähenee	Asunnottomien määrä: nuoret, naiset ja miehet, maahanmuuttajataustaiset, pitkäaikaisasunnottomat	Asunnottomien määrä 11/2018 yhteensä: 246, joista: nuoria: 32 naisia: 50 miehiä: 196 maahanmuuttajia: 47 pitkäaikaisasunnottomia: 32	Asunnottomien määrä vähentynyt kaikissa mitattavissa ryhmissä	Ara- tuetun vuokra- asuntotuotannon merkittävä vähentyminen, taloussuhdanteiden huonontuminen, työttömyyden lisääntyminen	Timo Aronkytö ja Hannu Penttilä, raportointivastuu: Timo Aronkytö

Sitova tavoite vuodelle 2020	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Vastuuhenkilö(t)
12.7 Keskeyttäneiden määrä ammatillisessa koulutuksessa vähenee	Keskeyttäneiden määrän vähentyminen	Keskeyttäneiden määrä 606 henkeä, keskeyttämisprosentti noin 18	Keskeyttämisten määrän vähentyminen 25 prosentilla, noin 150 opiskelijalla	Keskeytysten vähentämisen nimissä opintojen laatu ja sisältö kärsivät	Katri Kalske
Strateginen tavoite 13. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten					
13.1 Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan	Kotoutumissuunnitelmat laaditaan perheille ja työvoiman ulkopuolella oleville viipymättä ja arvioidaan vuosittain. Toimintamallit, joilla edistetään kotona olevien maahanmuuttajavanhempien suomen- tai ruotsinkielen oppimista	Maahanmuuttajapalveluissa seurataan vuoden 2019 aikana oleskeluluvan saaneiden ja kotouttamispalvelujen piiriin tulleiden uusien työkäisten asiakkaiden osalta: - osallistunut suomen kielen koulutukseen - oma vuokrasopimus - työllistyminen Lähtötasoa ei käytettävissä v. 2019 Kahdeksan Kotva-ryhmää ja Vanhemmat mukaan -hankkeessa mukana kaksi koulua	Tavoitetaso: - osallistunut suomen kielen koulutukseen: 92 % - oma vuokrasopimus: 91 % - työllistyminen: 5 % kaikki, 4 % naiset Kotva-ryhmien määrää lisätään kahdella (yht. 12 ryhmää). Mitataan myös osallistujien määrää. Vanhemmat mukaan -hankkeeseen mukaan kaksi uutta koulua (yht. 4 koulua)	Yleinen yhteiskuntakehitys, hallitsematon maahanmuutto. Kotouttamislainsäädäntö ja paikalliset tarpeet eivät tue toisiaan; yrittäjille ei luoda motivaatiota työllistää kotoutettavia. Erilaisten väestöryhmien vuorovaikutus ei toteudu Kotva toiminnan ja hankkeiden yhteensovittaminen päiväkodin normaaliin arkeen sekä toiminnan että tilojen näkökulmasta	Timo Aronkytö, Jaakko Niinistö ja Katri Kalske
Strateginen tavoite 15. Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee					
15.1 Sisäilmatilanne paranee kouluissa, päiväkodeissa ja muissa kaupungin tiloissa	Kohdekohtainen riskinarviointi (oirekysely, olosuhtedemittaus ja rakennustekninen arvio)	Oirekyselyn 2018 mukainen riskinarvioluokitus	Sisäilmaselvitykset ja niiden edellyttämät välittömät korjaustoimenpiteet tehty suurien ja merkittävien haittojen kohteissa	Kohteita on paljon, eikä kaikkia toimenpiteitä ehditä tekemään. Ongelmien aiheuttajaa ei löydetä. Määrärahat eivät riitä kaikkien esille tulevien korjaustarpeiden toteuttamiseen. Korjaustoimille ei saada riittäviä väistötiloja. Yksilölliset erot ja herkistyminen sisäilman epäpuhtauksille	Hannu Penttilä

Sitova tavoite vuodelle 2020	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Vastuuhenkilö(t)
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä					
Strateginen tavoite 16. Vantaan palvelut ovat laadukkaita, kustannustehokkaita ja vastaavat asukkaiden tarpeisiin					
16.1 Yksilölliset ja tarvelähtöiset opintopolut käytössä	Rakenne ja prosessit on kuvattu	Siirtymiä esiopetuksesta perusopetukseen ja perusopetuksesta toiselle asteelle ei ole tarkasteltu riittävästi	Siirtymien tarkastelu ja johtopäätökset tiedolla johtamisen ja palvelumuotoilun keinoin tehty	Yhteistyö ei suju	Katri Kalske
16.2 Terveysasemien vastaanotolle pääsy nopeutuu	Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa (3. vapaa aika lääkärille T3, mediaani, vrk)	27 vrk (potilaat joilla omalääkäri)	14 vrk (mitataan jatkossa myös potilailta, joilla ei omalääkäriä)	Palveluntarpeen lisääntyminen. Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys	Timo Aronkytö
16.3 IT-ulkoistus tuottaa lisäarvoa kaupungille ja laadukkaampaa palvelua toimialojen käyttäjille	Asiakastytyvyisyys tietohallinnon palveluihin (toimialojen saaman palvelun laatu) Tietohallinnon oma arvio tilaajan näkökulmasta	Toimialan tyytyväisyys tietohallinnon palveluiden laatuun oli 2,8 (asteikolla 1-4)	2,9	Siirtymävaiheessa huomataan, että mallin tavoitteet on vaikea tavoittaa, koska malli on haastava. Vuosi 2020 kuluu vielä ns. As Is-vaiheessa, joten muutoksen pysyvämpiä vaikutuksia ei vielä nähdä	Kirsi-Marja Lievonon
Johdamme uudistuen ja osallistuen					
Strateginen tavoite 19. Johtaminen uudistuu muutoksissa					
19.1 Tikkurilan toimitilahanke etenee	Hanke edistyy suunnitellusti	Hankesuunnitelma on hyväksytty. Rakennuttajakonsultti on hankittu. Asemakaavaluonnos on tekeillä	Kielotie 13:n vanha toimitalo on purettu, uuden toimitalon toteutuskilpailu on ratkaistu ja toteuttaja on valittu. Asemakaavamuutosehdotus on hyväksytty	Kaupunkitasoinen sitoutuminen	Hannu Penttilä
19.2 Hallittu Uusi Vantaa organisaatiomuutos	Uudet toimialat ja palvelualueet ovat käynnistäneet toimintansa hallitusti ja asetetussa aikataulussa	Valmisteluorganisaatio toiminnassa ja linjaukset toimialarakenteeseen päätetty kaupunginhallituksessa	Uusien toimialojen ja palvelualueiden johtamisjärjestelmät ja johtamisen prosessit kuvattu ja toiminnassa. Uudistukseen liittyvät tilaratkaisut linjattu. 1.6.2021 aloittavaan uuteen toimielinrakenteeseen liittyvät muutokset viranhaltijaorganisaatiossa valmisteltu	Johtamisjärjestelmien ja uuden organisaatiokulttuurin luomisessa ei onnistuta. Johtamista tukevia tilaratkaisuja ei saada linjattua	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonon ja Hanna Ormio

Sitova tavoite vuodelle 2020	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Vastuuhenkilö(t)
Strateginen tavoite 20. Henkilöstön voimavarat vahvistuvat					
20.1 Henkilöstön itsensäjohtamistaidot kasvavat ja esimiesten valmentavan johtamisen taidot kehittyvät	Kunta 10: työyhteisötaidot /tavoitteellisuus Kunta 10: lähiesimies kannustaa työntekijöitä yhteistyöhön	3,91 72,4 %	3,95 74 %	Esimiestyössä ei käytetä selkeitä tavoitteita eikä valmentavaa johtamista. Henkilöstön vastuunotto ja osaaminen ei kasva Ei hyödynnetä monialaista osaamista. Yksilöt kuormittuvat liikaa	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen
20.2 Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään	Sairauspoissaolo-%	4,71 %	4,40 %	Terveysjohtaminen ei ole aktiivista. Henkilöstö ei pidä huolta työkyvystään. Työyhteisö ja johtaminen ei tue työssä suoriutumista	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen
20.3 Vantaa käynnistää henkilöstöjohtamisen laatuhankkeen hyödyntäen työssä ulkopuolista konsultaatiota ja asiantuntemusta	Henkilöstön hyvinvoinnin ja vaikuttamismahdollisuuksien kasvu sekä myönteisen työnantajakuvan vahvistuminen ja rekrytoinnin tehostaminen	Työnantajan suositteleminen /Kunta10 lääkärit: 63,3 % varhaiskasvatuksen opettajat: 73,4 % sosiaalityöntekijät: 72,7 % Vaikutusmahdolliset lääkärit: 55,1 % varhaiskasvatuksen opettajat: 67,3 % sosiaalityöntekijät: 53,7 % Vapauden ja vastuun suhde lääkärit: 67,3 % varhaiskasvatuksen opettajat: 78,2 % sosiaalityöntekijät: 66,5 % Tyhjillään tai ei-kelpoisilla täytetyt vakanssit lääkärit: 13,43 % (tilanne 30.10.2019) varhaiskasvatuksen opettajat: 33,82 % sosiaalityöntekijät: 30,64 %	Kunta10 -kyselyssä työnantajakuva paranee, työhyvinvointi kasvaa ja työntekijöiden vaikuttamismahdollisuudet lisääntyvät ja rekrytointiprosessit onnistuvat nykyistä paremmin (Avoimien vakanssien suhteessa)	Laatuhanke ei ole riittävä keino tavoiteltujen tulosten aikaansaamiseksi	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen

10 § Anslagsändringar i driftsekonomidelen och investeringsdelen i budgeten för 2020

VD/7192/02.01.00.04/2020

RV/MR/PK/HY-L/KW

Budgetens bindande nivå har framställts med **grå** bottenfärg

Förslag om anslagsändring för driftsekonomin för verksamhetsområdet för social- och hälsovård 2020

Utfallet för social- och hälsovårdens utgifter, exklusive den specialiserade sjukvården, förutspås bli 36,5 milj. euro högre än driftsplanen.

Omkring 16,3 milj. euro av överskridningsrisken utgörs av tilläggsutgifter på grund av undantagsförhållandena. De mest betydande tilläggsutgifterna under undantagsförhållandena utgörs av utgifterna för drive-in -provtagningsspunkten, anskaffningarna av vårdartiklar och personlig skyddsutrustning samt det verksamhetsunderstöd som beviljats affärsverket för mun- och tandhälsa. Inbesparingar har uppkommit i de utgifter för färdtjänster som blivit oanvända till följd av avbrottet i dagverksamheten för äldre och handikappade.

Tjänsterna i den pandemimottagningsverksamhet som arrangerats på flygplatsen i Vanda beräknas ge upphov till utgifter på sammanlagt cirka 2,4 milj. euro, vilka staten ersätter till staden.

Vid ekonomi- och förvaltningsservicen administreras Framtidens social- och hälsocentral och Strukturreformsprojekt som får statsfinansiering, vilkas verksamhetsutgifter och motsvarande statliga finansiering beräknas uppgå till cirka 0,7 milj. euro år 2020.

De mest betydande riskerna för överskridning av utgiftsanslaget under normalläge i verksamhetsområdets egna verksamhet utgörs av utgifterna stöd för boende i hemmet för äldre och handikappade (4,9 milj. euro), servicebehovet inom vården av barn utom hemmet (sammanlagt 6,7 milj. euro), köp av specialboende för handikappade (6,0 milj. euro) och användningen av tjänster som köpts av Kauniala sjukhus (1,8 milj. euro).

Inkomsterna beräknas bli cirka 0,7 milj. euro mindre än driftsplanen, dvs. omkring 41,3 milj. euro, vilket innehåller både den ersättning som fås från verksamheten vid flygplatsen och den finansiering som fås för Framtidens social- och hälsocentral och strukturreformsprojekt. Anslaget för den specialiserade sjukvården beräknas utfalla enligt driftsplanen.

12 Social- och hälsovård, exklusive specialiserad sjukvård	BDG 2020	ÄNDRING 2020	NY BDG 2020
Inkomster	40 651 000	-700 000	39 951 000
Utgifter	-421 099 000	-36 500 000	-457 599 000
Verksamhetsbidrag	-380 448 000	-37 200 000	-417 648 000

Social- och hälsovårdsnämnden behandlade förslaget till anslagsändring vid sitt sammanträde 17.8.2020.

Förslag om anslagsändring för driftsekonomin för verksamhetsområdet för fostran och lärande 2020

I bruttoenheterna underställda verksamhetsområdet för fostran och lärande beräknas inkomsterna överskridas med 2,9 milj. euro, vilket beror på det understöd som den grundläggande utbildningen fått för åtgärder som främjar jämställdheten (höstens andel 2,1 milj. euro den finskspråkiga och 29 441 euroa den svenskspråkiga), minskningen i vårddagsavgiftsintäkter i småbarnspedagogiken med -1,5 milj. euro och det coronaunderstöd som verksamhetsområdet för fostran och lärande fått (höstens andel, småbarnsped. 346 700 euro, grundl.utb. 1,7 milj. euro den finskspråkiga och 54 720 euro den svenskspråkiga). Dessutom fick småbarnspedagogiken ett eget understöd för åtgärder som främjar jämställdheten (KOTA) år 2020, höstens andel 400 000 euro.

I bruttoenheterna som lyder under verksamhetsområdet beräknas utgifterna överskridas med 4,6 milj. euro. I den grundläggande utbildningen orsakas överskridningen av en överskridning av hyrorna för nya idrottslokaler (80 000 euro), anskaffningen av nya luftrenare (64 000 euro) och den inverkan som understödet för åtgärder som främjar jämställdheten har på utgifterna (2,1 milj. euro). Dessutom anges höstens andel på 2,1 milj. euro av det erhållna coronaunderstödet i inkomstmomentet med en indelning i serviceområden. På överskridningen av utgifter inverkar också det understöd som småbarnspedagogiken fått för åtgärder som främjar jämställdheten (KOTA), det totala understödet för hösten är 500 000 euro, av vilket andelen egenfinansiering är 100 000 euro.

Den grundläggande utbildningen sköter också förskoleundervisningens åtgärder för att främja jämställdheten, varför reserveringarna för den inkomst (149 625 euro) och utgift (187 031 euro) som fått i ramen för småbarnspedagogiken och minskats vid anslagsändringarna för småbarnspedagogiken placeras här.

Coronaviruspandemin gav under våren upphov till behov av tilläggsresurser särskilt inom verksamhetsområdet för social- och hälsovård. Via det resurscenter som bildades på våren flyttades personal vid småbarnspedagogiken tillfälligt till ett annat verksamhetsområde och dessa överföringar minskade småbarnspedagogikens utgifter med 867 588 euro. Man kom överens om att göra ändringen centraliserat i stadsstyrelsens förslag, varför den inte har behandlats av undervisningsnämnden. Ändringen har nu beaktats i utgifterna för bruttoenheterna inom verksamhetsområdet för fostran och lärande.

13 Fostran och lärande, bruttoenheterna	BDG 2020	ÄNDRING 2020	NY BDG 2020
Inkomster	27 760 000	2 940 000	30 700 000
Utgifter	-427 452 000	-3 779 000	-431 231 000
Verksamhetsbidrag	-399 692 000	-839 000	-400 531 000

I nettoenheten underställd verksamhetsområdet för fostran och lärande överskrider utgifterna med 1,67 milj. euro. När det gäller den behovsprövade höjningen av basfinansieringsdelen som Varia fått (beslut år 2019): 1,67 milj. euro och specificerat som särskilt riktat för anskaffning av ett flygplan: 120 000 euro /lös egendom. Ovan nämnda höjningsförslag behandlades vid undervisningsnämndens sammanträde 14.4.2020.

Dessutom har undervisnings- och kulturministeriet 5.6.2020 beviljat Varia en basfinansiering med tilläggsprestationsbeslut på 2 373 518 euro för anställningen av lärare och handledare samt stödåtgärder inom undervisningen och handledningen. Varia riktar tilläggsprestationsbeslutet i fråga till åren 2021–2023.

Varia har inte ännu fått beslut om någon utjämning av den inverkan som undantagsförhållandena på grund av coronaviruset haft. Ansökningstiden går ut i slutet av augusti.

13 Fostran och lärande, nettoenheter	BDG 2020	ÄNDRING 2020	NY BDG 2020
Inkomster	1 800 000	0	1 800 000
Utgifter	-35 185 000	-1 668 000	-36 853 000
Verksamhetsbidrag	-33 385 000	-1 668 000	-35 053 000

94 Lös egendom	BDG 2020	ÄNDRING 2020	NY BDG 2020
Verksamhetsområdet för fostran och lärande	2770 000	120 000	2 890 000

I april lade serviceområdena fram förslag på sparobjekt för år 2020 och förslag till minskning av utgifter orsakade av coronavirusepidemin, vilka behandlades vid undervisningsnämndens sammanträde i juni. De största inbesparingarna i utgifter som coronavirusepidemin gett upphov till under våren är minskningen av köpet av måltids- och sanitetsservicens tjänster (1,8 milj. euro) och Seures tjänster (1,2 milj. euro). Andra sparobjekt är en minskning av köpet av material och tjänster, bl. a. anskaffningarna av studiematerial samt utbildnings- och utvecklingstjänster. Dessa sparförslag har inte beaktats i anslagsändringarna.

Undervisningsnämnden behandlade förslaget till ändring av anslag vid sitt sammanträde 17.8.2020.

Förslag om anslagsändring för driftsekonomin för stadskulturens verksamhetsområde 2020

Utgående från prognosen för juni orsakas ändringstrycket inom stadskulturens verksamhetsområde särskilt av inkomstförluster i anslutning till coronaviruspandemin samt icke budgeterade utgifter för projektunderstöd och projekt. Den skyldighet till begränsningsåtgärder i ekonomin år 2020 som utfärdades av stadsstyrelsen 4.5.2020 behandlas och rapporteras separat, varför underskridningar av utgifterna som beror på dessa inte ingår i dessa siffror, med undantag för upphandlingar av lös egendom och resurscentrets personalöverföringar.

Bruttoenheterernas inkomster beräknas uhandunderskridas med 457 000 euro. Inom kulturservicen är överskridningen av inkomster 42 500 euro, vilket beror på coronaunderstöden och de understöd som olika projekt fått. Inom ungdomsservicen uppgår överskridningen av inkomster till 215 000 euro, vilket orsakas av de understöd som olika projekt fått. Inom idrottsservicen underskrids inkomsterna med 712 000 euro till följd av de inkomstförluster som uppkommit av att idrottslokaler varit stängda på grund av coronan. Inkomsterna från idrottsplatsernas reklamplatser och namnförsäljning ger upphov till en icke budgeterad tilläggsinkomst.

Bruttoenheterernas utgifter beräknas överskridas med 619 000 euro. Vid biblioteks- och invånartjänster beror överskridningen av utgifterna med 219 000 euro på förberedelser med tanke på infektioner. Vid kulturservicen är överskridningen av utgifter 199 000 euro, vilket beror på höjningen av statsandelarna för museer, coronaunderstöd, inkomster från projekt och förberedelser med tanke på infektioner. Inom ungdomsservicen överskrids utgifterna med 215 000 euro, vilket beror på utgifter för olika projekt. Idrottsservicens utgifter underskrids med 2 600 euro på grund av de gemensamma verkningarna av underskridningen av personalutgifter orsakade av resurscentrets personalöverföringar och de

reklamförsäljningspengar som betalas som understöd till föreningar. Musikinstitutets (nettoenhet) inkomster och utgifter överskrider med 66 000 euro till följd av coronaunderstödet. Verksamhetsbidraget ändras inte.

16 Stadskulturen, bruttoenheterna	BDG 2020	ÄNDRING 2020	NY BDG 2020
Inkomster	9 174 000	-457 000	8 717 000
Utgifter	-65 139 000	-619 000	-65 758 000
Verksamhetsbidrag	-55 965 000	-1 076 000	-57 041 000

Anslaget för upphandlingar av lös egendom beräknas underskrivas med 150 000 euro. Underskridningen beror på att renoveringen av kulturcentret Orvokki fördröjts och att inredningen flyttats över till nästa år samt på de begränsningsåtgärder i ekonomin som man kommit överens om. Inredningen av de biblioteks- och ungdomslokaler som öppnas i Kivistö ger upphov till icke budgeterade utgifter.

94 Lös egendom	BDG 2020	ÄNDRING 2020	NY BDG 2020
Stadskulturens verksamhetsområde	2041 000	-150 000	1 891 000

Fritidsnämnden behandlade förslaget till anslagsändring vid sitt sammanträde 18.8.2020.

Förslag om anslagsändring för driftsekonomin för stadsmiljöns verksamhetsområde 2020

Kollektivtrafik

I driftsekonomiutgifter för kollektivtrafiken har budgeterats 53,2 milj. euro för 2020. Kollektivtrafikens utgifter blev på grund av undantagsförhållandena betydligt högre än budgeten. HRT har i maj 2020 uppskattat den kommunandel som betalas av Vanda till 67,2 milj. euro.

Coronapandemin har inverkat på HRT:s biljettförsäljning. När undantagsförhållandena började sjönk HRT:s passagerarantal med cirka 70 % och HRT förlorade omkring 20 milj. euro i månaden i biljettintäkter. HRT:s inkomstförlust under hela året beräknas uppgå till omkring 123 milj. euro och antalet passagerare bli 35 % lägre än passagerarantalet år 2019. HRT har reagerat på undantagsförhållandena genom att sänka servicenivån i flera områden. De inbesparingar som gjorts räcker dock inte för att täcka de förlorade biljettintäkterna. Om undantagsförhållandena drar ut på tiden har detta oförutsägbara verkningar på HRT:s resultat och Vandas kommunandel.

Det exceptionella läget gör det mycket svårt att uppskatta HRT:s biljettförsäljning och Vandas kommunandel och situationen kommer att förändras under hösten. Dessutom söker HRT i och med undantagsförhållandena om tilläggsstöd för att ordna kollektivtrafiken. Om stöd beviljas minskar det den kommunandel som betalas av kommunerna. Vandas andel av stödet skulle förmodligen vara omkring 15 %.

14 Kollektivtrafiken	BDG 2020	ÄNDRING 2020	NY BDG 2020
Inkomster	12 700 000	0	12 700 000
Utgifter	-53 166 000	-13 985 000	-67 151 000
Verksamhetsbidrag	-40 466 000	-13 985 000	-54 451 000

Tekniska nämnden behandlade förslaget till anslagsändring vid sitt sammanträde 12.8.2020.

Stadsstyrelsen 7.9.2020 § 6

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att

- a) social- och hälsovårdens utgiftsanslag för år 2020 när det gäller social- och hälsovårdens egna verksamhet höjs med 36 500 000 euro medan inkomstanslaget sänks med 700 000 euro,
- b) verksamhetsintäkterna för bruttoenheterna i budgeten för verksamhetsområdet för fostran och lärande 2020 höjs med 2 940 000 euro och verksamhetskostnaderna med 3 779 000 euro,
- c) verksamhetskostnaderna för nettoenheten i budgeten för verksamhetsområdet för fostran och lärande 2020 höjs med 1 668 000 euro,
- d) anslaget för lös egendom i budgeten för verksamhetsområdet för fostran och lärande 2020 höjs med 120 000 euro för tilläggsfinansieringen för anskaffning av ett flygplan till Varia,
- e) verksamhetsintäkterna för bruttoenheterna i budgeten för stadskulturens verksamhetsområde 2020 sänks med 457 000 euro medan verksamhetskostnaderna höjs med 619 000 euro,
- f) anslaget för lös egendom i budgeten för stadskulturens verksamhetsområde 2020 sänks med 150 000 euro, och
- g) kollektivtrafikens anslag för verksamhetskostnader i driftsekonomin för 2020 höjs med 13 985 000 euro.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 10

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) social- och hälsovårdens utgiftsanslag för år 2020 när det gäller social- och hälsovårdens egna verksamhet höjs med 36 500 000 euro medan inkomstanslaget sänks med 700 000 euro,
- b) verksamhetsintäkterna för bruttoenheterna i budgeten för verksamhetsområdet för fostran och lärande 2020 höjs med 2 940 000 euro och verksamhetskostnaderna med 3 779 000 euro,
- c) verksamhetskostnaderna för nettoenheten i budgeten för verksamhetsområdet för fostran och lärande 2020 höjs med 1 668 000 euro,
- d) anslaget för lös egendom i budgeten för verksamhetsområdet för fostran och lärande 2020 höjs med 120 000 euro för tilläggsfinansieringen för anskaffning av ett flygplan till Varia,
- e) verksamhetsintäkterna för bruttoenheterna i budgeten för stadskulturens verksamhetsområde 2020 sänks med 457 000 euro medan verksamhetskostnaderna höjs med 619 000 euro,
- f) anslaget för lös egendom i budgeten för stadskulturens verksamhetsområde 2020 sänks med 150 000 euro, och
- g) kollektivtrafikens anslag för verksamhetskostnader i driftsekonomin för 2020 höjs med 13 985 000 euro.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besvärsanvisning

Närmare information:

Matti Ruusula, ekonomi- och strategidirektör, tfn 043 824 9254, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Päivi Kandolin, budgetchef, tfn 040 626 7613, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

11 §

Svar på Jari Jääskeläinens och 34 andra ledamöters motion om att få kameraövervakning till Finlands Förpackningsåtervinning RINKI Ab:s insamlingsplats vid Päiväkumpuvägens och Pejasvägens bussvändplats

VD/2057/00.02.00.03/2020

HP/HW/JI/KK/LS/EA

Jari Jääskeläinen och 34 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

"Till insamlingsplatsen förs en stor mängd med saker som inte hör hemma på insamlingsplatsen. Sakerna bör föras för återvinning, antingen till Sortti eller återvinningscentralen, eller helt enkelt föras till avstjäpningsplatsen.

Till insamlingsplatsen i fråga har man bland annat fört följande saker:

- Bildäck och bildelar, till och med oljekanisrar (som innehåller olja)
- Gamla möbler, sängar, madrasser osv.
- Gamla tv-apparater, som senare har slagits sönder till invånarnas och husdjurens förtret
- Gräsklippare, barnvagnar och grillar

Vidare har det också förts bioavfall till insamlingsplatsen, bl.a. bär, kräftor o. dyl. Detta kommer att öka råttproblemet i Vanda.

Hålen i metallåtervinningskärlen har till och med sågats större, så att t.ex. stora målarfärgsburkar har rymts i återvinningskärllet.

Kameraövervakningen skulle hålla styr på dumpningen av större saker som inte ryms i återvinningskärlen och som man varit tvungen att föra med bil.

Kameran bör placeras så att bilens registreringsnummer spelas in efter vilket man kan ta betalt av "kunden" för skadegörelserna och extrakostnaderna. En kamera skulle säkert medföra inbesparingar för staden och Finlands Förpackningsåtervinning RINKI Ab. Ifrågavarande övervakningskamera på återvinningsplatsen skulle kunna fungera som ett pilotförsök i Vanda."

Stadsfullmäktige 24.2.2020 § 16

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande i sitt svar:

Vid Päiväkumpuvägens och Pejasvägens bussvändplats ligger Finlands Förpackningsåtervinning RINKI Ab:s återvinningsplats. Till området förs stora mängder avfall som inte hör dit.

Det hör till områdets innehavare att se till att området hålls snyggt. Utöver att det lämnats in godtagbart återvinningsmaterial har det lämnats in material som inte hör hemma i området. Ofta dumpas materialet olovligt för att undvika återvinningsavgifter. I sådana fall tillämpas ofta något av det som

bestäms om miljöbrott i 48 kap. i strafflagen (21.4.1995/578). För strafflagens del ligger ansvaret och befogenheterna för att vidta åtgärder hos polisen. Staden eller företag kan vara i kontakt med polisen i fråga om problem i sina områden.

Om kameraövervakningssystem föreskrivs inte separat i lag. Om användningen och placeringen av kameror och förvaringen av inspelningar bestäms huvudsakligen i strafflagen, lagen om integritetsskydd i arbetslivet samt personuppgiftslagen. Ansvaret för det tekniska övervakningssystemets lagenlighet ligger vanligtvis hos systemets ägare, innehavare och användare. Det ska meddelas på ett ändamålsenligt sätt om inspelande kameraövervakning.

Inspelningar används i princip endast för de ändamål för vilka övervakningen skett. I hanteringen av inspelningar ska principerna i personuppgiftslagen iakttas. Eventuella överblivande utskrifts- och inspelningar ska förstöras efter att de inte längre behövs.

Enligt 29 § i polislagen genomför polisen övervakning ”för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet, förebyggande av brott, identifiering av personer som är misstänkta för brott samt för bevakning av särskilda övervakningsobjekt”.

När man överväger kameraövervakning inom det kommunala beslutsfattandet ska man ta i beaktande att grunderna ska vara objektiva och samma grunder ska tillämpas på alla motsvarande kameraövervakningsärenden. Principen om icke-diskriminering och kravet på likabehandling är starkt förankrade.

I avfallslagen (17.6.2011/646) bestäms om avfallshantering och nedskräpning i anslutning till den. Utgångspunkten är ett förbud mot nedskräpning. Om städplikt i andra hand bestäms i 74 § i avfallslagen. Området som fullmäktigemotionen gäller ligger i ett detaljplanerat område. Om man inte lyckas utreda vem som skräpat ned eller nå nedskräparen eller om nedskräparen inte sköter sin städplikt är det därför Rinki Ab som är skyldig att städa upp i andra hand. Kommunens miljöskyddsmyndighet kan ålägga den städpliktiga att uppfylla sin skyldighet.

Eftersom nedskräpning straffrättsligt är en straffbar handling förutsätts att nedskräparen identifieras. Detta är inte möjligt enbart med hjälp av ett fordonets registreringsnummer. Vid ringa brott, som nedskräpning, underlåter polisen ofta att utreda ärendet på grund av att det är så krävande i förhållande till den nytta som fås (s.k. kostnadsbaserad begränsning).

Kameraövervakning är förhållandevis dyr. Enbart anskaffandet och installationen av en kamera med system kostar flera tusen euro. Också i de fall man lyckas få fast en nedskräpare med hjälp av kameraövervakning är den ersättning som fås jämförelsevis liten. På andra håll i Finland har man en del erfarenhet av denna slags kameraövervakning. Erfarenheterna visar att man inte uppnått det önskade resultatet. Problem har uppkommit också i form av att kameror slagits sönder och stulits.

Andra medel att ingripa i nedskräpningen är t.ex. genom avfallsstationernas öppettider, så att kommuninvånare kan föra avfallet dit direkt. Information är också ett sätt att påverka skadlig nedskräpning som leder till miljöproblem och kostnader. Vanda stad planerar att utöka informationen tillsammans med samarbetspartner.

Stadsstyrelsen 07.09.2020 § 23

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamoten Jari Jääskeläinen och 34 andra ledamöter som undertecknat

- b) motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 11

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Behandling:

Ledamoten Jari Jääskeläinen föreslog understödd av ledamoten Chau Nguyen att ärendet återremitteras för ny beredning.

Ordföranden konstaterade att man måste håll omröstning om saken och gav följande omröstningsförslag: de som understöder fortsatt behandling av ärendet röstar ja, medan de som understöder ledamoten Jari Jääskeläinen remitteringsförslag röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.

Vid omröstningen gavs 51 ja-röster och 15 nej-röster, varför ordföranden konstaterade att återremitteringsförslaget förkastats.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 besvärsförbud

Närmare information: Henry Westlin, stadsingenjör, tfn 0400 417436, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Bilagor:

- Jari Jääskeläinens och 34 andra undertecknares motion om att få kameraövervakning till Finlands Förpackningsåtervinning RINKI Ab:s insamlingsplats vid Päiväkumpuvägens och Pejasvägens bussvändplats.
- Omröstningsprotokoll 21.9.2020 § 11

VALTUUSTOALOITE KAMERAVALVONNAN SAAMISESTA PÄIVÄKUMMUNTIENTEN JA PEIJAKSENTIENTEN LINJA-AUTOJEN KÄÄNTÖPAIKALLA OLEVAN SUOMEN PAKKAUSKIERRÄTYS RINKI OY:N KERÄILYPISTEELE.

Keräilypisteelle tuodaan runsaasti sellaista tavaraa, joka ei kuulu keräyspisteelle. Tavarat pitäisi viedä kierrätettäväksi joko Sorttiin tai kierrätyskeskukseen tai viedä kaatopaikalle.

Ko. alueen kierrätyspisteelle on tuotu mm. seuraavia tavaroita:

- Autonrenkaita ja autonosia, jopa öljykanistereita (joissa öljyä)
- Vanhoja huonekaluja, sänkyjä, patjoja jne.
- Vanhoja televisioita, joita on sitten myöhemmin rikottu asukkaiden ja lemmikkien riesaksi
- Nurmenleikkureita, lastenrattaita ja grillejä

Lisäksi kierrätyspisteelle on tuotu myös biojätettä mm. marjoja, rapuja yms. Tämä tullee lisäämään Vantaan rottaongelmaa.

Metallinkierrätysastioiden reikiä on jopa sahattu suuremmaksi, että esim. isot maalipurkit ovat mahtuneet kierrätysastiaan.

Kameravalvonta hillitsisi isompien tavaroiden tuontia, jotka eivät mahdu kierrätysastioihin ja, jotka on jouduttu tuomaan autolla.

Kamera tulee sijoittaa siten, että auton rekisterinumero tallentuisi, jolloin pystytäisiin vahingonteot ja ylimääräiset kulut veloittamaan "asiakkaalta". Kamera toisi varmasti säästöjä kaupungille ja Suomen Pakkauskierrätys Rinki Oy:lle. Kyseinen valvontakamera kierrätyspisteellä voisi toimia pilottikokeiluna Vantaalla.

Vantaalla 24.2.2020

Aloitteen allekirjoittajat: Jari Jääskeläinen

Jari Jääskeläinen

1	<u>Naula Norrena (vihr)</u>	16	<u>Jukka Molsä</u>
2	<u>Antero Eerola</u>	11	<u>MINNA RÄSÄNEN</u>
3	<u>Chan Nguyen</u>	12	<u>Pirna Lehto</u>
4	<u>Jussi Saramo</u>	13	<u>Fayçal Abdi</u>
5	<u>Tanja Eklund</u>	14	<u>JARNA HEISKANEN</u>
6	<u>Jussi Särkeli</u>	15	<u>JARNO ESKELINEN</u>
7	<u>RANBIR SODHI</u>	16	<u>TINA TUOMELA</u>
8	<u></u>	17	<u>TANJA VAAHTAMEN</u>
9	<u>Khina Kijun</u>	18	<u>Minna Atiye</u>

KATSO KUVAT ⇒

- 19 Sari L. SARI LAAKSO
20 Sirpa Kauppinen
21 Minna Kuvola
22 Emmi Pajunen
23 Niilo Kärki
24 Kirsi Mäkelä
25 Eija Liinakoski
26 JENNI CHEN-YE
27 Lasse Norres
28 Maailin Weckley Coy
29 Taru Kananen
30 Antti Ojanen
31 LAURI KAIRA
32 Otso Kivimäki
33 Mikko Merilä

34 Salla Lindblad - 66

Äänestyspöytäkirja

1	Abdi	Faysal	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
2	Ahokas	Siri	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
3	Ala-Kapee-Hakulinen	Pirjo	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
4	Atiye	Minna	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
5	Auvinen	Timo	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
6	Bruun	Susanna	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
7	Chen	Jenni	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
8	Edelmann	Jan	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
9	Eerola	Antero	Ei (Jääskeläisen palautusesitys)
10	Eklund	Tarja	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
11	Eskelinen	Jarno	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
12	Hakulinen	Pentti	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
13	Heiskanen	Jaana	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
14	Hirvonen	Juha	Ei (Jääskeläisen palautusesitys)
15	Ibrahim	Aadan	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
16	Juurikkala	Timo	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
17	Jääskeläinen	Jouko	Ei (Jääskeläisen palautusesitys)
18	Jääskeläinen	Jari	Ei (Jääskeläisen palautusesitys)
19	Jääskeläinen	Pietari	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
20	Kaira	Lauri	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
21	Kanerva	Sami	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
22	Karlsson	Patrik	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
23	Kasonen	Mika	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
24	Kaukola	Ulla	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
25	Kauppinen	Sirpa	Ei (Jääskeläisen palautusesitys)
26	Kiljunen	Kimmo	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
27	Kortesalmi	Marilla	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
28	Kostilainen	Anniina	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
29	Kuusela	Minna	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
30	Kähärä	Sirkka-Liisa	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
31	Kärki	Niilo	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
32	Laakso	Päivi	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
33	Lehmuskallio	Paula	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
34	Leppänen	Janne	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
35	Letto	Pirkko	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
36	Lindblad-Palo	Salla	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
37	Lindtman	Antti	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
38	Linnainmäki	Joel	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
39	Lundell	Kai-Ari	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
40	Lyyra	Markus	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)

41	Malmberg	Piia	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
42	Malmi	Juha	EI (Jääskeläisen palautusesitys)
43	Multala	Sari	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
44	Mäkilaine	Kirsi	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
45	Mölsä	Jukka	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
46	Nguyen	Chau	EI (Jääskeläisen palautusesitys)
47	Niikko	Mika	EI (Jääskeläisen palautusesitys)
48	Norrena	Vaula	EI (Jääskeläisen palautusesitys)
49	Orlando	Carita	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
50	Orpana	Anitta	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
51	Pajunen	Emmi	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
52	Raja-Aho	Maarit	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
53	Rautavaara	Maija	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
54	Rokkanen	Sakari	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
55	Rämö	Eve	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
56	Räsänen	Minna	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
57	Saramo	Jussi	EI (Jääskeläisen palautusesitys)
58	Silvennoinen-Hiisku	Sveta	EI (Jääskeläisen palautusesitys)
59	Sodhi	Ranbir	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
60	Tahvanainen	Säde	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
61	Tuomela	Tiina	EI (Jääskeläisen palautusesitys)
62	Tyystjärvi	Kati	EI (Jääskeläisen palautusesitys)
63	Vahvelainen	Tanja	EI (Jääskeläisen palautusesitys)
64	Weckman	Markku	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)
65	Vähäkangas	Jussi	EI (Jääskeläisen palautusesitys)
66	Åstrand	Stefan	JAA (asian käsittelyn jatkaminen)

12 §

Ändring av grundavtalet för samkommunen Kårkulla samkommun

VD/5061/00.01.05.03/2020

TA/K-ML/RK-K/JJ/HY-L/KK/KW

Samkommunen Kårkulla samkommun har skickat ett förslag till ändring av samkommunens grundavtal för godkännande till sina medlemskommuner. Samkommunen har skickat ändringsförslaget för behandling i medlemskommunernas fullmäktige och begär att dessa ska fatta beslut om avtalet före 30.9.2020. Uppdateringen av grundavtalet har delgetts samkommunens fullmäktige vid sammanträdet 11.6.2020.

Samkommunen Kårkulla samkommuns nuvarande grundavtal trädde i kraft 1.1.2011. Enligt samkommunen har uppdateringen av grundavtalet väntat på vårdreformen och på grund av att vårdreformen skjutits upp har beslut fattats att uppdatera grundavtalet nu. Man har av samkommunen begärt detaljerade motiveringar till ändringarna, men samkommunen har meddelat att det är fråga om tekniska preciseringar och har inte skickat några mer ingående motiveringar till ändringarna. Samkommunen har inte heller, trots begäran, skickat någon jämförelseversion över de ändrade ställena i grundavtalet.

Samkommunen har meddelat att det ändrade grundavtalet är avsett att träda i kraft, då samkommunsfullmäktige har konstaterat att ett tillräckligt antal medlemskommuner godkännt grundavtalet, dock tidigast 1.1.2021.

Vid ändringen av grundavtalet är det inte endast fråga om en teknisk ändring eller uppdatering, utan godkännandet av det föreslagna utkastet till grundavtal ändrar till exempel samkommunens verksamhetsidé och bestämmandet om rösträtten i de situationer då grundavtalet ändras.

Samkommunen har för avsikt att ändra den bestämmelse i grundavtalet som gäller samkommunens uppgift och verksamhetsidé, så att samkommunen i fortsättningen för invånarna i sina medlemskommuner och även andra också kan ordna andra svenskspråkiga tjänster än tjänster enligt lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977), vilka inte begränsas på något sätt eller för vilka det inte heller föreslås några finansieringssätt som avviker från de lagstadgade tjänsterna. Enligt det nya grundavtalet kan samkommunen således, om samkommunen så bestämmer, producera vilka svenskspråkiga tjänster som helst inom hela Finlands område. Enligt 57 § 2 mom. i kommunallagen kan en medlemskommun vid lagstadgat samarbete dock inte utan sitt samtycke åläggas att delta i skötseln av nya frivilliga uppgifter och i kostnaderna för dem.

Det föreslås också att det i grundavtalet tas med en ny avtalspunkt om en ändring av grundavtalet. Enligt punkten i fråga kan en ändring göras om minst två tredjedelar av medlemskommunerna understöder ändringen och deras sammanräknade antal svenskspråkiga invånare är minst hälften av det sammanräknade antalet svenskspråkiga invånare i samtliga medlemskommuner, 6 § i detta grundavtal medräknad. I det nuvarande grundavtalet finns inga bestämmelser om ändringar, varför kommunallagen tillämpas på ändringar. Enligt 57 § i kommunallagen kan grundavtalet ändras, om minst två tredjedelar av medlemskommunerna understöder en ändring och deras invånarantal är minst hälften av det sammanräknade invånarantalet i samtliga medlemskommuner. Ändringen i grundavtalet är för tillfället inte knuten till antalet svenskspråkiga invånare.

Ändringen har motiverats med att vårdreformen har fördröjts. Behandlingstidtabellen för det lagförslag som gäller vårdreformen hindrar inte samkommunen från att verka i enlighet med de nuvarande bestämmelserna i grundavtalet fram tills dess att vårdreformen förverkligas, så ändringen av grundavtalet kan inte motiveras med denna orsak. Eftersom det i det lagutkast till vårdreform som för närvarande är utskickat för utlåtandebegäranden också skrivits in ändringar om ansvaret att organisera den verksamhet som samkommunen bedriver och överföringen av egendom är det ändamålsenligt att bedöma behovet att ändra grundavtalet först efter att lagberedningen av vårdreformen har framskridit.

Stadsstyrelsen 7.9.2020 § 17

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för social- och hälsovård:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att förkasta utkastet till grundavtal för samkommunen Kårkulla samkommun enligt bilagan, med de motiveringar som nämns i redogörelsedelen.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 12

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att förkasta utkastet till grundavtal för samkommunen Kårkulla samkommun enligt bilagan, med de motiveringar som nämns i redogörelsedelen.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- Grundavtal 2021/Samkommunens ändrade grundavtal
- Perussopimus 2021/Kuntayhtymän muutettu perussopimus, översättning
- Grundavtal/Samkommunens grundavtal som gäller från och med 1.1.2011
- Perussopimus/Kuntayhtymän 1.1.2011 alkaen voimassa oleva perussopimus, översättning

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besvärsanvisning

Närmare information:

Riikka Kiljander-Kiiskinen, chef för koncernstyrningen, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

Grundavtal

Kårkulla samkommun

Kapitel 1

SAMKOMMUNEN

§ 1

Samkommunens namn, hemort och språk

Samkommunens namn är Kårkulla samkommun och dess hemort är Pargas stad.

Samkommunen är tvåspråkig. Samkommunens protokollspråk och arbetsspråk är svenska.

§ 2

Samkommunens medlemskommuner

Samkommunens medlemskommuner är Borgå, Esbo, Grankulla, Hangö, Helsingfors, Ingå, Jakobstad, Karleby, Kaskö, Kimitoön, Korsholm, Korsnäs, Kristinestad, Kronoby, Kyrkslätt, Lappträsk, Larsmo, Lojo, Lovisa, Malax, Mörskom, Nykarleby, Närpes, Pargas, Pedersöre, Pyttis, Raseborg, Sibbo, Sjöunda, Vanda, Vasa, Vörå och Åbo.

§ 3

Samkommunens uppgifter och verksamhetsidé

Kårkulla samkommun ordnar specialomsorger för den svenskspråkiga befolkningen i medlemskommunerna enligt 6 § 5 mom. i specialomsorgslagen (519/1977).

Samkommunen kan också ordna andra svenskspråkiga tjänster för medlemskommunernas invånare.

Samkommunen kan också ordna ovan nämnda tjänster för andra än medlemskommunernas invånare.

När samkommunen ordnar tjänster som hör till en kommuns organiseringsansvar, övergår organiseringsansvaret inte på samkommunen.

Samkommunen kan vara ägare i bolag och medlem i andra sammanslutningar och stiftelser.

§ 4

Inträde i och utträde ur samkommunen samt ställningen för de medlemskommuner som fortsätter verksamheten

Antagning av en ny medlemskommun kräver en ändring i samkommunens grundavtal i enlighet med kommunallagen.

Om inget annat bestäms, träder en ny medlemskommuns medlemskap i kraft vid ingången av det kalenderår som följer efter att ändringen i grundavtalet godkännts.

En medlemskommun som vill utträda ur samkommunen i enlighet med 6 § i specialomsorgslagen ska meddela detta till samkommunens styrelse. Utträdet sker vid utgången av ett kalenderår och ska meddelas minst ett år på förhand.

Till en medlemskommun som utträder ur samkommunen betalas enligt beslut av samkommunens fullmäktige kommunens andel av nettoförmögenheten eller en del av den, med beaktande av ställningen för den utträdande kommunen och de medlemskommuner som fortsätter verksamheten.

Om de övriga kommunerna inte löser in kommunens andel av nettoförmögenheten eller en del av den, minskas grundkapitalet. Om samkommunens nettoförmögenhet är negativ, är den utträdande medlemskommunen enligt beslut av samkommunens fullmäktige skyldig att betala sin andel av den negativa nettoförmögenheten eller en del av den till samkommunen. Om medlemskommunens utträde endast gäller en del av samkommunens verksamhet, gäller kommunens ovan nämnda andel endast den verksamheten.

Ersättningen för medlemskommunens andel eller kommunens ersättning till samkommunen betalas i jämna rater under 5 år efter att utträdet trätt i kraft. På ersättningen betalas ingen ränta.

Kapitel 2

SAMKOMMUNSFULLMÄKTIGE

§ 5

Högsta beslutande organ

Samkommunens högsta beslutande organ är samkommunsfullmäktige.

§ 6

Val av ledamöter till samkommunsfullmäktige

Till samkommunsfullmäktige väljer medlemskommunernas fullmäktige ledamöter enligt följande:

Antalet svenskspråkiga invånare i kommunen	Antal ledamöter
Högst 8 000	1
8 001 - 25 000	2
Minst 25 001	3

Antalet svenskspråkiga invånare bestäms enligt Statistikcentralens officiella uppgifter för den 31 december året före senaste kommunalval.

För varje ledamot i samkommunsfullmäktige väljs en personlig ersättare.

Ledamöterna och ersättarna väljs för en tid som motsvarar mandattiden för medlemskommunernas kommunfullmäktige. Mandattiden fortsätter tills ett nytt samkommunsfullmäktige valts och konstituerat sig.

I förvaltningsstadgan finns bestämmelser om val av samkommunsfullmäktiges ordförande och vice ordförande.

Om en ledamot eller ersättare i samkommunsfullmäktige under mandattiden förlorar sin valbarhet eller beviljas avsked, beslutar den kommun som ledamoten representerar om beviljande av avsked och om val av en ny ledamot eller ersättare för den återstående mandattiden.

En kommun som godkänns som medlem i samkommunen under pågående fullmäktigeperiod väljer sina representanter till samkommunsfullmäktige för den återstående mandattiden enligt bestämmelserna i detta grundavtal.

§ 7

Rösträtt

I samkommunsfullmäktige har medlemskommunerna en röst för varje begynnande tusental svenskspråkiga invånare.

Antalet svenskspråkiga invånare fastställs enligt § 6 i detta grundavtal. Har två eller flera medlemskommuner gått samman efter det datum som där anges, utgör deras sammanlagda antal svenskspråkiga invånare grund för röstetalet.

En kommuns röstetal fördelar sig jämnt mellan kommunens närvarande representanter.

§ 8

Beslutförhet

Samkommunsfullmäktige är beslutfört när minst två tredjedelar av ledamöterna är närvarande och de närvarande ledamöterna representerar minst hälften av det sammanlagda röstetalet för samtliga medlemskommuner.

Bestämmelser om fullmäktiges verksamhet finns i förvaltningsstadgan.

§ 9

Samkommunsfullmäktiges uppgifter

Samkommunsfullmäktige ansvarar för samkommunens verksamhet och ekonomi enligt gällande lagstiftning.

Samkommunsfullmäktiges uppgifter regleras i kommunallagen.

Därutöver ska samkommunsfullmäktige senast i juni

- 1) behandla det bokslut som samkommunens styrelse upprättat för föregående kalenderår samt revisionsnämndens utvärderingsberättelse och revisionsberättelsen, liksom också de förklaringar och utlåtanden som getts med anledning av anmärkningar, och
- 2) besluta om godkännande av bokslutet och beviljande av ansvarsfrihet för samkommunens styrelse och de övriga redovisningsskyldiga samt om åtgärder som de ovan nämnda berättelserna eventuellt föranleder.

Samkommunsfullmäktige ska senast den 15 oktober godkänna samkommunens budget för följande kalenderår och en ekonomiplan för minst de tre följande åren.

Samkommunsfullmäktige kan i förvaltningsstadgan delegera beslutanderätt till samkommunens övriga organ samt till förtroendevalda och tjänsteinnehavare.

KAPITEL 3

SAMKOMMUNSSTYRELSEN OCH SAMKOMMUNSDIREKTÖREN

§ 10

Samkommunsstyrelsens sammansättning och antal röster

Samkommunsfullmäktige väljer en samkommunsstyrelse som består av minst sju och högst elva ledamöter jämte personliga ersättare.

Samkommunsstyrelsen väljs för samma mandattid som samkommunsfullmäktige, om inte samkommunsfullmäktige fattat beslut om en kortare mandattid.

Bland ledamöterna utser samkommunsfullmäktige en ordförande och en eller flera vice ordförande enligt vad som bestäms i förvaltningsstadgan.

Varje ledamot i samkommunsstyrelsen har en (1) röst vid sammanträdena.

§ 11

Samkommunsstyrelsens uppgifter

Samkommunsstyrelsen leder samkommunen och dess förvaltning i enlighet med gällande lag och samkommunens förvaltningsstadga.

Samkommunsstyrelsen bevakar samkommunens intressen, representerar samkommunen och ingår avtal för dess räkning, om inget annat bestäms i förvaltningsstadgan.

Närmare bestämmelser om samkommunsstyrelsens uppgifter och beslutanderätt och hur styrelsen sammankallas finns i förvaltningsstadgan.

§ 12

Namnteckning

Rätten att teckna samkommunens namn bestäms i förvaltningsstadgan.

§ 13

Samkommunens direktör

Samkommunen har en direktör som är underställd samkommunsstyrelsen och som leder samkommunens förvaltning, ekonomi och övriga verksamhet.

Samkommunsdirektörens uppgifter bestäms närmare i förvaltningsstadgan.

KAPITEL 4

ÖVRIGA ORGAN

§14

Nämnder

Samkommunsfullmäktige tillsätter följande regionala nämnder för samma mandattid som samkommunsfullmäktige, om inte samkommunsfullmäktige fattat beslut om en kortare mandattid:

Regionala nämnden i Nyland, vars verksamhetsområde omfattar kommunerna Borgå, Esbo, Grankulla, Hangö, Helsingfors, Ingå, Kyrkslätt, Lapträsk, Lojo, Lovisa, Mörskom, Pyttis, Raseborg, Sibbo, Sjundeå och Vanda.

Regionala nämnden i Åboland, vars verksamhetsområde omfattar kommunerna Kimitoön, Pargas och Åbo.

Regionala nämnden i Österbotten, vars verksamhetsområde omfattar kommunerna Jakobstad, Karleby, Kaskö, Korsholm, Korsnäs, Kristinestad, Kronoby, Larsmo, Malax, Nykarleby, Närpes, Pedersöre, Vasa och Vörå.

Närmare bestämmelser om tillsättande av de regionala nämnderna samt om deras uppgifter finns i förvaltningsstadgan.

§ 15

Övriga organ

Samkommunen kan ha andra organ som samkommunsfullmäktige utser. Organens sammansättning och beslutanderätt och hur organen sammankallas bestäms i förvaltningsstadgan.

Kapitel 5

ÄGARSTYRNING

§16

Ägarstyrning

Samkommunens ledning och medlemskommunerna tillämpar ett förhandlingsförfarande där man kommer överens om principerna för den långsiktiga planeringen av och de långsiktiga målen för samkommunens ekonomi och verksamhet.

Vid beredningen av ekonomiplanen ska medlemskommunerna ges tillfälle att framlägga förslag till utvecklande av samkommunens verksamhet.

§ 17

Koncerndirektiv

Samkommunen ska ha ett koncerndirektiv, som godkänns av samkommunsfullmäktige.

Kapitel 6

EKONOMI

§ 18

Grundkapitalet och medlemskommunernas andelar

Grundkapitalet utgörs av medlemskommunernas kapitalplaceringar. Det kan också höjas genom överföring från andra poster i det egna kapitalet. Grundkapitalet indelas i medlemskommunernas andelar.

Samkommunens fullmäktige beslutar om höjning och sänkning av grundkapitalet.

Samkommunens fullmäktige beslutar om nödvändigt kapitalplaceringsbelopp och betalningstidpunkt i samband med nya eller höjda andelar i grundkapitalet.

Samkommunen betalar ränta på medlemskommunernas andelar i grundkapitalet enligt vad samkommunsfullmäktige beslutar i samband med behandlingen av budgeten. Räntan betalas årligen senast den 31 oktober.

§ 19

Medlemskommunernas andelar i tillgångarna och ansvar för skulder och förpliktelser

Medlemskommunernas andelar i samkommunens tillgångar bestäms i proportion till andelarna i samkommunens grundkapital.

Medlemskommunernas ansvar för samkommunens skulder, ansvar och förpliktelser bestäms i proportion till andelarna i samkommunens grundkapital. Det samma gäller sådana utgifter för samkommunen som inte kan täckas på något annat sätt.

§ 20

Budget och ekonomiplan

När ekonomiplanen bereds ska medlemskommunerna ges tillfälle att senast den sista februari året före budgetåret ge förslag till hur samkommunens verksamhet kan utvecklas och anpassas till medlemskommunernas verksamhetsmål och ekonomiska förutsättningar.

Ett preliminärt förslag till budget för följande kalenderår och ekonomiplan för minst de tre följande åren ska tillställas medlemskommunerna senast den 31 maj.

Samkommunsstyrelsen ska senast den 5 oktober lägga fram ett förslag till budget och ekonomiplan för samkommunsfullmäktige.

Samkommunsfullmäktige ska senast den 15 oktober godkänna budgeten och ekonomiplanen.

En medlemskommun som bedömer att dess behov av samkommunens tjänster väsentligt kommer att avvika från de kalkyler som ligger till grund för budgeten ska meddela samkommunen senast tre månader i förväg.

Ändringar i budgeten ska godkännas av samkommunsfullmäktige under budgetåret.

§ 21

System för uppföljning av ekonomin och verksamheten samt rapportering till medlemskommunerna

Samkommunen ska ha ett uppdaterat system för uppföljning av ekonomin och verksamheten. Systemet ska utvisa måluppfyllelsen och avvikelser från de uppställda målen.

Samkommunsstyrelsen ska minst två gånger per år, senast den 30 april och den 30 september, rapportera till medlemskommunerna hur verksamheten och ekonomin utfallit i förhållande till budgeten för varje enskild medlemskommun.

§ 22

Behandling av räkenskapsperiodens överskott eller underskott

När bokslutet behandlas kan samkommunsfullmäktige besluta att räkenskapsperiodens överskott eller en del av det ska återbetalas till medlemskommunerna i proportion till deras användning av samkommunens tjänster.

§ 23**Täckande av underskott**

Om en utredare enligt 119 § i kommunallagen har gett ett förslag till avtal om balansering av samkommunens ekonomi, men medlemskommunerna inte har godkänt förslaget, svarar medlemskommunerna för täckandet av underskottet enligt § 19 i detta grundavtal.

§ 24**Bokslut**

Bokslutet undertecknas av ledamöterna och föredragande i samkommunsstyrelsen.

§ 25**Samkommunens informationsskyldighet**

Samkommunen ska senast den sista februari lämna medlemskommunernas kommunstyrelser sådana uppgifter som behövs för att bedöma kommunkoncernens ekonomiska ställning och beräkna resultatet av dess verksamhet.

Kapitel 7**FINANSIERING AV SAMKOMMUNENS VERKSAMHET OCH INVESTERINGAR****§ 26****Finansieringen av samkommunens verksamhet**

Kommunernas betalningsandelar baserar sig på en finansieringsmodell där kommunens andel bestäms utgående från användningen av samkommunens tjänster.

Stora överskott eller underskott beaktas i prissättningen för följande budgetår.

Samkommunen ska ha en finansieringsstrategi, som godkänns av samkommunsfullmäktige.

§ 27**Investeringar och kapitalfinansiering**

Samkommunen kan enligt den finansieringsstrategi som godkänts av samkommunsfullmäktige ordna kapitalfinansiering för en investeringsutgift genom statsandelar, genom finansieringsandelar för medlemskommunerna eller genom höjning av grundkapitalet med medlemskommunernas samtycke eller genom lån från finansinstitut eller andra finansieringsinstrument.

Medlemskommunernas finansieringsandel för investeringsutgifter bestäms i proportion till deras andel av grundkapitalet.

§ 28**Avskrivning enligt plan**

Grunderna för avskrivning enligt plan godkänns av samkommunsfullmäktige.

§ 29**Dröjsmålsränta**

Vid dröjsmål med betalningen är medlemskommunen och samkommunen skyldiga att betala dröjsmålsränta enligt räntelagen.

§ 30**Fonder**

Samkommunsfullmäktige beslutar om bildandet av fonder och om stadgarna för dem.

Kapitel 8**GRANSKNING AV FÖRVALTNINGEN OCH EKONOMIN****§ 31****Revisionsnämnden**

Samkommunsfullmäktige tillsätter för samkommunen en revisionsnämnd bestående av ordförande, vice ordförande och tre ledamöter, vilka alla har en personlig ersättare. Ordförande och vice ordförande ska vara ledamöter i samkommunsfullmäktige. Revisionsnämndens beslutanderätt och hur den sammankallas bestäms närmare i förvaltningsstadgan.

§ 32**Granskning av förvaltningen och ekonomin**

Bestämmelser om granskning av förvaltningen och ekonomin finns i kommunallagen och samkommunens förvaltningsstadga.

§ 33**Intern revision**

Samkommunen har en intern revisionsfunktion. Närmare bestämmelser om den finns i förvaltningsstadgan.

Kapitel 9**UPPLÖSNING AV SAMKOMMUNEN OCH LIKVIDATION****§ 34****Upplösning av samkommunen och likvidation**

Beslut om upplösning av samkommunen fattas av medlemskommunernas fullmäktige.

Om samkommunen upplöses ansvarar samkommunens styrelse för likvidationen, om inte medlemskommunerna enas om något annat arrangemang.

De tillgångar som inte behövs för att täcka likvidationskostnaderna eller för att betala samkommunens skulder eller fullgöra dess förpliktelser, delas mellan medlemskommunerna i proportion till deras andelar i grundkapitalet. Om det belopp som krävs för att täcka likvidationskostnaderna, betala skulderna och fullgöra förpliktelserna är större än tillgångarna, är medlemskommunerna skyldiga att betala mellanskillnaden i proportion till sina andelar i grundkapitalet.

Likvidationen godkänns av medlemskommunernas fullmäktige.

Det sista bokslutet och ansvarsfriheten behandlas i medlemskommunernas fullmäktige.

§ 35

Ändring av grundavtalet

Detta grundavtal kan ändras om minst två tredjedelar av medlemskommunerna understöder en ändring och deras sammanlagda antal svenskspråkiga invånare är minst hälften av det sammanräknade antalet svenskspråkiga invånare i samtliga medlemskommuner, beräknat enligt § 6 i detta grundavtal.

§ 36

Avgörande av meningsskiljaktigheter som gäller grundavtalet

Meningsskiljaktigheter som gäller detta grundavtal avgörs som förvaltningsvistemål, i första instans i förvaltningsdomstolen på samkommunens hemort.

Kapitel 10

IKRAFTTRÄDANDE

§ 37

Ikraftträdande

Detta grundavtal träder i kraft när samkommunsfullmäktige konstaterar att ett tillräckligt antal medlemskommuner enligt § 35 har godkänt det, dock tidigast den 1 januari 2021.

Perussopimus

Kårkulla samkommun

SUOMENKIELINEN TEKSTI ON KÄÄNNÖS – VIRALLINEN VERSIO ON RUOTSINKIELINEN

1 LUKU

KUNTAYHTYMÄ

1 §

Nimi, kotipaikka ja kieli

Kuntayhtymän nimi on Kårkulla samkommun ja sen kotipaikka on Paraisten kaupunki.

Kuntayhtymä on kaksikielinen. Kuntayhtymän pöytäkirja- ja työkieli on ruotsi.

2 §

Jäsenkunnat

Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Porvoo, Espoo, Kauniainen, Hanko, Helsinki, Inkoo, Pietarsaari, Kokkola, Kaskinen, Kemiönsaari, Mustasaari, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Kruunupyy, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Luoto, Lohja, Loviisa, Maalahti, Myrskylä, Uusikaarlepyy, Närpiö, Parainen, Pedersöre, Pyhtää, Raasepori, Sipoo, Siuntio, Vantaa, Vaasa, Vöyri ja Turku.

3 §

Tehtävät ja toiminta-ajatus

Kuntayhtymä järjestää jäsenkuntien ruotsinkielisen väestön erityishuoltoa kehitysvammalain (519/1977) 6 §:n 5 momentin mukaisesti.

Kuntayhtymä voi myös järjestää jäsenkuntiensa asukkaille muita ruotsinkielisiä palveluja.

Kuntayhtymä voi myös järjestää yllä mainittuja palveluja muille kuin jäsenkuntien asukkaille.

Kuntayhtymän järjestämien, kunnan järjestämisvastuuseen kuuluvien palvelujen järjestämisvastuu ei siirry kuntayhtymälle.

Kuntayhtymä voi olla osakkaana yhtiöissä ja jäsenenä muissa yhteisöissä ja säätiöissä.

4 §

Jäsenkunnan ottaminen ja eroaminen sekä toimintaa jatkavien jäsenkuntien asema

Uuden jäsenkunnan ottaminen edellyttää kuntayhtymän perussopimuksen muuttamista kuntalain mukaisesti.

Uuden jäsenkunnan jäsenyys alkaa, ellei toisin määrätä, perussopimuksen muutoksen hyväksymistä seuraavan kalenterivuoden alusta.

Jäsenkunnan, joka kehitysvammalain 6 §:n mukaisesti haluaa erota kuntayhtymästä, tulee ilmoittaa siitä kuntayhtymän hallitukselle. Eroaminen tapahtuu kalenterivuoden päättyessä jäsenkunnan ilmoitettua eroamisesta vähintään vuotta aikaisemmin.

Jäsenkunnan erotessa kuntayhtymästä sille suoritetaan yhtymävaltuuston päätöksellä kunnan osuus nettovarallisuudesta tai osa siitä, ottaen huomioon sekä eroavan jäsenkunnan että toimintaa jatkavien jäsenkuntien asema.

Mikäli muut kunnat eivät lunasta eroavan kunnan osuutta nettovarallisuudesta tai osaa siitä, alennetaan peruspääomaa. Mikäli kuntayhtymän nettovarallisuus on negatiivinen, eroava jäsenkunta on yhtymävaltuuston päätöksellä velvollinen suorittamaan kuntayhtymälle kunnan osuuden negatiivisesta nettovarallisuudesta. Mikäli jäsenkunnan eroaminen koskee vain osaa kuntayhtymän toiminnasta, koskee edellä tarkoitettu jäsenkunnan osuus vastaavasti tätä toimintaa.

Korvaus jäsenkuntaosuudesta ja kunnan korvaus kuntayhtymälle suoritetaan tasasuuruksina erinä viiden vuoden aikana eron voimaantulosta lukien. Korvaukselle ei makseta korkoa.

2 LUKU

YHTYMÄVALTUUSTO

5 §

Ylin päättävä toimielin

Kuntayhtymän ylin päättävä toimielin on yhtymävaltuusto.

6 §

Yhtymävaltuuston jäsenten valinta

Jäsenkunnat valitsevat jäsenet yhtymävaltuustoon seuraavasti:

Kunnan ruotsinkielisten asukkaiden lukumäärä	Jäsenten lukumäärä
Enintään 8 000	1
8 001 - 25 000	2
Vähintään 25 001	3

Ruotsinkielisten asukkaiden lukumäärä määräytyy viimeisimpiä kuntavaaleja edeltävän joulukuun 31. päivän Tilastokeskuksen virallisten tietojen mukaan.

Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen.

Yhtymävaltuuston jäsenet ja varajäsenet valitaan jäsenkuntien valtuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi. Toimikausi jatkuu siihen asti, kunnes uusi yhtymävaltuusto on valittu ja järjestäytynyt.

Hallintosäännössä määrätään yhtymävaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien valinnasta.

Mikäli yhtymävaltuuston jäsen tai varajäsen menettää vaalikelpoisuutensa kesken toimikauden tai hänelle myönnetään ero yhtymävaltuuston jäsenyydestä kesken toimikauden, päättää jäsenen edustama kunta eron myöntämisestä ja uuden jäsenen tai varajäsenen valitsemisesta jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Mikäli valtuustokauden aikana kuntayhtymään hyväksytään jäseneksi uusia kuntia, ao. Kunnat valitsevat jäljellä olevaksi valtuuston toimikaudeksi omat edustajansa yhtymävaltuustoon noudattaen tämän perussopimuksen määräyksiä.

7 §

Jäsenten äänivalta

Yhtymävaltuustossa jäsenkunnalla on yksi ääni jokaista alkavaa tuhatta ruotsinkielistä asukasta kohti.

Ruotsinkielisten asukkaiden lukumäärä määräytyy tämän perussopimuksen 6 §:n mukaan. Mikäli kaksi tai useampi jäsenkunta ovat siinä tarkoitetun päivämäärän jälkeen liittyneet yhteen, perustuu uuden kunnan äänimäärä niiden yhteenlaskettuun ruotsinkielisten asukkaiden lukumäärään.

Jäsenkunnan äänimäärä jakautuu tasan heistä saapuvilla olevien kesken.

8 §

Yhtymävaltuuston päätösvaltaisuus

Yhtymävaltuusto on päätösvaltainen, kun vähintään 2/3 jäsenistä ovat läsnä ja läsnä olevat jäsenet edustavat vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta äänimäärästä.

Yhtymävaltuuston toiminnasta määrätään hallintosäännössä.

9 §

Yhtymävaltuuston tehtävät

Yhtymävaltuusto vastaa kuntayhtymän toiminnasta ja taloudesta voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Yhtymävaltuuston tehtävistä säädetään kuntalaissa.

Lisäksi yhtymävaltuuston on viimeistään kesäkuussa

- 1) käsiteltävä yhtymähallituksen laatima tilinpäätös edelliseltä kalenterivuodelta ja tarkastuslautakunnan arviointikertomus sekä tilintarkastajan kertomus samoin kuin tehtyjen muistutusten johdosta annetut selitykset ja lausunnot; ja
- 2) päätettävä tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä yhtymähallitukselle ja muille tilivelvollisille sekä niistä toimenpiteistä, joihin edellisessä kohdassa mainitut kertomukset saattavat antaa aihetta.

Yhtymävaltuuston on viimeistään 15. lokakuuta hyväksyttävä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvion sekä vähintään kolmea vuotta koskeva taloussuunnitelma.

Hallintosäännössä yhtymävaltuusto voi delegoida päätösvaltaa kuntayhtymän muille toimielimille sekä luottamushenkilöille ja viranhaltijoille.

3 LUKU

YHTYMÄHALLITUS JA KUNTAYHTYMÄN JOHTAJA

10 §

Yhtymähallituksen kokoonpano ja äänimäärä

Yhtymävaltuusto valitsee yhtymähallituksen, johon kuuluu vähintään seitsemän ja enintään yksitoista jäsentä, sekä kullekin jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen.

Yhtymähallitus valitaan yhtymävaltuuston toimikaudeksi, jollei yhtymävaltuusto ole päättänyt lyhyemmästä toimikaudesta.

Yhtymävaltuusto nimeää yhtymähallituksen jäsenistä puheenjohtajan ja yhden tai useamman varapuheenjohtajan sen mukaan, mitä hallintosäännössä määrätään.

Kullakin jäsenellä on kokouksessa yksi (1) ääni.

11 §

Yhtymähallituksen tehtävät

Yhtymähallitus johtaa kuntayhtymää ja sen hallintoa siten kuin siitä on erikseen laissa säädetty tai kuntayhtymän hallintosäännössä määrätään.

Yhtymähallitus valvoo kuntayhtymän etua ja edustaa kuntayhtymää sekä tekee sen puolesta sopimukset, jollei hallintosäännöllä ole toisin määrätty.

Yhtymähallituksen tehtävistä, päätösvallasta ja koollekutsumisesta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

12 §

Kuntayhtymän nimen kirjoittaminen

Oikeudesta kuntayhtymän nimen kirjoittamiseen määrätään hallintosäännössä.

13 §

Kuntayhtymän johtaja

Kuntayhtymällä on johtaja, joka johtaa yhtymähallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa.

Kuntayhtymän johtajan tehtävistä määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

4 LUKU

MUUT TOIMIELIMET

14 §

Lautakunnat

Yhtymävaltuusto valitsee seuraavat aluelautakunnat yhtymävaltuuston toimikaudeksi, jollei yhtymävaltuusto ole päättänyt lyhyemmästä toimikaudesta:

Uudenmaan aluelautakunta, jonka toiminta-alueeseen kuuluvat Porvoo, Espoo, Kauniainen, Hanko, Helsinki, Inkoo, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Lohja, Loviisa, Myrskylä, Pyhtää, Raasepori, Siuntio ja Vantaa.

Turunmaan aluelautakunta, jonka toiminta-alueeseen kuuluvat Kemiönsaari, Parainen ja Turku.

Pohjanmaan aluelautakunta, jonka toiminta-alueeseen kuuluvat Pietarsaari, Kokkola, Kaskinen, Mustasaari, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Kruunupyy, Luoto, Maalahti, Uusikaarlepyy, Närpiö, Pedersöre, Vaasa ja Vöyri.

Aluelautakuntien asettamisesta ja tehtävistä määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

15 §

Muut toimitelimet

Kuntayhtymällä voi olla muita yhtymävaltuuston päättämiä toimitelmiä, joiden kokoonpanosta, toimivallasta ja koollekutsumisesta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

5 LUKU

OMISTAJAOHJAUS

16 §

Omistajaohjaus

Kuntayhtymän johdolla ja jäsenkunnilla on neuvottelumenettely, jossa sovitaan kuntayhtymän talouden ja toiminnan pitkän aikavälin suunnittelua ja tavoitteita koskevista periaatteista.

Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esitysten tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

17 §

Konserniohje

Kuntayhtymässä on konserniohje, jonka yhtymävaltuusto hyväksyy.

6 LUKU

TALOUS

18 §

Peruspääoma ja jäsenkuntien osuudet

Kuntayhtymän peruspääoma muodostuu jäsenkuntien pääomasijoituksista. Peruspääomaa voidaan myös korottaa yhtymävaltuuston päätöksellä siirrolla oman pääoman muusta erästä. Peruspääoma jakaantuu jäsenkuntaosuuksiin.

Peruspääoman korottamisesta ja alentamisesta päättää yhtymävaltuusto.

Uusien tai korotettujen peruspääomaosuuksien yhteydessä yhtymävaltuusto päättää tarvittavasta pääomasijoituksesta ja maksuajankohdasta.

Kuntayhtymä suorittaa yhtymävaltuuston talousarvion yhteydessä tekemällä päätöksellä jäsenkuntien peruspääomaosuuksille korkoa. Korko maksetaan vuosittain lokakuun loppuun mennessä.

19 §

Jäsenkuntien osuudet varoista ja vastuut veloista ja velvoitteista

Jäsenkuntien osuudet kuntayhtymän varoihin määräytyvät kuntayhtymän peruspääomaosuuksien suhteessa.

Jäsenkuntien vastuu kuntayhtymän veloista ja kuntayhtymään kohdistuvista velvoitteista sekä vastuista määräytyy kuntayhtymän peruspääomaosuuksien suhteessa. Sama koskee sellaisia kuntayhtymän menoja, joita ei muutoin saada katetuksi.

20 §

Talousarvio ja -suunnitelma

Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus viimeistään talousarviovuotta edeltävän vuoden helmikuun loppuun mennessä tehdä esityksiä kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi ja sopeuttamiseksi jäsenkuntien toiminnallisiin tavoitteisiin ja taloudellisiin mahdollisuuksiin.

Alustava ehdotus seuraavan kalenterivuoden talousarvioksi sekä vähintään kolmen seuraavan vuoden taloussuunnitelmaksi on toimitettava jäsenkunnille toukokuun loppuun mennessä.

Yhtymähallituksen ehdotus talousarvioksi ja -suunnitelmaksi on toimitettava yhtymävaltuustolle viimeistään lokakuun 5. päivänä.

Yhtymävaltuuston tulee viimeistään lokakuun 15. päivänä hyväksyä talousarvio ja -suunnitelma.

Mikäli jäsenkunta arvioi, että sen tarve kuntayhtymän palveluille tulee poikkeamaan oleellisesti talousarvion perusteena olevista laskelmista, tulee sen ilmoittaa siitä kuntayhtymälle viimeistään kolme kuukautta etukäteen.

Yhtymävaltuuston on hyväksyttävä talousarvion muutokset talousarviovuoden aikana.

21 §

Talouden ja toiminnan seurantajärjestelmä sekä raportointi jäsenkunnille

Kuntayhtymällä on talouden ja toiminnan ajantasainen seurantajärjestelmä, jolla todennetaan asetettujen tavoitteiden saavuttaminen tai niistä poikkeaminen.

Yhtymähallitus raportoi vähintään kaksi kertaa vuodessa, huhtikuun ja syyskuun loppuun mennessä, jäsenkuntakohtaisesti toiminnan ja talouden toteutumisesta jäsenkunnille.

22 §

Tilikauden yli- ja alijäämäsittely

Tilinpäätöstä käsitellessään yhtymävaltuusto voi päättää, että tilikauden ylijäämä tai osa siitä palautetaan jäsenkunnille niiden palvelujen käytön mukaisessa suhteessa.

23 §**Alijäämän kattaminen**

Mikäli jäsenkunnat eivät ole hyväksyneet kuntalain 119 §:ssä tarkoitetun selvityshenkilön tekemää ehdotusta kuntayhtymän talouden tasapainottamiseksi, jäsenkunnat vastaavat alijäämän kattamisesta tämän perussopimuksen 19 §:n mukaisesti.

24 §**Tilinpäätös**

Tilinpäätöksen allekirjoittavat yhtymähallituksen jäsenet ja esittelijä.

25 §**Kuntayhtymän tiedonantovelvollisuus**

Kuntayhtymän on annettava jäsenkuntien kunnanhallituksille kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot helmikuun loppuun mennessä.

7 LUKU**KUNTAYHTYMÄN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHOITTAMINEN****26 §****Kuntayhtymän toiminnan rahoitus**

Kuntien maksuosuudet perustuvat rahoitusmalliin, jossa kunkin kunnan osuus määräytyy kuntayhtymän palvelujen käytön perusteella.

Isot yli- tai alijäämät huomioidaan seuraavan talousarviovuoden hinnoittelussa.

Kuntayhtymällä on yhtymävaltuuston hyväksymä rahoitusstrategia.

27 §**Investoinnit ja pääomarahoitus**

Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta investointimеноon valtionosuutena, jäsenkunnan rahoitusosuutena, jäsenkunnan suostumuksella peruspääoman korotuksena, lainana rahoituslaitokselta tai käyttää muita rahoitusinstrumentteja yhtymävaltuuston hyväksymän rahoitusstrategian mukaisesti.

Jäsenkunnan rahoitusosuus investointimеноihin määräytyy peruspääomaosuuden mukaisessa suhteessa.

28 §**Suunnitelmapoistot**

Suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet hyväksyy yhtymävaltuusto.

29 §**Viivästyskorko**

Viivästyneelle suoritukselle jäsenkunta tai kuntayhtymä maksaa korkolain mukaisen viivästyskoron.

30 §**Rahastot**

Yhtymävaltuusto päättää rahastojen perustamisesta ja säännöistä.

8 LUKU**HALLINNON JA TALOUDEN TARKASTUS****31 §****Tarkastuslautakunta**

Yhtymävaltuusto nimeää kuntayhtymän tarkastuslautakunnan, joka koostuu puheenjohtajasta, varapuheenjohtajasta ja kolmesta muusta jäsenestä, sekä heille henkilökohtaiset varajäsenet. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan pitää olla yhtymävaltuuston jäseniä. Tarkastuslautakunnan toimivallasta ja koollekutsumisesta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

32 §**Hallinnon ja talouden tarkastus**

Hallinnon ja talouden tarkastamisessa noudatetaan, mitä siitä on säädetty kuntalaissa ja määrätään hallintosäännössä.

33 §**Sisäinen tarkastus**

Kuntayhtymällä on sisäisen tarkastuksen toiminto. Sisäisen tarkastuksen toiminnasta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

9 LUKU**KUNTAYHTYMÄN PURKAMINEN JA LOPPUSelvitys****34 §****Kuntayhtymän purkaminen ja loppuselvitys**

Kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot.

Kuntayhtymän purkautuessa yhtymähallituksen on huolehdittava loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä.

Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvolliset suorittamaan erotuksen peruspääoman

Jäsenkuntien valtuustot hyväksyvät loppuselvityksen.

Viimeinen tilinpäätös ja vastuuvapaus käsitellään jäsenkuntien valtuustoissa.

35 §

Perussopimuksen muuttaminen

Tätä perussopimusta voidaan muuttaa, jos vähintään kaksi kolmannelta jäsenkunnista sitä kannattaa ja niiden yhteenlaskettu ruotsinkielisten asukkaiden lukumäärä on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta ruotsinkielisten asukkaiden lukumäärästä, tämän perussopimuksen 6 §:n mukaan laskettuna.

36 §

Perussopimuksesta aiheutuvien erimielisyyksien ratkaiseminen

Tästä perussopimuksesta aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan hallintoriita-asioina, ensimmäisenä oikeusasteena kuntayhtymän kotipaikan hallinto-oikeus.

10 LUKU

VOIMAANTULO

37 §

Voimaantulo

Tämä perussopimus tulee voimaan, kun yhtymävaltuusto toteaa että 35 §:n mukainen riittävä määrä jäsenkuntia on sen hyväksynyt, kuitenkin aikaisintaan 1.1.2021.

Grundavtal

Kårkulla samkommun

Godkänd av fullmäktige
Datum: 1.1.2011
Förvaltningssekreteraren

1 kap. SAMKOMMUNEN

1 §

Samkommunens namn och hemort

Samkommunens namn är Kårkulla samkommun och dess hemort är Väståbolands stad.

Samkommunens arbetsspråk är svenska.

2 §

Samkommunens uppgifter

Kårkulla samkommun har till uppgift att bereda specialomsorger för den svenskspråkiga befolkningen enligt gällande lagstiftning.

Utöver specialomsorgstjänster kan samkommunen tillhandahålla annan verksamhet för medlemskommunernas invånare om kommunen eller andra intressenter beslutat köpa dessa tjänster:

1. Vård för rusmedelsmissbrukare enligt gällande lagstiftning.
2. Arbetsverksamhet och arbetslinikverksamhet enligt gällande lagstiftning.
3. Verksamhet enligt socialvårdslagen och barnskyddslagen.
4. Övrig social verksamhet på basen av gällande lagstiftning.

Samkommunen kan fungera som huvudman även för annan svenskspråkig service om någon medlemskommun köper denna service.

Samkommunen kan sälja ovan nämnda tjänster till kommuner som inte är medlemmar i samkommunen.

3 §

Samkommunens medlemmar

Samkommunens medlemskommuner är Finlands samtliga svenskspråkiga och tvåspråkiga kommuner förutom kommunerna inom landskapet Åland.

Medlemskommuner i samkommunen är:

Borgå, Esbo, Grankulla, Hangö, Helsingfors, Ingå, Jakobstad, Karleby, Kaskö, Kimitoön, Korsholm, Korsnäs, Kristinestad, Kronoby, Kyrkslätt, Lappträsk, Larsmo, Lojo, Lovisa, Malax, Mörskom, Nykarleby, Närpes, Pedersöre, Pyttis, Raseborg, Sibbo, Sjöunda, Vanda, Vasa, Väståboland, Vörå och Åbo.

Partiella medlemmar

I missbrukarvården deltar följande kommuner:

Borgå, Grankulla, Hangö, Ingå, Jakobstad, Kaskö, Kimitoön, Korsholm, Korsnäs, Kristinestad, Kronoby, Larsmo, Lovisa, Malax, Nykarleby, Närpes, Pedersöre, Pyttis, Raseborg, Vasa och Väståboland.

I arbetsverksamhet enligt socialvårdslagen deltar följande kommuner:
Borgå, Hangö, Ingå, Jakobstad, Kaskö, Kimitoön, Korsholm, Korsnäs,
Kristinestad, Kronoby, Kyrkslätt, Lappträsk, Larsmo, Lovisa, Malax,
Mörskom, Nykarleby, Närpes, Pedersöre, Pyttis, Raseborg, Vanda,
Västaboland, Vörå och Åbo.

2 kap. SAMKOMMUNENS ORGAN

4 § Fullmäktige

Samkommunens beslutanderätt utövas av fullmäktige.

Till samkommunens fullmäktige väljer medlemskommunernas
fullmäktigeledamöter enligt följande:

Kommunernas svenskspråkiga invånare		Antal fullmäktige ledamöter
Högst 8 000		1
8 001 - 25 000	2	
25 001 - eller flera		3

För varje ledamot i fullmäktige väljs en personlig ersättare.

Fullmäktiges mandatperiod är fyra år.

Fullmäktiges arbetsordning stadgar om val av fullmäktiges ordförande och vice
ordförande.

5 § Rösträtt

I fullmäktige har medlemskommunerna en röst för varje begynnande tusental
svenskspråkiga invånare. Röstetalet fördelar sig jämnt mellan kommunens
närvarande representanter.

Röstetalet för en kommuns representanter i fullmäktige bestäms utgående från
kommunens invånarantal enligt 8 § befolkningsdatalagen (507/93) (Upphävd
och ersatt med Lagen om befolkningsdatasystem och
Befolkningsregistercentralens certifikattjänster 21.8.09/661) vid ingången av
året före finansåret. Har efter detta två eller flera kommuner gått samman utgör
det sammanlagda invånarantalet grund för röstetalet.

6 § Fullmäktiges uppgifter

Samkommunens fullmäktige ansvarar för samkommunens verksamhet och
ekonomi enligt gällande lagstiftning.

Fullmäktige kan i förvaltningsstadgan delegera beslutanderätt till samkommunens övriga organ samt till förtroendevalda och tjänsteinnehavare.

7 §

Kallelse till sammanträde

Kallelse till fullmäktiges sammanträde skall sändas till fullmäktige och styrelsen samt medlemskommunernas kommunstyrelser minst tio (10) kalenderdagar före sammanträdet.

8 § Beslutförhet

Fullmäktige är beslutfört, då minst två tredjedelar av fullmäktigeledamöterna är närvarande och då de representerar minst hälften av det sammanlagda röstetalet för samtliga medlemskommuner som deltar i behandlingen av ärendet. Det sammanlagda röstetalet bestäms enligt antalet medlemmar och röster för de kommuner som har rätt att delta i behandlingen av ärendena.

9 § Arbetsordning

Fullmäktige antar en arbetsordning för sin verksamhet.

10 §

Styrelsen

Fullmäktige utser för sin mandatperiod en styrelse som består av 7-11 ledamöter jämte personliga ersättare. Bland ledamöterna utser fullmäktige ordförande och vice ordförande.

Styrelsen bevakar samkommunens intressen samt företräder samkommunen och för samkommunens talan, såvida denna rätt inte i stöd av bestämmelse i förvaltningsstadga hör till annat organ eller tjänsteinnehavare.

Om rätten att på samkommunens vägnar underteckna avtal, förbindelser och andra handlingar ingår bestämmelser i förvaltningsstadgan.

11 §

Styrelsen utövar den beslutanderätt som den har i stöd av lag och enligt bestämmelserna i förvaltningsstadgan.

Regionala nämnder

Fullmäktige tillsätter för sin mandattid följande regionala nämnder:

Regionala nämnden för Nyland

Hit hör kommunerna: Borgå, Esbo, Grankulla, Hangö, Helsingfors, Ingå, Kyrkslätt, Lappträsk, Lojo, Lovisa, Mörskom, Pyttis, Raseborg, Sibbo, Sjundeå och Vanda.

Regionala nämnden för Åboland

Hit hör kommunerna: Kimitoön, Väståboland och Åbo.

Regionala nämnden för Österbotten

Hit hör kommunerna: Jakobstad, Karleby, Kaskö, Korsholm, Korsnäs,

Kristinestad, Kronoby, Larsmo, Malax, Nykarleby, Närpes, Pedersöre, Vasa och Vörå.

Bestämmelser om tillsättande av nämnderna samt om nämndernas uppgifter ingår i förvaltningsstadgan.

12 §

Övriga organ

Fullmäktige tillsätter för samkommunen en revisionsnämnd bestående av ordförande, vice ordförande och tre medlemmar vilka alla har en personlig ersättare. Ordförande och vice ordförande skall vara fullmäktigeledamöter.

3 kap.

EKONOMI SAMT GRANSKNING AV FÖRVALTNING OCH EKONOMI

13 §

Grundkapital

Grundkapitalet utgörs av medlemskommunernas kapitalplaceringar. Det kan också höjas genom överföring från andra poster i det egna kapitalet. Grundkapitalet indelas i medlemskommunernas andelar.

Samkommunens fullmäktige beslutar om höjning och sänkning av grundkapitalet.

Samkommunens fullmäktige beslutar om nödvändigt kapitalplaceringsbelopp och betalningstidpunkt i samband med nya eller höjda andelar i grundkapitalet.

Grundkapitalets fördelning i medlemsandelar justeras på grund av de statsandelar som samkommunen får för ett anläggningsprojekt.

På medlemskommunernas grundkapitalsandelar betalar samkommunen en ränta som fullmäktige beslutar om årligen i samband med godkännandet av följande års budget. Räntan betalas till medlemskommunerna årligen före utgången av december månad.

14 §

Medlemskommunernas andelar och ansvar

Medlemskommunernas andelar i samkommunens tillgångar samt deras ansvar för samkommunens skulder och förbindelser fastställs i förhållande till grundkapitalandelarna.

15 §

Samkommunen för register över medlemskommunernas andelar i grundkapitalet. I registret specificeras andelarna enligt partiellt medlemskap.

Budget och ekonomiplan

Vid beredningen av ekonomiplanen skall medlemskommunerna ges tillfälle att framlägga förslag till utvecklande av samkommunens verksamhet.

Den preliminära budgeten och ekonomiplanen för följande kalenderår skall tillställas medlemskommunerna inom maj månad och fullmäktige godkänner ekonomiplanen för varje begynnande planeringsperiod senast den 15 oktober föregående år. Styrelsen skall senast den 5 oktober tillställa fullmäktige budgetförslaget för följande år.

Ändringar i budgeten skall godkännas under budgetåret.

16 §**Avskrivning enligt plan**

Grunderna för avskrivning enligt plan godkänns av samkommunens fullmäktige.

17 §**Prissättning och fakturering av prestationer**

Grunden för prestationsprissättning är självkostnadspriset, som innefattar direkta produktionskostnader, allmänna förvaltningskostnader och kapitalkostnader. De direkta kostnaderna och de allmänna förvaltningskostnaderna skall grunda sig på reella kostnader. I kapitalkostnaderna ingår avskrivningar enligt plan.

Medlemskommunerna faktureras på enahanda grunder. Om inte medlemskommunerna och samkommunen avtalar om något annat, skall av fakturan framgå grunderna för kommunens betalningsskyldighet.

Prissättningsgrunderna för prestationer fastställs av samkommunens fullmäktige i samband med att budgeten godkänns. Prissättningsgrunderna bör fastställas på minst nivån för partiellt medlemskap. Enhetspriserna för prestationer fastställs av samkommunens styrelse i förväg, inom november månad föregående år. När enhetspriserna bestäms bedöms prestationsmängden och beloppet av avgiftsinkomster som uppbärs hos kunderna samt de övriga inkomster den ordinarie verksamheten inbringar. Enhetspriserna kan ändras under verksamhetsåret utgående från en godkänd budgetändring och så, att en ändring som höjer enhetspriserna kan träda ikraft tidigast från ingången av den andra månaden som följer på meddelandet.

18 §

Stora överskott eller underskott beräknas på förhand och beaktas i prissättningen av prestationerna under räkenskapsperioden, så att enhetspriserna justeras till att motsvara de reella kostnaderna.

Investeringar och finansiering med långfristigt främmande kapital

Samkommunen kan anskaffa kapitalfinansiering för investeringsutgifter i form av statsandelar, medlemskommunernas finansieringsandelar eller placering av eget kapital eller genom lån av medlemskommunerna eller finansiella institut.

Samkommunens fullmäktige beslutar om villkoren för medlemskommunernas finansieringsandelar och placering av eget kapital och om lån av medlemskommuner.

De beräknade kostnaderna för ett anläggningsprojekt fördelas för fastställande av statsandel som medlemskommunernas andelar i förhållande till fördelningen av grundkapitalet enligt det senaste bokslutet, om det inte för ett enskilt projekt bestämts någon annan fördelningsprincip.

Betalningsandelar som uppbärs av en medlemskommun för amortering av lån för investeringsfinansiering antecknas som en höjning av medlemskommunernas andel i grundkapitalet.

19 §

Beslut om att föra en höjning av medlemsandelen till en placeringsfond fattas av medlemskommunernas fullmäktige.

Upprättande av fonder

Medlemskommunernas fullmäktige beslutar genom överensstämmande beslut om upprättande av kapitalplaceringsfonder och stadgarna för fonderna. Beslut om upprättande av andra fonder och stadgarna för dem fattas av samkommunens fullmäktige.

20 §

Dröjsmålsränta

Vid dröjsmål med betalningen är medlemskommunen och samkommunen skyldiga att betala dröjsmålsränta enligt 4 § 3 mom. räntelagen.

21 §

Undertecknande och godkännande av bokslutet

Bokslutet undertecknas av samkommunens styrelses medlemmar och föredraganden.

22 §

Ställningen för kommuner som utträder ur samkommunen och för kommuner som fortsätter verksamheten

Om en medlemskommun utträder ur samkommunen eller minskar sin andel i grundkapitalet, betalas till kommunen dess andel eller en del därav, enligt samkommunens fullmäktiges beslut. Om de andra kommunerna inte löser in den utträdande medlemskommunens andel sänks grundkapitalet. Ersättningen för grundkapitalandelen betalas i jämnstora poster under 10 år, räknat från den dag då utträdet trädde i kraft.

23 §

Granskning av förvaltningen och ekonomin

Granskning av förvaltningen och ekonomin följer bestämmelserna i kommunallagen och samkommunens revisionsstadga.

24 §

Upplösning och likvidation av samkommunen

Medlemskommunernas fullmäktige beslutar om upplösning av samkommunen.

Om samkommunen upplöses ansvarar samkommunens styrelse för likvidationen, om inte medlemskommunerna enas om något annat arrangemang.

Sådana samkommunstillgångar som inte behövs för ersättandet av likvidationskostnader och betalning av skulder eller fullgörande av åtaganden fördelas bland medlemskommunerna i förhållande till deras andelar av grundkapitalet. Om det belopp som krävs för betalning av kostnader och skulder samt fullgörande av åtaganden är större än tillgångarna, betalar medlemskommunerna skillnaden i förhållande till andelarna.

4 kap. ÖVRIGT

25 § Ikraftträdande

Detta grundavtal träder i kraft 1.1.2011.

KÅRKULLAN KUNTAYHTYMÄN PERUSSOPIMUS (Käännös)

1 LUKU KUNTAYHTYMÄ

1 §

Nimi ja kotipaikkakunta

Kuntayhtymän nimi on Kårkulla samkommun ja sen kotipaikka on Länsi-Turunmaan kaupunki.

Kuntayhtymän työkieli on ruotsi.

2 §

Kuntayhtymän tehtävät

Kårkullan kuntayhtymän tehtävänä on tuottaa kehitysvammaisten erityishuoltoa ruotsinkieliselle väestölle voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Erityishuollon palvelujen lisäksi kuntayhtymä voi tuottaa seuraavia palveluita jäsenkuntiensa asukkaille kuntien tai muiden tahojen näin päättäessä:

1. Päihteiden väärinkäyttäjien hoitoa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti
2. Työtoimintaa ja työklonikkatoimintaa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti
3. Sosiaalihooltolain ja lastensuojelulain mukaista toimintaa
4. Muuta sosiaalista toimintaa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Kuntayhtymä voi tuottaa myös muuta ruotsinkielistä palvelua, mikäli jokin jäsenkunta ostaa palvelun.

Kuntayhtymä voi myydä edellä mainittuja palveluja sellaisille kunnille, jotka eivät ole kuntayhtymän jäsenkuntia.

3 §

Kuntayhtymän jäsenkunnat

Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Suomen kaikki ruotsinkieliset ja kaksikieliset kunnat paitsi Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvat kunnat.

Kuntayhtymän jäsenkunnat ovat: Porvoo, Espoo, Kauniainen, Hankoo, Helsinki, Inkoo, Pietarsaari, Kokkola, Kaskinen, Kemiönsaari, Mustasaari, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Kruunupyy, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Luoto, Lohja, Loviisa, Maalahti, Myrskylä, Uusikaarlepyy, Närpiö, Pedersöre, Pyhtää, Raasepori, Sipoo, Siuntio, Vantaa, Vaasa, Länsi-Turunmaa, Vöyri ja Turku.

Osajäsenet:

Seuraavat kunnat osallistuvat kuntayhtymän päihdehuoltoon:

Porvoo, Kaunainen, Hankoo, Inkoo, Pietarsaari, Kaskinen, Kemiönsaari, Mustasaari, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Kruunupyy, Luoto, Loviisa, Maalahti, Uusikaarlepyy, Närpiö, Pedersöre, Pyhtää, Raasepori, Vaasa, Länsi-Turunmaa ja Vöyri.

Seuraavat kunnat osallistuvat sosiaalihooltolain mukaiseen työtoimintaan:

Porvoo, Hanko, Inkoo, Pietarsaari, Kaskinen, Kemiönsaari, Mustasaari, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Kruunupyö, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Luoto, Loviisa, Maalahti, Myrskylä, Uusikaarlepyy, Närpiö, Pedersöre, Pyhtää, Raasepori, Vantaa, Länsi-Turunmaa, Vöyri ja Turku.

2 LUKU KUNTAYHTYMÄN TOIMIELIMET

4 §

Valtuusto Kuntayhtymän valtuusto käyttää kuntayhtymän päätösvaltaa.

Jäsenkuntien valtuustot valitsevat kuntayhtymän valtuuston jäsenet seuraavasti:

Kunnan ruotsinkielisten asukkaiden lukumäärä	Valtuutettuja
Enintään 8 000	1
8 001 – 25 000	2
25 001 – tai enemmän	3

Jokaiselle valtuutetulle valitaan henkilökohtainen varajäsen.

Kuntayhtymän valtuuston toimikausi on neljä vuotta.

Valtuuston työjärjestyksessä säädetään valtuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinnasta.

5 §

Äänioikeus Valtuuston kokouksessa jokaisella jäsenkunnalla on yksi ääni ruotsinkielisen väestön kutakin alkavaa tuhatlukua kohden. Äänimäärä jakautuu tasan kunnan läsnä olevien edustajien kesken.

Kunnan edustajien äänimäärä kuntayhtymän valtuustossa määräytyy kunnan asukasluvun mukaan tilivuotta edeltävän vuoden alussa väestötietolain (507/93) 8 §:n mukaan (kumottu ja korvattu Lailla väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista 21.8.2009/661). Jos tämän jälkeen kaksi tai useampi kunta on yhdistynyt, äänimäärän laskentaperusteena käytetään kunnan asukkaiden yhteenlaskettua määrää.

6 §

Valtuuston tehtävät

Kuntayhtymän valtuuston vastaa kuntayhtymän toiminnasta ja taloudesta voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Valtuusto voi hallintosäännössä antaa päätösvaltaa kuntayhtymän muille toimielimille sekä luottamushenkilöille ja viranhaltijoille.

7 §

Kokouskutsu

Kutsu valtuuston kokoukseen on lähetettävä valtuutetuille ja hallitukselle sekä jäsenkuntien hallituksille vähintään kymmenen (10) päivää ennen kokousta.

8 §

Päätösvaltaisuus

Valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä edustaen vähintään puolta kaikkia asian käsittelyyn osallistuvien kuntien yhteenlasketusta äänimäärästä. Yhteenlaskettu äänimäärä määräytyy niiden jäsenten ja kuntien äänimäärien mukaan, joilla on oikeus osallistua asioiden käsittelyyn.

9 §

Työjärjestys

Valtuuston laatii toiminnalleen työjärjestyksen.

10 §

Hallitus

Valtuusto valitsee toimikautensa ajaksi 7-11 -jäsenisen hallituksen ja jokaiselle hallituksen jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen. Jäsenten keskuudesta valtuusto valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallitus valvoo kuntayhtymän etuja ja edustaa kuntayhtymää sekä käyttää sen puhevaltaa, mikäli kyseinen oikeus ei hallintosäännön määräyksen mukaan kuulu toiselle toimielimelle tai viranhaltijalle.

Hallintosäännössä säädetään oikeudesta allekirjoittaa sopimuksia, sitoumuksia sekä muita asiakirjoja kuntayhtymän puolesta.

Hallitus käyttää sitä päätösvaltaa, joka sillä on lakien ja kuntayhtymän hallintosäännön mukaan.

11 §

Alueelliset lautakunnat

Valtuusto asettaa toimikaudekseen seuraavat alueelliset lautakunnat:

Uudenmaan alueellinen lautakunta:

Porvoo, Espoo, Kauniainen, Hankoo, Helsinki, Inkoo, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Lohja, Loviisa, Myrskylä, Pyhtää, Raasepori, Sipoo, Siuntio ja Vantaa.

Turunmaan alueellinen lautakunta:

Kemiönsaari, Länsi-Turunmaa ja Turku

Pohjaanmaan alueellinen lautakunta:

Pietarsaari, Kokkola, Kaskinen, Mustasaari, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Kruunupyy, Luoto, Maalahti, Uusikaarlepyy, Närpiö, Pedersöre, Vaasa ja Vöyri.

Hallintosäännössä säädetään lautakuntien asettamisesta sekä lautakuntien tehtävistä.

12 §

Muut toimielimet

Valtuusto asettaa kuntayhtymälle tarkastuslautakunnan, joka koostuu puheenjohtajasta, varapuheenjohtajasta ja kolmesta jäsenestä, joilla kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuuston jäsen.

3 LUKU

TALOUS SEKÄ HALLINNON JA TALOUDEN TARKASTUS

13 §

Peruspääoma

Jäsenkuntien pääomasijoitukset muodostavat peruspääoman. Peruspääomaa voidaan korottaa myös siirtämällä varoja oman pääoman muista eristä. Peruspääoma jakautuu jäsenkuntien osuuksiin.

Kuntayhtymän valtuusto päättää peruspääoman korotuksesta ja alentamisesta.

Kuntayhtymän valtuusto päättää tarpeellisesta pääoman sijoitusmäärästä ja maksuajasta peruspääoman uusien tai korotettujen osuuksien määräämisen yhteydessä.

Peruspääoman jakautuminen jäsenosuuksiin tarkistetaan niiden valtionosuuksien perusteella, jotka kuntayhtymä saa perustamishankkeelle.

Jäsenkuntien peruspääomaosuuksista kuntayhtymä maksaa korkoa, josta valtuusto päättää vuosittain seuraavan vuoden talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Korko maksetaan jäsenkunnille vuosittain ennen joulukuun loppua.

14 §

Jäsenkuntien osuudet ja vastuu

Jäsenkuntien osuudet kuntayhtymän varoista ja jäsenkuntien vastuut kuntayhtymän veloista ja velvoitteista vahvistetaan suhteessa kyseessä olevan kunnan peruspääomaosuuksiin.

Kuntayhtymä pitää rekisteriä jäsenkuntien peruspääomaosuuksista. Rekisterissä osuudet spesifioidaan osajäsenyydet huomioon ottaen.

15 §

Talousarvio ja taloussuunnitelma

Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa on jäsenkullille annettava tilaisuus tehdä ehdotuksia kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

Alustava talousarvio ja seuraavan kalenterivuoden taloussuunnitelma on toimitettava jäsenkunnille toukokuun loppuun mennessä, ja kuntayhtymän valtuusto hyväksyy jokaisen alkavan suunnittelukauden taloussuunnitelman viimeistään 15. lokakuuta edellisenä vuonna. Hallituksen tulee viimeistään 5. lokakuuta toimittaa seuraavan vuoden talousarvioehdotus valtuustolle.

Talousarvion muutokset tulee hyväksyä talousarviovuonna.

16 §

Suunnitelman mukaiset poistot

Valtuusto hyväksyy suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet.

17 §

Suoritteiden hinnoittelu ja laskutus

Suoritteiden hinnoittelu perustuu omakustannushintaan, joka käsittää palvelun tuottamisesta suoraan aiheutuvat menot, yleiset hallintomenot ja pääomakustannukset. Välittömien kustannusten ja yleisten hallintomenojen tulee perustua todellisiin menoihin. Suunnitelman mukaiset poistot sisältyvät pääomakustannuksiin.

Kaikkia jäsenkuntia laskutetaan samoin perustein. Elleivät jäsenkunnat ja kuntayhtymä sovi muuta, laskusta tulee ilmetä kunnan maksuvelvollisuuden perusteet.

Valtuusto vahvistaa suoritteiden hinnoitteluperusteet talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Hinnoitteluperusteista tulee päättää vähintään osajäsenyyden tasolla. Kuntayhtymän hallitus vahvistaa suoritteiden hinnat etukäteen, edellisenvuoden marraskuun loppuun mennessä. Hintoja vahvistettaessa arvioidaan suoritemäärä ja asiakkailta perittävien maksutulojen määrä sekä muut vakituisesta toiminnasta saatavat tulot. Hintoja voidaan toimintavuoden aikana muuttaa hyväksytyn talousarvion muutoksen perusteella ja siten, että yksikköhintoja nostava muutos voi tulla voimaan aikaisintaan toisen ilmoitusta seuraavan kuukauden alusta.

Suuret yli- tai alijäämät lasketaan etukäteen ja huomioidaan suoritteiden hinnoitteluissa tilikauden aikana siten, että suoritteidenhinnat korjataan vastaamaan todellisia kustannuksia.

18 §

Investoinnit ja niiden rahoitus pitkäaikaisella vieraalla pääomalla

Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta investointimenoihin valtionosuutena, jäsenkuntien rahoitusosuuksina tai oman pääoman sijoituksena tai lainana jäsenkunnalta tai rahoituslaitokselta.

Kuntayhtymän valtuuston päättää jäsenkuntien rahoitusosuuksien, oman pääoman sijoittamisen ja jäsenkunnilta ottamiensa lainojen ehdoista.

Perustamishankkeiden arvioidut kustannukset jaetaan valtionosuuden vahvistamiseksi jäsenkuntaosuuksiksi suhteessa peruspääoman jakautumiseen uusimman tilinpäätöksen mukaan, ellei yksittäisen hankkeen osalta muusta jakoperusteesta on päätetty.

Jäsenkunnan investointirahoitukseksi tarkoitetun lainan lyhentämiseksi maksama maksuosuus kirjataan jäsenkunnan peruspääoman osuuden korotukseksi.

Jäsenosuuden korotuksen viemisestä sijoitusrahastoon päättää jäsenkunnan kunnanvaltuusto.

19 §

Rahastojen perustaminen

Jäsenkuntien valtuustot päättävät yhteneväisin päätöksin pääomarahastojen perustamisesta ja niiden säännöistä. Muiden rahastojen perustamisesta ja niiden säännöistä päättää kuntayhtymän valtuusto.

20 §

Viivästyskorko

Maksun viivästyessä jäsenkunnat ja kuntayhtymä ovat velvollisia maksamaan korkolain 4 §:n mukaisen viivästyskoron.

21 §

Tilinpäätöksen allekirjoittaminen ja hyväksyminen

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kuntayhtymän hallituksen jäsenet ja esittelijä.

22 §

Kuntayhtymästä eroavien ja toimintaa jatkavien kuntien asema

Jos jäsenkunta eroaa kuntayhtymästä tai vähentää peruspääoman osuuttaan, kunnalle maksetaan sen osuus peruspääomasta tai osa siitä kuntayhtymän valtuuston päätöksen mukaisesti. Jos muut kunnat eivät lunasta eroavan kunnan pääomaosuutta, peruspääomaa alennetaan. Peruspääomaosuuden korvaus maksetaan samansuuruisina erinä kymmenen vuoden aikana eroamisen ensimmäisestä lainvoimaisuuspäivästä lukien.

23 §

Hallinnon ja talouden tarkastus

Hallinnon ja talouden tarkastuksessa noudatetaan kuntalain (365/95) ja kuntayhtymän tilintarkastussäännön.

24 §

Kuntayhtymän purkaminen ja loppuselvitys

Jäsenkuntien valtuustot päättävät kuntayhtymän purkamisesta. Kuntayhtymän purkautuessa kuntayhtymän hallitus vastaa loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi jostakin muusta menettelystä.

Ne kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksestä aiheutuvien kustannusten maksamiseen, velkojen maksuun tai velvollisuuksien täyttämiseen, jaetaan jäsenkuntien kesken suhteessa kuntienperuspääomaosuuksiin. Jos kustannusten ja velkojen maksamiseen sekä velvollisuuksien täyttämiseen tarvittava määrä on suurempi kuin varojen määrä, jäsenkunnat ovat velvollisia maksamaan erotuksen suhteessa pääomaosuuksiinsa.

4 LUKU

MUITA SÄÄNNÖKSIÄ

25 §

Voimaan tulo

Tämä perussopimus astuu voimaan 1.1.2011.

Godkännande av avtalet om markanvändning-, boende- och trafik (MBT-avtalet) 2020–2031 mellan Helsingforsregionen och staten

VD/5212/00.04.00/2020

HP/MSI/THE/MHO/HY-L/KW

Ett förhandlingsresultat nåddes 2.6.2020 mellan staten och kommunerna i Helsingforsregionen om avtalet om markanvändning-, boende- och trafik (MBT-avtalet) 2020–2031, vilket ännu preciserades genom tekniska justeringar 10.6.2020. Avtalet består av förhandlingsresultatet, underteckningsprotokollet och två bilagor: bostadsproduktionsmålen och markanvändningens primära zoner (ur MBT-planen 2019).

Avtalet drar upp riktlinjerna för den gemensamma viljan hos huvudstadsregionens 14 kommuner och staten när det gäller utvecklingen av regionen. Genom avtalet fastställs kommunernas inbördes samarbete och kontinuiteten i planeringsarbetet, partnerskapet mellan kommunerna i regionen och staten samt parternas förbindande till att utveckla regionen genom nödvändiga åtgärder. Genom avtalet bereder man sig på en utveckling på lång sikt och vid behov effektivisera åtgärderna. Avtalsparterna förbinder sig tillsammans till att främja förverkligandet av alla mål och åtgärder i avtalet.

I avtalet har man under två teman fastställt målbilden 2030+, utvecklingsvägarna för att nå målbilden och de överenskomna åtgärderna. Dessa teman är "en samhällsstruktur och ett trafiksystem som är hållbara och koldioxidsnåla" samt "boende och en högklassig livsmiljö". Utöver detta har de övriga viktiga statliga åtgärderna med tanke förverkligandet av avtalet antecknats i avtalet. Dessa är slutförandet av revideringen av markanvändnings- och bygglagen samt beredningen av en riksomfattande trafiksystemsplan för åren 2021–2032 för godkännande av statsrådet under våren 2021.

Målbilden 2030+ och de utvecklingsstigar för att nå denna som beskrivs i avtalet följer innehållet i MBT2019-planen. En betydande del av åtgärderna baserar sig också på planen. Här är några av dessa i korthet med betoningen på Vandas synvinkel:

- Kommunerna placerar minst 90 % av den nya bostadsplaneringen (i våningskvadratmeter) i de primära zoner för markanvändningen (bilaga 1) som föreslås i MBT 2019-planen.
- Kommunerna i Helsingforsregionen förbinder sig till att det under hela avtalsperioden färdigställs sammanlagt 6 miljoner våningskvadratmeter detaljplaner för bostadstomter (byggrätt avsedd för boende). De kommunvisa målen för volymerna finns i bilaga 2. Vandas andel av det regionala målet är att detaljplanera 960 200 m²-vy för boende under åren 2020–2023
- Målet är att det i Helsingforsregionen ska färdigställas 16 500 nya bostäder per år under perioden 2020–2023, av vilket 2640 bostäder per år har ställts upp som mål för Vanda.
- Andelen statligt subventionerad bostadsproduktion med räntestöd är i huvudstadsregionen sammanlagt 30 procent av det totala målet i huvudstadsregionen.
- Staten anvisar minst 10 miljoner euro per år i understöd för kommunalteknik för projektområden som ligger i markanvändningens primära zoner enligt MBT 2019-planen. Prioriteringen i riktandet av understöd ligger på kompletteringsbyggande.
- Genom utvecklingsinvesteringar i den regionala spårtrafiken förbättras förutsättningarna för en tillräcklig bostadsproduktion, hållbar samhällsutveckling och hållbar rörlighet.
 - Kommunerna och HRT löser i samarbete med Trafikledsverket placeringen av nödvändiga nya depåer för närtågstrafiken i strandbanans, ringbanans och stambanans riktningar.
 - Staten inleder förverkligandet av fas 2 i projektet Pasila–Riihimäki för förbättring av stambanan i enlighet med banplanen.

- Trafikledsverket gör upp en utredning om att flytta Sandbanan inom statens bannät och avstå från dess nuvarande områdesreserveringar. Kommunerna erbjuder Sandbanan en alternativ plats där ett effektivt underhåll motsvarande huvudstadsregionens tågtrafik kan förverkligas. Flyttandet av Sandbanan gör det möjligt att bygga en snabbspårväg och utveckla markanvändningen på dess nuvarande område.
- Kommunerna fortsätter planeringen av de regionala snabbspårvägsnät som presenteras i MAL 2019-planen.
 - Mellungsbacka–Dickursby–Aviapolis– Flygplatsen (den s.k. Vandabanan): Vanda fortsätter planeringen av projektet i enlighet med sina beslut och staten deltar i projektets planeringskostnader med en andel på 30 procent och högst 6,1 miljoner euro. Byggandet beräknas börja år 2024. De beräknade kostnaderna för projektet uppgår våren 2020 till 393 miljoner euro. Staten fattar beslut om att delta i byggandet av Vandas snabbspårväg efter att Vanda stad fattat beslut om förverkligandet av projektet i samband med nästa MBT-avtal.
- Kommunerna och HRT uppdaterar i samarbete med statens myndigheter MBT-planen för avtalsperioden 2024–2035.

I underteckningsprotokollet har fastställts flera formuleringar som förtydligar avtalet. Avtalets genomförande följs upp som bindande när det gäller våningsytorna i detaljplaneringen av bostadstomter. Hur bostadsproduktionsmålet genomförs påverkas av faktorer som är oberoende av kommunens verksamhet, såsom ekonomiska konjunkturväxlingar och bostadsmarknadsläget. Avtalets genomförande följs till denna del upp målinriktat. När det gäller målen på längre sikt och de utvecklingsstigar som leder till dessa är avtalet 12 år (i enlighet med Marins regeringsprogram). Avtalsperioden när det gäller de konkreta åtgärderna och målen i anslutning till dessa är fram till 31.12.2023. Det nya MBT-avtalet förhandlas det om till utgången av år 2023, och i det justeras målen på längre sikt och utvecklingsstigarna samt avtalas om de konkreta åtgärderna för avtalsperioden 2024–2027.

I underteckningsprotokollet konstateras att ansvarsfördelningen för byggandet av Ringbanans station vid Rödsand har överenskommits för Trafikverkets (nuv. Trafikledsverket) och Vanda stads del i den avsiktsförklaring som ingicks av dessa parter 20.3.2012.

Vid sidan av MBT-avtalet utarbetades en IV tilläggsbudget som innehåller stimulansprojekt, i vilken det från Vanda tagits med förbättringen av Ring III från Vichtisvägen västerut.

HRT:s styrelse har 16.6.2020 godkänt MBT-avtalet för trafikens del. Vanda stads godkännande gäller officiellt avtalets avsnitt om markanvändning och boende.

Stadsplaneringsnämnden 11.8.2020 § 6

Biträdande stadsdirektörens förslag:

Stadsplaneringsnämnden beslutar föreslå för stadsstyrelsen och vidare för stadsfullmäktige att

- a) avtalet om markanvändning-, boende- och trafik för åren 2020–2031 mellan Helsingforsregionen och staten godkänns, och att
- b) stadsdirektören, eller när stadsdirektören är förhindrad biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde, befullmäktigas att underteckna avtalet.

Behandling:

Det antecknades att biträdande stadsdirektör Hannu Penttilä redogjorde för ärendet vid sammanträdet.

Det antecknades att biträdande stadsdirektören kompletterade sitt förslag enligt följande, sålunda att det i föredragningstextens sista behandlingsstycke lades till följande: HRT:s styrelse har 16.6.2020 godkänt MBT-avtalet för trafikens del. Vanda stads godkännande gäller officiellt avtalets avsnitt om markanvändning och boende.

Beslut:

Det kompletterade förslaget godkändes.

Det antecknades att stadsplaneringsnämndens ledamot Sveta Silvennoinen-Hiisku lämnade följande uttalande till protokollet som understöddes av ersättaren Jouni Spets:

”Den bostadsproduktion som förutsätts i MBT-avtalet riktas till olika stadsdelar, så att den inte fördjupar segregationsutvecklingen eller gör samhällsstrukturen ensidigare genom att ersätta arbetsplatskvarter med boende.”

Helsingforsregionens samarbetsmöte (HSYK) godkände 13.8.2020 för sin del MBT-avtalet och rekommenderade sina medlemskommuner att godkänna avtalet.

Stadsstyrelsen 24.8.2020 § 13

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att

- a) avtalet om markanvändning-, boende- och trafik för åren 2020–2031 mellan Helsingforsregionen och staten godkänns, och att
- b) stadsdirektören, eller när stadsdirektören är förhindrad biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde, befullmäktigas att underteckna avtalet.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 13

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) godkänna avtalet för markanvändning-, boende- och trafik för åren 2020–2031 mellan Helsingforsregionen och staten, och att
- b) befullmäktiga stadsdirektören, eller när stadsdirektören är förhindrad biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde, att underteckna avtalet.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att

- a) godkänna avtalet för markanvändning-, boende- och trafik för åren 2020–2031 mellan Helsingforsregionen och staten, och att
- b) befullmäktiga stadsdirektören, eller när stadsdirektören är förhindrad biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde, att underteckna avtalet.

Det antecknades att **de grönas fullmäktigegrupp** lämnade följande uttalande till protokollet, i vilket sannfinländarnas fullmäktigegrupp, vänsterförbundets fullmäktigegrupp och kristdemokraternas fullmäktigegrupp stämde in:

“Den bostadsproduktion som förutsätts i MBT-avtalet riktas i Vanda till olika stadsdelar, så att den inte fördjupar segregationsutvecklingen eller gör samhällsstrukturen ensidigare genom att ersätta arbetsplatskvarter med boende.”

Bilagor:

- Avtal om markanvändning-, boende- och trafik (MBT-avtalet) 2020–2031 mellan Helsingforsregionen och staten
- Underteckningsprotokollet till MBT-avtalet 2020–2031
- Avtalsbilaga 1. primära zoner
- Avtalsbilaga 2. bostadsproduktionsmål

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besvärsanvisning

Närmare information:

Mari Siivola, generalplanechef, tfn 040 336 0159, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Helsingin seudun ja valtion MAL-sopimusta 2020-2031 koskeva neuvottelutulos 2.6.2020 (tekniset korjaukset 10.6.2020)

Sopijaosapuolet

Valtio: ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (Uudenmaan ELY-keskus) sekä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA.

Kunnat: Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula, Vantaa, Vihti.

Kuntayhtymät: Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL).

Sopijaosapuolet sitoutuvat yhdessä edistämään sopimuksen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista.

Sopimuksen tarkoitus ja tavoitteet

Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (jäljempänä MAL-sopimus) perustuu Helsingin seudun 14 kunnan ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä. Sopimuksella vahvistetaan kuntien keskinäistä yhteistyötä ja suunnitteluyhteistyön jatkuvuutta, kumppanuutta seudun kuntien ja valtion välillä sekä osapuolien sitoutumista seudun kehittämiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Sopimuksella varaudutaan pitkäjänteiseen kehitykseen ja toimenpiteiden voimistamiseen tarvittaessa.

Sopimuksen toimenpiteet luovat edellytyksiä seudullisesti tarvetta vastaavalle monipuoliselle asunto-tuotannolle sekä liikennejärjestelmän ja -investointien ja maankäytön yhteensovittamiselle. Toimenpiteillä edistetään vähähiilistä ja kestävästä yhdyskuntarakennetta ja sitä tukevaa liikennejärjestelmää ilmastonmuutoksen torjumiseksi sekä mahdollistetaan sujuva arki, työmarkkinoiden toimivuus ja elinkeinoelämän elinvoimaisuus. Tavoitteena on myös torjua segregatiota ja asunnottomuutta sekä edistää asuinalueiden monimuotoisuutta ja alueiden asuntokannan monipuolisuutta.

Sopimuksessa määritellään tavoitetila 12-vuotisen kauden osalta Helsingin seudulle sekä kehityspolku tämän tavoitetilan saavuttamiseksi edellä mainittujen teemojen osalta. Tavoitetilan ja kehityspolun toteutumista ja toimenpiteitä tarkastellaan ja täsmennetään rullaavasti eduskuntavaalikausittain. Tähän sopimukseen on sisällytetty keskeisimmät, vaikuttavimmat ja kuntien keskinäistä ja/tai kuntien ja valtion yhteistyötä edellyttävät maankäyttöä, asumista ja liikennejärjestelmän kehittämistä koskevat tavoitteet ja konkreettiset toimenpiteet. Sopimuksessa esitettävät konkreettiset toimenpiteet koskevat sopimuskauden ensimmäistä nelivuotisjaksoa 2020–2023, ellei toisin ole mainittu. Seuraavia jaksoja koskevat toimenpiteet tarkennetaan seuraavien MAL-sopimusten yhteydessä. Sopimuksen toteutumisen kannalta on tärkeää, että myös kuntien ja valtion muut kehittämistoimet tukevat sopimuksen tavoitteiden toteutumista.

Sopimuksen lähtökohdat

Sopimuksen lähtökohtana on Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne 2019 -suunnitelma (MAL 2019), joka on valmisteltu yhteistyössä Helsingin seudun kuntien, HSL:n sekä valtion ympäristö- ja liikennehallinnon toimijoiden kesken. Suunnitelma on hyväksytty vuoden 2019 aikana HSL:n hallituksessa, Helsingin seudun yhteistyökokouksessa (HSYK), KUUMA-johtokunnassa sekä useimmissa seudun kunnissa. Suunnitelma sisältää lakisääteisen Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman. MAL-2019 suunnitelmassa on sitova tavoite leikata seudun liikenteen päästöjä 50 %:lla vuoteen 2030 mennessä (vertailuvuosi 2005).

MAL 2019 –suunnitelman lisäksi Helsingin seudun MAL-sopimuksen 2020-31 keskeisiä lähtökohtia ovat:

- pääministeri Marinin hallitusohjelma 10.12.2019
- kansainväliset ilmastopöytäkirjat ja niiden perustella laaditut Kansallinen energia- ja ilmastostrategia ja keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU) ilmastomuutoksen torjuntaa koskevine tavoitteineen sekä kansallinen ilmansuojeluohjelma 2030
- eduskunnan kirjelmä asuntopolitiikan kehittämiskohteista (EK 26/2018 vp - O 61/2016 vp) tarkastusvaliokunnan mietinnön pohjalta
- valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
- valtakunnalliselle liikennejärjestelmäsuunnitelmalle asetetut tavoitteet ja strategiset linjaukset.

Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

Tavoitetila 2030+

Yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä muodostavat kokonaisuuden, joka mahdollistaa seudun kestävä kasvun, asukkaiden sujuvan ja turvallisen arjen sekä turvaa kestävien liikkumismuotojen kilpailukyvyyn. Asumisen, työpaikkojen ja palvelujen sijoittumista ohjataan kaavoituksella siten, että liikkumisen liittyvät valinnat voivat olla kestäviä. Vuonna 2030 MAL 2019 –suunnitelman mukaisille kestävä liikkumisen vyöhykkeille sijoittuu vähintään 85 % seudun väestöstä (2018 tilanteessa 72%).

Seudullisen liikennejärjestelmän kehittämisinvestointeja hyödynnetään täysimääräisesti ja ne tukevat kansainvälisten ja kansallisten ilmastotavoitteiden saavuttamista. Kestävien kulkutapojen osuus matkoista Helsingin seudulla on vähintään 65 prosenttia (2018 tilanteessa 57%), ja niiden osuus suoritteesta on kasvanut nykyistä nopeammin. Joukkoliikenne, liikkumisen palvelut ja matkaketjut muodostavat kestävä ja käyttäjälähtöisen vaihtoehdon yhä useammille asiakasryhmille. Liikenne on turvallista kaikilla liikkumistavoilla.

Helsingin seutu on kansainvälisesti houkutteleva kohde niin työvoimalle kuin yrityksillekin. Seudun yhdyskuntarakenne, asuntotarjonta ja liikennejärjestelmä mahdollistavat työnantajille riittävän työvoiman saatavuuden ja hyvän toimintaympäristön. Liikennejärjestelmän kehittämisessä otetaan huomioon seudun ulkoisten yhteyksien toimivuus niin kansainvälisesti kuin Suomen sisälläkin.

Kehityspolut tavoitetilan saavuttamiseksi

Kaavoituksella mahdollistetaan MAL 2019 –suunnitelman ensisijaisille, kestäväan liikkumiseen perustuville vyöhykkeille sijoittuvien asukkaiden ja työpaikkojen suhteellisen osuuden kasvaminen. Asuin- ja työpaikkatonttien kaavavarannon riittävyys varmistetaan asuntomarkkinoiden toimivuuden kehittämiseksi. Erityisesti raideliikenteeseen ja muihin joukkoliikenteen runkolinjoihin sekä niiden aseisiin ja solmukohtiin tukeutuvien vyöhykkeiden maankäyttöä vahvistetaan.

Liikenteen päästöjen vähentämiseksi tehdään toimia, jotka vähentävät liikennesuoritteita ja edesauttavat siirtymää kokonaisuutena kestävämpään tapaan liikkua ja vapautua fossiilisista polttoaineista. Seudun liikennejärjestelmää kehitetään siten, että se tukee tiivistyvää yhdyskuntarakenteen kehitystä. Joukko- ja liikkumisen palveluiden sekä liikenteen solmukohtien palvelutasoa parannetaan. Kävelyn ja pyöräilyn määrää ja kulkutapaosuutta lisätään panostuksilla näiden kulkumuotojen infrastruktuuriin ja olosuhteisiin. Kestävien kulkumuotojen kilpailukykyä suhteessa henkilöautoon parannetaan. Helsingin seudun tie- ja katuverkkoa kehitetään ensisijaisesti joukkoliikenteen ja logistiikan tarpeet huomioiden ja parantaen pyöräliikenteen olosuhteita.

Seudun liikennejärjestelmäsuunnittelussa ja kuntien liikennesuunnittelussa huomioidaan liikennepalveluiden kehittyminen, automaation ja tiedon hyödyntämisen tarpeet. Uusia mm. digitalisaation mahdollistamia

liikkumisen ja kuljettamisen palveluja edistetään vaikutusarvioihin perustuen siten, että niiden käyttöönotto tukee siirtymää kestäväan ja vähähiiliseen liikennejärjestelmään.

Liikennemelulle altistumista vähennetään kasvattamalla kestävien kulkumuotojen osuutta ja toteuttamalla meluntorjuntaa erityisesti tiivistyvän maankäytön edellyttämissä kohteissa. Liikenteen turvallisuutta Helsingin seudulla kehitetään valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti. Erityishuomio on kävelyn ja pyöräilyn turvallisuudessa niiden suoritteiden ja kulkumuoto-osuuden kasvaessa.

Helsingin saavutettavuutta ja elinkeinoelämän ja työssäkäynnin kannalta merkittäviä yhteyksiä kehitetään. Matka-ajat lyhenevät keskimäärin niiden kaupunkien väleillä, joilla on merkittävää pendelointiä tai muuta matkustamista. Varmistetaan, että eri alueet ovat saavutettavissa kohtuullisessa ajassa jollain kulkumuodolla tai niiden yhdistelmällä. Seudun saavutettavuuden ja kestäväan liikenteen edistämistä tukevat tarpeet 12 vuoden aikajänteellä mm. kaupunkiraideliikenteen kehittämisen osalta huomioidaan valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelussa ja toimeenpanossa.

Seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteistä seudullista suunnittelua jatketaan ja sen resurssit turvataan.

Sovitut toimenpiteet:

1. Kunnat sijoittavat uudesta asuntokaavoituksesta (kerrosneliömetreinä) vähintään 90 % MAL 2019 – suunnitelmassa esitetyille maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille (liite 1).
2. Valtio osoittaa kunnallistekniikka-avustusta vähintään 10 miljoonaa euroa vuodessa MAL 2019 – suunnitelman mukaisilla maankäytön ensisijaisilla vyöhykkeillä sijaitseville kohdealueille. Painopiste avustusten kohdentamisessa on täydennysrakentamisessa.
3. Valtio osoittaa omistamaansa maata asuntotuotantoon myymällä, vaihtamalla ja tarvittaessa maankäyttösopimuksia hyödyntäen. Tavoitteena on varmistaa kuntien ja kansalaisten tasavertainen kohtelu sekä valtion kokonaisuus. Valtio vaikuttaa omistajaohjauksessaan siihen, että valtion tarpeista vapautuvat asuntorakentamiseen soveltuvat alueet luovutetaan kohtuuhintaisesti ensisijaisesti kunnille tai toissijaisesti muulle alueen lopulliselle asuntotuotannon tarjoajalle.
4. Seudullisen raideliikenteen kehittämisinvestoinneilla parannetaan riittävän asuntotuotannon, kestäväan yhdyskuntakehityksen ja kestäväan liikkumisen edellytyksiä. Mahdolliset EU-avustukset vähentävät kunkin hankkeen sopimuskumppanien välillä jaettavia kustannuksia kustannusjaon suhteessa:
 - 4.1. Kunnat ja HSL ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa ja laativat tarvittaville selvityksille ja toteuttamiselle uusien junien hankintatarpeen huomioonottavan aikataulun. Kunnat laativat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarpeelliset suunnitelmat varikoiden toteuttamiseksi sekä ratkaisevat varikoiden toteuttajan, suunnittelijan, rakentajan ja omistuksellisen rakenteen. Sijaintikunnat laativat varikoiden vaatimat maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset kaavat. Väylävirasto osallistuu suunnitteluun erityisesti siltä osin, kuin varikot edellyttävät toimia valtion väyläverkkoon. Valtio osallistuu sopimuskaudella lähiliikenteen varikoiden suunnittelun kustannuksiin 30%:n, kuitenkin enintään 3 miljoonan euron osuudella. Valtio voi osoittaa maa-alueitaan varikoiden tarpeisiin ja kannustaa maa-alueita omistavia yhtiöitä hyvään yhteistyöhön kaupunkien kanssa. Kuntien rahoitusosuus varikoiden suunnittelusta on 70 %. Valtio ratkaisee pidemmän aikavälin toimenpiteensä lähijunaliikenteen varikoiden toteutukseen seuraavan MAL-sopimuksen tai varikoiden rakentamispäätöksen yhteydessä. Tehokkaan lähijunaliikenteen

liikennöinnin mahdollistavan varikkokokonaisuuden suunnittelun eteneminen on edellytyksenä kohdassa 4.2 mainituille valtion panostuksille.

4.2. Valtio käynnistää Espoon kaupunkiradan Leppävaara-Kauklahti toteuttamisen ratasuunnitelman mukaisesti. Valtion rahoitusosuus hankkeen toteuttamiskustannuksista on 50 %, enintään kuitenkin 137,5 miljoonaa euroa. Kuntien rahoitusosuus hankkeen toteuttamiskustannuksista on 50 %, enintään kuitenkin 137,5 miljoonaa euroa. Toteutuspäätöksen yhteydessä valtio ja kunnat tekevät kustannustenjakosopimuksen.

4.3. Valtio käynnistää Pääradan parantamishankkeen Pasila-Riihimäki 2. vaiheen toteutuksen ratasuunnitelman mukaisesti.

4.4. Valtio ja kunnat käynnistävät yhdessä Keravan liityntäpysäköinnin toteutuksen. Keravan liityntäpysäköinnin kehittämisestä ja kustannusjaosta kuntien ja valtion välillä sovitaan erillisillä sopimuksilla. Valtion kustannusosuus sisältyy Pasila-Riihimäki 2. vaiheen toteutukseen

4.5. Helsinki-Pasila -välin ratakapasiteetin lisäämiseen valmistaudutaan:

4.5.1 Päivitetään Helsinkiin suuntautuvan junatarjonnan merkittävän kasvattamisen mahdollistava liikennöintimalli muun muassa Pisara+ -selvityksen (2019), Lähijunaliikennealueen varikkoselvityksen (2020) ja Digirata-selvityksen (2020) sekä muiden Pasila-Helsinki-välin rautatieinfrastruktuurin kehittämistä ja kapasiteetin kasvattamista koskevien selvitysten (esimerkiksi hankeyhtiöiden suunnittelu, Lentorata, itäisen suunnan raideyhteys) tulosten pohjalta ja kuvataan liikenteen kehittämisen sekä kansantalouden kannalta tehokkain ja parhaan kokonaisuhyödyn tuova malli. Selvitys laaditaan valtion johdolla yhteistyössä HSL:n ja kuntien kanssa. Selvityksen kustannuksista sovitaan valtion ja HSL:n kesken erikseen.

4.5.2 Käynnistetään tarvittavien ratasuunnitelmien laatiminen ja muiden toimenpiteiden toteutus Pisara+ -selvityksen mukaisen sekä kohdan 4.5.1 selvityksen johtopäätösten edistämiseksi. Pisara+ -toimenpidepaketin edistämisen edellytys on, että lähijunaliikenteen varikoiden edistäminen etenee kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla ja kestävän liikennöintimallin kannalta tarvittavista lähijunaliikenteen varikoista on tehty rakentamispäätös.

4.6. Väylävirasto laatii selvityksen Santaradan siirtämisestä valtion rataverkolla ja sen nykyisistä aluevarauksista luopumisesta. Kunnat tarjoavat Santaradalle vaihtoehtoisen, pääkaupunkiseudun junaliikenteen tehokasta kunnossapidon toteuttamista vastaavan paikan. Santaradan siirrolla mahdollistetaan pikaraitiotien rakentaminen ja maankäytön kehittäminen sen nykyisellä alueella.

5. Kunnat jatkavat MAL 2019 -suunnitelmassa esitetyn seudullisen pikaraitiotien verkoston suunnittelua. Kunnat edistävät seuraavien pikaraitiotiehankkeiden toteuttamista, ja rahoittavat 70 % niiden kokonaistoteutuskustannuksista. Valtio osallistuu sopimuksessa määritettyjen hankkeiden rahoitukseen 30 % osuudella kohtien 5.1.-5.3 mukaisesti. Valtio linjaa pidemmän aikavälin osallistumisensa periaatteet hankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen seuraavien MAL-sopimusten yhteydessä tai kaupunkien tehtyä rakentamispäätöksen.

5.1. Valtio osoittaa Vihdintien pikaraitiotien (ns. Länsi-Helsingin raitiotiet) yleissuunnitelmaluonnoksen mukaisen hankekokonaisuuden toteuttamiseen (sis. suunnittelun ja rakentamisen) ja siihen sekä

muihin kestäväää liikkumista edistäviin hankkeisiin liittyviin kustannuksiin 105 miljoonaa euroa. Rahoituksen edellytyksenä on, että Helsingin kaupunki tekee hankkeen toteuttamisesta päätöksen, joka on vähintään yleissuunnitelmaluonnoksen hyöty-kustannus -laskelman mukainen tai sitä kannattavampi. Helsinki tekee hankkeen toteuttamisesta päätöksen syksyllä 2020. Valtio ja Helsingin kaupunki sopivat erikseen rahoituksen kohdentumisen yksityiskohdista ja rahoituksen aikataulusta.

5.2. Mellunmäki-Tikkurila-Aviapolis-Lentoasema (ns. Vantaan ratikka): Vantaa jatkaa hankkeen suunnittelua päätöstensä mukaisesti ja valtio osallistuu hankkeen suunnittelukustannuksiin 30 prosentin osuudella ja enintään 6,1 miljoonalla eurolla. Rakentamisen arvioidaan alkavan vuonna 2024. Hankkeen kustannusarvio keväällä 2020 on 393 miljoonaa euroa. Valtio tekee päätöksen osallistumisesta Vantaan pikaraitiotien rakentamiseen Vantaan kaupungin tehtyä päätöksen hankkeen toteutuksesta seuraavan MAL-sopimuksen yhteydessä.

5.3. Viikin-Malmin pikaraitiotie Hankkeen yleissuunnittelu on Helsingin toimesta käynnissä ja suunnittelun ensimmäinen vaihe päättyy keväällä 2021. Valtio osallistuu yleissuunnittelun kustannuksiin 30 prosentin osuudella ja enintään 7,5 miljoonalla eurolla.

6. Valtio avustaa Helsingin seudun julkisen henkilöliikenteen palveluiden järjestämistä kaudella 2020-23 arviolta 35 miljoonalla eurolla. Avustus pitää sisällään niin sanotun suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetuen sekä ilmastoperusteisen joukkoliikenneavustuksen ja valtionavustuksen liikenteen palvelujen digitalisaatioon ja liikenteen palveluistumisen edistämiseksi. Valtionavustukset ovat hakuperusteisia ja niiden saamisen edellytyksenä on, että kaupunkiseutu toteuttaa edellä esitettyjen valtionapujen ehtoja. Joukkoliikenteen tuen saamisen edellytyksenä lisäksi on, että seutu toteuttaa tässä sopimuksessa kuvattuja joukkoliikenteen kehittämistoimenpiteitä ja priorisoi joukkoliikenteen kilpailukykyä edistävän runkoverkon palvelutasoa sekä varmistaa siirtymää vähäpäästöiseen bussikalustoon ja biopolttoaineisiin.

7. Helsinki ja Espoo suunnittelevat ja valmistelevat yhdessä HSL:n kanssa metron kapasiteetin nostohankkeen, ja toteuttavat hankinnan vuosina 2024-2030 suoritettavaan automaatiohankkeeseen. Hankkeen tavoitteena on kyetä vastaamaan seudun kasvuun ja metron kasvavaan matkustajamäärään nykykapasiteetin loppuessa vuoteen 2030 mennessä. Hankkeen alustava kokonaiskustannusarvio on 341 M€, josta 6 M€ on kauden 2020-2023 kustannus. Metron länsipään liikennejärjestelyt tulevat vaatimaan kasvavien liikennemäärien vuoksi muutoksia. Metron länsipään kapasiteetin lisäratkaisun kustannusarvio on 100 M€, josta 10 M€ on kauden 2020-2023 kustannus. Valtio arvioi metron kehittämishankkeita kokonaisuutena suunnittelun ja kustannusarvioiden tarkentuessa. Kustannusten jaosta valtion ja kuntien välillä sovitaan tarvittaessa erikseen.

8. Valtio käyttää seudullisesti tärkeisiin kustannustehokkaisiin liikennejärjestelmän parantamishankkeisiin kaudella 2020-23 yhteensä 15 miljoonaa euroa Helsingin seudulla. Hankkeilla tuetaan autojen ja polkupyörien liityntäpysäköintipaikkojen ja -alueiden toteutusta, tiivistyvän maankäytön edellytyksiä, parannetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä, torjutaan ja vähennetään melulle altistumista, parannetaan liikenteen turvallisuutta sekä seudun logistiikan toimivuutta. Valtion rahoitus kohdistuu ensisijaisesti KUUMA-seudun kunnissa toteutettaviin hankkeisiin. Lisäksi valtio osoittaa 15 miljoonaa euroa Espoossa toteutettaviin vastaaviin hankkeisiin. Valtion rahoituksen edellytyksenä on, että kunnat käyttävät vastaavan summan toimenpiteisiin kuin valtio. HSL, kunnat, Väylävirasto ja Uudenmaan ELY-keskus valmistelevat hankkeiden tarkemman toteuttamisohjelman, josta sovitaan HLJ-toimikunnassa.

9. Väylävirasto, Uudenmaan ELY-keskus ja seudun kunnat laativat Uudenmaan ELY-keskuksen selvitykseen perustuen suunnitelmat ja tarvittavat maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset kaavat kahdelle raskaan liikenteen palvelualueelle siten, että niiden toteuttaminen voi käynnistyä sopimuskauden aikana. Valtio osoittaa kohteiden toteuttamiseen rahoitusta yhteensä enintään 15 miljoonaa euroa, kuitenkin enintään 75% kustannuksista. Kuntien rahoitusosuus on 25 %.
10. Valtio osoittaa rahoitusta Helsingin seudun kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittämiseen seuraavasti:
- a. Valtio osoittaa kaudella 2020-23 2,5 miljoonaa euroa Helsingin seudun valtion väyläverkolla toteutettaviin kävelyn ja pyöräilyn edistämistoimenpiteisiin. Rahoituksen edellytyksenä on, että kunnat käyttävät toimenpiteisiin vastaavan summan.
 - b. Helsingin seudun kunnat voivat hakea valtionavustusta kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantamiseen kunnan katuverkolla. Avustukseen on varattu vuodelle 2020 määrärahaa Helsingin, Turun, Tampereen ja Oulun seuduille haettavaksi vähintään 4,5 miljoonaa euroa. Kunnat osallistuvat rahoitettavien hankkeiden kustannuksiin 50 prosentilla. Traficom toteuttaa investointiohjelman hankehaun ja myöntää rahoituksen.
 - c. Valtio huomioi myöhempien vuosien rahoitustarpeet kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen osana talousarvion ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelua.
11. Valtio aloittaa ruuhkamaksujen mahdollistamista koskevan säädösvalmistelun. Valmistelu toteutetaan yhteistyössä kuntien ja HSL:n kanssa. Päätökset ruuhkamaksujen mahdollisesta käyttöönotosta tehdään erikseen.
12. Kunnat ja HSL yhdessä valtion viranomaisten kanssa päivittävät yhteistyössä MAL -suunnitelman sopimuskautta 2024-35 varten. Osapuolet sitoutuvat varaamaan suunnitelman laatimiseen tarvittavat henkilö- ja muut resurssit. Osana suunnitelman päivitystä tarkistetaan toimenpiteet valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja liikenteen päästövähennyksiä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi vuodelle 2030 sekä hallitusohjelman mukaisen hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi 2035 mennessä.
13. Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi Helsingin seudun kunnalliset toimijat, tarvittaessa yhteistyössä valtion kanssa, sitoutuvat yhdessä:
- 13.1. Edistämään matkaketjuyhteistyön mahdollistavaa kehitystyötä taustajärjestelmäpohjaisten lippu- ja maksujärjestelmä- tai välityspalveluja tarjoavien toimijoiden kanssa sekä kehittämään multimodaalista digitaalista liikennepalvelujen tietoympäristöä, joka mahdollistaa julkisten ja yksityisten liikennepalvelujen muodostamat matkaketjut.
 - 13.2. Edistämään liikennepalvelujen ja liikennejärjestelmän tilaa koskevan raportoinnin ja seurantatiedon kattavuutta ja uudelleenhyödynnettävyyttä sekä lisäämään reaaliaikaista matkustajainformaatiota.
 - 13.3. Osana seuraavaa MAL-suunnittelua laaditaan seudullinen strateginen tiekartta liikenteen automaatiosta, jossa määritellään tavoitteet, tarvittava digitaalinen tietopohja sekä toimenpidepolku. Tiekartan laadinnassa hyödynnetään liikenteen automaation toimenpide- ja lainsäädäntösuunnitelmaa, liikennealan kansallista kasvuohjelmaa sekä logistiikan digitalisaatiostrategiaa.

Asuminen ja elinympäristön laatu

Tavoitetila 2030+

Seudulle on rakennettu vuoteen 2030 mennessä noin 200 000 uutta asuntoa, joista 90 prosenttia sijoittuu seudullisesti ensisijaisesti kehitettävälle maankäytön vyöhykkeille. Asuntokaavoitus on laadukasta ja määrällisesti riittävää mahdollistaen seudun väestönkasvuun vastaavan asuntojen koko- ja hallintamuotojakaumaltaan monipuolisen asuntotuotannon.

Seudun asuntomarkkinat tukevat osaltaan työvoiman saatavuutta ja työmarkkinoiden toimivuutta. Asuinalueiden monipuolinen asukasrakenne vahvistaa seudun sosiaalista kestävyttä. Myös heikoimmassa asemassa oleville väestöryhmille on riittävästi tarpeita vastaavia asumisratkaisuja ja asunnottomuus on poistettu Helsingin seudulla.

Puurakentamisen osuus asunto- ja muussa rakentamisessa on kasvanut merkittävästi.

Kehittämisspolut tavoitetilan saavuttamiseksi

Asuntotuotantoon soveltuva asemakaavavaranto pidetään pitkäaikaisen asuntotuotannon tarpeen edellyttämällä tasolla. Asuntotuotannon kokonaistavoitteessa otetaan huomioon kuntien toiminnasta riippumattomat tekijät, kuten suhdannevaihtelut ja asuntomarkkinatilanne.

Turvataan asuntokannan kokojakauman ja hallintamuotojen monipuolisuus sekä kohtuuhintaisen asumisen edellytykset siten, että myös heikommassa asemassa oleville on tarjolla asumisratkaisuja. ARA-tuotannon osuutta nostetaan kohti hallitusohjelman mukaista 35 %:a, kuitenkin siten, että alueet kehittyvät tasapainoisesti. Torjutaan negatiivista segregaatiota turvaamalla asuinalueiden monipuolinen asuntotarjonta ja kehittämällä liikenneyhteyksiä sekä huolehtimalla kaavoituksessa palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta eri väestöryhmille sekä lähivirkistysalueiden saavutettavuudesta ja laadusta.

Asunnottomuuden vähentämisessä edetään hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena asunnottomuuden poistaminen kahden eduskuntakauden kuluessa.

Sovitut toimenpiteet:

14. Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu asuntotonttien asemakaavoja (asumiseen tarkoitettua rakennusoikeutta) yhteensä 6 miljoonaa kerrosneliömetriä. (kuntakohtainen asemakaavoitustavoite liitteessä 2). Rakennusoikeuden sijoittuminen tapahtuu sopimuskohdan 1 mukaisesti. Tavoitteena on, että Helsingin seudulle valmistuu kaudella 2020-23 16 500 uutta asuntoa vuodessa. Asuntotuotannon ja kaavoituksen kokonaistavoitteessa otetaan huomioon kunnan toiminnasta riippumattomat tekijät mm. koronaepidemian vaikutukset yhteiskuntaan ja asuntorahoitukseen, talouden suhdannevaihtelu, asuntomarkkinatilanne sekä liikenneinfrahankkeiden toteutuminen.
15. Kunnat sitoutuvat varmistamaan ensisijaisten kehittämisvyöhykkeiden asemakaavojen toteuttamisedellytykset ja tonttien käyttöön saamisen.
16. Valtion tukeman korkotukituotannon osuus on pääkaupunkiseudulla yhteensä 30 prosenttia pääkaupunkiseudun asuntotuotannon kokonaistavoitteesta. Pääkaupunkiseudun kunnat huolehtivat tontinluovutuksessaan tai maankäytösopimuksissaan siitä, että pääkaupunkiseudun asuntotuotannosta 20 prosenttia on valtion tukemaa tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa.

17. Valtion tukeman korkotukituotannon osuus on KUUMA-kunnissa yhteensä 20 prosenttia KUUMA-seudun asuntotuotannon kokonaistavoitteesta. KUUMA-kunnat huolehtivat tontinluovutuksessaan tai maankäyttösopimuksissaan siitä, että KUUMA-seudun asuntotuotannosta 10 prosenttia on valtion tukemaa tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa.
18. Sopijapuolet selvittävät yhteistyössä edellytyksiä nostaa valtion tukeman asuntotuotannon osuutta seudun asuntotuotannossa.
19. Valtio osoittaa tavallisille 40-vuotisille korkotukivuokra-asunnoille 10 000 euron asuntokohtaista käynnistysavustusta 20 miljoonaa euroa / vuosi MAL 2019 -suunnitelman mukaisille maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille rakennettaville asunnoille. Puurakenteisille kerrostaloille em. vyöhykkeillä käynnistysavustusta myönnetään 12 000 eur/asunto.
20. Valtio-omisteinen A-Kruunu rakennuttaa omistukseensa tavallisia 40-vuotisia korkotukivuokra-asuntoja. Tavoitteena on, että rakennuttamistoiminta kasvaa siten, että vuodesta 2021 yhtiön asuntoaloitusten vuotuinen määrä on noin 800 asuntoa, joista noin 600 on koko Helsingin seudun alueella, ja 15 % puukerrostaloasuntoja.
21. Seudun kunnat sitoutuvat yhdessä valtion kanssa ehkäisemään ja vähentämään asunnottomuutta tavoitteena asunnottomuuden puolittaminen vuoteen 2023 mennessä. Seudun kunnista Helsinki, Espoo, Vantaa, Hyvinkää ja Järvenpää osallistuvat vuosina 2020–2022 toteutettavaan asunnottomuuden yhteistyöohjelmaan, jonka tavoitteena on lisätä kohtuuhintaisten asuntojen tarjontaa asunnottomille sekä vahvistaa kuntien asunnottomuustyötä.

Muut sopimuksen toteuttamisen kannalta tärkeät valtion toimenpiteet

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus viedään loppuun parlamentaarisessa valmistelussa hallitusohjelman mukaisesti. Valmistelussa otetaan huomioon kaupunkiseutujen ja kuntien erityiset suunnittelutarpeet osana laajapohjaista sidosryhmäyhteistyötä.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021-2032 valmistellaan valtioneuvoston hyväksyttäväksi kevään 2021 aikana. Suunnitelmalla kehitetään liikenneverkkoihin ja liikenteen palveluihin liittyvää valtion ja kaupunkiseudun välistä yhteistyötä ja varmistetaan tämän sopimuksen pitkäjänteisyys varautumalla vuosien 2024-2031 toimenpiteisiin. Tässä sopimuksessa ja MAL 2019 -suunnitelmassa mainitut kehittämistoimet huomioidaan myös valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelussa. Helsingin kaupunkiseudun kehitykseen ja kansainväliseen, valtakunnalliseen ja seudulliseen saavutettavuuteen liittyvät tarpeet arvioidaan suunnitelman valmistelussa osana valtakunnallista kokonaisuutta. Helsingin kaupunkiseudun kuntien prioriteettina on, että valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa huomioidaan seuraavat suunnittelukohteet:

- Hämeenlinnanväylän kehittäminen
- Kehä III kehittäminen
- Malmin uuden maankäytön yhteydet
- Kehä I kehittäminen
- Keski-Uudenmaan logistiikan poikittaisyhteydet
- Lahdenväylän (Vt 4) kehittäminen
- Digirata, rautatieliikenteen jatkuva kulunvalvontajärjestelmä
- Kerava-Nikkilä rata henkilöliikenteelle
- Tuusulanväylän pikaraitiotie Käskynhaltijantielle

- Pikaraitiotie Matinkylä-Suurpelto-Kera-Leppävaara
- Itämetron yleissuunnitelma

Fossiilittoman liikenteen tiekartta valmistellaan valtioneuvoston hyväksyttäväksi vuoden 2020 aikana.

Rautateiden henkilöliikenteen kilpailun avaamisessa edetään hallitusohjelman mukaisesti seuraten HSL:n lähiliikenteen kilpailutuksen tuloksia.

Valtio käynnistää kestävän liikenteen vero- ja maksu-uudistuksen hallitusohjelman mukaisesti.

Laaditaan asuntopolitiikan pitkäjänteinen kehittämisohjelma vuoden 2020 aikana, ja siinä otetaan huomioon kaupunkiseutujen asuntomarkkinat.

Valtio toteuttaa yhteistyössä seudun kuntien kanssa vuosina 2020-2022 poikkihallinnollisen lähiöiden kehittämisohjelman.

Valtio toimeenpanee Kestävä kaupunki -ohjelmaa vuoteen 2023 asti.

Valmisteilla olevat innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimukset ja niiden toimenpiteet täydentävät toteutuessaan MAL-sopimuksen tavoitteita.

Voimassaolo

Tämän sopimuksen pidemmän aikavälin tavoitteet ovat voimassa 2020–2031. Sopimuskausi on 31.12.2023 saakka. Sopimus uusitaan vuoden 2023 loppuun mennessä siten, että tämän sopimuksen tavoitetila ja toimenpidepolku tarkistetaan ja täsmennetään suhteessa kansainvälisiin, kansallisiin ja seudullisiin tavoitteisiin. Samalla sovitaan vuosille 2024–2027 ajoittuvista konkreettisista toimenpiteistä, joilla edistetään tarkistetun tavoitetilan 2035 toteutumista täsmennetyn toimenpidepolun mukaisesti. Konkreettisia toimenpiteitä valittaessa otetaan huomioon tämän sopimuksen toteutuminen ja toimien vaikuttavuus.

Valtio-osapuolten sitoutuminen sopimukseen määritellään valtioneuvoston periaatepäätöksellä, jossa linjataan valtion tahtotila ja tuki Julkisen talouden suunnitelman ja talousarvioiden puitteissa. Valtion rahoitustoimenpiteet edellyttävät eduskunnan päätöstä.

Valtion ehtona tähän sopimukseen sitoutumiselle ja siihen sisältyvien rahoitustoimenpiteiden toteuttamiselle on, että kunnat ovat omalta osaltaan toteuttaneet sopimukseen sisältyvät ja kuntien toimivallassa olevat toimenpiteet. Kuntien sitoutuminen sopimukseen edellyttää vastaavasti, että valtio on toteuttanut sopimuksessa sovitut toimenpiteet.

Seuranta

Sopimuksen toteutumista seuraa sopijaosapuolten edustajien vuosittain kokoontuva seurantakokous, jonka valmistelusta vastaa MAL-sopimussihteeristö. Seuranta-aineiston kokoamisesta vastaa sopijaosapuolista ja seututiedon tuottajista muodostettu työryhmä. Seuranta-aineiston ylläpidosta ja koordinoinnista vastaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), joka kokoaa muilta sopijaosapuolilta tarvittavat seurantatiedot MAL-sopimussihteeristön ohjauksessa.

Vuosittaisen seurantakokouksen yhteydessä varaudutaan tarvittaessa tarkistamaan sopimuksen sisältöä jäljellä olevan sopimuskauden osalta merkittävistä olosuhteiden muutoksista johtuen.

Liite 1: Maankäytön ensisijaiset vyöhykkeet MAL 2019 -suunnitelman mukaisesti

Liite 2: Asuntotuotannon ja -kaavoituksen tavoitteiden kuntakohtainen jako

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus 2020-31

Allekirjoituspöytäkirja

Aika:

Paikka:

1. Sopimuksesta päättäminen

Todettiin, että sopimusosapuolia edustava MAL-neuvotteluryhmä on saavuttanut neuvottelutuloksen 2.6.2020 Helsingin seudun MAL-sopimukseksi 2020-31. Kuntien ja HSL:n sitoutuminen MAL-sopimukseen edellyttää ao. hallitusten tai valtuustojen hyväksymistä ja sopimusosapuolien edustajien allekirjoituksia. Valtion tarkoituksena on tehdä sopimuksesta valtioneuvoston periaatepäätös. Valtion rahoitustoimet edellyttävät eduskunnan päätöstä.

Vuoden 2020 osalta tavoitteiden toteutumista arvioitaessa otetaan huomioon, että valtion asuntopoliittisia tukipäätöksiä on voitu tehdä vasta allekirjoituspäivämäärästä alkaen. Tämän johdosta osa vuoden 2020 ARA-tuotannon asuntohankkeista on siirtynyt eteenpäin.

2. Sopimuksen tulkintaa selventävät kirjaukset

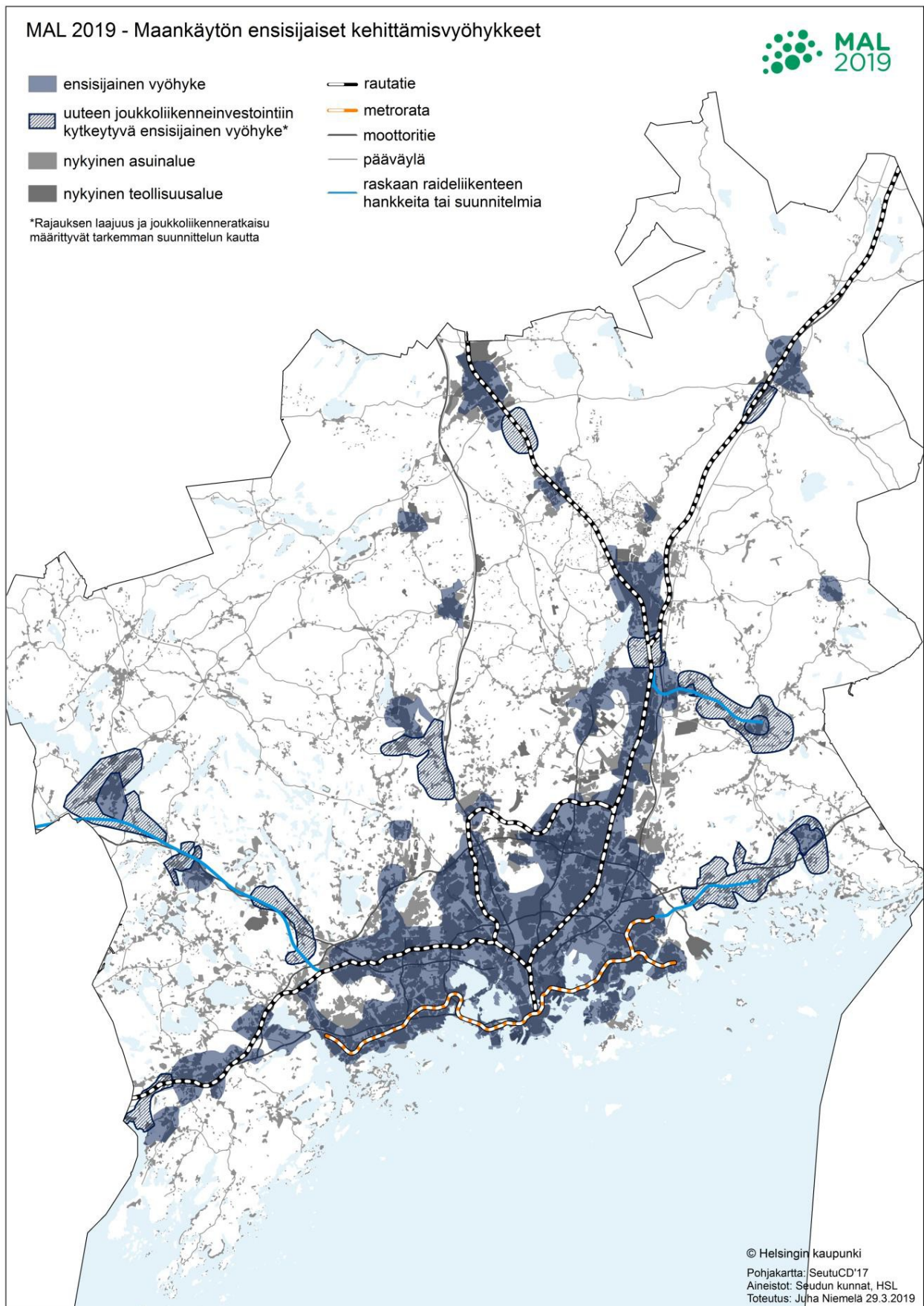
1. Sopimus on pidemmän aikavälin tavoitteiden ja niihin johtavien kehityspolkujen osalta 12-vuotinen Marinin hallitusohjelman mukaisesti. Sopimuskausi konkreettisten toimenpiteiden ja niihin liittyvien tavoitteiden osalta on 31.12.2023 saakka. Uusi MAL-sopimus neuvotellaan vuoden 2023 loppuun mennessä, ja siinä tarkistetaan pidemmän aikavälin tavoitteet ja kehityspolut sekä sovitaan konkreettisista toimista sopimuskaudelle 2024-27.
2. Todettiin, että sopimuksen toteutumista seurataan asuntotonttien kerrosalamäärien osalta sitovana. Sopimuksen asuntotuotantotavoitteen toteutuminen ei ole kokonaisuudessaan kunnan toimivallassa. Tavoitteen toteutumiseen vaikuttavat kunnan toiminnasta riippumattomat tekijät kuten talouden suhdannevaihtelu ja asuntomarkkinatilanne. Sopimuksen toteutumista seurataan tältä osin tavoitteellisena.
3. Edellä mainitut asuntokaavoitus- ja asuntotuotantotavoitteet jakautuvat kunnille sopimuksen liitteessä esitetyllä tavalla. Kunnat voivat keskenään sopia vähäisistä muutoksista tavoitteiden kuntakohtaiseen jakoon, edellyttäen että sopimukseen kirjatut kokonaistavoitteet säilyvät.
4. Kunnittaisten asuntokaavoitustavoitteiden toteutumisen arvioinnissa otetaan vähentävänä tekijänä huomioon kunnan merkittävästi yli viiden vuoden tarpeen ylittävä asuntotonttireservi.
5. Todettiin, että Kehärataan kuuluvan Ruskeasannan aseman toteutusvastuut on sovittu Liikenneviraston (nyk. Väyläviraston) ja Vantaan kaupungin osalta näiden osapuolien solmimassa aiesopimuksessa 20.3.2012.

3. Sopimuksen toteutumisen seuranta

Ympäristöministeriö ja liikenne- ja viestintäministeriö asettavat sopimuksessa mainitun MAL-sopimus-sihteeristön, johon nimetään 13 allekirjoitusosapuolia edustavaa jäsentä sekä sihteeri siten, että kunnat nimeävät neljä jäsentä, YM, LVM, TEM, VM, ARA, Uudenmaan ELY-keskus, Väylävirasto, Traficom ja HSL kukin yhden jäsenen.

Sopimussihteeristön tehtävänä on valmistella sopimuksen toteutumista kuvaava yhteenveto seuranta-kokousta varten. Seurantakokous kutsutaan koolle vuosittain tai osapuolten niin sopiessa.

Liite 1: Maankäytön ensisijaiset vyöhykkeet MAL 2019 -suunnitelman mukaisesti

Liite 2:

Asuntotuotannon, asuntokaavoituksen sekä kohtuuhintaisen asuntotuotannon ja 40-vuotisen korkotukiasuntotuotannon kuntakohtaiset tavoitteet sopimuskaudella 2020-23

Taulukko 1: Asuntotuotannon ja asuntokaavoituksen tavoitteiden jakautuminen seudun kuntien kesken

Kunta	Asuntotuotantotavoite (as./v)	Asuntokaavoitustavoite (kem ²) vuosille 2020-23 yhteensä
Espoo	3 300	1 200 370
Helsinki	6 600	2 400 730
Kauniainen	80	29 095
Vantaa	2 640	960 200
<i>PKS yhteensä</i>	<i>12 620</i>	<i>4 590 395</i>
Hyvinkää	396	144 000
Järvenpää	566	205 800
Kerava	514	186 900
Kirkkonummi	434	157 855
Mäntsälä	212	77 115
Nurmijärvi	434	157 855
Pornainen	80	29 095
Sipoo	434	157 855
Tuusula	462	168 000
Vihti	344	125 130
<i>KUUMA yhteensä</i>	<i>3 876</i>	<i>1 409 605</i>
Helsingin seutu yhteensä	16 496	6 000 000

Taulukko 2: Kohtuuhintaisen asuntotuotannon osuudet kunnittain

Kunta	Asunto- tuotanto- tavoite (as./v)	Kohtuuhintaisen asumisen osuus tuotanto- tavoitteesta/vuosi (PKS 30% / KUUMA 20%)	40-vuotinen korkotuki ja erityisryhmät, asuntoa /vuosi (PKS 20% / KUUMA 10%)
Espoo	3 300	990	660
Helsinki	6 600	1 980	1 320
Kauniainen	80	24	16
Vantaa	2 640	792	528
<i>PKS yhteensä</i>	<i>12 620</i>	<i>3 786</i>	<i>2 524</i>
Hyvinkää	396	79	40
Järvenpää	566	113	57
Kerava	514	103	51
Kirkkonummi	434	87	43
Mäntsälä	212	42	21
Nurmijärvi	434	87	43
Pornainen	80	16	8
Sipoo	434	87	43
Tuusula	462	92	46
Vihti	344	69	34
<i>KUUMA yhteensä</i>	<i>3 876</i>	<i>775</i>	<i>388</i>
Helsingin seutu yhteensä	16 496	3 299	1 650

14 § Detaljplaneändring 002314, 61 Dickursby, Konvaljvägen 38–44

VD/7872/10.02.04.00/2016
HP/TLA/RKO/NIS/MKU/HY-L/KW

Planläggningsområdet ligger norr om Dickursby centrum, utmed Konvaljvägen. Byggnaderna bildar en enhetlig serie av byggnader som är uppförda på 1950-talet. Det har gjorts en utredning över byggnadernas historia, utgående från vilken byggnaderna skyddas. Kvartersområdenas användning kvarstår som kvartersområde för flervåningshus (AK) och kvartersområde för offentliga byggnader (Y). Ingen ny byggrätt anvisas utöver de nuvarande byggnaderna (9 985 m²-vy).

Detaljplaneändringen gäller kvarter 61303 och en del av kvarteret 61300 samt gatuområde i stadsdel 61 Dickursby.

Ändringen gäller kvarteret 61303 och en del av kvarteret 61300 samt gatuområde i stadsdel 61 Dickursby, i den detaljplan som upphävs.

Området ligger norr om Dickursby centrum, utmed Konvaljvägen. Det är cirka 500 meter till Dickursby station. Området som planeras gränsar till Näckrosvägen, Konvaljvägen och Oksasbacken. I väster utgörs gränsen av Violvägen och Nyckelblomsgränden.

Sökande

Vanda stad.

Markägare

Markägare är förutom As Oy Kultapyrstö också staden.

Beredning

Planen har utarbetats som stadens interna arbete.

Ansökningar som bifogats till planen

Planläggningsarbetet inleddes år 2016 med numret 002299. Området var större, då även en del av kvarteret söder om Näckrosvägen hörde till det. Under arbetet beslutade man dock att låta Konvaljvägen 34–36 söder om Näckrosvägen utgöra en egen planändring, då man där hade för avsikt att ersätta de nuvarande byggnaderna med nya byggnader. Planen godkändes våren 2017. Planläggningsarbetet med de kvarter som kvarstår norr om Näckrosvägen fick då numret 002314.

Generalplan

I den generalplan med rättsverkningar som godkänkts av stadsfullmäktige 17.12.2007 är området ett område för centrumfunktioner (C) och ett effektivt bostadsområde (A1). En riktgivande stamförbindelse för kollektivtrafik har anvisats utmed Konvaljvägen.

Detaljplaneändringen

De nuvarande bostadsbyggnaderna och rådgivningen bildar enhetlig serie av byggnader uppförda på 1950-talet och är ett betydande avsnitt i kommunens historia. Det har gjorts en utredning över byggnadernas historia, utgående från vilken byggnaderna skyddas. För området anvisas ingen ny byggrätt.

Detaljplaneändringen bevarar kvarterens användningsändamål som kvartersområde för flervåningshus (AK) och kvartersområde för offentliga byggnader (Y). Byggrätten har tidigare anvisats med

exploateringstal, nu anges den enligt de faktiska våningskvadratmetrar som används, varvid byggrätten teoretiskt sett minskar. Samtidigt uppdateras bl. a. De bestämmelser som gäller parkeringen. Byggnaderna uppgår till sammanlagt 9 985 våningskvadratmeter och områdeexploateringen till $e=0,55$. Planläggningsområdets areal är drygt 1,8 hektar.

Byggnadernas utformning, fasadernas detaljer, färger och material skyddas genom planbestämmelser. Om det vid tidigare ändringsarbeten utförts arbete som inte är förenligt med skyddsmålen, ska de kommande reparationsarbetena utföras på ett sätt som lämpar sig med tanke på den ursprungliga stilen. Stadsmuseets utlåtande måste begäras om reparations- och ändringsarbeten och vid planeringen ska användas en yrkeskunnig planerare som är insatt i det historiska byggnadsbeståndet. På gårdarna i kvarteren har anvisats områden för plantering. De gamla tallarna och eken har markerats som skyddade i planen. Vidare måste den nuvarande vegetationen bevaras och vid behov förnyas genom att traditionella trädgårdsarter i området föredras.

Bilplatser reserveras i enlighet med normen för Dickursby centrum 1 bp/130 m²-vy, eller 1 bp/3 bostäder. Bilplatserna enligt normen har redan byggts. Vidare ska det reserveras 2 cykelsplatser per bostad.

Deltagande och växelverkan

Ett program för deltagande och bedömning har gjorts upp 14.3.2016 som en del av planändringen nr 002299. Programmet har uppdaterats 2.9.2016 och på nytt 7.1.2020.

I Vantaan Sanomat har meddelats om planens anhängiggörande och intressenterna har beretts möjlighet att uttala sin åsikt om saken. Det lämnades in 17 åsikter, men dessa gällde mest kvarteren söder om Näckrosvägen och sålunda planändring nr 002299.

För markägare ordnades 3.3.2020 ett separat möte, där planutkastet presenterades.

Stadens mark- och bostadspolitiska riktlinjer

Planändringen ger i sig inte upphov till ny bostadsvåningsyta, men den hörde först till planändring 002299, där området söder om Näckrosvägen förtätades medan det beslutades att denna norra sida ska bevaras i sitt nuvarande läge och förverkliga om en egen planändring.

Detaljplaneändringen omfattar inte något markanvändningsavtal.

Stadsplaneringsnämnden 21.4.2020 § 9

Stadsplaneringsdirektörens förslag:

Nämnden beslutar att

- a) lägga fram förslaget till detaljplaneändring nr 002314, 61 Dickursby/Konvaljvägen 38–44 som daterats 21.4.2020, i 30 dagar i enlighet med MBF 27 §,
- b) berättiga detaljplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Framläggning

Förslaget till detaljplaneändring hölls framlagt 20.5–18.6.2020 med stöd av MBF 27 §. Under denna tid inlämnades inga anmärkningar.

Planutlåtanden

Stadsplaneringsnämndens beslutade 21.4.2020 att begära nödvändiga utlåtanden. Utlåtanden begärdes inte.

Stadsplaneringsdirektören föreslår 10.8.2020 för stadsstyrelsen att förslaget till detaljplaneändring 002314, 61 Dickursby/Konvaljvägen 38–44, som daterats 21.4.2020, förs till stadsfullmäktige för godkännande.

Stadsstyrelsen 24.8.2020 § 17

Förslag framlagt av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att föra förslaget till detaljplaneändring 002314, 61 Dickursby/Konvaljvägen 38–44, som daterats 21.4.2020, till stadsfullmäktige för godkännande.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 14

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att godkänna förslaget till detaljplaneändring 002314, 61 Dickursby/Konvaljvägen 38–44, som daterats 21.4.2020.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

- Detaljplaneändringens beskrivning 21.4.2020

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besvärsanvisning

Närmare information:

Ritva Kotilainen, områdesarkitekt, tfn 050 3104267, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Seppo Niva, arkitekt, tfn 050 3029298, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Vantaa

002314 KIELOTIE 38-44

TIKKURILA

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 21.4.2020 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002314. Kaavoitus on tullut vireille 14.3.2016.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

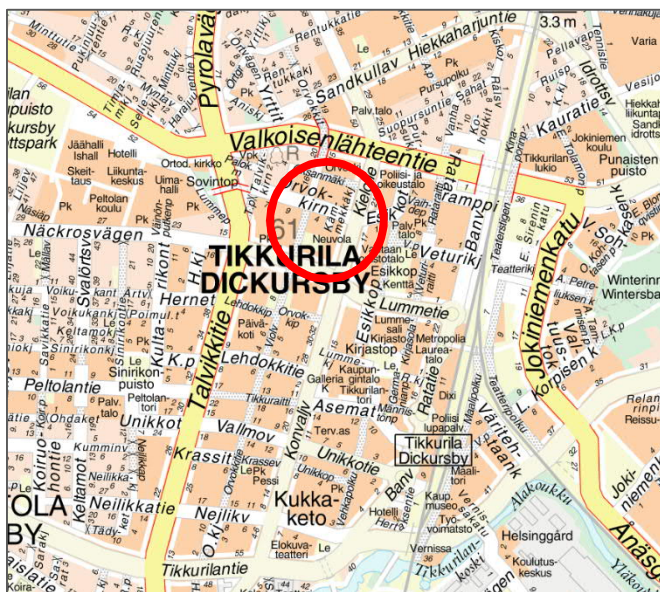
Asemakaavan muutos:

Kortteli 61303 ja osa korttelista 61300 sekä katualuetta kaupunginosassa 61 Tikkurila. (Kumoutuvan asemakaavan kortteli 61303 ja osa korttelista 61300 sekä katualuetta, kaupunginosassa 61 Tikkurila).

Kaava-alue sijoittuu Tikkurilan keskustan pohjoispuolelle, Kielotien varteen. Rakennukset muodostavat ehjän, 1950-luvulla rakennettujen rakennusten sarjan. Rakennuksista teetettiin rakennushistoriaselvitys, jonka perusteella rakennukset suojellaan. Korttelialueiden käyttö säilyy asuinkerrostalojen (AK) ja yleisten rakennusten (Y) korttelialueena. Nykyisten rakennusten (9 985 k-m²) lisäksi ei osoiteta uutta rakennusoikeutta.

Kaavan laatija: Seppo Niva, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki;
etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 050 3029298.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavamuutosalue sijaitsee Tikkurilan ydinkeskustan pohjoispuolella, Kielotien varressa. Matkaa Tikkurilan asemalle on noin 500 metriä.

Suunniteltava alue rajautuu Lummetiehen, Kielotiehen ja Oksanmäkeen. Lännessä rajana on Orvokkitie ja Kämmekekäkuja.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Kaavoitus tuli vireille 14.3.2016 osana kaavamuutosta nro 002299.
- Mielenpitoet pyydettiin 15.4.2016 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 17 kappaletta.
- Kaava erotettiin 002299:stä omaksi kaavatyökseen 2.9.2016 ja se sai numeron 002314. Vantaan kaupungin jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 6.9.2016.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitettiin 2.9.2016 ja uudelleen 7.1.2020.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä	4
2. Lähtökohdat.....	5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista.....	5
2.2 Suunnittelutilanne	10
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet.....	14
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo	14
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö.....	14
3.3. Asemakaavan tavoitteet	14
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot	15
4. Asemakaavan kuvaus.....	15
4.1 Kaavan rakenne	15
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen.....	16
4.3 Aluevaraukset.....	16
4.4 Kaavan vaikutukset.....	17
4.5 Ympäristön häiriötekijät	19
5. Asemakaavan toteutus	19
6. Kaavatyöhön osallistuneet.....	19
7. Asemakaavan seurantalomake	20
8. Asemakaavakartta ja –määräykset	22

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

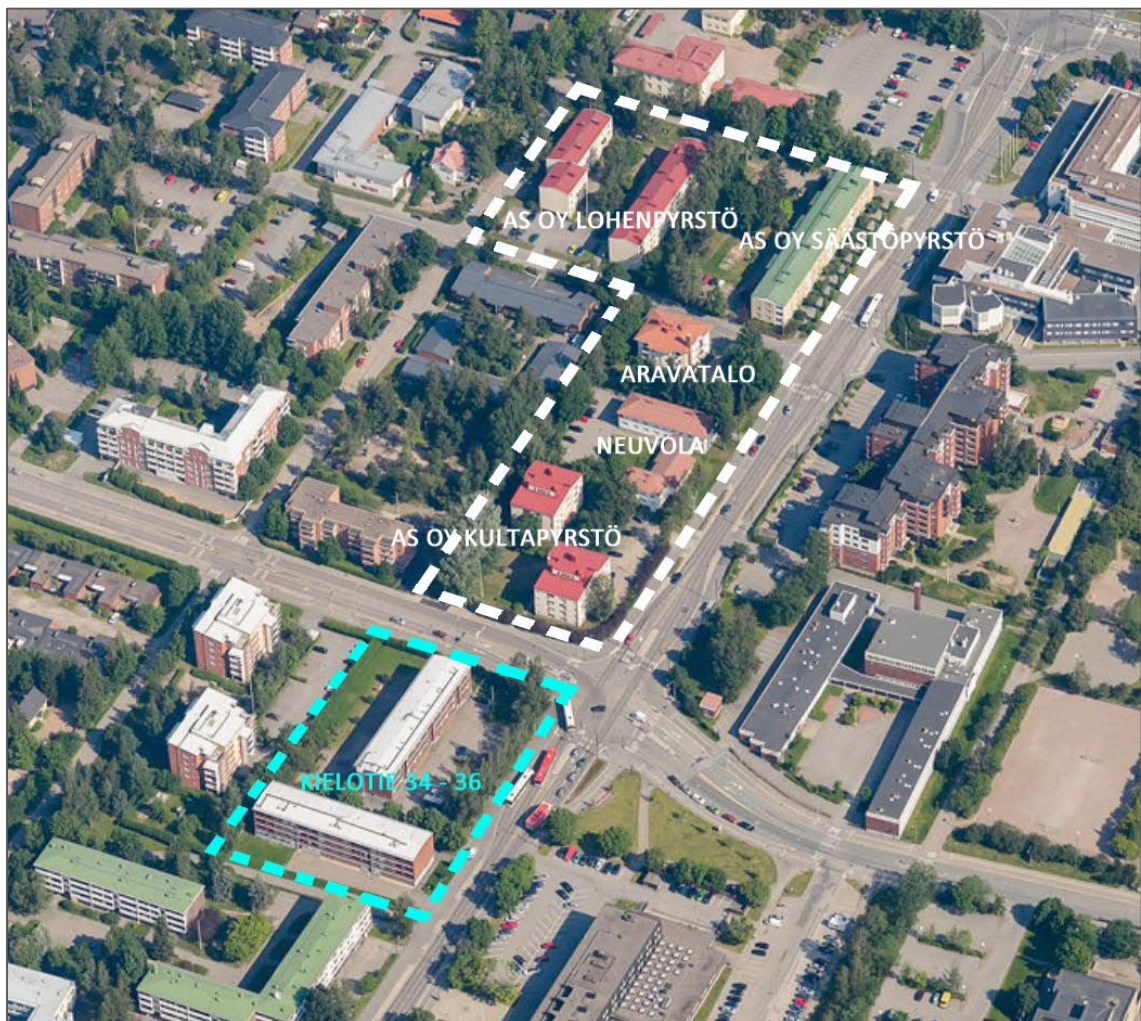
- Kielotien varren rakennushistoriaselvitys, Vantaan kaupunki, Ramboll, 2.6.2017.

1. TIIVISTELMÄ

Kaavatyö käynnistyi jo vuonna 2016 numerolla 002299. Alue oli laajempi, sillä siihen kuului myös osa Lummetien eteläpuolista korttelia. Työn aikana päätettiin kuitenkin viedä Lummetien eteläpuolinen Kielotie 34-36 omana kaavamuutoksenaan, sillä siellä oli tarkoitus korvata nykyiset rakennukset uusilla. Kaava hyväksyttiin keväällä 2017.

Lummetien pohjoispuolelle jäävien kortteleiden kaavatyö sai numeron 002314. Nykyiset asuinrakennukset ja neuvola muodostavat ehjän 1950-luvulla rakennettujen rakennusten sarjan ja merkittävän kappaleen maalaiskunnan historiaa. Aravatalossa oli kunnan keskustoimisto, nykyinen neuvola oli aluksi terveystalo ja Kielotien toisella puolella oleva Vantaan aikuisopisto toimi Keskuspuiston kansalaiskouluna.

Rakennuksista teetettiin rakennushistoriaselvitys, jonka perusteella rakennukset suojellaan. Uutta rakennusoikeutta alueelle ei osoiteta. Aiemmin rakennusoikeus on osoitettu tehokkuusluvuin, nyt se merkitään todellisten käytettyjen kerrosneliömetrien mukaisesti. Rakennuksista tulee yhteensä 9 985 kerrosneliömetriä ja aluetehokkuudeksi tulee $e=0,55$. Kaava-alueen pinta-ala on reilut 1,8 hehtaaria.

Etualalla kaavan 002299 rajaus ja Lummetien pohjoispuolella kaavan 002314 rajaus ja suojeltavat rakennukset.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Tikkurilan sijainti Helsingin pohjoispuolella pääradan ja Kehä III:n varrella sekä Helsinki-Vantaan lentoaseman läheisyydessä tarjoaa monipuoliset ja nopeat yhteydet pääkaupunkiseudulle, muualle Suomeen ja ulkomaille.

Tikkurila on ollut kunnan hallinnollinen keskus vuodesta 1946, jolloin entinen maalaiskunnan keskus Malmi liitettiin Helsinkiin. Tikkurilan hallinnollinen asema näkyy keskustan ilmeessä: kaupunginosassa on kaupungin ja valtion sekä Vantaan seurakuntayhtymän virastoja ja muita toimitiloja. Tiedekeskus Heureka, Keravanjoki, Silkkitehdas, Vernissatehdas, Tikkurilan vanha asema, 1950-luvun rakennusperintö ja Tikkuraitti kaupallisine palveluineen luovat alueelle vahvaa identiteettiä.

Kaava-alue sijoittuu Tikkurilan keskustan pohjoisosaan Kielotien varteen.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Alue sijoittuu Keravanjoen ja Kylmäojan laakson savitasangolle. Vuonna 1870-1871 mitatussa Seenaatin kartassa näkyy, että alue on ollut osin peltoa ja osin niittyä. Alue on kuulunut Suuren rantatien vaikutuspiiriin. Tikkurilan ydinkeskustassa alkuperäistä luonnonmaisemaa ei ole enää juuri havaittavissa.

Vesistöt ja vesitalous

Valtaosa kaavoitettavasta alueesta on joko rakennettu tai päällystetty asfaltilla. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Kaavamuutosalueen hulevedet johtuvat hulevesiviemäriin, jotka purkavat vedet Keravanjokeen.

Maaperä

Alueen maaperä on eteläosaltaan savea. Oksanmäellä maasto nousee ja maaperä on moreenia, eikä kalliokaan ole syvällä.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Tikkurilassa asui vuoden 2019 alussa 6 519 henkeä. Alueen väkiluku pysyi tasaisena koko 2000-luvun alun, mutta on kasvanut vuodesta 2015 noin 1 000:lla asukkaalla. Uusia asuntoja on rakenteilla suuri määrä, joten kaupunginosan väkiluku nousee myös lähivuosina. Ennusteen mukaan väkiluku ylittää 9 000:a vuonna 2028. Koko Tikkurilan suuralueen asukasluku oli noin 44 000 henkeä (1.1.2019), ja sen arvioidaan kasvavan 50 000:een seuraavan 10 vuoden aikana. Tikkurilassa on vähän lapsia ja nuoria, yli 65-vuotiaiden osuus on vastaavasti suuri.¹

Asuminen

Kaava-alueella olevissa 1950-luvun kerrostaloissa on yhteensä 160 asuntoa, jolloin asukasluku on noin 200:n vaiheilla.

¹ http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset

Sosiaalinen ympäristö

Tikkurilan palvelualueen väestön sosiaalisen rakenteen piirteisiin kuuluu mm. aikuisvaltaisuus, yksin eläminen, lapsettomat avopariperheet ja työttömyys. Tikkurilan väestö on enimmäkseen muualta muuttanut, mikä vaikuttaa hyvinvoinnin taustatekijöihin kuten juurtumiseen, ihmissuhteisiin ja yhteisöllisyyteen.

Palvelut ja työpaikat

Tikkurilan kaupunginosa on Vantaan toiseksi suurin työpaikkakeskittymä lentokentän jälkeen. Lähes 92 prosenttia 7 000 työpaikasta on palvelujen parissa. Kaupunki ja valtio ovat merkittäviä työnantajina.

Tikkurilan keskustassa on monipuolisesti julkisia palveluja: terveystalo, kaupungintalo, kaupungin ja valtion paikallishallinnon virastoja, pääkirjasto näyttelytiloineen, Laurean ammattikorkeakoulu sekä seurakuntayhtymän virastot. Kaupalliset palvelut ovat keskittyneet Kauppakeskus Tikkuriin ja Dixiin sekä Asematien ja Tikkuraitin varren liiketiloihin. Keskustan alueella on myös runsaasti ravintoloita.

Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue sijoittuu Tikkurilan ydinkeskustan pohjoispuolelle, Kielotien varrelle. Kaupallinen pääakseli, Tikkuraitti–Asematie on noin 350 m päässä alueen eteläpuolella. 1950-luvulla rakennetulle alueelle keskittyi Helsingin maalaiskunnan julkinen rakentaminen. Aravatalossa oli kunnan keskustoimisto, nykyinen neuvola oli aluksi terveystalo ja Kielotien toisella puolella oleva Vantaan aikuisopisto toimi Keskuspuiston kansalaiskouluna. Orvokkitien musiikkiopisto ja kuvataidekoulu pohjoisempana rakennettiin aiemmin 1920- ja 1940-luvulla ja tunnettiin nimellä Oksanmäen koulu. Siellä toimi myös Helsingin maalaiskunnan kirjasto.

Julkisten rakennusten sarjaa vahvistaa 1980-luvulla rakennettu poliisi- ja oikeustalo Kielotien itäpuolella sekä Kuuselan perhekuntoutuskeskus Orvokkitien länsipuolella.

Kaupunkikuva

Tikkurilan keskusta on väljä ja matalasti rakennettu. Kaupunkikuvassa on löydettävissä 1950-luvun kirkonkylämaista tunnelmaa sekä 1970-luvun ihanteisiin perustuvaa autokaupunkia. Kaupungintalo ja Tikkurilan vanha asema ovat tärkeitä identiteettitekijöitä. Tikkurilan 1980-luvun rakentaminen toi keskustaan isoja kaupallisia yksiköitä, kuten Tikkurin ja Prisman sekä nykyisen Laurean ammattikorkeakoulun.

Kaava-alueella ympäröivälle kaupunkikuvalle tyypillistä on eri aikakausina toteutunut julkinen ja asuinrakentaminen. Punatiili on vallitseva julkisivumateriaali, josta Kielotien vanhimmat kerrostalot erottuvat hyvin omaksi kokonaisuudekseen.

Kaava-alue on rakentunut kokonaisuudessaan 1950-luvun aikana ja se muodostaa tunnistettavan kokonaisuuden Tikkurilan keskustassa. 1950-luvun arkkitehtuuria leimasivat funktionalismin ohella romanttiset piirteet: luonnonmateriaalien kekseliäs käyttö, asuntojen luonnonläheisyys, ihmisläheinen mittakaava ja samalla myös yleinen vaatimattomuus, tarkoituksenmukaisuus ja käytännöllisyys.

Kielotien varren rakennukset sijoittuvat ilmeisesti toisiinsa ja katuihin nähden, noudattaen aikakautensa suunnitteluihanteita. Kerrostalolamellit ja pistetalot myötäilevät maastonmuotoja ja luontoa pyrittiin mahdollisuuksien mukaan säilyttämään sellaisenaan. Pihapiirit ja luonto liittyivät saumatta toisiinsa ja pihat perustuivat luonnonympäristön hienovaraiseen käsittelyyn. Suurelta osin pihat jätettiin lähes luonnontilaan ja mahdolliset istutukset sijoituivat rakennusten välittö-

mään läheisyyteen tai sisäänkäyntien yhteyteen. Pihojen keskeinen elementti oli suuri nurmipinta, joka ulottui rakennusten sokkeliin saakka. Tontteja ei merkitty maastoon aidoin tai istutuksin. Pihan toiminnot, kulkuväylät ja varusteet sommiteltiin vapaasti maastoon lähtökohtana luonnon erityispiirteet ja olemassa oleva kasvillisuus. Maaston käsittelyssä suositettiin luonnonmukaisia ratkaisuja ja pihaille linjattiin kaartuvia polkuja, jotka olivat sorapintaisia tai liuskekivetettyjä.

Inventointialueen pohjoisemman korttelin kolmikerroksiset lamellitalot sijoittuvat luontevasti rinteeseen suuntaisesti. Korkeimmalla kohdalla sijaitseva lamellitalo niveltyy ja porrastuu mukautuen harkitusti maastonmuotoihin. Kolmi- ja nelikerroksiset pistetalot sijaitsevat eteläisemmässä korttelissa ja niiden välissä kadun varrella sijaitsee matalampi terveystalo. Rakennustapa alueella on yhtenäinen. Massoittelu on selkeää ja hallittua, vaihtelua tuovat hillityt julkisivun porrastukset. Kattomuotona on loiva harjakatto tai lapekatto. Matalammassa terveystalossa on jyrkempi aumakatto. Rakennukset ovat paikallamuurattuja ja julkisivuiltaan eläväpintaisesti roiskerapattuja. Väritys on yhtenäisen vaalea, todennäköisesti yleisilme on nykyisin alkuperäistä vaaleampi. Kattomateriaalina on tiili tai maalattu pelti.

Tontit rajautuvat yleisiin kulkuväyliin pensasaidanteilla tai puuriveillä. Rakennusten etäisyys kadusta tai kujasta vaihtelee muutamasta metristä lähes kahteenkymmeneen. Alueen yleisilme on hyvin vihreä ja aluetta ryhdistävät kookkaat havupuut ja jalot lehtipuut. Alueelle tyypilliset kujat ovat puiden ja pensaiden reunustamia ja asfaltti- tai sorapintaisia.²

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaava-alueen rakennukset on kaikki arvotettu Vantaan kaupunginmuseon tekemässä inventoinnissa luokkaan R1 eli kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä. Vantaan kaupunki tilasi Rambollilta Kielotien varren rakennushistoriaselvityksen, joka valmistui vuonna 2017.

Neuvola rakennettiin alun perin terveystaloksi, joten sen käyttötarkoitus on säilynyt miltei alkuperäisenä. Asunnot on muutettu neuvolan tiloiksi. 1960-luvun laajennuksen jälkeen alkuperäinen rakennus on jäänyt osaksi laajempaa kokonaisuutta, mutta se on edelleen tyyliltään ja julkisivumateriaaleiltaan tunnistettavissa laadukkaaksi 1950-luvun arkkitehtuurin edustajaksi. 1960-luvun laajennusosan loiva peltiharjakatto on muutettu myöhemmin tiiliaumakatoksi, ja nauhaikkunoita korostanut julkisivuväritys on muutettu yksiväriseksi vaaleaksi rappaukseksi. Muutokset heikentävät 1960-luvun arkkitehtuurin tunnistettavuutta, mutta toisaalta yhtenäistävät eri vuosikymmenien rakennukset yhdeksi kokonaisuudeksi.

Rakennuksessa muutoksille herkimpiä ovat: mittakaava, julkisivumateriaalit, inventoidun aluekokonaisuuden yhtenäisyyttä korostava vaalea yleisilme ja ikkuna-aukotuksen pääperiaatteet. Alkuperäisessä käytössä olevia huonetiloja on vain porrashuone. Muutoin rakennuksessa on tehty merkittäviä huonetila- ja materiaalimuutoksia. Arkkitehtuuriltaan korkeatasoisen rakennuksen on suunnitellut tunnettu arkkitehtitoimisto Linnasalmi.

Aravatalo (Kielotie 42) on säilynyt erittäin hyvin alkuperäisenä. Rakennus edustaa 1950-luvun taidokasta asuinkerrostaloarkkitehtuuria massoittelultaan, julkisivumateriaaleiltaan ja yksityiskohdiltaan.

Rakennus on Tikkurilan ensimmäinen aravalainoitetuksi asuinkerrostaloksi suunniteltu kohde. Valmistuttuaan rakennus toimi kunnanvirastona aina vuoteen 1957 ja on nykyisin taas asuinkäytössä. Arkkitehtuuri on korkeatasoista ja tunnetun arkkitehdin Olavi Tuomiston käsialaa.

Rakennus on kokonaisuutena hyvin herkkä muutoksille. Massoittelu, julkisivujen aukotus ja materiaalit, alkuperäiset tai niiden kaltaiset ovet, ikkunat ja muut rakenteet tulisi pitää alkuperäisinä.

² Kielotien varren rakennushistoriaselvitys, Vantaan kaupunki, Ramboll, 2.6.2017.

As Oy Lohenpyrstön (Orvokkitie 13) rakennukset ovat niille alun perin suunnitellussa asuinkäytössä. Mäkitien varren alkuperäiset myymälätilat ovat eri vaiheiden jälkeen nykyisin toimisto- ja liiketiloina. Rakennusten massoittelu ja aukotus ovat alkuperäiset. Ikkunat on uusittu alkuperäistä puitejakoa noudattaen, joskin eristerappaus heikentää hieman rakennuksen alkuperäisyyteen perustuvia arvoja.

Rakennusten porrashuoneet ovat säilyneet alkuperäisessä asussa. Liiketilojen osalta on tehty pieniä väliseinämuitoksia. Rakennukset ovat arkkitehtuuriltaan korkeatasoisia ja tunnetun arkkitehdin Einari Teräsvirran suunnittelemia. Massoittelu ja julkisivujen aukotus, sekä aluekokonaisuuteen sopeutuva värit ovat ne piirteet, joita tulevissa muutoksissa tulisi varjella.

As Oy Kultapyrstön (Kielotie 38) rakennukset ovat niille alun perin suunnitellussa asuinkäytössä. Rakennusten massoittelu ja julkisivut ovat säilyttäneet hyvin alkuperäisen ilmeensä. Ikkunat on uusittu alkuperäistä puitejakoa noudattaen. Peltikatto ja julkisivut on saneerattu alkuperäistä tyyliä noudattaen. Rakennusten porrashuoneet ovat alkuperäisessä asussa hissiä lukuun ottamatta. Rakennukset edustavat arkkitehtuuriltaan ja keskinäiseltä sijoittelultaan laadukasta 1950-luvun arkkitehtuuria ja kaupunkisuunnittelua. Einari Teräsvirran suunnittelemat rakennukset ovat kokonaisuudessaan herkkiä muutoksille. Massoittelu, julkisivujen aukotus ja materiaalit, alkuperäiset tai niiden kaltaiset ovet, ikkunat ja muut rakenteet tulisi pitää alkuperäisinä.

As Oy Kultapyrstön rakennusoikeutta koskevissa tiedoissa on kaupungin rekistereissä virhe. Toisen rakennuksen rakennusoikeus on merkitty lähes kaksinkertaiseksi ($1273 \text{ k-m}^2 + 2440 \text{ k-m}^2 = 3713 \text{ m}^2$), vaikka todellisuudessa rakennukset ovat lähes samankokoiset. Käytetyksi rakennusoikeudeksi on laskettu noin $2\,500 \text{ k-m}^2$.

As Oy Säästöpyrstö (Kielotie 44) on sille alun perin suunnitellussa asuinkäytössä. Rakennuksen julkisivussa on tehty muutoksia. Kielotien puoleiset sisäänkäyntikatokset on muutettu tasakattoisista harjakattoisiksi ja sisäpihan puoleiset parvekkeet on uusittu kokonaisuudessaan. Myös katon väri on muuttunut ja alun perin yksivärisiin valkoisiin ikkunanpuutteisiin on lisätty uusimisen yhteydessä korosteväri, joka yksityiskohtana on tyypillistä myös 1950-luvulle. Porrashuoneet ovat säilyttäneet alkuperäisen ilmeensä. Rakennus edustaa tunnistettavaa 1950-luvun kompaktia asuinlamellikerrostaloarkkitehtuuria, jonka muurimaista julkisivua jäsentävät hallitusti vaihtelevat ikkuna-aukotukset ja julkisivurappaukset.

Rakennus on kokonaisuutena hyvin herkkä muutoksille. Massoittelu, muurimaisten julkisivujen aukotus, julkisivumateriaali, erityisesti sileän ja roiskerapatun julkisivupinnan jäsentely ja alkupe-
räiset tai niiden kaltaiset ulko-ovat ovat rakennukselle ominaisia piirteitä.

Kaikkien kaava-alueen rakennusten edustavuutta lisää niiden merkitys osana 1950-luvun aluekokonaisuutta.³

Virkistys

Parin korttelin päässä alueen länsipuolella on Tikkurilan urheilupuisto, jossa on mm. uimahalli, urheilutalo keilahalleineen ja biljardisaleineen sekä jäähalli. Hiekkaharjun liikuntapuisto radan itäpuolella on sekin alle kilometrin päässä.

Liikenne

Kaavamuutosalueen katuverkko on rakennettu. Kortteli rajautuu Tikkurilan pääkatuihin Kielotiehen ja Lummetiehen.

³ Kielotien varren rakennushistoriaselvitys, Vantaan kaupunki, Ramboll, 2.6.2017.

Alueen joukkoliikenteen palvelutaso on hyvä. Tikkurilan matkakeskukseen on alle puoli kilometriä ja lähimmät bussipysäkit sijoittuvat kaava-alueelle Kielotien ja Lummetien varteen.

Kielotielle on varaus pikaraitiotielinjaukselle.

Jalankulku ja pyöräily

Kevyen liikenteen reitit, yhdistetyt jalkakäytävä-pyörätiet kulkevat Kielotien ja Lummetien molemmiin puolin. Orvokkirinteen eteläpuolella on yhdistetty jalkakäytävä-pyörätie ja Oksanmäki ja Orvokkitie ovat osittain kevyelle liikenteelle varattuja. Orvokkitien yhteys jatkuu pihakatumaisena Tikkurilan keskusta.

Vesihuolto

Kaava-aluetta palvelee Kielotielle vuonna 2010 uusittu vesihuoltoverkosto.

Vedenjakelu

Vesijohto DN225 kulkee Kielotien varressa ja DN110 Orvokkirinteessä. Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin. Tikkurilan painepiiri saa vetensä Helsingin Pitkälän vedenpuhdistuslaitokselta, josta vesi pumpataan Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta Tikkurilaan. Alueen verkostopainetta ylläpidetään Hiekkaharjun vesitornilla, jonka ylin vedenpinnankorkeus HW = +80.00 m ja alin vedenpinnankorkeus on LW = 72.00 m. Vesitornin varastotilavuus on 6700 m³.

Jätevesiviemärinti

Jätevesiviemäri DN500 kulkee vesijohdon yhteydessä Kielotiellä sekä Orvokkirinteessä (DN250) ja Orvokkitiellä (DN300). Viemäri laskee Tikkurilan ja Viertolan halki Suutarilan jätevedenpumppaamolle. Suutarilasta vedet johtuvat lopulta Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemärinti

Hulevesiviemäri DN500 kulkee Kielotien varressa muun vesihuollon yhteydessä. Lisäksi Orvokkitiellä on DN300 hulevesiviemäri. Alueen hulevedet laskevat Kielotien hulevesiviemäriin Tikkurilantielle ja edelleen Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Oksanmäen, Orvokkirinteen ja Kielotien katualueilla sekä Kielotie 42:n tontilla.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on alueen katualueilla sekä Orvokkitie 13:n ja Kielotie 44:n tonttien rajalla.

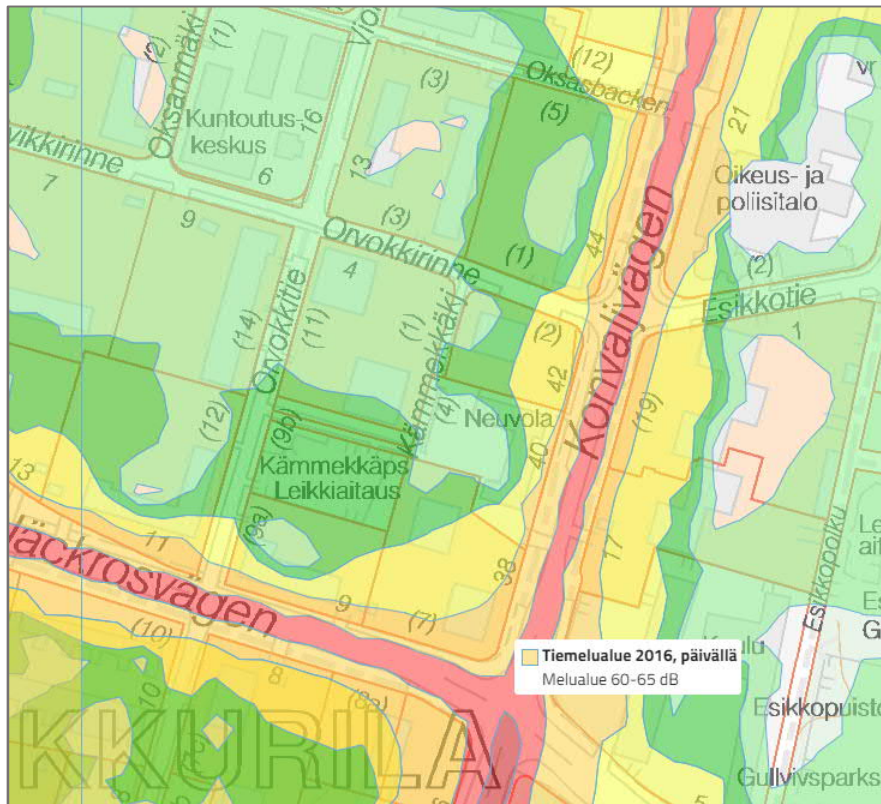
Ympäristöhäiriöt

Tieliikennemelu

Valtioneuvoston päätöksellä melutason ohjearvoista (993/1992) A-painotettu keskiäänitaso L_{Aeq} saa olla asuinhuoneissa päivällä enintään 35 dB ja yöllä 30 dB. Melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB.

Vantaan kaupungin rakentamisohjeen mukaan äänitasoerotus ΔL_A on oltava 30 dB tieliikennemelua vastaan asuintalossa, jonka julkisivuun kohdistuu äänitaso 55–59 dB, ja 35 dB, jos äänitaso on 60–65 dB. Mikäli tieliikenteen melutaso ylittää 65 dB, rakentamisohjeessa ei ole annettu erillistä äänitasoerotusvaatimusta.

Kielotien ja Lummetien melu on suurinta Kielotie 38:n katujen kulmaukseen sijoittuvan rakennuksen julkisivuilla. Itä- ja eteläjulkisivuilla liikennemelun äänitaso on 60 – 65 dB, mikä tarkoittaisi, että äänitasoerotus ΔL_A on oltava 35 dB, muualla riittää vähäisempi 30 dB.

Tiemelualue 2016, josta selviää, että yli 60 dB:n melualue ulottuu As Oy Kultapyrstön kaakkoiskulmaan.

2.1.4 Maanomistus

Kielotie 38:aa lukuun ottamatta alue on Vantaan kaupungin omistuksessa.

Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)
92-61-303-1	Vantaan kaupunki	0,46
92-61-303-2	Vantaan kaupunki	0,46
92-61-300-3	Vantaan kaupunki	0,26
92-61-300-2	Vantaan kaupunki	0,19
92-61-300-4	As Oy Kultapyrstö	0,37
katualueet	Vantaan kaupunki	0,08
Yhteensä		1,82

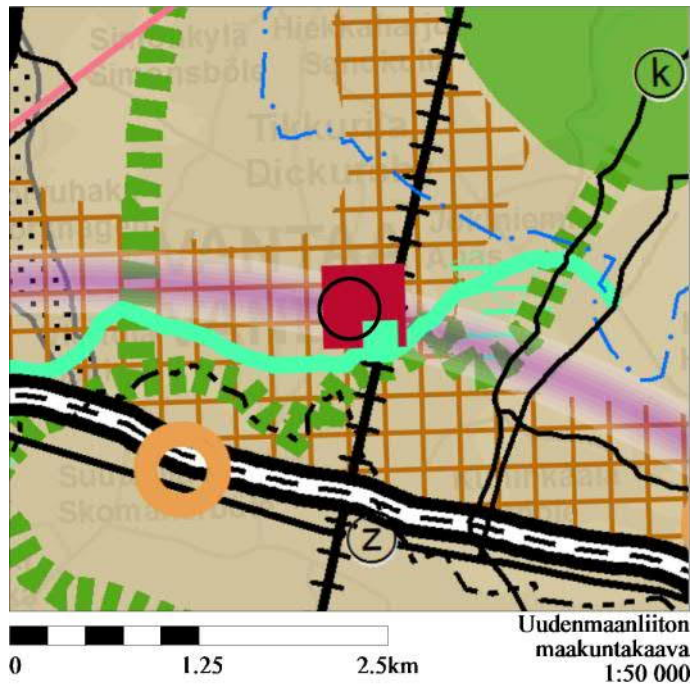
2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Maakuntakaava

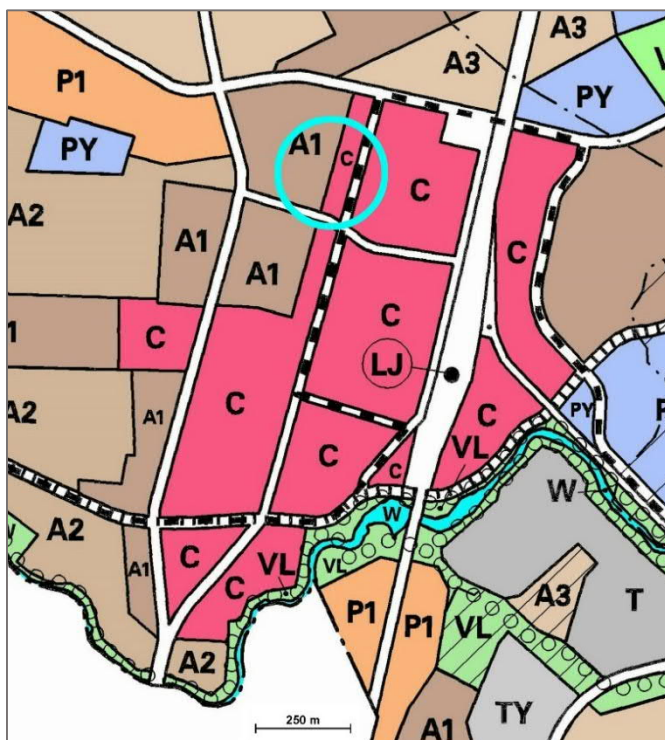

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on keskustatoimintojen aluetta.

Keravanjoen varressa on viheryhteystarve. Jokivarsi on merkitty kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi kohteeksi.

Ympäristöministeriö on 30.10.2014 vahvistanut Uudenmaan toisen vaihemaakuntakaavan, jossa suunnitteluala on osoitettu tiivistettäväksi alueeksi ja Tikkurilantielle on osoitettu pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteys. Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Yleiskaava

Vantaan yleiskaavassa (Kv 2007) alue on keskustatoimintojen aluetta (C) ja tehokasta asuntoaluetta (A1). Kielotien varteen on osoitettu ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys.

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

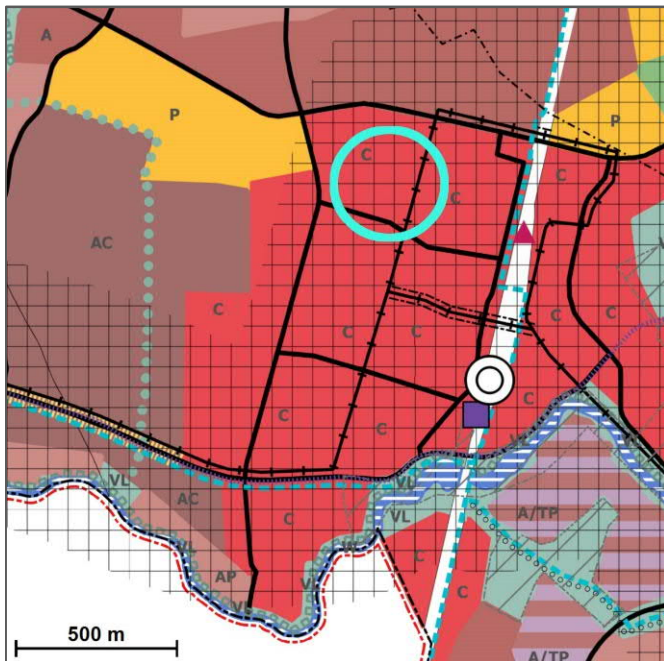
Tikkurilan keskustan kaavarunko

Alue on osoitettu tehokkaaksi asuntoalueeksi, merkinnällä A1 ja matalaksi ja tiiviiksi asuntoalueeksi, A2. Rakennukset on esitetty suojeltavaksi.

Kaavarunko on ollut nähtävillä 7.5. – 5.6.2014. Kaupunginhallitus on hyväksynyt kaavarunko 26.01.2015.

Yleiskaava-alue 2020

Yleiskaava-alue 2020 (nähtävillä 18.2.-29.3.2019) alue on merkitty kaupunkikeskustan alueeksi (C), jota kehitetään monipuolisena, toimintoiltaan sekoittuneena kaupunkiympäristönä.

Alue sijoittuu kestävän kasvun vyöhykkeelle. Se on joukkoliikenteen runkolinjastoon tukeutuva vyöhyke, jolle kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan.

Lummetie on osoitettu tärkeäksi liikennelähteydeksi ja Kielotielle on varaus raitiotielle.

Asemakaava

Kaavamuutosalueella on voimassa alueen ensimmäinen asemakaava Tikkurila VII (SM 8.7.1981). Koko kaavamuutosalue on Tikkurilan neuvolan tonttia lukuun ottamatta osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK). Neuvolan tontti on osoitettu yleisten palveluiden korttelialueeksi (Y). Suurin sallittu kerroskorkeus kaavamuutosalueella on voimassa olevassa asemakaavassa neljä (IV). Rakennusoikeutta on merkitty alueelle tehokkuusluvulla, joka vaihtelee välillä $e=0,50$ ja $e=0,80$.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Asemakaavamuutos 002299

Lummetien eteläpuolinen osa erotettiin omaksi kaavatyökseen ja hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 8.5.2017.

Vantaan ratikka

Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019, että Vantaan ratikan suunnittelua jatketaan yleissuunnitelman pohjalta, edellyttäen että valtio sitoutuu 30 prosentilla ratikan suunnittelu- ja toteutuskustannuksiin. Yleissuunnitelmassa ratikka kulkee tunnelissa radan alitse Lummekujan kohdalla. Ratikalle haetaan vielä erikseen investointipäätöstä kaupunginvaltuustolta noin vuonna 2023. Raitiotien rakennustyöt voitaisiin aloittaa vuonna 2024, jolloin se voisi olla käytössä aikaisintaan vuonna 2028.

Tikkurilan kaavarunko 2020

Kaavarungon päivitys valmistuu v. 2020 aikana.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Kaavoitus tuli vireille 14.3.2016 osana kaavamuutosta nro 002299. Mielipiteet pyydettiin 15.4.2016 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 10 kappaletta.

Kaava erotettiin 002299:stä omaksi kaavatyökseen 2.9.2016 ja se sai numeron 002314. Vantaan kaupungin jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 6.9.2016. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitettiin 2.9.2016 ja uudelleen 7.1.2020.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Kaavasta saatiin 10 kirjallista mielipidettä. Suurin osa mielipiteistä kohdistui Lummetien eteläpuoliseen kortteliin, joka erotettiin omaksi kaavatyökseen nro 002299. As Oy Kultapyrstö vastustaa pihapiirin suojelua ja haluaa säilyttää lisärakentamismahdollisuuden. As Oy Lohenpyrstöä kiinnostaa vanhan hiilikellarin käyttö tai purkumahdollisuus. Kaupunginmuseo piti tärkeänä rakennushistoriaselvityksen laatimista ja siihen perustuvaa suojelua.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Kaupunkia tiivistetään lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan resurssivisaasti. Kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet hyödynnetään rohkeasti ja kaupunkiympäristöistä ja asunnoista tehdään kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa turvataan talouden tasapainoa, lisätään kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa, edistetään asukkaiden hyvinvointia, ollaan edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä ja johdetaan uudistuen ja osallistuen.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 18.6.2018)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2018 – 2021 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva.
- Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista.
- Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja käytetään resurssitehokkaita, luonnonmukaisia ratkaisuja.
- Luonnon monimuotoisuus säilytetään ja sitä kartutetaan myös rakennetuilla alueilla.
- Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa.
- Ohjataan uusiutuvan energian käyttöön.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Kaavatyön käynnistyessä vuonna 2016, alue oli laajempi, sillä siihen kuului myös osa Lummetien eteläpuolista korttelia. Kaavatyön aikana päätettiin kuitenkin viedä Lummetien eteläpuolinen Kielotie 34-36 omana kaavamuutoksenaan (002299). Kaava hyväksyttiin keväällä 2017.

Lummetien pohjoispuolelle jäävien kortteleiden kaavatyö sai numeron 002314. Nykyiset asuinrakennukset ja neuvola muodostavat ehjän 1950-luvulla rakennettujen rakennusten sarjan ja merkittävän kappaleen maalaiskunnan historiaa. Rakennukset oli Vantaan kaupunginmuseon teke-mässä inventoinnissa merkitty luokkaan R1 eli kulttuurihistoriallisesti merkittäviksi.

Kaupunki tilasi Rambollilta Kielotien varren rakennushistoriaselvityksen, joka valmistui 2.6.2017. Siinä todettiin, että Kielotien varren 1950-luvun rakennusperintö on historiallisesti ja kaupunkiku-vallisesti arvokas kokonaisuus. Alueen rakennukset ilmentävät hyvin oman aikakautensa arkkiteh-tuuria ja ovat kohteina vähintään paikallisesti arvokasta rakennusperintöä. Rakennukset liittyvät maamme jälleenrakennus- ja kaupungistumiskauteen ja Tikkurilan kehittymiseen Vantaan hallin-nollisena keskuksena.⁴

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Rakennushistoriaselvityksen perusteella päädyttiin vaihtoehtoon, jossa rakennukset pidetään nykyisessä käytössään ja suojellaan, eikä uutta rakennusoikeutta esitetä.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavamuutos säilyttää korttelien käyttötarkoituksen asuinkerrostalojen (AK) ja yleisten rakennusten (Y) ennallaan. Aiemmin rakennusoikeus on osoitettu tehokkuuslukuin, nyt se merkitään todellisten käytettyjen kerrosneliömetrien mukaisesti, jolloin rakennusoikeus teoreettisesti tarkas-

⁴ Kielotien varren rakennushistoriaselvitys, Vantaan kaupunki, Ramboll, 2.6.2017.

teltuna pienenee. Merkittävin muutos on se, että rakennukset suojellaan. Samalla ajanmukaistetaan mm. pysäköintiä koskevia määräyksiä.

4.1.1 Mitoitus

Asuinkerrostalojen korttelialue, AK 1,48 hehtaarin alue. Rakennusoikeus on 8 940 k-m², mutta uutta rakennusoikeutta ei osoiteta. Tehokkuusluku $e=0,61$. Asuntoja on 160 kpl.

- autopaikkoja: 1 ap/130 asutokerrosm² vähintään 1 ap/3 asuntoa.
- pyöräpaikkoja tulee olla 2 kpl/ asunto.

Yleisten rakennusten korttelialue, Y 0,26 hehtaarin alue, jonka rakennusoikeus on 1 045 k-m² ja tehokkuusluku $e=0,41$.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavalla merkitään suojelluksi 1950-luvun rakennuskantaa. Rakennukset muodostavat yhtenäisen alueen Kielotien varressa ja ne ovat merkittävä muistuma Helsingin maalaiskunnan historiasta. Koska kyseessä on suojelukaava, on kaavamääräyksissä otettu kantaa mahdollisiin korjaus- ja muutostöihin.

Kaava-alueella olevat suuret männyt merkitään kaavaan suojeltaviksi.

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

AK, asuinkerrostalojen korttelialueet

Alueella on kuusi asuinkerrostaloa, jotka ovat kolme- ja neljäkerroksisia. Asumisen lisäksi niihin saa sijoittaa sellaista toimisto- tai työtilaa, joka ei häiritse asumista. Kaavamääräyksiin suojellaan rakennusten ulkomuoto, julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit. Jos aiemmissa muutostöissä on toimittu suojelutavoitteiden vastaisesti, tulee tulevat korjaustyöt tehdä alkuperäiseen tyyliin.

sopivalla tavalla. Korjaus- ja muutostöistä pitää pyytää kaupunginmuseon lausunto ja suunnittelussa tulee käyttää ammattitaitoista ja historialliseen rakennuskantaan perehtynyttä suunnittelijaa.

Suojelumerkintä ei koske Asunto-osakeyhtiö Lohenpyrstön vanhaa hiilikellaria. Toisaalta Aravatalon sisätiloista suojellaan porrashuone.

Kortteleiden pihoille on osoitettu istutettavat alueet. Vanhat männyt ja tammi on merkitty kaavaan suojelluiksi. Lisäksi nykyistä kasvillisuutta pitää säilyttää ja tarvittaessa uudistaa alueen perinteisiä puutarhalajikkeita suosien.

Autopaikkoja varataan Tikkurilan keskustan normin mukaisesti 1ap/130 k-m², tai 1 ap/ 3 asuntoa. Normin mukaiset autopaikat on jo rakennettu. Lisäksi tulee varata 2 pyöräpaikkaa asuntoa kohti.

Vanha hiilikellari rajattiin suojeltavan rakennusalan ulkopuolelle.

Y, yleisten rakennusten korttelialue

Korttelialueella on Tikkurilan neuvolan kaksikerroksinen rakennus. Kaava mahdollistaa sen muuttamisen esim. päiväkodiksi. Kaavamääräyksiin suojellaan rakennuksen ulkomuoto, julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit. Jos aiemmissa muutostöissä on toimittu suojelutavoitteiden vastaisesti, tulee tulevat korjaustyöt tehdä alkuperäiseen tyyliin sopivalla tavalla. Korjaus- ja muutostöistä pitää pyytää kaupunginmuseon lausunto ja suunnittelussa tulee käyttää ammattitaitoista ja historialliseen rakennuskantaan perehtynyttä suunnittelijaa.

Kielotien varressa oleva komea mänty suojellaan. Lisäksi nykyistä kasvillisuutta pitää säilyttää ja tarvittaessa uudistaa alueen perinteisiä puutarhalajikkeita suosien.

Autopaikkoja tontille saa sijoittaa nykyiset 7 kpl.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakenteeseen hyvien joukkoliikenneyhteysien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena ja taloudellisena.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaavalla ei ole suoria vaikutuksia ympäristöönsä, koska se säilyttää nykytilanteen. Korkeintaan vaikutus on se, että Tikkurilan kerroksellinen kaupunkikuva ja rakenne säilyvät myös jälkipolville. Rakennusten sijoittuminen väljästi tonteilleen turvaa myös sen, että kadunvarsi pysyy vehreänä jatkossakin.

Asuminen ja sosiaalinen ympäristö

Kaava-alueella olevat 160 asuntoa säilyvät ja turvaavat eri-ikäisen ja monipuolisen asuntokannan säilymistä Tikkurilassa. 1950-luvun asunnot ovat valoisia ja nykystandardien mukaan varsin avaria, kun verrataan niitä alueen uuteen rakennuskantaan. Ne ovat myös edullisempia, kuin uudet asunnot.

Tikkurilaan on rakennettu paljon uusia asuinkerrostaloja, jolloin vanhojen omistus- ja vuokratalojen roolina on tasapainottaa aluetta sosiaalisessa mielessä. Vanhempi rakennuskanta tarjoaa pysyvyyttä ja mahdollisuuden myös niille, jotka haluavat asua koko ikänsä Tikkurilassa. Tavoitteena on ehjä sosiaalinen aluekokonaisuus. Hanke on VAT:n mukainen.

Palvelut ja työpaikat

Kaavalla ei ole vaikutusta palvelujen tai työpaikkojen kannalta. Tikkurilan työpaikat ja palvelut ovat hyvien joukkoliikenneyhteysien tai pyörämatkan päässä, joten hanketta voidaan pitää VAT:n mukaisena.

Taloudelliset vaikutukset

Kaava ei tuota uutta rakentamista tai tarvetta kunnallistekniikan rakentamiseen. Kokonaistaloudellisesti on järkevää hyödyntää jo olemassa olevaa rakennuskantaa.

Virkistys

Kaava turvaa alueen säilymistä vehreänä, muita vaikutuksia sillä ei ole virkistysalueisiin eikä se vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne ja vesihuolto

Kaavalla ei ole vaikutusta alueen liikenteeseen eikä vesihuoltoon.

Ympäristöhäiriöt

Alueella mitoittavana melulähteenä on tieliikennemelu, mikä huomioidaan asuinhuoneiden ulko-kuoren ääneneristysvaatimuksena 30 dBA tai 35 dBA katujen suuntaan, silloin kun rakennuksiin tehdään julkisivukorjauksia. Ääneneristävyysvaatimukset tulee kuitenkin toteuttaa niin, ettei niistä ole haittaa rakennusten suojeluarvoille.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Kaavan vaikutukset ovat alueen luontoarvoja säästäviä. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita. Kaavamuutoksella ei ole vaikutusta hulevesien hallintaan.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakennuskannan säilyttäminen ja sen pitäminen nykyisessä käytössään on ilmastonmuutoksen kannalta järkevin ratkaisu.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu ja saastuneet maat on käsitelty kohdassa 5.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavan suojele- ja muita kaavamääräyksiä toteutetaan sitten, kun kortteleiden rakennuksia korjataan tai pihoja uusitaan.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Asemakaavoitus:

Ritva Kotilainen

Seppo Niva

Anna-Liisa Vanhala

Kadut ja puistot:

Paula Luomala

Jarmo Pajunen

Vantaan kaupunginmuseo:

Anne Silanto

alue-arkkitehti

arkkitehti

kaavoitusteknikko

vesihuollon suunnittelu

liikenneinsinööri

rakennustutkija

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö/Asemakaavoitus

Vantaalla, 21. päivänä huhtikuuta 2020

Seppo Niva
arkkitehti

Ritva Kotilainen
aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	17.02.2020
Kaavan nimi	002314 Tikkurila 61, Kielotie 38-44		
Hyväksymispvm	Ehdotuspvm		
Hyväksyjä	Vireilletulosta ilm. pvm		14.03.2016
Hyväksymispykälä	Kunnan kaavatunnus		092002314
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	1,8134	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	1,8134

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	1,8134	100,0	9985	0,55	0,0000	-1343
A yhteensä	1,4752	81,3	8940	0,61	0,0000	-1107
P yhteensä						
Y yhteensä	0,2561	14,1	1045	0,41	0,0000	-236
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0821	4,5	0		0,0000	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

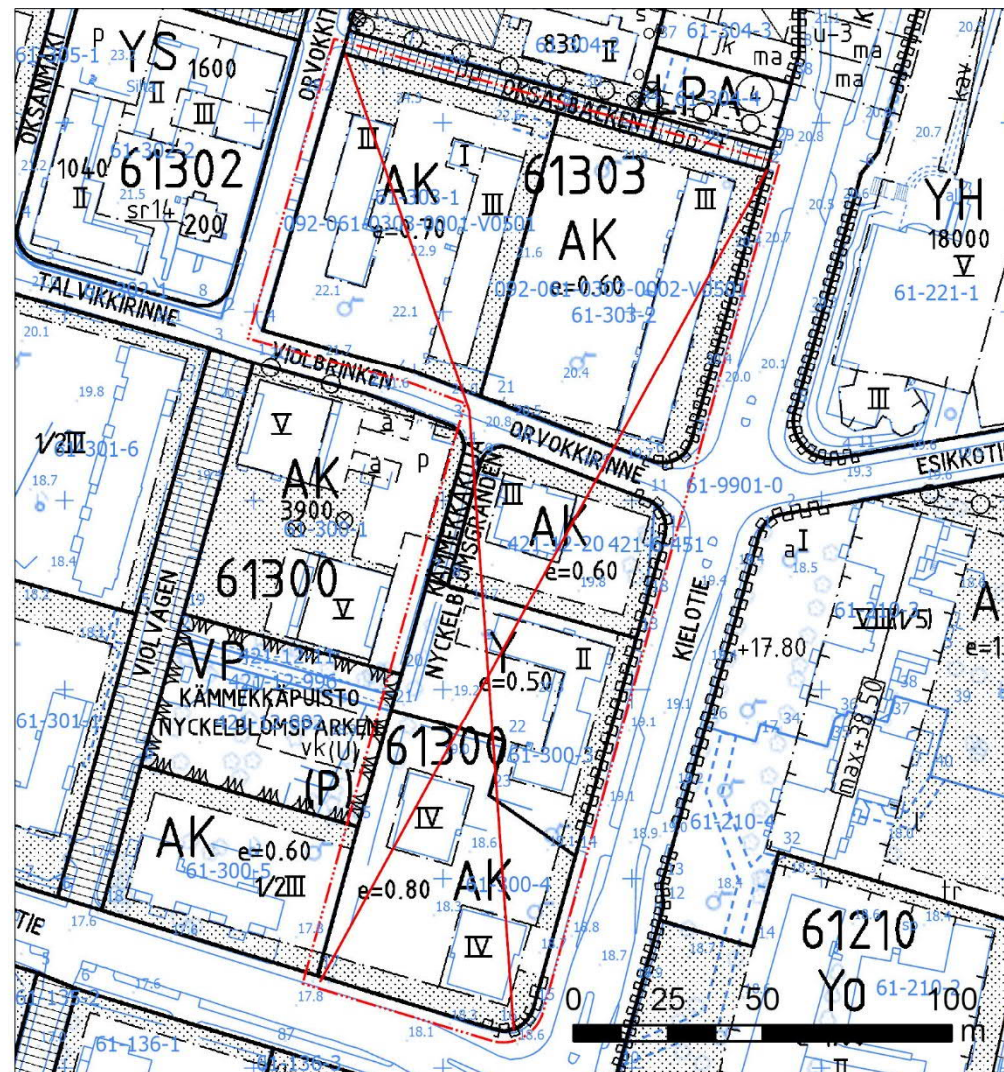
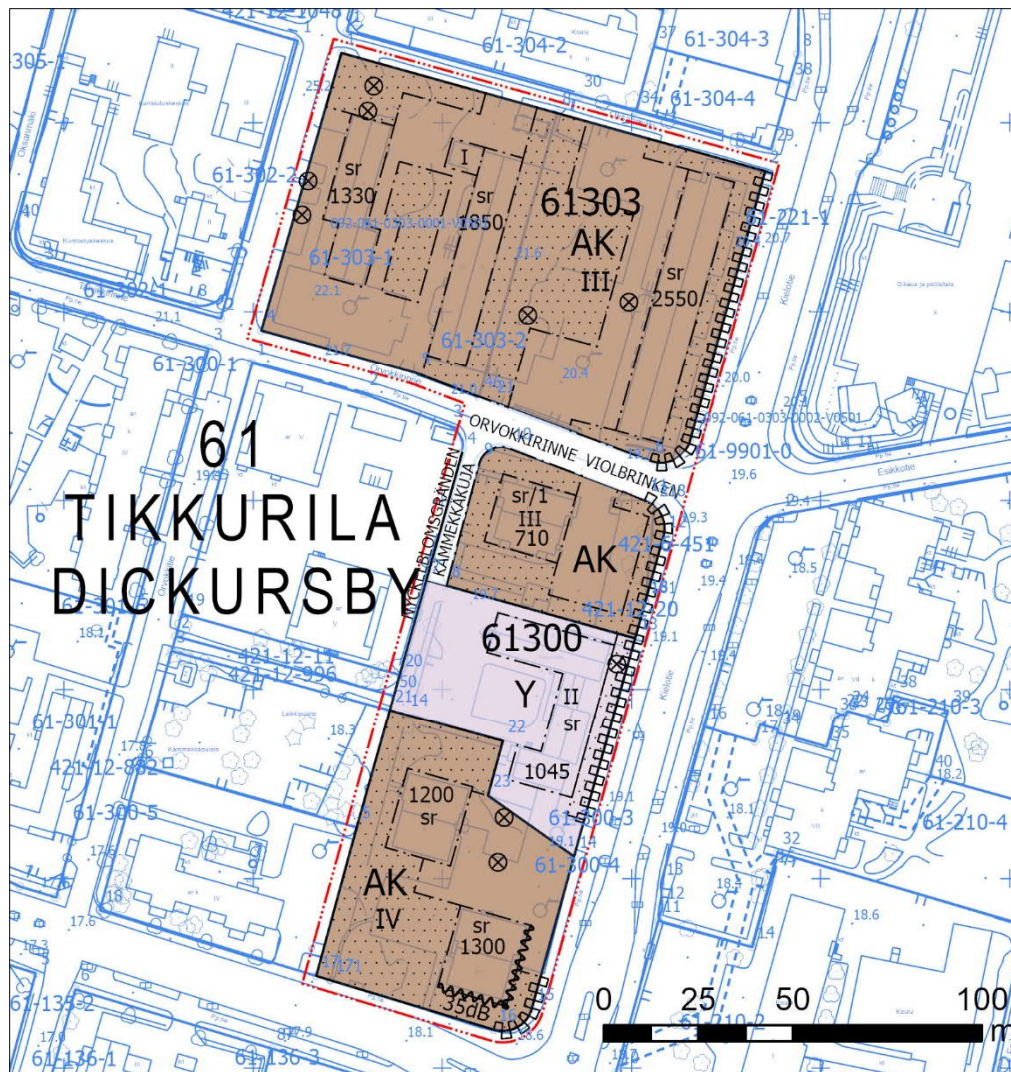
Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	7	9985	7	9985

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k- m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k- m ² +/-]
Yhteensä	1,8134	100,0	9985	0,55	0,0000	-1343
A yhteensä	1,4752	81,3	8940	0,61	0,0000	-1107
AK	1,4752	100,0	8940	0,61	0,0000	-1107
P yhteensä						
Y yhteensä	0,2561	14,1	1045	0,41	0,0000	-236
Y	0,2561	100,0	1045	0,41	0,0000	-236
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0821	4,5	0		0,0000	0
Kadut	0,0821	100,0	0		0,0000	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	7	9985	7	9985
Asemakaava	7	9985	7	9985

8. ASEMAKAAVAKARTTA JA –MÄÄRÄYKSET

002314

21.4.2020

Vantaan kaupunki

KIELOTIE 38-44

Kaupunginosa 61, TIKKURILA

Asemakaavan muutos

Kortteli 61303 ja osa korttelia 61300 sekä
katualuetta.

Vanda stad

KONVALJVÄGEN 38-44

Stadsdel 61, DICKURSBY

Ändring av detaljplanen

Kvarteret 61303 och del av kvarteret 61300
samt gatuområde.

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Asuinkerrostalojen korttelialue.

Rakennuksiin saa sijoittaa sellaista toimisto- ja työtilaa, joka ei häiritse asumista.

Rakennusten ulkomuoto, julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää.

sr/1-rakennuksessa suojellaan porrashuone.

Mikäli rakennuksessa on tehty aikaisemmin muutoksia suojelutavoitteiden vastaisesti, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava rakennuksen alkuperäiseen tyyliin sopivalla tavalla.

Korjaus- ja muutostöidenpiteistä on pyydetty lausunto paikalliselta museoviranomaiselta.

Suunnittelutyössä tulee käyttää ammattitaitoista ja historialliseen rakennuskantaan perehtynyttä suunnittelijaa.

Asuinhuoneiden ulkokuoren äänieristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB Kielotien puoleisella julkisivulla, ellei kaavamerkinnoin muuta osoiteta.

Tonteilla olevaa kasvillisuutta tulee säilyttää ja tarvittaessa uudistaa alueen perinteisiä puutarhalajikkeita suosien.

Auto- ja polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

Asunnot 1 ap/ 130 k-m², kuitenkin vähintään 1 ap/ 3 as

Asunnot 2 pyöräpaikkaa/ asunto

Yleisten rakennusten korttelialue.

Rakennusten ulkomuoto, julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää.

Korjaus- ja muutostöidenpiteistä on pyydetty lausunto paikalliselta museoviranomaiselta.

Mikäli rakennuksessa on tehty aikaisemmin muutoksia suojelutavoitteiden vastaisesti, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava rakennuksen alkuperäiseen tyyliin sopivalla tavalla.

Suunnittelutyössä tulee käyttää ammattitaitoista ja historialliseen rakennuskantaan perehtynyttä suunnittelijaa.

Tonteilla olevaa kasvillisuutta tulee säilyttää ja tarvittaessa uudistaa alueen perinteisiä puutarhalajikkeita suosien.

Korttelialueelle saa sijoittaa 7 autopaikkaa.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för flervåningshus.

I byggnaderna får sådana kontors- och arbetslokaler placeras som inte stör boendet.

Byggnadernas utformning, fasadernas detaljer, färger och material ska bevaras när renoveringsarbeten utförs.

I sr/1 -byggnaden ska trapphuset skyddas.

Om det tidigare har gjorts ändringar i byggnaden som strider mot skyddsmålen, ska byggnaden i samband med reparations- eller ändringsarbeten istandsättas på ett sätt som passar ihop med byggnadens ursprungliga stil.

Om reparations- och ändringsåtgärderna ska utlåtande begäras av den lokala museimyndigheten.

En yrkeskunnig planerare som är insatt i det historiska byggnadsbeståndet ska användas i planeringsarbetet.

Ljudisoleringen ΔL mot vägtrafikbuller i bostadsrummens ytterhölje ska vara minst 30 dB mot Konvaljvägen, om inte via planeringar annat bestämts.

Befintlig växlighet på tomterna skall bevaras och vid behov förnyas med sådana trädgårdsväxter som av tradition använts i området.

Minimiantalet bil- och cykelplatser:

Bostäder 1 bp/ 130 m²-vy, dock minst 1 bp/ 3 bostäder

Bostäder 2 cykelplatser /bostad

Kvartersområde för allmänna byggnader.

Byggnadernas utformning, fasadernas detaljer, färger och material ska bevaras när renoveringsarbeten utförs.

Om reparations- och ändringsåtgärderna ska utlåtande begäras av den lokala museimyndigheten.

Om det tidigare har gjorts ändringar i byggnaden som strider mot skyddsmålen, ska byggnaden i samband med reparations- eller ändringsarbeten istandsättas på ett sätt som passar ihop med byggnadens ursprungliga stil.

En yrkeskunnig planerare som är insatt i det historiska byggnadsbeståndet ska användas i planeringsarbetet.

Befintlig växlighet på tomterna skall bevaras och vid behov förnyas med sådana trädgårdsväxter som av tradition använts i området.

I kvartersområdet får 7 bilplatser placeras.

	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
	Osa-alueen raja.	Gräns för delområde.
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	Riktgivande gräns för område eller del av område.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
61	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
TIKK	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
61303	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
ORVOKKIRINNE	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
2550	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.
/ 1	Kaavamerkintään liittyvä kohdenumero.	Projektnummer som anknyter till planbeteckningen.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Merkintä osoittaa rakennusalan sivun, jonka ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL liikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.	Beteckningen anger den sida av byggnadsytan där ljudisoleringen ΔL mot vägtrafikbuller i ytterskiktet ska vara minst 35 dB.
	Istutettava alueen osa.	Del av område som skall planteras.
	Suojeltava puu.	Träd som skall skyddas.
	Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.	Trädet och dess rotsystem får ej skadas.
	Katu.	Gata.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden
	Suojeltava rakennus.	Byggnad som skall skyddas.
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus

Stadsstruktur och miljö
Detaljplanering

Ritva Kotilainen
Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Kaupunkimittaus

Stadsmätning

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda ____ . ____ . 20__

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa ____ . ____ . 20__

Godkänd av stadsfullmäktige ____ . ____ . 20__

15 §

Försäljning av ett outbrutet område i Vichtis kommun till finska staten för att utgöra ett METSO-objekt

VD/6389/10.00.02.00/2020

HP/AK/AV-P/TMA/HY-L/KW

Ett outbrutet område på cirka 9,5 ha i två skiften på fastigheten 927-452-1-337 med namnet Rauhaniemi som ligger i Vichtis kommun och ägs av Vanda stad föreslås säljas till finska staten för att utgöra ett METSO-objekt, dvs. ett objekt inom handlingsprogrammet för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland.

Skogscentralen har meddelat att det på området för fastigheten 927-452-1-337 med namnet Rauhaniemi som ligger i Vichtis kommun och ägs av Vanda stad har konstaterats betydande naturvärden.

Rauhaniemi som ägs av staden är en cirka 13,956 ha stor fastighet, genom vilken det går en privat väg med namnet Rauhaniementie. Fastigheten gränsar i sydväst till Vihtijärvi. Vanda stad har arrenderat området mellan Vihtijärvi och Rauhaniementie till föreningen SF-Caravan Hyvinkään seutu ry för husbilstältning, frilufts- och rekreationsverksamhet. Till arrendeområdet hör också ett litet område nordost om Rauhaniementie som man förhandlat och kommit överens med arrendatorn om att avlägsna från arrendeområdet genom en ändring i arrendeavtalet. Det outbrutna området i två skiften på fastigheten med en storlek på cirka 9,5 ha nordost om Rauhaniementie är det område som skogscentralen meddelat vara ett potentiellt naturskyddsområde. Genom det outbrutna området går ett samfällt vattenområde 927-452-876-3 som inte hör till fastigheten och på grund av vilket det outbrutna området består av två skiften. Det outbrutna områdets naturvärden talar för att det bör skyddas och finska staten/Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nylands (NTM-centralen nedan) har meddelat sig vilja köpa det outbrutna området och skydda det inom ramen för Metso-programmet.

METSO är ett gemensamt projekt för miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet, som bygger på statsrådets principbeslut från 5.6.2014 om att fortsätta med handlingsprogrammet för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland under åren 2014–2025.

Enligt uppgifter från NTM-centralen uppfyller objektet kriterierna för METSO klass I och klass II (den nordöstra sidan klass I och Rauhaniementies sida klass II) i handlingsprogrammet för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland.

Nordost om det outbrutna området finns bland annat två bäckar som i huvudsak motsvarar naturtillstånd, skog som växer längs bäckarna och motsvarar naturtillstånd och en moskog nästan i naturtillstånd med stora förekomster av murkna träd. Det finns rikligt med asp och området lämpar sig utmärkt för den utrotningshotade flygekorren som lever i området och vars bestånd har minskat kraftigt utanför huvudstadsregionen under de senaste åren. I området finns bland annat två boträd som bebos av flygekorror. Den långvariga frånvaron av skogsbruk visar sig i att den röda skogsmyrans stackar är stora och många till antalet.

Den del av det outbrutna området som ligger på Rauhaniementies sida utgörs till stor del av gammal men ändå betydligt mer vårdad grandominerad skog. I området har på den senaste tiden endast

genomförts smärre åtgärder som avlägsnande av vindfällan. På det mer vårdade delområdet ökar antalet murkna träd betydligt under de närmaste åren och redan i nuläget kompletterar detta område de mycket värdefulla livsmiljöerna på den bakomliggande delen.

Omkring en tredjedel av området uppfyller kriterierna i 10 § i skogslagen, vilket begränsar användningen av området för skogsbruk.

Enligt Vanda stads miljöcentral är en försäljning av detta outbrutna område en alldeles lika bra lösning med tanke på stadens naturvårdsarbete som att Vanda stad själv skulle genomföra vården vid objektet, som ligger på en annan kommuns område och långt från Vanda.

Ansvarsområdet för Vanda stads skogsvård anser att försäljningen av det outbrutna området till att utgöra ett METSO-objekt är förnuftig. Området ligger långt utanför Vanda stad och har knappt någon praktisk betydelse för Vandaborna med tanke på friluftslivet och fritidsbruket. Om området ägs av Vanda stad måste staden åka dit och vidta vårdåtgärder som kräver resurser men inte betjänar Vandaborna i någon större omfattning. Åtminstone kanten med träd vid Rauhaniementie kräver tidvis åtgärder. Försäljningen av området till att utgöra ett METSO-objekt bevarar dess naturvärden, Vanda stad befrias från ansvaret att vårda området och ändå gör allemansrätten det fortfarande möjligt att röra sig i området.

I de mark- och bostadspolitiska riktlinjer som godkänts av Vanda stadsfullmäktige 18.6.2018 konstateras att markegendom ska förvaltas förnuftigt och kostnadseffektivt bl.a. genom att sälja passiv markegendom som orsakar kostnader.

Området har ingen detaljplan. Området gränsar till en stranddetaljplan med namnet Vihtijärvi-Iso-Kairi.

Objektet som säljs utgörs av det i kartbilagan anvisade outbrutna området på cirka 9,5 ha på fastigheten Rauhaniemi 927-452-1-337 som ligger i Vichtis kommun (927) och ägs av Vanda stad. I överlåtelsen ingår inga andelar i de samfällda vattenområdena 927-452-876-1, 927-452-876-2, 927-452-876-34 eller samfällda markområdena 927-452-878-1.

Det avtalade överlåtelsepriset är 100 000 (hundratusen) euro. Prissättningen baserar sig på NTM-centralens bedömning av trädbeståndet, som godkänts av Vandas stadsförstämde.

Området som är föremål för försäljning har ingen detaljplan och ligger i Vichtis kommuns område, varför försäljningen måste behandlas i stadsfullmäktige.

Stadsplaneringsnämnden 11.8.2020 § 13

Fastighetsdirektörens förslag:

Stadsplaneringsnämnden beslutar föreslå för stadsstyrelsen och vidare för stadsfullmäktige att

- a) staden till finska staten säljer det i kartbilagan angivna outbrutna området på cirka 9,5 ha på fastigheten Rauhaniemi 927-452-1-337 som ligger i Vichtis kommun (927) och ägs av Vanda stad för en köpeskilling på 100 000 euro till att utgöra ett METSO-objekt,

- b) juristen vid serviceområdet för ekonomi- och förvaltningsservice inom stadsmiljöns verksamhetsområde befullmäktigas att underteckna överlåtelsehandlingen och utföra ändringar av teknisk natur i denna, och att
- c) beslutet som gäller denna överlåtelse förfaller om en överlåtelsehandling i enlighet med besluten inte har undertecknats före 31.12.2020.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsstyrelsen 24.8.2020 § 14

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljön:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att

- a) staden till finska staten säljer det i kartbilagan angivna outbrutna området på cirka 9,5 ha på fastigheten Rauhaniemi 927-452-1-337 som ligger i Vichtis kommun (927) och ägs av Vanda stad för en köpeskilling på 100 000 euro till att utgöra ett METSO-objekt,
- b) juristen vid serviceområdet för ekonomi- och förvaltningsservice inom stadsmiljöns verksamhetsområde befullmäktigas att underteckna överlåtelsehandlingen och utföra ändringar av teknisk natur i denna, och att
- c) beslutet som gäller denna överlåtelse förfaller om en överlåtelsehandling i enlighet med besluten inte har undertecknats före 31.12.2020.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 15

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) till finska staten sälja det i kartbilagan angivna outbrutna området på cirka 9,5 ha på fastigheten Rauhaniemi 927-452-1-337 som ligger i Vichtis kommun (927) och ägs av Vanda stad för en köpeskilling på 100 000 euro till att utgöra ett METSO-objekt,
- b) befullmäktiga juristen vid serviceområdet för ekonomi- och förvaltningsservice inom stadsmiljöns verksamhetsområde att underteckna överlåtelsehandlingen och utföra ändringar av teknisk natur i denna, och att
- c) beslutet som gäller denna överlåtelse förfaller om en överlåtelsehandling i enlighet med besluten inte har undertecknats före 31.12.2020.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- kartbilaga över det outbrutna området som säljs
- - kartutdrag ur fastighetsregistret över fastigheten 927-452-1-337

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besvärsanvisning

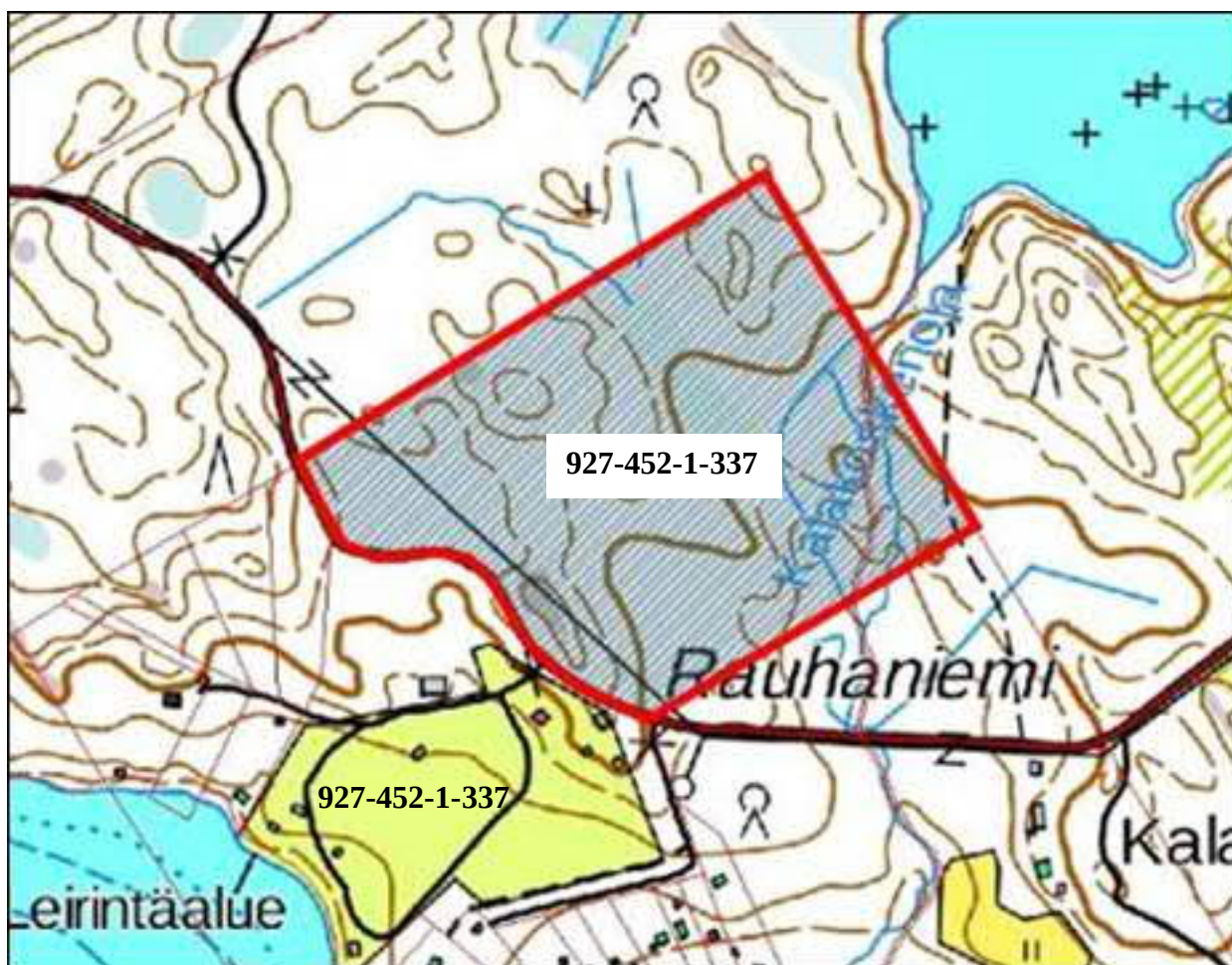
Närmare information:

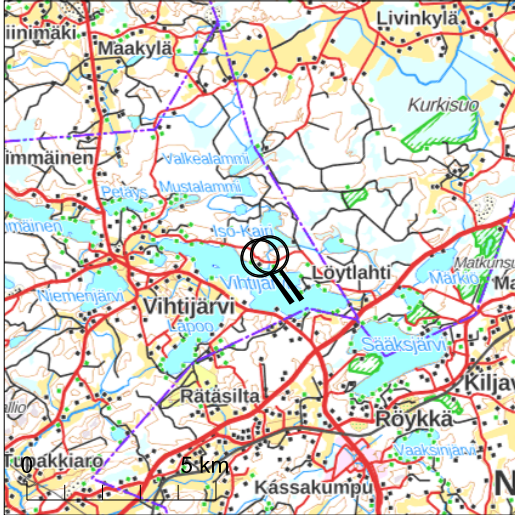
Taina Andersson, markanvändningsingenjör, tfn 040 708 5329, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

KOHTEEN SIJAINTI

MÄÄRÄALAN MYYNTI /
VALTIO

Kunta: VIHTI (927)

n. 9,5 ha:n suuruinen määräala
tilasta: 927-452-1-337

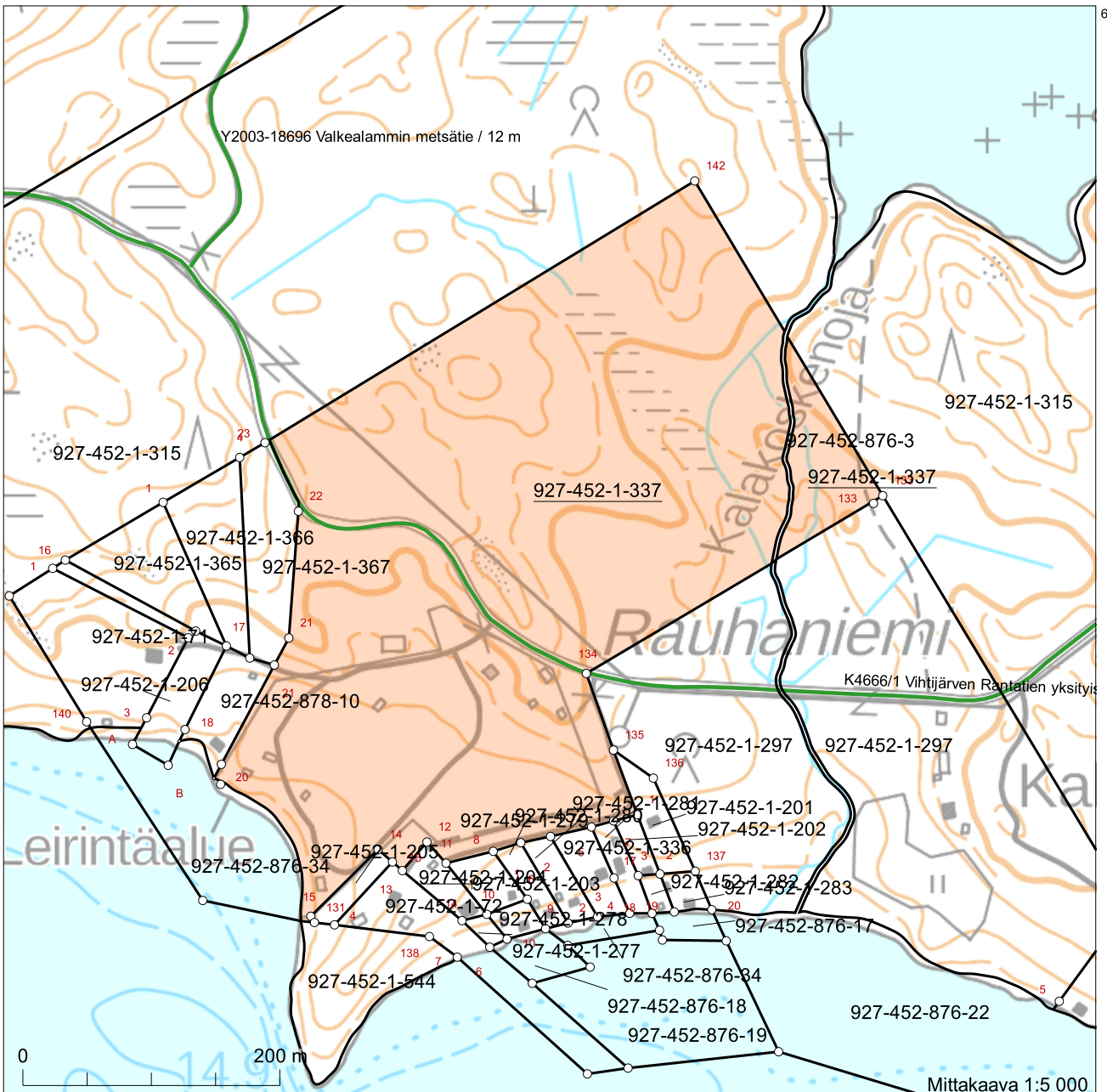

Kiinteistötunnus: 927-452-1-337
 Nimi: RAUHANIEMI
 Rekisteriyksikkölaji: Tila
 Kunta: Vihti (927)
 Palstojen lukumäärä: 2

Rekisteriyksikön alueella on asemakaava ja yleiskaava.

Tulostettu kiinteistötietojärjestelmästä 29.7.2020.

Kiinteistörekisterin tiedoissa voi olla puutteita ja epätarkkuuksia.
 Rekisteriyksikön tarkka alueellinen ulottuvuus selviää
 toimitusasiakirjoista ja maastosta. Rekisteritiedoista katso tarkemmin
www.maanmittauslaitos.fi/rekisteritiedot.

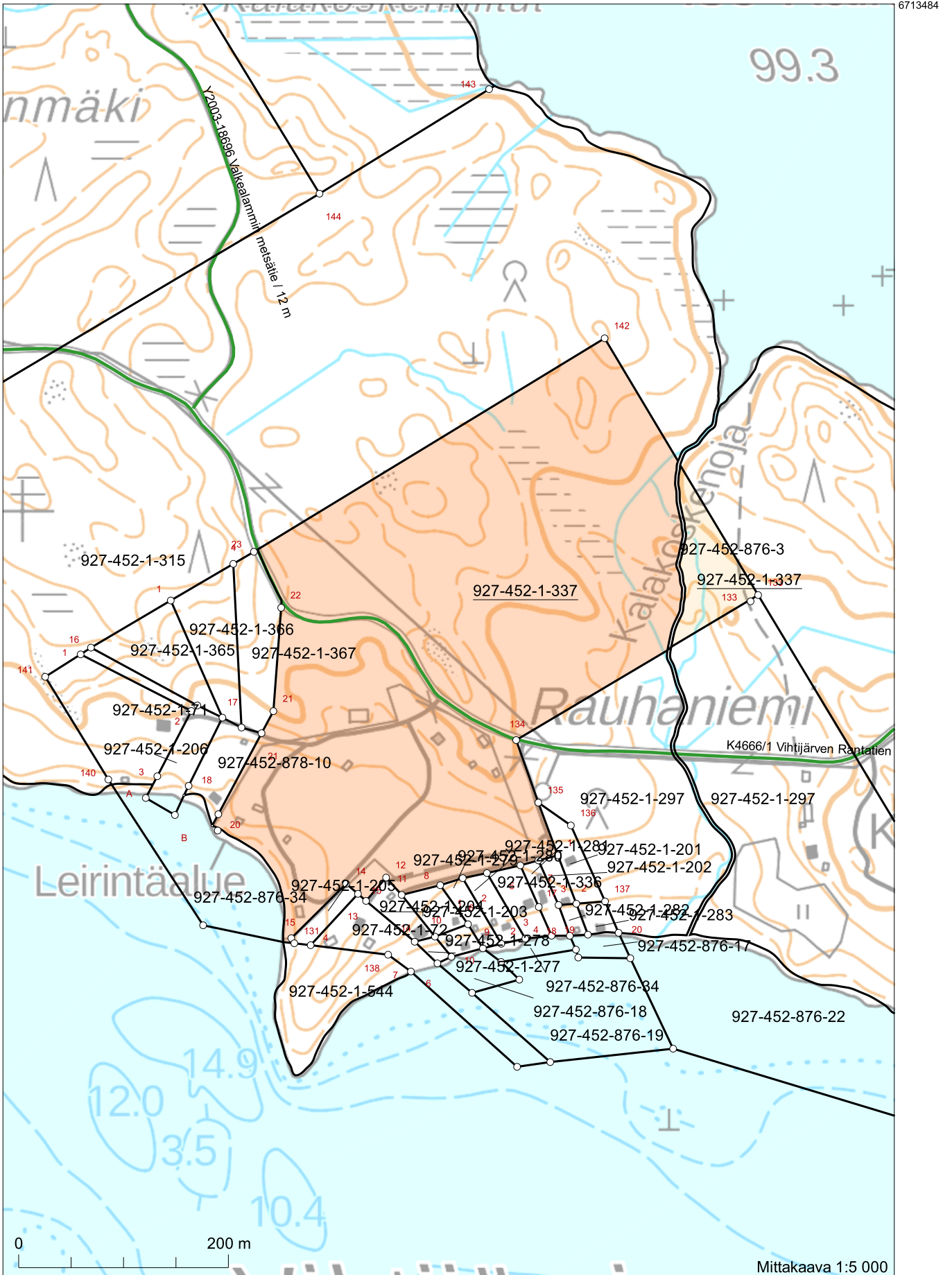

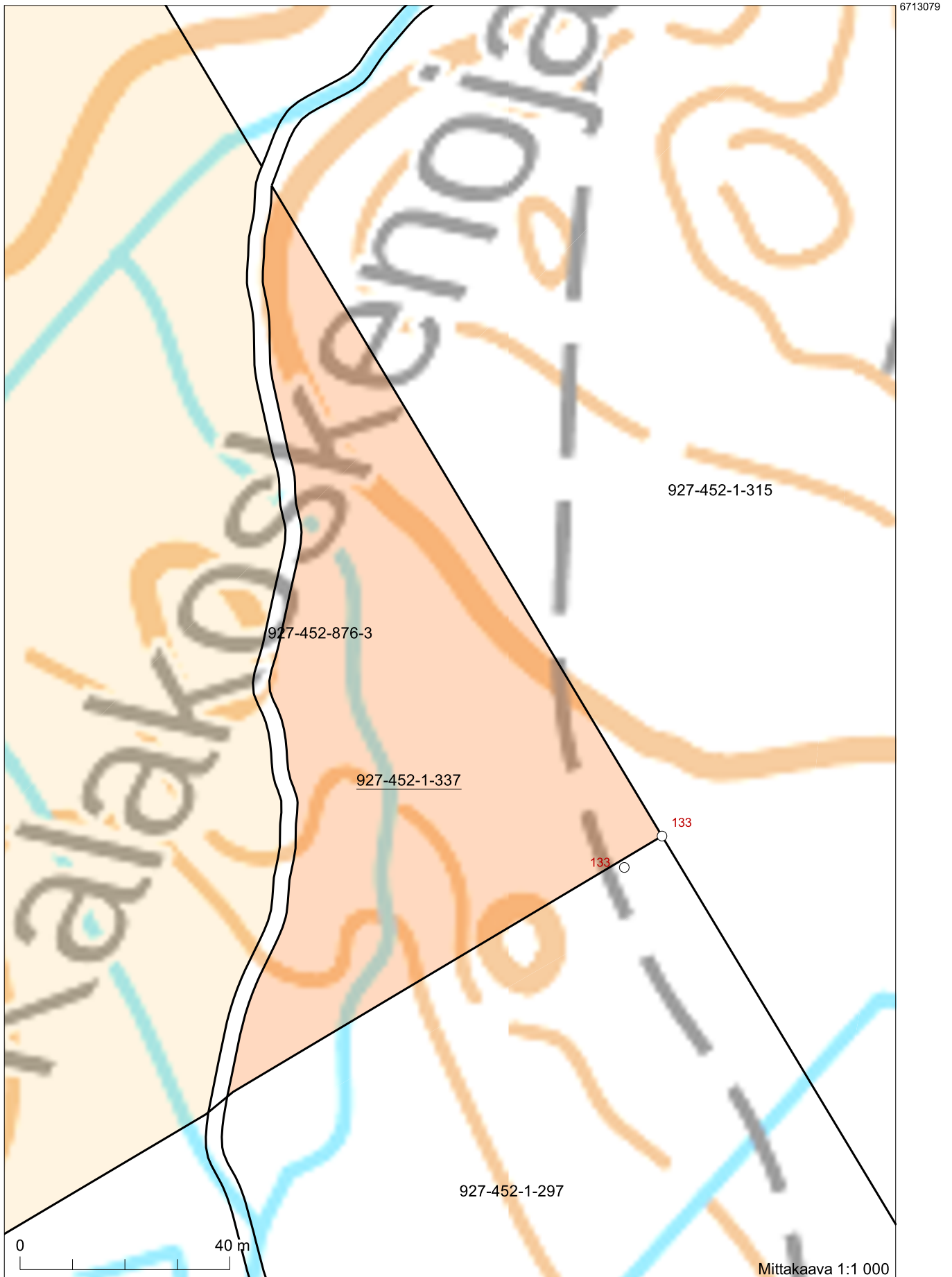
6713302

6712452

Kartta on tulostettu
 ETRS-TM35FIN-koordinaatistossa.
 Taustakartta on viitteellinen.

368016

Kartta on tulostettu
 ETRS-TM35FIN-koordinaatistossa.
 Taustakartta on viitteellinen.

16 § **Svar på Faysal Abdis och 35 andra ledamöters motion om att bevara Kirnus lokaler för invånarnas bruk**

VD/6865/00.02.00.03/2019
RÅ/IL/LR/RN/MN/HR/LS/KK/EA

Faysal Abdi och 35 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

"Undervisningsnämnden godkände vid sitt sammanträde 13.5.2019 ett förslag om att flytta verksamheten vid Björkby bibliotek till nya lokaler. Bibliotekets nya lokaler öppnas sannolikt hösten 2019.

Den nya lösningen med bibliotekslokaler i Citymarkets lokaler möjliggör inte samma funktioner/tjänster som i det nuvarande biblioteket. Serviceutbudet för storområdet Björkby med över 30 000 invånare försämras.

I Björkby biblioteks lokaler (Kirnu) har det utöver biblioteket funnits många viktiga tjänster för kommuninvånarna. Lokalerna har använts aktivt av kommuninvånarna. Det har ordnats olika kulturevenemang, det har funnits en informationspunkt för invandrare med olika språk, och föreningar i östra Vanda har ordnat möten samt olika evenemang i lokalerna.

Stadens beslut att flytta bibliotekets verksamhet till Citymarkets lokaler drar in sådana funktioner som är viktiga för invånarna i storområdet Björkby. Detta strider mot segregationsprogrammet som utarbetades år 2018 och ökar differentieringen mellan befolkningsgrupperna i området.
Det är viktigt att förebygga differentiering.

- Jag föreslår att Vanda stad utreder möjligheterna att ändra Björkby biblioteks lokaler (Kirnu) till ett mångkulturhus. Det här skulle garantera att nuvarande funktioner för invånarna kan fortsätta och utvecklas så länge som utvecklingen av Björkby centrum pågår.

Staden skulle kunna planera hur lokalerna bevaras och tjänsterna tryggas tillsammans med t.ex. samarbetsorganisationen Toimiva Koivukylä-Toimari ry som bildas av områdets organisationer och som verkat länge i området."

Stadsfullmäktige 26.8.2019 § 18

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Stadskulturens verksamhetsområde konstaterar följande i sitt svar:

Undervisningsnämnden beslutade 13.5.2019 § 14 avstå från bibliotekets lokaler på adressen Granrisstigen 2, 01360 Vanda (Kirnu i Björkby) och flyttade tills vidare över bibliotekets verksamhet till det nya verksamhetsstället som ligger i anslutning till Björkby Citymarket på adressen Bäcklundsgården

1, 01400 Vanda. Överföringen av bibliotekets verksamhet till de nya lokalerna var en del av den förberedande planeringen inför ett mer omfattande fastighetsutvecklings- och byggnationsprojekt som för tillfället är aktuellt i området, och som har som mål att förverkliga nya biblioteks- och invånarlokaler i en ny byggnadshelhet.

Utöver biblioteket har även många olika föreningar och medborgaraktörer verkat i Kirnus lokaler i Björkby. Användningstider till Kirnus lokaler har hittills kunnat beviljas trots att biblioteket flyttat ut. Enstaka evenemang har också arrangerats i lokalerna.

Stadsfullmäktige godkände 24.9.2018 § 5 servicenätverksplanen på stadsnivå 2018–2027 som har som mål att det inom alla storumråden i Vanda bör finnas lokaler som motsvarar invånarnas och organisationernas behov. I stadskulturens verksamhetsområde ingår serviceområdet för biblioteks- och invånartjänster, vars invånarlokaler är mötesplatser som är öppna för alla och där det arrangeras hobby-, klubb- och rekreationsverksamhet av mångahanda slag. Invånarlokalerna står till invånarnas, organisationernas och andra sammanslutningars disposition för klubbar och sammankomster.

Inom Björkby område har man planerat öppna en ny invånarlokal i anslutning till biblioteket då områdets nya bibliotekslokaler står klara. Med den nya invånarlokalen har man för avsikt att ersätta Kafnettis lokaler i Björkby centrum. Inom Björkby storumråde finns dessutom invånarlokalen Tuulikontti i Havukoski och under år 2020 kommer ett invånarhus för invånarna samt organisationerna att stå klart i Lejle.

Man håller på att utreda om Granrisstigens affärsfastighet, som är inhyst i Kirnus före detta lokaler i anslutning till biblioteket, skulle kunna lämpa sig för invånarlokalsverksamhet. I lokalerna görs en konditionsbesiktning bland annat för att utreda eventuella inomhusluftproblem. Utredningens resultat förväntas bli klara tidigast i maj 2020.

Om Kirnus lokaler lämpar sig för invånarlokalverksamhet är det möjligt att inrätta antingen en ny öppen invånarlokal, eller en invånarlokal till vilken invånare och organisationer beviljas användningstider för kortvarig verksamhet, men där det inte finns öppen verksamhet på heltid och inte heller personal regelbundet. Den senare modellen har tillämpats i invånarlokalen i Korso där den fungerat bra.

Om Kirnus lokaler inte lämpar sig för invånarverksamhet strävar man efter att kartlägga möjligheterna för de organisationer och andra sammanslutningar som nu verkar i Kirnu att ordna sina sammankomster i andra lokaler i Björkbyområdet.

Stadsstyrelsen 9.3.2020 § 21

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadskulturens verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar

- a) ge Faysal Abdi och de 35 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget som framlagts av stadskulturens verksamhetsområde, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att remittera ärendet för ny beredning.

Stadskulturens och stadsmiljöns verksamhetsområden konstaterar följande som sitt svar:

Tidigare har lokalerna i Granrisstigens affärsfastighet, kallade för Kirnu i Björkby, inhyt bl.a. stadsbiblioteket och ungdomsverksamhet. Till lokalhelheten hör utrymmen med en rumsyta på 840 m², vilka inkluderar en bibliotekssal på ca 250 m². Dessutom finns andra utrymmen på ca 590 m² som t.ex. en läsesal, ett auditorium och arbetsutrymmen. Områdets invånare och organisationer har kunnat använda Kirnus lokaler för sin egen verksamhet enligt principen om användningstider och i samarbete med de av stadens aktörer som använt lokalerna. Användarens verksamhetsområde har svarat för lokalunderhållet och betalningen av hyra. I slutet av 2019 hade nio organisationer eller andra aktörer fasta användningstider vid Kirnu.

Områdets samarbetsorganisation Toimiva Koivukylä – Toimari ry har i Kirnus lokaler regelbundet ordnat evenemang i anslutning till t.ex. kvinnodagen samt Björkby- och Vandadagen, lopptorg och julcafé.

Våren 2020 hade inte stadskulturens verksamhetsområde eller organisationer verksamhet i Kirnus lokaler. Lokalerna har varit ur bruk både på grund av de undantagsförhållanden som coronaviruset orsakat och de problem med inomhusluften som uppdagats i lokalerna. Personer som tidigare arbetat i Kirnus lokaler har varit tvungna att uppsöka företagshälsovården på grund av inomhusluftsymptom. Då Kirnus lokaler varit ur bruk har man aktivt diskuterat med de organisationer och sammanslutningar som använt lokalerna om alternativa lokaler som är tillgängliga i området. Lokaler som lämpar sig för att användas av organisationer och invånare och deras verksamhet är bl.a. områdets invånarlokaler Kafnetti (Rautbergsvägen 3) och Tuulikontti (Kontvägen 4), det nya bibliotekets utrymmen (Bäcklundsgränden 1), ungdomsgården i Havukoski (Södra Rastvägen 14) samt den öppna mötesplatsen i Björkby som öppnades i februari 2020 (Vårdträdsgränden 17).

Stadens ägarrelation till Kirnus lokaler är att staden är delägare i Granrisstigens affärsfastighet. Hakopolun Liikekiinteistö Oy lät våren 2020 genomföra en fukt- och inomhusluftteknisk besiktning av Kirnu. Utifrån besiktningen har förslag getts till reparationsåtgärder med vilka man strävar efter att lösa de upplevda problemen med inomhusluften. Enligt fastighetens meddelande har föreslagna reparationsåtgärder genomförts sommaren 2020.

Utgående från de genomförda reparationsåtgärderna kan användningen av Kirnus lokaler förlängas och med stöd av servicenätverksplanen kan en ny invånarlokal bildas i lokalerna. Till den nya invånarlokalen koncentreras invånarlokalens funktioner i Björkby storområde, vilket gör det möjligt att avstå från Kafnettis hyreslokaler i Björkby. Områdets andra invånarlokal Tuulikontti i Havukoski är stängd på grund av coronasituationen fram till slutet av år 2020 och lokalens framtid planeras separat. Kirnus lokaler kan i fortsättningen också användas av organisationer och invånare i enlighet med invånarlokalernas användningsprinciper.

Stadsstyrelsen 7.9.2020 § 14

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar

- a) ge Faysal Abdi och de 35 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget som framlagts av stadskulturens verksamhetsområde, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Det antecknades att vänsterförbundets fullmäktigegrupp lämnade följande protokollsuttalande i ärendet, i vilket de grönas fullmäktigegrupp stämde in: "Förrän Kirnu i Björkby tas i bruk måste man se till att lokalerna är trygga och hälsosamma för användarna innan andra invånarlokalerna stängs och flyttas till Kirnu!"

Bilaga: motion undertecknad av Faysal Abdi och 35 andra ledamöter om att bevara Kirnus lokaler för invånarnas bruk

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärshöjning

Närmare information:

Utvecklingschef Ritva Nyberg, 040 062 9536, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloite

Kirnun tilojen säilyttäminen asukaskäytössä (Koivukylän nykyiset kirjastotilat).

Opetuslautakunta hyväksyi kokouksessaan 13.5.2019 esityksen Koivukylän kirjaston toiminnan siirtämisestä uuteen toimitilaan. Uusi kirjastotila avattaneen syksyllä 2019.

Uusi kirjastotilaratkaisu Citymarketin tiloissa ei mahdollista samanlaisia toimintoja/palveluita, kuin nykyisessä kirjastossa oli. Suur-Koivukylän yli 30.000 asukkaan palvelutarjonta heikkenee.

Koivukylän kirjaston (Kirnun) tiloissa on kirjaston lisäksi ollut monenlaisia kuntalaisille tärkeitä palveluja. Tilat ovat olleet aktiivisesti kuntalaisten käytössä. On järjestetty erilaisia kulttuuritapahtumia, neuvontapiste erikielisille maahanmuuttajille ja itävantaalaiset yhdistykset ovat pitäneet kokouksiaan sekä lisäksi erilaisia tapahtumia.

Kaupungin päätös siirtää kirjaston toiminta Citymarketin tiloihin lakkauttaa omalta osaltaan asukkaille tärkeitä toimintoja Suur-Koivukylän alueella. Tämä on vuonna 2018 laaditun segregatio-ohjelman vastaista ja lisää väestöryhmien eriytymistä alueella.

Eriytymisen ennaltaehkäisy on tärkeää.

-Esitän, että Vantaan kaupunki selvittää Kirnun tilojen muuttamisen monikulttuuritaloksi. Tämä turvaisi nykyisten asukastoimintojen jatkumisen ja kehittymisen, niin kauan kuin Koivukylän keskustan kehittäminen on kesken.

Tilojen säilyttämisen ja palvelujen turvaamisen kaupunki voisi suunnitella yhteistyössä esimerkiksi alueella pitkään toimineen, alueen järjestöjen muodostaman yhteistyöjärjestön, Toimiva Koivukylä-Toimari ry:n kanssa.

Vantaalla 26.08.2019

Faysal Abdi

Vantaan kaupunginvaltuutettu (SDP)

2. Tanja Eklund.
3. Susanna Bruun

4. Kimmo Rönkä
5. Jukka Mölsä

6. Rami Ala-Kyyre

7. Jani Jantti
8. Antero Eerola

9. Pirkko Kotila

10. Juhana Hirvonen

Allekirjoitukset ja nimen selvennykset:

- LIITE: Stadsfullmäktige 21.09.2020 / 16 §

17 § Svar på Kimmo Kiljunens och 31 andra ledamöters motion om en medborgarceremoni i Vanda

VD/2067/00.02.00.03/2020

Kimmo Kiljunen och 31 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Att ordna ceremoniella fester för personer som just fått medborgarskap är ett gammalt, traditionellt sätt att jubilera. Å andra sidan är det ett nytt fenomen som anknyter sig till mångkulturalismen och integreringen av invandrare. I de nordiska länderna har man under de två senaste årtiondena systematiskt börjat ordna medborgarceremonier.

Särskilt i de anglosaxiska länderna, som Förenta staterna, Canada och Australien har man en lång tradition av att ordna en medborgarceremoni. Den är obligatorisk för alla nya medborgare med sina trohetseder. Inflyttaren blir medborgare i sitt nya boplatssland den dag hen deltar i ceremonin och får sitt medborgarintyg efter att ha svurit eden. I Storbritannien började man ordna motsvarande obligatoriska ceremonier år 2004.

I de nordiska länderna är medborgarceremonierna frivilliga. I stället för att endast per post meddela nya medborgare om deras medborgarskap ordnas det också en välkomstfest för dem. Syftet med festen är att hjälpa invandraren att integreras i sitt nya hemland. Sättet att fira varierar från land till land. I de nordiska länderna deltar i genomsnitt 20 % av de nya inbjudna medborgarna i ceremonin.

Stockholm och en del andra svenska städer har ordnat välkomstfester för invandrare ända sedan 1990-talet. År 2006 uppmanade regeringen alla kommuner att ordna en motsvarande ceremoni för nya medborgare. Nästan hälften av alla svenska kommuner ordnar en fest, oftast i samband med nationaldagen.

I Danmark ordnades den första landsomfattande medborgarceremonin i parlamentshuset år 2006. Före det hade Köpenhamns stad ordnat en motsvarande ceremoni från och med år 2003.

I Norge har det ordnats medborgarceremonier sedan år 2007. Den anknöt sig till godkännandet av den nya utlänningslagen. Ett norskt särdrag är att jubileumsceremonin ordnas av länet, varvid landshövdingen ansvarar för festen.

I Finland har Åbo varit en föregångare när det gäller att ordna medborgarceremonier. Det har man gjort sedan år 2005. Numera ordnas festen i Åbo slott som en gemensam tillställning mellan kommunerna i Åboregionen. I samband med den väljs årets nyåbobo som har invandrarbakgrund och årets mångkulturella handling.

Helsingfors och Esbo ordnade en jubileumsceremoni för första gången hösten 2017 i självständighetsdagens tecken. Sedan dess har båda städerna upprätthållit traditionen. Stadsdirektörerna har hållit festtal och under tillställningen har också en representant för de nya medborgarna hållit ett anförande.

Inrikesministeriet och Kommunförbundet har rekommenderat kommunerna att ordna jubileumsceremonier. Enligt opinionsundersökningar understöder en tredjedel av finländarna att det ordnas dylika ceremonier. Omkring 40 % anser att det nuvarande sättet – med ett e-post-, text- eller brevmeddelande – är tillräckligt.

Till festerna i Åbo, Helsingfors och Esbo har man i varje enskild stad bjudit in alla myndiga personer som fått finskt medborgarskap året innan. Datumet för festen har varierat beroende på staden. Föreningen Finland i Europa rf har föreslagit att festen ska ordnas på självständighetsdagen. Midsommaren har också förekommit i diskussionerna.

Vanda har relativt sett det största antalet medborgare med invandrarbakgrund i Finland. De skulle vara mycket viktigt att man i Vanda på samma sätt som i de övriga städerna i huvudstadsregionen regelbundet skulle börja ordna en medborgarceremoni en gång om året.

Festens motto kunde, med Zacharias Topelius ord i Boken om vårt land från år 1875, lyda:

I detta land bor alltså ett folk av olika härkomst och olika språk. Få äro av så oblandad härkomst, att icke någon av deras släkt burit i sina ådror olika folkslags blod. Men det är sagt, att alla, som erkänna och älska detta land såsom sitt fädernesland, – alla, som lyda detta lands lagar och arbeta för dess välfärd, – äro ett folk.”

Stadsfullmäktige 24.2.2020 § 19

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Stadskulturens verksamhetsområde konstaterar följande i sitt svar:

I Vanda har ingen egentlig medborgarceremoni ordnats tills vidare. Vid Finlands 100-årsjubileum år 2017 beaktades de nya finska medborgarna på så sätt att alla de personer som fått finskt medborgarskap året innan bjöds in till Vanda stads självständighetsfest i Energia-Areena. Jubileumsåret till ära skickade Migrationsverket på separat begäran och avgiftsfritt, registeruppgifterna om de personer som fått finskt medborgarskap år 2016 till kommunerna inför festarrangemangen.

I Vanda ordnades självständighetsfesten av kulturservicen, och stadskansliet ansvarade för inbjudan av de nya medborgarna tillsammans med enheten för mångkulturärenden. De som ville delta i festen skulle anmäla sig separat och komma till stadshuset för att lösa ut en avgiftsfri inträdesbiljett som försetts med eget namn. Vid festen ordnades ingen separat ceremoni för dem, men frågan diskuterades. Omkring 50–70 nya medborgare deltog i festen. Antalet inbjudna var knappt 700.

Redan tidigare har man inofficiellt diskuterat att ordna en separat medborgarceremoni och staden förhåller sig positivt till att fira Finlands nya medborgare. Avgörande frågor är organiseringsansvar och finansiering. Antalet personer med sina familjer som skulle få inbjudan är sannolikt flera hundra per år. År 2019 beviljades finskt medborgarskap till 1001 utlänningar bosatta i Vanda, vilket är 109 personer fler än året innan. I genomsnitt har 812 personer fått medborgarskap på 2010-talet per år.

Om man i fortsättningen vill ordna en medborgarceremoni kunde den mångkulturella självständighetsdagsfesten 6.12 vara en naturlig tidpunkt och plats för ceremonin. Festen har ordnats redan i över 10 år på olika platser. Håkansböle internationella förening har haft det huvudsakliga ansvaret för praktiska arrangemang tillsammans med samarbetspartner och med hjälp av stadsstyrelsens understöd. Det huvudsakliga ansvaret för arrangemangen övergår till kulturservicen och redan i fjol bokades kulturhuset Martinus för detta års självständighetsfest. Det finns alltså fysiska lokaler för festen. Det här året är exceptionellt vad gäller anordnande av stora publikevenemang, eftersom coronaviruset

kan medföra begränsningar. En medborgarceremoni kommer att ordnas i samband med den mångkulturella självständighetsfesten eller på något annat lämpligt sätt från och med år 2021.

Stadsstyrelsen 7.9.2020 § 16

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadskulturens verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Kimmo Kiljunen och de 31 ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 17

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga: Kimmo Kiljunens och 31 andra ledamöters undertecknade motion om en medborgarceremoni i Vanda

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1. Besvärsförbud

Närmare information:

Ritva Nyberg, utvecklingschef 040 062 9536, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

Anu Anttila, planerare, 050 314 5600, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

Valtuustoaloite

KANSALAISUUSJUHLA VANTAALLE

Seremoniallisten juhlien järjestäminen vastikään kansalaisuuden saaneille on yhtäältä vanha, perinteinen juhlamuoto. Toisaalta se on tuore, monikulttuurisuuteen ja maahanmuuttajien kotouttamiseen liittyvä ilmiö. Pohjoismaissa kansalaisuusjuhlia on alettu systemaattisesti järjestää viimeisen parin vuosikymmenen aikana.

Erityisesti anglosaksissa maissa, kuten Yhdysvalloissa, Kanadassa ja Australiassa on pitkäaikainen perinne järjestää kansalaisuusjuhla. Se on pakollinen kaikille uusille kansalaisille uskollisuusvaloineen. Muuttajasta tulee uuden asuinmaansa kansalainen sinä päivänä, kun hän osallistuu seremoniaan ja saa valan jälkeen kansalaisuustodistuksen. Iso-Britanniassa on alettu järjestää vastaavanlaisia pakollisia seremonioita vuodesta 2004.

Pohjoismaissa kansalaisuusjuhlat ovat vapaaehtoisia. Sen sijaan, että uusille kansalaisille ilmoitetaan vain postitse kansalaisuudesta, järjestetään heille myös tervetuliaisjuhla. Sen tavoitteena on auttaa maahanmuuttajaa kotoutumaan ja integroitumaan uuteen kotimaahansa. Juhlamuodot vaihtelevat maittain. Pohjoismaissa keskimäärin 20 % kutsutuista uusista kansalaisista osallistuu juhlaan.

Tukholma ja eräät muut ruotsalaiset kaupungit ovat järjestäneet maahanmuuttajille tervetuliaisjuhlia 1990-luvun alusta lähtien. Vuonna 2006 hallitus kehotti kaikkia kuntia järjestämään uusille kansalaisille vastaavan seremonian. Lähes puolet ruotsalaisista kunnista järjestää juhlan, useimmiten kansallispäivän yhteydessä.

Tanskassa ensimmäinen maanlaajuinen kansalaisuusjuhla järjestettiin parlamenttitalossa vuonna 2006. Sitä aikaisemmin vuodesta 2003 vastaavan juhlan oli järjestänyt Kööpenhaminan kaupunki.

Norjassa on järjestetty kansalaisuusjuhlia vuodesta 2007. Se liittyi uuden ulkomaalaislain hyväksymiseen. Norjalainen erityispiirre on, että kansalaisuusjuhlan järjestää lääni, jolloin maaherrat vastaavat juhlan kulusta.

Suomessa on Turku ollut edelläkävijä kansalaisuusjuhlan järjestämisessä. Näin on toimittu vuodesta 2005. Nykyisin juhla järjestetään Turun seudun kuntien yhteisenä tapahtumana Turun linassa. Sen yhteydessä valitaan maahanmuuttajataustainen vuoden uusturkulainen ja vuoden monikulttuurivaikuttaja.

Helsinki ja Espoo järjestivät kansalaisuusjuhlansa ensimmäisen kerran syksyllä 2017 itsenäisyyden satavuotisjuhlien merkeissä. Sitten molemmat kaupungit ovat

ylläpitäneet traditiota. Kaupunginjohtajat ovat toimineet juhlapuhujina ja tilaisuuksissa on kuultu myös uusien kansalaisten edustajan puheenvuoro.

Sisäasianministeriö ja Kuntaliitto ovat suosittaneet kunnille kansalaisuusjuhlien järjestämistä. Mielipidetiedustelujen mukaan kolmasosa suomalaista kannattaa tällaisten juhlien järjestämistä. Noin 40 % pitää nykytapaa – proosallista sähköposti-, teksti- tai kirjeviestiä – riittävänä.

Turun, Helsingin ja Espoon juhliin on kutsuttu kussakin kaupungissa edellisenä vuonna Suomen kansalaisuuden saaneet täysikäiset ihmiset. Juhlan päivämäärä on vaihdellut kaupungista riippuen. Eurooppalainen Suomi -yhdistys on esittänyt juhlan järjestämistä itsenäisyyspäivänä. Keskusteluissa on ollut esillä myös juhannus.

Vantaalla maahanmuuttajataustaisten kansalaisten suhteellinen määrä on Suomen suurin. Olisi mitä tähdellisintä, että myös täällä, pääkaupunkiseudun muiden kaupunkien tavoin alettaisiin järjestää säännöllisesti kerran vuodessa kansalaisuusjuhla.

Juhlan motoksi sopii hyvin Zacharias Topeliuksen sanat *Maamme* -kirjassa vuodelta 1875:

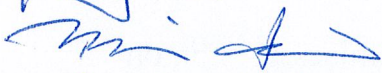
Tässä maassa asuu kansaa erilaisista sukuperistä ja eri kielistä, ja he kantavat suonissaan erilaisten kansakuntien verta. Mutta se on sanottu, että kaikki, jotka tunnustavat tämän maan isänmaakseen ja rakastavat tätä sellaisena – kaikki, jotka tottelevat tämän maan lakia ja tekevät työtä tämän hyväksi – ovat yksi kansa.

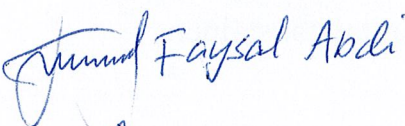
Vantaalla 24.2.2020

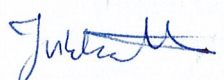

Kimmo Kiljunen

1 Jussi Särkkelä

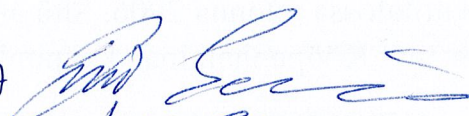
2 Pirkko Letto

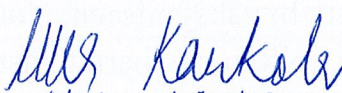
3 Faysal Abdi

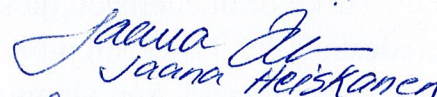
4 Jukka Mäkelä

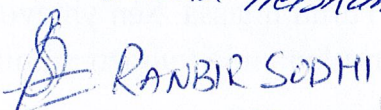
5 Tanja Eklund

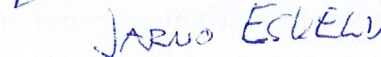
6 Pirkko Ala-Pöytä

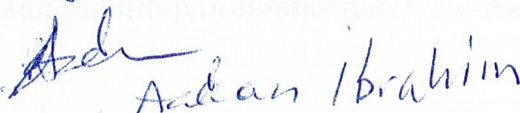
7 Jari Sainio

8 Ulla Kankola

9 Jaana Heiskanen

10 RANBIR SODHI

11 JARMO ESKELINEN

12 Adnan Ibrahim

13 Mikko Merelä

- Suomen - Suomi
- 14 Salla Lindblad - Palo
- 15 MINNA Räsänen
- 16 ~~Antoo Eerola~~
Antoo Eerola
- 17 Jari Joutila
Jari Jääskeläinen
- 18 Jace JUSTI SARAMO
- 19 Chau Nguyen
- 20 KATI MUSTIARVI
- 21 Juhani Kinnunen
- 22 Marja Rantavaara
- 23 Jari ~~Minna~~ Atiye
- 24 Sari Laakso
- 25 Vaula Norrena
- 26 Minna Kuusela
- 27 Sirpa Kauppinen
- 28 Emmi Pajunen
- 29 Niilo Kärki
- 30 JANNE LEPPÄNEN
- 31 Markus Lyytikäinen

18 §

Svar på Jenni Chen-Yes och 44 andra ledamöters motion om att öka antalet engelskspråkiga skolor

VD/2047/00.02.00.03/2020

KK/KH/PK/AR/KK/KW

Jenni Chen-Yes och 44 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Främjandet av internationalisering tas upp i Vanda stads strategi, och är också en attraktionskraft och en faktor som håller människor kvar i staden. Särskilt bland invandrare med utbildning är den internationella skolans utbud och tillgänglighet en avgörande faktor vid valet av boendekommun.

Vanda har för närvarande en internationell skola i Herrgårdsforsen och en engelskspråkig språkgrupp i Gruvsta och Rekolanmäen koulu. Detta räcker inte på långt när till att ens täcka efterfrågan bland barnfamiljer i Vanda. Det otillräckliga utbudet av nybörjarplatser har lett till att barn i Vanda har sökt sig till den internationella skolan i Helsingfors.

Utöver ett utökat antal internationella skolor måste också utsträckningen av IB-programmen till den grundläggande utbildningen och yrkesutbildningen utökas.

Vi begär, genom att underteckna denna motion, att Vanda stad under de närmaste åren utökar antalet internationella skolor i olika delar av Vanda.”

Stadsfullmäktige 24.2.2020 § 14

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:

I Vanda erbjuds engelskspråkig och tvåspråkig undervisning. För att man ska kunna öka antalet engelskspråkiga skolor och stärka Vanda stads attraktionskraft och kraft att hålla människor kvar i staden förutsätts ett kontinuum från småbarnspedagogiken till förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och vidare till andra stadiet.

IB-utbildningshelheter

Tikkurilan lukio har sedan 2001 haft ett IB-gymnasium, IB Diploma Programme, som auktoriserats av Internatiol Baccalaureate Organizationin (IBO). Verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar att det vore motiverat för Vanda att bilda ett kontinuum av IB-studier som består av IBO:s fyra olika utbildningshelheter. IBO har följande utbildningshelheter:

- IB Primary Years Programme (PYP), 3–12 åringar
- IB Middle Years Programme (MYP), 11–16 åringar
- IB Diploma Programme (DP), 16–19 åringar
- IB Career Related Programme (CP), 16–19 åringar

Det finns 37 utbildningsanordnare/läroanstalter i världen och endast tre i Europeiska unionens område som erbjuder alla fyra IB-utbildningshelheter. IB-campusarna och deras närområden är ofta attraktiva platser för utbildningsanordnare som erbjuder IB-kompletteringsutbildning för lärare, rektorer och förvaltningspersonal.

En preliminär undersökning har inletts både när det gäller IB Primary Years Programme och IB Middle Years Programme som en del av Vandas tanke på ett campus för lärande. Till IB Middle Years Programme för den grundläggande utbildningen ansöker man via ett test som bedömer den språkliga färdigheten. IB-undervisningen i den grundläggande utbildningen kan förverkligas som en separat linje och ett kontinuum från småbarnspedagogiken till gymnasiet. Vid beredningen av IB-utbildningshelheten är det viktigt att trygga ett kontinuum ända från småbarnspedagogiken, varvid det som en del av planeringen är viktigt att lösa tillgången på och placeringen av småbarnspedagogikens och förskoleundervisningens tjänster. Det är viktigt att lösa utbildningen och rekryteringen av personal, så att dessa lämpar sig för förverkligandet av utbildningshelheten IB Primary Years Programme.

För att utvidga den engelskspråkiga utbildningen inom serviceområdet för andra stadiets utbildning har det gjorts upp en plan för inledandet av IB Career Related Programme. Syftet med Career Related-programmet är att kombinera kurserna i IB Diploma Programme med yrkesutbildning, så att den studerande vid sidan av yrkesutbildning och yrkeskompetens också får akademiska färdigheter, goda kunskaper i engelska, förmåga till kritiskt tänkande, samarbetsfärdigheter och förmåga till undersökande lärande. Career Related-programmet har granskats som en del av Vandas tanke på ett campus för lärande, men programmet kan tas med som en del i utbildningsutbudet för andra stadiets serviceområde också utan Vandas campus för lärande. Enligt de preliminära planerna kunde man under år 2021 ansöka om särskild uppgift för anordnandet av Career Related-programmet vid Vandas yrkesinstitut Varia, varefter man för programmet måste ansöka om auktorisering av den internationella IBO-organisationen och utbilda lärarna.

Sökandet till IB-utbildningsprogram tar i allmänhet ungefär två år och tillstånd för IB-utbildning beviljas av den internationella organisationen International Baccalaureate Organization (IBO). Genomförandet av ett helt IB-program i Vanda kunde inledas tidigast i augusti 2024.

ÖVERSIKT ÖVER LÄGET VAD GÄLLER DEN ENGELSKSPRÅKIGA UNDERVISNINGEN ENLIGT SERVICEOMRÅDE

Läget när det gäller den engelskspråkiga undervisningen i småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen

Under läsåret 2019–2020 erbjuds språkberikad förskoleundervisning (mindre än 25% av undervisningen på engelska) vid 37 platser där förskoleundervisning anordnas. Under det kommande läsåret (2020–2021) ökar antalet platser med språkberikad undervisning i förskoleundervisningen till 50 platser. Omfattande tvåspråkig förskoleundervisning (minst 25% av undervisningen på engelska) erbjuds i Vanda vid daghemmet Y.E.S. och det privata daghemmet Pilke Pohjantähti. Tvåspråkig (engelska–finska) småbarnspedagogik för barn under förskoleåldern erbjuds i Vanda vid daghemmet Y.E.S. Och daghemmet Pilke Pohjantähti.

Målet för förskoleundervisningen och småbarnspedagogiken på två språk är att utnyttja barnens sensitiva period för tidig för språkinläring genom att erbjuda en mångsidigare språkfostran än normalt. Målet för den språkberikade förskoleundervisningen och småbarnspedagogiken är att väcka barnens

intresse och skapa en positiv attityd till språket. I den omfattande tvåspråkiga förskoleundervisningen och småbarnspedagogiken strävar man dessutom efter att ge barnen färdigheter att komma till rätta i en två- eller flerspråkig miljö. (Grunderna för förskoleundervisningens läroplan 2014, Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2018)

I den språkberikade förskoleundervisningen i Vanda utnyttjas en mångsidig och rik språkmiljö. I de språkberikade grupperna bekantar man sig med engelskan som ett internationellt standardspråk och dessutom med förskoleundervisningsgruppens olika hemspråk. De många olika slag av språk och kulturer som förekommer i barnens livsmiljöer tas upp och undersöks tillsammans och engelskan stärker för sin del barnens positiva attityd till språk. Vid genomförandet av den språkberikade förskoleundervisningen är det viktigt att också beakta den centrala betydelsen av att barnens eget modersmål utvecklas och möjligheten för dem som har finska som andra språk att utveckla tillräckliga färdigheter i finska.

Läget vad gäller den engelskspråkiga undervisningen i den grundläggande utbildningen

Inom serviceområdet för finskspråkig grundläggande utbildning i Vanda erbjuds engelskspråkig undervisning i tre skolor, av vilka den grundläggande utbildningen kan avläggas i sin helhet på engelska i en skola (den internationella skolan i Vanda, klasserna 1–9). I de två övriga erbjuds undervisningen för årskurserna 1–6 (Kaivokselan koulu och Rekolanmäen koulu).

Undervisningen för klasserna 7–9 ordnas i den internationella skolan i Vanda. Till de engelskspråkiga klasserna i högstadiet ansöker man via ett inträdesprov. Alla elever i klass 6 deltar i inträdesprovet, oberoende av på vilken engelskspråkig klass de har studerat. Genom inträdesprovet har man försäkrat sig om elevernas förmåga att klara sig språkligt i undervisningen enligt läroplanen i högstadiet och sett till att elevplatserna fylls på ett rättvist sätt, ifall antalet sökande är fler än antalet platser.

Våren 2019 har det gjorts en omfattande granskning av den engelskspråkiga undervisningens skolnät och dess volymer i framtiden. Vid granskningen beaktades elevens väg från småbarnspedagogiken ända till slutet av den grundläggande utbildningen och olika alternativ till lokalitetslösningar.

Kommunerna i huvudstadsregionen (Esbo, Helsingfors och Vanda) samarbetar också i frågor som gäller undervisningen på två språk. Vid gemensamma diskussioner har det framkommit att elevplatserna i den tvåspråkiga undervisningen i de flesta fallen fylls med kommunens egna elever.

Antalet elevplatser utökades genom undervisningsnämndens beslut 11.6.2018 §13, så att maximistorleken för klasserna 3–6 höjdes från 24 till 28 medan maximistorleken för klasserna 7–9 är 25 elever. Antalet elever i klasserna 1–2 är fortsättningsvis 24. Kaivokselan koulu och Rekolanmäen koulu har engelskspråkig undervisning utan parallellklasser medan den internationella skolan har två parallellklasser i lågstadiet och fyra parallellklasser i högstadiet. Om alla sjätteklassister ansöker till den internationella skolan är antalet sökanden 112 och antalet nybörjarplatser 100. I det nuvarande läget antas detta vara tillräckligt genom naturlig avgång.

Antalet elever i den grundläggande utbildningen på engelska läsåret 2019–2020

För närvarande deltar elever i den engelskspråkiga undervisningen enligt följande:

	Den internatio nella	max. elever	Kaivoksela n koulu	max. elever	Rekolanm äen koulu	max. elever

	skolan i Vanda					
kl. 1	40	48	24	24	24	24
kl. 2	48	48	24	24	24	24
kl. 3	50	56	25	28	20	28
kl. 4	53	56	24	28	24	28
kl. 5	57	56	24	28	22	28
kl. 6	53	56	23	28		28
kl. 7	73	100				
kl. 8	89	100				
kl. 9	63	100				
	526	620	144	160	114	160

Läget vad gäller den engelskspråkiga undervisningen på andra stadiet

Engelskspråkig gymnasieutbildning ordnas för närvarande i Tikkurilan lukio, där programmet IB Diploma Programme har genomförts från år 2001. IB Diploma Programme är avsett för dem som studerat i finskspråkiga grundskolor, internationella skolor både i Finland och utomlands och dem som tidigare studerat inom IB.

Tikkurilan lukios IB-linje har 30 nybörjarplatser, som varje år söks av 50–85 ungdomar som deras första ansökningsönskemål (1,45–2,80 sökande/nybörjarplats). År 2018 var omkring 37 % av dem som började på IB-linjen Vandabor och resten sådana som kommit från andra kommuner.

I november 2018 ansökte Vanda stad om en ändring i anordningstillståndet för gymnasieutbildningen, så att anordningstillståndet för Vanda stads gymnasieutbildning från och med 1.8.2019 omfattar utbildningsuppgiften för engelskspråkig gymnasieutbildning. Ändringen i anordningstillståndet förföll dock 2018, då kulturutskottet drog tillbaka sitt förslag om att ta i bruk engelskspråkig studentexamen och sålunda upphörde den riksomfattande beredningen av ärendet. För gymnasieutbildningens del finns det ändå planer på att utvidga utbudet av engelskspråkig undervisning genom att ordna en del kurser i allmänna gymnasier som engelskspråkig undervisning.

Yrkesinstitutet Varias utbildningar på engelska

Vanda yrkesinstitut Varia har redan länge erbjudit den engelskspråkiga utbildningen restaurant and catering services. År 2020 tas 36 studerande in till utbildningen. På hösten 2021 har man för avsikt att också inleda engelskspråkig utbildning i turistbranschen. På den linjen har man planerat att ta in en grupp per år. Den flygplansmekanikerutbildning som erbjuds vid Varia är en utbildning som stämmer överens med europeisk standard och via den kan man skaffa en kompetens som godkänns av de flesta flygbolag. Utbildningsmaterialet är på engelska. Examen avläggs ändå tillsvidare på finska.

Inom invandrarutbildningarna ordnas undervisningen vid behov också på engelska, särskilt i begynnelsekedet, men examen avläggs på finska.

Utbildningsutbudet på engelska inom yrkesutbildningen utvidgades 2019. Enligt det anordningstillstånd för yrkesexamina och yrkesutbildning som beviljades av undervisnings- och kulturministeriet 1.1.2019 kan Vanda stad i fortsättningen meddela undervisning på engelska i följande examina:

- Grundexamen inom maskin- och produktionsteknik*

- Grundexamen i flygplansmekanik
- Grundexamen i turism*
- Grundexamen inom restaurang- och cateringbranschen
- Grundexamen i logistik*
- Yrkesexamen i kundservice på restaurang*
- Yrkesexamen i måltidstjänster*

Man har för avsikt att vid behov inleda undervisningen i de engelskspråkiga examina enligt anordningstillståndet i etapper.

Med de engelskspråkiga examina ser man till att den kompetens som leder till examen kan utvecklas för studerande med ett främmande språk som modersmål och för partnerskapsföretag, med vilka Varia har ett gällande avtal och där engelska är användarspråket.

SAMMANFATTNING

- För att man ska kunna öka antalet engelskspråkiga skolor och stärka Vanda stads attraktionskraft och kraft att hålla människor kvar i staden förutsätts ett kontinuum från småbarnspedagogiken till förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och vidare till andra stadiet
- Det vore motiverat för Vanda att bilda ett kontinuum av IB-studier som består av IBO:s fyra olika utbildningshelheter
- Vanda erbjuder redan nu språkberikad och tvåspråkig småbarnspedagogik och förskoleundervisning
- Inom serviceområdet för finskspråkig grundläggande utbildning i Vanda erbjuds engelskspråkig undervisning i tre skolor, av vilka den grundläggande utbildningen kan avläggas i sin helhet på engelska i en skola
- Inom serviceområdet för andra stadiets utbildning kan man studera på engelska i programmet IB Diploma Programme och i Yrkesinstitutet Varias engelskspråkiga utbildningsprogram. Inom serviceområdet för andra stadiets utbildning har det gjorts upp en plan för att ansöka om IB Career Related Programme.

Stadsstyrelsen 7.9.2020 § 18

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamoten Jenni Chen-Ye och de 44 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 18

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

- motion undertecknad av Jenni Chen-Ye och 44 andra ledamöter om att öka antalet engelskspråkiga skolor

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Katjamaria Halme, utvecklingschef, tfn 043 825 8522, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Pepita Kaskentaus, undervisningschef, tfn 040 720 2962, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Ari Ranki, direktör för ungdoms- och vuxenutbildningen, tfn 050 314 5378,

[fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

1 + 44

Valtuustoaloite 24.2.2020

Jenni Chen-Ye

Englannin kielisten koulujen lisääminen

Kansainvälisyyden edistäminen lukee Vantaan kaupungin strategiassa, mikä on myös kaupungille vetovoima ja pitovoimatekijä. Erityisesti koulutettujen maahanmuuttajien keskuudessa kansainvälisen koulun tarjonta ja saavutettavuus on asuinkunnan valinnassa ratkaiseva tekijä.

Vantaalla toimii tällä hetkellä yksi kansainvälinen koulu Kartanonkoskella, sekä englannin kielinen kieliryhmä Kaivokselassa ja Rekolanmäen koululla, tämä ei läheskään riitä kattamaan kysyntää edes vantaalaisille lapsiperheille. Riittämätön aloituspaikkojen tarjonta on ohjannut vantaalaisia lapsia Helsingin kansainvälisiin kouluihin.

Kansainvälisten koulujen lisäksi myöskin IB-ohjelmien laajentaminen perusopetukseen ja ammatilliseen koulutukseen on lisättävä.

Tämän aloitteen allekirjoittamalla pyydämme Vantaan kaupunkia lisäämään kansainvälisiä kouluja eri puolille Vantaata lähivuosina.

Jenni Chen + muut valtuutetut 24.2.2020

1. JENNI CHEN-YE

2. Lasse Norres

3. Maarit Raja-Aho

4. Markku Weilin Aej

5. Paula Lehmuskallio

6. Anni Aapala

7. LAURI KAARA

8. Carita Orlando

9. Markus Lyyra

10. SAMARI ROUMANEN

11. Otsa Kivimäki

12. Eija Liinakoski

13. Niilo Kärki

14. Jukka

15. KIRSTI MÄCILÄINE

17. JANNE LEPPÄNEN

19. Mika Räsänen

21. Päivi Kurki

23. Anssi Aura

25. Sari Laakso

27. JOEL LINNAINMÄKI

29. Vaale Norre

31. Sirpa Kauppinen

33. MINNA RÄSÄNEN

35. Adnan Ibrahim

37. JARVO ESKELINEN

39. Antti Korpela

41. Jussi Skrämer

43. Jari Järvelä

45. SIRI AHOKAS

47. _____

49. _____

16. JAN EDELMAN

18. Pietari Järvelä

20. Patrik Karlsson

22. Sten Östrand

24. JUHA MALMI

26. Annina Koshilahti

28. Antti Järvelä

30. Minna Kuusela

32. Emmi Pajunen

34. Pirkko Lehto

36. Fagad Abdi

38. Juha Hirvonen

40. Kim Kinnunen

42. Mikko Merilä

44. Jussi Sarama

46. _____

48. _____

50. _____

19 § **Antero Eerolas och 14 andra ledamöters motion om att trygga verksamheten vid Havurasti och Myyrasti**

VD/7808/00.02.00.03/2020

Antero Eerola och 14 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

"Vandas direktör för äldre- och handikappservicen Minna Lahnalampi-Lahtinen fattade 27.5.2020 beslut om att upphöra med att ge understöd för dagverksamhet för äldre till stiftelsen Marjatta-Säätiö som verkar inom staden.

Det är fråga om öppna klubbar för äldre personer som lider av ensamhet, missbruk och psykiska problem, Havurasti i Havukoski och Myyrasti i Myrbacka. Social- och hälsovårdsnämnden beslutade vid sitt sammanträde 8.6.2020 med rösterna 8-5 att inte använda sin upptagningsrätt i ärendet. Därigenom förblev tjänstemannabeslutet i kraft.

Direktören för äldre- och handikappservicen motiverade beslutet med att verksamheten vid Havurasti och Myyrasti inte har konkurrensutsatts. Det är dock ytterst osäkert om det på den fria marknaden finns några alternativ till verksamheten vid Myyrasti och Havurasti.

Dessutom har stiftelsen Marjatta-Säätiö under flera års tid fått understöd för verksamheten i Havurasti och Myyrasti av Social- och hälsoorganisationernas understödscentral (STEA). STEA är ytterst noggrann med att understöd inte beviljas till aktörer som verkar på marknaden. Även detta faktum står i strid med stadens hårda beslut. Staden har inte heller tagit ställning till denna motstridighet. Därför har det förblivit oklart om hänvisningen till bristen på konkurrens var adekvat eller ens en lagenlig grund för att avbryta avtalet.

Myyrasti och Havurasti som fungerar som klubbar med låg tröskel och under fria former har varit ett viktigt andningshål för många seniorer i en svår livssituation.

Vid stadsfullmäktiges diskussioner har det rått en bred enighet om att verksamheten vid Myyrasti och Havurasti är viktig. Också av den orsaken måste Vanda stad säkerställa deras finansiering på alternativa sätt eller på annat sätt se till att en verksamhet av motsvarande slag kan fortsätta.

På basis av ovanstående och med hänvisning till kapitel 22 punkt 1 i Vanda stads förvaltningsstadga lämnar vi, undertecknade ledamöter, in följande motion:

* Vanda stad utreder möjligheterna att fortsätta att understöda verksamheten vid Myyrasti och Havurasti med beaktande av att det på marknaden i varje fall är svårt att hitta motsvarande verksamhet och trygghet, dvs. dagverksamhet med låg tröskel för äldre personer som lider av ensamhet, missbruk och psykiska problem."

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 19

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Antero Eerolas och 14 andra ledamöters undertecknade motion om att trygga verksamheten vid Havurasti och Myyrasti

VALTUUSTOALOITTEET

KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUS 21.9.2020

Havurastin ja Myyrastin toiminnan turvaaminen	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Havurastin ja Myyrastin toiminnan turvaaminen Vantaan vammais- ja vanhuspalvelujohtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen teki 27.5.2020 päätöksen lopettaa kaupungissa toimivan Marjatta-säätiön avustukset vanhusten päivätoiminnalle. Kyse oli yksinäisyydestä sekä päihde- ja mielenterveysongelmista kärsivien vanhusten avoimista kerhoista, Havukoskella toimivasta Havurastista ja Myyrmäellä toimivasta Myyrastista. Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti kokouksessaan 8.6.2020 äänin 8-5 olla käyttämättä otto-oikeuttaan asiassa. Näin viranhaltijapäätös jäi voimaan. Vanhus- ja vammaispalvelujohtaja perusteli päätöstä sillä, että rastien toimintaa ei ole kilpailutettu. On kuitenkin erittäin kyseenalaista, onko Myyrastin ja Havurastin toiminnalle tarjolla vaihtoehtoja vapaasti kilpailuilla markkinoilla. Lisäksi Marjatta-säätiö on useiden vuosien ajan saanut rastien toimintaan avustusta sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:lta. STEA on erityisen tarkka siitä, että avustuksia ei myönnetä markkinoilla toimiville tahoille. Tämäkin tosiasia on ristiriidassa kaupungin kovan päätöksen kanssa. Kaupunki ei myöskään ole ottanut kantaa tähän ristiriitaan. Siksi on jäänyt epäselväksi, oliko kilpailutuksen puutteeseen vetoaminen asianmukainen, tai edes lainmukainen peruste sopimuksen katkaisemiselle. Matalan kynnyksen avoimina ja vapaamuotoisuuteen perustuvina kerhoina Myyrasti ja Havurasti ovat olleet tärkeä henkireikä monelle vaikeassa elämäntilanteessa olevalle seniorille.	Aloitteen tekijän nimi: <i>Antero Eerola</i> Aloitteen allekirjoittajat: <i>Kati Tyystjärvi</i> <i>Niilo Kärki</i> <i>Chau Nguyen</i> <i>Jari Jääskeläinen</i> <i>Sirpa Siru Kauppinen</i> <i>Sveta Silvennoinen-Hiisku</i> <i>Jussi Saramo</i> <i>Tiina Tuomela</i> <i>Juha Malmi</i> <i>Maija Rautavaara</i> <i>Minna Kuusela</i> <i>Vaula Norrena</i> <i>Kai-Ari Lundell</i> <i>Jouko Jääskeläinen</i>

Kaupunginvaltuuston keskusteluissa on ollut laajaa yksimielisyyttä siitä, että Myyrastin ja Havurastin toiminta on tärkeää. Myös tästä syystä Vantaan kaupungin on varmistettava niiden rahoitus vaihtoehtoisin keinoin tai turvattava muuten vastaavan toiminnan jatkuminen.

Edellä olevan perusteella ja Vantaan kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen:

* Vantaan kaupunki selvittää mahdollisuudet jatkaa Myyrastin ja Havurastin toiminnan avustamista ottaen huomioon, että markkinoilta on vaikea löytää vastaavaa toimintaa ja turvaa joka tapauksessa yksinäisyydestä, päihteistä ja mielenterveyden ongelmista kärsivien ikäihmisten matalan kynnyksen päivätoiminnan.

Vantaalla 21.9.2020

Antero Eerola
kaupunginvaltuutettu (vas.)

20 § **Kati Tyystjärvis och 7 andra ledamöters motion om att utveckla en säsongbetonad kollektivtrafik**

VD/7809/00.02.00.03/2020

Kati Tyystjärvi och 7 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Vi undertecknade ledamöter föreslår att Vanda stad främjar HRT:s kollektivtrafikplanering, så att kollektivtrafiken också är till nytta dem som behöver den säsongbetonat.

Östra Vanda har två betydande natur- och rekreationsobjekt, där parkeringsutrymmet för personbilar är inte räcker till när det är säsong. Hanaböle träsk friluftsområde och Sibbo storskog är besöksobjekt, där antalet besökare sporadiskt är mycket större än vad den nuvarande parkeringskapaciteten medger. En solig sommardag eller vacker höstsöndag får människor att röra sig ute i naturen och då räcker inte antalet parkeringsplatser till. Det är inte lönsamt att bygga ut kapaciteten enligt dessa lätt identifierbara men få toppdagar under året.

HRT:s linjenätslösningar baserar sig på variationerna mellan vardag och helg och stöder arbets- och skolresetraffiken, vilket är bra. Men kunde kollektivtrafiken också stöda invånarnas och besökarnas rese- och rekreationsbruksbehov bättre än den gör nu. På så sätt skulle den natur sparas som nu måste offras till förmån för parkeringsutrymme i närheten av rekreationsområden.”

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 20

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Kati Tyystjärvis och 7 andra ledamöters undertecknade motion om att utveckla en säsongbetonad kollektivtrafik

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Valtuustoaloite sesonkiluonteisen joukkoliikenteen kehittämiseksi Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki edistää HSL:n joukkoliikennesuunnittelua niin, että joukkoliikenne hyödyttää myös sesonkiluonteisesti sitä tarvitsevia. Itä-Vantaalla on kaksi merkittävää luonto- ja virkistyskohdetta, joiden kohdalla paikoitustilan riittävyys henkilöautoille on sesonkiluontoisesti riittämätön. Kuusijärven ulkoilualue ja Sipoonkorven kansallispuisto ovat vierailukohteita, joissa käy satunnaisesti paljon nykyistä paikoituskapasiteettia suurempi määrä kävijöitä. Aurinkoinen kesäpäivä tai kaunis syyssunnuntai saavat ihmiset liikkeelle luonnon ääreen, ja paikoitustila loppuu. Kapasiteettia ei ole kannattavaa rakentaa näiden helposti tunnistettavien mutta vuodenkierrossa vähäisten huippupäivien mukaan. HSL:n linjastoratkaisut perustuvat arki- ja viikonlopun vaihteluihin ja tukevat työmatka- ja koulumatkaliikennettä, kuten hyvä onkin. Mutta voisiko julkinen liikenne tukea myös asukkaiden ja vierailijoiden matkailu- ja virkistyskäyttötarpeita nykyistä paremmin? Tällöin säästyisi luontoa, jota nyt joudumme uhraamaan paikoitustilaksi virkistysalueiden lähellä. 21.9.2020	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Kati Tyystjärvi <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Chau Nguyen 2. Antero Eerola 3. Jari Jääskeläinen 4. Sirpa Siru Kauppinen 5. Sveta Silvennoinen-Hiisku 6. Jussi Saramo 7. Minna Kuusela

21 §

Chau Nguyen och 5 andra ledamöters motion om att hålla miljön ren genom att installera ställningar med hundbajspåsar och sopkärl

VD/7811/00.02.00.03/2020

Chau Nguyen och 5 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges stadsfullmäktige arbetsordning:

"Vi ledamöter föreslår att Vanda stad utreder möjligheterna till samarbete med företag och installerar ställningar med hundbajspåsar och sopkärl i parker och vid vägar, så att miljön kan hållas ren under somrar och vintrar.

I Vanda bor allt fler hundhushåll. I de flesta kommuner har man installerat ställningar med hundbajspåsar som är gratis. Flera företag med samhällsansvar deltar i finansieringen av ställningarna och detta borde också Vanda sträva efter. Särskilt på våren minskar en ostädad miljö trivseln i parkerna och längs vägarna när vinterns snö har smält bort. Därför bör staden främja trivseln i stadsmiljön både för hundägare och alla andra som njuter av naturen i Vanda."

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 21

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

–

Chau Nguyen och 5 andra ledamöters undertecknade motion om att hålla miljön ren genom att installera ställningar med hundbajspåsar och sopkärl

VALTUUSTOALOITE: YMPÄRISTÖN SIISTINÄ PITÄMINEN KOIRANKAKKAPUSSITELINEILLÄ JA ROSKAKOREILLA	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
VALTUUSTOALOITE: YMPÄRISTÖN SIISTINÄ PITÄMINEN KOIRANKAKKAPUSSITELINEILLÄ JA ROSKAKOREILLA Me valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki selvittää yhteistyömahdollisuuksia yritysten kanssa ja asentaa koirankakkapussi-telineitä ja roskakoreja puistoihin ja teille, jotta pidetään ympäristö siistinä kesät ja talvet. Vantaalla asuu yhä useampi koiratalous. Useammassa kunnassa on asennettu telineitä, joista saa ilmaisia koirankakkapusseja. Useat yhteiskuntavastuulliset yritykset osallistuvat telineiden rahoitukseen ja tähän Vantaallakin tulisi pyrkiä. Erityisesti kevään tullessa ympäristön epäsiisteys vie puistoista ja teiltä viihtyvyyden, kun talven lumet ovat sulaneet. Tämän vuoksi kaupungin tulisi edistää kaupunkiympäristön viihtyvyyttä niin koiran omistajille kuin muille Vantaan luonnosta nauttiville. 21.9.2020	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Chau Nguyen <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Kati Tyystjärvi 2. Antero Eerola 3. Jari Jääskeläinen 4. Sveta Silvennoinen-Hiisku 5. Jussi Saramo

Sammanträdet avslutat

Stadsfullmäktige 21.9.2020 § 22

Beslut:

Ordförande avslutade sammanträdet kl. 23.18.

Anvisningar för sökande av ändring 1. Besvärshanvisning

Besvärshätt

Ändring i ett beslut som fattats av fullmäktige söks genom besvär.

Besvär får anföras

- av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part), samt
- av kommunmedlemmarna.

I ett ärende som gäller utfärdande av byggförbud får besvär anföras

- av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part), och
- av en myndighet på grundval av stadgande i lag eller om besvärshätten är nödvändig för det allmänna intresse som myndigheten skall bevaka.

Besvär över ett beslut som gäller **godkännandet av en generalplan, en detaljplan och en byggnadsordning** får dessutom anföras

- av Nylands miljöcentral och andra myndigheter i ärenden som hör till deras verksamhetsområde
- av ett förbund på landskapsnivå och en kommun inom vars område den markanvändning som anges i planen eller byggnadsordningen medför konsekvenser
- av en registrerad lokal eller regional sammanslutning i ärenden som hör till dess verksamhetsområde och inom det geografiska område där sammanslutningen är verksam.

Besvär får anföras på den grunden att:

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- fullmäktige har överskridit sina befogenheter
- beslutet i övrigt strider mot lag.

Besvärshmyndighet

Besvär anföras hos **Helsingfors förvaltningsdomstol**.

Besvärshid

Besvär ska anföras **inom 30 dagar** från delfåendet av beslutet.

- En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet avsändes eller inom tre dagar från att ett elektroniskt meddelande har avsänts, om inte något annat påvisas. De som saken gäller anses dock ha fått del av ett beslut som gäller godkännandet av en general- eller detaljplan eller en byggnadsordning eller byggförbud när protokollet har lagts fram offentligt.
- En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter det att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

Dagen för delfåendet eller den dag då protokollet har lagts fram räknas inte in i den bestämda tiden.

Om sista dagen av den bestämda tiden är en helgdag eller en annan sådan dag då ämbetsverken är stängda, får besvärshandlingarna inlämnas första vardagen därefter.

Besvärsskriftens innehåll

I besvärsskriften, som ska riktas till besvärsmyndigheten, ska uppges

- det beslut i vilket ändring söks
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas
- de grunder på vilka ändring yrkas
- ändringssökandens namn och hemkommun
- den postadress och det telefonnummer under vilka meddelanden i saken kan tillställas ändringssökanden.

Besvärsskriften ska undertecknas av ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet. Om ändringssökandens talan förs av en laglig företrädare eller ett ombud eller om besvärsskriften har upprättats av någon annan, ska också hans namn och hemkommun uppges i besvärsskriften.

Till besvärsskriften ska fogas

- det beslut i vilket ändring söks genom besvär, i original eller kopia
- ett intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller en annan utredning över när besvärstiden har börjat
- de handlingar som ändringssökanden åberopar, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten.

Inlämnande av besvärsskrift

Besvärsskriften ska innan besvärstiden utgår inlämnas till besvärsmyndigheten, Helsingfors förvaltningsdomstol under dess öppettid.

Besvärsskriften kan på ändringssökandens ansvar skickas per post eller genom bud. Då ska besvärsskriften skickas i så god tid att den hinner fram före utgången av besvärstiden.

Besvär kan också på ändringssökandens ansvar skickas per fax eller e-post inom besvärstiden.

Ett elektroniskt meddelande anses ha kommit in till en myndighet när det finns tillgängligt för myndigheten i en mottagaranordning eller ett datasystem i en sådan form att meddelandet kan behandlas.

Ett elektroniskt dokument som inkommit till en myndighet behöver inte kompletteras med en underskrift, om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet och integritet.

Av ändringssökanden uppbärs i förvaltningsrätten en rättegångsavgift på 250 euro.

Kontaktinformation:

Helsingfors förvaltningsdomstol
Banbyggarvägen 5
00520 HELSINGFORS
Telefon: 029 5642000
Fax: 029 5642079
E-post: helsinki.hao@oikeus.fi

Öppettid: kl. 8.00–16.15

Anvisningar för sökande av ändring 2. Upphandlingsrättelse och rättelseyrkande i upphandlingsärende

Den som är missnöjd med den kommunala myndighetens (den upphandlande enhetens) beslut om upphandling som understiger det nationella tröskelvärdet eller något annat avgörande i upphandlingsförfarandet kan söka upphandlingsrättelse hos den upphandlande enheten enligt 81 § och 83 § i upphandlingslagen eller rättelse enligt 89 § i kommunallagen. Upphandlingsrättelse kan sökas av en anbudsgivare som har deltagit i ett anbudsförfarande eller en anbudssökande, det vill säga den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part). Rättelse enligt kommunallagen kan dessutom sökas av en kommunmedlem.

Tidsfristen för rättelseyrkande

Rättelse ska sökas inom 14 dagar efter att den som framställer rättelseyrkandet har fått del av den upphandlande enhetens beslut eller avgörande av annat slag i upphandlingsförfarandet.

- Vid elektronisk delgivning anses **en part** ha fått del av upphandlingsbeslutet och de kompletterande handlingarna den dag det elektroniska meddelande som innehåller beslutet och dessa handlingar står till mottagarens förfogande i hans eller hennes mottagarapparat på ett sådant sätt att meddelandet kan hanteras. Dagen för avsändandet av meddelandet anses vara en sådan tidpunkt, om det inte ges en tillförlitlig redogörelse om att datakommunikationsförbindelserna inte har fungerat eller om en motsvarande omständighet, som har lett till att det elektroniska meddelandet nått mottagaren vid en senare tidpunkt.

Om delgivningen sker brevledes per post anses mottagaren ha fått del av ärendet den sjunde dagen efter avsändandet, om inte mottagaren visar att delgivningen har skett senare.

När den upphandlande enheten använder bevislig delgivning anses delgivningen ha skett vid den tidpunkt som framgår av mottagningsbeviset eller vid den tidpunkt som antecknats i ett separat bevis över delfåendet.

- **En kommunmedlem** anses ha fått del av beslutet när protokollet har lagts fram offentligt.

Innehållet i en upphandlingsrättelse och ett rättelseyrkande

Av ett rättelseyrkande ska framgå yrkandena med motiveringar. I ansökan ska namnen på dem som söker rättelse och som avfattat skrivelsen antecknas liksom de kontaktuppgifter som behövs för att hantera ärendet.

Till en upphandlingsrättelse ska fogas de handlingar som den som framställer yrkandet hänvisar till om de inte redan finns hos den upphandlande enheten.

Upphandlingsrättelsen och/eller rättelseyrkandet lämnas in/skickas på adressen:

Vanda stads registratur
Stadsfullmäktige
Stationsvägen 7, 01300 Vanda,
e-postadress: kirjaamo@vantaa.fi,
Telefon (registraturen) 09- 8392 2184, fax: 09- 8392 4163
Tjänstetid: måndag–fredag 8.15–16.00

Anvisningar för sökande av ändring 3. Upphandlingsrättelse och besvär till marknadsdomstolen

Enligt lagen om offentlig upphandling (upphandlingslagen) kan en part söka ändring i ett beslut eller något annat avgörande i ett upphandlingsförfarande som gäller offentlig upphandling genom att yrka på att den upphandlande enheten rättar beslutet eller avgörandet (upphandlingsrättelse). Ärendet kan också genom besvär föras till marknadsdomstolen om upphandlingens värde överstiger tröskelvärdet i 15 § i upphandlingslagen.

3.1 Rättelseanvisning

Den som är missnöjd med en upphandlande enhets beslut eller med ett annat avgörande i upphandlingsförfarandet kan skriftligen lämna in ett yrkande på upphandlingsrättelse till **den upphandlande enheten** enligt 81–83 § i upphandlingslagen. En anbudsgivare som har deltagit i ett anbudsförfarande eller en anbudssökande, det vill säga den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) får yrka på upphandlingsrättelse.

Tidsfrist för yrkande av upphandlingsrättelse

En part ska lämna in ett yrkande på upphandlingsrättelse **inom 14 dagar** från att ha fått del av den upphandlande enhetens beslut eller avgörande i upphandlingsförfarandet.

Vid elektronisk delgivning anses upphandlingsbeslutet med de kompletterande handlingarna ha mottagits den dag det elektroniska meddelande som innehåller beslutet och dessa handlingar står till mottagarens förfogande i hans eller hennes mottagarapparat på ett sådant sätt att meddelandet kan hanteras. Dagen för avsändandet av meddelandet anses vara en sådan tidpunkt, om det inte ges en tillförlitlig redogörelse om att datakommunikationsförbindelserna inte har fungerat eller om en motsvarande omständighet som har lett till att det elektroniska meddelandet har nått mottagaren vid en senare tidpunkt.

Om delgivningen sker brevledes per post till mottagaren anses mottagaren ha fått del av saken på den sjunde dagen efter avsändandet, om inte mottagaren visar att delgivningen har skett senare. När den upphandlande enheten använder bevislig delgivning anses delgivningen ha skett vid den tidpunkt som mottagningsbeviset anger eller vid den tidpunkt som antecknats i ett separat delfåendebevis.

Innehållet i upphandlingsrättelsen

Yrkandena med motiveringar ska framgå av upphandlingsrättelsen. Av upphandlingsrättelsen ska framgå namnet på den som yrkar på rättelse och den kontaktinformation som behövs för att ärendet ska kunna skötas.

Till upphandlingsrättelsen ska fogas de handlingar som den som framställer yrkandet hänvisar till om de inte redan finns hos den upphandlande enheten.

Distributionsadress

Ett yrkande på upphandlingsrättelse lämnas in/skickas på adressen:

Vanda stads registratur
Stadsfullmäktige

Stationsvägen 7, 01300 Vanda

e-post: kirjaamo@vantaa.fi,

Telefon (registraturen) 09- 8392 2184, fax: 09- 8392 4163

Tjänstetid: måndag-fredag 8.15–16.00

Tidpunkten för när upphandlingsrättelsen anhängiggörs och behandlas påverkar inte den tidsfrist inom vilken en part med stöd av upphandlingslagen kan söka ändring genom besvär hos marknadsdomstolen.

3.2. Anvisning om besvär till marknadsdomstolen

Anbudsgivare, anbudssökande eller andra som saken gäller kan föra ärendet till marknadsdomstolen genom besvär.

Enligt 86 § i lagen om offentlig upphandling får man söka ändring i en upphandling som grundar sig på ett ramavtal besvärsvägen endast om marknadsdomstolen beviljar tillstånd för behandling av saken.

Tillstånd ska beviljas, om

- 1) det är viktigt att pröva ärendet med tanke på tillämpningen av lagen i andra likadana ärenden, eller
- 2) det finns vägande skäl som anknyter till förfarandet vid den upphandlande enheten.

Om inte något annat bestäms i lag ska besvären lämnas in skriftligen **inom 14 dagar** från det att parten i fråga fått del av upphandlingsbeslutet inklusive besvärсанvisning.

Besvären ska anföras **inom 30 dagar** från det att parten i fråga har fått del av beslutet, om den upphandlande enheten har ingått ett upphandlingskontrakt med stöd av 78 § 1 punkten i upphandlingslagen utan att iaktta den stipulerade väntetiden.

Besvären ska lämnas in senast **sex månader** efter det att upphandlingsbeslutet har fattats, om anbudssökanden eller anbudsgivaren har fått del av upphandlingsbeslutet inklusive besvärсанvisning och upphandlingsbeslutet eller besvärсанvisningen har haft väsentliga brister.

Vid elektronisk delgivning anses upphandlingsbeslutet med de kompletterande handlingarna ha mottagits den dag det elektroniska meddelande som innehåller beslutet och dessa handlingar står till mottagarens förfogande i hans eller hennes mottagarapparat på ett sådant sätt att meddelandet kan hanteras. Dagen för avsändandet av meddelandet anses vara en sådan tidpunkt, om det inte ges en tillförlitlig redogörelse om att datakommunikationsförbindelserna inte har fungerat eller om en motsvarande omständighet som har lett till att det elektroniska meddelandet har nått mottagaren vid en senare tidpunkt.

Om delgivningen sker brevledes per post till mottagaren anses mottagaren ha fått del av saken på den sjunde dagen efter avsändandet, om inte mottagaren visar att delgivningen har skett senare. När den upphandlande enheten använder bevislig delgivning anses delgivningen ha skett vid den tidpunkt som mottagningsbeviset anger eller vid den tidpunkt som antecknats i ett separat delfåendebevis.

Innehållet i besvären

I besvären ska uppges det upphandlingsärende som besvären gäller och ändringssökandens yrkanden och grunderna för dessa. När det gäller en upphandling som grundar sig på ett ramavtal ska parten i besvärsskriften motivera varför behandlingstillstånd bör beviljas.

I besvären ska anges ändringssökandens namn och hemkommun. Om ändringssökandens talan förs av hans eller hennes lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har avfattat besvären, ska även denna persons namn och hemkommun anges. Vidare ska ändringssökandens postadress och telefonnummer anges för eventuella meddelanden. Ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet ska underteckna besvärsskriften.

Till besvären ska fogas det beslut som överklagas i original eller som kopia och ett intyg över vilken dag beslutet har tillkännagetts eller någon annan utredning om när besvärstiden har börjat. Till besvären ska fogas de handlingar som ändringssökanden hänvisar till som stöd för sina yrkanden. Ett ombud ska till besvärsskriften foga en fullmakt enligt 21 § i förvaltningsprocesslagen.

Inlämning av besvären

Besvären ska lämnas in till marknadsdomstolen. De ska vara inlämnade senast den sista dagen av besvärstiden innan marknadsdomstolen stänger. Själva delfåendedagen räknas inte med.

Ansökan kan lämnas in till marknadsdomstolens kansli personligen, genom ombud, genom bud, per post eller som telefax alternativt med e-post så som lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) föreskriver. Om sista dagen för anhängiggörande infaller på en helgdag, självständighetsdagen, första maj, julafton, midsommarafton eller en helgfri lördag, får handlingarna lämnas in till marknadsdomstolen den första vardagen därefter.

Besvärsförbud

I ett ärende som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt 102 § i upphandlingslagen får ändring inte sökas med stöd av kommunallagen eller förvaltningsprocesslagen.

Enligt 86 § i upphandlingslagen får en part söka ändring i en upphandling som grundar sig på ett ramavtal genom besvär endast om marknadsdomstolen beviljar tillstånd för behandling av saken.

Underrättelse om ändringssökandet till den upphandlande enheten

Den som söker ändring i ett upphandlingsärende med stöd av 88 § i upphandlingslagen ska skriftligen underrätta den upphandlande enheten om att ärendet förs till marknadsdomstolen. Underrättelsen ska lämnas in till den upphandlande enheten senast då besvären över upphandlingen lämnas in till marknadsdomstolen. Underrättelsen ska lämnas in på den adress som den upphandlande enheten har uppgett i punkt 3.I.

Rättegångsavgift

För behandling i marknadsdomstolen uppbärs av den som söker ändring 2 000 euro i rättegångsavgift för en upphandling som underskrider en miljon euro. Om upphandlingens värde är minst 1 miljon euro, är behandlingsavgiften 4 000 euro. Ifall upphandlingens värde är minst 10 miljoner euro, är behandlingsavgiften 6 000 euro.

Rättegångsavgiften i marknadsdomstolen är 500 euro för privatpersoner.

Marknadsdomstolens adress och annan kontaktinformation

Marknadsdomstolen
Banbyggarvägen 5
00520 HELSINGFORS
tfn 029 56 43300
fax 029 56 43314, e-post: markkinaoikeus@oikeus.fi

Tjänstetid: kl 8.00–16.15

Anvisningar för sökande av ändring 4. Besvärsförbud

4.1

Enligt 91 § i Kommunallagen får rättelse inte yrkas i och kommunalbesvär inte anföras över **beslut som gäller endast beredning eller verkställighet**.

4.2

I det vid detta sammanträde fattade **beslutet § - , som berör sådant som nämns i lagen om kommunala tjänstekollektivavtal 26 §**, får ändring inte sökas genom besvär.

4.3

I det beslut som fattats vid detta sammanträde **§ - , som berör rättelse av upphandling**, får ändring inte sökas.

4.4

I det **beslut § - , om ordnandet av kommunal folkomröstning**, som fattats vid detta sammanträde, får ändring inte sökas genom besvär (kommunallagen 99 §).